VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen Finanssivalvonnaksi

Finanssivalvontatyöryhmän muistio

Helmikuu 2008

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen Finanssivalvonnaksi

2008

Rahoitusmarkkinat

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
PL 28 (Snellmaninkatu 1 A) 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 09 16001 (vaihde)
Internet: www.vm.fi
Taitto: Anitta Heiskanen/VM-julkaisutiimi

Helsinki 2008

Kuvailulehti

Julkaisija ja julkaisuaika	Valtiovarainministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, helmikuu 2008	
Tekijät	Finanssivalvontatyöryhmä	
Julkaisun nimi	Finanssivalvontatyöryhmän muistio: Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen Finanssivalvonnaksi	
Julkaisun osat/ muut tuotetut versiot	Julkaisu on saatavissa Internetistä osoitteista www.vm.fi/julkaisut ja www.stm.fi	
Asiasanat	arvopaperimarkkinat, luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, rahoitustarkastus, vakuutusvalvonta, valvonta	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Rahoitusmarkkinat 2008	
Julkaisun myynti/jakaja		
Painopaikka ja -aika		
ISBN **ISBN** **ISSN**	**Sivuja**	**Kieli** Suomi
	Hinta	
Tiivistelmä	Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, Finanssivalvonta nykyisen Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston sijaan. Nykyistä Rahoitustarkastusta vastaavasti Finanssivalvonta toimisi Suomen Pankin yhteydessä ja sen hallintoeliminä olisivat eduskunnan pankkivaltuusto sekä Finanssivalvonnan johtokunta ja johtaja. Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle. Finanssivalvonnan tehtävät vastaisivat pääosin nykyisiä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäviä. Sekä rahoitus- että vakuutusalan valvottaviin ehdotetaan sovellettavaksi lähtökohtaisesti samoja valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia. Finanssivalvonnan kustannukset katettaisiin pääosin toimenpidemaksuilla ja erityisillä valvonnan kohteilta perittävillä veroluonteisilla valvontamaksuilla.	

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, Social- och hälsovårdsministeriet, februari 2008	
Författare	Finanskontrollarbetsgruppen	
Publikationens titel	Finanskontrollarbetsgruppens promemoria: Sammanslagningen av Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen till en ny Finansinspektion	
Publikationens andra versioner	Publikationen finns på Internet, www.vm.fi/julkaisut och www.stm.fi	
Nyckelord		
Publikationsserie och nummer	Finansmarknaderna 2008	
Beställningar/distribution		
Tryckeri/tryckningsort och -år		
ISBN **ISBN**) **ISSN**	**Sidor**	**Språk** Finska
	Pris	
Sammandrag	Det föreslås att man grundar en ny finans- och försäkringsinspektionsmyndighet, Finansinspektionen, vilken skulle ersätta de nuvarande Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen. Avsikten är att den nya Finansinspektionen likt den nuvarande Finansinspektionen verkar i anslutning till Finlands Bank, och att dess förvaltningsorgan består av riksdagens bankfullmäktige samt Finansinspektionens direktion och direktör. Behandlingen av finansinspektionsärenden ska inom statsrådet höra till finansministeriet. Finansinspektionens uppgifter motsvarar i huvudsak nuvarande Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens uppgifter. Det föreslås att man i princip tillämpar samma tillsynsbefogenheter och administrativa påföljder på tillsynsobjekten både inom finans- och försäkringsbranschen. Finansinspektionens utgifter skall mestadels täckas genom åtgärdsavgifter och särskilda tillsynsavgifter av skattekaraktär som tas ut hos tillsynsobjekten.	

Fact sheet

Publisher and date	Ministry of Finance, Ministry of Social Affairs and Health, February 2008	
Author(s)	Working Group for Financial Supervision	
Title of publication	Memorandum by the Working Group for financial supervision: Financial Supervisory Authority and Insurance Supervisory Authority merger to create one new supervisory authority	
Parts of publication/ other versions released	The publication is available on the Internet at www.vm.fi/publications and www.stm.fi	
Keywords		
Publications series and number	Financial markets 2008	
Sales distribution		
Printing place and year		
ISBN **ISBN**) **ISSN**	**No. of pages**	**Language** Finnish
	Price	
Abstract	The proposal in this memorandum is to set up a new financial and insurance supervisory authority to replace the existing Finnish Financial Supervisory Authority and Insurance Supervisory Authority. The new supervisory authority would operate administratively in connection with the Bank of Finland, just like the Financial Supervision Authority does now, and the governing body would consist of the Parliamentary Supervisory Council, the Board and the Governor. The Ministry of Finance would be responsible for presenting the new authority's matters in Government. The duties of the new supervisory authority would be largely the same as those of the two existing supervisory authorities. It is proposed that essentially the same supervisory powers and administrative sanctions be applied to supervised entities in both the financial and insurance sectors. The cost of supervision would be covered mainly by supervision fees and parafiscal taxes defined as processing fees to be collected from the supervised entities.	

Valtiovarainministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö asettivat 19.6.2007 työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä ehdotukset uutta, Suomen Pankin yhteyteen perustettavaa rahoitus- ja vakuutusvalvontaorganisaatiota koskevaksi laiksi sekä muiksi tarvittaviksi säännöksiksi. Työryhmän tuli esittää, miten uusi valvontaorganisaatio tulisi järjestää, jotta se olisi mahdollisimman laadukas, tehokas, tasapuolinen ja valvontatyössään itsenäinen. Työryhmän tuli tehdä ehdotukset Suomen Pankin yhteyteen perustettavaa valvontaviranomaista koskevaksi laiksi sekä muiksi tarvittaviksi säännöksiksi.

Toimeksiannon mukaan työryhmän työn yhtenä lähtökohtana oli, että uudessa valvontajärjestelmässä lainsäädännön yleinen valmisteluvastuu ja valvontavastuu pidetään toisistaan erillään. Muut lähtökohdat olivat, että uusi valvontaviranomainen:

- on valvontatoimessaan itsenäinen ja poliittisesta päätöksenteosta riippumaton;
- ei rakennu vain nykyisten valvojien yhdistämiseen, vaan valmistelu käy valvontaprosessit huolellisesti läpi;
- pystyy kilpailemaan korkeatasoisesta henkilöstöstä;
- toiminnallaan ei rajoita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla toimivien tasapuolisia kilpailuedellytyksiä;
- tukee hallituksen tavoitteita valvonnan kansainvälistä kehittämistä koskevissa asioissa;
- rahoituksessaan tukeutuu ensisijaisesti valvottavilta perittäviin maksuihin;
- varautuu rahoituspohjassa tapahtuviin muutoksiin esimerkiksi kansainvälisten yritysjärjestelyjen seurauksena.

Toimeksianto perustui hallitusohjelmaan, jonka mukaan: ”Rahoitustarkastus ja vakuutustarkastus yhdistetään yhdeksi viranomaiseksi, jonka sijoituspaikka selvitetään erikseen.” Lisäksi eduskunta on edellyttänyt lausumassaan (HE 175/2002 vp – EV 277/2002 vp) hallituksen selvittävän rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistämisen perusteet ja antavan asianmukaiset esitykset eduskunnalle.

Työryhmän oli tehtävä ehdotuksensa 31.3.2008 mennessä siten, että uusi valvontaviranomainen voi aloittaa toimintansa hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti vuoden 2009 alusta lukien.

Työryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin ministeri Antti Tanskanen. Työryhmän jäseninä olivat lainsäädäntöneuvos Marja Tuokila oikeusministeriöstä, ylijohtaja Peter Nyberg ja lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen valtiovarainministeriöstä, ylijohtaja Tarmo Pukkila ja ylimatemaatikko Leena Väänänen sosiaali- ja terveysministeriöstä, johtokunnan neuvonantaja Juha Tarkka Suomen Pankista, johtaja Anneli Tuominen Rahoitustarkastuksesta ja ylijohtaja Hely Salomaa Vakuutusvalvontavirastosta. Työryhmän sihteereinä ovat toimineet lainsäädäntöneuvos Erkki Sarsa ja finanssineuvos Heikki Solttila valtiovarainministeriöstä, hallitussihteeri Mikko Määttä (30.9.2007 saakka) ja hallitussihteeri Juhani Turunen (1.10.2007 lukien) sosiaali- ja terveysministeriöstä sekä päälakimies Markku Sorvari Vakuutusvalvontavirastosta.

Työryhmä otti nimekseen Finanssivalvontatyöryhmä.

Työryhmä on kuullut työnsä aikana Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:tä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:tä, Akava ry:tä ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:ta.

Työryhmä on laatinut ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon (LIITE I). Työryhmä esittää lisäksi erikseen näkemyksensä siitä, miten Finanssivalvonnan organisaatio tulisi järjestää, jotta se täyttäisi uuden valvontaviranomaisen toiminnalle toimeksiannossa asetetut tavoitteet. (LIITE II). Työryhmän yksityiskohtaisten ehdotusten mukaan ehdotetut lait saatettaisiin voimaan hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti pääosin 1.1.2009 lukien.

Työryhmä ehdottaa, että Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset valvonta- ja niihin rinnastettavat tehtävät siirretään lähtökohtaisesti uudelle valvontaviranomaiselle. Työryhmä katsoo kuitenkin, että eräät Vakuutusvalvontavirastolle nykyisin kuuluvat sosiaaliturvan täytäntöönpanoon liittyvät ja sosiaaliturvan hallintoon liittyvät tehtävät eivät luontevasti kuulu Finanssivalvonnalle. Työryhmä pitää sen vuoksi tärkeänä, että Finanssivalvonnan perustamisen jälkeen selvitetään mahdollisuudet siirtää tällaiset tehtävät muille viranomaisille ja tehdään viivytyksettä tarpeelliset lakiehdotukset. Näitä tehtäviä ovat työryhmän käsityksen mukaan ainakin Koulutusrahaston ja Eläketurvakeskuksen valvonta sekä työttömyysetuuksien toimeenpanon ohjeistus ja valvonta.

Lisäksi työryhmä katsoo, että kirkkolakiin tulisi tehdä valtion eläkerahastosta annettuun lakiin ja kunnalliseen eläkelakiin ehdotettuja muutoksia vastaavat muutokset siltä osin kuin kirkkolaissa säädetään kirkon eläkerahaston valvonnasta. Työryhmä ei ole sisällyttänyt ehdotukseensa tätä koskevaa muutosta, koska eduskunta voi päättää kirkkolain muuttamisesta vain kirkolliskokouksen esityksestä.

Työryhmämuistioon liittyy jäsenten Nybergin ja Laajasen, Pukkilan sekä Tuokilan eriävät mielipiteet ja Tuomisen lausuma.

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä kunnioittavasti luovuttaa työnsä valtiovarainministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle.

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2008

Antti Tanskanen

Pekka Laajanen

Peter Nyberg

Tarmo Pukkila

Hely Salomaa

Juha Tarkka

Marja Tuokila

Anneli Tuominen

Leena Väänänen

Erkki Sarsa

Heikki Solttila

Markku Sorvari

Juhani Turunen

LUONNOS

Hallituksen esitys laiksi Finanssivalvonnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Finanssivalvonnasta. Lailla perustettaisiin uusi rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, Finanssivalvonta. Sille siirtyisivät pääosin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävät. Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta annetut lait kumottaisiin. Finanssivalvonta ehdotetaan sijoitettavaksi Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin yhteyteen. Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle.

Ehdotetun lain mukaan Finanssivalvonnan tavoitteena olisi edistää finanssimarkkinoilla toimivien yritysten ja laitosten vakaata toimintaa ja siten osaltaan finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista sekä pitää muuten yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonta valvoisi luottolaitosten, vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden finanssipalveluja tarjoavien yritysten sekä muiden finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnasta ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssivalvonnan tehtävät vastaisivat pääosin nykyisiä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtäviä. Vakuutusvalvontaviraston tehtävistä poiketen Finanssivalvonta ei kuitenkaan ehdotetun kahden vuoden siirtymäajan jälkeen valvoisi liikennevahinkolautakuntaa eikä potilasvahinkolautakuntaa eikä Finanssivalvonnalla olisi siirtymäajan jälkeen myöskään niiden eikä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan eikä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan hallintoon liittyviä tehtäviä. Vakuutusvalvontavirastosta annetusta laista poiketen laissa ei myöskään säädettäisi Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimivasta työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnasta. Rahoitustarkastukselle kuuluva panttilainauslaitosten valvonta ehdotetaan siirrettäväksi Etelä-Suomen lääninhallitukselle.

Finanssivalvonnan hallintoeliminä olisivat nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin eduskunnan pankkivaltuusto sekä Finanssivalvonnan johtokunta ja johtaja. Suomen Pankin johtokunta vahvistaisi Finanssivalvonnan talousarvion. Pankkivaltuuston tehtävänä olisi valvoa yleisesti Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta, nimittää johtokunnan jäsenet sekä nykyisestä laista poiketen johtokunnan esityksestä myös Finanssivalvonnan johtaja. Johtokunnan keskeisenä tehtävänä olisi, kuten nykyisin Rahoitustarkastuksessa, asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti johtokunta voisi ottaa ratkaistavakseen asian, joka voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen. Johtokunnassa olisi viisi jäsentä, joista yksi nimitettäisiin valtiovarainministeriön ehdotuksesta, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksesta ja yksi Suomen Pankin ehdotuksesta. Lisäksi johtokunnassa olisi kaksi muuta jäsentä. Johtajan keskeisenä tehtävänä olisi kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksessa ja Vakuutusvalvontavirastossa, johtaa Finanssivalvonnan toimintaa ja tehdä muut

kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset. Johtaja vastaisi johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta ja siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Johtajan virka olisi määräaikainen.

Sekä rahoitus- että vakuutusalan valvottaviin ehdotetaan sovellettavaksi lähtökohtaisesti samoja valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia. Ehdotetut toimivaltuudet vastaavat pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksista on nykyisin säädetty.

Lisäksi Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisin eri toimialakohtaisissa laeissa olevat säännökset valvontaviranomaisen toimivallasta markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa ja siihen liittyvästä yhteistyöstä kuluttajaviranomaisten kanssa. Sijoituspalvelujen ja rahasto-osuuksien markkinoinnin valvontaan ehdotetaan sovellettavaksi samoja toimivaltuuksia kuin nykyisin luottolaitosten ja vakuutusyritysten asiakkaansuojan valvontaan. Samoja periaatteita ehdotetaan sovellettavaksi myös arvopaperien markkinointiin ja hankintaan liittyvän tietojenantovelvollisuuden valvontaan.

Laissa säädettäisiin lisäksi pääosin nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti Finanssivalvonnan kansainvälisestä yhteistyöstä. Eri laeissa nykyisin olevat valvontaviranomaisen päätöstä koskevaan muutoksenhakuun liittyvät säännökset ehdotetaan koottavaksi ehdotettuun lakiin.

Finanssivalvonnan kustannukset ehdotetaan katettavaksi pääosin nykyistä lakia vastaavasti toimenpidemaksuilla ja erityisillä valvonnan kohteilta perittävillä veroluonteisilla valvontamaksuilla. Valvontamaksuista säädettäisiin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta. Valvontamaksut vastaisivat eräin tarkistuksin, mitä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista on nykyisin säädetty. Ehdotettavat valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 90 prosenttia Finanssivalvonnan kuluista ja loppuosa eli noin kymmenen prosenttia jäisi Suomen Pankin vastattavaksi. Suomen Pankki vastaisi valvontamaksujen perimisestä ja mahdollisesta Finanssivalvonnan alijäämästä. Alijäämä jäisi kuitenkin käytännössä viime kädessä valtion kannettavaksi, koska se vähentäisi Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavaa määrää. Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, jonka mukaan valtio vastaa viime kädessä Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvasta vahingosta siltä osin kuin Suomen Pankin voittovarat eivät siihen riitä.

Lisäksi kutakin toimialaa koskeviin lakeihin tehtäisiin ehdotetusta Finanssivalvonnasta annettavasta laista johtuvat muutokset. Voimassa olevassa lainsäädännössä olevia viittauksia Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon ei tässä yhteydessä ehdoteta kaikilta osin muutettavaksi vaan lakiin ehdotetun yleissäännöksen nojalla Finanssivalvontaan sovellettaisiin, mitä muualla laissa säädetään Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ ... 1
SISÄLLYS ... 3
YLEISPERUSTELUT ... 8
1 JOHDANTO ... 8
2 NYKYTILA ... 8
2.1 Nykyinen lainsäädäntö ... 8
Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema ... 8
Valvontaviranomaisen tavoite, tehtävät ja toiminta ... 9
Valvottavat ... 10
Hallinto ... 12
Yleiset periaatteet ... 12
Pankkivaltuusto ja sen tehtävät ... 12
Johtokunta ja sen tehtävät ... 12
Johtaja ... 14
Muut johtavat virkamiehet ... 15
Virkamiehiä koskevat yleiset säännökset ... 15
Toimivaltuudet ... 16
Nykyisen sääntelyn rakenne ... 16
Yleiset tarkastus- ja tietojensaantioikeudet ... 17
Osallistuminen toimielinten kokouksiin ... 18
Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa ... 22
Valvonnan kustannusten kattaminen ... 23
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö ... 25
Euroopan unionin sääntely ... 25
Ruotsi ... 26
Tanska ... 27
Norja ... 29
Islanti ... 30
Saksa ... 30
Iso-Britannia ... 32
Irlanti ... 33
Hollanti ... 34
Ranska ... 35
Eri valvontamallien vertailua ... 35
2.3 Finanssimarkkinat ... 36
3 NYKYTILAN ARVIOINTI ... 36
3.1 Hallinnollinen asema, tavoite ja tehtävät ... 36
Hallinnollinen asema ... 36
Valvontaviranomaisen toiminnan tavoite ... 38
Valvontaviranomaisen tehtävät ja toiminta ... 38
3.2 Hallinto ... 47
Hallintomallin perusrakenne ... 47
Pankkivaltuusto ... 48

Johtokunta ... 48
Johtaja ... 49
Ylimmät virkamiehet ... 50
Muut virkamiehiä koskevat säännökset ... 50
Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset ... 51
Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta ... 51
3.3 Toimivaltuudet ... 51
Sääntelyn rakenne ... 51
Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ... 51
Oikaisutoimenpiteet ... 52
Toiminnan lopettamista ja rajoittamista koskevat valtuudet ... 52
Muut toimivaltuudet ... 53
Määräystenantovaltuudet ... 53
Hallinnolliset seuraamukset ... 53
3.4 Ulkomaisten sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa ... 55
Yleiset lähtökohdat ... 55
Yhteistyö ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa ... 56
Yhteistyö suomalaisen valvottavan ulkomailla olevan sivuliikkeen valvonnassa ... 58
Yhteistyö ulkomaisen ryhmittymän ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvan suomalaisen yrityksen valvonnassa ... 58
Yhteistyö suomalaisen ryhmittymän ja suomalaiseen ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen yrityksen valvonnassa ... 60
Yhteistyö ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa ... 60
3.5 Valvonnan kustannusten kattaminen ... 60
Tausta ja perusongelmat ... 60
Rahoittajat ja rahoitustapa ... 61
Maksujen kohdentaminen ... 62
Yli- tai alijäämän edellyttämät toimenpiteet ... 64
4 ESITYKSEN TAVOITTEET ... 65
5 KESKEISET EHDOTUKSET ... 66
5.1 Uuden valvontaviranomaisen hallinnollinen asema ... 66
5.2 Uuden valvontaviranomaisen tavoite ja tehtävät ... 67
Tavoite ... 67
Tehtävä ... 68
Toiminta ... 68
Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset ... 69
5.3 Hallinto ... 71
5.4 Toimivaltuudet ... 72
5.5 Yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa ... 73
5.6 Valvonnan kustannusten kattaminen ... 74
Maksuvelvolliset ja maksujen määräytyminen ... 76
6 ESITYKSEN VAIKUTUKSET ... 77
6.1 Yleiset vaikutukset ... 77
6.2 Vaikutukset yrityksiin ... 77
6.3 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin ... 78
7 ASIAN VALMISTELU ... 78
8 MUUT ESITYKSEEN VAIKUTTAVAT SEIKAT ... 78

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT 80
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT 80
1.1 Laki Finanssivalvonnasta 80
1 luku Yleiset säännökset 80
2 luku Hallinto 88
3 luku Valvontavaltuudet 93
4 luku Hallinnolliset seuraamukset 105
5 luku Asiakkaansuojan valvonta 106
6 luku Ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa 108
7 luku Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen 118
8 luku Erinäiset säännökset 119
9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset 121
1.2 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta 122
1.3 Laki luottolaitostoiminnasta 128
1.4 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 128
1.5 Säästöpankkilaki 128
1.6 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 128
1.7 Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa 129
1.8 Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä 129
1.9 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 130
1.10 Laki sijoituspalveluyrityksistä 131
1.11 Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa 132
1.12 Sijoitusrahastolaki 132
1.13 Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa 133
1.14 Arvopaperimarkkinalaki 133
3 luku Julkinen kaupankäynti 133
3 a luku Monenkeskinen kaupankäynti 133
7 luku Arvopaperimarkkinoiden valvonta 133
8 luku Rangaistussäännökset 134
1.15 Laki panttilainauslaitoksista 135
1.16 Vakuutusyhtiölaki 135
1 luku Yleiset säännökset 135
2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa 136
7 luku Tilintarkastus ja erityinen tarkastus 136
12 luku Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta 136
25 luku Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta 136
26 luku Vakuutusryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta 137
30 luku Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen 137
1.17 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä 137
1.18 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 138
1.19 Vakuutusyhdistyslaki 139
2 luku Vakuutusyhdistyksen perustaminen 139
9 luku Tilintarkastus ja erityinen tarkastus 139
12 luku Vakuutusyhdistysten valvonta 139
12 a luku Vakuutusyritysryhmän lisävalvonta 140

16 luku Erinäisiä säännöksiä ... 140
1.20 Laki vakuutusedustuksesta ... 140
1.21 Eläkesäätiölaki ... 140
1.22 Vakuutuskassalaki ... 141
1.23 Työttömyyskassalaki ... 141
1.24 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta ... 142
1.25 Liikennevakuutuslaki ... 142
1.26 Laki liikennevahinkolautakunnasta ... 142
1.27 Potilasvahinkolaki ... 142
1.28 Laki ympäristövahinkovakuutuksesta ... 143
1.29 Tapaturmavakuutuslaki ... 143
1.30 Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ... 144
1.31 Laki koulutusrahastosta ... 144
1.32 Laki aikuiskoulutustuesta ... 144
1.33 Työttömyysturvalaki ... 144
12 luku Muutoksenhaku ... 144
13 luku Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset ... 144
14 luku Erinäisiä säännöksiä ... 144
1.34 Laki julkisista työvoimapalveluista ... 145
12 luku Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset ... 145
1.35 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta ... 145
1.36 Laki Eläketurvakeskuksesta ... 145
1.37 Maatalousyrittäjien eläkelaki ... 145
1.38 Merimieseläkelaki ... 145
1.39 Sairausvakuutuslaki ... 146
16 luku Työpaikkakassat ... 146
1.40 Laki valtion eläkerahastosta ... 146
1.41 Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta ... 146
1.42 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä ... 147
2 VOIMAANTULO ... 147
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS ... 147
LAKIEHDOTUKSET ... 150
1. Laki Finanssivalvonnasta ... 150
2. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta ... 178
3. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ... 187
4. Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta ... 188
5. Laki säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta ... 188
6. Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta ... 189
7. Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta ... 189
8. Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 § muuttamisesta ... 191
9. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta ... 191
10. Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta ... 198
11. Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta ... 198

12. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 200
13. Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta 201
14. Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta 203
15. Laki panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta 204
16. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta 208
17. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta 210
18. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta 212
19. Laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta 214
20. Laki vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta 216
21. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta 216
22. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta 217
23. Laki työttömyyskassalain muuttamisesta 219
24. Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta 220
25. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta 221
26. Laki liikennevahinkolautakunnasta annetun lain muuttamisesta 222
27. Laki potilasvahinkolain muuttamisesta 223
28. Laki ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta 224
29. Laki tapaturmavakuutuslain 30 a ja 53 i §:n muuttamisesta 225
30. Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta 226
31. Laki Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta 227
32. Laki aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta 228
33. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 228
34. Laki julkisista työvoimapalveluista annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta 229
35. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta 230
36. Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta 231
37. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta 232
38. Laki merimieseläkelain muuttamisesta 233
39. Laki sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta 233
40. Laki valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta 234
41. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta 235
42. Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta 236

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sekä rahoitus- että vakuutusvalvonnan kohteena oleva liiketoiminta ja sen riskit ovat jatkuvasti monimutkaistuneet ja niiden sääntely laajentunut ja muuttunut yhä teknisemmäksi. Tämän vuoksi kummankin toimialan valvonnalle asetettavat ammattitaitovaatimukset ovat jatkuvasti kasvaneet. Tämä asettaa merkittävän haasteen rahoitus- ja vakuutusvalvonnan riittävän korkean tason ylläpitämiselle ja edellyttää, että rahoitus- ja vakuutusvalvontaan käytettävissä olevat voimavarat voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti ja siitä saatavat synergiaedut hyödyntää täysimääräisesti. Erityisesti sijoitustoiminnan osalta kummankin toimialan riskit ovat lisäksi pitkälti samankaltaisia. Näiden riskien tehokkaalla hallinnalla ja niiden valvonnalla on huomattava merkitys sekä rahoitus-, vakuutus- että eläkelaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi. Vakuutus- ja eläkelaitosten sijoitusriskien hallinnan tehokas valvonta on tärkeää paitsi vakuutettujen etujen turvaamiseksi myös rahoitusmarkkinoiden valvonnan tavoitteiden kannalta, koska vakuutus- ja eläkelaitokset ovat merkittäviä institutionaalisia sijoittajia rahoitusmarkkinoilla.

Rahoitus- ja vakuutusvalvonta perustuu jo nyt osittain samoille periaatteille. Valvontaa koskeva EU-sääntely on eräiltä osin edelleen yhtenäistymässä, kun komissio kesällä 2007 antoi ehdotuksen vakuutusyhtiöitä koskevaksi uudeksi direktiiviksi (ns. Solvenssi II). Siinä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiöiden valvonnasta osittain samojen periaatteiden mukaisesti kuin luottolaitosten maailmanlaajuiseen vakavaraisuusuudistukseen (ns. Basel II) perustuvassa, vuoden 2007 alusta voimaan tulleessa luottolaitosdirektiivissä (2006/48/EY). Rahoitus- ja vakuutusvalvonnan kehittäminen Euroopan unionissa on saman ministerineuvoston (Ecofin) ja saman komission osaston vastuulla. Rahoitus- ja vakuutustoiminnan valvonta kuuluu myös useissa Euroopan maissa, muun muassa kaikissa Pohjoismaissa, samalle viranomaiselle.

Rahoitus- ja vakuutusala on lisäksi viime vuosina keskittynyt molemmilla toimialoilla toimiviin konserneihin, mikä edellyttää tällaisten konsernien valvontaa yhtenä taloudellisena kokonaisuutena. Kehitys on ollut erityisen merkittävää Suomessa, jossa näiden konsernien markkinaosuus on pankkitoiminnassa noin 95 %, henkivakuutustoiminnassa noin 88 % ja vahinkovakuutustoiminnassa noin 75 %.

Edellä mainitut syyt puoltavat rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistämistä myös Suomessa. Lisäksi valvontaviranomaisten yhdistämisellä voidaan saavuttaa hallinnollisia synergiaetuja. Tämän vuoksi esityksen lähtökohdaksi on otettu Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistäminen yhdeksi uudeksi valvontaviranomaiseksi, jonka toiminta kattaa lähtökohtaisesti kummankin mainitun valvontaviranomaisen nykyiset tehtävät.

Useissa Euroopan maissa, muun muassa kaikissa Pohjoismaissa, vakiintuneen terminologian mukaisesti esityksessä ehdotetaan omaksuttavaksi käsitteet finanssimarkkinat, finanssivalvonta ja finanssipalvelut, joilla viitattaisiin yhteisesti rahoitus- ja vakuutusmarkkinoihin, mukaan lukien eläkelaitosten toiminta, niiden yhdistettyyn valvontaan sekä rahoitus-, vakuutus- ja eläkelaitosten tarjoamiin palveluihin.

2 Nykytila

2.1 Nykyinen lainsäädäntö

Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Rahoitustarkastuksen hallinnollisesta asemasta säädetään Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003, jäljempänä RataL). Lain mukaan Rahoitustarkastus toimii Suomen Pankin yhteydessä (RataL 1.1 §). Rahoitustarkastusta koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle (RataL 1.2 §).

Rahoitustarkastukseen sovelletaan lähtökohtaisesti lakia Suomen Pankista (214/1998) ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä. Tämän mukaisesti Rahoitustarkastusta koskevien asioiden käsittelyyn eduskunnan pankkivaltuustossa sovelletaan eduskunnan pankkivaltuuston johtosääntöä (252/2000) ja Rahoitustarkastuksen virkamiehiin lakia Suomen Pankin virkamiehistä (1166/1998). Rahoitustarkastukseen sovelletaan lisäksi kuten muihinkin viranomaisiin hallintolakia (434/2003) ja muuta julkiseen hallintoon yleisesti sovellettavaa lainsäädäntöä.

Säännöksistä seuraa, että Rahoitustarkastuksen virkamiesten palvelussuhteen ehtoihin ja eläke-etuihin sovelletaan samoja säännöksiä kuin Suomen Pankin virkamiehiin. Säännöksistä seuraa niin ikään, että Rahoitustarkastuksen tilinpäätös on osa Suomen Pankin tilinpäätöstä ja Suomen Pankki perii Rahoitustarkastuksen kustannusten kattamiseksi perittävät maksut. Suomen Pankki myös kantaa ja vastaa Rahoitustarkastuksen puolesta.

Eduskunnan pankkivaltuusto nimittää Rahoitustarkastuksen johtokunnan ja hoitaa pankkivaltuuston tehtäväksi Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa säädetyt muut Rahoitustarkastuksen hallintoon ja sen valvontaan liittyvät tehtävät. Pankkivaltuusto toteuttaa valvontatehtäväänsä erityisesti käsittelemällä vuosittain Rahoitustarkastuksen johtokunnan pankkivaltuustolle antaman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta (RataL 10.1 § 8 kohta).

Vakuutusvalvontavirasto on hallinnollisesti sosiaali- ja terveysministeriön alainen valtion virasto, josta säädetään Vakuutusvalvontavirastossa annetussa laissa (78/1999, jäljempänä VVVL). Vakuutusvalvontavirastoon sovelletaan siten muun muassa, mitä valtion virkamiehistä ja virkasuhteesta on säädetty.

Valvontaviranomaisen tavoite, tehtävät ja toiminta

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta laissa säädetään erikseen valvontaviranomaisen tavoitteesta ja yleisestä tehtävästä sekä luetteloidaan yksityiskohtaisesti valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osa-alueet.

Rahoitustarkastuksen toiminnan tavoitteeksi on säädetty rahoitusmarkkinoiden vakaus ja luottamuksen säilyminen rahoitusmarkkinoiden toimintaan. (RataL 2 §) Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi on säädetty vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusalalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan (VVVL 1 § 2 mom.).

Rahoitustarkastuksen tehtäväksi on säädetty Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädettyjen ja muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien valvonta siten kuin siitä säädetään Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa ja muualla laissa. Rahoitustarkastuksen tehtävänä on lisäksi lain mukaan ohjata rahoitusmarkkinoilla toimivia noudattamaan toiminnassaan hyviä menettelytapoja sekä edistää tietämystä rahoitusmarkkinoista (RataL 3 § 1 mom.) Vakuutusvalvontaviraston tehtävänä on lain mukaan vakuutus- ja eläkelaitosten sekä muiden vakuutusalalla toimivien valvonta ja tarkastus (VVVL 1 § 1 mom).

Rahoitustarkastuksen toiminnan keskeisiksi osa-alueiksi on laissa säädetty seuraavat tehtävät (RataL 4 §):

1) myöntää toimilupia valvottaviksi säädetyille ja vahvistaa niiden sääntöjä sekä päättää toimilupien peruuttamisesta;

2) valvoa, että Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädetyt noudattavat rahoitusmarkkinoita koskevia säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä sekä sääntöjään ja toimilupansa ehtoja;

3) valvoa rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja niiden nojalla annettujen määräysten noudattamista;

4) valvoa kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laadittuja tilinpäätöksiä niin kuin jäljempänä tässä laissa tarkemmin säädetään;

5) antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä niin kuin laissa erikseen säädetään;

6) ohjata ja valvoa säästöpankkitarkastuksen toimintaa;

7)seurata ja arvioida valvottaviksi säädettyjen taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toiminta-edellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia;

8) seurata ja arvioida luottolaitosten tarjoamien pankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua;

9) tehdä aloitteita rahoitusmarkkinoilla tarvittavasta lainsäädännöstä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistua lainsäädännön valmisteluun;

10) edistää hyvien menettelytapojen noudattamista valvottaviksi säädettyjen ja muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien toiminnassa;

11) edistää rahoitusmarkkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston saatavuutta;

12) osallistua viranomaisten kotimaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön;

13) osallistua rahoitusjärjestelmän lainvastaisen hyväksikäytön estämiseen;

14) suorittaa sille laissa säädetyt muut tehtävät.

Vastaavasti Vakuutusvalvontaviraston toiminnan keskeisiksi osa-alueiksi on säädetty (VVVL 3 § 1 mom.):

1) valvoa ja tarkastaa valvottavien toimintaa siten kuin siitä erikseen säädetään;

2) seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä sekä koota ja määräajoin julkistaa vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta;

3) tehdä esityksiä vakuutusalan kehityksen vaatimiksi toimenpiteiksi;

4) osallistua viranomaisten väliseen kansainväliseen yhteistoimintaan sekä toimia erityisesti Euroopan talousalueella yhteistyössä muiden vakuutus- ja rahoitusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa;

5) toimia yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa vakuutusalan, erityisesti vakuutusmatematiikan, tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi ja harjoittaa tätä tutkimusta;

6) hoitaa asianomaisen ministeriön määräämät hallinnolliset tehtävät sekä vakuutustoimintaan liittyvät selvitys-, tilastointi- ja tutkimustehtävät; sekä

7) hoitaa muut tehtävät, jotka sille on säädetty.

Valvottavat

Rahoitustarkastuksen valvottavat on määritelty seuraavasti (RataL 5 §):

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007, jäljempänä LLL) tarkoitetut luottolaitokset;

2) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto ja talletussuojarahasto;

3) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993, jäljempänä UlkLLL) tarkoitetut ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten sivukonttorit ja edustustot;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999, jäljempänä SRL) tarkoitetut rahastoyhtiöt ja säilytysyhteisöt;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007, jäljempänä SipaL) tarkoitetut sijoituspalveluyritykset;

6) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto;

7) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996,jäljempänä UlkSipaL) tarkoitetut ulkomaisten sijoituspalveluyritysten sivuliikkeet ja edustustot;

8) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989, jäljempänä AML) tarkoitettu arvopaperipörssi;

9) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988, jäljempänä OptioKauppaL) tarkoitetut optioyhteisöt;

10) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetut selvitysyhteisöt ja selvitysosapuolet;

11) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettu arvopaperikeskus ja kirjausrahasto sekä arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysrahasto;

12) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetut tilinhoitajayhteisöt sekä tilinhoitajayhteisön oikeudet saaneet muiden ulkomaisten yhteisöjen Suomessa sijaitsevat toimipaikat;

13) panttilainauslaitoksista annetussa laissa (1353/1992) tarkoitetut panttilainauslaitokset;

14) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa; (1504/2001, jäljempänä OPL) tarkoitettu

osuuspankkien yhteenliittymä ja keskusyhteisö;

15) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistusyhteisöt;

16) yhteisöt, joiden määräysvallassa AML 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla arvopaperipörssi, optioyhteisö, selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus on;

17) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004, jäljempänä RavaL) tarkoitetut ryhmittymien omistusyhteisöt, jos Rahoitustarkastus toimii mainitussa laissa tarkoitettuna ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

18) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004, jäljempänä UlkSRL) tarkoitetut ulkomaisten rahastoyhtiöiden sivuliikkeet ja edustustot.

Lisäksi Rahoitustarkastukselle on säädetty toimivaltaa valvoa rajoitetusti myös muita rahoitusmarkkinoilla toimivia. Tällaisia valvonnan kohteita ovat RataL 6.2 §:n mukaan:

1) AML 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:n mukaisesti;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu esite on jätetty Rahoitustarkastuksen hyväksyttäväksi;

3) AML 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja AML 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupan-käynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä OptiokauppaL 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 3 luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) AML 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja SRL 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

5) AML 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetun ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

6) AML 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa;

7) sitä, joka AML 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

8) sitä, joka AML 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, OptiokauppaL 2 luvun 3 a §:n, SRL 16 §:n, LLL 18 §:n, SRL 41 §:n tai RavaL 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Rahoitustarkastukselle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta.

Vakuutusvalvontaviraston valvottavat on pääosin määritelty VVVL 2 §:ssä seuraavasti:

1) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979, jäljempänä VYL) tarkoitetut vakuutusyhtiöt;

2) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1977, jäljempänä TVYL) tarkoitetut työeläkevakuutusyhtiöt;

3) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995, jäljempänä UlkVYL) tarkoitetut ulkomaiset ETA-vakuutusyhtiöt;

4) edellä mainitussa laissa tarkoitetut kolmannen maan vakuutusyhtiöt;

5) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetut vakuutusyhdistykset;

6) vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetut eläkekassat, sairauskassat ja muut vakuutuskassat;

7) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitetut eläkesäätiöt;

8) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005, jäljempänä VEdL) tarkoitetut vakuutusedustajat eli vakuutusmeklarit ja asiamiehet;

9) työttömyyskassat, työttömyyskassojen tukikassa ja Koulutusrahasto;

10) maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa;

11) Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus ja Ympäristövakuutuskeskus;

12) liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta;

13) vakuutusomistusyhteisöt;
14) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitetut ryhmittymän omistusyhteisöt, jos Vakuutusvalvontavirasto lain mukaan toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena.

Eräitä vakuutus- ja eläkealan yhteisöjä ja laitoksia koskevissa erityislaeissa on säädetty, että Vakuutusvalvontaviraston valvonta ulottuu ainoastaan osaan yhteisön tai laitoksen toiminnasta. Tällaisia valvottavia ovat seuraavat:
1) Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;
2) Eläketurvakeskus;
3) työttömyysvakuutusrahasto;
4)valtion eläkerahasto;
5) Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos;
6) Kirkon keskusrahaston eläkerahasto.

Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston tehtäväksi on säädetty työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvioiden vahvistaminen ja oikeushallintomaksujen määrän vahvistaminen. Oikeushallintomaksu peritään lautakuntien toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Hallinto

Yleiset periaatteet

Rahoitustarkastuksen hallintoon liittyvät tehtävät on nykyisessä laissa jaettu Suomen Pankin pankkivaltuuston, Rahoitustarkastuksen johtokunnan ja Rahoitustarkastuksen johtajan kesken. Lisäksi Suomen Pankin johtokunta hyväksyy Rahoitustarkastuksen johtokunnan esityksestä Rahoitustarkastuksen talousarvion. Vakuutusvalvontaviraston hallintoon liittyvät tehtävät on nykyisessä laissa jaettu johtokunnan ja ylijohtajan kesken. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriölle kuuluu Vakuutusvalvontaviraston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta niiden yleisten periaatteiden mukaisesti, joita yleisesti sovelletaan ministeriöiden alaisen hallinnon ohjaukseen ja valvontaan.

Lisäksi Vakuutusvalvontavirastossa on sosiaali- ja terveysministeriön asettama neuvottelukunta työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina keskeiset työmarkkinajärjestöt, työministeriö ja Kansaneläkelaitos sekä Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja. Neuvottelukunnasta säädetään tarkemmin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa asetuksessa.

Pankkivaltuusto ja sen tehtävät

Pankkivaltuustolla on Rahoitustarkastuksessa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä sen mukaan kuin Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa säädetään. Pankkivaltuuston tehtävänä on lain mukaan (RataL 7 §):
1) valvoa Rahoitustarkastuksen toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta;
2) nimittää johtokunnan jäsenet ja varajäsenet;
3) määrätä yksi valtiovarainministeriön tai Suomen Pankin ehdotuksen perusteella nimitetyistä johtokunnan jäsenistä johtokunnan puheenjohtajaksi ja yksi näistä jäsenistä varapuheenjohtajaksi sekä johtokunnan esityksestä johtajan sijainen;
4) päättää johtajan palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä muista tämän virkasuhteeseen liittyvistä asioista;
5) päättää varoituksen antamisesta johtajalle;
6) vahvistaa johtokunnan esityksestä Rahoitustarkastukselle työjärjestys;
7) valvoa johtokunnan jäsenille ja varajäsenille RataL 34 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Lisäksi pankkivaltuusto käsittelee vuosittain johtokunnan laatiman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnasta (RataL 10 § 7 kohta) sekä johtokunnan tarvittaessa laatiman kertomuksen Rahoitustarkastuksen toiminnan tavoitteista ja niiden toteutumisesta (RataL 10 § 8 kohta).

Pankkivaltuuston jäsenten valinnasta ja päätöksenteosta säädetään Suomen Pankista annetussa laissa.

Johtokunta ja sen tehtävät

Sekä Rahoitustarkastuksessa että Vakuutusvalvontavirastossa on kuusihenkinen johtokunta. Rahoitustarkastuksen johtokuntaan

kuuluu kaksi valtiovarainministeriön nimeämää jäsentä, yksi sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä jäsen ja yksi Suomen Pankin nimeämä jäsen (RataL 9 §). Vakuutusvalvontaviraston johtokuntaan kuuluu vastaavasti yksi sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä ja yksi sosiaali- ja terveysministeriötä viran puolesta edustava jäsen sekä yksi valtiovarainministeriön ja yksi Suomen Pankin nimeämä jäsen (VVVL 4 §). Lisäksi molempien valvontaviranomaisten johtokuntaan kuuluu sekä Rahoitustarkastuksen johtaja että Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja. Johtokuntien kokoonpano on käytännössä identtinen. Molempiin johtokuntiin valitaan lisäksi varajäsenet samassa järjestyksessä kuin erikseen valittavat jäsenet. Vakuutusvalvontavirasto henkilöstö valitsee lisäksi vakuutusvalvontaviraston johtokuntaan lisäjäsenen, jolla on oikeus osallistua johtokunnan päätöksentekoon sen käsitellessä henkilöstöä koskevia asioita. Vastaavaa säännöstä ei ole Rahoitustarkastuksen osalta.

Rahoitustarkastuksen johtokunnan erikseen valittavat jäsenet ja varajäsenet nimittää pankkivaltuusto (RataL 8 § 2 kohta) kun taas Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan vastaavat jäsenet ja varajäsenet nimittää sosiaali- ja terveysministeriö (VVVL 4 § 2 mom.) Kummankin johtokunnan toimikausi on kolme vuotta, kuitenkin siten että Vakuutusvalvontaviraston osalta on säädetty, että jäsenet valitaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan (RataL 9 § 2 mom. ja VVVL 4 § 3 mom.).

Rahoitustarkastuksessa pankkivaltuusto määrää puheenjohtajaksi valtiovarainministeriötä tai Suomen Pankkia edustavan jäsenen (RataL 8 § 3 kohta). Vakuutusvalvontavirastossa sosiaali- ja terveysministeriö määrää jonkun jäsenistä puheenjohtajaksi (VVVL 4 § 2 mom.).

Rahoitustarkastuksessa johtokunnan jäseneltä ja varajäseneltä edellytetään hyvää perehtyneisyyttä rahoitusmarkkinoiden toimintaan (RataL 9 § 1 mom.). Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenille ei ole laissa erikseen säädetty pätevyysvaatimuksia.

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenet saavat tehtävästään palkkiota asianomaisen ministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti (Asetus Vakuutusvalvontavirastosta 102/1999, jäljempänä VVVA, 10 §). Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenten palkkioista ei ole erikseen säädetty.

Jos Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsen tai varajäsen on tutkittavana tai syytteessä virkarikoksesta, pankkivaltuusto voi määrätä hänet tutkimuksen tai syytteen ajaksi pidätettäväksi virasta ja menettämään palkkionsa (RataL 35 §). Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan jäsenten tehtävästä pidättämisestä ei ole erikseen säädetty.

Rahoitustarkastuksen johtokunnan tehtäviksi on valvontaan liittyvän päätöksenteon osalta laissa säädetty (RataL 10 § 1 mom.):

1) asettaa erityiset tavoitteet Rahoitustarkastuksen toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista;

2) päättää säännösten nojalla annettavien määräysten antamisesta;

3) päättää Rahoitustarkastuksen kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista;

4) huolehtia rahoitusmarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä ja vahvistaa Vakuutusvalvontaviraston kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet;

5) tuomita maksettavaksi Rahoitustarkastuksen asettama uhkasakko.

Johtokunnalla on lisäksi seuraavat Rahoitustarkastuksen hallintoa koskevat tehtävät (RataL 10 § 2 mom):

1) päättää Rahoitustarkastuksen valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsitellä RataL 36 b §:ssä säädetty suunnitelma;

2) käsitellä Rahoitustarkastuksen vuotuinen talousarvio;

3) esittää pankkivaltuuston vahvistettavaksi Rahoitustarkastuksen työjärjestys;

4) nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Rahoitustarkastuksen ylimmät virkamiehet;

5) päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta;

6) ratkaista sellaiset Rahoitustarkastuksen sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka työjärjestyksessä sen ratkaistaviksi määrätään;

7) toimittaa vuotuinen kertomus Rahoitustarkastuksen toiminnasta pankkivaltuustolle;

8) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Johtokunta ratkaisee ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäväksi. Johtokunta voi lisäksi ottaa ratkaistavakseen asian, joka lain tai Rahoitustarkastuksen työjärjestyksen mukaan kuuluu johtajan tai muun virkamiehen ratkaistavaksi, jos asia voi merkittävästi vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi rahoitusmarkkinoiden kehitykseen (RataL 10 § 3 mom).

Määräysten antamista koskevaa johtokunnan päätösvaltaa voidaan työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisten asioiden osalta (RataL 10 § 4 mom).

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontaviraston toimintaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) asettaa yleiset tavoitteet Vakuutusvalvontaviraston toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista;

2) ohjata ja valvoa Vakuutusvalvontavirastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

3) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus vakuutustoiminnan keskeisistä tapahtumista sekä Vakuutusvalvontavirastolle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta;

4) päättää Vakuutusvalvontaviraston talousarviosta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta;

5) nimittää ja irtisanoa Vakuutusvalvontaviraston johtajat; sekä

6) ratkaista ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäviksi (VVVL 4 a §).

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnalla on lisäksi seuraavat tehtävät:

1) vahvistaa Vakuutusvalvontavirastolle valvontaa koskevat ohjeet asioista, jotka ovat merkittäviä tai periaatteellisia ja laajakantoisia valvonnan kannalta tai joilla muuten on yleistä merkitystä;

2) vahvistaa ne valvottaville annettavat yleiset määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt ylijohtajan vahvistettaviksi;

3) huolehtia vakuutus- ja rahoitusmarkkinoita valvovien viranomaisten välisestä kotimaisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä ja sen kehittämisestä;

4) vahvistaa rahoitustarkastuksen kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet;

5) tehdä esitys asianomaiselle ministeriölle vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:ssä tarkoitetun maksun perusteiden määräämisestä; sekä

6) päättää Vakuutusvalvontaviraston muun virkamiehen kuin ylijohtajan osalta virantoimituksesta pidättämisestä ja kurinpitoa koskevista asioista. (VVVA 3 §).

Rahoitustarkastuksen johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään neljä jäsentä tai varajäsentä, joista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella ääntenenemmistöllä siten, että äänten mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee (RataL 9 § 3 mom.) Muilta osin asioiden käsittelystä ja päätöksenteosta säädetään Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä (RataL 10 §).

Vakuutusvalvontaviraston osalta asioiden käsittelystä ja päätöksestä säädetään asetuksessa. Asetuksen mukaan johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on viisi jäsentä, joista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Tilanteesta, jossa äänet menevät tasan, ei ole erikseen säädetty. Asiat ratkaistaan esittelystä, jollei työjärjestyksellä toisin määrätä.

Johtaja

Rahoitustarkastuksen päällikkönä on johtaja. Johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti. Pankkivaltuusto tekee valtioneuvostolle esityksen viran täyttämisestä. Johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimii pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Rahoitustarkastuksen virkamies. (RataL 11 §). Vakuutusvalvontaviraston päällikkönä on valtioneuvoston nimittämä ylijohtaja (VVVL 4 §).

Kelpoisuusvaatimuksena Rahoitustarkastuksen johtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys rahoitusmarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito (RataL 11 §). Kelpoisuusvaatimuksena Vakuutusvalvontaviraston

ylijohtajan virkaan on ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys Vakuutusvalvontaviraston toimialaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus. Ylijohtajan sijaisena toimii johtokunnan määräämä johtaja.

Rahoitustarkastuksen johtajan tehtävänä on:

1) johtaa Rahoitustarkastuksen toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Rahoitustarkastuksen päätökset;

2) vastata siitä, että Rahoitustarkastukselle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti;

3) vastata johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta;

4) pitää johtokunta tietoisena Rahoitustarkastuksen toiminnan kautta tietoon tulleista rahoitusmarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

5) nimittää ja irtisanoa muut kuin ylimmät Rahoitustarkastuksen virkamiehet;

6) päättää nimittämänsä virkamiehen osalta virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta (RataL 12 §).

Rahoitustarkastuksen johtajan päätökset on kuitenkin ennen päätöksen tekemistä käsiteltävä johtokunnassa, jos ne koskevat laissa tarkemmin määriteltyjen, valvottavien toimintaan merkittävästi vaikuttavien valvontakeinojen käyttöä ja asia ei ole kiireellinen (RataL 12 § 2 ja 3 mom.). Johtajan tehtävistä voidaan lain mukaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä ja johtajalle kuuluvaa ratkaisuvaltaa voidaan työjärjestyksessä antaa myös Rahoitustarkastuksen muulle virkamiehelle. (RataL 12 § 4 mom.).

Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajan tehtävänä on lain mukaan johtaa viraston toimintaa ja vastata siitä, että viraston tehtävät hoidetaan tehokkaasti, taloudellisesti ja tuloksellisesti (VVVL 4 b §). Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen mukaan ylijohtaja ratkaisee ne asiat, joita ei säädetä johtokunnan päätettäviksi taikka anneta työjärjestyksessä tai taloussäännössä muun virkamiehen ratkaistaviksi. Ylijohtaja voi lisäksi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen sellaisen asian, joka muutoin olisi muun virkamiehen ratkaistava. Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan yhtenä tehtävänä on nimittää ja erottaa Rahoitustarkastuksen ylimmät virkamiehet johtajaa lukuun ottamatta sekä päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta (RataL 10 § 2 mom. 4 ja 5 kohta). Ylimpiä virkamiehiä ja heidän tehtäviään tai kelpoisuusvaatimuksiaan ei ole laissa määritelty vaan niistä määrätään Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä.

Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan tehtävänä on nimittää ja erottaa johtajat, joiden tehtävänä on avustaa ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastata johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta. Johtajalta vaaditaan virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys viran tehtäväalaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito (VVVL 4 b §). Asetuksessa säädetään lisäksi, että johtajalla on vastaava oikeus ottaa päätettäväkseen oman toimintayksikkönsä virkamiehen ratkaistava asia kuin ylijohtajalla kaikkien viraston virkamiesten osalta.

Virkamiehiä koskevat yleiset säännökset

Rahoitustarkastuksen johtaja nimittää muut kuin ylimmät virkamiehet ja päättää heidän virantoimituksesta (RataL 12 § 12 mom. 5 ja 6 kohta). Laissa säädetään lisäksi Suomen Pankin virkamiehiä koskevien säännösten soveltamisesta Rahoitustarkastuksen virkamiehiin (RataL 32 §) sekä virkamiesten riippumattomuudesta (RataL 33 §). Laissa tarkemmin määriteltyjen Rahoitustarkastuksen virkamiesten on lisäksi annettava pankkivaltuuston tarkemmin määräämällä tavalla pankkivaltuustolle selvitys elinkeinotoiminnastaan ja osakeomistuksistaan (RataL 34 §).

Vakuutusvalvontaviraston virkamiehiin sovelletaan yleistä virkamieslainsäädäntöä. Lisäksi on säädetty, että Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten ja muun henkilöstön vir-

kavapaudesta ja sitä vastaavasta vapautuksesta määrätään viraston työjärjestyksestä.

Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset

Rahoitustarkastuksessa noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Rahoitustarkastuksen muusta sisäisestä hallinnosta annetaan tarkempia määräyksiä Rahoitustarkastuksen työjärjestyksessä (RataL 10 §). Työjärjestyksen vahvistaa johtokunnan esityksestä pankkivaltuusto.

Tarkemmat säännökset Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain voimaanpanosta annetaan asetuksella, jossa säädetään muun muassa johtokunnan eräistä tehtävistä, asioiden käsittelystä, ylijohtajan oikeudesta nimittää virkamiehet, ylijohtajan virkavapaudesta ja sijaisesta ja johtokunnan jäsenten palkkion määräytymisestä (VVVL 7 § ja asetus Vakuutusvalvontavirastosta). Tarkemmat määräykset Vakuutusvalvontaviraston organisaatiosta, sisäisestä työnjaosta, asioiden käsittelystä ja toiminnan muusta järjestämisestä annetaan asetuksen mukaan työjärjestyksessä, jonka vahvistaa ylijohtaja.

Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta

Vakuutusvalvontavirastosta annetun asetuksen mukaan työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävänä on Vakuutusvalvontaviraston apuna kehittää ja ohjata työttömyyskassojen ja koulutus- ja erorahaston valvontaa sekä siinä tarkoituksessa:

1) seurata työttömyys- ja koulutusetuuksia koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoa sekä työttömyysturvan yleistä kehitystä;

2) edistää ja kehittää työttömyys- ja koulutusetuuksien toimeenpanoon osallistuvien yhteistyötä;

3) seurata työttömyys- ja koulutusetuuksien valvonnasta asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

4) antaa lausuntoja laajakantoisista tai periaatteellisesti tärkeistä työttömyyskassoja koskevista asioista, jotka ylijohtaja saattaa sen käsiteltäväksi.

Neuvottelukunta voi myös tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja työttömyys- ja koulutusetuuksia koskevan lainsäädännön kehittämisestä toimeenpanon kannalta.

Toimivaltuudet

Nykyisen sääntelyn rakenne

Pääosa Rahoitustarkastuksen käytettävissä olevista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista sisältyy RataL 3 ja 4 lukuun. Lisäksi useisiin valvottavia koskeviin lakeihin sisältyy säännöksiä, jotka koskevat muun muassa toimiluvan peruuttamista ja rajoittamista, markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaa sekä valvontaviranomaisen oikeutta rajoittaa henkilöiden oikeutta toimia valvottavan toimielimen jäsenenä. Myös arvopaperimarkkinalakiin sisältyy useita säännöksiä valvontavaltuuksista. Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista ei säädetä Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa, vaan ne sisältyvät kutakin valvottavaa laitostyyppiä tai laitosta koskevaan lakiin. Poikkeuksena on kaikkia lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavia eläkelaitoksia koskeva laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta (1114/2006), jonka 23 § sisältää säännökset hallinnollisista seuraamuksista. Lisäksi vakuutusyhtiölain valvontaa koskevia säännöksiä noudatetaan pääosin myös työeläkevakuutusyhtiöiden valvonnassa. Tämä perustuu viittaussäännöksiin, jotka ovat työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:ssä. Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa puolestaan noudatetaan soveltuvin osin vakuutusyhtiölain säännöksiä. Tämä perustuu viittaussäännöksiin, jotka sisältyvät liikennevakuutuslain 17 §:n 2 momenttiin, potilasvahinkolain 5 §:n 4 momenttiin, tapaturmavakuutuslain 30 a §:n 3 momenttiin ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 7 §:n 5 momenttiin. Työttömyyskassojen tukikassaan valvontaan sovelletaan työttömyyskassalain 21 §:n 2 momentin nojalla, mitä työttömyyskassoista säädetään.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaan sovelletaan joko Rahoitustarkastuksesta annetun lain tai Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain mukaisia valvontavaltuuksia riippuen siitä, onko ryhmittymä rahoitus- vai vakuutuspainotteinen.

Kun jäljempänä tarkastellaan valvontavaltuuksien soveltamisalaa, viittaussäännöksistä tässä todettua ei enää toisteta.

Yleiset tarkastus- ja tietojensaantioikeudet

RataL 15 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen tarkastus- ja tietojensaantioikeuksista. Rahoitustarkastuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan toimipaikassa tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset valvottavaa ja sen asiakasta koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä saada niistä tarpeelliset jäljennökset. Tarkastusoikeus koskee myös valvottavan tietojärjestelmiä sekä kassa- ja muita rahoitusvaroja. Tarkastus- ja tietojensaantioikeudet eivät rajoitu valvottaviin, vaan 15 §:ssä tarkemmin säädetyllä tavalla ne koskevat myös esimerkiksi muuta rahoitusmarkkinoilla toimivaa yhteisöä tai säätiötä, valvottavien ja eräiden muiden yhteisöjen tilintarkastajaa, valvottavan kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluvaa suomalaista yritystä, valvottavan osakkuusyritystä, valvottavan asiamiestä, valvottavan toimeksiannosta toimivaa sekä sellaista muuta henkilöä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Yleisen tarkastus- ja tietojensaantioikeuden lisäksi RataL 3 lukuun sisältyy säännökset markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä tietojensaantioikeudesta, markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä kuulemisesta sekä johdannaissopimuksia koskevasta tietojensaantioikeudesta ja kuulemisesta.

Yleissäännös Vakuutusvalvontaviraston ja sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta saada valvottavalta tietoja virastolle tai ministeriölle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi sisältyy VYL 25 luvun 2 §:ään. Säännös koskee vakuutusyhtiötä ja suomalaista vakuutusomistusyhteisöä ja muun vakuutusyhtiön kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konserniin kuuluvaa suomalaista yritystä sekä vakuutusyhtiön sidosyritystä. VYL 25 luvun 3 §:ssä säädetään valvottavan velvollisuudesta toimittaa Vakuutusvalvontavirastolle eräitä taloudellista asemaansa ja toimintaansa koskevia tietoja.

VYL 25 luvun 4 § koskee Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeutta. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus tarkastaa vakuutusyhtiön ja sen kanssa samaan koti- tai ulkomaiseen konserniin kuuluvan suomalaisen yrityksen sekä vakuutusyhtiön sidosyrityksen vakuutustoimintaa ja muuta toimintaa. Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus saada tarkastettavakseen tehtävänsä suorittamisen kannalta tarpeelliset vakuutusyhtiötä ja muuta säännöksessä tarkoitettua yritystä koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä saada niistä tarpeelliset jäljennökset.

Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta UlkVYL 16 ja 43 §:ssä, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 §:n 5 momentissa, vakuutusedustajien osalta VEdL 37 §:ssä, vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain 97 ja 98 §:ssä, eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 65 ja 66 §:ssä, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 131 §:ssä ja merimieseläkekassan osalta merimieseläkelain (1290/2006) 211 §:ssä.

Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus saada tietoja työttömyyskassoilta ja eräiltä muilta tahoilta työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin ja 58 a §:n nojalla. Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 13 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen on annettava Vakuutusvalvontavirastolle taloudellisen valvonnan kannalta tarpeelliset toiminta- ja tilinpäätöstietonsa. Tiedonantovelvollisuutta on täsmennetty Eläketurvakeskuksesta annetun asetuksen (1010/2006) 8 §:ssä. Ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain (81/1998) 11 §:n mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat virastolle selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien

kanssa. Kunnallisen eläkelain (549/03) 137 §:n 1 momentin mukaan Kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua ja sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Valvontaa varten eläkelaitos on velvollinen toimittamaan Vakuutusvalvontavirastolle valvonnan edellyttämät tiedot.

Osallistuminen toimielinten kokouksiin

RataL 14 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen edustajan oikeudesta olla läsnä valvottavan päätös- ja hallintovaltaa käyttävien elinten kokouksissa, kutsua ne koolle tarvittaessa ja saada merkityksi huomautuksia pöytäkirjaan. Oikeus koskee valvottavia yleisesti ja lisäksi sijoitusrahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokousta.

Vastaava säännös koskee vakuutusyhtiöitä VYL 25 luvun 4 §:n nojalla. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto voi osallistua vakuutusyhdistyksen, vakuutuskassan, eläkesäätiön ja työttömyyskassan päätösvaltaa käyttäviin kokouksiin vakuutusyhdistyslain 12 luvun 4 §:n 3 momentin, vakuutuskassalain 98 §:n, eläkesäätiölain 66 §:n 1 momentin ja työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin nojalla.

Päätöksen, toimenpiteen tai muun menettelyn kieltäminen ja oikaiseminen

Rahoitustarkastus voi RataL 19 §:n mukaan kieltää valvottavan tekemän päätöksen tai valvottavan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen tai muun menettelyn, jos se on ristiriidassa rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten taikka näihin säännöksiin perustuvien valvottavan sääntöjen tai toimiluvan kanssa. Rahoitustarkastus voi velvoittaa valvottavan ryhtymään toimenpiteisiin jo toteutetun täytäntöönpanon taikka toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Tämä edellyttää, että päätöksen täytäntöönpano taikka toimenpiteen tai menettelyn toteuttaminen voisi vaarantaa talletettajien tai muiden velkojien aseman tai rahoitusmarkkinoiden vakauden taikka muuten aiheuttaa vakavia häiriöitä rahoitusmarkkinoilla.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää valvottavan toimielimen päätöksen toimeenpanon tai vaatia päätökseen oikaisua, jos valvottava on vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutuskassa, eläkesäätiö, merimiesten eläkekassa tai liikennevakuutuskeskus. Valtuuksista säädetään VYL 25 luvun 5 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 2 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 2 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 2 momentissa, merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa ja asetuksen joka sisältää liikennevakuutuskeskuksen säännöt (1627/1993) 33 §:ssä.

Yleiset hallinnolliset seuraamukset

RataL 4 luku koskee hallinnollisia seuraamuksia, joita Rahoitustarkastuksella on käytettävissään. Niitä ovat rikemaksu, julkinen huomautus, julkinen varoitus, toimintakielto, toimiluvan rajoittaminen ja toiminnan rajoittaminen. Rahoitustarkastus voi myös tehdä markkinaoikeudelle esityksen seuraamusmaksun määräämisestä.

Rahoitustarkastus voi RataL 24 b §:n mukaan määrätä rikemaksun tietyin edellytyksin arvopaperinvälittäjälle, sisäpiiri-ilmoitusvelvolliselle, sisäpiirirekisterin pitäjälle, rahastoyhtiölle ja julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalle. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on 500–10 000 euroa ja luonnolliselle henkilölle määrättävä maksu 50–1 000 euroa. Sen sijaan Rahoitustarkastuksella ei ole oikeutta määrätä rikemaksua sen valvottavalle esimerkiksi vakavaraisuustietojen toimittamatta jättämisestä tai virheellisten tietojen antamisesta.

Rahoitustarkastus voi RataL 25 §:n mukaan antaa valvottavalle ja muulle rahoitusmarkkinoilla toimivalle yhteisölle tai säätiölle julkisen huomautuksen rahoitusmarkkinoita koskevien säännösten tai määräysten vastaisesta toiminnasta. Perusedellytyksenä julkisen huomautuksen antamiselle on muun muassa toiminnan tahallisuus tai huolimattomuus. Lisäedellytyksenä on muun muassa että huomautuksen kohde ei ole omaaloitteisesti ryhtynyt korjaaviin toimenpiteisiin välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen. Julkinen huomautus voidaan antaa myös eräille luonnollisille henkilöille.

Rahoitustarkastus voi RataL 26 §:n mukaan antaa julkisen varoituksen, jos menettely on ollut jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä. Muutoin julkiseen varoitukseen sovelletaan, mitä laissa säädetään julkisesta huomautuksesta. Julkiseen varoitukseen voi liittyä esitys markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämisestä. Laissa säädetään muun muassa seuraamusmaksua määrättäessä huomioon otettavista seikoista sekä maksun vähimmäis- ja enimmäismääristä.

VYL 25 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi antaa vakuutusyhtiölle huomautuksen, kehottaa yhtiötä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää yhtiötä jatkamasta viraston virheellisenä pitämää menettelyä, jos vakuutusyhtiö ei noudata vakuutustoimintaa koskevia lakeja, toimilupaansa, yhtiöjärjestystään taikka rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (68/1998) nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jos yhtiö on käyttänyt hyvän vakuutustavan vastaisia menettelytapoja taikka jos yhtiön toiminnassa on ilmennyt väärinkäytöksiä. Vakuutusvalvontavirasto voi myös kieltää vakuutusyhtiötä antamasta uusia vakuutuksia. Laissa ei ole erikseen säädetty Vakuutusvalvontaviraston vakuutusyhtiölle antaman huomautuksen julkistamisesta.

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden osalta samantyyppiset säännökset sisältyvät UlkVYL 17 ja 44 §:ään, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:ään ja vakuutusedustajien osalta VEdL 38 §:n 2 momenttiin. Nämä säännökset ovat merkittäviltä osilta samansisältöiset.

Vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja merimieseläkekassan osalta Vakuutusvalvontavirastolla on käytettävissä vastaavan laajuiset valvontakeinot vain siltä osin, kuin laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta tulee sovellettavaksi. Sen sijaan vakuutuskassalain 99 §:n 1 momentissa ja eläkesäätiölain 67 §:n 1 momentissa säädetään ainoastaan korjauskehotuksen antamisesta. Työttömyyskassojen osalta puolestaan työttömyyskassalain 59 §:ssä säädetään muun muassa korjauskehotuksen antamisesta ja valtionosuuden epäämisestä.

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan liittyen Rahoitustarkastus voi muun muassa kieltää luottolaitosta jatkamasta tai uudistamasta säännösten vastaista markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä. Rahoitustarkastuksella on kieltomahdollisuus myös panttilainauslaitosten eräiden sopimusehtojen osalta. Säännökset sisältyvät luottolaitostoiminnasta annetun lain 139 §:ään ja panttilainauslaitoksista annetun lain 34 §:ään. Lisäksi arvopaperimarkkinalain 7 lukuun sisältyy säännöksiä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnasta.

Vakuutusvalvontavirastolla on vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja vakuutusedustajien toimintaan liittyen käytettävissään samantyyppisiä markkinoinnin ja sopimusehtojen käyttöä koskevia valvontakeinoja kuin Rahoitustarkastuksella. Niistä säädetään VYL 25 luvun 6 §:ssä ja VEdL 34 §:ssä. UlkVYL 60 §:ssä ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:ssä viitataan vakuutusyhtiölain säännöksiin.

Uhkasakon käyttäminen

Jos valvottava tai muu rahoitusmarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa rahoitusmarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka valvottava laiminlyö noudattaa sääntöjään taikka toimilupansa ehtoja, Rahoitustarkastus voi RataL 24 §:n nojalla uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakolla voidaan tietyin edellytyksin velvoittaa myös muun muassa tilintarkastaja täyttämään velvollisuutensa. Tarvittaessa Rahoitustarkastus tuomitsee uhkasakon maksettavaksi.

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan ja muun muassa luottolaitosten yhteenliittymän velvollisuuksiin liittyen Rahoitustarkastuksen mahdollisuudesta käyttää uhkasakkoa säädetään LLL 130 §:n 3 momentissa ja 174 §:ssä. Uhkasakkoa koskevia säännöksiä on myös RavaL 35 §:ssä, OPL 54 §:ssä, SRL 149 ja 150 §:ssä, panttilainauslaitoksista annetun lain 40 §:ssä, valtion vakuusrahas-

tosta annetun lain 19 a §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 32 §:ssä ja AML 7 luvun 1 c ja 2 §:ssä.

Vakuutusvalvontavirasto voi tehostaa vakuutusyhtiölle, vakuutusyhdistykselle, vakuutusedustajalle, vakuutuskassalle tai eläkesäätiölle antamaansa kehotusta tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus tai markkinaoikeus. Uhkasakkoa koskevat säännökset ovat VYL 25 luvun 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 44 §:n 2 momentissa ja 84 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 3 momentissa, VEdL 34 §:n 3 momentissa ja 38 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 3 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 3 momentissa ja merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa.

Tutkimuksen ilmaisukielto

Tutkimuksen ilmaisukieltoa koskevan RataL 16 §:n perusteella Rahoitustarkastus voi kieltää sitä, joka on läsnä Rahoitustarkastuksen rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseksi toimeenpanemassa tarkastuksessa tai jolta Rahoitustarkastus on pyytänyt tietoja tai selvityksiä rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseksi, antamasta tarkastuksesta tai pyytämistään tiedoista ja selvityksistä tietoa sille, johon tutkimus kohdistuu, tai muulle henkilölle. Koska säännös liittyy arvopaperimarkkinoiden sisäpiirivalvontaan, vakuutuslainsäädäntöön ei ole ollut tarvetta sisällyttää vastaavaa säännöstä.

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Rahoitustarkastuksella on RataL 18 §:n mukaan mahdollisuus käyttää ulkopuolista asiantuntijaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön valvonnan kannalta tarpeellisen asian selvittämiseksi.

Vakuutuslainsäädännössä ei ole säädetty Vakuutusvalvontavirastolle vastaavaa yleistä valtuutta ulkopuolisen asiantuntijan käyttämiseen. UlkVYL 43 §:n 2 momentin mukaan Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin määrätä erityisen asiantuntijan avustamaan virastoa sen toimittamassa, kolmannen maan vakuutusyhtiötä tai sen tytäryhteisöä koskevassa tarkastuksessa.

Asiamiehen asettaminen

Rahoitustarkastus voi RataL 22 §:n mukaan muun muassa asettaa asiamiehen valvomaan valvottavan toimintaa, jos sen asiain hoidossa on esiintynyt taitamattomuutta, varomattomuutta tai väärinkäytöksiä taikka muu erityinen syy sitä edellyttää. Rahoitustarkastus voi määrätä asiamiehen valvomaan myös valvottavan omaisuuden rahaksi muuttoa, kun valvottava on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin.

Vakuutusvalvontavirasto voi VYL 25 luvun 7 ja 11 §:ssä, UlkVYL 47 §:n 5 momentissa ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 c §:n 4 momentissa ja 6 d §:ssä säädetyllä tavalla asettaa asiamiehen valvomaan vakuutusyhtiön toimintaa sekä vakuutuskassalain 100 §:ssä ja eläkesäätiölain 68 §:ssä säädetyllä tavalla toimitsijan hoitamaan vakuutuskassan tai eläkesäätiön asioita.

Omaisuuden käytön ja muun toiminnan rajoittaminen

Jos valvottavalle on laissa säädetty vakavaraisuusvaatimus, Rahoitustarkastus voi RataL 20 §:n mukaan tietyin edellytyksin rajoittaa valvottavan voitonjakokelpoisten varojen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin valvottavan vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä muuta varojen jakamista osakkeen- tai osuudenomistajille edellyttäen, että varojen jakaminen voisi vaarantaa tallettajien tai muiden velkojien aseman tai rahoitusmarkkinoiden vakauden taikka muuten aiheuttaa vakavia häiriöitä rahoitusmarkkinoilla. RataL 23 §:n perusteella Rahoitustarkastus voi tietyillä edellytyksillä enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja säilytys- ja hoitopalveluja sekä vastaanottamasta varoja.

Vakuutuslainsäädännössä keskeisiä keinoja rajoittaa omaisuuden käyttöä ovat luovutus- ja panttauskielto. Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus kieltää vakuutusyhtiötä, vakuutusyhdistystä, vakuutuskassaa, eläkesää-

tiötä ja merimieseläkekassaa luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan siten kuin VYL 25 luvun 9—23 §:ssä, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa ja 47 §:ssä, TVYL 31 §:ssä, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 c §:ssä, vakuutuskassalain 101 §:ssä, eläkesäätiölain 69 §:ssä, merimieseläkelain 214 §:ssä säädetään. Vakuutusvalvontavirasto voi myös esimerkiksi kieltää osakkeiden tai takuuosuudenomistajan omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön siten kun VYL 4 luvun 10 §:ssä ja TVYL 7 a §:ssä säädetään.

Toimielimen jäsenenä toimimisen kieltäminen

Rahoitustarkastus voi tietyin edellytyksin kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena valvottavassa, jos valvottava on luottolaitos tai sijoituspalveluyritys tai näiden omistusyhteisö taikka rahastoyhtiö, säilytysyhteisö tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö. Kieltämistä koskevat säännökset sisältyvät LLL 40:§ ään, SipaL 43 §:ään, SRL 5 e ja 9 d §:ään ja RavaL 14 §:ään.

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavaa valtuutta lukuun ottamatta tilanteita, joissa Vakuutusvalvontavirasto toimii viimeksi mainitussa laissa tarkoitettuna koordinoivana valvontaviranomaisena.

Toimiluvan rajoittaminen ja peruuttaminen sekä rekisteristä poistaminen

Rahoitustarkastus voi laissa säädetyin edellytyksin peruuttaa toimiluvan, jonka se on myöntänyt luottolaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, rahastoyhtiölle, säilytysyhteisölle tai panttilainauslaitokselle. Toimiluvan peruuttamisen edellytykset vaihtelevat sen mukaan, minkä tyyppisen valvottavan toimiluvasta on kyse. Toimiluvan peruuttaminen voi liittyä esimerkiksi siihen, että toiminnassa on olennaisesti rikottu säännöksiä, määräyksiä tai toimiluvan ehtoja, toimilupaa edellyttävä toiminta on päättynyt tai toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavaa tietoa.

Rahoitustarkastus voi myös tietyin edellytyksin rajoittaa määräajaksi tai pysyvästi toimiluvan mukaista toimintaa. Rajoittaminen on mahdollista esimerkiksi, jos valvottavan toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vaarantamaan rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksujärjestelmien häiriötöntä toimintaa, sijoittajien asemaa tai velkojien etua.

Toimiluvan peruuttamista ja toiminnan rajoittamista koskevat säännökset sisältyvät valvottavakohtaisiin lakeihin. Säännöksiä on LLL 28 ja 29 §:ssä, SipaL 24 ja 25 §:ssä, SRL 117 ja 125 §:ssä, panttilainauslaitoksista annetun lain 5 a §:ssä, UlkLLL 10 §:ssä, UlkSipaL 9 §:ssä ja ja UlkSRL 8 §:ssä. Arvopaperipörssin, optioyhteisön ja arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntää ja peruuttaa valtiovarainministeriö.

Vakuutusvalvontavirasto voi VYL 25 luvun 8 §:n ja UlkVYL 45 §:n mukaan rajoittaa vakuutusyhtiön toimilupaa tai peruuttaa sen, jos pykälässä säädetyt edellytykset täyttyvät. Työeläkevakuutusyhtiöiden osalta toimivalta kuuluu TVYL 6 §:n nojalla kuitenkin valtioneuvostolle.

Vakuutusvalvontavirasto voi tietyin edellytyksin määrätä vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 a §:ssä säädetyllä tavalla ja vakuutuskassan toiminnan osittain lopetettavaksi tai kassan purettavaksi vakuutuskassalain 99 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla. Eläkesäätiön toiminnan osittainen lopettaminen tai säätiön purkaminen on mahdollista eläkesäätiölain 67 §:n 4 momentin nojalla. Vakuutusvalvontavirasto voi poistaa vakuutusedustajan rekisteristä VedL 10 §:ssä säädetyllä tavalla.

Määräystenantovaltuudet

Sekä Rahoitustarkastukselle että Vakuutusvalvontavirastolle on eri valvottavia koskevissa laeissa säädetty oikeus antaa tarkempia määräyksiä kussakin laissa yksilöidyistä asioista. Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuuksia on myös liikennevakuutusta koskevissa asetuksissa.

Lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa säädetään koordinoivan valvontaviranomaisen määräystenantovaltuuksista. Kotimaisena koordinoiva-

na valvontaviranomaisena toimii laissa säädetyn mukaisesti Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto.

Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa säädetään kahdesta määräystenantovaltuudesta, joista toinen koskee valvontatietojen säännöllistä toimittamista Rahoitustarkastukselle ja toinen liiketapahtumien kirjaamista valvottavan juoksevaan kirjanpitoon. Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavia, kaikkiin sen valvottaviin sovellettavia yleisiä määräyksenantovaltuuksia.

Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuuksia on eri laeissa yhteensä yli 80 eri momentissa ja Vakuutusvalvontaviraston valtuuksia yhteensä yli 160 eri momentissa.

Määräystenantovaltuudet koskevat esimerkiksi valvottavan toiminnan aloittamiseen liittyviä toimia (kuten rekisteröintiä ja toimiluvan hakemista), erilaisten tietojen ja selvitysten laatimista ja toimittamista valvojalle, kirjanpitoa ja tilinpäätöstä, sijoitustoimintaa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, vakavaraisuuden hallintaa, erilaisia yksittäisiä valvottavan toimia (kuten ylikatteen siirtoa ja sisäisiä liiketoimia), asiakasvaroja ja poikkeusoloihin varautumista.

Valvontayhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa

Rahoitustarkastuksen yhteistyöstä ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa säädetään RataL 5 luvussa. Luvussa säädetään Rahoitustarkastukselle yleinen yhteistyövelvoite Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavan viranomaisen kanssa (27 §). Luvussa säädetään myös Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta puuttua ulkomailla toimivan suomalaisen valvottavan tai muun ulkomaisen sivukonttorin toimintaan sen rikkoessa sijaintivaltion lainsäädäntöä (28 §). Niin ikään luvussa säädetään ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa toimintaa yhteistyössä Rahoitustarkastuksen kanssa (29 §) sekä Rahoitustarkastuksen velvollisuudesta ilmoittaa ulkomaan viranomaiselle, jos ulkomainen valvottava toimii säännösten vastaisesti (30 §). Luvussa säädetään myös markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä yhteistyöstä (30 a §), Rahoitustarkastuksen tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ulkomaisiin konsolidointiryhmiin ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin kuuluvissa suomalaisissa yrityksissä (31 §) sekä perusteista, joilla Rahoitustarkastus voi kieltäytyä yhteistyöstä ulkomaan viranomaisen kanssa (31 a §). Lisäksi lain 4 §:ssä säädetään Rahoitustarkastuksen tehtäväksi toimia rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2004/39/EY, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi*) 56 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena.

Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeudesta ulkomaisen vakuutusyrityksen suomalaisessa emo-, tytär- ja sidosyrityksessä säädetään VYL 26 luvun 15 §:ssä. Samassa pykälässä säädetään lisäksi suomalaisen vakuutusyhtiön ulkomailla olevan emo-, tytär- ja sidosyrityksen tarkastamisesta ja ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa Suomessa tällaisia yrityksiä koskevia tietoja ulkomaan viranomaisen harjoittamaa valvontaa varten. Mainitun luvun 19 §:ssä säädetään lisäksi Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta suorittaa tarkastus Suomessa olevassa ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuluvassa yrityksessä sekä oikeudesta pyytää ulkomaan viranomaista suorittamaan tarkastus sellaisessa ulkomaisessa rahoitus- ja vakuutusryhmittymässä, johon kuuluu suomalainen vakuutusyhtiö tai yhdistys. Mainitun luvun 20 §:ssä säädetään vastaavasti ulkomaan viranomaisen oikeudesta tarkastaa Suomessa olevaa yritystä, joka kuuluu ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

UlkVYL 15 §:ssä säädetään RataL 29 §:ää vastaavasti ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön Suomessa olevan edustuston toimintaa.

Lisäksi LLL 72 §;ssä ja RavaL 8 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta sopia ulkomaan viranomaisen kanssa ryhmävalvontaa koskevan valvontavastuun siirtämisestä laissa mainituissa tapauksissa ulkomaan viranomaiselle sekä vastaavasti tällaisen vastuun vastaanottamisesta ulkomaan vi-

ranomaiselta. Vastaavia säännöksiä ei ole säädetty vakuutusyhtiöiden osalta.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa säädetään lisäksi vastaavista ulkomaisten sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sivuliikkeisiin sovellettavista periaatteista.

Ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa säädetään lisäksi samojen yleisten periaatteiden mukaisesti mutta osin eri sisältöisesti ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen aloittamiseen ja lopettamiseen liittyvästä yhteistyöstä sekä ETA-alueen ulkopuolisen valvottavan sivuliikkeen perustamisesta Suomeen ja sen valvonnasta. Lakeihin ei kuitenkaan sisälly säännöksiä yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valvontaviranomaisten kanssa lukuun ottamatta sitä, että vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetään erikseen yhteistyöstä Sveitsin viranomaisten kanssa suomalaisen vakuutusyhtiön Sveitsissä olevan sivuliikkeen valvonnassa.

Lisäksi eri valvottavia koskevissa laeissa on yksittäisiä säännöksiä toimiluvan myöntämiseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ulkomaan viranomaiselle.

Valvonnan kustannusten kattaminen

Rahoitustarkastus

RataL 36 a §:n 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Rata perii antamistaan luvista ja muista suoritteista toimenpidemaksuja. Rata määrää suoritteiden maksullisuudesta ja maksujen suuruuden. Muutoin toimenpidemaksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992). Tästä muun muassa seuraa, että julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

Rataa julkaisee internet-verkkosivuillaan toimenpidemaksuja koskevan hinnaston (Toimenpidehinnasto 22.2.2007; dnro 2/015/2007). Hinnastossa maksut on ryhmitelty valvottavia koskevien erityislakien mukaisiin ryhmiin. Esimerkiksi luottolaitoksen toimiluvan myöntämistä koskevasta päätöksestä peritään 14 000 euron toimenpidemaksu.

Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annetussa laissa (1294/2004, jäljempänä rahoitusvalvontamaksulaki) säädetään maksuvelvollisista, valvontamaksun määräytymisestä ja maksun perimisestä. Lain 1 §:n mukaan maksuvelvollisia ovat RataL 5 §:ssä tarkoitetut valvottavat, LLL 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat, AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskijat sekä AML 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijat.

Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille. Tämä johtuu siitä, että Rahoitustarkastus on juridisesti osa Suomen Pankkia, ja Rahoitustarkastuksen tuotot ja kulut sisällytetään Suomen Pankin tilinpäätökseen. Valvontamaksun määräämisestä huolehtii Rahoitustarkastus itse.

Valvontamaksu määrätään kalenterivuosittain. Valvontamaksu muodostuu perusmaksusta tai suhteellisesta maksusta taikka yhdistetystä perusmaksusta ja suhteellisesta maksusta.

Perusmaksu on laskentayksikköinä (100 €) määritelty kiinteä maksu.

Suhteellinen maksu lasketaan valvottavan toiminnan laajuuden perusteella. Toiminnan laajuus määräytyy valvottavan viimeksi päätyneen tilikauden taseen loppusumman tai liikevaihdon, valvottavaa koskevan pääomavaatimuksen tai sijoitusrahaston varojen määrän perusteella. Maksuvelvollisen meneillään olevan tilikauden aikana tapahtuneet muutokset toiminnan laajuudessa otetaan huomioon silloin, kun kysymys on maksuvelvollisen sulautumisesta toiseen maksuvelvolliseen tai muusta lain 3 §:ssä tarkoitetusta

yritysjärjestelystä. Jos esimerkiksi maksuvelvollinen on sulautunut toiseen maksuvelvolliseen, valvontamaksu peritään vain vastaanottavalta yritykseltä, mutta se lasketaan sekä sulautuneen että vastaanottaneen yrityksen yhteenlasketun tilinpäätöksen perusteella.

Perusmaksua maksavista ovat suhteellista maksua velvolliset maksamaan luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt. Arvopaperipörssin, optioyhteisön ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun selvitysyhteisön valvontamaksu muodostuu ainoastaan suhteellisesta maksusta.

Valvontamaksu erääntyy maksettavaksi Rahoitustarkastuksen määräämänä eräpäivänä, joka voi olla aikaisintaan maksuvelvollisuutta koskevan kalenterivuoden kesäkuun viimeinen päivä. Rata lähettää maksupäätöksen maksuvelvolliselle vähintään 30 päivää ennen eräpäivää. Jos maksuvelvollisuus alkaa tai päättyy kesken kalenterivuoden, maksu määrätään vain niiltä kalenterikuukausilta, joiden aikana yritys on Rahoitustarkastuksen valvottava tai muu maksuvelvollinen.

Rahoitustarkastuksen valvontamaksua koskevassa asiassa antamaan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka päätöksestä voi tehdä jatkovalituksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valvontamaksun viivästyessä sille peritään korkolaissa säädetty viivästyskorko. Maksu on ulosottokelpoinen ilman eri tuomiota tai päätöstä.

Valvontamaksu on veronluonteinen maksu, eikä se täysin vastaa niitä kustannuksia, joita yksittäisestä valvottavasta tai valvottavaryhmästä aiheutuu Rahoitustarkastukselle. Laissa säädetyt kertoimet on pyritty mitoittamaan Rahoitustarkastuksen toiminnan jatkuvuuden kannalta turvaaviksi. Tästä syystä valvontamaksut voivat jossain määrin tuottaa ylijäämää. Jos valvontamaksut yhdessä Rahoitustarkastuksen muiden tuottojen kanssa ylittäisivät Rahoitustarkastuksen talousarvion mukaiset kustannukset yli viidellä prosentilla, on kaikilta maksuvelvollisilta perittäviä valvontamaksuja alennettava samalla suhteellisella määrällä siten, ettei ylite nouse edellä todettua suuremmaksi.

Maksuperusteiden mitoituksen turvaavuudesta huolimatta on mahdollista, etteivät valvontamaksut yhdessä Rahoitustarkastuksen muiden tuottojen kanssa riittäisi kattamaan kaikkia Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvia kustannuksia. Vaikka Rahoitustarkastuksen talousarvio laaditaan tuleva maksukertymä huolellisesti arvioiden, voi uhka alijäämästä syntyä, jos esimerkiksi suuri valvottava aikoo sulautua toisessa EU:n jäsenvaltiossa olevaan valvottavaan. Rahoitusalijäämän uhatessa Rahoitustarkastuksen on RataL 36 b §:n mukaan viipymättä laadittava suunnitelma alijäämän kattamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Jollei Rahoitustarkastuksen rahoituksen perusteita saada korjattua lainsäädäntöteitse, mahdollinen alijäämä jää viime kädessä Suomen Pankin rahoitettavaksi.

Vakuutusvalvontavirasto

Vakuutusvalvontavirasto on nettobudjetoitu virasto, joka kuuluu valtion tulo- ja menoarvion piiriin. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944; jäljempänä *vakuutusvalvontamaksulaki)* 1 §:n mukaan Vakuutusvalvontaviraston toiminnasta aiheutuvat menot katetaan valvonta- ja toimenpidemaksuilla.

Vakuutusvalvontaviraston toimenpidemaksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia. Vakuutusvalvontaviraston toimenpidemaksuista säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista (1284/2007). Asetus on voimassa vuoden 2009 loppuun saakka. Asetuksessa toimenpidemaksut on jaoteltu maksullisiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin ja muihin maksullisiin suoritteisiin. Maksullinen julkisoikeudellinen suorite on esimerkiksi Vakuutusvalvontaviraston päätös suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiöiden sulautumissuunnitelmaan. Tällaisen päätöksen perusmaksu on 2 640 euroa. Jos päätöksen valmisteluun osallistuneen esittelijän tai muun asiantuntijan työpanos ylittää 30 tuntia, peritään lisämaksua 85 euroa jokaiselta sanotun tuntimäärän ylittävältä tunnilta.

Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista säädetään vakuutusvalvontamaksulaissa. Maksuvelvollisia ovat Vakuutusvalvontaviraston valvottavat. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää valvontamaksujen perusteet

Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Valvontamaksujen perusteet muodostuvat kiinteästä perusmaksusta ja siihen lisättävästä suhteellisesta maksusta. Vakuutusvalvontaviraston esityksestä ministeriö voi määrätä yksittäisen valvottavan maksun pääsäännöstä poiketen, jos vakuutuskannan luovutuksen tai muun vastaavan syyn takia säädettyjen perusteiden soveltaminen olisi kohtuutonta.

Valvontamaksut määrätään Vakuutusvalvontaviraston kustannuslaskennan ja valvottavien tilinpäätöstietojen perusteella. Kiinteä perusmaksu määritellään valvottavaryhmittäin. Suhteellisen maksun perusteena ovat lain mukaan vakuutusmaksutulo, sijoitustoiminnan nettotuotto ja vastuuvelka sekä jäsenmaksutulo (työttömyyskassat) ja yrityksen palveluksessa olevien rekisteröityjen henkilöiden lukumäärä (vakuutusedustajat).

Vuoden 2007 valvontamaksujen perusteet ministeriö on määrännyt 18.12.2006 antamallaan päätöksellä (dnro STM/3608/2006). Perusteet ilmenevät liitteenä olevasta taulukosta (taulukko 10). Taulukossa on suhteellisen maksun kohdalla mainittu hakasuluissa Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksuista antaman päätöksen (27.12.2006; dnro 3/001/2006) mukaiset laitoskohtaiset prosenttiosuudet vakuutusmaksutulosta, vastuuvelasta ja taseen loppusummasta. Vakuutusasiamiehiltä ei peritä valvontamaksua.

Vakuutusvalvontavirasto tekee sosiaali- ja terveysministeriölle marraskuun loppuun mennessä esityksen seuraavan vuoden valvontamaksujen perusteiksi. Ministeriön päätettyä maksuperusteista Vakuutusvalvontavirasto määrää niiden pohjalta laitoskohtaiset valvontamaksut saman vuoden joulukuussa. Valvontamaksu erääntyy valvottavien maksettavaksi seuraavan tammikuun lopussa.

Jos poikkeuksellisesti valvontamaksut yhdessä muiden tuottojen kanssa eivät odottamattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä riitä kattamaan Vakuutusvalvontaviraston kuluja, valvontamaksuja voidaan tarkistaa suoritusvuoden aikana.

Viivästyneelle valvontamaksulle peritään korkolaissa säädetty viivästyskorko. Valvontamaksu viivästyskorkoineen on ulosottokelpoinen ilman eri tuomiota tai päätöstä. Valvontamaksuperusteiden määräämistä koskevaan ministeriön päätökseen ja Vakuutusvalvontaviraston päätökseen laitoskohtaisista valvontamaksuista voidaan hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin sääntely

Luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2006/48/EY, jäljempänä *luottolaitosdirektiivi)* 4 artiklan 5 kohdassa säädetään toimivaltaisen viranomaisen määritelmästä. Toimivaltaisilla viranomaisilla tarkoitetaan kansallisia viranomaisia, joilla on lain tai muun säädöksen perusteella toimivalta valvoa luottolaitoksia. Direktiivi perustuu kotivaltiovalvonnan periaatteeseen, jonka mukaan sen valtion viranomainen, jossa luottolaitoksen toimilupa on myönnetty, vastaa myös luottolaitoksen toisessa jäsenvaltioissa olevien sivukonttoreiden valvonnasta.

Vakuutusyhtiöiden valvonnan osalta toimivaltaisista viranomaisista säädetään pääosin edellä mainittua direktiiviä vastaavasti Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/83/EY henkivakuutuksesta (jäljempänä *henkivakuutusdirektiivi*) sekä ensimmäisessä neuvoston direktiivissä 73/239/ETY muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (*ensimmäinen vahinkovakuutusdirektiivi*), toisessa neuvoston direktiivissä 88/357/ETY muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta (*toinen vahinkovakuutusdirektiivi*) ja neuvoston direktiivissä 92/49/ETY muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/ETY ja 88/357/ETY muuttamisesta (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi). Valvontaa koske-

via säännöksiä sisältyy niin ikään muun muassa Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiiviin 98/78/EY vakuutusyritysten lisävalvonnasta (jäljempänä *vakuutusyritysten lisävalvontadirektiivi)* sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta (2002/87/EY, jäljempänä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettu direktiivi). Viittauksia toimivaltaiseen viranomaiseen ja sen tehtäviin sisältyy lisäksi useisiin arvo¬pa¬perimarkkinoita koskeviin direktiiveihin, joista merkittävimmät ovat rahoitusvälineiden markkinoista annettu direktiivi sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttödirektiivi*).

Lisäksi Euroopan unionin neuvostossa on parhaillaan valmisteltavana vakuutusyhtiödirektiivien uudistamishanke (ns. Solvenssi II), jossa säädettäisiin yhtenäisesti kaikkien vakuutusyhtiöiden valvonnasta useilta osin luottolaitosdirektiiviä vastaavasti.

Mainituissa direktiiveissä ei säädetä esimerkiksi kansallisten toimivaltaisten viranomaisten lukumäärästä tai hallinnollisesta asemasta, vaan ne on jätetty täysin kansallisen harkinnan varaan. Direktiiveissä ei säädetä myöskään yhtenäisesti toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä tai toimivaltuuksista. Ne sisältävät kuitenkin lukuisia viittauksia toimivaltaisen viranomaisen yksittäisiin tehtäviin ja erityisesti arvopaperimarkkinavalvonnan osalta myös yksittäisiin valvontavaltuuksiin.

Euroopan unionin tasolla ei ole nähty tarpeelliseksi pyrkiä keskittämään rahoitusmarkkinavalvontaa yhteisten monikansallisten elinten hoidettavaksi, vaan rahoitusmarkkinoiden toimintakyky ja vakaus on katsottu ainakin toistaiseksi voitavan turvata riittävällä kansallisten viranomaisten yhteistyöllä. Euroopan unionin talous- ja valtiovarainministerien neuvosto (ECOFIN) päätti kuitenkin jo vuonna 2002, että vaihtoehtoisia järjestelyjä riittävän valvonnan varmistamiseksi Euroopan unionin rahoitusmarkkinoilla tulee selvittää. Vaihtoehtojen tulisi ottaa huomioon muun muassa läheisyysperiaate sekä olla puolueettomia suhteessa rahoitusmarkkinoiden valvontaa, sääntelyä ja vakautta koskeviin kansallisiin ratkaisuihin. Näiden vaatimusten lähtökohtana on, että valvontaviranomaisen tulee olla mahdollisimman lähellä valvottavia ja että rahoitusjärjestelmän kriiseillä on vaikutusta julkiseen talouteen. Tämän jälkeen finanssivalvontaan liittyviä kysymyksiä on käsitelty useissa eri yhteyksissä ja työ jatkuu edelleen. Mahdollisesti ehdotettavien toimenpiteiden toteutuminen kestänee kuitenkin vielä useita vuosia.

EY:n perustamissopimuksen artiklassa 109 määrätään, että kansallisen lainsäädännön on oltava sopusoinnussa perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön kanssa. Suomen rahoitusvalvontaa koskevista lainsäädäntöhankkeista on kuultava Euroopan Keskuspankkia EY:n perustamissopimuksen 105. artiklan ja sen soveltamista koskevan EU:n neuvoston päätöksen (98/415/EY) nojalla. Kuulemisen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kansallinen lainsäädäntö on sopusoinnussa perustamissopimuksen kanssa.

Ruotsi

Ruotsin finanssivalvontaviranomainen (*Finansinspektionen*, jäljempänä FI) on perustettu vuonna 1991 ja se valvoo luotto-, vakuutus- ja arvopaperimarkkinoilla toimivia yrityksiä. FI:n budjetti vuodelle 2007 on noin 24,9 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 260. FI toimii sekä vakavaraisuus- että menettelytapavalvontaviranomaisena. Finanssivalvontaviranomaisen pääasiallisena tehtävänä on edistää rahoitusjärjestelmän tehokkuutta ja vakautta sekä samalla taata tehokas kuluttajansuoja. Keskuspankki vastaa maksujärjestelmien yleisvalvonnasta.

FI toimii Ruotsin valtiovarainministeriön hallinnonalalla ja on vastuussa ministeriölle. FI:n toimintaa johtaa pääjohtaja. FI:ssa on kymmenjäseninen hallitus, jonka jäsenet nimittää Ruotsin hallitus. Hallituksen puheenjohtajana toimii FI:n organisaation ulkopuolelta valittu puheenjohtaja. Varapuheenjohta-

ja on yleensä keskuspankin edustaja mutta muuten hallituksen jäsenet edustavat eri yhteiskunnallisia tahoja kuten tutkimusta ja tuomioistuinlaitosta. Pääjohtaja ei kuulu hallitukseen. FI:n toiminta on jaettu kolmeen osastoon, jotka ovat vastuussa menettelytapavalvonnasta, vakavaraisuusvalvonnasta ja oikeudellisista asioista. Oikeudellisen osaston vastuulle kuuluu esimerkiksi FI:lle osoitetusta sääntelytehtävästä huolehtiminen.

FI on vuodesta 1999 lähtien muodollisesti pankkien ja vakuutusyhtiöiden toimilupaviranomainen, mutta periaatteellisissa kysymyksissä päätökset tekee maan hallitus. Valvontaviranomaisella on sanktiovalta havaitessaan rikkomuksia valvottavien toiminnassa. Sillä on myös oikeus antaa valvottavilleen määräyksiä. FI:n hallitus päättää valvottavien ylimääräisen yhtiökokouksen kutsumisesta koolle, periaatteellisissa ja painoarvoltaan suurista luvista ja kielloista sekä ilmoituksen tekemisestä Ruotsin hallitukselle vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta. FI tehtäviin kuuluu myös valtioneuvoston avustaminen lausunnoilla ja selvityksillä sekä toiminen sihteeristönä kirjanpitolautakunnalle (*Bokföringsnämnden*) ja talletussuojarahastolle (*Insättningsgarantinämnden*). Valvontaviranomaisen tulee toimia yhteistyössä kilpailuviraston, keskuspankin, talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston kanssa sekä hoitaa valmiustehtäviä. Valvontaviranomainen vastaa myös rahoitus- ja vakuutusmarkkinoista ja luottolaitoksista laadittavista tilastoista.

FI:n toiminta rahoitetaan valvottavilta kerättäviltä valvontamaksuilla ja lupamaksuilla. Valvontamaksu kattaa suurimman osan FI:n toiminnasta, vaikka rahoitus hoidetaankin ikään kuin kiertotietä valtion talousarvion kautta. Tässä tarkoituksessa FI:lle osoitetaan vuosittain määräraha valtion talousarviosta. Valvontaviranomainen puolestaan kerää valvottaviltaan vuosittain valvontamaksuja, jotka se siirtää takaisin valtionkassaan. Valvontamaksuilla katetaan muun muassa FI:n sääntelykustannukset sekä valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Lupamaksuista saatavien varojen käytöstä FI määrää itsenäisesti. Niillä katetaan toimilupien myöntämisestä ja muiden ilmoitusten hyväksymisestä aiheutuvat kustannukset.

Tarkemmat säännökset valvontamaksuista sisältyvät asetukseen (Förordning om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet; 2002:1042). Asetuksessa valvottavat jaetaan harjoittamansa toiminnan mukaisiin ryhmiin. Asetuksessa on yleensä säädetty maksun enimmäis- ja vähimmäismäärä kussakin ryhmässä. Eräiden valvottavien, kuten vakuutusmeklarien, valvontamaksun määrä on asetuksen mukaan kiinteä.

Muun muassa pankki-, rahoitus-, sijoituspalvelu-, vakuutus- ja pörssitoimintaa harjoittavien valvottavien valvontamaksujen enimmäismäärä perustuu valvottavan taseen loppusummaan. Pankeilla valvontamaksujen enimmäismäärä on 0,04 prosenttia taseen ensimmäiseltä miljardilta kruunulta; 0,03 prosenttia välillä 1—10 miljardia kruunua; 0,006 prosenttia välillä 10—60 miljardia kruunua ja 0,0055 prosenttia taseen yli 60 miljardilta kruunulta. Vakuutusyhtiöiden kohdalta valvontamaksujen enimmäismäärä on seuraava: 0,1 prosenttia taseen 0—0,5 miljardilta kruunulta; 0,075 prosenttia välillä 0,5—1,0 miljardia kruunua; 0,04 prosenttia välillä 1—2 miljardia kruunua ja 0,01 prosenttia taseen yli 2 miljardilta kruunulta. Rahastoyhtiöiden valvontamaksujen enimmäismäärä on 0,02 prosenttia hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä. Edellä mainittujen valvottavaryhmien valvontamaksujen vähimmäismäärät ovat 3 000—20 000 kruunua.

FI on tehnyt ehdotuksen asetuksen uudistamisesta muun muassa siten, että ryhmittelyä yksinkertaistetaan jossain määrin ja että taseen loppusummaan perustuvasta porrastuksesta luovutaan (Förslag till ny modell för tillsynsavgifter; 2006-12-01). Esimerkiksi pankkien ja vakuutusyhtiöiden valvontamaksujen enimmäismäärä olisi ehdotuksen mukaan 0,004 prosenttia taseen loppusummasta.

Tanska

Tanskassa finanssivalvontaviranomainen (*Finanstilsyne*t, jäljempänä FT), valvoo rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden toimintaa. Se toimii sekä säädösten valmistelijana että niiden noudattamisen valvontaviranomaisena. FT:n budjetti vuodelle 2007 on noin 18,9 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 200. Valvontatoimi sisältää sekä rahoitus- ja

vakuutusalan yritysten, kuten luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden, eläkerahastojen, vakuutusmeklareiden ja sijoitusrahastojen, valvonnan että arvopaperimarkkinoiden valvonnan. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat myös arvopaperivälittäjät, julkiset markkinapaikat, selvitysyhteisöt ja arvopaperikeskus. Valvontaviranomaisen tavoitteena on ylläpitää luottamusta rahoitussektoriin sekä myötävaikuttaa sen kykyyn suoriutua tehtävistään.

FT toimii erillään keskuspankista. Yhteistyö näiden välillä on toteutettu perustamalla neuvosto, joka tekee päätökset yleisissä valvontaan liittyvissä asioissa sekä erityiskysymyksissä silloin, kun niillä on merkittäviä vaikutuksia yksittäisille finanssialan yrityksille. Neuvosto laatii määräysten antoa koskevia ohjeita FT:lle. Neuvostossa on kahdeksan jäsentä, jotka nimittää keskuspankki, talous- ja elinkeinoministeriö, kuluttajat ja merkittävät rahoitus- ja talousalaa edustavat tahot. Vuonna 2005 FT teki kaksi yhteistyösopimusta, toisen keskuspankin kanssa ja toisen valtiovarainministeriön kanssa. Jälkimmäisen tarkoituksena on edistää rahoitusmarkkinoiden vakautta tietojen vaihdon, konsultaatioiden ja yhteistyökomiteassa toteutettavan yhteistyön kautta. Keskuspankin kanssa tehdyllä sopimuksella tähdätään osapuolten yhteistyön laajentamiseen ja sen laadun parantamiseen. Yhteistyösopimusta on täydennetty rahoitusmarkkinoiden vakautta, maksu- ja selvitysjärjestelmiä sekä tilastoja koskevilla pöytäkirjoilla.

FT toimii talous- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, jolle se on myös vastuussa. Valvontaviranomaisen pääjohtaja solmii vuosittain ministeriön kanssa FT:n toimintaa koskevan sopimuksen.Edellä mainitun neuvoston lisäksi FT:n alaisuudessa toimii vakuutusneuvosto (*Forsiktingsrådet*), jonka tehtävänä on antaa lausuntoja laajakantoisissa tai periaatteellisesti merkittävissä vakuutusalan kysymyksissä ja uudistuksissa. Ministerillä ei ole valtuutta antaa FT:lle toimintaohjeita, lukuun ottamatta tiettyjä sääntelyn antamiseen liittyviä kysymyksiä. Ministeri voi kuitenkin pyytää valvontaviranomaista tutkimaan jotakin tiettyä asiaa. FT:n tulee pyytää lisävaltuuksia ministeriöltä, mikäli sen omien toimivaltuuksien ylittäminen on tarpeellista tehtävien hoitamiseksi. Tällainen mandaatti voitaisiin tarvita esimerkiksi tilanteessa, jossa valvontaviranomaisen olisi välttämätöntä ottaa valvottava haltuunsa sen konkurssin välttämiseksi.

FT:n toiminta on jaettu 14 yksikköön. Pääjohtaja vastaa toiminnan päivittäisestä johtamisesta, strategisesta suunnittelusta ja resurssien allokoinnista ja on vastuussa ministerille. Tanskassa ei ole erillistä valvontaviranomaista koskevaa lainsäädäntöä, vaan sen valtuuksista säädetään pankki- ja vakuutuslainsäädännössä.

Varsinaisen valvonnan lisäksi FT myöntää toimiluvat pankki-, vakuutus- ja arvopaperimarkkinoilla toimiville yhteisöille, kerää ja jakaa tietoa rahoitussektorin olosuhteista, antaa neuvoja avustamilleen ministeriölle ja valiokunnille sekä ylläpitää avointa vuoropuhelua yhtiöiden ja järjestöjen kanssa. FT toimii myös vakuutusneuvoston (*Fondsrådet)*, eläkemarkkinaneuvoston (*Pensionsmarkedsrådet*), sekä vakuutusvälittäjien valiokunnan *(Forsikringsmæglarudvalget*) sihteeristönä.

FT:n pankkilainsäädännön mukaisia toimivaltuuksia ovat muun muassa pankkitoimintaa koskevien tarkempien määräysten antaminen sekä ilmoituksen tekeminen poliisille tai syyttäjäviranomaiselle esitutkintaa varten rikoslaissa tai valvontalainsäädännössä rangaistavaksi säädetystä teosta. Se voi myös tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta, jos toimintaa ei ole aloitettu tai se on keskeytetty tai mikäli luottolaitos rikkoo törkeästi tai toistuvasti lakia tai lain nojalla annettuja määräyksiä. Lisäksi valvontaviranomaisella on oikeus tehdä konkurssihakemus, jos luottolaitos on maksukyvytön, sekä antaa maksukielto, jos tallettajien etu sitä vaatii. FT voi myös määrätä sakkorangaistuksen muun muassa luottolaitoksen edustajille, jos nämä laiminlyövät laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämisen määräajassa ja asettaa uhkasakon lain nojalla antamiensa määräysten tehosteeksi. Se voi myös kieltää pankin omistajalta äänioikeuden käytön.

Arvopaperimarkkinoista annetussa laissa valvontaviranomaiselle säädettyjä valtuuksia ovat muun muassa määräysten antaminen laissa tarkoitetuissa tilanteissa, ilmoituksen tekeminen poliisille tai syyttäjäviranomaiselle esitutkintaa varten rikoslaissa tai valvontalainsäädännössä rangaistavaksi säädetystä te-

osta sekä toimiluvan peruuttaminen, jos toimintaa ei ole aloitettu tai se on keskeytetty tai valvottava rikkoo törkeästi tai toistuvasti lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka valvottavan johto ei ole sopiva tehtävään. Valvontaviranomainen voi myös määrätä sakkorangaistuksen esimerkiksi valvottavan edustajille, jos nämä laiminlyövät laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämisen määräajassa, sekä kieltää äänioikeuden käytön sellaiselta valvottavan omistajalta, joka estää valvottavaa toimimasta asianmukaisesti. Jos yksityis- tai oikeushenkilö ei täytä lain tai sen nojalla annettujen määräysten mukaisia velvollisuuksiaan, valvontaviranomainen voi antaa asianomaiselle määräyksen asiantilan muuttamisesta. Se voi myös julkistaa antamansa määräyksen ja poistaa arvopaperin pörssistä, jos se katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi. Lisäksi valvontaviranomainen voi antaa todisteiden hukkaamiskiellon ja vaatia todisteiden toimittamista sille kurssimanipulaatio- ja sisäpiiritiedon väärinkäyttöepäilyn yhteydessä.

FT:n budjetti sisältyy valtion budjettiin. FT nostaa rahat valtiolta, mutta korvaa ne sille valvottavilta keräämillään maksuilla. Näin ollen toiminnan lopullisina rahoittajina toimivat rahoitusmarkkinoilla toimivat yritykset.

Valvontamaksuja koskevat säännökset sisältyvät Tanskan rahoitustoimintalakiin (Lov om finansiel virksomhed; 1045 af 22/08/2007). Lain 361 ja 362 §:ssä tarkoitettujen valvottavien valvontamaksu muodostuu ainoastaan kiinteästä maksusta. Esimerkiksi arvopaperikeskuksen valvontamaksu on 1 840 000 kruunua. Sen sijaan pankkien ja eräiden muiden rahalaitosten yhteinen osuus valvontakustannuksista on lain 363 §:ssä määritelty 49,4 prosentiksi FT:n kustannusten ja 361 ja 362 §:n perusteella saatujen maksujen erotuksesta. Rahalaitosten kesken valvontamaksu jaetaan niiden velka- ja takuusitoumusten yhteismäärän perusteella. Valvontamaksun vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Henkivakuutusyhtiöiltä ja eläkekassoilta kerättävä maksu on puolestaan 18,3 prosenttia edellä tarkoitetusta erotuksesta. Näiden valvottavien kesken maksu jaetaan puoleksi vakuutusmaksutulon ja puoleksi taseen perusteella. Vähimmäismäärä on 2 000 kruunua. Vahinkovakuutusyhtiöiden maksu on 14,7 prosenttia edellä tarkoitetusta erotuksesta. Vahinkovakuutusyhtiöiden kesken maksu määräytyy vakuutusmaksutulon ja korvausmenon perusteella.

Norja

Norjan finanssivalvonta uudistettiin 1986, jolloin finanssimarkkinoiden valvonta keskitettiin uudelle organisaatiolle (*Kredittilsynet,* jäljempänä KT). Norja oli ensimmäinen pohjoismaa, jossa finanssimarkkinoiden valvonta yhdistettiin yhdelle valvontaorganisaatiolle. KT:n budjetti vuodelle 2007 on noin 23,1 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 212. Finanssivalvontaviranomainen valvoo luotto-, pääoma- ja vakuutusmarkkinoilla toimivia yrityksiä vastaavalla tavalla kuin Ruotsin ja Tanskan valvontaviranomaiset. Valvonnan piiriin kuuluvat myös tilintarkastajat, kirjanpitotoimistot, perintätoimistot sekä kiinteistövälittäjät. Vuonna 2005 finanssivalvontaviranomaisen valvonnan piiriin tuli pörssilistattujen norjalaisten yritysten IFRS-tilinpäätösten valvonta.

KT:n päämääränä on turvata rahoituslaitosten ja rahoitusmarkkinoiden vakaa ja tehokas toiminta sekä suojata yhteiskunnan ja kuluttajien intressejä. Viranomaisen päämääränä on myös varmistaa markkinoiden toiminnan kannalta relevantin lainsäädännön tarkoituksenmukaisuus. Valvonta- ja seurantatehtävän lisäksi KT osallistuu säädösvalmisteluun sekä toimii toimilupaviranomaisena. KT voi käyttää valvonnassaan valvottavan tiloissa tapahtuvia tarkastuksia ja etävalvontaa. KT valvoo myös makrotalouden muutoksia ja kehitystä.

Norjan suurkäräjät (Storting) hyväksyy KT:n talousarvion hallituksen esityksestä. KT:n kulut katetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla, joiden suuruus perustuu niihin kohdistuvan valvonnan laajuuteen. KT on itsenäinen hallintoviranomainen. Se toimii erillään keskuspankista ja se kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan. KT antaa päätöksiä ja lausuntoja itsenäisesti. Valtiovarainministeriö on siirtänyt sille itsenäistä päätäntävaltaa useissa kysymyksissä.

KT:tä johtaa viisijäseninen KT:n ulkopuolisista henkilöistä koostuva hallintoneuvosto, jota täydentää kaksi työntekijöitä edustavaa jäsentä silloin, kun käsiteltävä on valvontaviranomaisen sisäiseen hallintoon liittyviä asioita. Jäsenet nimittää valtionjohto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Keskuspankilla on hallintoneuvostossa edustaja, jolla on oikeus käyttää puheenvuoroja ja tehdä esityksiä mutta ei oikeutta äänestää. Hallintoneuvoston puheenjohtaja raportoi KT:n toiminnasta valtiovarainministeriölle ja parlamentille. Päivittäisestä johtamisesta vastaa pääjohtaja, jonka valtiovarainministeriö nimittää kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Pääjohtajaa tukee työssään johtoryhmä, johon kuuluu neljä varajohtajaa, lakiasiainjohtaja ja viestintäjohtaja. Toiminta on organisoitu kolmeen valvonta-osastoon, jotka ovat finanssi- ja vakuutusvalvonta, tilintarkastusvalvonta ja pääomamarkkinavalvonta sekä hallinto-osastoon ja tukitoimintoihin. Osastot on jaettu edelleen pienemmiksi yksiköiksi, jotka keskittyvät kukin tietyn tehtävän hoitamiseen.

Vuonna 2005 perittiin luottolaitoksilta valvontamaksuina 0,0022 prosenttia taseen loppusummasta, vakuutusyhtiöiltä 0,0291 prosenttia vakuutusmaksutulosta, sijoituspalveluyrityksiltä 0,1500 prosenttia liikevaihdosta ja rahastoyhtiöiltä 0,0025 prosenttia hallinnoitujen rahastojen arvosta.

Islanti

Islannin rahoitusmarkkinavalvontaviranomainen (*Fjarmalaeftirlitio*, FME) on perustettu vuonna 1999. FME toimii menettelytapavalvontaviranomaisena koko rahoitussektorilla. Se valvoo muun muassa liike- ja säästöpankkeja, vakuutusyhtiöitä, arvopaperitoimintaa harjoittavia yrityksiä, rahastoyhtiöitä, pörssejä ja eläkerahastoja. Rahoitusmarkkinoiden vakautta valvoo keskuspankki. FME:n tavoitteena on edistää vakaiden rahoitusmarkkinoiden toimintaa huolehtimalla markkinoiden yhtenäisistä perusteista sekä menettelytapojen lainmukaisuudesta. FME on itsenäinen hallinnollinen valvontaviranomainen, joka on kauppaministeriön alaisuudessa. Sen tulee raportoida ministeriölle toiminnastaan vuosittain. Kauppaministeri raportoi FME:n toiminnasta edelleen parlamentille.

FME:tä johtaa kolmijäseninen hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa FME:n toimintaa ja sen suorittamia operaatioita. Kaikki laajakantoiset asiat tulee alistaa hallintoneuvoston hyväksyttäväksi. Se myös nimittää pääjohtajan, joka on vastuussa finanssivalvontaviranomaisen päiväisestä johtamisesta. Hallintoneuvoston nimittää kauppaministeri neljäksi vuodeksi kerrallaan. Keskuspankki nimittää kuitenkin yhden jäsenen. FME:n toiminta rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla.

FMEn toiminta on jaettu neljään operatiiviseen yksikköön ja tukitoiminnoista vastaavaan yksikköön, jotka ovat pääjohtajan valvonnan alaisia. Tämä päättää tehtävien jaosta yksiköiden välillä. Pääjohtaja voi myös delegoida osan tehtävistään yksiköiden päälliköille tai varapääjohtajalle. FME:n valvontavelvollisuuksien toteuttamiseksi FME:n toimivaltaan kuuluu muun muassa valvottavien tiloissa tehtävien tarkastusten suorittaminen. Lisäksi se tarkastaa valvottavien vuosikirjanpitoa ja velvoittaa valvottavat toimittamaan sille tietoja, jotka ovat tarpeen valvonnan suorittamiseksi. Mikäli valvottava ei toimita pyydettyjä tietoja, FME voi määrätä maksettavaksi sakkoja, kunnes tiedot toimitetaan. Päivittäisen sakon suuruus voi vaihdella 10 000—1 000 000 kruunun välillä (noin 100 —100 000 euroa). Mikäli valvottava rikkoo toiminnassaan muita FME:n määräyksiä, voi sakon suuruus vaihdella 10 000—2 000 000 kruunun välillä.

Saksa

Saksan finanssivalvonta uudistettiin vuonna 2002, jolloin yhdistetty valvontaviranomainen *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* (BaFin) aloitti toimintansa. BaFin valvoo koko rahoitusmarkkinakenttää. Siihen on yhdistetty kaikki entiset rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaiset Kaikkien entisten valvontaviranomaisten organisaatioiden oikeudet ja velvollisuudet siirtyivät sellaisinaan BaFinille.

Finanssivalvontaviranomaisen tehtäviin kuuluu sekä vakavaraisuus- että markkinavalvonta. Sillä on myös sijoittajan- ja kuluttajansuojaan liittyviä tehtäviä. BaFinin yleisenä tavoitteena on turvata vakaat ja kilpailukykyiset rahoitusmarkkinat ja samalla turvata sijoittajien ja vakuutuksenottajien luottamus järjestelmään. BaFin valvoo myös markkinatoimijoiden menettelyn sääntöjen mukaisuutta. BaFinin pankkivalvonnan tavoitteena on huolehtia luottolaitosten toimintakyvystä ja talletusten suojasta ottaen huomioon kokonaistaloudellisen vakauden vaatimukset. Keskuspankki osallistuu kuitenkin olennaisesti pankkivalvontaan, sillä se harjoittaa jatkuvaa tarkkailua esimerkiksi tekemällä valvottavan tiloissa tarkastuksia sekä arvioimalla tilintarkastajien raportteja ja vuositilinpäätöksiä. BaFinin on pyydettävä keskuspankin konsultaatiota ensin mainitun antaessa toimivaltaansa kuuluvaa sääntelyä. Finanssivalvontaviranomaisen ja keskuspankin yhteistyön helpottamiseksi ja koordinoimiseksi on perustettu erillinen foorumi (*Forum für Finanzmarktaufsicht*), joka neuvoo osapuolia sellaisissa integroitua markkinavalvontaa koskevissa kysymyksissä, jotka ovat tärkeitä rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. Valtiovarainministeri voi halutessaan osallistua foorumin työskentelyyn. Foorumin puheenjohtajana toimii BaFinin edustaja.

BaFin toimii valtiovarainministeriön alaisuudessa. BaFinin kaksi johtoelintä ovat hallintoneuvosto ja pääjohtaja. Hallintoneuvosto valvoo BaFinin toimintaa ja antaa neuvoja tiettyjen tehtävien toteuttamisessa. Hallintoneuvosto hyväksyy myös Bafinin talousarvion, joka rahoitetaan kokonaisuudessaan valvottavilta kerättävillä maksuilla. Valtiovarainministeriö nimittää hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä näiden lisäksi kaksi muuta jäsentä. Talousministeriö ja oikeusministeriö nimittävät kumpikin yhden jäsenen. Hallintoneuvostossa on myös viisi parlamentin edustajaa. Luottolaitokset, vakuutusyhtiöt ja sijoituspalveluyritykset ovat myös edustettuina. BaFinin jokapäiväistä toimintaa johtaa pääjohtaja, joka määrittelee sisäisen toiminnan organisaation ja on velvollinen säännöllisesti raportoimaan hallintoneuvostolle viranomaisen toiminnasta. Finanssialan asiantuntijoista koostuva lautakunta toimii neuvonantajana asioissa, jotka liittyvät BaFinin valvontavelvollisuuksiin (*Fachbeirat der BaFin*). Lisäksi se avustaa valvontamenettelyjen kehittämisessä. BaFinin hallintoelimiin kuuluu myös arvopaperikomitea (*Wertpapierrat der BaFin*), neuvoa-antava vakuutuskomitea (*Versicherungsbeirat der BaFin)*, ja komitea, joka valvoo esimerkiksi sellaisia tilanteita, joissa BaFin ottaa valvottavan toiminnan haltuunsa (*Übernahmebeirat der BaFin*). Muutoksenhakukomitea (*Widerspruchsausschuss der BaFin*) käsittelee BaFinin toimenpiteistä johtuvat valitukset.

BaFinin toiminta on jaettu kolmeen osastoon, jotka vastaavat pankki-, vakuutus- ja arvopaperivalvonnasta. Lisäksi BaFinissa on kolme yksikköä, jotka käsittelevät sektorirajat ylittäviä asioita. Yksi näistä yksiköistä keskittyy kuluttajansuojaan ja eläkkeisiin liittyviin tuotteisiin. Kansainvälinen yksikkö käsittelee sellaisia rahoitusmarkkinoita koskevia kysymyksiä, joilla on merkitystä useammalla sektorilla. Kansainvälinen yksikkö vastaa myös BaFinin edustuksesta muun muassa Euroopan arvopaperivalvojien komiteassa ja muissa kansainvälisissä yhteyksissä. Kolmas, sektorirajat ylittävä yksikkö keskittyy oikeudellisiin asioihin. Tässä yksikössä toimii myös erikoisryhmä, joka käsittelee rahanpesutapauksia.

Valvontaviranomainen myöntää ja peruuttaa pankkien ja muiden valvottavien toimiluvat. Sillä on myös oikeus määrätä erityistarkastus tehtäväksi valvottavissaan niiden johtamisen ja taloudellisen aseman selvittämiseksi. Jos valvottavalla on vakavaraisuusongelmia, BaFinilla on oikeus keskeyttää valvottavan toiminta kunnes asia on selvitetty. Viranomainen voi vaatia valvottavan johdon vaihdettavaksi, jos toimiva johto ei täytä luotettavuus- ja sopivuusvaatimuksia. BaFinilla on myös yleinen valtuus puuttua sellaisiin rahoitusalan rakennejärjestelyihin, jotka voivat uhata talletusten ja muiden varojen turvallisuutta, vaikuttaa kielteisesti liiketoimien hoitoon tai aiheuttaa vakavia häiriöitä kansantaloudelle. Valvontaviranomainen hyväksyy myös valvottavan tilintarkastajat.

BaFinilla on oikeus pyytää tietoja kaikista luottolaitosten liiketoimintaan liittyvistä asiakirjoista, kirjanpidosta ja pöytäkirjoista.

Sen edustajilla on myös oikeus osallistua yhtiökokouksiin ja käyttää kokouksissa puheenvuoroja. BaFin voi määrätä luottolaitoksen kutsumaan koolle osakaskokouksen, yhtiökokouksen tai muun toimielimen käsittelemään ilmoittamaansa asiaa. Erityistilanteissa BaFin voi rajoittaa luottolaitoksen voitonjakoa tai antolainausta ja se voi kieltää vapaana olevien varojen sijoittamisen, jos luottolaitos ei ole määräajassa korjannut BaFinin havaitsemaa puutetta. BaFin voi myös määrätä enintään 25 000 euron suuruisen maksun, jos luottolaitos on jättänyt noudattamatta annettuja ohjeita ja määräyksiä. Jos BaFinille ei ole annettu tietoja luottolaitoksen puutteellisesta tai virheellisestä toiminnasta, se voi määrätä valvottavalle enintään 25 000 euron määräisen maksun. Arvopaperikauppalain rikkomisesta BaFin voi määrätä maksun, jonka suuruus voi vaihdella 50 000—1 000 000 euroon. Maksun suuruuteen vaikuttaa muun muassa se, onko kyseessä julkinen vai suunnattu anti, valvontaviranomaisen harhaanjohtaminen tai yrityksen harhaanjohtava markkinointi. Sisäpiirikaupoista seuraa BaFinin tekemä rikosilmoitus.

Iso-Britannia

Isossa-Britanniassa on vuodesta 1997 lähtien ollut yhdistetty yhden valvontaviranomaisen malli (*Financial Services Authority*, jäljempänä FSA). Valvontatoimi koskee koko rahoitussektoria (luottolaitokset ja vakuutusja sijoitustoiminta). Poikkeuksena ovat lunastustarjoukset sekä rahoitusinformaatio- ja hallintomalliasiat, jotka kuuluvat erityisviranomaisten toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tehtäviä on laajennettu vuonna 2004 käsittämään asuntomarkkinoiden sääntely ja 2005 vakuutusmarkkinoiden sääntely. Keskuspankin vastuulla on rahoitusjärjestelmän yleinen vakaus erityisesti maksujärjestelmien osalta. Valtiovarainministeriö vastaa sääntelyn institutionaalisesta rakenteesta sekä lainsäädännöstä. Keskuspankin, FSA:n ja valtiovarainministeriön välillä solmittiin vuonna 1997 yhteistyöpöytäkirja, jolla luotiin kehys osapuolten yhteistyölle järjestelmän vakauden turvaamiseksi.

Valvontaviranomaisen tehtävänä on ylläpitää luottamusta rahoitusjärjestelmään, edistää yleisön tietämystä rahoitusjärjestelmästä, varmistaa tarkoituksenmukainen kuluttajansuoja ja vähentää mahdollisuuksia käyttää rahoitusjärjestelmää rikolliseen toimintaan.

FSA on valtionhallintoon nähden itsenäinen osakeyhtiö, jonka toiminnan rahoittaa kokonaisuudessaan finanssitoimiala. FSA:n toimintaa johtaa hallitus, jonka jäsenet nimittää ja erottaa valtiovarainministeriö. Hallituksessa on 14 jäsentä, joista 8 on FSA:n ulkopuolisia, lähinnä liike-elämän edustajia. Valvontaviranomaisen on vuosittain raportoitava toiminnastaan ministeriölle. Keskuspankin ja FSA:n yhteistyön helpottamiseksi ne ovat molemmat edustettuina toistensa johtokunnissa. Merkittävimmät valvontapäätökset FSA:ssa tekee *Regulatory Decision Committee,* jossa ovat edustettuina toimiala ja julkista etua valvovat henkilöt. Komiteassa käsiteltävät päätökset koskevat esimerkiksi toimilupahakemuksen hylkäämistä tai peruuttamista, valvottavan liiketoiminnan rajoittamista ja kurinpitotoimenpiteitä. FSA:n toiminnasta johtuneet valitukset käsittelee riippumaton valitusasiamies (*Complaints Commissioner)*. Avoimen ja reagoivan konsultaation varmistamiseksi FSA on perustanut keskustelufoorumeita, kuten *Consumer Panel ja Practitioner Forum.*

FSA:n toiminta on jaettu kolmeen toimintayksikköön, jotka vastaavat institutionaalisista sijoitusmarkkinoista (*Wholesale and Institutional Markets*), vähittäisrahoitusmarkkinoista ja sääntelytoiminnasta. Viranomaisen toimintaa sääntelevän lain (*Financial Services and Markets Act 2000)* mukaan FSA:n toimivaltaan kuuluu säännöksien laatiminen ja julkaiseminen sekä valvottaviin kohdistuva tutkinta- ja täytäntöönpanovalta. FSA myöntää ja peruuttaa valvottavien toimiluvat, hyväksyy hallinto- ja johtohenkilöt sekä keskeyttää valvottavien toiminnan tarvittaessa. Valvontaviranomainen voi antaa määräyksiä vakuutus- ja sijoitusmarkkinoille. FSA voi myös kieltää henkilöä toimimasta markkinoilla. FSA:lla on oikeus määrätä rahamääräisiä rangaistuksia niille, jotka syyl-

listyvät esimerkiksi sisäpiiritiedon väärinkäyttöön tai markkinamanipulaatioon.

Irlanti

Irlannin finanssivalvonta on järjestetty yhden valvontaviranomaisen mallin mukaisesti. Vuonna 2003 keskuspankin toiminta organisoitiin uudelleen muodostamalla katto-organisaatio (*Central Bank and Financial Services Regulatory Authority of Ireland*) eli keskuspankki ja sen yhteydessä toimiva itsenäinen valvontaviranomainen. Vuonna 2006 valvontaviranomaisen toiminnan kustannukset olivat 45,7 miljoonaa euroa ja viranomaisen palveluksessa oli 329 henkilöä. Valvontaviranomainen vastaa koko rahoitussektorin vakavaraisuusvalvonnasta lukuun ottamatta eläkerahastoja. Valvontaviranomaisella on myös merkittävä tehtävä kuluttajansuoja-asioissa. Valvontaviranomaisen pääasiasiallisena tehtävänä on edistää rahoituslaitosten vakavaraisuutta ja luotettavuutta sekä avustaa kuluttajia tekemään informoituja ja vastuullisia ratkaisuja turvallisilla ja oikeudenmukaisilla rahoitusmarkkinoilla.

Katto-organisaation hallitukseen kuuluu keskuspankin pääjohtajat ja talousosaston pääsihteeri sekä valvontaviranomaisen hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja. Lisäksi valtiovarainministeri nimittää hallitukseen seitsemän jäsentä, joista neljä on valvontaviranomaisen hallituksen jäseniä. Valvontaviranomaisen hallitukseen kuuluu valvontaviranomaisen puheenjohtaja, pääjohtaja, kuluttaja-asioista vastaava johtaja ja seitsemän muuta johtajaa. Valvontaviranomaisella on itsenäinen vastuu sen päivittäisestä toiminnasta, mutta katto-organisaation pääjohtaja sekä hallitus voivat antaa suosituksia koskien valvontaviranomaisen toimintatapoja ja -periaatteita. Näitä suosituksia valvontaviranomainen on velvoitettu noudattamaan. Valvontaviranomainen toimii läheisessä yhteistyössä keskuspankin kanssa rahoitusmarkkinoiden vakauskysymyksissä. Valvontaviranomaisella on toimivalta maan rahoitusmarkkinoiden vakauteen liittyvissä asioissa vain silloin, kun keskuspankin pääjohtaja tämän hyväksyy.

Valvontaviranomaisen toiminta on organisoitu yhdeksään osastoon, jotka vastaavat pankkivalvonnasta, arvopaperi- ja pörssivalvonnasta, rahoituslaitosten ja rahastojen toimiluvista, vakuutusvalvonnasta, luotto-osuuskuntien rekisteröinnistä, sijoittajansuojaan liittyvästä sääntelystä, sijoittajien informoinnista, oikeudellisista asioista ja rahoituksesta sekä suunnittelusta ja projektikoordinoinnista.

Valvontaviranomaisen tutkinta- ja sanktiovaltuuksia laajennettiin vuonna 2004. Valvontaviranomaisella on sanktiovalta sen havaitessa valvottavan syyllistyneen rikkomukseen. Rahoituspalvelun tarjoaja ja valvontaviranomainen voivat myös sopia väärinkäytöksen selvittämisestä asiaa koskevassa sitovassa sopimuksessa. Mikäli valvottava suostuu yhteistyöhön väärinkäytöstutkinnan alkuvaiheessa, vaikuttaa se sopimuksen ehtoihin siinä määrin kuin sopimuksen tekeminen on säästänyt valvontaviranomaisen aikaa ja resursseja. Sopimusmenettelyn tarkoituksena on nopeuttaa ja tehostaa väärinkäytösepäilyjen ratkaisemista. Valvontaviranomainen voi kuitenkin päätyä seuraamuksen määräämiseen, jos se katsoo sanktion soveltuvan kyseisessä tilanteessa sopimista paremmin.

Valvontaviranomainen voi antaa väärinkäytökseen syyllistyneelle varoituksen, huomautuksen tai määrätä rahallisen maksuseuraamuksen, jonka määrä ei saa ylittää 5 000 000 euroa silloin kun kyseessä on oikeushenkilö eikä 500 000 euroa yksityishenkilön kyseessä ollessa. Valvontaviranomainen voi myös kieltää henkilöä toimimasta yhtiön johdossa, määrätä yhtiö lopettamaan kielletty menettely tai maksamaan väärinkäytöstutkimuksen kustannukset osaksi tai kokonaisuudessaan.

Valvontaviranomaisen toiminnan rahoitus pohjautuu puoliksi valvontamaksuihin ja puoliksi julkiseen rahoitukseen (keskuspankki). Valvontamaksut perustuvat Irlannin keskuspankista vuonna 1942 säädetyn lain nojalla annettuihin määräyksiin (Regulations / S.I. No. 294 of 2007). Määräyksissä valvottavat on jaettu 12 pääryhmään (ryhmät A—L). Luottolaitosten ja ensivakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden valvontamaksut on jaettu kahteen osaan: vakavaraisuusmaksuun (Prudentian Levy) ja kuluttajamaksuun (Consumer Levy). Luottolaitokset (ryhmä A) jaetaan alaryhmiin sen mukaan, onko maksu-

velvollisen kotipaikka Irlannissa, toisessa ETA-valtiossa vai kolmannessa maassa. Vakuutusyhtiöiden ryhmä (B) jakaantuu lisäksi alaryhmiin sen mukaan, onko kysymys henkivakuutuksesta, vahinkovakuutuksesta vai jälleenvakuutuksesta.

Kotimaisten luottolaitosten (ryhmä A1) vakavaraisuusmaksun perusmaksu kotimaisille luottolaitoksille on 5 000 euroa. Lisämaksu perustuu luottolaitoksen vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärään. Lisämaksu jokaiselta sanotun pääoman miljoonalta eurolta on 276,89 euroa välillä 180 000 001—350 000 000 euroa; 106,00 euroa välillä 350 000 001—1 050 000 000 euroa; 63,68 euroa välillä 1 050 000 001—6 600 000 000 euroa ja 6,42 euroa välillä 6 600 000 001—10 500 000 000 euroa. Kuluttajamaksun rakenne on samankaltainen. Se pohjautuu kuitenkin luottolaitoksen otto- ja antolainaukseen, joka kohdistuu Irlannissa asuviin yksityishenkilöihin ja kotitalouksiin.

Vastaavalla tavalla muodostuu myös kotimaisten ensivakuutusliikettä harjoittavien vakuutusyhtiöiden valvontamaksu. Vakavaraisuusmaksu perustuu vakuutusyhtiön saamaan vuotuiseen vakuutusmaksutuloon sekä Irlannista että muualta. Kuluttajamaksun perusteena on pelkästään Irlannista saatu vakuutusmaksutulo.

Sen sijaan esimerkiksi finanssialan erilaisilta välittäjiltä peritään vain yksi valvontamaksu, joka on porrastettu välittäjän liikevaihdon mukaan.

Vuoden 2006 valvontamaksujen yhteismäärästä, 21,7 miljoonasta eurosta, luottolaitosten osuus oli noin 7,4 miljoonaa euroa ja vakuutusyhtiöiden osuus noin 4,9 miljoonaa euroa.

Hollanti

Hollannissa finanssivalvonta on jaettu toiminnoittain siten, että vakavaraisuusvalvonnasta vastaa keskuspankki (*De Nederlandsche Bank,* DBN) ja markkina- ja menettelytapavalvontaviranomaisena toimii *Autoreit Financiële Markten* (AMF). Valvonta organisoitiin uudelleen vuonna 2004, kun keskuspankin pankkivalvonta ja vakuutusyhtiöitä ja eläkerahastoja valvova *Pensioen- & Verzekeringskamer* yhdistettiin.

Vakavaraisuusvalvonta

Keskuspankki on juridiselta muodoltaan julkinen osakeyhtiö. Julkisoikeudellisessa mielessä DBN:llä on kaksoisfunktio sen ollessa osa Euroopan keskuspankkijärjestelmää ja toisaalta itsenäinen julkinen elin. Jälkimmäiseen funktion mukaisesti keskuspankki toimii koko rahoitussektorin vakavaraisuusvalvontaviranomaisena. DBN:n tavoitteena on turvata sijoittajien luottamus markkinoihin ja taata rahoitusmarkkinoiden vakaus.

DBN:n hallitus huolehtii keskuspankin päivittäiseen johtamiseen liittyvistä tehtävistä. Hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi viisi jäsentä, jotka valtionjohto nimittää seitsemäksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvosto valvoo DBN:n sisäistä toimintaa ja tekee toimintaa koskevat taloudelliset päätökset. Maan hallitus nimittää yhden jäsenen tähän johtoelimeen. DBN:n hallintoon kuuluu myös pankkineuvosto, joka toimii neuvoa-antavana elimenä. DBN:n toiminta rahoitetaan valvottavilta perittävillä maksuilla. Jokaiselta valvottavalta peritään tietty prosentuaalinen osuus siihen kohdistuneiden valvontatoimenpiteiden kuluista. Jäljellejäävä osa valvontabudjetista maksetaan valtiovarainministeriölle.

Markkina- ja menettelytapavalvonta

AMF:n tavoitteena on edistää markkinoiden luotettavaa ja läpinäkyvää toimintaa, markkinatoimijoiden välisten suhteiden tasapainoa sekä sijoittajan suojaa.

Alankomaiden valvontajärjestelmän ominaispiirre on valtiovarainministeriön osallistuminen valvontaan. AMF on itsenäinen hallinnollinen elin, jolle Hollannin valtiovarainministeriö on delegoinut valvontavaltaa. Valtiovarainministeri nimittää AMF:n hallituksen sekä hallintoneuvoston puheenjohtajan ja muut jäsenet. Ministeriö hyväksyy myös valvonnan budjetin, mutta ei puutu päätöksentekoon. Hallintoneuvoston tulee valvoa, että hallitus toimeenpanee sille asetetut tehtävät asianmukaisesti. Hallitus alistaa hallintoneuvoston hyväksyttäväksi mm. budjetin, vuosikirjanpidon ja toimintasuunnitelman. Hallituksella on AMF:n toimintakokonaisuudessa lopullinen strateginen vastuu,

johon kuuluu muun muassa velvollisuus huolehtia kaikista valvonnan toteuttamiseen liittyvistä päätöksistä.

AMF:n toiminta on valvontaprosessin eri vaiheiden perusteella jaettu osastoihin. Eri vaiheiden erottamisella pyritään siihen, ettei itse valvonnan toteuttaminen kärsisi tulevien tehtävien valmistelusta. Ensimmäinen osastoista vastaa toiminnan kehittämisestä, kuten esimerkiksi AMF:n vastuulla oleva sääntelytehtävästä, toinen itse valvonnasta ja kolmas osasto liiketoiminnallisista tukitoiminnoista. Toimiva johto, eli yhteensä viisi johtajaa raportoi eri osastojen toiminnasta AMF:n hallitukselle.

AMF antaa ja panee täytäntöön rahoitusmarkkinoita koskevaa sääntelyä. Lisäksi se toimii neuvoa-antavana tahona valtiovarainministeriön valmistellessa uutta lainsäädäntöä ja muuta sääntelyä. Mikäli AMF havaitsee rikkomuksia valvottaviensa toiminnassa, se voi päättää sanktioiden määräämisestä. Finanssivalvontaviranomainen voi antaa määräyksiä, julkisia varoituksia, päättää toimiluvan peruuttamisesta sekä määrätä sakkoja tai tietyn ajanjakson kestäviä rangaistusmaksuja. Valtiovarainministeriö rahoittaa 15 prosenttia AMFn toiminnasta. Loput 85 prosenttia kerätään valvontamaksuina valvottavilta yrityksiltä.

Ranska

Ranskan finanssivalvonta on jaettu useamman viranomaisen kesken. Pankkivalvonnasta vastaavat *Comité des Etablissements de Crédit et des Enterprises d'Investissement (CECEI)* ja *Commission Bancaire*, vakuutusvalvonnasta *Commission de contrôle des assurances, des mutuelles et des insitutions de prévoyance* sekä arvopaperimarkkinoiden valvonnasta *Autorité des Marchés Financières* (*AMF*).

CECEI myöntää ja peruuttaa sijoituspalveluja tarjoavien pankkien ja sijoituspalveluyritysten toimiluvat. Komitean puheenjohtajana on keskuspankin puheenjohtaja, joka toimii samalla myös Commission Bancairen puheenjohtajana. Komitean muina jäseninä ovat valtiovarainministeriön edustaja ja kuusi muuta jäsentä, jotka valtiovarainministeriö määrää.

Varsinaisesta valvonnasta vastaa Commission Bancaire, jonka puheenjohtajana on keskuspankin puheenjohtaja. Muita lakisääteisiä jäseniä ovat valtiovarainministeriön ja vakuutusvalvontaviranomaisen päällikkövirkamiehet. Lisäksi ministeriö nimittää komissioon korkeimpia tuomioistuimia (Conseil d' Etat ja Cour de Cassation) edustavat jäsenet ja yhden jäsenen, joka edustaa pankki- ja rahoitustoiminnan asiantuntemusta.

AMF vastaa arvopaperimarkkinoiden valvonnasta ja myöntää rahastoyhtiöiden toimiluvat. Se on itsenäinen virasto, jonka ylintä päätösvaltaa käyttää kuusitoistajäseninen hallitus. Hallituksessa ovat edustettuina AMF:n päällikkö, jonka valtiovarainministeri nimittää, sekä keskuspankkia, hallinnollisia tuomioistuimia ja tilintarkastuslautakuntaa edustava jäsen. Lisäksi valtiovarainministeri nimittää kuusi asiantuntijajäsentä ja senaatti, kansalliskokous ja talous- ja sosiaalineuvosto kukin yhden jäsenen.

Commission de contrôle des assurances, des mutuelles et des insitutions de prévoyance on valtiovarainministeriön hallinnonalalla toimiva itsenäinen virasto.

Eri valvontamallien vertailua

Isossa-Britanniassa, Norjassa, Ruotsissa, Saksassa, Tanskassa ja Islannissa finanssivalvonta on organisoitu yhden valvontaviranomaisen mallin mukaisesti. Valvontaviranomainen vastaa sekä vakavaraisuus- että markkinavalvonnasta, eikä keskuspankilla ei ole valvontaan liittyviä tehtäviä. Saksassa tosin keskuspankki osallistuu pankkivalvontaan, mutta BaFin on kuitenkin pääasiallinen valvontaviranomainen. Isossa-Britanniassa työeläkejärjestelmien valvonnasta vastaa lisäksi erillinen viranomainen, the Pensions Regulator ja Irlannissa vastaavasti the Pensions Board. Kaikissa edellä mainituissa maissa valvontaviranomainen toimii joko valtiovarainministeriön valvonnan alaisuudessa tai on vastuussa sille. Tanskassa valvontaviranomaisen johtaja on vastuussa kauppaministerille.

Yhden valvontaviranomaisen malli on käytössä myös Irlannissa, Itävallassa, Belgiassa, Latviassa, Tšekin tasavallassa, Slovakiassa, Unkarissa, Virossa, Japanissa ja Kanadassa.

Itävallassa on yhdistetty valvontaviranomainen, mutta keskuspankki vastaa osaltaan vakavaraisuusvalvonnasta. Myös Tšekin tasavallassa, Slovakiassa ja Virossa keskuspankin yhteydessä harjoitetaan valvontaa. Muissa edellä luetelluista valtioista keskuspankilla ei ole valvontaan liittyviä tehtäviä.

Tässä esityksessä käsitellyistä valtioista ainoastaan Hollannissa finanssivalvonta noudattaa toiminnoittaista mallia, sillä Hollannissa keskuspankin vastuulle kuuluu vakavaraisuusvalvonta kun taas markkina- ja menettelytapavalvonnasta vastaa AMF. Toiminnoittainen malli on käytössä myös Australiassa, jossa vakavaraisuusvalvonta kuuluu *Australian Prudential Regulation Authoritylle* ja menettelytapojen valvonta sekä asiakkaansuojaan liittyvät kysymykset *Australian Securities and Investment Commissionille.*

Usean valvontaviranomaisen malli on käytössä Espanjassa, Italiassa, Venäjällä, Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Liettuassa. Espanjan ja Ranskan finanssivalvonta vastaa perinteistä institutionaalista mallia, jossa pankkeja, vakuutussektoria ja arvopaperimarkkinoita valvoo jokaista eri viranomainen. Italiassa ja Venäjällä on samoin kolme valvontaviranomaista. Lisäksi eräissä maissa kuten Isossa-Britanniassa ja Irlannissa on erikseen työeläkelaitosten valvonnasta vastaava viranomainen. Yhdysvaltojen valvontajärjestelmä on monimutkainen, sillä finanssivalvojia on sekä liittovaltio- että osavaltiotasolla. Liittovaltiotasolla toimii keskuspankkijärjestelmä *Federal Reserve System*, joka vastaa finanssikonglomeraattien valvonnasta, valtiovarainministeriön alaisuudessa toimiva *Office of the Comptroller of the Currency*, talletusvakuutuslaitos *Federal Deposit Insurance Corporation* ja sääntöpankkivalvonnasta vastaava *Office of Thrift Supervision*.

2.3 Finanssimarkkinat

Suomen rahoitusmarkkinoilla toimii tällä hetkellä yli 600 yritystä tai laitosta, joita Rahoitustarkastus valvoo, ja lähes 800 yhteisöä tai laitosta, joita Vakuutusvalvontavirasto valvoo. Näiden yritysten ja laitosten yhteenlaskettu tase on yli 400 miljardia euroa ja niiden hoidossa olevan asiakkaiden omaisuuden määrä (ml. sijoitusrahastot) yli 200 miljardia euroa. Sekä rahoitus- että vakuutustoimintaa harjoittavien ryhmittymien markkinaosuus Suomessa on taseen loppusummalla mitattuna pankkimarkkinoista noin 95 prosenttia, henkivakuutusmarkkinoista noin 88 prosenttia ja vahinkovakuutusmarkkinoista noin 75 prosenttia.

Markkinoiden kehitykselle viimeisen vuosikymmenen aikana on ollut tyypillistä erityisesti rahoitus- ja vakuutustoiminnan keskittyminen samoihin konserneihin. Suurimmat tällaiset rahoitus- ja vakuutusryhmittymät ovat Nordea ja OP-Pohjola-ryhmä. Toinen merkittävä kehityspiirre on suomalaisten pankkien siirtyminen ulkomaisten pankkien sivukonttoreiksi. Sampo Pankki on julkistanut muuttumisensa Danske Bankin sivukonttoriksi syksyllä 2008 ja Nordea Suomi on lisäksi julkistanut aikomuksensa muuttua Ruotsin Nordean sivukonttoriksi, mutta ei ole tehnyt asiasta vielä lopullista päätöstä.

Tarkemmat tiedot Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien lukumäärästä ja toiminnan laajuudesta valvottavaryhmittäin samoin kuin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvonnan kustannusten kattamiseksi valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoilta toimivilta perittävien valvontamaksujen nykyisestä jakautumisesta sisältyvät esityksen liitteenä oleviin taulukkoihin.

3 Nykytilan arviointi

3.1 Hallinnollinen asema, tavoite ja tehtävät

Hallinnollinen asema

Koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyinen hallinnollinen asema poikkeaa olennaisesti toisistaan, valvontaviranomaisten yhdistäminen edellyttää uuden yhteisen valvontaviranomaisen hallinnollisen aseman ratkaisemista nykytilasta riippumatta. Kysymykseen tulevat periaatteelliset vaihtoehdot ovat uuden valvontaviranomaisen sijoittaminen Suomen Pankin yhteyteen (kuten nykyinen Rahoitustarkastus) tai valtioneuvoston alaisuuteen (kuten nykyinen Vakuutusvalvontavirasto). Jälkimmäisen

vaihtoehdon omaksuminen edellyttäisi lisäksi sen ratkaisemista, minkä ministeriön alaisuuteen uusi valvontaviranomainen tulisi sijoittaa.

Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen puoltaa erityisesti se, että se edistäisi rahoitusmarkkinoiden häiriöttömän toiminnan turvaamisen edellyttämää saumatonta tietojenvaihtoa keskuspankin ja valvontaviranomaisen välillä. Lisäksi malli on osoittautunut toimivaksi valvontaviranomaisen henkilöstön riittävän ammattitaidon turvaamisen näkökulmasta, koska se mahdollistaa joustavat ja kilpailukykyiset henkilöstön palvelussuhteen ehdot. Uuden valvontaviranomaisen perustaminen olisi todennäköisesti myös nopeammin ja tehokkaammin toteutettavissa, jos uusi valvontaviranomainen perustettaisiin Suomen Pankin yhteyteen soveltaen lähtökohtaisesti samoja hallinnollisia periaatteita kuin nykyiseen Rahoitustarkastukseen. Valvontaviranomaisen sijoittaminen Suomen Pankin yhteyteen vastaisi lisäksi kansainvälisten valvontasuositusten keskeistä periaatetta, jonka mukaan valvontaviranomaisen tulee valvontatoiminnassaan olla riippumaton poliittisesta päätöksentekojärjestelmästä. Viimeksi mainittu näkökohta voidaan tosin riittävästi ottaa huomioon myös valvontaviranomaisen hallintoa ja päätöksentekojärjestelmää koskevilla säännöksillä valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa koskevasta perusratkaisusta riippumatta.

Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista valtioneuvoston alaisuuteen puoltaisi ensisijaisesti se seikka, että perustuslain mukaan yleinen toimeenpanovalta kuuluu valtioneuvostolle. Tämän vuoksi vaihtoehtoisen mallin, jossa uusi valvontaviranomainen sijoitettaisiin Suomen Pankin yhteyteen, perustuslainmukaisuus on tarpeen erikseen perustella ainakin siltä osin, kun uudelle valvontaviranomaiselle kuuluisi sellaisia, esimerkiksi markkinoiden menettelytapavalvontaan ja sosiaaliturvan toimeenpanon valvontaan liittyviä tehtäviä, jotka eivät kuulu keskuspankin tehtäviin. Lisäksi rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevan EY-lainsäädännön valmistelu on nykyisin järjestetty siten, että valvontaviranomaisilla on merkittävä rooli lainsäädännön valmistelussa ja lainsäädännön vaikutusten arvioinnissa. Tämä edellyttää joka tapauksessa läheistä yhteistyötä lainsäädännön valmistelusta poliittisesti vastaavien ministeriöiden kanssa.

Riippumatta uuden valvontaviranomaisen hallinnollisesta asemasta laissa on tarpeen erikseen säätää siitä, mille ministeriölle uutta valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu. Mikäli uusi valvontaviranomainen sijoitetaan Suomen Pankin yhteyteen, valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa olisi johdonmukaista säätää valtiovarainministeriön tehtäväksi, koska Suomen Pankkia koskevien asioiden käsittely kuuluu valtioneuvostossa valtiovarainministeriölle. Tätä vaihtoehtoa puoltaisivat lisäksi rahoitusmarkkinoiden ja niiden vakauden samoin kuin työeläkejärjestelmän suhteellinen merkitys koko kansantaloudelle sekä mahdollisten, esimerkiksi 1990-luvun alun pankkikriisin kaltaisten rahoitusmarkkinakriisien vaikutus julkiseen talouteen. Vaihtoehtoa puoltaa niin ikään se, että Euroopan Unionissa sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoita koskevien asioiden käsittely kuuluu Ecofin-neuvostolle, jossa ovat edustettuina jäsenvaltioiden valtiovarainministerit. Lisäksi kumpaakin toimialaa koskeva EY-lainsäädäntö valmistellaan komissiossa samalla osastolla. Finanssivalvontaa koskevan lainsäädännön kansallinen valmistelu sekä muiden valvontaan liittyvien asioiden käsittely, esimerkiksi kriisienhallintayhteistyö, muussa ministeriössä kuin valtiovarainministeriössä olisi myös kansainvälisesti poikkeuksellista, mikä olisi omiaan hankaloittamaan kansainvälistä yhteistyötä.

Vaihtoehtona sille, että uutta valvontaviranomaista koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle, olisi lähinnä näiden asioiden kuuluminen sosiaali- ja terveysministeriölle. Tätä vaihtoehtoa puoltaisi erityisesti sosiaalivakuutuksen suuri suhteellinen osuus vakuutusmarkkinoista sekä sosiaalivakuutuksen, erityisesti työeläkejärjestelmän, keskeinen yhteiskunnallinen merkitys. Lisäksi on odotettavissa, että rahoitusmarkkinoiden integraatiokehitys saattaa tulevaisuudessa johtaa eläkelaitosten valvonnan suhteellisen osuu-

den korostumiseen Suomen viranomaisten vastuulla olevasta valvonnasta.

Mikäli uusi valvontaviranomainen sijoitetaan Suomen Pankin yhteyteen, sen hallintoon on edelleen tarkoituksenmukaista soveltaa lakia Suomen Pankista, jollei valvontaviranomaista koskevasta erityislaista muuta johdu. Muilta osin uuden valvontaviranomaisen toimintaan olisi tarkoituksenmukaista soveltaa hallintolakia ja muita yleishallintooikeuden alaan kuuluvia säädöksiä. Lisäksi on tarpeen harkita, tulisiko lainsäädäntöteitse tai muuten varmistaa, että uuden valvontaviranomaisen tarvitsemat palvelut voidaan tarvittaessa riittävästi kilpailuttaa valvontaviranomaisen kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

Valvontaviranomaisen toiminnan tavoite

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston toiminnan yleinen tavoite määräytyy vakiintuneiden kansainvälisten periaatteiden mukaisesti (erityisesti Baselin pankkivalvontakomitean ”*Core Principles of Banking Supervision*”, kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön IOSCO:n *”Objectives and Principles of Securities Regulation”* sekä vakuutusvalvojien kansainvälisen järjestön IAIS:n *”Insurance core principles and methodology”*). Suositukset edellyttävät muun muassa että julkinen valta on selkeästi määritellyt valvonnan tavoitteen.

Mainituissa suosituksissa valvonnan keskeisinä tavoitteina on mainittu rahoitusjärjestelmän vakauden, turvallisuuden, läpinäkyvyyden ja tehokkuuden turvaaminen sekä arvopaperimarkkinoiden osalta erityisesti sijoittajien suoja ja vakuutusmarkkinoiden osalta vakuutuksenottajien suoja. Nykyisen lain mukaan Rahoitustarkastuksen tavoitteeksi on määritelty rahoitusmarkkinoiden vakaus ja yleisen luottamuksen säilyminen rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi on säädetty puolestaan vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden vakuutusalalla toimivien vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan.

Koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset tavoitteet poikkeavat jonkin verran toisistaan, uuden valvontaviranomaisen lakisääteinen tavoite on joka tapauksessa tarpeen muotoilla uudestaan. Toisaalta ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät olennaista poikkeamista rahoitus- ja vakuutusvalvonnalle nykyisin määritellyistä tavoitteista. Eräät viimeaikaiset kehityspiirteet saattavat kuitenkin antaa aihetta arvioida tavoitetta joiltain osin uudelleen Yksi tällainen kehityspiirre on se, että valvontaviranomaisten toiminnan merkitys on jatkuvasti kasvanut muun muassa sen johdosta, että valvontaviranomaisten toimivaltuudet ovat jatkuvasti laajentuneet ja valvontaviranomaisen merkitys erityisesti EU:n säädösvalmisteluprosessissa on kasvanut. Toisaalta muiden rahoitusmarkkinaviranomaisten merkitys on korostunut viime aikoina erityisesti EU-tason kriisinhallintaan liittyvissä kysymyksissä. Ecofin-neuvosto on lisäksi katsonut, että kansallisten valvontaviranomaisten toiminnan lakisääteisissä tavoitteissa tulisi mainita sisämarkkinoiden toiminnan edistäminen.

Koska lakiin kirjattu valvontaviranomaisen toiminnan tavoite keskeisesti ohjaa esimerkiksi valvontaviranomaisen henkilöstövoimavarojen kohdentamista, tavoitteen määrittelyyn tulee joka tapauksessa kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteen tulee olla riittävän kohdennettu eri rahoitusmarkkina- ja muiden viranomaisen tarkoituksenmukaisen työnjaon varmistamiseksi. Koska valvonnalla ei koskaan täysin voida ehkäistä markkinakriisejä, tavoitetta ei toisaalta tulisi myöskään määritellä liian laajaksi ja velvoittavaksi.

Valvontaviranomaisen tehtävät ja toiminta

Yleiset lähtökohdat

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston päätehtävänä on valvoa ja tarkastaa niiden yritysten ja laitosten toimintaa, jotka on laissa säädetty valvottaviksi tai joiden valvontaa muutoin on säädetty valvontaviranomaisten tehtäväksi. Valvonnan tarkemmat osa-alueet ja pääsisältö määräytyvät valvottavia koskevien erityislakien mukaisesti, joista keskeisimmät ovat laki luottolaitostoiminnasta, arvopaperimarkkinalaki, vakuutusyhtiölaki ja laki työeläkevakuutusyhtiöistä. Valvonta on perustuslain 2 §:n 3

momentissa säädetty oikeusvaltioperiaate huomioon ottaen lähtökohtaisesti luonteeltaan aina laillisuusvalvontaa: valvontaviranomainen voi puuttua ainoastaan sellaiseen toimintaan finanssimarkkinoilla, joka ei täytä laissa säädettyjä tai, lain asettamissa rajoissa, lain nojalla annetuissa asetuksissa tai viranomaismääräyksissä asetettuja vaatimuksia. Laillisuusvalvonta on siten otettava myös uuden valvontaviranomaisen tehtävänmäärittelyn lähtökohdaksi.

Uuden valvontaviranomaisen yleisessä tehtävänmäärittelyssä on kuitenkin toisaalta otettava huomioon, että sekä rahoitus- että vakuutusalan kansainvälinen sääntely on johtanut ja edelleen johtamassa valvontaviranomaisen harkintavallan laajenemiseen erityisesti valvottavien taloudellisen aseman valvonnassa. Viranomaisten toimivallalle asetettavat vaatimukset ovat siten muuttuneet luonteeltaan yleisemmiksi ja osin sellaisiksi, että niitä ei voida kaikilta osin täyttää perinteisen laillisuusvalvonnan keinoin. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen tehtävä tulisi määritellä siten, että siitä käy ilmi valvontaviranomaisen velvollisuus myös muun kuin varsinaisen laillisuusvalvonnan keinoin, kuten antamalla suosituksia ja tiedottamalla parhaista käytännöistä, pyrkiä vaikuttamaan esimerkiksi siihen, että valvottavien sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät samoin kuin palvelujen tarjonnassa noudatettavat menettelytavat ovat asianmukaisia ja riittäviä.

Lisäksi uuden valvontaviranomaisen yleisessä tehtävänmäärittelyssä on tarpeen huolehtia siitä, että erityisesti finanssivalvonnan kansainvälisen kehityksen näkökulmasta yhä tärkeämpi tehtävä edistää kuluttajien finanssipalvelujen tuntemusta, tulee riittävästi huomioon otetuksi.

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta nykyisessä laissa todetaan lisäksi valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osa-alueet, joilla valvontaviranomainen toteuttaa tehtäväänsä Nykyisessä laissa ei sitä vastoin ole pidetty tarpeellisena erikseen säätää valvonta- tai tarkastusmenetelmistä, koska valvontaviranomaisen on kyettävä riittävän nopeasti ja joustavasti sopeuttamaan toimintatapansa valvottavien toiminnassa sekä markkinoilla ja yleisessä toimintaympäristössä tapahtuneisiin ja odotettavissa oleviin muutoksiin.

Nykyiseen lakiin sisältyy myös luettelo sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston valvonnan kohteena olevista yrityksistä ja laitoksista. Valvonnan kohteiden yksilöinti valvontaviranomaista koskevassa laissa on sen soveltamisalan kannalta keskeistä, koska samassa laissa säädetään niistä valvontaviranomaisen valvontavaltuuksista, joita se voi kussakin valvonnan kohteena olevassa yrityksessä tai laitoksessa käyttää.

Lakiin nykyisin kirjattujen valvontaviranomaisen yksilöityjen tehtävien ja valvonnan kohteiden määrittelyn merkittävään uudelleen arviointiin taikka valvontamenetelmien nykyistä tarkempaan sääntelyyn ei ole nähtävissä tarvetta. Edellä viitatut nykyisen lain keskeiset periaatteet voidaan siten edelleen ottaa valvontaviranomaisen tehtävänmäärittelyn lähtökohdaksi. Yksityiskohtaista tehtävänmäärittelyä on kuitenkin tarpeen arvioida uudelleen eräiltä osin ainakin seuraavista syistä:

- valvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön merkitys erityisesti EY-lainsäädännön valmisteluprosessissa mutta myös rajat ylittävän liiketoiminnan valvonnassa on merkittävästi kasvanut, minkä vuoksi valvontaviranomaisen tähän liittyviä tehtäviä saattaa olla tarpeen tarkistaa;
- lisäksi on tarpeen harkita, onko uuden valvontaviranomaisen valvottaviin tarkoituksenmukaista sisällyttää sellaisia yrityksiä, joilla ei ole yleistä merkitystä rahoitusmarkkinoiden kannalta; erityisesti tarve sisällyttää panttilainauslaitokset valvottaviin on tarpeen arvioida uudelleen;
- valvontaviranomaisen tehtävät asiakkaansuojan edistämisen osalta on määritelty osittain eri tavalla rahoitus- ja vakuutussektorilla, mikä saattaa edellyttää näihin liittyvien tehtävien uudelleenarviointia; esimerkiksi vakuutusyhtiöille on laissa säädetty velvollisuus noudattaa hyvää vakuutustapaa mutta vastaavaa periaatetta ei sisälly luottolaitoslainsäädäntöön;
- valvottavien omien sisäisten mallien merkityksen kasvaminen valvottavien taloudellisen aseman valvonnassa ja siihen liittyvä viranomaisen harkintavallan kasvu vakavarai-

suusvalvonnassa on omiaan siirtämään vakavaraisuusvalvonnan painopistettä puhtaasta laillisuusvalvonnasta enemmän parhaiden käytäntöjen edistämiseen valvottavien riskienhallinnassa.

Lisäksi valvontaviranomaisen ja sosiaali- ja terveysministeriön työnjakoa saattaa olla tarpeen tarkistaa joidenkin Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien osalta, mikäli vakuutusvalvonta siirtyy pois sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudesta.

Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema huomioon ottaen on perusteltua, että viranomaiselle voidaan asettaa tehtäviä vain laissa, eikä esimerkiksi ministeriön hallintopäätöksellä, kuten nykyisin on eräiltä osin mahdollista Vakuutusvalvontaviraston kohdalla (VVVL 5 § 1 mom. 5 kohta). Vakuutuslainsäädäntöä on tarpeen tämän vuoksi eräiltä osin tarkistaa.

Osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön

Nykyisen lain mukaan Rahoitustarkastuksen yhtenä tehtävänä on yhtäältä osallistua lainvalmisteluun ja toisaalta viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Vakuutusvalvontaviraston yhtenä tehtävänä on vastaavasti osallistua viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön sekä toimia erityisesti Euroopan Talousalueella yhteistyössä muiden rahoitus- ja vakuutusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa.

Euroopan pankkivalvojien komitean (CEBS), Euroopan vakuutusvalvojien komitean (CEIOPS) ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean (CESR) merkitys EY-lainsäädännön valmistelussa on viime vuosina voimakkaasti kasvanut ja komiteoiden merkityksen voidaan odottaa edelleen kasvavan.

Muun muassa rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden monimutkaisuuden ja EU:n yhteispäätösmenettelyn jäykkyyden vuoksi valvontaviranomaisille siirtyy yhä enemmän tosiasiallista vaikutusvaltaa sellaiseen sääntelyyn, joka perinteisesti on kuulunut eduskunnalle ja valtioneuvostolle. Tämä on tarpeen ottaa huomioon erityisesti arvioitaessa EY-lainsäädännön valmisteluprosessiin liittyviä uuden valvontaviranomaisen tehtäviä ja niihin liittyvää valmistelu- ja päätöksentekojärjestelmää.

Lisäksi integraatiokehitys on johtanut siihen, että rajat ylittävien yritysrakenteiden valvonnassa eri maiden valvontaviranomaisten työnjakoa on eräiltä osin jo tarkistettu ja saatetaan lähitulevaisuudessa edelleen tarkistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen tehtäviä rajat ylittävässä valvonnassa saattaa olla tarpeen tarkistaa esimerkiksi siltä osin kuin valvontaviranomainen voi tehdä valvontasopimuksia ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa.

Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset

Sekä nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa että Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa on lueteltu valvontaviranomaisen valvonnassa olevat yhteisöt ja laitokset. Lisäksi Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa on eroteltu toisistaan varsinaiset valvottavat ja muut rahoitusmarkkinoilla toimivat. Jaottelulla on merkitystä Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa säädettyjen Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksien kannalta, koska varsinaisiin valvottaviin on tarkoituksenmukaista kohdistaa laajempia toimivaltuuksia kuin niihin yhteisöihin ja luonnollisiin henkilöihin, jotka laissa on määritelty muiksi rahoitusmarkkinoilla toimiviksi.

Koska sekä Rahoitustarkastuksesta annetun lain että Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain mukaisiin valvottaviin sisältyy hyvin erityyppisiä ja erilaista valvontaa edellyttäviä yhteisöjä ja laitoksia, lakiin on tarpeen harkita sisällytettäväksi nykyistä yksityiskohtaisempi luokittelu, jonka mukaisesti uuden valvontaviranomaisen toimivaltuudet voitaisiin porrastaa. Erityisesti olisi tarpeen erottaa toisistaan toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat yhteisöt ja laitokset (ja niihin mahdollisesti rinnastuvat eräät muut yhteisöt ja laitokset) ja muut valvottavat. Varsinkin arvopaperimarkkinavalvonnan erityisen luonteen vuoksi laissa on lisäksi tarpeen säilyttää nykyinen jaottelu valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien välillä. Toisissa ETA-valtioissa toimiluvan saaneiden rahoitus- ja vakuutusalan yritysten Suomessa toimivien sivuliikkeiden valvontaan sovelletta-

vat periaatteet poikkeavat siinä määrin muista valvonnan kohteista, että niihin sovellettavista periaatteista on tarpeen säätää erillään edellä mainittujen valvottavien jaottelusta.

Uuden lain lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa, että valvonnan kohteet säilyvät sinänsä ennallaan, vaikka niiden luokittelua edellä mainitulla tavalla tarkistettaisiinkin. Erityisesti vakuutusvalvonnan osalta on kuitenkin tarpeen arvioida miten jäljempänä mainitut vakuutusvalvonnan kohteisiin liittyvät erityiskysymykset olisi tarkoituksenmukaista ratkaista.

Vakuutusvalvonnan järjestämiseen liittyvät erityiskysymykset

Esityksen valmistelussa on ollut esillä kaksi päävaihtoehtoa, kun arvioidaan uuden valvontaviranomaisen tehtäviä ja toimivallan ulottuvuutta vakuutustoiminnan valvonnassa. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan vakuutustoiminnan valvonta siirretään uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi samassa laajuudessa, kuin se on nykyisin Vakuutusvalvontavirastolla. Toisen päävaihtoehdon lähtökohtana on arviointi siitä, onko Vakuutusvalvontaviraston tehtävien piirissä sellaisia osaalueita, jotka ovat vieraita finanssivalvonnan tavoitteille tai jotka muutoin huonosti sopivat uuden valvontaviranomaisen hoidettaviksi.

Ensimmäisen vaihtoehdon etuna on, että se nopeuttaa uuden valvontaviranomaisen toiminnan käynnistämistä, kun ei ole tarpeen aloittaa selvityksiä siitä, mikä viranomainen mahdollisesti hoitaisi uuden valvontaviranomaisen tehtäviin kuulumattomat valvonta- ja muut asiat. Haittana tässä vaihtoehdossa on, ettei se tue esityksen yleistavoitteita aikaansaada tehokas, toimiva ja nykyaikainen valvontaviranomainen. On myös epävarmaa, missä vaiheessa tarvittavia erillisselvityksiä vakuutusvalvonnan laajuudesta tultaisiin tekemään ja muutoksia saattamaan voimaan.

Toinen vaihtoehto, jossa finanssivalvontaan kuulumattomat Vakuutusvalvontaviraston nykyiset tehtävät arvioidaan ja karsitaan pois uuden valvontaviranomaisen tehtävistä, on esityksen yleistavoitteiden mukainen ja edistää uuden valvontaviranomaisen eri toimintojen järjestämistä toimivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla jo alusta pitäen. Karsittujen tehtävien hoitaminen jäisi sosiaali- ja terveysministeriön selvitettäväksi. Kuten jäljempänä olevasta arvioinnista ilmenee, finanssivalvonnan piiristä pois jätettävät tehtävät muodostaisivat käytännössä vain pienen osan Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä tehtävistä.

Lakisääteiseen sosiaaliturvaan kuuluvat vakuutusjärjestelmät

Merkittävä osa Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä valvottavista osallistuu lakisääteisen sosiaaliturvan toimeenpanoon joko etuuksia myöntävänä laitoksena taikka järjestelmän keskuselimenä tai muuna toimijana. Tältäkin osin valvonnan ensisijaisena kohteena on vakuutus- ja eläkelaitosten vakavaraisuuden sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien valvonta. Tämä tehtävä sopii luontevasti myös uudelle valvontaviranomaiselle. Sama koskee sosiaaliturvaa toteuttavien vakuutus- ja eläkelaitosten menettelytapojen valvontaa. Menettelytapavalvonnan lähtökohtana on, että asiakasta kohdellaan lain ja hyvän vakuutustavan mukaisesti. Menettelytapavalvonnan piiriin ei kuulu vakuutus- ja eläkelaitoksen eläke- ja korvauspäätösten oikeellisuuden arviointi. Siltä osin asiakkaalla on mahdollisuus saattaa asiansa muutoksenhakuelimen arvioitavaksi.

Valvontaviranomaisen voimavarat ja valvonnan painoalueet huomioon ottaen menettelytapavalvonnan tavoitteen tulisi sosiaaliturvan toimeenpanoon liittyvässä, kuten muussakin uuden valvontaviranomaisen menettelytapavalvonnassa, olla toiminta koko asiakaskollektiivin hyväksi. Yksittäisten kansalaisten kantelukirjelmien käsittely ja kansalaisten neuvonta tulisi mahdollisuuksien mukaan ohjata ja keskittää tältäkin osin kuluttajaviranomaisten, toimialan neuvontatoimiston tai muun toimielimen hoidettavaksi.

Työttömyysturvan toimeenpano

Valvontaviranomaisen tehtäviin ei luontevasti kuulu etuuspäätöksiä koskevan ohjauksen ja neuvonnan antaminen valvottaville laitoksille. Nykyisin tällainen Vakuutusvalvon-

taviraston suorittama neuvonta ja ohjaus koskevat työttömyyskassoja. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto valmistelee sosiaali- ja terveysministeriön antamat työttömyysturvalain (1290/2002) soveltamisohjeet. Jos pidetään tarpeellisena, että viranomainen tai muu taho ohjaa ja neuvoo työttömyyskassoja työttömyysturvan hoidossa tai valmistelee ministeriölle etuuksia koskevat soveltamisohjeet, se tulisi järjestää muulla tavoin kuin antamalla tehtävä finanssimarkkinoiden toimintaa valvovalle viranomaiselle. Yleensä vakuutusjärjestelmien yhteiset ohjaus- ja neuvontatehtävät hoidetaan siten, että toimijoiden jäsenyyteen perustuva organisaatio tai muu keskuselin valmistelee ja antaa esim. uudesta etuuslainsäädännöstä johtuvat suositukset. Tällaista vaihtoehtoa voitaisiin selvittää myös työttömyyskassojen osalta.

Työttömyyskassat ja vakuutuskassat

Sellaisten sosiaalivakuutusta harjoittavien laitosten valvonta, joilla ei ole merkittävää riskipitoista sijoitustoimintaa, ei luontevasti kuulu finanssivalvonnasta vastaavalle viranomaiselle. Tällaisten laitosten valvonnan säilyttämistä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tulisi sen vuoksi harkita. Tällaisia yhteisöjä olisivat työttömyyskassat sekä muut vakuutuskassat kuin eläkekassat (sairauskassat sekä hautaus- ja eroavustuskassat).

Nämä Vakuutusvalvontaviraston valvottavat ovat vakuutustoimintaa harjoittavia yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Toimijoita on lukumääräisesti varsin paljon (yhteensä lähes 200 vuoden 2006 lopussa), ja niiden toiminnasta säädetään omissa erityislaeissaan monilta osin samankaltaisesti kuin eräiden muidenkin valvottavien. Hallinnon ja muiden yhteisöoikeudellisten seikkojen ohella laissa säädetään mm. työttömyyskassojen vakavaraisuudesta (tasausrahasto) ja vakuutuskassojen sijoitustoiminnasta. Vaihtoehtona näiden laitosten sulkemiselle finanssivalvonnan ulkopuolelle on laitosten toimintaa koskevan lainsäädännön kehittäminen. Vakuutusvalvontavirasto onkin tehnyt työttömyyskassalain uudistamista koskevan aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle. Aloitteessa ehdotetaan harkittavaksi, että työttömyyskassalakiin sisällytettäisiin muuta vakuutuslainsäädäntöä vastaavia säännöksiä muun muassa kassojen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä ja sijoitustoiminnasta sekä valvontaviranomaisen valvonta- ja tarkastusoikeudesta ja määräyksenantovaltuuksista. Lisäksi ministeriössä on vireillä vakuutuskassalain uudistaminen, joka liittyy uuden eläkerahastolainsäädännön valmisteluun. Uudistuksessa on tarkoitus ottaa huomioon muun muassa vakuutusyhtiöiden toimintaa ja valvontaa koskevassa lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Lähes kahdensadan toimijan valvonta ei kuulu luontevasti ministeriön tehtäviin. Erillisen valvontaviranomaisen perustaminen valvomaan työttömyyskassojen ja sairauskassojen talouden vakautta ja menettelytapoja ei myöskään ole taloudellista eikä tehokasta. Työttömyyskassojen ja sairauskassojen talouden vakauden, hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien sekä menettelytapojen valvonnan sekä uuden valvontaviranomaisen harjoittaman vakuutus- ja eläkelaitosten valvonnan välillä olisi sitä vastoin saavutettavissa merkittäviä synergiaetuja. Näistä syistä työttömyyskassojen ja kaikkien vakuutuskassojen tulisi kuulua uuden valvontaviranomaisen valvottavien piiriin. Sama koskee työttömyyskassojen tukikassaa.

Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto

Työttömyysvakuutusrahasto toimii työttömyysetuuksia koskevien, työnantajan ja palkansaajan rahoitusosuuksien järjestämiseksi ja työttömyyskassojen tukemiseksi. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitustoiminnan valvonta ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 a luvussa tarkoitetun omavastuuosuuden toimeenpanon valvonta kuuluu Vakuutusvalvontavirastolle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahaston toimintaa valvoo sosiaali- ja terveysministeriö. Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri. Työttömyysvakuutusrahaston varoja

on hoidettava tuloa tuottavasti ja turvaavasti. Työttömyysvakuutusrahaston toiminnan luonne ja rahastolle asetetut vaatimukset huomioon ottaen on tarpeen, että rahastoa koskevat Vakuutusvalvontaviraston valvontatehtävät siirretään uudelle valvontaviranomaiselle.

Koulutusrahasto on työmarkkinaosapuolten hallinnoima rahasto, jonka tarkoituksena on edistää työssä tarvittavia valmiuksia myöntämällä tukea ammatilliseen koulutukseen ja kehittymiseen. Vakuutusvalvontavirasto valvoo koulutusrahaston toimintaa. Rahastolle ei ole säädetty vakavaraisuusvaatimuksia eikä sen sijoitustoiminnasta ole erityissäännöksiä. Koulutusrahaston toiminnan valvontaa ei ole tarkoituksenmukaista ainakaan pitemmällä tähtäyksellä säilyttää uuden valvontaviranomaisen tehtävänä, vaan valvonnan tulisi kuulua joko sosiaali- ja terveysministeriölle tai muualle ministeriön hallinnonalalla.

Eläketurvakeskus

Lakisääteisen vakuutusjärjestelmän yhteisten hallinto- ja ohjaustehtävien (esim. tilastointi- ja rekisteröintitehtävät sekä vakuuttamis- tai korvaustoiminnan ohjeistaminen) ohella osa keskuselimistä hoitaa myös vakuutustoimintaa mm. maksamalla tietyissä, laissa säädetyissä tapauksissa eläkkeitä ja muita etuuksia. Esimerkiksi Liikennevakuutuskeskus maksaa liikennevakuutuskorvauksia, kun ajoneuvolla ei ole säädettyä liikennevakuutusta, ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitto vastaavasti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen eläkkeitä ja muita etuuksia, kun työnantajalla ei ole vakuutusta. Merkittävä poikkeus on, että Eläketurvakeskuksella ei ole tällaista tehtävää lakisääteisessä työeläkevakuutuksessa.

Eläketurvakeskuksen taloudellinen valvonta kuuluu nykyisin Vakuutusvalvontavirastolle. Eläketurvakeskus ei harjoita vakuutustoimintaa eikä sille ole laissa asetettu vakavaraisuusvaatimuksia eikä vaatimuksia sijoitustoiminnasta tai riskienhallintajärjestelmistä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja työmarkkinaosapuolilla on vahva edustus Eläketurvakeskuksen hallinnossa. Eläketurvakeskuksen taloudellinen tai muu valvonta ei kuulu luontevasti uudelle valvontaviranomaiselle. Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön uudistamistarve on parhaillaan sosiaali- ja terveysministeriössä arvioitavana. Sen arvioiminen tarvitaanko ministeriön itsensä suorittaman valvonnan ja viranomaistoiminnan yleisen laillisuusvalvonnan (valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies) lisäksi Eläketurvakeskuksen toiminnan muuta valvontaa ja mihin toimenpiteisiin asian johdosta olisi ryhdyttävä, tapahtuu parhaiten samassa yhteydessä, kun arvioidaan muiltakin osin Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön muutostarpeita.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus ja eräät muut keskuselimet ja lautakunnat

Muiden lakisääteisten vakuutusten keskuselimien (Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto) toimintaa uuden valvontaviranomaisen on kuitenkin syytä valvoa siltä osin, kuin ne hoitavat vakuutustoimintaa. Tällainen valvonta on pääasiassa menettelytapojen valvontaa, ja se täydentää kysymyksessä olevalla alalla toimivien vakuutusyritysten vastaavaa valvontaa. Toisaalta riittävää tarvetta sille, että uusi valvontaviranomainen valvoisi keskuselimien hallintoa ja taloutta, ei ole esitettävissä. Pääsyy tähän on, ettei keskuselimien toiminnalle ole laissa asetettu vakavaraisuutta tai sijoitustoimintaa koskevia vaatimuksia. Samasta syystä ei myöskään ole tarvetta sille, että uusi valvontaviranomainen valvoisi vakuutusalalla toimivien lautakuntien, kuten liikennevahinkolautakunta, toimintaa tai taloutta. Finanssivalvonnan tarkoituksen kannalta on myös perusteltua, ettei valvontaviranomainen vahvista tai hyväksy lautakuntien tai muutoksenhakuelinten talousarviota eikä määrää tai vahvista niiden kustannusten kattamiseksi tarvittavia maksuja.

Valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus, Kirkon keskusrahaston eläkerahasto

Nykyisen lain mukaan Vakuutusvalvontavirasto valvoo valtion, kuntien ja evankelisluterilaisen kirkon eläkejärjestelmiä hoitavi-

en eläkelaitosten sijoitustoimintaa. Valtion eläkerahaston ja Kuntien eläkevakuutuksen yleisvalvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Kirkkohallitus toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena, ja valtioneuvostossa kirkkoa koskevat asiat kuuluvat opetusministeriön toimialaan. Valtion eläkerahastosta, Kuntien eläkevakuutuksesta ja Kirkon keskusrahaston eläkerahastosta käytetään jäljempänä nimitystä julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Toisin kuin yksityisalojen työeläkelaitoksille, julkisyhteisöjen eläkelaitoksille ei ole laissa asetettu vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia. Sijoitustoiminnan harjoittamisesta on laissa säädetty ainoastaan Valtion eläkerahaston osalta. Asianomainen säännös, valtion eläkerahastosta annetun lain 7 §, sisältää sijoitustoiminnan yleisperiaatteen sekä vaatimuksen sijoitussuunnitelman laatimisesta. Vakuutusvalvontaviraston suorittama julkisyhteisöjen eläkelaitosten sijoitustoiminnan valvonta on käytännössä niiden omien sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmien arviointia. joita eläkelaitosten omat hallintoelimet ovat asettaneet. Tässä valvonnassa Vakuutusvalvontavirasto voi verrata julkisyhteisöjen eläkelaitosten sijoitustoiminnan järjestämistä ja tuloksia yksityisalojen työeläkelaitosten sijoitustoimintaan.

Valvontojen yhdistämistä koskevan selvityksen piiriin ei kuulu arvioida, tulisiko julkisyhteisöjen eläkelaitosten vakavaraisuutta ja sijoitustoimintaa koskevaa sääntelyä saada aikaan ja kehittää yksityisalojen työeläkejärjestelmän suuntaan. Jos tällainen kehittämishanke toteutetaan, olisi perusteltua, että uusi valvontaviranomainen myös valvoo julkisyhteisöjen eläkelaitosten talouden vakautta. Nykymuotoisena sijoitustoiminnan valvontanakin tehtävän siirtäminen uudelle valvontaviranomaiselle on tarpeellista paitsi valvonnan yhdenmukaisuuden kannalta myös eläkerahastojen huomattavan merkityksen vuoksi.

Koska julkiset eläkelaitokset ovat virkavastuulla toimivia julkisyhteisöjä, niihin ei voida soveltaa samanlaisia toimivaltuuksia ja hallinnollisia sanktioita kuin yksityisoikeudellisiin valvottaviin. Tämän vuoksi uuden valvontaviranomaisen toimivallasta on näiltä osin tarkoituksenmukaista säätää erikseen asianomaisessa erityislainsäädännössä. Lähtökohtana tulisi tällöin olla, että asianomaisessa erityislaissa varmistetaan uuden valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeus viranomaiselle laissa säädettävien tehtävien edellyttämässä laajuudessa mutta muilta osin julkisten eläkelaitosten velvollisuudet ja niiden noudattamisen tehostamiseksi tarvittavat sanktiot määräytyisivät yleisten julkista hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi laissa on tarpeen täsmentää asianomaisen ministeriön yleisen toimivallan ja uuden valvontaviranomaisen toimivallan suhdetta.

Työeläkevakuutuksen laskuperusteet

Vakuutusvalvontavirastoa perustettaessa jouduttiin arvioimaan valvontaviranomaisen ja sosiaali- ja terveysministeriön työnjakoa lakisääteisen työeläkevakuutuksen valvonnassa. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 163/1998) pidettiin lähtökohtana, että ministeriön työeläkejärjestelmää ohjaava rooli ja silloinen laskuperustejärjestelmä säilytetään ennallaan. Esityksessä päädyttiin periaatteeseen, että sosiaali- ja terveysministeriö edelleen vahvistaa työeläkevakuutuksessa noudatettavat laskuperusteet. Tällaisia ovat vastuuvelan laskuperusteet, vakuutusmaksun ja sen osien tekniset laskentaperusteet, takaisinlainauksen perusteet, vakuutusmaksun hyvityksen perusteet ja toimintapääomasiirtoja koskevat perusteet. Katsottiin, että laskuperusteisiin sisältyy sekä sääntelyn että valvonnan piirteitä. Päätös on tarkoituksenmukaisuusperiaatteella tehty poliittinen ratkaisu. Normaalisti vastuuvelkaperusteiden ja vakuutusmaksuperusteiden valvonta ei kuulu ministeriön vaan valvontaviranomaisen tehtäviin. EY-lainsäädännön mukaan henkivakuutuksen ja vahinkovakuutuksen vastuuvelan ja vakuutusmaksujen laskuperusteita ei saa vaatia viranomaisen vahvistettaviksi. Niiden valvonta kuuluu kuitenkin toimivaltaisen viranomaisen, vakuutusvalvontaviranomaisen tehtäviin. Vakuutusdirektiivejä ei sovelleta Suomen lakisääteiseen työeläkevakuutukseen, joten EY-lainsäädännöstä ei johdu muutoksia ministeriön ja valvontaviranomaisen välisen työnjakoon.

Otettaessa huomioon uuden valvontaviranomaisen perustamisen lähtökohdat sekä mi-

nisteriöiden toiminnan kehittämistarpeet, ei ole tarkoituksenmukaista, että sosiaali- ja terveysministeriö valvoisi yksityisalojen työeläkelaitoksia nykyistä laajemmin. Jos taas ministeriön nykyisiä perustevalvontatehtäviä halutaan siirtää ministeriöstä toiselle viranomaiselle, ainoa käyttökelpoinen ratkaisu on, että uusi valvontaviranomainen hoitaa nämä tehtävät. Työeläkejärjestelmän laskuperusteita koskevia viranomaistehtäviä on mahdollista kehittää suuntaan, jossa nykyinen järjestelmää ohjaava rooli ja valvonnalliset tehtävät erotetaan enemmän toisistaan. Yhtäältä mahdollisuus tällaisen uudistuksen toteuttamiseen valvontojen yhdistämishankkeelle varatun ajan puitteissa on epävarmaa ja toisaalta asiaan liittyy sellaista valmistelua, jota on muiden työeläkejärjestelmän merkittävien kehittämishankkeiden tapaan aiheellista tehdä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa. Näistä syistä yhdistettyyn valvontaan on tässä vaiheessa syytä siirtää työeläkelaitosten valvontatehtävät siinä laajuudessa, kuin Vakuutusvalvontavirasto niitä nykyisin hoitaa.

Yhteenveto

Vakuutusvalvontaviraston nykyiset valvonta- ja niihin rinnastettavat tehtävät olisi tarkoituksenmukaista siirtää lähtökohtaisesti uudelle valvontaviranomaiselle. Seuraavia poikkeuksia ja täsmennyksiä saattaa kuitenkin olla tarpeen harkita joko tässä yhteydessä tai lähitulevaisuudessa erikseen:

Uusi valvontaviranomainen ei valvoisi osaksikaan seuraavien laitosten ja lautakuntien toimintaa:

- Koulutusrahasto
- Eläketurvakeskus
- liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta.

Uuden valvontaviranomaisen suorittaman valvontatehtävän kohdentumista tarkennettaisiin seuraavasti.

Työttömyyskassojen menettelytapoja valvottaisiin kuten muidenkin vakuutus- ja eläkelaitosten menettelytapoja. Työttömyysetuuksien toimeenpanon ohjeistus ja neuvonta eivät kuulu tämän valvonnan piiriin.

Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa valvottaisiin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnan tapaan vain siltä osin, kuin kysymys on keskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnasta. Valvonta kohdistuisi yleisöön suuntautuviin menettelytapoihin sekä korvaus- ja vakuuttamistoimintaa koskeviin vakuutusmatemaattisiin seikkoihin.

Uusi valvontaviranomainen ei myöskään vahvistaisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan eikä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarviota eikä oikeushallintomaksun määrää.

Mikäli Vakuutusvalvonnalle edellä mainituissa laitoksissa ja lautakunnissa nykyisin kuuluvia hallinnollisten tehtäviä siirretään edellä esitetyllä tavalla muille viranomaisille, näille viranomaisille saattaa olla tarpeen varata tarvittavin siirtymäsäännöksin riittävä valmistautumisaika uusien tehtävien vastaanottamiseen.

Asiakkaansuojan valvonta

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuuksista sekä näiden ja kuluttajaviranomaisten työnjaosta säädetään nykyisin eri laeissa ja osin toisistaan poikkeavasti ilman, että siihen on perusteltua syytä. Olennaisin tällainen eroavaisuus eri lakien välillä liittyy valvontaviranomaisen toimivaltuuksiin kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä. Vakuutusvalvontavirastolla on vakuutusyhtiölain mukaan oikeus kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä. Myös Rahoitustarkastuksella on tällainen toimivaltuus luottolaitostoiminnasta annetun lain nojalla. Molemmissa tapauksissa kieltopäätöksen tekee valvontaviranomainen mutta päätöksen tehostamiseksi asetetun uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus. Sitä vastoin arvopaperimarkkinalain mukaan arvopapereiden ja sijoituspalvelujen markkinointia koskevan kiellon määrää markkinaoikeus Rahoitustarkastuksen hakemuksesta. Sijoitusrahasto-osuuksien markkinoinnin valvonnasta taas on säädetty, että uhkasakon kiellon tehostamiseksi määrää lääninhallitus.

Uuden valvontaviranomaisen tehokkaan ja johdonmukaisen toiminnan kannalta olisi

tarkoituksenmukaista säätää valvontaviranomaisen toimivaltuuksista yhdenmukaisesti. Finanssivalvonnalla tulisi olla toimivaltuus itse kieltää valvottavaa jatkamasta lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä siitä riippumatta, minkä finanssipalvelun tarjonnasta on kysymys. Valvottavalla, johon kieltopäätös kohdistuu, olisi puolestaan oikeus viedä asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Näitä periaatteita olisi johdonmukaista soveltaa myös arvopaperien, sijoitusrahastoosuuksien ja sijoituspalvelujen markkinoinnin valvontaan sekä muiden arvopaperimarkkinalaissa säädettyjen sijoittajansuojasäännösten valvontaan, joihin sovelletaan nykyisin samoja periaatteita kuin sijoituspalvelujen markkinoinnin valvontaan.

Lisäksi on tarpeen arvioida sitä, tulisiko uuden valvontaviranomaisen tehtäviin sisällyttää sellaisten rahoituspalveluja tarjoavien yritysten valvonta, joilla ei ole merkitystä rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta vaan joiden merkitys rajoittuu ainoastaan kuluttajien suojeluun. Tällaisia yrityksiä ovat lähinnä yksinomaan kulutusluottoja tarjoavat muut kuin nykyisin luottolaitoksiksi luetut yritykset, mukaan lukien ns. pikaluottoja tarjoavat yritykset. Tällaisia rahoituspalveluja tarjoavien yritysten toimintaan on viime aikoina liittynyt kuluttajien aseman kannalta merkittäviä epäkohtia. Nämä epäkohdat koskevat kuitenkin lähinnä tällaisten palvelujen markkinointia ja sopimusehtoja eikä niillä ole merkittävää yhteyttä muuhun rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Kulutusluottoja koskeva lainsäädäntö sisältyy nykyisin kuluttajansuojalakiin ja Rahoitustarkastuksen tehtäväksi on säädetty ainoastaan sen valvonnassa muuten olevien yritysten, käytännössä luottolaitosten, tarjoamien kulutusluottojen tarjonnassa noudatettavien menettelytapojen valvonta yhteistyössä kuluttajaviranomaisten kanssa. Tällaisen liiketoiminnan valvonnan säätämisellä uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi saattaa siten olla saavutettavissa vähemmän synergiaetuja kuin sillä, että tällaisiin palveluihin sovellettaisiin yleistä kuluttajansuojajärjestelmää.

Valvontaviranomaisen voimavarat ja valvonnan painoalueet huomioon ottaen asiakkaansuojan valvonnan tulisi kohdistua koko asiakaskollektiivin hyväksi. Yksittäisten kansalaisten kantelukirjelmien käsittely ja kansalaisten neuvonta tulisi siten mahdollisuuksien mukaan ohjata ja keskittää kuluttajaviranomaisten, toimialan neuvontatoimiston tai muun toimielimen hoidettavaksi.

Panttilainauslaitosten valvonta

Panttilainauslaitosten toimintaa sääntelee vuodelta 1992 oleva laki panttilainauslaitoksista. Lain mukaan panttilainauslaitos on panttilainaustoimintaa varten perustettu osakeyhtiö, joka on saanut siihen toimiluvan. Panttilainaustoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintana harjoitettavaa rahalainojen antamista luonnollisille henkilöille irtainta panttia vastaan. Toimiluvan panttilainauslaitoksille antaa Rahoitustarkastus, joka myös valvoo niiden toimintaa. Aikaisemman lain aikana panttilainauslaitosten toimintaa valvoi erityinen panttilainauslaitosten tarkastaja, jonka tehtävänä oli saattaa havaitsemansa epäkohdat lääninhallituksen tietoon toimenpiteitä varten.

Nykyistä lakia säädettäessä panttilainauslaitoksia oli 10 kappaletta. Laitosten taseiden loppusumma oli vuonna 1991 yhteensä noin 175 miljoonaa markkaa (vajaat 30 miljoonaa euroa), ja laitokset antoivat lainoja noin 386 miljoonan markan (noin 64 miljoonaa euron) arvosta. Lainojen keskimääräinen suuruus vuonna 1991 oli 1 647 markkaa (noin 275 euroa).

Nykyisin massamme toimii 11 panttilainauslaitosta. Tilikauden 2006 taseiden loppusumma oli yhteensä noin 21 miljoonaa euroa, ja lainakanta tilikauden päättyessä oli yhteensä noin 15 miljoonaa euroa. Lainojen keskimääräinen suuruus oli 130—300 euroa.

Panttilainauslaitosten merkitys luottomarkkinoilla on vähäinen. Laitoksille ei ole säädetty vakavaraisuusvaatimuksia, joiden valvontaan tarvittaisiin uuden valvontaviranomaisen asiantuntemusta. Muutoinkin panttilainauslaitosten toiminta poikkeaa luonteeltaan siinä määrin luottolaitosten toiminnasta, ettei ole tarvetta siirtää panttilainauslaitosten valvontaa uuden valvontaviranomaisen tehtäväksi. Panttilainauslaitosten toiminnan valvonta kuuluu luontevimmin yleisen elinkei-

novalvonnan piiriin (lääninhallitus tai kaupparekisteriviranomainen).

3.2 Hallinto

Hallintomallin perusrakenne

Esityksen lähtökohtana olevasta nykyisten valvontaviranomaisten yhdistämisestä seuraa, että uuden valvontaviranomaisen hallintomallin perusrakenne määräytyy lähtökohtaisesti sen perusteella, sijoitetaanko uusi valvontaviranomainen nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin Suomen Pankin yhteyteen vai nykyisen Vakuutusvalvontaviraston tavoin valtioneuvoston alaisuuteen. Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston hallintoelinten nykyinen kolmiportainen perusrakenne, jossa on erotettu toisistaan toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta sekä johtokunnan ja johtajan tehtävät, on osoittautunut perusteiltaan toimivaksi. Vakuutusvalvonnan osalta ministeriölle lain mukaan kuuluva hallinnonalan yleinen ohjaus- ja valvontatehtävä ja vaatimus valvontaviranomaisen riippumattomuudesta eivät kuitenkaan ole kaikilta osin vaikeuksitta yhteen sovitettavissa.

Koska jäljempänä esityksessä ehdotetaan uuden valvontaviranomaisen sijoittamista hallinnollisesti Suomen Pankin yhteyteen, hallintoelinten tehtäviä ja niitä koskevia mahdollisia tarkistustarpeita on tarpeen arvioida erityisesti Rahoitustarkastuksen hallintoon nykyisin sovellettavien periaatteiden näkökulmasta. Tämän mukaisesti on tarpeen arvioida erityisesti pankkivaltuuston, Finanssivalvonnan johtokunnan ja johtajan nykyisen työnjaon tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi erityisesti johtokunnan kokoonpanoa on tarpeen arvioida uudelleen valvontaviranomaisten yhdistymisen johdosta. Yhdistyminen edellyttää joka tapauksessa muutoksia johtokunnan kokoonpanoa koskeviin säännöksiin, koska Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan kokoonpanoa koskevat nykyiset säännökset poikkeavat toisistaan.

Uusien valvontaviranomaisten hallintoelimiä ja niiden kokoonpanoa on tarpeen arvioida myös siitä näkökulmasta, että valvonnasta aiheutuvan taloudellisen vastuun ja tällaisen vastuun toteutumiseen vaikuttavan päätöksenteon tulee riittävästi vastata toisiaan. EY:n perustamissopimuksen artiklassa 109 määrätään, että kansallisen lainsäädännön on oltava sopusoinnussa perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön kanssa. Rahoitusvalvonnan osalta Euroopan keskuspankki on kiinnittänyt huomiota mm. siihen, että kansallisten keskuspankkien riippumattomien päätöksentekoelinten vaikutusmahdollisuuksien on oltava tasapainossa keskuspankin rahoitusvalvonnasta kantaman taloudellisen vastuun kanssa kun rahoitustarkastus on sijoitettu kansallisiin keskuspankkeihin. Silloin kun laissa määrätään, että valvontaviranomaiset tekevät päätöksensä keskuspankista erillään, Euroopan keskuspankki on pitänyt tärkeänä varmistaa, että valvontaviranomaisten tekemät päätökset eivät vaaranna kansallisen keskuspankin taloutta kokonaisuutena. Tällaisissa tapauksissa kansallisille keskuspankeille pitäisi Euroopan keskuspankin mukaan antaa kansallisessa lainsäädännössä mahdollisuus tutkia viimeisenä elimenä sellainen valvontaviranomaisen päätös, joka saattaisi vaikuttaa keskuspankin riippumattomuuteen ja erityisesti sen taloudelliseen riippumattomuuteen.

Edellä mainituista syistä saattaa olla tarpeen harkita, että valtion olisi erikseen korvattava Suomen Pankille ainakin finanssivalvonnasta aiheutuvat poikkeukselliset kustannukset siltä osin, kuin ne ylittävät Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavissa olevan määrän. Muussa tapauksessa on tarpeen harkita Suomen Pankin aseman vahvistamista finanssivalvontaa koskevassa päätöksenteossa. Toisaalta, mikäli valtion vastuuta finanssivalvonnan kustannuksista lisätään, tulee varmistua siitä, että valtion edut valvontaviranomaisen taloudellista asemaa koskevassa päätöksenteossa, erityisesti talousarvion käsittelyssä, tulevat riittävästi huomioon otetuiksi.

Lisäksi on tarpeen ratkaista, missä määrin nykyisin Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimiva työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta on tarkoituksenmukaista sijoittaa uuden valvontaviranomaisen yhteyteen.

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston nykyisten Rahoitustarkastuksen ohjaukseen ja valvontaan liittyvien tehtävien osalta ei ole nähtävissä merkittäviä muutostarpeita myöskään uuden valvontaviranomaisen toiminnan näkökulmasta. Ottaen kuitenkin huomioon erityisesti odotettavissa olevat merkittävät muutokset Suomen viranomaisen valvontavastuulla olevien finanssialan yritysten määrässä ja sen myötä uuden valvontaviranomaisen resurssitarpeessa ja rahoituspohjassa, saattaisi olla tarvetta täydentää pankkivaltuuston tehtäviä siten, että pankkivaltuuston olisi käsiteltävä säännöllisin väliajoin myös johtokunnan laatima pitemmän tähtäyksen kehysarvio toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvonnan resurssitarpeisiin.

Johtokunta

Kokoonpano ja nimittäminen

Sekä Rahoitustarkastuksessa että Vakuutusvalvontavirastossa on nykyisin kuusihenkinen johtokunta, joissa ovat edustettuina käytännössä samat valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin nimeämät henkilöt. Lisäksi molempien valvontaviranomaisten johtokuntaan kuuluu sekä Rahoitustarkastuksen johtaja että Vakuutusvalvontaviraston ylijohtaja ja vakuutusvalvontavirastossa lisäksi henkilöstön valitsema lisäjäsen silloin kun johtokunta käsittelee henkilöstöä koskevia asioita. Vastaavaa säännöstä henkilöstön osallistumisesta hallintoon ei ole säädetty Rahoitustarkastuksen osalta. Rahoitustarkastuksen johtokunnan erikseen valittavat jäsenet ja varajäsenet nimittää pankkivaltuusto, kun taas Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan vastaavat jäsenet ja varajäsenet nimittää sosiaali- ja terveysministeriö. Vähäisiä eroja on toimikauden, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja varajäsenten määräytymisessä. Lisäksi ainoastaan Rahoitustarkastuksen osalta on säädetty johtokunnan jäsenen kelpoisuudesta samoin kuin tehtävästä pidättämisestä, kun taas johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista on säädetty ainoastaan Vakuutusvalvontaviraston osalta.

Uuden valvontaviranomaisen johtokunnan kokoonpanon lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa kummankin valvontaviranomaisen osalta nykyisin omaksuttu malli, jonka mukaan johtokunnan jäsenten enemmistö nimitetään muiden finanssimarkkinaviranomaisten eli valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdotuksesta. Sitä vastoin johtajan osallistumista johtokunnan varsinaiseen päätöksentekoon on tarpeen arvioida uudelleen. Johtajan keskeisenä tehtävänä on esitellä asiat johtokunnan päätettäväksi eikä yleisten hallintoperiaatteiden, erityisesti vastuusuhteiden selkeyden kannalta ole yleensä pidetty tarkoituksenmukaisena, että esittelijä itse osallistuu äänivaltaisena jäsenenä esiteltävää asiaa koskevaan päätöksentekoon. Tämä koskee erityisesti valvontaviranomaisen hallintoa ja toiminnan suunnittelua koskevaa päätöksentekoa. Valvontaviranomaisen riippumattomuusvaatimuksesta taas seuraa, että vastuun varsinaisista valvontaa koskevista päätöksistä tulisi puolestaan kuulua yksin johtajalle ainakin silloin, kun kysymys ei ole sellaisista päätöksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti muiden finanssimarkkinaviranomaisten vastuulla ensisijaisesti oleviin asioihin, kuten maksu- ja selvitysjärjestelmien häiriöttömään toimintaan tai koko finanssimarkkinoiden vakauteen.

Johtokunnan laaja-alaisen asiantuntemuksen varmistamiseksi on lisäksi tarpeen harkita johtokunnan kokoonpanon laajentamista siten, että johtokuntaan kuuluisi Suomen Pankin ja asianomaisten ministeriöiden nimeämien edustajien lisäksi yksi tai useampi muu jäsen. Johtokunnan kokoonpanon laajentaminen edellyttää kuitenkin sen varmistamista, että tehtävään on käytettävissä syvällisen finanssimarkkina-asiantuntemuksen omaavia henkilöitä, jotka eivät ole finanssimarkkinaviranomaisten eikä valvottavien palveluksessa. Yleisten hallintoperiaatteiden näkökulmasta saattaa myös olla tarpeen harkita luopumista nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan kullakin johtokunnan jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Valvontaviranomaisten yhdistämisestä seuraa lisäksi, että nykyiset toisistaan poikkeavat

yksityiskohtaiset säännökset valvontaviranomaisten johtokuntien nimittämiseen, toimikauteen, puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja varajäsenten nimittämiseen, jäsenten kelpoisuuteen ja palkkioiden määräytymiseen liittyvistä seikoista on tarpeen arvioida uudelleen.

Tehtävät

Johtokunnan tehtävät Rahoitustarkastuksessa ja Vakuutusvalvontavirastossa poikkeavat merkittävästi toisistaan siinä, että Rahoitustarkastuksen johtokunnalle on annettu mahdollisuus ottaa ratkaistavakseen rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen merkittävästi vaikuttava valvontaa koskeva päätös, joka muuten olisi johtajan päätettävä.

Lisäksi Rahoitustarkastuksen johtokunta päättää uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi sekä työjärjestyksen esittämisestä vahvistettavaksi. Vastaavaa toimivaltaa ei ole Vakuutusvalvontaviraston johtokunnalla.

Osa edellä mainitusta eroista perustuu siihen, että Rahoitustarkastuksen hallinnollinen asema poikkeaa merkittävästi Vakuutusvalvontaviraston hallinnollisesta asemasta. Tämän vuoksi ja koska Rahoitustarkastuksen johtokunnan tehtävien olennaiselle tarkistamiselle ei ole ilmennyt aihetta, Rahoitustarkastuksen johtokunnalle nykyisin säädetyt tehtävät on tarkoituksenmukaista ottaa myös uuden valvontaviranomaisen johtokunnan tehtävänmäärittelyn lähtökohdaksi. Lisäksi johtokunnan tehtäviä tulisi harkita täydennettäväksi siten, että sen tulisi laatia säännöllisin väliajoin pitemmän tähtäyksen kehysarvio valvontaviranomaisen toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvonnan resurssitarpeisiin. Tarvetta tällaiseen pitemmän tähtäyksen toiminnan ja resurssien suunnitteluun korostaa erityisesti nykyinen integraatiokehitys, joka saattaa johtaa lähivuosina merkittäviin muutoksiin valvottavien määrässä ja sen kautta valvonnan rahoituspohjassa.

Nykyiseen lakiin ei sisälly kummankaan valvontaviranomaisen osalta säännöksiä siitä, millä tavoin valvottavien näkemykset valvonnan tavoitteiden toteutumisesta ja tulevalle valvonnalle asetettavista tavoitteista tulisi ottaa huomioon. Tämän vuoksi on tarpeen harkita johtokunnan tehtävien täydentämistä siten, että johtokunnan tulisi säännöllisesti kuulla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien edustajia..

Asioiden käsittely ja päätöksenteko

Laissa on edelleen tarpeen säätää johtokunnan päätösvaltaisuudesta ja päätösesityksen hyväksymisen edellytyksenä olevasta äänten enemmistöstä. Muilta osin asioiden käsittelystä voitaisiin, kuten nykyisinkin, säätää valvontaviranomaisen työjärjestyksessä.

Johtaja

Nimittäminen ja kelpoisuus

Rahoitustarkastuksen johtajan ja Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajan nimittämistä koskevat periaatteet poikkeavat nykyisin toisistaan, mikä johtuu osittain viranomaisten erilaisesta hallinnollisesta asemasta. Koska esityksessä ehdotetaan uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen, esityksen lähtökohdaksi on luontevaa ottaa Rahoitustarkastuksen johtajan nykyinen nimitysprosessi, jossa johtajan nimittää ja erottaa tasavallan presidentti ja esityksen valtioneuvostolle viran täyttämisestä tekee pankkivaltuusto.

Rahoitustarkastuksen johtaja rinnastuu käytännössä asemaltaan nykyisin Suomen Pankin johtokunnan jäseneen. Hallitusohjelmaan kirjatun tavoitteen mukaisesti Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimitysmenettelyä tulisi uudistaa. Ottaen huomioon nimitysmenettelyn uudistamiselle asetetut tavoitteet Finanssivalvonnan johtajan nimittämisoikeus olisi tarkoituksenmukaista antaa eduskunnan pankkivaltuustolle. Tehtävän vastuullisuus huomioon ottaen johtajan toimikauden tulisi olla määräaikainen, mutta johtajan itsenäisyyden turvaamiseksi kuitenkin riittävän pitkä. Nykyisessä laissa ei myöskään säädetä johtajan nimittämistä koskevan esityksen tekemisestä. Lain täsmentämistä tältä osin on tarpeen harkita.

Uuden valvontaviranomaisen johtajan kelpoisuusvaatimukset on tarpeen arvioida uu-

delleen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tehtävien yhdistämisen johdosta. Lähtökohtana tulisi olla nykyiset kelpoisuusvaatimukset. Kelpoisuusvaatimusten määrittelyssä on tarpeen ottaa erityisesti huomioon, että vaikka tehtävä on luonteeltaan yleisjohtotehtävä, johtaja vastaa kuitenkin viime kädessä myös yksin valvontavaltuuksien käyttämistä koskevista päätöksistä. Tämän vuoksi on tarpeen huolehtia, että johtajalla on yleisjohtamiskokemuksen lisäksi hyvä perehtyneisyys sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoiden toimintaan ja niitä koskevaan sääntelyyn.

Tehtävät

Molempien valvontaviranomaisten johtajien keskeisenä tehtävänä on vastata viranomaisen tehokkaasta ja tuloksellisesta toiminnasta. Rahoitustarkastuksen johtajan tehtävistä on kuitenkin säädetty Vakuutusvalvontavirastoa merkittävästi yksityiskohtaisemmin. Tämän vuoksi esityksen lähtökohdaksi on tarkoituksenmukaista ottaa nykyinen Rahoitustarkastuksen johtajan tehtävien sääntely. Tältä osin lainsäädännön muuttamiseen ei ole ilmennyt erityistä aihetta lukuun ottamatta mitä edellä on sanottu johtokunnan tehtävistä siltä osin kuin ne koskevat valvontavaltuuksien käyttöä.

Muut säännökset

Vakuutusvalvontaviraston, toisin kuin Rahoitustarkastuksen, osalta on säädetty erikseen ylijohtajan virkavapaudesta ja virkarikoksen käsittelyn oikeuspaikasta. Tältäkin osin säännökset on tarpeen yhtenäistää.

Ylimmät virkamiehet

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston ylimmät virkamiehet, joista käytetään nimitystä johtaja, nimittää johtokunta. Ylimpiä virkamiehiä ei ole laissa määritelty. Rahoitustarkastuksen osalta johtokunnan tehtäväksi on lisäksi säädetty johtokunnan nimittämän virkamiehen virantoimituksesta pidättäminen ja varoituksen antaminen. Vastaavia säännöksiä ei sisälly Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin vaan siltä osin sovelletaan yleistä virkamieslainsäädäntöä.

Vakuutusvalvontaviraston johtajien tehtäväksi on säädetty avustaa ylijohtajaa Vakuutusvalvontaviraston johtamisessa sekä vastata johdettavikseen kuuluvien yksiköiden toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta. Lisäksi laissa säädetään johtajan kelpoisuusvaatimuksesta. Asetuksessa säädetään lisäksi johtajan oikeudesta ottaa päätettäväkseen oman toimintayksikkönsä virkamiehen ratkaistava asia. Vastaavia säännöksiä ei sisälly Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin.

Ylimpien virkamiesten nykyistä nimitysmenettelyä voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Esityksen lähtökohdaksi otetusta uuden valvontaviranomaisen sijoittamisesta Suomen Pankin yhteyteen seuraa, että ylimpien virkamiesten tehtävistä, kelpoisuusvaatimuksista ja ratkaisuoikeudesta, voitaisiin määrätä valvontaviranomaisen työjärjestyksessä. Myös ylimpiin virkamiehiin olisi tarkoituksenmukaista soveltaa lakia Suomen Pankin virkamiehistä, jolloin työjärjestyksellä ei voitaisi poiketa siitä, mitä mainitussa laissa säädetään.

Muut virkamiehiä koskevat säännökset

Esityksen lähtökohdaksi otetusta uuden valvontaviranomaisen sijoittamisesta Suomen Pankin yhteyteen seuraa, että lakiin on tarpeen sisällyttää nykyisen Rahoitustarkastuksessa annetun lain mukaiset säännökset Suomen Pankin virkamiehiä koskevien säännösten soveltamisesta ja virkamiesten riippumattomuudesta. Niin ikään nykyisessä laissa oleva Rahoitustarkastuksen eräiden virkamiesten velvollisuus antaa pankkivaltuustolle selvitys elinkeinotoiminnastaan ja osakeomistuksistaan on tarpeen säilyttää laissa.

Lisäksi lain siirtymäsäännöksiin on tarpeen sisällyttää säännökset siitä, miten virat täytetään uutta valvontaviranomaista perustettaessa, samoin kuin Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen ehtojen säilymisestä.

Muut hallintoa ja organisaatiota koskevat säännökset

Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain mukaan tarkemmat säännökset lain voimaanpanosta annetaan asetuksella, jossa säädetään muun muassa johtokunnan tehtävistä, asioiden käsittelystä, ylijohtajan oikeudesta nimittää virkamiehet, ylijohtajan virkavapaudesta ja sijaisesta sekä virkarikoksen käsittelypaikasta samoin kuin johtokunnan jäsenten palkkion määräytymisestä. Vakuutusvalvontaviraston organisaatiosta säädetään viraston työjärjestyksessä, jonka vahvistaa ylijohtaja. Sitä vastoin Rahoitustarkastuksen osalta alemmanasteiset säännökset Rahoitustarkastuksen hallinnosta ja organisaatiosta sisältyvät yksinomaan työjärjestykseen, jonka vahvistaminen kuuluu pankkivaltuustolle.

Uuden valvontaviranomaisen organisaatiosta ja hallinnossa noudatettavista menettelytavoista olisi tarkoituksenmukaista määrätä, kuten nykyisinkin, työjärjestyksellä. Tämä on perusteltavissa erityisesti tarpeella muuttaa organisaatiota joustavasti valvonnan painopisteiden muuttuessa.

Työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunta

Nykyisin Vakuutusvalvontaviraston yhteydessä toimivan työttömyysetuuksien valvonnan neuvottelukunnan tehtävät liittyvät pääasiassa työttömyysetuuksien toimeenpanoon. Neuvottelukunnalla ei siten ole sellaisia tehtäviä, jotka liittyisivät luontevasti uuden valvontaviranomaisen tehtäviin. Tämän vuoksi olisi tarpeen harkita neuvottelukunnan siirtämistä esimerkiksi suoraan sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen.

3.3 Toimivaltuudet

Sääntelyn rakenne

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvontavaltuuksia ja hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten rakenne poikkeaa toisistaan. Rahoitustarkastuksen osalta säännökset sisältyvät pääosin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin ja eräiltä osin valvottavakohtaisiin lakeihin. Vakuutusvalvontaviraston osalta säännökset sisältyvät pääosin valvottavakohtaisiin lakeihin. Valvontaa koskevien säännösten rakenteellinen ero ei ole perusteltavissa lainsäädännön tai valvonnan sisältöön liittyvillä eroilla.

Uuden valvontaviranomaisen tehokas ja johdonmukainen toiminta edellyttää, että toimivaltuudet ovat mahdollisimman yhdenmukaiset eri toimialojen valvonnassa. Lainsäädännön selkeyden kannalta on lisäksi tarpeen arvioida sitä, pitäisikö valvontavaltuuksia yhtenäistää kokoamalla ne ainakin pääosin valvontaviranomaista koskevaan lakiin, kuten nykyisin rahoitusvalvonnassa. Toisena vaihtoehtona olisi sijoittaa toimivaltuuksia koskevat säännökset eri valvonnan kohteena olevia yhteisöjä ja laitoksia koskevaan toimialakohtaiseen lainsäädäntöön, kuten nykyisin vakuutusvalvonnassa. Siltä osin kuin useita valvottavaryhmiä koskevien säännösten tarkoitus ja sisältö on yhtenevä, säännösten toistaminen eri laeissa on omiaan heikentämään lainsäädännön selkeyttä. Lainsäädäntöä muutettaessa sisällöltään samantyyppisten säännösten sisältyminen useisiin lakeihin puolestaan aiheuttaa tarpeetonta hankaluutta. Toisaalta silloin, kun tietty valtuus koskee vain esimerkiksi yhtä valvottavaryhmää, kuten työttömyyskassojen valtionosuuden epääminen, on perusteltua säätää valtuudesta valvottavakohtaisessa laissa.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus

Tehokas valvonta edellyttää, että valvontaviranomainen saa valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavien toiminnasta. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta koskevien säännösten perusajatus on sama: valvojalla on oikeus tarkastaa valvottavan toimintaa ja saada valvottavalta tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet eivät rajoitu valvottaviin, vaan ne koskevat myös eräitä muita tahoja, esimerkiksi tilintarkastajia, joiden toiminnalla tai hallussa olevilla tiedoilla saattaa tilanteen mukaan olla tärkeä merkitys valvonnalle.

Rahoitustarkastuksen osalta tarkastus- ja tietojensaantioikeudet ovat kattavat. Valtuuksien laajuudessa ei tältä osin ole merkittäviä ongelmia. Vakuutusvalvontaviraston valtuudet ovat tältä osin pääosin riittävän kattavat. Merkittävimpänä puutteena voidaan pitää sitä, että Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuudesta tarkastaa Valtion eläkerahaston, Kunnallisen eläkelaitoksen ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston toimintaa ja saada niiltä valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja on säädetty vain niukasti tai ei lainkaan. Vakuutusvalvontavirasto hoitaa myös eräitä lakisääteisiin lautakuntiin liittyviä valvonnallisia tehtäviä, mutta tietojensaantioikeudesta on tältä osin säädetty niukasti.

Rahoitustarkastuksella ja Vakuutusvalvontavirastolla on mahdollisuus saada tietoja valvottavan toiminnasta myös osallistumalla valvottavan toimielinten kokouksiin. Rahoitustarkastuksen osallistumisoikeus koskee kaikkia valvottavia. Vakuutusvalvontaviraston valvottavien osalta osallistumisoikeus ei koske esimerkiksi merimieseläkekassaa ja maatalousyrittäjien eläkelaitosta. Osallistumisoikeuden soveltamislaajuuden eroille ei tältä osin vaikuta olevan valvonnan kannalta perusteltuja syitä.

Oikaisutoimenpiteet

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimivallasta kieltää valvottavan tekemän päätöksen tai valvottavan suunnitteleman toimenpiteen toteutus tai muu menettely sekä velvoittaa valvottavaa ryhtymään toimenpiteisiin jo toteutetun päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi on säädetty eräiltä osin toisistaan poikkeavasti. Tällaista mahdollisuutta ei ole käytössä esimerkiksi eräiden lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavien eläkelaitosten, Suomessa toimivien ulkomaisten vakuutusyhtiöiden, vakuutusedustajien ja työttömyyskassojen valvonnassa. Osittain sama vaikutus on kuitenkin työttömyyskassoja lukuun ottamatta Vakuutusvalvontaviraston mahdollisuudella kieltää virheellisenä pitämänsä menettely. Lisäksi siltä osin kuin säännökset sisältyvät vakuutuslainsäädäntöön, valtuuden käyttämisen edellytyksistä ei ole säädetty yhtä tarkasti kuin Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa. Säännöksiä on tarpeen tältä osin yhtenäistää paitsi sen vuoksi, että eroille ei ole nähtävissä toimialan luonteesta johtuvia syitä, myös erityisesti perustuslaissa turvatun omaisuuden suojan ja elinkeinovapauden näkökulmasta.

Toiminnan lopettamista ja rajoittamista koskevat valtuudet

Valvontaviranomaisen toimivallasta toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa säädetään sekä valvottavien että ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta nykyisin erikseen kutakin valvottavaryhmää koskevassa laissa. Säännökset ovat samankaltaiset mutta poikkeavat yksityiskohdissa toisistaan. Koska näille eroille ei ole nähtävissä merkittäviä toimialan luonteesta johtuvia eroja, näiden säännösten yhtenäistämistä ja sisällyttämistä uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin on tarpeen harkita.

Rahoitustarkastuksella on mahdollisuus kieltää henkilöä toimimasta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen ja niiden omistusyhteisön samoin kuin rahastoyhtiön toimielimen jäsenenä. Vakuutusvalvontavirastolla ei ole vastaavaa valtuutta. Valtuuksien yhtenäistämistä tältä osin on tarpeen harkita, koska toimivaltaerot eivät tältä osin ole perusteltavissa toimialojen erilaisella luonteella ja johdon sopivuus ja pätevyys on yksi keskeisistä valvonnan kohteista kaikissa toimiluvan alaisissa valvottavissa.

Myös omaisuuden käytön ja muun toiminnan rajoittamisen osalta Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valtuudet eroavat merkittävästi. Etenkin vakuutusalalla luovutus- ja panttauskieltoja koskevat säännökset ovat varsin yksityiskohtaiset ja sidoksissa valvottavien toiminnan luonteeseen. Tämän vuoksi toimivaltuuksien yhtenäistäminen ei näiltä osin vaikuta olevan tarkoituksenmukaista.

Muut toimivaltuudet

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttämistä ja asiamiehen asettamista koskevat Rahoitustarkastuksen valtuudet ovat laajemmat kuin Vakuutusvalvontaviraston. Valvontaviranomaisen toiminnan kannalta olisi johdonmukaista, että valtuudet olisivat laajuudeltaan samat kummallakin toimialalla.

Nykyiseen lakiin ei sisälly eräitä sellaisia toimivaltuuksia, joita useiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisilla on käytössään erityisesti arvopaperimarkkinoiden valvonnassa. Tällaisia valtuuksia ovat esimerkiksi oikeus saada käyttöönsä televalvontatietoja sekä oikeus vaatia omaisuuden takavarikkoa ja tilien jäädyttämistä. Koska mahdollisuudet tällaisten valtuuksien käyttöön ottoon ovat hiljattain olleet arvioitavina eri arvopaperimarkkinalainsäädännön uudistusten yhteydessä eikä valtuuksien laajentamista ole pidetty mahdollisena perustuslain vakiintuneen tulkinnan kannalta, tässä yhteydessä ei ole pidetty perusteltuna uudelleen arvioida mahdollisuuksia laajentaa nykyisiä toimivaltuuksia.

Määräystenantovaltuudet

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset määräystenantovaltuudet on tarkoituksenmukaista säilyttää asianomaisissa erityislaeissa paitsi niiden suuren lukumäärän vuoksi, myös sen takia että ne sisällöltään kytkeytyvät kiinteästi erityislainsäädäntöön. Niiden osalta ei siten ole nähtävissä samanlaisia yhtenäistämistarpeita kuin muiden toimivaltuuksien osalta. Eräiden määräystenantovaltuuksien perustuslainmukaisuutta saattaa kuitenkin olla tarpeen tässä yhteydessä arvioida uudelleen.

Määräyksenantovaltuuksien tarkistamistarvetta arvioitaessa on otettava huomioon valtuuksien nykyisen sisällön lisäksi perustuslain vaatimukset. Perustuslain 80 §:n 2 momentin ja siihen liittyvän perustuslakivaliokunnan käytännön perusteella valtuussäännöksien on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Valtuuksien on oltava soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja. Lisäksi viranomaiselle säädettyihin valtuuksiin sisältyy asetuksenantovaltuuksiin verrattuna yleistä tarkkarajaisuutta pidemmälle ulottuva vaatimus, jonka mukaan valtuuksien kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Sekä rahoitus- että vakuutusalan lainsäädäntö on monin osin säädetty nykyisen perustuslain voimassa ollessa ja määräystenantovaltuudet on siten pyritty kirjoittamaan perustuslain edellyttämällä tavalla. Tätä vanhemmasta lainsäädännöstä perustuslain kanssa selkeässä ristiriidassa ovat ne Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltuudet, joista säädetään liikennevakuutusasetuksen 7 §:n 5 momentissa ja asetuksen joka sisältää liikennevakuutuskeskuksen säännöt, 32 §:n 1 momentissa. Ristiriita aiheutuu siitä, että perustuslain 80 §:n 2 momentin perusteella viranomaisen valtuudesta antaa oikeussääntöjä on säädettävä lailla.

Hallinnolliset seuraamukset

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän perusteita voidaan pitää kummallakin toimialalla sinänsä perusteltuina ja toimivina. Sekä rahoitus- että vakuutusalalla seuraamukset muodostavat yhdessä valvojien muiden valvonnallisten valtuuksien kanssa keinovalikoiman, jolla valvontaviranomainen voi tarvittaessa puuttua valvottavan epäasialliseen toimintaan sen vakavuuteen nähden oikeassa suhteessa olevin toimenpitein. Seuraamusten julkisuuden osalta voidaan arvioida, että rahoitusalalla on esimerkiksi arvopapereiden julkisen kaupankäynnin ja markkinaosapuolten tiedontarpeen vuoksi kokonaisuutena jossain määrin korostuneempi tarve myös valvontaviranomaisen käyttämien seuraamusten julkisuudelle kuin vakuutusalalla. Toimialaliukumien vuoksi tämä raja on kuitenkin eräiltä osin varsin häilyvä. Toisaalta esimerkiksi lakisääteistä eläkevakuutusta toimeenpanevien valvottavien toiminta eroaa tässä suhteessa luonteeltaan esimerkiksi markkinaehtoisesti toimivien luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnasta.

Vaikka nykyisiä yleisiä hallinnollisia seuraamuksia voidaan pitää kumpaakin toimialaa erikseen tarkasteltuna toimivina, olisi ongelmallista, jos kumpaakin toimialaa val-

vovan valvontaviranomaisen toimivalta poikkeaisi toisistaan kategorisesti sen mukaan, kummalla toimialalla valvottava toimii ilman, että eroja voidaan perustella valvonnan erilaisella luonteella eri toimialoilla. Tämä olisi omiaan heikentämään valvontaviranomaisen mahdollisuutta johdonmukaiseen valvontatoimintaan. Ongelma korostuisi etenkin sellaisten rahoitus- ja vakuutusalan valvottavien kohdalla, joiden tuotteissa on selkeästi yhteisiä piirteitä. Samantyyppisiä piirteitä liittyy esimerkiksi sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin, kapitalisaatiosopimuksiin ja eräisiin rahoitusalan tarjoamiin sijoitusmuotoihin.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevissa yleisissä hallinnollisissa seuraamuksissa on selkeitä eroja, joita on vaikea perustella valvonnan erilaisella luonteella. Rahoitustarkastus voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun rahoitusmarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa. Rahoitustarkastus voi lisäksi antaa valvottavalleen ja eräillä muille rahoitusmarkkinoilla toimiville julkisen huomautuksen tai, jos asian vakavuus sitä edellyttää, julkisen varoituksen. Varoitukseen voi myös liittyä seuraamusmaksu. Rahoitustarkastus voi lisäksi määrätä tietyille valvottavilleen rikemaksun. Vakuutusvalvontavirasto puolestaan voi pääsääntöisesti antaa valvottavalleen huomautuksen tai kehottaa valvottavaa uhkasakon uhalla korjaamaan asia määräajassa tai kieltää valvottavaa jatkamasta Vakuutusvalvontaviraston virheellisenä pitämää menettelyä.

Sekä Rahoitustarkastus että Vakuutusvalvontavirasto voivat tehostaa asettamiaan vaatimuksia uhkasakolla. Rahoitustarkastuksen osalta uhkasakon soveltamisala on kuitenkin kirjoitettu laajempaan ja yleisempään muotoon kuin vakuutuslainsäädännössä. Myös uhkasakkoon liittyvässä menettelyssä on eroja, sillä Rahoitustarkastuksen antaman uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Rahoitustarkastus itse, kun taas Vakuutusvalvontaviraston asettaman uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus. Poikkeuksena ovat markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan sekä arvopaperien liikkeeseenlaskun ja siihen liittyvän tietojenantovelvollisuuden valvontaan liittyvät uhkasakot, jotka tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Edellä mainituista syistä hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset, erityisesti huomautuksen ja varoituksen antamista valvottavalle koskevat periaatteet sekä uhkasakon asettamisen edellytykset ja uhkasakon käyttämiseen liittyvät menettelyt on tarpeen muuttaa samansisältöisiksi kummallakin toimialalla.

Laissa ei kummankaan nykyisen valvontaviranomaisen valtuuksien osalta ole säädetty ns. itsekriminointikiellosta eli rikoksesta epäillyn henkilön oikeudesta kieltäytyä myötävaikuttamasta häntä koskevan rikosepäilyn selvittämiseen. Lakiin on tämän vuoksi tarpeen lisätä säännös siitä, että tällaisessa tilanteessa viranomaisella ei ole oikeutta asettaa uhkasakkoa tietojensaantioikeutensa tehostamiseksi. Tällaista säännöstä edellyttää myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen viimeaikainen ratkaisukäytäntö.

Vakuutusvalvontaviraston käytettävissä olevien yleisten hallinnollisten seuraamusten käyttöalaan liittyy eräitä valvonnan kannalta perustelemattomia eroja myös eri Vakuutusvalvontaviraston valvottavien kesken. Ongelma tulee lainsäädännön johdonmukaisuutta ajatellen korostuneimmin esille vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja merimieseläkekassan kohdalla. Huomautuksesta, korjauskehotuksesta ja virheellisen menettelyn kieltämisestä ainoastaan korjauskehotus tulee sovellettavaksi, sekin vain vakuutuskassojen ja eläkesäätiöiden toimintaan. Kaikki mainitut seuraamukset ovat kuitenkin käytettävissä jokaisen valvottavan osalta silloin, kun valvottavan toimintaan sovelletaan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annettua lakia. Myös esimerkiksi työttömyyskassojen osalta näiden seuraamusten käyttöalassa on puutteita. Edellä mainituista syistä nykyisin Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa ja vakuutuslainsäädännössä säädetyt hallinnolliset seuraamukset on tarpeen sisällyttää yhtenäisinä uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin. Samalla on tarpeen varmistua siitä, että nykyiset säännökset vastaavat hyvälle hallintolainkäytölle asetettavia vaatimuksia.

Koska Suomen valvontaviranomaisen vastuu toisen ETA-valtion valvonnassa olevan säännellyn yrityksen Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonnasta (isäntävaltiovalvonta) poikkeaa olennaisesti vastuusta suomalaisten valvottavien valvonnassa (kotivaltiovalvonta) uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksia on tältä osin tarpeen tarkastella erillään suomalaisten valvottavien valvonnasta. Samoin toimivaltuuksia on tarpeen tarkastella erikseen siltä osin kuin uudella valvontaviranomaisella on julkisyhteisöjen eläkelaitosten kuten valtion eläkerahaston, kunnallisen eläkelaitoksen ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston valvontaan liittyviä tehtäviä, koska nämä ovat osa julkista hallintoa.

3.4 Ulkomaisten sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisen kanssa

Yleiset lähtökohdat

Luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sijoittautumisoikeuteen Euroopan Talousalueella sovelletaan direktiivien perusteella samoja yleisiä periaatteita. Tämän mukaisesti koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaisten tehtävistä ja työnjaosta ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden samoin kuin suomalaisten valvottavien ulkomailla olevien sivuliikkeiden valvonnassa noudatettavasta yhteistyöstä on tarkoituksenmukaista säätää yhtenäisesti siltä osin, kuin direktiiveistä tai toimialojen erityisluonteesta muuten ei muuta johdu. Sivuliikkeellä tarkoitetaan jäljempänä tässä esityksessä luottolaitosten sivukonttoreita sekä sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden sivuliikkeitä.

Nykyisen lain mukaan sivuliikkeiden valvontaan sovelletaan eri toimialoilla osin erisisältöisiä periaatteita ilman, että erot olisivat kaikilta osin perusteltavissa toimialojen erityisluonteella. Eri toimialoilla säännösten rakenne ja muotoilu poikkeavat lisäksi toisistaan silloinkin, kun niiden asiasisältö vastaa toisiaan.

Myös emo- ja tytäryrityksen kotivaltion valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä olisi tarkoituksenmukaista säätää lähtökohtaisesti yhtenäisin perustein kummallakin toimialalla, mukaan lukien rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta. Koska erityisesti vakuutusryhmittymien rajat ylittävää valvontaa koskevia säännöksiä ollaan parhaillaan EU:ssa uudistamassa, tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista puuttua emo- ja tytäryritysten valvontaviranomaisten keskinäiseen tehtävänjakoon.

Säännösten rakenteen selkeyttämiseksi kansainvälistä yhteistyötä koskevan säännöskokonaisuuden lähtökohdaksi olisi tarkoituksenmukaista ottaa seuraava yleinen jaottelu erilaisista yhteistyötilanteista:

1. Sivuliikkeet
1.1 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet Suomessa toimivassa ulkomaisessa valvottavassa
1.2 Ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet ulkomailla toimivassa suomalaisessa valvottavassa
2. Emo-, tytär- ja sidosyritykset
2.1 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet suomalaisessa yrityksessä, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomaan viranomainen
2.2 Suomen valvontaviranomaisen oikeudet ja velvollisuudet ulkomaisessa yrityksessä, jonka ryhmä valvonnasta vastaa Suomen viranomainen.

Edellä esitetty jaottelu on tarpeen ottaa uuden valvontaviranomaisen kansainvälistä yhteistyötä koskevan sääntelyn rakenteen pohjaksi, koska sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan eri tilanteissa. Sääntelylle asetettavat vaatimukset riippuvat lisäksi siitä, onko kysymys ainoastaan pelkästään viranomaisten hallussa olevien tietojen vaihtamisesta, valvottavia koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta vai suomalaisia oikeussubjekteja koskevasta päätösvallasta.

Toiseksi sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan riippuen siitä, onko kysymys Suomessa vai ulkomailla tapahtuvasta viranomaistoiminnasta. Edellä mainitut yhteistyötilanteet, joissa on kyse Suomessa tapahtuvasta valvontatoiminnasta (edellä 1.1 ja 2.1), edellyttävät paitsi Suomen valvontaviranomaisen oikeuksien ja velvollisuuksien määrittelyä myös sen sääntelyä, miltä osin

ulkomaan viranomaiselle voidaan uskoa toimivaltaa suorittaa tehtäviään Suomessa ja mahdollisesti tehdä Suomen lain alaisia oikeussubjekteja koskevia sitovia päätöksiä. Niiden yhteistyötilanteiden osalta (edellä 1.2 ja 2.2), joissa kysymys on Suomen viranomaisen toimivallasta ulkomailla, on sitä vastoin riittävää säätää varsinaisen toimivalta- ja tehtävämäärittelyn lisäksi ainoastaan siitä, millä tavoin Suomen viranomaisen tulee informoida ulkomaan viranomaisia tai muuten toimia yhteistyössä heidän kanssaan. Näiltä osin Suomen viranomaisten tosiasiallinen toimivalta riippuu Suomen lain lisäksi siitä, mitä asianomaisen ulkomaan lainsäädännössä on säädetty toisen valtion viranomaisen toimivallasta.

Kolmanneksi yhteistyön sääntelylle asetettavat vaatimukset poikkeavat toisistaan riippuen siitä, onko kysymyksessä sivuliikkeen vai samaan ryhmittymään kuuluvan itsenäisen yrityksen valvonta. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että sekä rahoitus- että vakuutustoimialalla jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten työnjako poikkeaa direktiivien mukaan olennaisesti toisistaan riippuen siitä, onko kysymys sivuliikkeen vai itsenäisen yrityksen valvonnasta.

Sääntelyssä on edellä mainittujen eri yhteistyötilanteiden lisäksi tarpeen arvioida erikseen sitä, miltä osin Suomen ja ulkomaan viranomaisen tehtävistä on säädettävä laissa sitovasti, ja miltä osin viranomaiselle voidaan antaa mahdollisuus sopia tehtävien jaosta keskinäisillä valvontasopimuksilla (valvontatehtävien ja / tai päätösvallan delegointi).

Niin ikään valvontaviranomaisten kansainvälisen yhteistyön sääntelyssä on tarpeen arvioida sitä, missä määrin samat yhteistyöperiaatteet soveltuvat kaikkien ulkomaiden valvontaviranomaisiin ja missä määrin periaatteiden tulisi koskea yksinomaan Euroopan Talousalueeseen kuuluvien valtioiden viranomaisten keskinäistä yhteistyötä. Viimeksi mainituilta osin direktiiveihin sisältyy lukuisia valvontaviranomaisten keskinäistä yhteistyötä koskevia määräyksiä, kun taas yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä ei ole mitään direktiiveihin tai kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia määräyksiä.

Yhteistyö ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa

Sivuliikettä koskeva päätöksenteko

Direktiivien mukaan toisessa ETA-valtiossa (kotivaltio) toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön valvonnasta vastaa, eräin erityisesti sijoituspalvelujen ja lisäeläkkeiden tarjontaa koskevin poikkeuksin, kotivaltion valvontaviranomainen myös toisessa jäsenvaltiossa (isäntävaltio) olevan sivuliikkeen osalta. Isäntävaltion (Suomen lain kannalta Suomen) valvontaviranomaisen vastuu rajoittuu taloudellisen aseman valvonnan ja siihen liittyvän päätöksenteon osalta direktiivien mukaan luottolaitoksen maksuvalmiuden valvontaan. Muun kuin taloudellisen aseman valvonnan eli käytännössä menettelytapavalvonnan osalta isäntävaltiolla on oikeus valvoa, että sivuliike noudattaa isäntävaltion lainsäädäntöä siltä osin kuin se on säädetty myös sivuliikkeitä koskevaksi. Direktiivien mukaan isäntävaltion viranomaisten on pääsääntöisesti ensiksi pyydettävä kotivaltion viranomaista kieltämään tällaisten säännösten vastainen toiminta. Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi, isäntävaltio voi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin säännösten noudattamisen varmistamiseksi ilmoitettuaan siitä ensin kotivaltioviranomaiselle. Isäntävaltio voi kuitenkin ryhtyä välittömästi sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen yleisen edun turvaamiseksi.

Rahoitus- ja vakuutusalalla yleisen edun käsitettä ei ole yksilöity mutta siihen voidaan katsoa sisältyvän lähtökohtaisesti ainakin markkinoinnin ja sopimusehtojen käytön ja muiden sellaisten asiakkaan ja sijoittajan aseman suojaamiseksi välttämättömien menettelytapojen valvonta. Lisäksi yleisen edun turvaamiseksi on katsottava kuuluvan talletta-jien ja muiden velkojien ja vakuutettujen etujen turvaamiseksi välttämättömät turvaamistoimenpiteet, kuten talletuspankeissa sivuliikkeen sulkeminen hallitsemattoman tal-

letuspaon estämiseksi.Vakuutusdirektiiveissä yleisen edun käsite on määritelty eräiltä osin yksityiskohtaisemmin.

Suomen valvontaviranomaisten oikeudesta puuttua ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen toimintaan säädetään asianomaista toimialaa koskevassa lainsäädännössä. Koska valvontaviranomaisen toimivalta puuttua ulkomaisten valvottavien sivuliikkeiden toimintaan on kaikilla uuden valvontaviraston valvonnassa olevilla harmonisoiduilla toimialoilla lähtökohtaisesti sama, tätä koskevien säännösten siirtämistä uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin tulisi harkita lainsäädännön yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi ja eri valvottavaryhmien tasapuolisen ja johdonmukaisen kohtelun varmistamiseksi. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että eri toimialoilla on eräiltä osin erikseen säädetty koti- ja isäntävaltion toimivallan jaosta. Tällaisia säännöksiä ovat erityisesti ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa annetun lain 4 c §:ssä mainitut arvopaperimarkkinalain säännökset ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 14 a §:ssä mainitut säännökset, joiden valvonnasta Suomen viranomainen vastaa lain nimenomaisen säännöksen perusteella myös ulkomaisen valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen osalta.

Ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta Suomen valvontaviranomaiselle kuuluva valvontavastuu ja siihen liittyvä toimivalta tehdä sivuliikettä sitovia päätöksiä on luonteeltaan sellaista, että laissa ei ole aiheellista säätää sen delegoinnista kotivaltion valvontaviranomaiselle. Direktiivien edellyttämästä tehtävänjaosta seuraa myös, että lakiin ei ole aiheellista ainakaan toistaiseksi sisällyttää myöskään sellaisia säännöksiä, jotka mahdollistaisivat ulkomaan valvontaviranomaiselle nykyisin kuuluvan ulkomaista valvottavaa koskevan päätöksenteon delegoinnin Suomen valvontaviranomaiselle.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus

Nykyisessä laissa säädetään samojen, direktiivien mukaisten periaatteiden mukaisesti ulkomaan valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa sekä rahoitus- että vakuutusalan toisesta jäsenvaltiosta olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä. Periaatteet on tarkoituksenmukaista sisällyttää lähtökohtaisesti nykyisessä muodossaan uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin ottaen huomioon erityisesti sen, että säännökset perustuvat direktiivien pakottaviin säännöksiin ja perustuslakivaliokunta on hyväksynyt nykyiset säännökset.

Lisäksi tulisi kuitenkin harkita säännösten muuttamista siten, että uusi valvontaviranomainen voisi korvausta vastaan ottaa hoitaakseen kotivaltion valvontaviranomaiselle nykyisin kuuluvia tarkastustehtäviä. Integraatiokehityksen seurauksena merkittävä osa suomalaisista valvottavista tulee mahdollisesti muuttumaan sivuliikkeiksi, jolloin Suomeen jäisi laajaa ulkomaisessa valvonnassa olevaa finanssitoimintaa. Koska sekä koti- että isäntävaltion valvontaresurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen nopeasti vastaamaan muuttuvia valvontavastuita on vaikeaa, molempien maiden valvontaviranomaisten kannalta olisi tarkoituksenmukaista voida sopia joustavasti valvonnan edellyttämien tietojen hankinnasta ja käsittelystä sekä sivuliikkeiden tarkastamisen että koko valvontaa koskevien jatkuvien valvontatietojen keräämisen ja analysoinnin osalta. Tämän vuoksi lakiin olisi tarkoituksenmukaista sisällyttää säännös, jonka nojalla valvontaviranomainen voisi valvontaviranomaisten välisen sopimuksen perusteella ottaa hoitaakseen ulkomaan viranomaiselle muutoin kuuluvia valvontatehtäviä.

Koti- ja isäntävaltion viranomaisten direktiivien mukaisia keskinäisiä yhteistyövelvoitteita on EU:n tasolla täsmennetty valvontaviranomaisten komiteoissa. Esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin mukaista työnjakoa koti- ja isäntävaltion välillä on tarkennettu Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa (CESR) hyväksytyllä jäsenten keskinäisellä yhteistyöpöytäkirjalla. CESR:n yhteistyöpöytäkirjassa määritellään koti- ja isäntävaltioiden valvojien välisen tiedonvaihdon minimitaso. Tiedonvaihdon lisäksi sovitaan sivukonttorivalvontaan liittyvästä yhteistyöstä ja/tai valvontatehtävien suorittamisesta toiselle valvojalle. Toiselle valvojalle suoritettava valvonta pe-

rustuu, ellei muuta sovita, suorittavan valvojan tavanomaiseen valvontamenettelyyn. Juridiset vastuut ja valtuudet säilyvät kuitenkin direktiivin mukaisella valvojalla. Myös Euroopan pankkivalvojien komiteassa (CEBS) on laadittu valvojien välinen yhteistyöpöytäkirja kansainvälisten pankkiryhmittymien valvonnasta. Yhteistyöpöytäkirja pohjautuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklaan, jonka mukaan kotivaltiovalvojan ja isäntävaltiovalvojien välillä on oltava kirjallisia järjestelyjä. Euroopan vakuutusvalvojien komitealla (CEIOPS) on vastaavasti yhteistyöpöytäkirjat vakuutustoimintaa koskevien direktiivien edellyttämän valvonrayhteistyön käytännön menettelyistä.

Laissa on tarpeen huolehtia siitä, että Suomen valvontaviranomainen voi täyttää edellä mainituissa yhteistyöpöytäkirjoissa sovitut yhteistyövelvoitteet. Siltä osin kuin Suomen valvontaviranomaisen tehtävät sivuliikkeiden valvonnassa eivät perustu direktiivien mukaisiin ja niiden perusteella edellä tarkoitetuilla viranomaisten yhteistyöpöytäkirjoilla täsmennettyihin yhteistyövelvoitteisiin lähtökohtana tulisi olla että kotivaltio maksaa Suomen valvontaviranomaiselle sille tällaisesta valvonnasta aiheutuvia kustannuksia vastaavan korvauksen.

Tietojenvaihto

Direktiivien mukaan isäntävaltion viranomaisen on toimitettava kotivaltion viranomaiselle ulkomaisen valvottavan valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Nykyiset Rahoitustarkastustarkastusta ja Vakuutusvalvontavirastoa koskevat säännökset tiedonantovelvollisuudesta ulkomaan valvontaviranomaiselle on tältä osin tarpeen lähtökohtaisesti yhtenäistää ja sisällyttää ne uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin. Samalla on kuitenkin tarpeen ottaa huomioon, että ilmoitettavien tietojen sisällöstä säädetään eri toimialoja koskevissa direktiiveissä osin toisistaan poikkeavasti. Tietojen vaihtoa koskevissa säännöksissä on tarpeen huolehtia siitä, että valvontaviranomainen voi lisäksi täyttää edellä viitatuissa EU-tasolla sovituissa yhteistyöpöytäkirjoissa sovitut velvoitteet. Sitä vastoin laissa ei ole tarpeen erikseen säätää tietojen pyytämisestä ulkomaan viranomaiselta, koska valvontaviranomaisella on ilman nimenomaisia säännöksiäkin mahdollisuus pyytää tarvitsemiaan tietoja ulkomaan viranomaiselta eikä Suomen lailla toisaalta voida velvoittaa ulkomaan viranomaista antamaan tällaisia tietoja.

Yhteistyö suomalaisen valvottavan ulkomailla olevan sivuliikkeen valvonnassa

Suomen valvontaviranomaisella on Suomen lain näkökulmasta samat velvollisuudet suomalaisen valvottavan ulkomailla olevan sivuliikkeen valvonnassa kuin valvottavan toiminnassa Suomessa. Lisäksi Suomen viranomaisella on direktiivien edellyttämä velvollisuus puuttua siihen, että sivuliike ei isäntävaltiossa noudata sivuliikettä koskevaa isäntävaltion lainsäädäntöä. Suomen viranomaisella on niin ikään velvollisuus antaa direktiivin edellyttämät tiedot isäntävaltion viranomaiselle.

Tämän vuoksi laissa on tarpeen huolehtia ainoastaan siitä, että uuden valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään yhtenäisesti direktiivien edellyttämällä tavalla kaikkien valvottavien osalta uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa siten, että tietojensaanti- ja tarkastusoikeus kattaa myös ulkomailla olevat sivuliikkeet. Niin ikään mainitussa laissa on tarpeen säätää yhtenäisesti uuden valvontaviranomaisen velvollisuudesta puuttua valvottavan toimintaan sen rikkoessa isäntävaltion lainsäädäntöä samoin kuin velvollisuudesta antaa tietoja isäntävaltion viranomaiselle.

Sen mukaisesti mitä edellä on sanottu tehtävien delegoinnista ulkomaan kotivaltioviranomaiselle, lakiin tulisi harkita sisällytettäväksi nimenomainen säännös siitä, että Suomen valvontaviranomainen voi delegoida valvontaan liittyviä tehtäviä isäntävaltion viranomaiselle. Tältäkään osin delegoinnin ei kuitenkaan tulisi ulottua valvottavaa koskevaan päätöksentekoon.

Yhteistyö ulkomaisen ryhmittymän ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvan suomalaisen yrityksen valvonnassa

Yleiset periaatteet

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidointiryhmiin, vakuutusryhmittymiin sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuihin rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin saattaa kuulua toisessa valtiossa olevia, ei-säänneltyjä yrityksiä, jotka eivät kyseisen valtion lain mukaan ole erikseen valvottavia. Koska tällaisten yritysten taloudellinen asema on kuitenkin otettava huomioon säänneltyjen yritysten ryhmävalvonnassa, niitä koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ja siihen liittyvästä viranomaisten tietojenvaihdosta on tarpeen erikseen säätää.

Ulkomaan valvontaviranomaisen valvontavastuulla olevan ryhmittymän valvonnan osalta Suomen lain näkökulmasta on tarpeen erikseen varmistaa, että Suomen valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeus sekä tietojen ilmoittamista ulkomaan valvontaviranomaiselle koskeva ilmoitusvelvollisuus koskee kaikilla valvonnassa olevilla toimialoilla yhtenäisin periaattein myös sellaisia suomalaisia yrityksiä, jotka kuuluvat ulkomaan viranomaisen vastuulla olevan ryhmävalvonnan piiriin, vaikka ne eivät muuten olisikaan Suomen viranomaisen valvonnassa. Lisäksi laissa on varmistettava, että Suomen viranomaisen velvollisuus ilmoittaa ryhmävalvonnasta vastaavalle ulkomaan viranomaiselle tehokasta ryhmävalvontaa varten tarvittavat tiedot kattaa yhtenäisin periaattein myös Suomen viranomaisen valvonnassa olevat ryhmittymään kuuluvat yritykset.

Valvottavaa koskeva päätöksenteko

Toimialakohtaiset direktiivit määrittelevät, minkä valtion viranomainen vastaa kullakin toimialalla ryhmätason valvonnasta. Toimialakohtaisten erojen vuoksi ne periaatteet, joiden mukaan Suomen valvontaviranomainen määräytyy ryhmävalvonnasta vastaavaksi viranomaiseksi, on siten tarkoituksenmukaista jättää ainakin toistaiseksi nykyisten toimialakohtaisen säännösten varaan.

Rajat ylittävien ryhmittymien tehokas valvonta saattaa edellyttää kuitenkin, paitsi selkeää vastuunjakoa siitä, minkä valtion valvontaviranomaiselle kuuluu vastuu ryhmätason valvonnasta, myös valvontavastuun joustavaa jakautumista eri maiden valvontaviranomaisten kesken ryhmittymään kuuluvien eri yritysten valvonnassa (ns. solo-valvonnassa). Vaikka tällainen valvonta lähtökohtaisesti direktiivienkin mukaan kuuluu aina yrityksen kotivaltion viranomaiselle, joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeen sallia ryhmätason valvonnasta vastaavalle viranomaiselle päätösvaltaa myös toisessa valtiossa olevan ryhmittymän tytäryrityksen osalta. Näin on tehty muun muassa luottolaitoslainsäädännössä sisäisten mallien ryhmäkohtaisen hyväksymisen osalta. Tältäkin osin sääntely on tarkoituksenmukaista jättää sektorikohtaisten erojen vuoksi ainakin toistaiseksi asianomaista toimialaa koskevien säännösten varaan.

Tarkastus- ja tietojensaantioikeus sekä tietojenvaihto

Uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa on tarpeen säätää yhtenäisesti kaikkien valvonnassa olevien toimialojen osalta Suomen viranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta sellaisessa suomalaisessa yrityksessä, jota koskevia tietoja ulkomaan viranomainen tarvitsee ryhmävalvontaan liittyvien tehtäviensä hoitamiseksi ja jonka valvonnassa Suomen valvontaviranomaisella ei ole muuten toimivaltaa. Yhtenäistä sääntelyä puoltaa tältä osin se, että tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään samalla tavoin sekä rahoitus- että vakuutusalan direktiiveissä.

Niin ikään uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa on tarpeen säätää valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa ryhmävalvonnasta vastaavalle ulkomaan viranomaiselle ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ryhmävalvonnan piiriin kuuluvista kaikista Suomessa olevista yrityksistä, mukaan lukien edellisessä kappaleessa tarkoitetut ei-valvottavat yritykset että sellaiset yri-

tykset, jotka muutoinkin ovat Suomen lain mukaan valvottavia.

Yhteistyö suomalaisen ryhmittymän ja suomalaiseen ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen yrityksen valvonnassa

Valvontavelvollisuus ja siihen liittyvä päätöksenteko

Suomen viranomaiselle ei Suomen laissa sinänsä voida tehokkaasti uskoa ulkomaisen yrityksen valvontaa ja siihen liittyvää päätöksentekoa koskevaa vastuuta. Laissa voitaisiin kuitenkin varautua siihen että ulkomaan viranomainen luovuttaa vastuuta myös Suomen viranomaisen vastuulla olevan ryhmittymän yksittäisen tytäryrityksen valvonnassa. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa tällaisen valvontavastuun vastaanottamisen ainoastaan koko ryhmätason valvonnan osalta toimialakohtaisessa lainsäädännössä tarkemmin säädetyissä tapauksissa. Laissa saattaisi kuitenkin olla tarpeen rajat ylittävien ryhmittymien tehokkaan valvonnan edistämiseksi varautua siihen, että Suomen valvontaviranomainen voisi ottaa vastatakseen myös valvontavastuullaan olevaan ryhmittymään kuuluvan yksittäisen ulkomaisen valvottavan valvonnasta sikäli kuin ulkomaan valvontaviranomainen voi ja haluaa tällaista valvontavastuuta siirtää. Koska ryhmävalvontaa koskevat periaatteet kuitenkin ainakin toistaiseksi poikkeavat eri toimialoilla toisistaan ja rajat ylittävien ryhmittymien valvonnan kehittämistä koskevat kansainväliset periaatteet ovat vasta hitaasti muotoutumassa, lainsäädäntöä ei ole tältä osin tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä tarkistaa.

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus sekä tietojenvaihto

Suomen lain näkökulmasta on tarpeen säätää ainoastaan Suomen valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa ulkomaisia yrityksiä, jotka kuuluvat Suomen vastuulla olevan ryhmävalvonnan piiriin. Tältäkin osin tällaisen oikeuden toteuttaminen käytännössä jää tosin riippumaan siitä, missä määrin ulkomaan lainsäädännössä tunnustetaan tällainen toisen valtion tarkastusoikeus. Tältä osin toimialakohtaiset säännökset on tarpeen yhtenäistää. Suomen valvontaviranomaisen velvollisuudesta antaa tietoja ulkomaan viranomaiselle ei ole tarpeen tältä osin säätää erikseen.

Yhteistyö ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa

Nykyisen Rahoitustarkastuksessa annetun lain mukaan konsolidoitua valvontaa koskevat säännökset koskevat viranomaisten yhteistyön osalta kaikkia konsolidointiryhmiä. Muilta osin laissa ei säädetä miltään osin ryhmävalvontaa koskevasta yhteistyöstä ETA-alueen ulkopuolisten valvontaviranomaisten kanssa lukuun ottamatta yhteistyötä Sveitsin vakuutusvalvontaviranomaisen kanssa.

Säännökset ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden valvontaviranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä on tarkoituksenmukaista joka tapauksessa yhtenäistää.

3.5 Valvonnan kustannusten kattaminen

Tausta ja perusongelmat

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston kustannukset rahoitetaan valvottavilta perittävillä valvonta- ja toimenpidemaksuilla. Noin 95 prosenttia tuotoista kertyy valvontamaksuista.

Rahoitusvalvontamaksulaki on vuodelta 2004, ja sen säätämisessä on otettu huomioon uuden perustuslain asettamat vaatimukset ja niihin liittyvät perustuslakivaliokunnan linjaukset. Valvontamaksu on veronluonteinen maksu. Tästä seuraa, että maksuvelvollisista, maksun suuruuden perusteista ja muutoksenhausta on säädettävä laissa.

Vakuutusvalvontamaksulaki on alun perin säädetty vuonna 1944. Laki on muutettu useita kertoja, mutta lain perustuslainmukaisuutta ei ole arvioitu uuden perustuslain voimassaoloaikana. Vaikuttaa kuitenkin selvältä, ettei laki täytä perustuslain vaatimuksia. Tämä johtuu siitä, että tarkemmat maksuperusteet annetaan lakia alemmanasteisella ta-

solla, sosiaali- ja terveysministeriön hallintopäätöksellä. Ministeriö tekee päätöksensä Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Vakuutusvalvontaviraston esityksessä otetaan huomioon viraston budjetti, maksuunpanovuotta koskeva arvio valtion maksuperustelain mukaisista ja muista tuloista sekä arvio kulumassa olevalta vuodelta syntyvästä valvontamaksujen ylijäämästä tai alijäämästä.

Uuden valvontaviranomaisen rahoitukseen liittyy kolme pääkysymystä.

Ensimmäinen kysymys on, ketkä kustantavat valvojan toiminnan. Peritäänkö kaikki kustannukset valvonta- ja toimenpidemaksuina valvottavilta vai kustannetaanko valvojan normaali toiminta joiltakin osin esim. verovaroista (*kysymys rahoittajista ja rahoitustavasta*).

Toiseksi on päätettävä, tulisiko maksuja kohdentaa toisin (*kysymys maksujen kohdentamisesta*). Tämä tarkoittaa ensinnäkin, onko nykyinen valvontamaksujen ja toimenpidemaksujen suhde asianmukainen, vai tulisiko nykyistä enemmän maksuja periä valvojan yksittäisistä suoritteista (*tuotteistaminen*). Lisäksi on tarkasteltava, miten valvottavat jaetaan eri valvontamaksuryhmiin ja millaisiksi eri ryhmien valvontamaksujen perusteet muodostetaan (*valvontamaksuvelvollisten ryhmät ja valvontamaksuperusteet*).

Kolmanneksi on ratkaistava, kuka rahoittaa valvojan toiminnasta aiheutuvan alijäämän, jos odottamattomasta syystä valvontamaksutuotot yhdessä valvojan saamien muiden tuottojen kanssa eivät riitä kokonaan kattamaan valvojan toiminnasta aiheutuvia kustannuksia (*kysymys alijäämän rahoittamisesta*).

Rahoittajat ja rahoitustapa

Teoreettisia malleja finanssivalvonnan rahoittamisesta ei ole tiettävästi laadittu. Hollannin Keskuspankin vastikään julkaisemassa pankkivalvonnan rahoittamista koskevassa tutkimuksessa oletetaan, että optimaalinen rahoitusjärjestelmä saattaa riippua kunkin maan erityispiirteistä. Tutkimuksessa mm. selvitettiin 72 valtion pankkivalvonnan rahoittamistapaa. Pankkivalvonta on 35 valtiossa maan keskuspankin tehtävänä, ja 37 valtiossa pankkivalvojana toimii erityisviranomainen. Selvästi käytetyin rahoittamistapa ensiksi mainituissa tapauksissa on julkinen rahoitus ja jälkimmäisissä tapauksissa yksityinen rahoitus (valvottavilta perittävät maksut). Järjestelmä, jossa rahoitusta tulee sekä julkisista varoista että yksityiseltä puolelta, on harvinainen. Tutkimuksen mukaan tällainen tilanne on seuraavissa valtioissa: Irlanti, Hollanti ja Filippiinit (keskuspankki valvojana) sekä Itävalta, El Salvador, Guatemala, Korea, Nicaragua ja Venezuela (erityisviranomainen valvojana). Tutkijat arvelevat, että pankkivalvonnan rahoitustavan valintaan ovat vaikuttaneet useat eri tekijät, joita voivat olla mm. finanssitoiminnan rakenne ja keskittyneisyyden aste, konglomeraattien osuus ja rajat ylittävän toiminnan osuus finanssimarkkinoista, poliittisten instituutioiden hallintokulttuuri, lainsäädäntöperinne sekä maantieteelliset ja historialliset seikat. Tutkijoiden mukaan tarvitaan vielä lisäanalysointia, jotta voidaan päätellä, kuinka tietoinen ja harkittu ratkaisu rahoitustavan valinta itse asiassa on.

Hollannissa vuonna 2007 julkaistussa toisessa tutkimuksessa on muun muassa selvitetty valvontamaksujen suhdetta valtion finanssimarkkinoiden kokoon eräissä EU-valtiossa. Tutkimuksen mukaan valvontamaksut olivat Suomessa suhteellisen korkeat. Maksut olivat esimerkiksi yleensä korkeammat kuin Ruotsissa. Luottolaitosten valvontamaksut olivat Suomessa korkeimmat kahdeksasta vertailumaasta. Sen sijaan vakuutussektorin kohdalla (10 vertailumaata) oli viidessä muussa valtiossa Suomea korkeammat valvontamaksut, ja lisäksi kahdessa muussa valtiossa valvontamaksut olivat suunnilleen samaa tasoa kuin Suomessa. Sijoitusrahastojen kohdalla oli neljässä muussa valtiossa (9 vertailumaata) Suomea korkeammat valvontamaksut. Tutkimuksesta myös ilmenee, että valvontamaksujen vertailu ja erojen analysointi on vaikeaa. Valvonnan kohteet, valvojien tarkemmat tehtävät ja valvontajärjestelmän rakenne muun muassa poikkeavat toisistaan eri maissa.

Kun tarkastellaan koko finanssivalvonnan järjestämistä EU:n alueella, pääsääntönä erityisesti Pohjois- ja Keski-Euroopassa on, että valvojan toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan valvottavilta perittävillä maksuilla.

Poikkeuksena on muun muassa Irlanti, jossa julkisella rahoituksella (keskuspankki) katetaan noin puolet valvonnan kustannuksista. Eräissä Etelä-Euroopan valtioissa, joissa pankkivalvonta on maan keskuspankin tehtävänä, pankeilta ei peritä erillisiä valvontamaksuja.

Perusteluna finanssivalvonnan rahoittamiselle osaksi julkisin varoin on esitetty, että valvojalla on jossain määrin myös muulle julkishallinnolle tyypillisiä yleisiä tehtäviä. Varsinaisen valvontatehtävän ja siihen suoranaisesti liittyvien tehtävien lisäksi uuden valvontaviranomaisen tehtäviin kuuluisi nykyisten valvojien tapaan ministeriöiden avustamista niiden lainvalmistelutyössä. Tämä tarkoittaa muun muassa toimimista asiantuntijana ministeriöiden työryhmissä, lausuntojen antamista säädösehdotuksista ja esitysten tekemistä säädösten muuttamiseksi valvonnasta ja markkinoiden seurannasta kertyneiden havaintojen pohjalta.

Lisäksi finanssimarkkinoilla toimii lukuisia kansainvälisiä järjestöjä ja toimielimiä, joiden toimintaan uuden valvontaviranomaisen on perusteltua osallistua, kuten Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto nykyisin osallistuvat. Osa järjestöistä on pelkästään valvojien välisiä, osassa ovat mukana ministeriöiden edustajat ja eräiden toimintaan osallistuvat myös valvottavien järjestöt. Lisäksi ministeriöt joskus tarvitsevat omaa kansainvälistä yhteistyötään varten asiantuntija-apua valvojalta.

Muita valvontaviranomaisten tehtäviä, jotka eivät suoraan liity operatiiviseen valvontaan tai viranomaisen sisäiseen hallintoon, ovat muun muassa viranomaisen oma norminanto (Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto), asiakasvalistus ja sisäpiiririkosten tutkintaan liittyvät tehtävät (Rahoitustarkastus) sekä tilastotuotanto ja tutkimus (Vakuutusvalvontavirasto). Arvion mukaan vajaa viidennes valvojien yhteenlasketuista voimavaroista kohdistuu muuhun toimintaan kuin operatiiviseen valvontaan ja sisäiseen hallintoon.

Maksujen kohdentaminen

Valvojan toiminnan rahoittamisessa valvottavilta perittävillä maksuilla on nykylainsäädännön mukaan kaksi tapaa: veronluonteinen valvontamaksu ja valtion maksuperustelain mukainen toimenpidemaksu.

Toimenpidemaksut

Valtion maksuperuslain mukaan julkisoikeudellisella suoritteella tarkoitetaan valtion viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja jonka tuottamiseen viranomaisella on tosiasiallinen yksinoikeus. Esimerkiksi valvojan lupapäätöksistä perittävä toimenpidemaksu on julkisoikeudellinen suorite. Valtion maksuperustelain mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (*omakustannusarvo*).

Rahoitustapaa voitaisiin harkita siirrettäväksi nykyistä enemmän toimenpidemaksuihin perustuvaksi. Tämä tarkoittaisi, että toimenpidemaksuja voitaisiin periä muistakin suoritteista kuin luvista ja muista päätöksistä ainakin siltä osin kuin kyse on vakiomuotoisista valvontatoimista, jotka kohdistuvat samoin perustein kaikkiin samantyyppisiin valvottaviin tai muihin finanssimarkkinoilla toimiviin.

On epäselvää, missä määrin on mahdollista periä toimenpidemaksuja sellaisista Finanssivalvonnan suoritteista, jotka eivät perustu valvottavan hakemukseen. Tällaisten toimenpidemaksujen perimisen voidaan kuitenkin katsoa olevan, ainakin rajoitetusti, johdettavissa Finanssivalvonnan lakisääteisestä valvontavelvollisuudesta.

Perusvaatimuksena toimenpidemaksun perimiselle on, että se kohdistuu yksilöityyn valvottavaan. Lisäksi edellytetään, että suoritteen hinta vastaa suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Lupien ja päätösten ohella merkittävin valvojan suoritteiden ryhmä on tällöin valvottaviin tehtävät tarkastukset. Ne voivat olla joko valvottavan liiketoimintaan kokonaisuudessa kohdistuvia tarkastuksia tai teematarkastuksia, joiden kohteena on esimerkiksi valvottavan tietty toiminto. Tarkastustoiminnan tuotteistamisesta saataisiin toimenpidemaksuja Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisen toiminnan perusteella arvioi-

den noin 8—9 % viranomaisten yhteenlasketuista kustannuksista (2,0—2,3 miljoonaa euroa). Laskelmissa ovat mukana myös yleiskustannukset.

Toinen mahdollinen tuotteistamisen kohde saattaisi olla valvottavista tehtävät riskiarviot. Niitä tehdään nykyisin pääasiassa merkittävistä valvottavista ja jossain määrin myös muista valvottavista.

Suuri osa valvojan toiminnasta on kuitenkin sellaista, ettei sen kustannuksia ole järkevällä tavalla mahdollista kohdistaa yksittäisiin valvottaviin. Vakavaraisuusvalvonta perustuu keskeisesti valvottavien toimittaman tilinpäätösaineiston, vakavaraisuuslaskelmien ja muun aineiston tarkastamiseen ja analysointiin. Tällaisista perustehtävistä samoin kuin esimerkiksi markkinoiden yleisestä menettelytapavalvonnasta tai valvojan norminannosta aiheutuvat kustannukset eivät sovellu kustannettaviksi toimenpidemaksuilla. Näiden suoritteiden tuotteistaminen aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista lisätyötä, joka olisi omiaan jäykistämään valvontatoimintaa. Valvonnan ennakoitavuus päinvastoin edellyttää entistä dynaamisempaa toimintaa, joka perustuu toimijoiden ja koko finanssimarkkinoiden huolelliseen seurantaan ja analysointiin.

Tarkastusten tuotteistamisen eli erillisten tarkastusmaksujen huonona puolena on suoritteiden sattumanvaraisuus. Haitallinen vaikutus korostuu, kun otetaan huomioon, ettei maksaja itse tilaa tuotetta kuten yleensä maksuperustelain mukaisten toimenpidemaksujen maksaja.

Milloin valvottava joutuu tarkastuksen kohteeksi, riippuu monista tekijöistä kuten tarkastustoiminnan vuotuisista painoalueista, valvottavan toiminnan riskipitoisuudesta ja valvottavan toiminnasta saadusta palautteesta. Valvottava ei etukäteen tiedä, milloin ja missä laajuudessa se joutuu tarkastuksen ja siitä seuraavan maksuvelvollisuuden kohteeksi. Jos valvoja julkistaisi tarkastussuunnitelmat etukäteen, sillä voisi olla kielteinen vaikutus markkinoiden toimintaan, kun se lisäisi mahdollisuuksia tarkastusten välillä tapahtuviin spekulatiivisiin järjestelyihin. On kuitenkin paikallaan, että valvoja yleisesti kehittää tarkastustoiminnan läpinäkyvyyttä.

Kun tarkastuksen kohteena on pieni valvottava, todellisten kustannusten mukaan laskettu tarkastusmaksu voi korottaa tuon valvottavan suoritettavat valvonta- ja tarkastusmaksut esimerkiksi kaksinkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna. Tällä voi olla haitallinen vaikutus valvottavan talouteen tuona vuonna. Voidaan ajatella, että pitemmän ajan kuluessa vaikutus tasaantuu, mutta tilanne ei ole aina tällainen jokaisen valvottavan kohdalla.

Toinen ja merkittävämpi oikeudenmukaisuuskysymys liittyy heikossa taloudellisessa asemassa olevan valvottavan tarkastuksiin. Jos valvoja havaitsee, että valvottavan vakavaraisuus on heikkenemässä lähelle laissa säädettyä vähimmäismäärää, valvonta- ja tarkastustoimenpiteitä tehostetaan. Tarkastusmaksujen kohdistaminen tällaiseen valvottavaan on omiaan lisäämään riskiä siitä, ettei valvottava kykene selviytymään tilanteesta. Tämä ei voi olla tarkastusmaksujen tarkoituksena. Ongelmaa voitaisiin lieventää esimerkiksi siten, että valvoja voisi, laissa säädettyjen perusedellytysten täyttyessä, antaa tarkastusmaksun suorittamiseen korotonta maksuaikaa. Tämä ei kuitenkaan poista itse perusongelmaa.

Edellä todetut oikeudenmukaisuuskysymykset saattavat myös vaikuttaa valvojan toimintaan, kun se suunnittelee tarkastusten suorittamista. Tämä saattaa merkitä sitä, ettei tarkastuksia aina voitaisi suorittaa puhtaasti valvonnallisista näkökohdista, vaan valvoja joutuisi käytännössä ottamaan huomioon tarkastuksesta kulloinkin valvottavalle aiheutuvan yksilöllisen kustannusrasitteen. Tämä heikentäisi tarkastustoiminnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

On myös otettava huomioon, että hyöty tarkastusten suorittamisesta ei koidu pelkästään tarkastettavalle yritykselle ja sen asiakkaille vaan myös koko finanssialalle. Tehokas ja toimiva valvonta- ja tarkastustoiminta vahvistaa asiakkaiden luottamusta alan toimijoihin eli siihen, että toimijat kykenevät vastaamaan sitoumuksistaan ja että ne kohtelevat asiakkaitaan oikeudenmukaisesti.

Valvontamaksut

Rahoitusvalvontamaksulaissa on Rahoitustarkastuksen valvottaville säädetty tarkat

maksuperusteet. Ne pohjautuvat valvottavien jakamiseen eri ryhmiin ottamalla yhtäältä huomioon Rahoitustarkastuksen valvontatoiminnan kohdentuminen ja toisaalta valvottavien toiminnan luonne. Vakuutusvalvontamaksulain mukainen valvottavien ryhmittely on vuodelta 1999. Maksuperusteista on laissa vain yleissäännös.

Valvontamaksu on veronluonteinen maksu. Se ei suoraan vastaa niitä kustannuksia, joita yksittäisen toimijan valvonnasta aiheutuu valvojalle. Rahoitusvalvontamaksulakia säädettäessä pidettiin kuitenkin asianmukaisena, että valvottavaryhmittäin valvontamaksut ovat kohtuullisessa suhteessa ryhmän valvonnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Rahoitusvalvontamaksulain mukainen ryhmittely ja perusteet muodostavat perusvaihtoehdon uuden valvontaviranomaisen valvontamaksuja koskevalle sääntelylle. Vakuutusvalvontamaksulain mukainen valvottavien ryhmittely ja maksuperusteet on tällöin selvitettävä ja arvioitava uudelleen. Käytännössä on esimerkiksi havaittu, ettei vakuutusvalvontamaksulaissa yhtenä perusteena mainittu sijoitustoiminnan nettotuottoon perustuva maksu ole käyttökelpoinen. Valvottavaryhmien välillä on myös eräitä kysymyksiä, joita tulisi selvittää. Näitä ovat esimerkiksi eläkelaitosten valvontamaksuperusteet sekä vakuutusasiamiesten maksuvelvollisuus.

Rahoitusvalvontamaksulain mukaista järjestelmää kehittävänä vaihtoehtona voitaisiin harkita nykyistä kaavamaisempaa tapaa jakaa valvottavat eri ryhmiin ja säätää niiden maksuperusteista. Tällöin voitaisiin osaksi käyttää mallina tapaa, jolla yksityissektorin toimialajärjestön jäsenmaksujen perusteet on laadittu. Esimerkkinä on vuoden 2007 alusta toimintansa aloittanut Finanssialan Keskusliitto (FK), jossa on jouduttu ratkaisemaan kysymys siitä, miten luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden jäsenmaksut lasketaan. FK:n jäsenmaksu jakautuu kiinteään perusjäsenmaksuun, työmarkkinapoliittiseen jäsenmaksuun ja jäsenen taseen loppusummaan pohjautuvaan elinkeinopoliittiseen jäsenmaksuun. Viimeksi mainittua jäsenmaksua laskettaessa vahinkovakuutusyhtiöiden tase kerrotaan luvulla kahdeksan ja työeläkevakuutusyhtiöiden tase puolitetaan.

Taseen käyttämistä valvontamaksujen perusteena puoltaa myös, että silloin maksut eivät heilahtele vuodesta toiseen samalla tavalla kuin jos perusteena olisi esimerkiksi liikevaihto taikka kirjanpidon tulos tai verotettava tulos. Lisäksi tuloksen käyttäminen valvontamaksujen perusteena on sikäli ongelmallista, että tulos heijastaa enemmän kunkin konsernin ja yrityksen voitonjako- ja muuta toimintapolitiikkaa kuin yrityksestä valvojalle aiheutuvaa työmäärää.

Maksuperusteita laadittaessa on otettava huomioon, että valvontamaksujen tasainen kertymä on välttämätöntä, jotta uuden valvojan toimintaa voidaan suunnitella ja kehittää pitkäjänteisesti.

Uuden valvojan kaikkia valvontamaksuperusteita on kuitenkin vaikea laatia taseeseen perustuvaksi, koska valvottavat poikkeavat toimintansa laadun ja laajuuden perusteella toisistaan selvästi enemmän, kuin mitä pelkästään luottolaitosten toiminta poikkeaa vakuutusyhtiöiden toiminnasta. Tätä puutetta voitaisiin pyrkiä ratkaisemaan nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tavoin siten, että osalle valvottavista säädettäisiin maksettavaksi ainoastaan kiinteä perusmaksu ja että joillekin valvottavaryhmille säädettäisiin muu, niiden toiminnan luonteeseen paremmin soveltuva suhteellisen maksun peruste kuin taseen loppusumma. Taseen loppusummaan tai muuhun muuttuvaan perusteeseen (kuten liikevaihto) pohjautuva suhteellinen maksu säädettäisiin luottolaitoksille, vakuutus- ja eläkelaitoksille, sijoituspalveluyrityksille, rahastoyhtiöille ja arvopaperipörssille.

Yli- tai alijäämän edellyttämät toimenpiteet

Rahoitusvalvontamaksulain mukainen järjestelmä on lyhyen voimassaolonsa aikana toiminut tarkoituksenmukaisesti. Valvontamaksuina saadut varat ovat yhdessä toimenpidemaksujen kanssa hyvin riittäneet Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. Suotuisan taloudellisen kehityksen, Rahoitustarkastuksen budjetin maltillisen kehittämisen ja turvaaviksi laadittujen maksuperusteiden johdosta valvontamaksuja on jopa jouduttu alentamaan.

Voimassa oleva rahoitusvalvontamaksulaki edellyttää, että valvontamaksut on määrättävä alennettuina, jos valvontamaksuista ja muista tuotoista näyttäisi syntyvän ylijäämää yli viisi prosenttia Rahoitustarkastuksen budjetista.

Alijäämän uhatessa Rahoitustarkastuksen on laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä. Yhtenä vaihtoehtona on arvioida, miten Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvia kustannuksia voitaisiin vähentää. Koska henkilöstökustannukset muodostavat pääosan Rahoitustarkastuksen kaikista kustannuksista, toimintamenoja ei voida karsia nopeasti.

Jos ongelmaa ei voida ratkaista Rahoitustarkastuksen omin toimenpitein, suunnitelmassa on arvioitava, olisiko alijäämän johdosta harkittava lainsäädännön muuttamista. Maksuperusteita voidaan esittää tarkennettavaksi siten, että muutoksen vaikutuksia lievennetään. Maksurasitetta ei kuitenkaan voida ainakaan kokonaan ja nopeasti siirtää muille valvottaville.

Rahoitusvalvontamaksulakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 199/2004) on todettu, että Suomen Pankki viime kädessä vastaa Rahoitustarkastuksen velvoitteista. Tämä johtuu Rahoitustarkastuksen asemasta Suomen Pankin yhteydessä.

Kun Finanssitarkastuksen tehtävänä on koko finanssialan valvonta eläkelaitokset mukaan lukien, on perusteltua arvioida uudelleen, mistä julkisista varoista alijäämä rahoitetaan. Tähän on kaksi vaihtoehtoa: Suomen Pankin varoista tai valtion budjetista. Ensiksi mainittua vaihtoehtoa puoltaa, että Finanssitarkastus ehdotetaan sijoitettavaksi Suomen Pankin yhteyteen. Perusteena toisen vaihtoehdon valinnalle on, että valtiolla on yleinen verotusoikeus, kun taas Suomen Pankki joutuisi käyttämään alijäämän kattamiseen varoja, joita sille on kertynyt toiminnastaan maan keskuspankkina.

4 Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on perustaa nykyisten Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston tilalle uusi yhdistetty valvontaviranomainen, joka vastaisi sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoiden, mukaan lukien eläkelaitokset, johdonmukaisesta ja tehokkaasta valvonnasta. Esityksellä pyritään edistämään rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden sekä eläkejärjestelmän toiminnan säilymistä vakaalla pohjalla huolehtimalla siitä, että rahoitus- ja vakuutustoiminnan ja eläkelaitosten valvontaan käytettävissä olevat voimavarat, erityisesti tehokkaan valvonnan edellyttämä käytettävissä oleva rajallinen erityisosaaminen, voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Tähän liittyen tavoitteena on myös varmistaa, että valvontaviranomainen voi toiminnassaan keskittyä sellaisiin tehtäviin, joilla on olennaista merkitystä finanssimarkkinoiden vakaalle toiminnalle. Tämän mukaisesti esityksellä pyritään vähentämään finanssimarkkinoiden valvonnan yhteiskunnallisia kustannuksia ja osaltaan myös ehkäisemään mahdollisista markkinakriiseistä aiheutuvia kustannuksia julkiselle taloudelle.

Ehdotetuilla säännöksillä edistettäisiin erityisesti Suomen markkinoilla keskeisessä asemassa olevien sekä rahoitus- että vakuutustoimintaa harjoittavien konsernien (finanssikonglomeraattien) valvonnan tehokkuutta ja johdonmukaisuutta.

Esityksellä pyritään myös huolehtimaan siitä, että valvontaviranomainen täyttää ne velvoitteet, joita sille seuraa Euroopan Unionin piirissä tapahtuneesta kehityksestä jäsenvaltioiden kansallisten valvontakäytäntöjen lähentämiseksi, mikä osaltaan tehostaa rahoitus- ja vakuutuspalvelujen sisämarkkinoiden toimintaa.

Siltä osin kuin esitys koskee uuden valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa, sillä pyritään varmistaman valvonnan tehokas ja joustava järjestäminen sekä ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus. Siltä osin kuin esitys koskee uuden valvontaviranomaisten kustannusten kattamista, sillä pyritään erityisesti varautumaan siihen, että uusi valvontaviranomainen kykenee suoriutumaan sille asetetuista tehtävistä riippumatta Suomen finanssimarkkinoilla odotettavissa olevista rajat ylittävistä yritysjärjestelyistä, joiden seurauksena Suomen valvontaviranomaisen valvontavastuun laajuudessa ja siten valvonnan rahoitusperustassa voisi tapahtua merkittäviä muutoksia. Lisäksi esityksellä pyrittäisiin varmistumaan siitä, että finanssivalvonnasta

ei aiheudu keskuspankkijärjestelmälle sellaista taloudellista vastuuta, joka vaarantaisi sen häiriöttömän toiminnan.

5 Keskeiset ehdotukset

5.1 Uuden valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Nykyiset lait Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta ehdotetaan korvattavaksi uudella lailla Finanssivalvonnasta. Lailla perustettaisiin uusi Finanssivalvontaniminen valvontaviranomainen, joka vastaisi eräin tarkistuksin Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä tehtävistä. Yhdistäminen on perusteltua korkeatasoisen ja tehokkaan valvonnan turvaamiseksi ja synergiaetujen hyödyntämiseksi eri toimialojen valvonnassa. Valvontojen yhdistämisellä voidaan turvata varsinkin sijoitusmarkkinoiden riskien valvontaan liittyvää erityisosaamista vaativien valvontatehtävien tehokas hoitaminen. Lisäksi markkinoiden kehitys, erityisesti sekä rahoitus- että vakuutustoimintaa harjoittavien konsernien merkityksen kasvu, valvontojen yhdistäminen useissa muissa Euroopan maissa ja EU:n rahoitus- ja vakuutuslainsäädännön lähentyminen puoltavat osaltaan valvontojen yhdistämistä.

Finanssivalvonta ehdotetaan sijoitettavaksi nykyisen Rahoitustarkastuksen tavoin hallinnollisesti Suomen Pankin yhteyteen. Ehdotettu hallintomalli tukisi kansainvälisesti hyväksyttyjen valvontaperiaatteiden edellyttämää valvonnan riippumattomuutta, koska EU:n perustamissopimus edellyttää joka tapauksessa keskuspankin taloudellisesta ja poliittista riippumattomuutta. Lisäksi ehdotettu hallintomalli helpottaisi valvontaviranomaisen henkilöstön palvelussuhteen ehtojen asettamista sellaiselle tasolle, että valvonnan korkea taso voidaan varmistaa. Ehdotettu hallintomalli olisi myös nopeammin ja joustavammin toteutettavissa kuin muut mahdolliset vaihtoehdot.

Ehdotetussa hallintomallissa valvontaviranomainen hyötyisi päätöksenteossaan siitä ajantasaisesta tiedosta, jota keskuspankilla asemansa vuoksi on rahamarkkinoiden tilasta ja likviditeetistä. Nopea ja joustava tiedonkulku on tärkeää erityisesti kriisinhallintavalmiuden kannalta. Lisäksi keskuspankin ja rahoitusvalvonnan läheinen yhteistyö on luontevaa erityisesti keskittyneillä markkinoilla, joilla harvalukuisilla yksittäisillä toimijoilla on koko järjestelmän vakauden kannalta olennainen merkitys. Tällaisilla markkinoilla rahoitusvalvojalle kuuluva valvottavakohtainen valvontanäkökulma on vaikeasti erotettavissa koko järjestelmän vakauden valvonnasta, mitä pidetään yhtenä keskuspankin keskeisistä tehtävistä.

Valvontatyössä saadut tiedot rahoitusmarkkinoiden tilasta ja riskeistä hyödyttäisivät toisaalta keskuspankkia sen valvoessa rahoitus- ja maksujärjestelmän vakautta kokonaisuutena ja parantaisi myös keskuspankin edellytyksiä toimia mahdollisissa kriisitilanteissa, viime kädessä keskuspankin harkitessa hätärahoituksen myöntämistä rahoitusmarkkinoiden vakauden ylläpitämiseksi.

Suomen Pankin harjoittama rahoitusmarkkinoita koskeva tutkimustoiminta tukisi lisäksi valvonnan yleistä kehittämistä, mikä osaltaan puoltaa valvontaviranomaisen läheistä hallinnollista yhteyttä Suomen Pankkiin.

Uutta valvontaviranomaista koskevat asiat ehdotetaan valtioneuvoston työnjaossa sisällytettäväksi valtiovarainministeriön tehtäviin. Tämä on johdonmukaista ehdotetun uuden valvontaviraston hallinnollisen aseman kannalta, koska Suomen Pankkia koskevat asiat kuuluvat valtioneuvostossa valtiovarainministeriölle. Lisäksi vakuutusmarkkinoita ja niiden valvontaa koskeva lainsäädäntö kuuluu useimmissa EU:n jäsenvaltioissa samoin kuin EU:n omissa toimielimissä samalle taholle kuin rahoitusmarkkinoita ja niiden valvontaa koskeva lainsäädäntö. Valtiovarainministeriö myös osallistuu yhdessä keskuspankin ja valvontaviranomaisten kanssa sekä kansallisella että EU-tasolla finanssimarkkinakriiseihin varautumista koskevaan työhön ja valtio kantaa viime kädessä vastuun mahdollisista finanssimarkkinoiden kriiseistä julkiselle taloudelle aiheutuvista kustannuksista.

Ehdotetuissa säännöksissä ehdotetaan viitattavaksi lakiin Suomen Pankista ja muihin Suomen Pankkia koskeviin säännöksiin samalla tavoin kuin nykyisessä Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa. Nykyisessä Rahoi-

tustarkastuksesta annetussa laissa olevaa viittausta nyttemmin kumottuun hallintomenettelylakiin (598/1982) ei ole tarpeen korvata viittauksella hallintolakiin tai muihin hallintoviranomaisiin yleisesti sovellettaviin lakeihin ja asetuksiin, koska ne koskevat uuden valvontaviranomaisen toimintaa suoraan asianomaisten lakien ja asetusten yleisten soveltamisalasäännösten nojalla. Tällaisia lakeja ja asetuksia ovat mainitun hallintolain lisäksi esimerkiksi uhkasakkolaki (1113/1990), laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) asetus valtion virastojen aukiolosta (332/1994), laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja siihen liittyvä asetus (1030/1990), arkistolaki (1994/831) sekä kielilaki (423/2003).

5.2 Uuden valvontaviranomaisen tavoite ja tehtävät

Tavoite

Nykyisin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin ja Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin kirjatut valvonnan tavoitteet ehdotetaan säilytettäväksi pääosin ennallaan. Tämän mukaisesti uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitetta koskevan määrittelyn lähtökohdaksi ehdotetaan otettavaksi Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteen nykyistä muotoilua vastaavasti finanssimarkkinoilla toimivien yritysten ja laitosten vakaan toiminnan edistäminen.

Uuden valvontaviranomaisen tavoitteenmäärittelyyn ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi nykyisin Rahoitustarkastuksen tavoitteeksi säädetty rahoitusmarkkinoiden vakaus, joka muutettaisiin muotoon finanssimarkkinoiden vakaus. Lisäksi tavoitteeseen sisällytettäisiin vakuutusvalvonnan tavoitteena yleisesti pidetty vakuutettujen etujen turvaaminen. Tavoitteen muotoilussa korostettaisiin kuitenkin sitä, että koko finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista koskeva tavoite toteutuu ensisijaisesti edistämällä yksittäisten luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden finanssialalla toimivien vakaata toimintaa. Vaikka valvontaviranomaisen merkitys koko finanssimarkkinoiden vakauden turvaamisessa on keskeinen, finanssimarkkinoiden vakaudesta huolehtivat osaltaan myös valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö erityisesti lainsäädännön avulla sekä Suomen Pankki erityisesti maksujärjestelmien valvonnan ja mahdollisen hätärahoituksen avulla. Rahoitustarkastuksen nykyinenkin toiminta finanssimarkkinoiden vakautta koskevan tavoitteen täyttämiseksi rajoittuu pääasiassa luottolaitosten, varsinkin järjestelmäriskin kannalta merkittävien suurten talletuspankkien vakaan toiminnan varmistamiseen luottolaitoslainsäädännössä tarkemmin säädetyllä tavalla. Vastaavalla tavalla Vakuutusvalvontaviraston nykyinen toiminta vakuutettujen etujen turvaamiseksi painottuu vakuutuslainsäädännössä tarkemmin säädetyllä tavalla vakuutus- ja eläkelaitosten taloudellisen aseman valvontaan. Se, mitä vakauden ja vakuutettujen etujen turvaamisen edistäminen käytännössä uuden valvontaviranomaisen toiminnassa tarkoittaa, määräytyisi, kuten nykyisinkin, asianomaista toimialaa koskevan lainsäädännön yksityiskohtaisten vaatimusten ja valvontaviranomaiselle niiden valvomiseksi tässä ja muualla laissa säädettyjen valvontakeinojen mukaisesti.

Uudella valvontaviranomaisella, kuten nykyisilläkään valvontaviranomaisilla, ei myöskään olisi käytettävissään muuta lakisääteistä toimivaltaa finanssimarkkinoiden yleisen vakauden ylläpitämiseksi kuin yksittäisten valvottavien valvonta.

Nykyisin sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston toiminnan tavoitteeksi säädetty luottamus markkinoiden toimintaan ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Koska edellä toiminnan yhdeksi tavoitteeksi ehdotettu luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten vakaa toimintakin osaltaan ylläpitää luottamusta markkinoihin, tavoite ehdotetaan tältä osin muotoiltavaksi siten, että yhtäältä puhuttaisin luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaan toiminnan ja koko markkinoiden vakauden ja vakuutettujen etujen turvaamisen edistämisestä ja toisaalta muusta luottamuksen ylläpitämisestä markkinoihin. Kuten nykyisinkin, tavoite kattaisi esimerkiksi sellaiset valvontaviranomaisen toiminnan keskeiset osatavoitteet kuin, korkeatasoinen sijoittajan- ja asiakkaansuoja sekä markkinoiden tehok-

kuus, tasapuolisuus ja läpinäkyvyys. Tällaisten osatavoitteiden nimenomaista kirjaamista lakiin ei ole pidetty tarpeellisena muun muassa siitä syystä, että eri aikoina eri osatavoitteet saattavat painottua jossain määrin eri tavalla. Tämän mukaisesti jäljempänä ehdotetaan, että uuden valvontaviranomaisen johtokunnan tehtävänä olisi, kuten Rahoitustarkastuksen osalta on nykyisinkin säädetty, tarkempien tavoitteiden asettaminen valvontaviranomaisen kulloisellekin toiminnalle sekä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista toimintalinjoista päättäminen.

Tavoitteessa ei, kuten nykyisinkään, viitattaisi pelkästään Suomen markkinoihin, koska valvontaviranomainen yhdessä muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa vastaa osaltaan koko finanssipalvelujen sisämarkkinoiden vakaasta toiminnasta.

Tehtävä

Sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston yleistehtäväksi nykyisessä laissa määritelty valvottavaksi säädettyjen valvonta ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Nykyinen Rahoitustarkastuksen tehtävä käsittää varsinaisiksi valvottaviksi määriteltyjen yritysten lisäksi myös eräiden sellaisten yritysten ja luonnollisten henkilöiden valvonnan, joiden valvonta on rajoitetumpaa kuin varsinaisten valvottavien ja joista laissa sen vuoksi käytetään nimitystä muu rahoitusmarkkinoilla toimiva. Tämä käsite ehdotetaan uudessa laissa korvattavaksi käsitteellä ”muu finanssimarkkinoilla toimiva” siten, että se kattaisi myös eräät nykyisin Vakuutusvalvontaviraston valvottavaksi säädetyt laitokset, joihin ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kaikkia varsinaisiin valvottaviin sovellettavia valvontavaltuuksia. Tällaisia muita vakuutusmarkkinoilla toimivia laitoksia olisivat esimerkiksi Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Eläketurvakeskus sekä Koulutusrahasto. Lisäksi muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin vakuutusedustajaa. Ulkomaiset ETA-sivuliikkeet rinnastettaisiin valvottaviin ehdotetussa laissa tarkemmin säädettävällä tavalla.

Yhdenmukaisesti nykyisen Rahoitustarkastuksessa annetun lain kanssa myöskään vakuutusvalvonnan osalta ei mainittaisi erillisinä tehtävinä valvontaa ja tarkastusta, koska tarkastus on luontevasti ymmärrettävissä yhdeksi valvonnan välineeksi eikä sitä sen vuoksi ole tarpeen erikseen mainita.

Valvontaviranomaisen yleistehtävään sisällytettäisiin lisäksi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaava säännös siitä, että valvontaviranomaisen tehtävänä on myös edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla sekä tietämystä finanssimarkkinoista. Ensiksi mainittuun tehtävään sisältyisi esimerkiksi kansainvälisten tilinpäätösstandardien yhtenäisen soveltamisen ja muiden parhaiden markkinakäytäntöjen edistäminen. Viimeksi mainittuun tehtävään sisältyisi erityisesti finanssivalvonnan kansainvälisessä kehityksessä viime aikoina korostunut valvontaviranomaisen velvollisuus edistää kuluttajien valmiuksia valita tarpeisiinsa soveltuvia rahoituspalveluja ja ymmärtää riittävästi niihin liittyviä riskejä.

Toiminta

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia ja Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia vastaavasti luettelo valvontaviranomaisen toiminnan keskeisistä osa-alueista. Nykyiseen lakiin ei tältä osin ehdoteta merkittäviä muutoksia. Keskeisten toimintojen luetteloon ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi osallistuminen valvontakäytäntöjen yhtenäistämiseen Euroopan Talousalueella tähtäävään työhön Euroopan pankkivalvojien komiteassa, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa ja Euroopan vakuutusvalvojien komiteassa. Mainittujen komiteoiden työ valvontakäytäntöjen yhtenäistämiseksi on yksi keskeisiä EU-tason painopisteitä ja edellyttää merkittävää valvontaviranomaisen voimavarojen kohdentamista tähän työhön. Asiasta on sen vuoksi tarpeen säätää laissa nykyisestä laista poiketen erikseen.

Lisäksi valvontaviranomaisen tehtäviin ehdotetaan nykyisestä laista poiketen lisättäväksi velvollisuus edistää valvottavien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta. Tehtävään sisältyisi muun muassa hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintajärjestelmiä koskevien suositusten antaminen ja muu erityisesti valvottavien taloudellisten riskien hallintaan liittyvien parhaiden käytäntöjen edistäminen. Uuden valvontaviranomaisen tehtävien laajentaminen tältä osin olisi tarkoituksenmukaista erityisesti ottaen huomioon sellaiset viimeaikaisen ja valmisteilla olevan EY-lainsäädännön valvottavien toiminnalle asettamat yleiset laadulliset vaatimukset, joita ei sellaisenaan voi säätää valvottavia koskeviksi tarkoiksi velvoitteiksi.

Uuden valvontaviranomaisen tehtäviä toimilupaviranomaisena ei tässä yhteydessä ehdoteta laajennettavaksi. Keskeisimmät valvottavat, joiden toimilupaviranomaisena toimisi edelleen muu viranomainen kuin Finanssivalvonta, ovat arvopaperipörssit ja työeläkelaitokset. Arvopaperipörssien osalta nykyistä toimivallan jakoa puoltaa erityisesti se, että pörssin toiminta perustuu pitkälti sen itsensä laatimiin sääntöihin, jotka ministeriö vahvistaa. Pörssin toimiluvan ja siihen liittyvien pörssin sääntöjen käsittely sisältää siten sellaisia merkittäviä sääntelyelementtejä, että on perusteltua säilyttää ministeriö edelleen toimilupaviranomaisena. Työeläkelaitosten osalta taas valtioneuvoston toimivaltaa puoltaa työeläkelaitosten tehtävä keskeisenä osana lakisääteisen eläketurvan järjestämistä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi erillinen luku asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnasta, jolla yhtenäistettäisiin valvontaviranomaisen toimivaltuuksia asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnassa. Samalla nykyisin eri laeissa olevat vastaavat säännökset kumottaisiin. Finanssivalvonnan erilaisille toimivaltuuksille eri finanssipalveluihin sovellettavan asiakkaan- ja sijoittajansuojan valvonnassa ei ole nähtävissä sellaisia perusteita, jotka puoltaisivat useamman eri seuraamusjärjestelmän soveltamista. Ehdotuksella yhtenäistettäisiin erityisesti niitä säännöksiä, jotka koskevat markkinoinnin ja sopimusehtojen sekä arvopaperien markkinointia ja hankintaa ja arvopaperien liikkeeseenlaskuun liittyvää tietojenantovelvollisuutta koskevien asioiden saattamista markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valvontaviranomaisella olisi ehdotettujen sääntöjen mukaan oikeus suoraan määrätä valvonnan kohteeksi säädetylle kielto jatkaa lainvastaista markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä siitä riippumatta, minkä tyyppisen finanssipalvelun tarjonnasta on kysymys. Ehdotetut säännökset koskisivat myös arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitettua arvopaperien markkinointia ja hankintaa sekä 4 luvussa tarkoitettua sijoituspalvelun tarjoamista sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahasto-osuuksien markkinointia. Ehdotuksista ei tältä osin seuraisi merkittäviä muutoksia nykyisen lain asiasisältöön lukuun ottamatta sitä, että myös arvopaperimarkkinalain ja sijoitusrahastolain mukaisten menettelytapasäännösten valvontaan sovellettaisiin samoja valvontavaltuuksia kuin muiden finanssipalvelujen asiakkaansuojan valvonnassa. Tämän mukaisesti Finanssivalvonta voisi itse kieltää kaikkien edellä tarkoitettujen asiakkaan- ja sijoittajansuojasäännösten vastaisen menettelyn ja asettaa sen tehostamiseksi uhkasakon .Uhkasakon tuomitsemisesta päättäisi kuitenkin, kuten nykyisinkin luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden markkinoinnin ja sopimusehtojen osalta, markkinaoikeus.

Nykyisin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa olevaa säännöstä siitä, että Vakuutusvalvontavirastossa on työttömyysetuuksien valvonnan ohjaamiseksi neuvottelukunta, ei ehdoteta siirrettäväksi uuteen lakiin. Neuvottelukunnan tehtävät liittyvät pääasiassa sosiaalietuuksien toimeenpanon valvontaan eivätkä sen vuoksi luontevasti sovi uudelle valvontaviranomaiselle. Mikäli tällaisen neuvottelukunnan lakisääteinen perusta halutaan edelleen säilyttää, siitä tulisi siten säätää erikseen sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvassa lainsäädännössä.

Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset

Ottaen huomioon edellä ehdotetun uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitteen eräiden nykyisin Vakuutusvalvontaviraston

valvonnassa olevien lautakuntien erityisestä viranomaisvalvonnasta ehdotetaan luovuttavaksi. Näitä olisivat liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta. Koulutusrahaston ja Eläketurvakeskuksen erillinen viranomaisvalvonta ehdotetaan toistaiseksi säilytettäväksi. Koulutusrahaston ja Eläketurvakeskuksen kuulumista Finanssivalvonnan valvontaan on kuitenkin tarpeen myöhemmin arvioida uudelleen, kun niitä koskevan lainsäädännön muutostarpeita muiltakin osin arvioidaan.

Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa valvottaisiin Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnan tapaan vain siltä osin, kuin kysymys on keskuksen korvaus- ja vakuuttamistoimintaan sovellettavista menettelytavoista. Valvonta kohdistuisi yleisöön suuntautuviin menettelytapoihin sekä korvaus- ja vakuuttamistoimintaa koskeviin vakuutusmatemaattisiin seikkoihin. Nämä laitokset voitaisiin määritellä muiksi vakuutusalalla toimiviksi, joihin sovellettaisiin ainoastaan osaa valvontaviranomaisten toimivaltuuksista. Uusi valvontaviranomainen ei myöskään enää vahvistaisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan eikä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarviota eikä oikeushallintomaksun määrää.

Liikennevahinkolautakunnan, potilasvahinkolautakunnan, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan valvontaan ja hallintoon liittyvien tehtävien siirtämiselle pois Finanssivalvonnasta ehdotetaan kuitenkin kahden vuoden siirtymäaikaa, jotta näiden tehtävien hoidon uudelleen järjestämiselle jää riittävästi aikaa.

Työttömyyskassojen menettelytapoja ehdotetaan toistaiseksi valvottavaksi nykyiseen tapaan eli siten, että valvontaan kuuluisi myös työttömyyskassojen neuvonta ja ohjaus työttömyysetuuksien toimeenpanossa. Työttömyyskassojen valvonnan järjestäminen olisi kuitenkin tarpeen ottaa uudelleen arvioitavaksi ensi tilassa.

Nykyisin Rahoitustarkastuksen valvottaviksi säädetyt panttilainauslaitokset ehdotetaan siirrettäväksi lääninhallituksen valvontaan, kuten on tehty esimerkiksi perintätoimistojen osalta. Lääninhallituksella olisi panttilainauslaitosten valvonnassa samat toimivaltuudet kuin perintätoimistojen valvonnassa. Panttilainauslaitoksilla ei ole merkitystä valvontaviranomaisen perustehtävän kannalta vaan panttilainauslaitoksen julkista valvontaa voidaan perustella lähinnä niiden rikollisen hyväksikäytön ehkäisemisen näkökulmasta sekä niiden osittain sosiaalisen merkityksen vuoksi, mikä puoltaa niiden julkisen luotettavuuden jonkinasteista varmistamista.

Pikaluottoja ja muita kulutusluottoja tarjoavien yritysten sisällyttämistä uuden valvontaviranomaisen valvottaviin ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena. Valvontaviranomaisen rajalliset voimavarat on tarkoituksenmukaista keskittää sellaisten tehtävien hoitamiseen, jotka tukevat valvontaviranomaisen perustehtäviä, erityisesti finanssimarkkinoiden vakauden kannalta keskeisten luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten vakaan toiminnan edistämiseen.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia ja Vakuutusvalvontavirastosta annettua lakia vastaavasti luettelo valvottavista sekä nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti luettelo muista finanssimarkkinoilla toimivista. Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksien tarkoituksenmukaiseksi porrastamiseksi laissa nykyisin valvottaviksi säädetyt ehdotetaan jaettavaksi kahteen eri ryhmään siten, että laissa lueteltaisiin erikseen toimiluvanvaraista ja siihen rinnastuvaa toimintaa harjoittavat valvottavat ja muut valvottavat. Jäljempänä ehdotetun mukaisesti osa uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksista voisi kohdistua ainoastaan toimiluvanvaraista ja siihen rinnastuvaa toimintaa harjoittaviin valvottaviin.

Muista ETA-valtioista olevien luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja vakuutusyhtiöiden Suomessa olevat sivuliikkeet erotettaisiin lain terminologiassa valvottavista, koska niihin sovellettavat toimivaltuudet poikkeavat eräiltä osin merkittävästi muista valvonnan kohteista. Samasta syystä lain terminologiassa erotettaisiin valvottavista Valtion eläkerahasto, Kuntien Eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto.

5.3 Hallinto

Uuden valvontaviranomaisen hallinnollista asemaa koskevan perusratkaisun mukaisesti uuden valvontaviranomaisen hallinto ehdotetaan järjestettäväksi lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin nykyisin Rahoitustarkastuksen. Tämän mukaisesti valvontaviranomaisen toiminnan yleinen valvonta kuuluisi pankkivaltuustolle. Lisäksi uudella valvontaviranomaisella olisi johtokunta, joka vastaisi toiminnan yleisestä järjestämisestä ja ohjauksesta samojen periaatteiden mukaisesti kuin nykyisessä Rahoitustarkastuksessa. Niin ikään Rahoitustarkastuksen nykyistä hallintomallia vastaavasti valvontavaltuuksien käyttämisestä päättäisi johtaja yksin, kuitenkin siten että johtokunta voisi kuten nykyisinkin ottaa ratkaistavakseen sellaisen asian, joka voi merkittävästi vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai muuten markkinoiden kehitykseen.

Johtokunnan kokoonpanoa tarkistettaisiin yleisesti omaksuttujen hyvää hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti siten, että johtokunnan esittelijänä toimiva johtaja ei olisi johtokunnan jäsen. Johtajalla olisi kuitenkin kaikilta osin täysi läsnäolo- ja puheoikeus. Tarvetta johtajan osallistumiseen johtokunnan päätöksentekoon vähentäisi osaltaan se, että johtokunnan oikeus päättää yksittäisiin valvontatoimiin ryhtymisestä rajoittuisi yksiselitteisesti sellaisiin päätöksiin, jotka voisivat merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi niiden kehitykseen. Mahdollisimman monipuolisen asiantuntemuksen varmistamiseksi johtokunnan päätöksenteossa johtokunnan kokoonpanoa ehdotetaan laajennettavaksi nykyisestä siten, että jäseneksi valittaisiin valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdottamien jäsenten lisäksi kaksi muuta jäsentä. Johtokuntaan kuuluisi siten viisi pankkivaltuuston nimittämää jäsentä, joista yksi nimitettäisiin valtiovarainministeriön, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ja yksi Suomen Pankin ehdotuksesta ja kaksi ilman muodollista nimitysehdotusta. Lakiin ehdotetaan otettavaksi lisäksi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavat säännökset johtokunnan jäsenten kelpoisuudesta.

Pankkivaltuuston, johtokunnan ja johtajan tehtävät vastaisivat pääosin, mitä Rahoitustarkastuksesta on nykyisin säädetty. Johtokunnan työskentelyn tehostamiseksi nykyisin Rahoitustarkastuksen johtokunnan käsiteltäväksi säädetyt, keskeisimpien valvontavaltuuksien käyttöä koskevat asiat ehdotetaan kuitenkin käsiteltäväksi johtokunnassa vain, jos joku johtokunnan jäsenistä sitä erikseen vaatii. Nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti johtokunta voisi ottaa ratkaistavakseen sellaiset asiat, jotka saattavat vaikuttaa merkittävästi rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen.

Ottaen huomioon valvonnan kohteiden määrässä ja siten valvontaviranomaisen rahoituspohjassa ja valvontaresursseissa lähivuosina mahdollisesti tapahtuvat merkittävätkin muutokset, johtokunnan tehtäväksi säädettäisiin lisäksi nykyisestä poiketen velvollisuus laatia säännöllisin väliajoin kehysarvio toiminnan tulevasta kehityksestä ja sen vaikutuksesta valvontaresursseihin. Kehysarviosta tulisi ilmetä myös, mihin toimenpiteisiin toiminnan sopeuttamiseksi muuttuviin oloihin voidaan tarvittaessa ryhtyä. Kehysarvio liitettäisiin pankkivaltuustolle vuosittain annettavaan Finanssivalvonnan tavoitteita ja niiden toteutumista koskevaan kertomukseen.

Johtokunnan tehtäviin esitetään niin ikään lisättäväksi velvollisuus vuosittain kuulla valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta sekä seuraavan vuoden talousarviosta. Johtokunnan tehtäviin ehdotetaan myös lisättäväksi Finanssivalvonnan kustannustehokkuuden edistämiseksi velvollisuus vahvistaa Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet.

Rahoitustarkastuksen johtajan asema rinnastuu nykyisin Suomen Pankin johtokunnan jäsenen asemaan. Ottaen huomioon Suomen Pankin johtokunnan nimitysmenettelyn uudistamiselle asetetut tavoitteet ehdotetaan, että johtajan nimittäisi nykyisestä poiketen pankkivaltuusto. Lisäksi ehdotetaan nykyisestä poiketen, että johtaja valittaisiin viideksi vuodeksi kerrallaan.

Ehdotetuista Finanssivalvonnan johtajan nimitysmenettelyä koskevista ehdotuksista seuraa, että Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntöä on tarpeen muuttaa. Pankkivaltuutettujen johtosääntöä koskevien muutosten esittäminen ei kuitenkaan kuulu valtioneuvoston toimivaltaan, minkä vuoksi sitä koskevaa ehdotusta ei sisälly tähän esitykseen.

Valvontaviranomaisella olisi lisäksi, kuten nykyisinkin, erillinen työjärjestys, jossa määrättäisiin erityisesti valvontaviranomaisen organisaatiosta sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä menettelytavoista.

Lakiin sisällytettäisiin nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavat säännökset virkamiehiin sovellettavista säännöksistä ja riippumattomuudesta sekä eräiden virkamiesten velvollisuudesta ilmoittaa osakeomistuksistaan ja eräistä muista sidonnaisuuksista.

Valtio vastaa joka tapauksessa viime kädessä budjettivaroin valvonnan epäonnistumisesta aiheutuvista yhteiskunnallisista kustannuksista joko välillisesti sen kautta, että Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla, tai suoraan sen kautta, että valtio saattaa joutua budjettivaroin osallistumaan merkittävien rahoitusmarkkinakriisien hoitoon. Koska Suomen Pankki kuitenkin saattaisi kuitenkin joissain tilanteissa joutua ensisijaiseen vahingonkorvausvastuuseen valvonnassa tapahtuneista virheistä tai laiminlyönneistä, lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan valtio vastaa viime kädessä tällaisesta vahingosta siltäkin osin kuin sitä ei voida kattaa siitä osasta Suomen Pankin vuosivoittoa, jonka Suomen Pankki voi siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin.

5.4 Toimivaltuudet

Lainsäädännön selkeyden ja eri valvottavien tasapuolisen kohtelun vuoksi nykyiset Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston eri laeissa olevat keskeiset toimivaltuudet ehdotetaan yhtenäistettäväksi. Sekä rahoitus- että vakuutusalalla toimiluvan alaisten valvottavien valvontaan on perusteltua soveltaa samanlaisia ja samantasoisia toimivaltuuksia myös siitä lähtökohdasta, että uuden valvontaviranomaisen toiminnan tavoitteeksi on asetettu yhtäläisesti kaikkien luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden finanssialalla toimivien valvottavien vakaan toiminnan turvaaminen. Tämän vuoksi eri valvottavien asettamista lähtökohtaisesti erilaiseen asemaan myöskään valvontaviranomaisen toimivaltuuksien osalta ei ole pidetty perusteltuna.

Toimivaltuuksien porrastamiseksi valvonnan kohteen tärkeyden perusteella nykyisin laissa valvottaviksi säädetyt ehdotetaan jaettavaksi kahteen eri ryhmään siten, että erikseen lueteltaisiin toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat valvottavat ja muut valvottavat. Ankarimmat toimivaltuudet rajoitettaisiin pelkästään toimiluvanvaraista toimintaa harjoittaviin ja niihin merkitykseltään rinnastettaviin eräisiin muihin valvottaviin. Lisäksi muista ETA-valtioista olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta perustuu direktiivien perusteella määräytyvän koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaisten tehtävänjaon vuoksi siinä määrin eri perusteille kuin muiden valvottavien että ulkomaiset sivuliikkeet ehdotetaan säädettäväksi toimivaltuuksien käytön kannalta erilliseksi ryhmäksi. Varsinaisiin valvontavaltuuksiin ei tältä osin kuitenkaan ehdoteta merkittäviä sisällöllisiä muutoksia.

Ehdotettujen säännösten mukaan pääsääntönä olisi, että uutta valvontaviranomaista koskevassa laissa säädettäisiin sellaisista valvontavaltuuksista ja hallinnollisista seuraamuksista, joita voidaan soveltaa useiden valvottavaryhmien valvonnassa. Tällaisia nykyisin Rahoitustarkastuksessa annetussa laissa keskitetysti säädettyjä toimivaltuuksia olisivat erityisesti tietojensaanti- ja tarkastusoikeus, oikeus osallistua valvottavien hallintoelinten kokouksiin, oikeus asettaa valvottavaan asiamies, oikeus käyttää ulkopuolista asiantuntijaa, toimeenpanokielto sekä uhkasakko, joita vastaavia valtuuksia on nykyisin myös Vakuutusvalvontavirastolla.

Lisäksi Rahoitustarkastuksen käytettävissä nykyisin olevat julkinen huomautus ja varoitus ulotettaisiin myös vakuutusalan valvottaviin.

Edellä mainituista syistä uuteen lakiin sisällytettäisiin myös toimiluvan peruuttamista ja toiminnan rajoittamista sekä johdon toi-

mintakieltoa koskevat kaikille toimiluvan alaisille valvottaville yhteiset säännökset. Nykyisin näistä toimivaltuuksista säädetään sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston valvottavien osalta erikseen kutakin valvottavaryhmää koskevissa laeissa. Yhtenäinen sääntely on perusteltua, koska nykyiset säännökset vastaavat pääosin toisiaan eikä niiden keskinäisiä eroja voida perustella kunkin toimialan erityisluonteella.

Koska ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvontaan sovelletaan direktiivien perusteella osittain merkittävästi erilaisia periaatteita kuin suomalaisiin valvottaviin, Finanssivalvonnan toimivaltuuksista sivuliikkeiden valvonnassa säädettäisiin erillään yleisiä toimivaltuuksia koskevista säännöksistä. Ehdotettujen säännösten mukaan Finanssivalvonnalla olisi sivuliikkeiden osalta sama tietojensaanti- ja tarkastusoikeus kuin varsinaisissa valvottavissa. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden laajuus määräytyisi, kuten muutoinkin, sen mukaan, mitä laissa on säädetty valvontaviranomaisen tehtäväksi tai mitä laissa tarkoitetuissa toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa tehtävissä valvontasopimuksissa on sovittu. Lisäksi Finanssivalvonta voisi direktiivien edellyttämällä tavalla kieltää sivuliikettä jatkamasta Suomen lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaista menettelyä tai vaatia sivuliikkeen toiminnan lakkauttamista kokonaan tai osittain sekä asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Finanssivalvonta voisi antaa sivuliikkeelle myös julkisen huomautuksen tai varoituksen samoin edellytyksin kuin valvottaville. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi sellaisten sivuliikkeiden osalta, jotka ovat samalla ehdotetussa laissa tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia, samat toimivaltuudet kuin vastaavien suomalaisten finanssimarkkinoilla toimivien valvonnassa.

Siltä osin kuin Finanssivalvonnalle ehdotetaan tehtäviä julkisyhteisöjen eläkelaitosten valvonnassa, Finanssivalvonnan toimivaltuuksista on niin ikään tarpeen säätää erillään varsinaisten valvottavien valvonnassa käytettävissä olevista toimivaltuuksista. Tämän mukaisesti ehdotetaan, että valtion eläkerahastoa, Kuntien Eläkevakuutusta ja Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa koskevassa lainsäädännössä säädettäisiin erikseen Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta. Koska mainitut eläkelaitokset ovat luonteeltaan julkisyhteisöjä, niihin ei sovellettaisi muita toimivaltuuksia.

Sellaiset valvontavaltuudet tai seuraamukset, jotka ovat tarpeen tietyn valvottavan tai valvottavaryhmän toiminnan luonteen erityispiirteiden vuoksi, sisältyisivät edelleen valvottavakohtaisiin lakeihin. Tällöin valvontaviranomaisen toimintaa koskevan lain rakenne pysyisi suhteellisen selkeänä, eikä valvottavien toiminnan erityispiirteisiin kiinteästi liittyviä valvontasäännöksiä tarpeettomasti irrotettaisi asiayhteydestään. Tällainen toimivaltuus olisi esimerkiksi vakuutuslainsäädäntöön nykyisin sisältyvä omaisuuden luovutus- ja panttauskielto. Nykyisin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin sisältyvät pelkästään arvopaperimarkkinoiden valvontaa koskevat erityiset toimivaltuudet ehdotetaan kuitenkin sisällytettäväksi uutta valvontaviranomaista koskevaan lakiin niiden keskeisen merkityksen vuoksi ja koska lainsäädännön rakenne on tältä osin jo vakiintunut.

Uudelle valvontaviranomaiselle ei ole pidetty perusteltuna ehdottaa sellaisia uusia toimivaltuuksia, joita kummallakaan valvontaviranomaisella ei jo nykyisin ole. Toisaalta nykyisten toimivaltuuksien karsimiselle ei myöskään ole nähty aihetta. Myös eri valvottavaryhmiä koskevissa erityislaeissa nykyisin olevat valvontaviranomaisen määräystenantovaltuudet ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Esityksessä ei puututtaisi myöskään nykyisissä liikennevakuutusta koskevissa asetuksissa oleviin, nykyisen perustuslain kannalta ongelmallisiin määräystenantovaltuuksiin, koska tarpeelliset lainsäädäntömuutokset on tältä osin tarkoituksenmukaista tehdä sosiaali- ja terveysministeriössä parhaillaan vireillä olevan liikennevakuutuslainsäädännön uudistuksen yhteydessä.

5.5 Yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi yleiset säännökset Finanssivalvonnan yhteistyöstä Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vastaavien valvontaviranomaisten kans-

sa. Laissa säädettäisiin nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti yleisestä yhteistyövelvoitteesta, markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä yhteistyöstä, Finanssivalvonnan toimimisesta arvopaperimarkkinoiden yhteistyöviranomaisena sekä valvontayhteistyöstä kieltäytymisestä samoin kuin myötävaikuttamisesta valvontaa koskevien yhteistyösopimusten aikaansaamiseksi Finanssivalvonnan ja ulkomaan valvontaviranomaisten välillä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös yleinen säännös yhteistyöstä muiden kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden vastaavien valvontaviranomaisten kanssa.

Nykyisin eri toimialakohtaisissa laeissa olevat säännökset valvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä Euroopan talousalueella ehdotetaan lisäksi siirrettäväksi ehdotettuun uuteen lakiin siten, että kaikilla Finanssivalvonnan valvonnassa olevilla toimialoilla sovellettaisiin lähtökohtaisesti samoja periaatteita. Yhtenäiset säännökset koskisivat myös niitä toimivaltuuksia, joita Finanssivalvonnalla olisi ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevan sivuliikkeen valvonnassa. Näitä toimivaltuuksia olisivat kielto jatkaa sivuliikettä koskevien Suomen lain säännösten vastaista menettelyä ja siihen liittyvä uhkasakko, julkinen huomautus ja varoitus, sekä mahdollisuus lakkauttaa sivuliike. Finanssivalvonnalla olisi oikeus saada sille laissa säädettyjen tai, siltä osin kuin valvontasopimuksilla on täsmennetty direktiivien mukaista koti- ja isäntävaltion työnjakoa, sopimuksen edellyttämien tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot samassa laajuudessa kuin muissa valvonnan kohteeksi säädetyissä yrityksissä ja laitoksissa.

Lisäksi niitä edellytyksiä, joilla Finanssivalvonta voi käyttää sille laissa säädettyjä toimivaltuuksia, ehdotetaan tarkistettavaksi koti- ja isäntävaltion välisen, direktiivien edellyttämän tehtäväjaon tarkistamiseksi.

Yhteistyöstä toimilupaa myönnettäessä ja eräissä muissa toimialakohtaisessa lainsäädännössä erikseen säädetyissä tilanteissa säädettäisiin edelleen toimialakohtaisissa laeissa.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi erityinen säännös toimivallan delegoinnista ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kesken. Delegointi voisi koskea sekä valvontatehtävien luovuttamista että vastaanottamista. Säännöksiä sovellettaisiin sekä sivuliikkeiden valvontaan että ryhmävalvontaan. Delegoinnista olisi tehtävä valvontaviranomaisten välillä sopimus. Delegointi voisi koskea tarkastustoimintaa ja muuta tietojenkeruuta sekä tietojen analysointia. Sitä vastoin ehdotetut säännökset eivät koskisi valvontaa koskevan päätösvallan siirtämistä vaan siitä säädettäisiin edelleen toimialakohtaisessa lainsäädännössä kutakin toimialaa koskevien direktiivien edellyttämässä laajuudessa.

Siltä osin kuin Suomen valvontaviranomainen ottaisi tällaisilla sopimuksilla hoitaakseen muista kuin direktiivien edellyttämistä yhteistyövelvoitteista johtuvia direktiivien mukaan ulkomaan viranomaisen vastuulla olevia tehtäviä, johtokunnan olisi hyväksyttävä sopimus ja päätettävä ulkomaan viranomaiselta perittävästä korvauksesta, jollei johtokunta erityisestä syystä päätä, että korvausta ei peritä. Ehdotettujen säännösten tarkoituksena ei olisi rajoittaa Finanssivalvonnan oikeutta osallistua valvontayhteistyöhön direktiivien ja niiden soveltamiskäytännön yhtenäistämiseksi valvontaviranomaisten välillä laadittujen sopimusten puitteissa. Säännösten avulla voitaisiin kuitenkin osaltaan huolehtia siitä, että Finanssivalvonnan taloudellisia ja henkilöstövoimavaroja ei suunnattaisi sellaisten tehtävien hoitamiseen, jotka ensisijaisesti kuuluvat muun viranomaisen vastuulle.

5.6 Valvonnan kustannusten kattaminen

Yleiset periaatteet

Esityksessä ehdotetaan, että Finanssivalvonnan kustannukset katettaisiin pääosin valvonnan kohteeksi säädetyiltä perittävillä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla. Kuten nykyisinkin on säädetty sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta, valvontamaksuista säädettäisiin erillisessä laissa (jäljempänä *finanssivalvontamaksulaki*). Laki vastaisi rakenteeltaan nykyistä rahoitusvalvontamaksulakia.

Finanssivalvonnan rahoituksen perustuminen pääasiassa valvonnan kohteilta perittäviin valvontamaksuihin ja toimenpidemaksuihin perustuu siihen, että valvonnasta ensi sijassa hyötyvät alalla toimijat ja heidän asiakkaansa. Lisäksi vastaava järjestelmä on voimassa Suomen kannalta keskeisissä vertailumaissa (erityisesti muut Pohjoismaat, Yhdistynyt Kuningaskunta, Saksa ja Itävalta). Kilpailun vääristymien välttämiseksi olisi tärkeää, ettei Finanssivalvonnan valvontamaksujen taso olennaisesti poikkea vertailumaiden tasosta.

Vuonna 2007 Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteenlasketut kulut olivat noin 23,1 miljoonaa euroa. Finanssivalvonnan toiminnan kulut vuonna 2009 ilman siirtymäajan lisäkuluja on arvioitu noin 24 miljoonaksi euroksi. Arvion lähtökohtana on, ettei valvonnan tehostamis- ja synergiaetuja ole vielä syntynyt.

Ehdotettavat valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 90 prosenttia (*tavoitetaso*) Finanssivalvonnan kuluista. Siitä valvonta- ja toimenpidemaksuilla katettaisiin noin 21,6 miljoonaa euroa ja loppuosa eli noin kymmenen prosenttia jäisi Suomen Pankin vastattavaksi (*julkisen rahoituksen osuus*).

Jos valvontamaksu- ja muut tuotot näyttäisivät nousevan 90 prosentin tavoitetasoa suuremmiksi eli syntyisi ylitettä, Finanssivalvonnan olisi mahdollista kerätä puskurieräksi enintään määrä, joka vastaa viittä prosenttia valvonnan budjetista. Puskurierän tarkoituksena olisi tasoittaa maksutuottojen heilahtelujen vaikutuksia. Puskurierän suuruutta laskettaessa olisi otettava huomioon tuottojen lisäyksinä edellisten vuosien ylitteet ja tuottojen vähennyksinä alitteet. Alitteella tarkoitettaisiin määrää, jolla tuotot ovat pienemmät kuin edellä mainittu 90 prosentin tavoitetaso.

Finanssivalvonnan johtokunnan olisi vuosittain arvioitava tilannetta. Jos alitetta näyttäisi syntyvän, johtokunnan olisi laadittava ehdotetun Finanssivalvonnasta annettavan lain 68 §:ssä tarkoitettu suunnitelma alitteen johdosta suoritettavista toimenpiteistä. Suunnitelmassa olisi tällöin arvioitava eri vaihtoehtoja tilanteen korjaamiseksi. Päävaihtoehdot ovat kulujen supistaminen ja, mikäli se ei ole mahdollista vaarantamatta Finanssivalvonnan toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, aloitteen tekeminen valvontamaksuja koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.. Jos valvontamaksukertymä supistuu merkittävästi Suomessa olevien valvontamaksullisten määrässä tai niiden toiminnan laajuudessa tapahtuvien merkittävien muutosten vuoksi, valvontamaksujen tarkistamisen sijasta tulisi ensisijaisesti sopeuttaa valvonnan kustannukset, erityisesti henkilöstöresurssit, vastaamaan muuttunutta tilannetta. Jos maksuperusteet näyttäisivät johtavan yli viiden prosentin pysyvän ylitteen syntymiseen, maksuperusteiden uudelleen arviointi olisi syytä ottaa harkittavaksi. Jos ylitteen tai alitteen arvioidaan olevan tilapäinen, voimakkaita korjaavia toimenpiteitä ei välttämättä tarvita.

Julkisen rahoituksen osuus vähentäisi ensisijaisesti Suomen Pankin voittovaroista valtion käytettäväksi vuosittain siirrettävää määrää. Nykyisestä laista poiketen säädettäisiin kuitenkin lisäksi erikseen, että valtion on korvattava Suomen Pankille Finanssivalvonnan virheeseen tai laiminlyöntiin perustuvasta vahingon korvausvastuusta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin korvausvastuu ylittää Suomen Pankin voittovaroista valtiolle siirrettävän määrän.

Valvontamaksuja koskevan ehdotuksen lähtökohtana on arvio Finanssivalvonnan työmäärästä ja sen jakautumisesta eri maksuvelvollisryhmien kesken sekä pyrkimys kohdella eri maksuvelvollisryhmiä tasapuolisesti.

Valvontamaksukertymää koskeva arvio on laskettu vuoden 2006 tilinpäätöstietojen perusteella siten, että samalla on pyritty arvioimaan valvontamaksuvelvollisten toiminnan volyymin muutoksia tulevan kahden vuoden aikana. Tällöin taseiden loppusummia ja sijoitusrahastojen varojen yhteismäärää on korotettu noin 15 prosentilla ja liikevaihtoja noin viidellä prosentilla. Tarkistus johtuu siitä, että vuoden 2009 valvontamaksut lasketaan vuoden 2008 tilinpäätöstietojen perusteella.

Finanssivalvonnan toiminnan käynnistymisestä, valvontamaksukertymästä ja ensivuosien toiminnasta saatujen kokemusten perusteella tulisi selvittää ja arvioida, miten uudet maksuperusteet ovat käytännössä toimi-

neet ja vastanneet Finanssivalvonnan voimavarojen tarvetta ja niiden kohdentumista.

Toimenpidemaksuista säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetussa laissa nykyisen Rahoitustarkastuksen tapaan. Toimenpidemaksujen perimiseen sovellettaisiin, kuten nykyisinkin valtion maksuperustelakia. Toimenpidemaksujen osuutta ei ehdoteta lisättäväksi merkittävästi, koska valvontatehtävien tuotteistamiseen liittyy esityksessä aiemmin todettuja ongelmia. Tarkastusten tuotteistaminen voitaisiin kuitenkin ottaa uudelleen arvioitavaksi esimerkiksi, jos sen katsotaan olennaisesti edistävän Finanssivalvonnan mahdollisuuksia ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden tarkastamiseen alihankintatyönä ulkomaisen valvojan lukuun.

Finanssivalvonnan rahoitusarvio vuodelle 2009

	€	%
Finanssivalvonnan arvioidut kulut	**24 000 000**	**100**
Valvontamaksuilla katettava määrä	20 500 000	85
Toimenpidemaksuilla katettava määrä	1 100 000	5
Erotus (julkisen rahoituksen osuus)	2 400 000	10

Maksuvelvolliset ja maksujen määräytyminen

Velvollisia maksamaan valvontamaksua olisivat Finanssivalvonnan valvottavat, finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitetut muut finanssimarkkinoilla toimijat sekä ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset. Poikkeuksena olisivat vakuutusyritysten asiamiehet, jäljempänä vakuutusasiamiehet, joilta ei nykyisinkään peritä erillistä valvontamaksua. Vakuutusasiamiehiä on Vakuutusvalvontaviraston rekisterissä noin 6 000. Kunkin vakuutusasiamiehen valvontaan kohdistuva osuus uuden valvontaviranomaisen toiminnasta voidaan arvioida niin pieneksi, että laskutuksesta aiheutuvat kustannukset nousisivat kohtuuttoman suuriksi itse valvontamaksuun nähden. Nykyiseen tapaan vakuutusasiamiesten suhteellinen osuus valvontamaksusta on otettu huomioon vakuutusyrityksiltä perittävien valvontamaksujen yhteismäärässä. Nykyisestä vakuutusvalvontamaksulaista poiketen valvontamaksu perittäisiin myös niiltä vakuutusmarkkinoilla toimivilta valvottavilta, joiden kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa ja joilla on Suomessa sivuliike.

Yleensä valvottavilta perittäisiin sekä kiinteä perusmaksu että toiminnan laajuuteen perustuva suhteellinen maksu. Tällaisia valvottavia olisivat muun muassa luottolaitokset, vakuutus- ja eläkelaitokset, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt. Pelkkä perusmaksu perittäisiin samoilta toimijoilta, joilta rahoitusvalvontamaksulain mukaan peritään vain perusmaksu. Lisäksi perusmaksu perittäisiin vakuutusmeklareilta sekä niiltä vakuutusmarkkinoilla toimivilta ulkomaisilta valvottavilta, joiden kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa ja joilla on Suomessa sivuliike.

Suhteellisen maksun perusteita yksinkertaistettaisiin tuntuvasti nykytilaan verrattuna. Ensinnäkin suhteellinen maksu määräytyisi vain yhden perusteen mukaan. Toiseksi mahdollisimman monen toimijan suhteellinen maksu määräytyisi taseen mukaan. Pankkien ja luottoyhteisöjen lisäksi tämä koskisi kaikkia vakuutusyhtiöitä ja eläkelaitoksia, vakuutusyhdistyksiä sekä eräitä muita vakuutusalalla toimijoita. Taseen käyttäminen maksun perusteena helpottaisi maksujen vertailtavuutta ja valvontamaksujen toimeenpanoa. Lisäksi tase ei ole yhtä altis vuotuisille heilahteluille kuin liikevaihto tai muut tuloslaskelmat erät, mikä varmistaa valvontamaksujen tasaista vuotuista kertymää ja siten myös Finanssivalvojan toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Eräissä tapauksissa muu mittari kuin tase heijastaa paremmin sekä valvonnasta aiheutuvaa työmäärää että valvonnan jakautumista saman ryhmän eri toimijoiden kesken. Näistä syistä suhteellisen maksun perusteena olisi sijoituspalveluyritysten ja pörssin kohdalla liikevaihto, rahastoyhtiöiden kohdalla hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä ja työttömyyskassojen kohdalla jäsenmaksutulo. Nämä perusteet vastaavat suunnilleen niitä perusteita, joita

kysymyksessä oleviin valvottaviin sovelletaan nykyisen lain mukaan.

Eri maksuvelvollisryhmien valvontamaksuosuuksissa tapahtuisi eräitä merkittäviä muutoksia. Ensinnäkin luottolaitosten osuuden Finanssivalvonnan rahoituksesta arvioidaan merkittävästi laskevan vuoteen 2007 verrattuna. Tämä johtuu sekä maksuperusteiden tason tarkistamisesta että edellä käsitellystä suomalaisten luottolaitosten muuttumisesta ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeiksi.

Toiseksi Finanssivalvonnan on suunnattava nykyistä merkittävästi enemmän voimavaroja työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan ja riskienhallintajärjestelmien valvontaan ja analysointiin. Myös henkivakuutusyhtiöiden ja vahinkovakuutusyhtiöiden valvontaan ja tarkastukseen lisättäisiin voimavaroja. Tämä on välttämätöntä varauduttaessa EU:ssa vireillä olevaan vakuutusyritysten vakavaraisuusuudistukseen (Solvenssi II). Sitä koskevassa direktiiviehdotuksessa lähdetään siitä, että valvonta perustuu tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan. Uudessa valvontajärjestelmässä huomioidaan vakuutusyritysten todellinen riskiprofiili. Korkean riskiprofiilin omaavien vakuutusyritysten tunnistaminen ja riskien arviointi edellyttävät valvojalta lisääntyviä voimavaroja ja korkeaa ammattitaitoa.

Kolmanneksi maksuperusteissa on otettu huomioon, että julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden markkinavalvonta ja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laadittujen tilinpäätösten valvonta (IFRS-valvonta) on vaatinut Rahoitustarkastukselta selvästi ennakoitua enemmän voimavaroja. Tämä edellyttää näiden maksuvelvollisten valvontamaksujen korottamista. Lisäksi sijoituspalveluyritysten maksuperusteita on tarkistettava. Toisaalta rahastoyhtiöiden kustannusosuutta ehdotetaan laskettavaksi, jotta valvontamaksut paremmin heijastaisivat rahastoyhtiöiden valvonnasta aiheutuvaa työmäärää.

Vakuutusyhtiöiden lisäksi muutoksia Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien valvontamaksuissa tapahtuisi erityisesti seuraavasti: eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvontamaksut laskevat ja julkisyhteisöjen eläkelaitosten sekä työttömyyskassojen valvontamaksut nousevat. Muutokset perustuvat yhtäältä vakuutusvalvonnan nykyiseen työmäärään ja toisaalta Finanssivalvonnan tehtävien painotuksiin.

Valvontamaksujen jakautuminen maksuvelvollisryhmittäin on esitetty esityksen liitteessä (Taulukko 15).

6 Esityksen vaikutukset

6.1 Yleiset vaikutukset

Ehdotettu rahoitus- ja vakuutusvalvonnan yhdistäminen olisi omiaan edistämään finanssimarkkinoiden vakaata toimintaa, koska se tehostaisi erityisesti valvonnan kohteena olevien luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten sijoitusriskien valvontaa sekä Suomen markkinoilla keskeisessä asemassa olevien rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa. Tämä vähentäisi osaltaan vakavien rahoitusmarkkinakriisien syntymistä ja niiden hoidosta julkiselle taloudelle aiheutuvia kustannuksia.

Ehdotetulla valvontojen yhdistämisellä edistettäisiin parhaan käytettävissä olevan asiantuntemuksen hankkimista finanssimarkkinoilla esiintyvien riskien valvontaan. Ehdotetut säännökset olisivat siten omiaan parantamaan tallettajien, muiden asiakkaiden ja sijoittajien asemaa sekä edistämään vakuutettujen etujen turvaamista. Lisäksi valvontojen yhdistämisestä seuraisi jonkin verran hallinnollisia synergiaetuja.

6.2 Vaikutukset yrityksiin

Edellä mainitut yleiset vaikutukset olisivat omiaan osaltaan lisäämään luottamusta suomalaisten finanssialan yritysten toimintaan ja siten parantamaan niiden yleisiä kilpailuedellytyksiä. Lisäksi valvontojen yhdistäminen olisi omiaan vähentämään muun muassa finanssikonglomeraattien valvonnasta ja siihen liittyvästä raportoinnista valvottaville aiheutuvia kustannuksia, koska valvontojen yhdistäminen helpottaisi käytännön valvontatoiminnan koordinointia.

Ehdotetuilla valvonnan kustannusten kattamista koskevilla muutoksilla ei olisi olennaista vaikutusta yrityksiin, koska valvonnan

kohteena olevat yritykset vastaavat nykyisinkin sekä rahoitus- että vakuutusvalvonnan kustannuksista eikä valvontamaksujen määräytymistä koskevia periaatteita ehdoteta merkittävästi muutettavaksi. Finanssivalvonnan kustannusten kattaminen tapahtuisi pääosin nykyiseen tapaan eli valvonnan kohteilta perittävillä valvontamaksuilla ja toimenpidemaksuilla, kuten edellä jaksossa 5.6. on esitetty. Ehdotetut valvontamaksujen perusteet johtavat arvion mukaan noin 20,8 miljoonan euron kertymään, mikä on 1,5 miljoonaa euroa pienempi määrä kuin mitä Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto yhteensä perivät vuoden 2007 valvontamaksuja. Eri valvottavaryhmien kohdalta muutokset perustuvat yhtäältä nykyisten valvojien työn kohdentumiseen ja maksujen tasapuolisuuteen ja toisaalta arvioon lähivuosien toimintaympäristön muutoksista ja valvonnan painoalueista. Lähinnä luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläkekassojen valvontamaksut kokonaisuutena laskevat. Vastaavasti sijoituspalveluyritysten, julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden, vahinkovakuutusyhtiöiden, työeläkevakuutusyhtiöiden, julkisyhteisöjen eläkelaitosten sekä muun muassa työttömyyskassojen valvontamaksut nousevat.

6.3 Vaikutukset julkiseen talouteen ja viranomaisiin

Ehdotetuilla säännöksillä ei ole merkittävää vaikutusta julkiseen talouteen, koska valvonnan kustannukset katettaisiin kuten nykyisinkin pääosin valvonnan kohteilta perittävillä valvontamaksuilla. Ehdotettu valvontamaksujen tason alentaminen saattaisi lyhyellä aikavälillä vähentää jonkin verran Suomen Pankin ylijäämää ja siten Suomen Pankin voittovaroista valtion käytettäväksi siirrettävää määrää.

Nykyinen Vakuutusvalvontavirasto ehdotetaan lakkautettavaksi ja sen tehtävät siirrettäväksi lähes sellaisenaan uudelle valvontaviranomaiselle. Uuden valvontaviranomaisen virat voitaisiin täyttää niitä haettavaksi julistamatta ja uuden valvontaviranomaisen tehtävät säilyisivät sekä Rahoitustarkastuksen että Vakuutusvalvontaviraston osalta ennallaan. Ehdotuksella ei sen vuoksi arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston henkilöstön asemaan lukuun ottamatta sitä, että palvelussuhteen ehdot myös Vakuutusvalvontaviraston nykyisen henkilöstön osalta määräytyisivät vastedes Suomen Pankissa noudatettavien ehtojen mukaisesti. Koska Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten valtiolla ennen vuotta 1995 kartuttaman paremman eläketurvan menetys olisi korvattava, valtiolle aiheutuu tästä lisäkustannuksia noin 275 000 euroa.

Ehdotetut muutokset Finanssivalvonnan tehtäviin, kuten potilasvahinkolautakunnan ja liikennevahinkolautakunnan valvontaan ja hallintoon liittyvien eräiden tehtävien siirtäminen sosiaali- ja terveysministeriölle ehdotetun siirtymäajan jälkeen sekä panttilainauslaitosten valvonnan siirtäminen Etelä-Suomen lääninhallitukselle lisäävät jonkin verran näiden viranomaisten kustannuksia. Tehtävät ovat kuitenkin siinä määrin vähäisiä, että ne eivät edellytä henkilöstön lisäämistä näissä viranomaisissa.

7 Asian valmistelu

Esitys perustuu valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän muistioon. Työryhmämuistion ehdotuksista on pyydetty lausunnot….

8 Muut esitykseen vaikuttavat seikat

Eläketurvakeskus ehdotetaan toistaiseksi säilytettäväksi Finanssivalvonnan valvonnassa. Sosiaali- ja terveysministeriössä on kuitenkin parhaillaan vireillä Eläketurvakeskusta koskevan lainsäädännön muutostarpeiden arviointi. Tässä yhteydessä tulee harkittavaksi, onko Eläketurvakeskuksen talouden valvonta tarkoituksenmukaista säilyttää Finanssivalvonnan tehtävänä. Samalla tavoin on mahdollisimman pian tarpeen selvittää, onko Koulutusrahaston valvonta sekä työttömyysturvan toimeenpanoon liittyvät Vakuutusvalvontavirastolle nykyisin kuuluvat tehtävät

tarkoituksenmukaista säilyttää Finanssivalvonnalla.

Aluehallinnon uudelleenjärjestäminen, mukaan lukien lääninhallitusten tehtävät, on parhaillaan valtionvarainministeriön selvitettävänä. Tähän liittyvät mahdolliset esitykset saattavat vaikuttaa ehdotettuun lakiin panttilainauslaitoksista, jonka mukaan panttilainauslaitosten valvonta siirtyisi Etelä-Suomen lääninhallituksen tehtäväksi.

Esitykseen ei ole sisällytetty valtion eläkerahastosta annettuun lakiin ja kunnalliseen eläkelakiin ehdotettuja muutoksia vastaavia kirkkolain muutoksia, koska kirkkolain muuttamisesta päätetään kirkolliskokouksen esityksestä. Mainittuja muutosehdotuksia vastaavat muutokset kirkkolakiin on siten tarpeen valmistella erikseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Finanssivalvonnasta

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Tehtävä, tavoite ja hallinnollinen asema.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin rahoitus- ja vakuutusvalvonnasta vastaavan uuden valvontaviranomaisen, Finanssivalvonnan, yleistehtävästä. Tehtävistä säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa 3 §:ssä. Momentti korvaisi nykyisen RataL 3 §:n ja VVVL:n 1 §:n 1 momentin.

Momentin mukaan Finanssivalvonnan yleisenä tehtävänä olisi valvoa luottolaitosten, vakuutus- ja eläkelaitosten, muiden finanssipalveluja tarjoavien yritysten ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään.

Lisäksi Finanssivalvonnan tehtävänä olisi nykyistä RataL 3 §:ää vastaavasti edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla. Säännös koskisi kaikkien valvonnan kohteena olevien finanssipalvelujen tarjoajien asiakassuhteissa sekä arvopaperimarkkinoilla noudatettavia menettelytapoja. Finanssivalvonta voisi edistää tällaisten menettelytapojen noudattamista esimerkiksi kokoamalla toimialan omia suosituksia hyvästä pankkitavasta, hyvästä vakuutustavasta ja hyvästä arvopaperimarkkinatavasta ja tiedottamalla niistä valvonnan kohteille ja yleisölle. Sitä vastoin ehdotuksen tarkoituksena ei olisi laajentaa Finanssivalvonnan tehtäviä nykyisin toimialan itsesääntelyn piirissä olevaan hyvän markkinatavan määrittelyyn. Ehdotetun säännöksen nojalla Finanssivalvonta voisi kuitenkin ohjata valvonnan kohteita noudattamaan alan parhaita käytäntöjä finanssipalvelujen tarjonnassa esimerkiksi sopimusehdoissa ja asiakkaiden informoinnissa sekä tilinpäätösinformaation esittämisessä. Lisäksi Finanssivalvonta valvoisi ehdotetun 3 §:n 2 kohdassa tarkoitetun laillisuusvalvontatehtävänsä nojalla hyvän tavan noudattamista siltä osin kuin asianomaista valvonnan kohdetta koskevassa erityislainsäädännössä säädetään nimenomaisesti valvottavan velvollisuudesta noudattaa hyvää markkinatapaa. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin arvopaperimarkkinalakiin, vakuutusyhtiölakiin ja vakuutusedustuksesta annettuun lakiin.

Finanssivalvonnan yleisenä tehtävänä olisi momentin mukaan niin ikään edistää yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Finanssivalvonta voisi hoitaa tätä tehtäväänsä esimerkiksi ylläpitämällä internet-sivustoa, joka sisältäisi yleiskuvauksen Suomen finanssimarkkinoista ja niillä tarjottavien tuotteiden keskeisistä ominaisuuksista ja riskeistä sekä asiakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Lisäksi tähän tehtävään kuuluisi tiedottaminen finanssimarkkinoilla kuluttajille tarjottaviin, erityisesti markkinoille tuleviin uudentyyppisiin tuotteisiin mahdollisesti liittyvistä erityisistä riskeistä.

Finanssimarkkinoilla tarkoitettaisiin laissa rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita, mukaan lukien eläkelaitokset. Finanssimarkkinoiden käsite määräytyisi tarkemmin ehdotettujen 4 ja 5 §:n mukaisesti, joissa määriteltäisiin valvonnan kohteena olevat valvottavat, niihin rinnastettavat ulkomaisen valvottavan sivuliikkeet, muut finanssimarkkinoilla toimivat ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan toiminnalle asetettavista yleisistä tavoitteista. Ehdotetun momentin mukaan Finanssivalvonnan tavoitteena olisi edistää luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa ja siten osaltaan finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista sekä pitää muuten yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Säännös korvaisi nykyisen RataL 2 §:n ja VVVL 1 §:n 2 momentin.

Finanssivalvonnan toiminnan keskeinen tavoite olisi edistää luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa ja siten finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista. Ehdotetun momentin mukaan Finanssivalvonta toteuttaisi tavoitetta edistää

finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista ensisijaisesti valvomalla sen valvottaviksi säädettyjen yksittäisten valvottavien (mukaan lukien niiden muodostamat konsernit ja niihin rinnastettavat ryhmittymät) toiminnan vakautta, erotukseksi ensisijaisesti valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin vastuulla olevasta koko rahoitus- ja maksujärjestelmän vakauden turvaamisesta ja sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevan koko vakuutusmarkkinoiden vakauden turvaamisesta. Momentissa tarkoitettu vakuutettujen etujen käsite kattaisi sekä vakuutuksenottajan että mahdollisen muun edunsaajan lain ja sopimuksen mukaiset edut.

Momentissa ehdotettu tavoite pitää yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan myös muuten kuin edistämällä edellä mainitulla tavalla luotto-, vakuutus-, ja eläkelaitosten vakaata toimintaa kattaisi ensisijaisesti arvopaperimarkkinavalvonnan tavoitteena olevan korkeatasoisen sijoittajansuojan sekä markkinoiden läpinäkyvän ja tasapuolisen toiminnan. Lisäksi tavoite kattaisi korkeatasoisen asiakkaansuojan edistämisen rahoitus- ja vakuutuspalvelujen tarjonnassa.

Valvontaviranomaisen eräiden keskeisten toimivaltuuksien, kuten toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen sekä toimeenpanokiellon, edellytykseksi asetettaisiin jäljempänä tarkemmin sanotulla tavalla, että toimivaltuuden käyttö on tarpeen tässä momentissa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan hallinnollisesta asemasta. Momentin mukaan Finanssivalvonta toimisi nykyistä Rahoitustarkastusta vastaavasti Suomen Pankin yhteydessä ja sitä koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi niin ikään Rahoitustarkastuksen nykyistä asemaa vastaavasti valtiovarainministeriölle. Momentti vastaisi nykyistä RataL 1 §:n 1 ja 3 momenttia.

2 §. *Sovellettava lainsäädäntö*. Ehdotetun *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan hallintoon sovellettaisiin tämän lain lisäksi lakia Suomen Pankista, lakia Suomen Pankin virkamiehistä ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä. Pykälä vastaisi asiasisällöltään mitä Rahoitustarkastuksesta on nykyisin säädetty RataL 1 §:n 2 momentissa. Pankkivaltuuston johtosääntöä sovellettaisiin pankkivaltuustoon myös sen käsitellessä Finanssivalvontaa koskevia asioita.

Laissa ei erikseen viitattaisi hallintolakiin ja muihin julkiseen hallintoon yleisesti sovellettaviin lakeihin kuten julkisuus- ja kielilainsäädäntöön ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annettuun lakiin vaan ne tulisivat sovellettaviksi näiden lakien yleisen soveltamisalan mukaisesti myös Finanssivalvontaan, jollei laissa erikseen toisin säädetä.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta säädettäisiin tämän lain lisäksi jäljempänä ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

3 §. *Toiminta.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 4 §:ää ja VVVL 3 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan tehtäväalueista. Pykälän tarkoituksena on kuvata Finanssivalvonnan tärkeimmät tehtävät. Se missä laajuudessa Finanssivalvonta kutakin tehtäväaluetta hoitaisi ja kuinka paljon voimavaroja se kuhunkin niistä kohdistaisi, jäisi riippumaan niistä tarkemmista tavoitteista ja toiminnan painopisteistä, joita Finanssivalvonnan johtokunta Finanssivalvonnan toiminnalle kulloinkin asettaa.

Pykälän *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi myöntää valvottaville toimilupia, vahvistaa jäljempänä 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja *valvottavien* ja muiden valvonnan kohteeksi säädettyjen toimintaa koskevia sääntöjä ja rekisteröidä valvonnan kohteeksi säädettyjä. Valvonnan kohteeksi säädetyillä tarkoitettaisiin tässä ja muualla tässä laissa valvottavia, ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä, muita finanssimarkkinoilla toimivia sekä 4 §:n 5 momentissa tarkoitettuja julkisia eläkelaitoksia. Kohta vastaisi nykyisen RataL 4 §:n 1 kohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin vaan vastaavista Vakuutusvalvontaviraston tehtävistä säädetään nykyisin pelkästään kussakin sen valvottavaa koskevassa erityislaissa. Ehdotettu kohta olisi luonteeltaan yleissäännös, joka ei sinänsä loisi Finanssivalvonnalle toimivaltaa eikä siten korvaisi nykyisiä, kutakin valvonnan kohdetta koskevia

erityisiä säännöksiä toimivaltaisesta viranomaisesta.

Pykälän *2 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa, että valvonnan kohteeksi säädetyt noudattavat finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä sekä toimilupaansa ja jäljempänä 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia toimintaansa koskevia sääntöjä. Säännös vastaisi nykyisen RataL 4 §:n 2 kohtaa ja osittain VVVL:n 3 §:n 1 kohtaa. Laissa ei, kuten nykyisinkään, määriteltäisi, mitä finanssimarkkinoita koskevilla säännöksillä tarkoitetaan vaan tältä osin Finanssivalvonnan tehtävät määräytyisivät erityisesti sen mukaan mitä kutakin valvonnan kohteena olevaa yhteisöä tai laitosta koskevassa erityislainsäädännössä on niiden velvollisuudeksi säädetty. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi siten erityisesti valvoa kutakin valvonnan kohteena olevaa yhteisöä tai laitosta koskevaa erityislainsäädäntöä. Lisäksi kohdassa tarkoitettuun finanssimarkkinoita koskevien säännösten noudattamisen valvontaan sisältyisi vakiintuneen tulkinnan mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annetun lainsäädännön noudattamisen valvonta. Finanssivalvonnan tehtävänä olisi myös valvoa valvottavien ja ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden palvelujen markkinointia ja sopimusehtoja koskevan yleis- ja erityislainsäädännön esimerkiksi kuluttajansuoja- ja vakuutussopimuslain noudattamista, laissa tarkemmin säädettävällä tavalla yhteistyössä yleisten kuluttajaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan tehtävänä ei sitä vastoin olisi yleisten yhteisöoikeudellisten säännösten ja niihin perustuvien yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen noudattamisen valvonta. Siltä osin kuin finanssimarkkinoita koskevissa säännöksissä on asetettu erityisiä vaatimuksia yhtiö- tai yhdistysjärjestykselle tai säännöille. Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluisi ehdotetun 6 §:n 13 kohdan mukaisesti myös näiden valvonta. Finanssivalvonnan tehtäviin ei myöskään kuuluisi esimerkiksi kilpailu-, vero- tai työlainsäädännön tai muun sellaisen yleisen lainsäädännön noudattamisen valvonta. Siltä osin kuin toimilupavalvottava törkeästi rikkoo tällaista lainsäädäntöä, Finanssivalvonta voisi puuttua valvottavan toimintaan lähinnä yleisten toimilupaedellytysten, kuten johdon luotettavuuden ja luotettavan hallinnon, laiminlyönnin perusteella.

Pykälän *3 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Nämä säännökset sisältyvät pääasiassa arvopaperimarkkinalakiin ja muuhun arvopaperimarkkinalainsäädäntöön. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 3 kohtaa.

Pykälän *4 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamista siten kuin laissa tarkemmin säädetään. Säännös vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL 4 §:n 3 a kohtaa. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien valvonnasta säädettäisiin tarkemmin jäljempänä 37 §:ssä.

Pykälän *5 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä siten kuin laissa erikseen säädetään. Määräystenantovaltuuksista säädettäisiin, kuten nykyisinkin erikseen kutakin valvonnan kohdetta koskevassa erityislainsäädännössä. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 4 kohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin.

Pykälän *6 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi ohjata ja valvoa säästöpankkilaissa tarkoitetun säästöpankkitarkastuksen toimintaa. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 5 kohtaa.

Pykälän *7 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi seurata ja arvioida finanssimarkkinoiden ja valvonnan kohteeksi säädettyjen muun toimintaympäristön sekä valvottavien yleisen taloudellisen aseman ja ohjaus- ja valvontajärjestelmien kehitystä ja tehdä aloitteita finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön kehittämisestä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistua lainsäädännön valmisteluun. Kohta vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL 4 §:n 6 ja 7 kohtaa ja osittain VVVL 3 §:n 2 kohtaa. Kohdassa asetettaisiin Finanssivalvonnalle yleinen velvollisuus seurata finanssimarkkinoiden ja niiden toimintaympäristön sekä valvottavien sisäisten ohjaus- ja valvontajärjestelmien kehitystä ja osallistua asiantuntemuksellaan fi-

nanssimarkkinoiden ja niitä koskevan lainsäädännön kehittämiseen. Finanssivalvonnalla olisi kohdan nojalla oikeus kerätä finanssimarkkinoiden kehityksen yleistä seurantaa varten tietoja myös ulkomaisten valvottavien Suomessa olevilta sivuliikkeiltä.

Pykälän *8 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi seurata ja arvioida peruspankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 6 a kohtaa.

Pykälän *9 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi edistää valvottavien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta. Vastaavaa kohtaa ei sisälly nykyiseen lakiin. Kohdassa tarkoitettu tehtävä tukisi osaltaan vuoden 2007 alussa voimaan tulleen luottolaitosten vakavaraisuusuudistuksen periaatteita, joissa korostetaan valvottavien vakavaraisuuden hallinnalle asetettavien laadullisten vaatimusten valvontaa. Vastaavia periaatteita on ehdotettu myös vakuutusyhtiöiden parhaillaan valmisteltavana olevaan vakavaraisuusuudistukseen. Kohdan nojalla Finanssivalvonta voisi ohjata valvottavia soveltamaan alan parhaita käytäntöjä valvottavien sisäisessä valvonnassa ja taloudellisten riskien hallinnassa siltäkin osin kuin lakiin ei ole voitu sisällyttää riittävän täsmällisiä pakottavia säännöksiä tällaisten riskien hallinnalle asetettavista laadullisista vaatimuksista. Lisäksi kohta käsittäisi hyvien hallintoperiaatteiden (ns. *corporate governance* -periaatteiden) edistämisen valvottavissa. Finanssivalvonta voisi hoitaa kohdassa tarkoitettua tehtäväänsä erityisesti kokoamalla toimialan parhaita käytäntöjä ja antamalla valvottaville niiden noudattamista koskevia suosituksia.

Pykälän *10 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi edellä 1 §:ssä säädetyn yleistehtävän mukaisesti edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 8 kohtaa. Vastaavaa säännöstä ei sisälly Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin. Kohdassa tarkoitettu hyvä tapa kattaisi sekä hyvän pankkitavan, hyvän arvopaperimarkkinatavan että hyvän vakuutustavan samoin kuin hyvän vakuutuksenvälitystavan. Lisäksi kohta kattaisi tilinpäätösinformaatiota koskevien parhaiden käytäntöjen edistämisen. Kohdan nojalla Finanssivalvonta voisi koota esimerkiksi toimialan itsesääntelyyn perustuvia menettelytapasuosituksia, tiedottaa niistä yleisölle ja muille markkinaosapuolille sekä ohjata valvonnan kohteita noudattamaan tällaisia suosituksia ja muita alan parhaita käytäntöjä finanssipalvelujen tarjonnassa ja tilinpäätösinformaation esittämisessä. Lisäksi Finanssivalvonta valvoisi suoraan 2 kohdassa tarkoitetun laillisuusvalvontatehtävänsä nojalla hyvän tavan noudattamista siltä osin kuin asianomaista valvonnan kohdetta koskevassa erityislainsäädännössä säädetään nimenomaisesti valvonnan kohteeksi säädettyjen velvollisuudesta noudattaa hyvää markkinatapaa. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin arvopaperimarkkinalakiin, vakuutusyhtiölakiin ja vakuutusedustuksesta annettuun lakiin.

Pykälän *11 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi koota ja määräajoin julkaista vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta. Vastaava säännös sisältyy nykyisin vakuutusalan osalta VVVL 3 §:n 2 kohtaan. Kohta mahdollistaisi vastaavien tietojen kokoamisen ja julkistamisen myös rahoitusalan valvottavien osalta siltä osin kuin se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Kohdan mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi muutenkin edistää finanssimarkkinoiden toimintaa ja finanssipalveluja koskevan tietoaineiston saatavuutta. Viimeksi mainitulta osin kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 9 kohtaa siten muutettuna, että kohta kattaisi markkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston lisäksi myös finanssipalveluja koskevan tietoaineiston.

Pykälän *12 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua viranomaisten väliseen kotimaiseen yhteistyöhön. Nykyisessä laissa vastaavasta tehtävästä säädetään RataL 4 §:n 10 kohdassa ja VVVL 3 §:n 4 kohdassa. Lakiin ei, kuten nykyisinkään, sisällytettäisi tarkempia säännöksiä viranomaisten välisestä kotimaisesta yhteistyöstä vaan se jäisi yleisten julkisessa hallinnossa vakiintuneiden periaatteiden ja menettelytapojen varaan.

Pykälän *13 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua Euroopan pankkivalvojien komitean, Euroopan arvopa-

perivalvojien komitean ja Euroopan vakuutusvalvojien komitean työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi Euroopan Unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Nykyisessä laissa vastaavasta tehtävästä säädetään RataL 4 §:n 10 kohdassa ja VVVL 3 §:n 4 kohdassa. Kohdassa säädettäisiin nykyistä tarkemmin valvontaviranomaisen velvollisuudesta osallistua EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisista koostuviin komiteoihin. Näillä komiteoilla on keskeinen rooli valvontakäytäntöjen yhtenäistämisessä Unionin alueella samoin kuin komission neuvomisessa rahoitus- ja vakuutusalan EY-lainsäädännön kehittämisessä. Finanssivalvonnan tulisi kohdan nojalla erityisesti pyrkiä edistämään yhteisten valvontakäytäntöjen edistämistä EU:n finanssimarkkinoilla sekä pyrkiä vaikuttamaan valmisteilla olevaan EY-lainsäädäntöön niiden tavoitteiden mukaisesti, jotka Finanssivalvonnan johtokunta ehdotetun 10 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla asettaa.

Lisäksi kohdassa tarkoitettu yhteistyö kattaisi varsinaisen valvontayhteistyön sekä toisten ETA-valtioiden että muiden maiden valvontaviranomaisten kanssa. Tällaisesta valvontayhteistyöstä ehdotetaan säädettäväksi yksityiskohtaisesti 6 luvussa.

Pykälän *14 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi osallistua rahoitusjärjestelmän lainvastaisen hyväksikäytön estämiseen. Kohta vastaisi nykyistä RataL 4 §:n 11 kohtaa ja se kattaisi erityisesti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Lisäksi kohta kattaisi yhteistyön poliisin kanssa erityisesti arvopaperimarkkinarikosten tutkinnassa ja tutkintaan saattamisessa.

Pykälän *15 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi edistää yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa finanssialanalan tieteellistä tutkimusta ja koulutusta. Kohta kattaisi erityisesti nykyisin VVVL 3 §:n 4 a kohdassa tarkoitetun vakuutusmatematiikan ja muun vakuutusalan tutkimuksen. Mainitusta lainkohdasta poiketen kohdassa ei nimenomaisesti viitattaisi Finanssivalvonnan itse harjoittamaan tutkimukseen. Tällaisen tutkimustehtävän säätäminen nimenomaisesti Finanssivalvonnan itsensä hoidettavaksi ei ole perusteltua, koska tällaisen tutkimuksen harjoittaminen saattaa olla tarkoituksenmukaisempaa järjestää esimerkiksi korkeakoululaitoksen tai tutkimuslaitosten piirissä.

Pykälän *16 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä olisi lisäksi suorittaa sille laissa säädetyt muut tehtävät. Kohta vastaisi nykyisen RataL 4 §:n 12 kohtaa ja VVVL 3 §:n 6 kohtaa.

Koska Finanssivalvonta ei enää toimisi sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa, laissa ei enää viitattaisi Vakuutusvalvontavirastolle nykyisin kuuluvaan tehtävään hoitaa ministeriön sille määräämät hallinnolliset tehtävät sekä vakuutustoimintaan kuuluvat selvitys-, tilastointi- ja tutkimustehtävät.

4 §. *Valvottavat*. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 5 §:ää ja VVVL 2 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan valvottavista. Pykälästä ilmenevällä valvottavien määrittelyllä on erityistä merkitystä jäljempänä 3 luvussa säädettävien Finanssivalvonnan toimivaltuuksien soveltamisen kannalta, koska Finanssivalvonnan käytettävissä olevat toimivaltuudet riippuvat osittain siitä, onko valvonnan kohteena tässä pykälässä tarkoitettu valvottava, ehdotetussa 5 §:ssä tarkoitettu muu finanssimarkkinoilla toimiva, toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen valvottavan Suomessa oleva sivuliike vai julkisyhteisöjen eläkelaitos.

Pykälän *1 momentin* mukaan valvottavalla tarkoitettaisiin tässä laissa sekä 2 että 3 momentissa tarkoitettuja valvottavia. Viitattaessa jäljempänä laissa valvottavaan tarkoitettaisiin siten sekä 2 momentissa tarkoitettua toimilupavalvottavaa että 3 momentissa tarkoitettua muuta valvottavaa, jollei muuta erikseen sanota. Lisäksi jäljempänä 4 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonta valvoo toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä ehdotetun 6 luvun mukaisesti. Toimivaltuuksien käytön osalta tällaiset sivuliikkeet rinnastuisivat kuitenkin käytännössä tässä momentissa tarkoitettuihin valvottaviin.

Pykälän *2 momentissa* mainittaisiin toimilupavalvottavat. Toimilupavalvottavilla tarkoitettaisiin sekä niitä valvottavia, joille Finanssivalvonta myöntää toimiluvan, että niitä valvottavia, joille muu viranomainen, käytännössä valtioneuvosto, valtiovarainministeriö tai sosiaali- ja terveysministeriö, myöntää

toimiluvan. Momentissa mainittujen valvottavien velvollisuudesta hakea toimintaansa varten toimilupa säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta erikseen niitä koskevassa erityislaissa. Momentissa tarkoitettuja toimilupavalvottavia olisivat luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, työeläkevakuutusyhtiöt, rahastoyhtiöt ja säilytysyhteisöt, sijoituspalveluyritykset, arvopaperipörssit, optioyhteisöt, selvitysyhteisöt ja arvopaperikeskus sekä muussa kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa oleva sivuliike.

Ehdotettu jaottelu toimilupavalvottaviin ja muihin valvottaviin on tarpeen jäljempänä 3 luvussa ehdotettuun toimivaltuuksien porrastamiseen sen mukaan, kummantyyppisestä valvottavasta on kysymys. Vastaavaa jaottelua ei sisälly nykyiseen Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin eikä Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin.

Joiltakin valvottavilta ei nykyisen lain mukaan edellytetä varsinaista toimilupaa, vaikka ne muuten merkitykseltään ja niihin nykyisinkin sovellettavien keskeisten valvontavaltuuksien osalta rinnastuvat edellä tarkoitettuihin toimilupavalvottaviin. Tällaisia valvottavia ovat vakuutusyhdistykset, vakuutuskassat ja eläkesäätiöt sekä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien omistusyhteisöt samoin kuin osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö. Tämän vuoksi momentissa säädettäisiin, että edellä mainitut valvottavat rinnastetaan toimilupavalvottaviin eräitä 3 luvun säännöksiä sovellettaessa siitä huolimatta, että tällaiset valvottavat ehdotetun 3 momentin mukaan määritellään muiksi kuin toimilupavalvottaviksi. Siitä, mitä toimilupavalvottavia koskevia toimivaltuuksia sovellettaisiin mihinkin edellä mainituista muista valvottavista, säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa 3 luvussa kutakin toimivaltuutta koskevassa pykälässä.

Ehdotetusta momentista ja jäljempänä ehdotetuista 3 luvun säännöksistä seuraa, että vakuutusyhdistykset rinnastettaisiin toimilupavalvottaviin toiminnan rajoittamista ja lopettamista, johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeutta, asiamiehen asettamisoikeutta ja voitonjaon rajoittamista koskevien säännösten soveltamisen osalta. Nykyiseen lakiin verrattuna valvontaviranomaisen toimivaltuudet vakuutusyhdistysten valvonnassa laajenisivat koskemaan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeutta sekä voitonjaon rajoittamista.

Niin ikään ehdotetuista säännöksistä seuraa, että vakuutuskassat ja eläkesäätiöt rinnastettaisiin toimilupavalvottaviin siltä osin, kuin kyse on toiminnan rajoittamisesta ja lopettamisesta, johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeudesta ja asiamiehen asettamisoikeudesta. Nykyiseen lakiin verrattuna valvontaviranomaisen toimivaltuudet vakuutuskassojen ja eläkesäätiöiden valvonnassa laajenisivat koskemaan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista ja valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeutta.

Ehdotetuista säännöksistä seuraa edelleen, että toimilupavalvottaviin rinnastettaisiin myös luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö sekä osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö siltä osin, kuin kysymys on johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta, valvottavan ylimmän päättävän elimen koollekutsumisoikeudesta, asiamiehen asettamisoikeudesta ja voitonjaon rajoittamisesta. Näiltä osin ehdotetut säännökset poikkeaisivat nykyisestä laista vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisön osalta, joiden valvonnassa Vakuutusvalvontavirastolla ei ole edellä mainittuja toimivaltuuksia.

Pykälän *3 momentissa* lueteltaisiin muut valvottavat kuin 2 momentissa luetellut toimilupavalvottavat. Momentti vastaisi nykyistä lakia lukuun ottamatta ehdotetussa 4 ja 5 momentissa tarkoitettuja valvonnan kohteita. Lisäksi nykyisestä laista poiketen Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Eläketurvakeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Koulutusrahasto sekä ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön edustustot sa-

moin kuin vakuutusedustajat, jotka nykyisessä laissa on säädetty Vakuutusvalvontaviraston tai Rahoitustarkastuksen valvottaviksi, määriteltäisiin ehdotetussa 5 §:ssä tarkoitetuiksi muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi. Nykyiseen Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin ei sisälly jakoa valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin. Jaottelulla on merkitystä lähinnä edellä 3 §:ssä mainittujen Finanssivalvonnan tehtävien sekä eräiden 3 luvussa mainittujen toimivaltuuksien. osalta.

Ehdotetun *4 momentin* mukaan ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonnasta säädettäisiin jäljempänä 6 luvussa. Euroopan Unionin lainsäädännön mukaan tällaisten sivuliikkeiden taloudellisen aseman valvonta kuuluu eräitä vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta ulkomaisen valvottavan kotivaltion viranomaiselle. Tämän vuoksi ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen tällaisia sivuliikkeitä ei määriteltäisi Finanssivalvonnan valvottaviksi samalla tavoin kuin Finanssivalvonnan valvonnassa olevia suomalaisia yrityksiä. Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin ehdotetun 61 §:n nojalla samat tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet kuin varsinaisissa valvottavissa samoin kuin vastaava oikeus kieltää lainvastainen menettely sekä oikeus asettaa tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden ja toimenpidekiellon tehosteeksi uhkasakko. Lisäksi sivuliikkeelle voitaisiin antaa julkinen huomautus ja varoitus samojen periaatteiden mukaisesti kuin valvottaville. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus määräytyisi kuten varsinaisten valvottavienkin osalta sen mukaan, mitä laissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä. Finanssivalvonnan tehtävistä ja toimivaltuuksista momentissa tarkoitettujen sivuliikkeiden osalta säädettäisiin 6 luvussa. Ehdotetut säännökset eivät käytännössä poikkeaisi merkittävästi nykyisestä laista.

Ehdotetun *5 momentin* mukaan Finanssivalvonta valvoisi lisäksi valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, Kuntien eläkevakuutus -nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa, niin kuin kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) säädetään, sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään. Koska mainitut eläkelaitokset ovat julkisyhteisöjä eikä niihin siten voida soveltaa samanlaisia valvontavaltuuksia ja hallinnollisia sanktioita kuin yksityisoikeudellisiin valvonnan kohteisiin, Finanssinvalvonnan tehtävistä ja toimivaltuuksista niiden valvonnassa ehdotetaan säädettäväksi erikseen mainituissa laeissa.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälässä lueteltaisiin muut valvonnan kohteena olevat yritykset, laitokset ja henkilöt kuin edellä 4 §:ssä määritellyt valvottavat. Pykälä vastaisi lähtökohtaisesti nykyisen RataL 6 §:ää. Vastaavaa jaottelua valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin ei sisälly nykyiseen Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin. Sen mukaisesti mitä edellä 4 §:n osalta on sanottu, muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi määriteltäisiin lisäksi eräät nykyisin Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi määritellyt yritykset, laitokset ja henkilöt. Näitä olisivat Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Eläketurvakeskus, Ympäristövakuutuskeskus, Koulutusrahasto sekä ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön edustustot samoin kuin vakuutusedustajat ja vakuutusedustuslaissa tarkoitetut toisesta ETA-valtiosta olevien vakuutusedustajien Suomessa olevat sivuliikkeet.

6 §. *Muut määritelmät*. Pykälässä säädettäisiin eräistä jäljempänä laissa, erityisesti ehdotetussa 6 luvussa, käytettävien keskeisten käsitteiden määritelmistä. Mitä pykälässä sanotaan ulkomaisesta valvottavasta, koskisi myös luonnollista henkilöä, joka kotivaltion lainsäädännön mukaan voi harjoittaa toimiluvan alaista toimintaa.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan *ETA-valtiolla* tarkoitettaisiin laissa Euroopan Talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

Momentin *2 kohdan* mukaan *kotivaltiolla* tarkoitettaisiin tässä laissa 1 kohdassa tarkoitettua ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan 6 kohdassa tarkoitetulle ETA-valvottavalle. Mitä laissa sanottaisiin kotivaltiosta, sovellettaisiin soveltuvin osin myös ETA-valtioon, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle edellä tarkoitetulle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja Suo-

meen perustamatta sivuliikettä. Tällaisesta palvelujen rajat ylittävästä tarjonnasta säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa 6 luvussa.

Momentin *3 kohdan* mukaan *isäntävaltiolla* tarkoitettaisiin tässä laissa ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut jäljempänä 10 kohdassa tarkoitetun sivuliikkeen. Lisäksi kohdan mukaan ETA-valtioon, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle edellä tarkoitetulle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä sovellettaisiin soveltuvin osin mitä tässä kohdassa säädetään isäntävaltiosta.

Momentin *4 kohdan* mukaan *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* tarkoitettaisiin Finanssivalvontaa vastaavaa koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaista.

Momentin *5 kohdan* mukaan *ulkomaisella valvottavalla* tarkoitettaisiin tässä laissa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä vastaavaa ulkomaista yritystä, jolla on Suomessa sivuliike.

Momentin *6 kohdan* mukaan *ulkomaisella ETA-valvottavalla* tarkoitettaisiin tässä laissa toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanutta edellä 5 kohdassa tarkoitettua ulkomaista valvottavaa. Kohdassa tarkoitettuna ulkomaisena ETA-valvottavana ei pidettäisi muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saanutta ulkomaista valvottavaa silloinkaan, kun se on perustanut sivuliikkeen johonkin toiseen ETA-valtioon.

Momentin *7 kohdan* mukaan *ryhmävalvonnalla* tarkoitettaisiin tässä laissa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa.

Momentin *8 kohdan* mukaan *ryhmittymällä* tarkoitettaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää.

Momentin 9 kohdan mukaan *ulkomaisella ETA-ryhmittymällä* tarkoitettaisiin tässä laissa sellaista 8 kohdassa tarkoitettua ryhmittymää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys.

Momentin *10 kohdan* mukaan *sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin tässä laissa suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön ulkomaille perustamaa sivuliikettä sekä ulkomaisen luottoja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua vakuutusyhtiön sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua sivuliikettä sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua sivuliikettä.

Momentin *11 kohdan* mukaan *ulkomaisella sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin 5 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä. Määritelmä kattaisi sekä toisesta ETA-valtiosta että kolmansista maista olevien ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet.

Momentin *12 kohdan* mukaan *ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä* tarkoitettaisiin tässä laissa 6 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä.

Momentin *13 kohdan* mukaan säännöillä tarkoitettaisiin tässä laissa yhtiöjärjestystä, yhdistysjärjestystä sekä osuuskunnan, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan, talletussuojarahaston ja sijoittajien korvausrahaston ja julkisen kaupankäynnin sääntöjä sekä muita finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen vahvistaa tai jotka muuten perustuvat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin. Määritelmä olisi lain soveltamisen kannalta keskeinen, koska sen perusteella määräytyisi Finanssivalvonnan toimivalta puuttua valvottavan toimintaan. Kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin viitattaisiin Finanssivalvonnan tehtäviä koskevassa 3 §:n 2 kohdassa sekä toimiluvan peruuttamista koskevassa 26 §:ssä ja toimeenpanokieltoa koskevassa

33 §:ssä. Näissä lainkohdissa säädetyn mukaisesti Finanssivalvonnan toimivalta koskisi kuitenkin vain sellaisten sääntöjen tai niiden yksittäisten määräysten noudattamista, joista on erikseen säädetty finanssimarkkinoita koskevassa lainsäädännössä. Määritelmä ei siten käytännössä kattaisi nykyisin voimassa olevan säännösten perusteella esimerkiksi osakeyhtiö- tai osuuskuntamuotoisten luottolaitosten yhtiöjärjestyksiä tai sääntöjä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että tätä lakia sovellettaessa luottolaitoksen sivuliikkeeseen rinnastetaan luottolaitosdirektiivin 24 artiklassa tarkoitetulla tavalla myös rahoituslaitos, josta luottolaitos omistaa vähintään 90 prosenttia ja joka täyttää UlkLLL 4 §:ssä säädetyt ehdot.

2 luku **Hallinto**

7 §. *Toimielimet.* Pykälässä todettaisiin Finanssivalvonnan toimielimet, joita olisivat nykyisen Rahoitustarkastuksen toimielimiä vastaavasti eduskunnan pankkivaltuusto ja Finanssivalvonnan johtokunta. Suomen Pankin johtokunta vahvistaisi lisäksi Finanssivalvonnan talousarvion ehdotetun 10 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan toimintaa ohjaisi johtokunta. Johtokunnan kokoonpanosta säädettäisiin ehdotetussa 9 §:ssä ja sen tehtävistä 10 §:ssä.

Pykälän *2 momentin* mukaan pankkivaltuustolla olisi Finanssivalvonnassa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Näistä tehtävistä säädettäisiin ehdotetussa 8 §:ssä.

8 §. *Pankkivaltuusto.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 8 §:ää vastaavasti pankkivaltuuston tehtävistä Finanssivalvonnan hallinnossa ja valvonnassa.

Ehdotettu pykälä vastaisi nykyistä lakia lukuun ottamatta *3 kohdassa* tarkoitettua Finanssivalvonnan johtajan nimitysmenettelyä, jota ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyisestä laista poiketen johtokunnan tehtävänä olisi tehdä pankkivaltuustolle esitys johtajan nimittämisestä. Lisäksi pankkivaltuuston tehtäviin lisättäisiin johtokunnan jäsenen ja johtajan määräaikainen erottaminen tehtävästään.

9 §. *Johtokunta.* Pykälässä säädettäisiin johtokunnan kokoonpanosta, toimikaudesta, päätösvaltaisuudesta ja johtokunnan jäsenten pätevyysvaatimuksista sekä tehtävästä pidättämisestä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan johtokuntaan kuuluisi nykyisestä laista poiketen viisi jäsentä. Jäsenet nimittäisi, kuten nykyisinkin, Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenet, pankkivaltuusto. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonnan johtaja ei olisi johtokunnan jäsen.

Pykälän *2 momentin* mukaan jäsenet nimitettäisiin siten, että yksi jäsen nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi jäsen sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi jäsen Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Lisäksi ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen johtokuntaan valitaan lisäksi kaksi muuta jäsentä. Ehdotetusta 15 §:stä seuraa, että johtokunnan jäsen ei saisi olla valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa eikä kuulua niiden hallintoelimiin. Ehdotuksen tavoitteena oleva johtokunnan asiantuntemuksen monipuolistaminen edellyttää lisäksi, että mainitut muut jäsenet valittaisiin mainittujen viranomaistahojen ulkopuolelta. Nykyisestä laista poiketen johtokunnan jäsenille ei nykyisin yleisesti omaksutun hallintokäytännön mukaisesti nimitettäisi varajäseniä. Johtokunnan jäsenen pätevyysvaatimuksena olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenellä, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan. Pätevyysvaatimus koskisi myös muita kuin viranomaisten ehdotuksesta nimitettyjä jäseniä. Vakuutusvalvontavirasto johtokunnan jäsenille ei nykyisessä laissa ole asetettu pätevyysvaatimuksia.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin johtokunnan puheenjohtajasta ja johtokunnan toimikaudesta. Momentin mukaan pankkivaltuusto määräisi yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Johtokunnan toimikausi olisi kolme vuotta. Pykälä vastaisi nykyistä lakia, kuitenkin siten, että johtokunnan puheenjohtajaksi voitaisiin valita kuka tahansa johtokunnan jäsen.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin johtokunnan päätösvaltaisuudesta. Momentin mukaan johtokunta olisi päätösvaltainen kolmen

jäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden olisi oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaisiin yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisisi kokouksen puheenjohtajan ääni tai, 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua, uhkasakon tai muun hallinnollisen seuraamuksen määräämistä koskevaa asiaa ratkaistaessa, lievempi mielipide.

Pykälän *5 momentin* johtokunnan jäsen voitaisiin määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa, jos tämä on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta. Momentti vastaisi, mitä Rahoitustarkastuksen johtokunnan jäsenestä säädetään nykyisessä laissa lukuun ottamatta sitä, että momentti kattaisi nykyisestä poiketen muutkin kuin virkarikokset. Momentissa tarkoitetun päätöksen tekisi edellä ehdotetun 8 §:n 3 kohdan nojalla pankkivaltuusto.

10 §. *Johtokunnan tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 10 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan johtokunnan tehtävistä.

Ehdotetussa *1 momentissa* säädettäisiin valvontatoimintaan liittyvistä johtokunnan tehtävistä. Momentin 1 kohdan mukaan johtokunnan tulisi asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *2 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi hyväksyä ne lain nojalla annettavat määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt johtajan hyväksyttäväksi. Myös tämä kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *3 kohdan* mukaan johtokunta päättäisi Finanssivalvonnan kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista. Näitä periaatteita olisivat erityisesti EU:n rahoitusmarkkinoiden sääntelyyn vaikuttavat merkittävät kannanotot erityisesti arvopaperimarkkinavalvojien komiteassa, pankkivalvojien komiteassa ja vakuutusvalvojien komiteassa sekä ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa tehtäviä valvontasopimuksia ja kustannusten jakoa koskevat yleiset periaatteet. Johtokunta päättäisi lisäksi ehdotetun 2 momentin 2 kohdan mukaan erikseen yksittäisten valvontasopimusten hyväksymisestä ja niihin perustuvasta valvontatyön jakamisesta saatavien ja maksettavien korvausten hyväksymisestä. Nykyisestä laista poiketen johtokunta voisi siirtää Finanssivalvonnan antamat määräykset ja ohjeet johtajan vahvistettavaksi. Viimeksi mainituilta osin momentti olisi tarkoitettu sovellettaviksi sellaisiin merkitykseltään vähäisiin määräyksiin ja ohjeisiin ja niiden muutoksiin, joilla ei ole olennaista vaikutusta valvonnan kohteiden toimintaan tai toimintaedellytyksiin.

Momentin *4 kohdan* mukaan johtokunta huolehtisi finanssimarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *5 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi tuomita maksettavaksi Finanssivalvonnan asettama uhkasakko ja päättää 4 luvun mukaisista muista hallinnollisista seuraamuksista. Nykyisestä laista poiketen kohta käsittäisi myös muut hallinnolliset seuraamukset kuin uhkasakon.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin johtokunnalle kuuluvista Finanssivalvonnan hallintoon liittyvistä tehtävistä. Momentin *1 kohdan* mukaan johtokunta päättäisi Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsittelisi ehdotetussa 70 §:ssä tarkoitetun rahoitusalijäämän kattamista koskevan suunnitelman. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *2 kohdan* mukaan johtokunta hyväksyisi 67 §:ssä tarkoitetut valvontasopimukset ja niiden edellyttämistä valvontatehtävistä ulkomaan valvontaviranomaiselta perittävän tai sille maksettavan korvauksen siltä osin kuin Finanssivalvonta tällaisilla sopimuksilla ottaa hoitaakseen tai luovuttaa sellaisia tehtäviä, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämiin yhteistyövelvoitteisiin. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Valvontasopimukset ja niihin liittyvät kustannustenjakokysymykset liittyvät kuitenkin niin läheisesti jäljempänä johtokunnan muihin tehtäviin kuten talousarvion laatimiseen että niiden käsittely on tarpeen uskoa johtokunnan tehtäväksi.

Momentin *3 kohdan* mukaan johtokunta käsittelisi Finanssivalvonnan vuotuisen talo-

usarvion. Nykyisestä laista poiketen kohdassa todettaisiin selvyyden vuoksi nimenomaisesti, että johtokunnan tulee alistaa talousarvio Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi. Koska Finanssivalvonnan johtokunta päättää ehdotetun lain mukaan muun muassa Finanssivalvonnan toiminnan erityisistä tavoitteista ja toimintalinjoista, Suomen Pankin johtokunta ei voisi oma-aloitteisesti päättää olennaisista muutoksista talousarvioon vaan, jos se katsoo, ettei talousarvioita voida vahvistaa, sen tulisi palauttaa talousarvio Finanssivalvonnan johtokunnan uudelleen käsiteltäväksi.

Momentin *4 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia vastaavasti esittää Finanssivalvonnan työjärjestys pankkivaltuuston vahvistettavaksi.

Momentin *5 kohdan* mukaan johtokunta hyväksyisi Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet. Nykyiseen lakiin ei sisälly vastaavaa säännöstä. Palvelujen kilpailuttamista koskevien periaatteiden vahvistaminen olisi perusteltua säätää johtokunnan tehtäväksi, koska johtokunta vastaa muutoinkin talousarvion laatimisesta ja palvelujen kilpailuttaminen olisi omiaan lisäämään Finanssivalvonnan toiminnan kustannustehokkuutta, mikä on yksi esityksen keskeisistä tavoitteista.

Momentin *6 kohdan* mukaan johtokunnan tulisi tehdä pankkivaltuustolle esitys johtajan ja johtajan sijaisen nimittämisestä ja erottamisesta. Johtajaa koskevan nimitysehdotuksen tekemisestä ei säädetä lainkaan nykyisessä laissa.

Momentin *7 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Finanssivalvonnan ylimmät virkamiehet. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia. Ylimmät virkamiehet määriteltäisiin 17 §:ssä tarkoitetussa työjärjestyksessä.

Momentin *8 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *9 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi ratkaista sellaiset Finanssivalvonnan sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka työjärjestyksessä määrätään sen ratkaistaviksi. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *10 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi toimittaa vuotuinen kertomus Finanssivalvonnan toiminnasta pankkivaltuustolle. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *11 kohdan* mukaan johtokunnan tehtävänä olisi antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Nykyisestä laista poiketen kohdassa tarkoitettuun kertomukseen tulisi sisältyä arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä. Tällainen arvio olisi tarpeen erityisesti silloin, kun finanssimarkkinoiden rakenteessa on nähtävissä sellaisia todennäköisiä muutoksia, jotka saattavat johtaa valvontamaksuvelvollisten määrän vähenemiseen ja siten valvontamaksukertymän merkittävään alenemiseen esimerkiksi sen johdosta, että valvottavat muuttuvat ulkomaisten valvottavien sivuliikkeiksi

Momentin *12 kohdan* mukaan johtokunnan tulisi kuulla vuosittain valvonnan kohteeksi säädettyjen edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin kuin 3 kohdassa tarkoitetusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitetusta arviosta.

Pykälän *3 momentin* mukaan johtokunta ratkaisisi sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäväksi. Johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen johtajan päätettäväksi kuuluva asia säädettäisiin 13 §:ssä. Momentti vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Pykälän *4 momentin* mukaan johtokunnalle 1 momentin 2 kohdan mukaan kuuluvaa päätösvaltaa voitaisiin, kuten nykyisenkin lain mukaan, työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisten asioiden osalta.

11 §. *Johtaja.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan johtajan nimittämisestä ja erottamisesta, toimikaudesta ja kelpoisuudesta samoin kuin johtajan sijaisesta. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan pääl-

likkönä olisi, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastustarkastuksessa, johtaja.

Pykälän *2 momentin* mukaan johtajan nimittäisi ja erottaisi nykyisestä laista poiketen pankkivaltuusto. Ehdotus vastaisi tältä osin parhaillaan valmisteltavana olevia säännöksiä Suomen Pankin johtokunnan jäsenten nimittämisestä. Johtajan asema rinnastuisi siten, kuten nykyisinkin Rahoitustarkastuksen johtajan asema, Suomen Pankin johtokunnan jäsenten asemaan. Lisäksi momentissa ehdotetaan, että nykyisestä laista poiketen johtajan virka olisi määräaikainen. Johtajan toimikaudeksi ehdotetaan viittä vuotta. Ehdotetut säännökset eivät rajoittaisi saman henkilön nimittämistä useammaksi toimikaudeksi.

Pykälän *3 momentin* mukaan kelpoisuusehtona johtajan virkaan olisi nykyistä lakia vastaavasti virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Pykälän *4 momentin* mukaan johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimisi pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Finanssivalvonnan virkamies. Momentti vastaisi mitä Rahoitustarkastuksen osalta nykyisessä laissa säädetään.

Pykälän *5 momentin* mukaan johtaja voitaisiin määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa, jos tämä on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta. Momentissa tarkoitetun päätöksen tekisi edellä ehdotetun 8 §:n 6 kohdan nojalla pankkivaltuusto. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin.

12 §. *Johtajan tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 12 §:n 1 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan johtajan tehtävistä.

13 §. *Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 12 §:n 2 momenttia vastaavasti johtajalle kuuluvien päätösten käsittelystä johtokunnassa.

Ehdotettu momentti vastaisi pääosin, mitä Rahoitustarkastuksen osalta säädetään nykyisessä laissa. Nykyisestä laista poiketen momentissa ei mainittaisi rikemaksun ja seuraamusmaksun määräämistä eikä julkisen huomautuksen ja varoituksen antamista, koska niitä koskevien päätösten tekeminen kuuluisi ehdotetun 10 §:n mukaan aina johtokunnalle.

Pykälän *2 momentin* mukaan johtokunta voisi jäsenen vaatimuksesta ottaa käsiteltäväkseen 1 momentissa mainitun asian. Johtokunta ei voisi tehdä tässä tarkoitetussa asiassa päätöstä vaan käsittelyn tarkoituksena olisi ainoastaan saattaa johtokunnan mielipide johtajan tietoon tämän päätöksentekoa varten. Johtokunta voisi kuitenkin momentin mukaan ottaa 1 momentissa tarkoitetun asian ratkaistavakseen silloin, kun asia voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen. Tällaisia asioita olisivat käytännössä lähinnä järjestelmäriskin kannalta merkittävien suurten valvottavien toimilupien peruuttaminen, tällaisen valvottavan johdon erottaminen, työeläkejärjestelmän yhteisvastuuseen turvautuminen taikka merkittävän lisäpääoman vaatiminen tällaiselta valvottavalta erityisesti silloin, kun tällaiset toimenpiteet tulevat harkittaviksi valtion vastuulla olevien kriisinhoitotoimien yhteydessä tai kriisin välttämiseksi. Jos päätös on tehtävä kiireellisesti, johtaja voisi ratkaista asian edellä tässä momentissa sanotun estämättä. Johtajan päätös olisi tällöin saatettava jälkikäteen johtokunnan tiedoksi. Momentti vastaisi, mitä Rahoitustarkastuksen osalta on nykyisin säädetty.

Pykälän *3 momentin* mukaan johtajan tehtävistä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle 12 §:n mukaan kuuluvaa ratkaisuvaltaa voitaisiin lisäksi työjärjestyksessä antaa myös Finanssivalvonnan muulle virkamiehelle. Ehdotettu momentti vastaisi mitä Rahoitustarkastuksen osalta säädetään nykyisessä laissa.

14 §. *Virkamiehiin sovellettavat säännökset.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 32 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteisiin sovellettavista säännöksistä. Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnan virkamiehistä, viroista ja virkasuhteista olisi voimassa, mitä tässä laissa ja soveltuvin osin Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa säädetään.

15 §. *Riippumattomuus.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 33 §:ää vastaavasti Fi-

nanssivalvonnan virkamiehiltä edellytettävästä riippumattomuudesta.

Ehdotetun *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja virkamiehen olisi tehtävässään oltava valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta, jolla on Suomessa sivuliike, ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta yhteisöstä tai säätiöstä riippumaton eikä hän saa kuulua valvottavan tai edellä tarkoitetun ulkomaisen valvottavan eikä muun finanssimarkkinoilla toimivan hallintoneuvostoon, hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla valvottavan, ulkomaisen valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa.

Ehdotetun *2 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyyteen sovellettaisiin, mitä hallintolaissa säädetään.

16 §. *Ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 34 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan virkamiesten velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan.

Pykälän *1 momentin* mukaan johtokunnan jäsenen, johtajan ja johtokunnan päätöksellä virkaan nimitettävän virkamiehen olisi ennen virkaan nimittämistään annettava selvitys:

1) elinkeinotoiminnastaan;

2) omistuksistaan yrityksissä ja merkittävästä muusta varallisuudestaan;

3) veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksistaan;

4) Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan;

5) muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.

Nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitettu velvollisuus koskisi myös johtokunnan jäseniä.

Momentin soveltamisalan laajennus on tarpeen erityisesti sen varmistamiseksi, että johtokunnan jäseniksi nimitetyt henkilöt täyttävät edellä 15 §:n 1 momentissa tarkoitetun riippumattomuusvaatimuksen.

Pykälän *2 momentin* mukaan, 1 momenttia sovellettaisiin myös sellaiseen virkaan nimitettävään henkilöön, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy finanssimarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden taloudellista asemaa tai liikesalaisuutta koskeviin, salassa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määräisi johtokunnan esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettu selvitysvelvollisuus koskisi myös henkilöä, joka nimitetään virkasuhteeseen hoitamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnan virkamiehen olisi viivytyksettä ilmoitettava selvityksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, korjattava niissä havaitsemansa puutteet sekä tarvittaessa täydennettävä antamaansa selvitystä. Finanssivalvonnan virkamies olisi tarvittaessa myös muutoin Finanssivalvonnan pyynnöstä velvollinen antamaan tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Pankkivaltuusto antaisi määräykset selvityksen antamisen tavasta.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja Finanssivalvonnan virkamiehen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon valvottavalta saamansa luotto sekä valvottavan hänen puolestaan myöntämä takaus tai muu vastuusitoumus.

Pykälän *6 momentin* mukaan Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenellä ja virkamiehellä olisi julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden omistuksen osalta velvollisuus ilmoittaa arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 §:ssä tarkoitetut tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon. Mainitusta pykälästä poiketen ilmoitusvelvollisuus koskisi kuitenkin kaikkia julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita. Osakkeisiin ja osakkeisiin oikeuttaviin arvopapereihin rinnastettaisiin momenttia sovellettaessa myös tällaisiin arvopapereihin oikeuttavat arvopaperit ja arvopaperit, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopapereiden arvon perusteella.

Pykälän *7 momentin* mukaan selvityksen sisältämät tiedot 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista seikoista olisivat salassa pidettäviä. Ehdotetussa 6 momentissa tarkoitetussa luettelossa olevat tiedot olisivat kuitenkin julkisia.

17 §. *Työjärjestys.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 14 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan työjärjestyksestä.

Pykälän mukaan työjärjestyksessä annettaisiin tarkempia määräyksiä Finanssivalvonnassa noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Finanssivalvonnan muusta sisäisestä hallinnosta.

3 luku **Valvontavaltuudet**

Tietojensaanti- ja tarkastusvaltuudet

18 §. *Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan yleisestä tietojensaantioikeudesta.

Momentin mukaan valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan olisi salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi tai valvontamaksun määräämiseksi. Vastaava velvollisuus olisi sillä, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa.

Säännös vastaisi pääosin, mitä nykyisessä RataL 15 §:n 2 momentissa säädetään Rahoitustarkastuksen yleisestä tietojensaantioikeudesta. Nykyisestä poiketen tietojensaantioikeus ei kuitenkaan koskisi erikseen valvottavan hallintoelimiin kuuluvia luonnollisia henkilöitä. Tietojensaantioikeuden ja erityisesti sen tehostamiseksi tarvittavien sanktiovaltuuksien kohdistamiselle erikseen hallintoelimiin kuuluviin luonnollisiin henkilöihin ei ole esitettävissä riittäviä perusteluja. Erityisesti perustuslain mukaisten perusoikeuksien näkökulmasta tietojensaantioikeuden ja erityisesti sen tehostamiseksi tarvittavien hallinnollisten seuraamusten kohdistaminen erikseen luonnollisiin henkilöihin olisi voitava erikseen perustella. Säännös kattaisi, kuten nykyisinkin, ne luonnolliset henkilöt, jotka ehdotetun 5 §:n mukaan on laissa määritelty muiksi finanssimarkkinoilla toimiviksi. Jäljempänä 21 §:ssä säädettäisiin erikseen niistä erityisistä tiedoista, joita Finanssivalvonnalla olisi oikeus vaatia myös luonnollisilta henkilöiltä. Myöskään nykyisessä vakuutuslainsäädännössä valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta ei ole ulotettu erikseen valvottavan hallintoelinten jäseniin.

Momentissa viitattaisiin nykyisestä laista poiketen kirjanpitolaissa tarkoitettuun määräysvaltakäsitteeseen eikä arvopaperimarkkinalaissa määriteltyyn vastaavaan käsitteeseen, koska pykälän soveltamisala on laajempi kuin arvopaperimarkkinalain soveltamisala ja viittaus yleislakiin on sen vuoksi tarkoituksenmukaisempi. Lain asiasisältö ei tältä osin muuttuisi.

Lisäksi momentissa täsmennettäisiin tietojensaantioikeutta nykyisestä siten, että tietojensaantioikeus koskisi nimenomaisesti vain Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi ja valvontamaksun määräämiseksi tarvittavia tietoja. Jäljempänä 67 §:ssä säädettäisiin erikseen, että tässä pykälässä tarkoitettu tietojensaantioikeus, samoin kuin 23 §:n mukainen tarkastusoikeus, koskisi myös mainitussa lainkohdassa tarkoitettuun valvontasopimukseen perustuvaa valvontaa. Tietojensaantioikeus kattaisi myös tiedot, jotka ovat tarpeen muiden Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien kuin varsinaisten valvontatehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot. Tällaisia muita tehtäviä ovat esimerkiksi 3 §:n 7 ja 8 kohdassa säädetyt tehtävät.

Vakuutusvalvontaviraston vastaavasta tietojensaantioikeudesta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta VYL 25 luvun 2 §:n 1 momentissa, ulkomaisten vakuutusyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta UlkVYL 16 §:n 1 momentissa, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n 2 momentissa, vakuutusedustajien osalta VEdL 37 §:n 2 momentissa, eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 65 §:n 2 momentissa, vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain 97 §:n 2 momentissa, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjien eläkelain 131 §:ssä ja merimieseläkekassan osalta merimieseläkelain 211 §:ssä. Ehdotetut säännökset eivät merkittävästi muuttaisi valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta myöskään näiden valvottavien valvonnassa.

Lisäksi työttömyyskassalain 58 §:ssä säädetään Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta

saada tietoja valvontatehtävänsä hoitamista, väärinkäytösten selvittämistä sekä lainsäädännön seurannan valvontaa varten välttämättömät tiedot työttömyyskassoilta ja työttömyyskassojen tukikassalta, työttömyysvakuutusrahastolta, Koulutusrahastolta ja eläketurvakeskukselta. Ehdotetut säännökset selkeyttäisivät näiden valvottavien osalta valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta. Nykyisen lain asiasisältö ei kuitenkaan olennaisesti muuttuisi. Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja muilta viranomaisilta kuten verohallitukselta, kansaneläkelaitokselta ja työministeriöltä samoin kuin tietoja työttömyysturvalaissa säädettyjen henkilörekisterien pitämiseksi ehdotetaan säädettäväksi edelleen työttömyyskassalaissa.

Laissa ei nykyisin säädetä lainkaan Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta saada tietoja Tapaturmavakuutuslaitosten liitolta, Liikennevakuutuskeskukselta, Potilasvakuutuskeskukselta eikä Ympäristövakuutuskeskukselta, vaikka ne on säädetty Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi. Näiltä osin ehdotettu momentti selkeyttäisi merkittävästi valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta. Lakiin ei myöskään nykyisin sisälly tietojensaantisoikeutta koskevia säännöksiä valtion eläkerahaston, Kuntien eläkevakuutuksen eikä Kirkon keskusrahaston eläkerahaston osalta. Näiltä osin tietojensaantioikeudesta ehdotetaan säädettäväksi erikseen asianomaisissa laeissa. Erityisesti siltä osin kuin ehdotettu momentti laajentaa merkittävästi valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta nykyisestä, momenttia olisi sovellettava hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että tietojensaantioikeus koskisi vain sellaisia tietoja, jotka kunkin tällaisen valvottavaryhmän toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia. Periaatteen merkitys korostuu mainituissa valvottavissa, koska Finanssivalvonta valvoo ainoastaan osaa niiden toiminnasta.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Pykälä vastaisi, mitä RataL 15 §:n 2 momentissa nykyisin säädetään. Pykälä kattaisi lisäksi, mitä vakuutusyhtiöistä säädetään VYL 25 luvun 3 §:ssä, vakuutusyhdistyksistä vakuutusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n 1 momentissa, eläkesäätiöistä eläkesäätiölain 65 §:n 1 momentissa ja vakuutuskassoista vakuutuskassalain 97 §:n 1 momentissa. Mainituissa säännöksissä velvoitetaan niissä tarkoitetut valvottavat toimittamaan valvontaviranomaiselle tilinpäätöksensä ja eräitä muita asiakirjoja. Ehdotettu momentti laajentaisi näiltä osin valvontaviranomaisen oikeutta antaa säännöllistä tietojenantovelvollisuutta koskevia määräyksiä. Lisäksi momentista seuraa, että tällaisia määräyksiä voitaisiin nykyisestä laista poiketen antaa myös muille kuin edellä mainituille vakuutusalan valvottaville. Erityisesti siltä osin, kuin ehdotettu momentti laajentaa valvontaviranomaisen oikeutta antaa säännöllistä tietojenantovelvollisuutta koskevia määräyksiä, momenttia olisi sovellettava hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että säännöllinen tietojenantovelvollisuus koskisi vain sellaisia tietoja, jotka kunkin valvottavaryhmän toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia.

19 §. *Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja myös muulta kuin edellisessä pykälässä tarkoitetuilta valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoilla toimivilta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan sekä niihin määräysvaltasuhteessa olevien yritysten tilintarkastajalta tällä olevat momentissa tarkemmin määritellyt tiedot ja jäljennökset asiakirjoista ja tallenteista. Momenttia sovellettaisiin tilintarkastajan lisäksi myös henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen tai antanut suostumuksensa laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen. Momentti vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 3 momenttia. Vakuutusvalvontavirastolla ei nykyisin ole momentissa tarkoitettua oikeutta. Ehdotetusta momentista seuraa siten, että siinä tarkoitettu tietojen-

saantioikeus laajenisi nykyisestä poiketen koskemaan myös kaikkien sellaisten Vakuutusvalvontaviraston nykyisten valvottavien tilintarkastajia, jotka ovat tilintarkastusvelvollisuuden alaisia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada yksilöityä valvontatointa varten valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, asiakirjoja ja tallenteita sekä jäljennöksiä asiakirjoista ja tallenteista muulta kuin edellä tässä pykälässä tarkoitetulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita. Finanssivalvonnan olisi momentin mukaan tällöin palautettava alkuperäiset asiakirjat ja tallenteet. Momentti vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 6 momenttia, kuitenkin siten, että mainitussa momentissa nykyisin säädetystä oikeudenkäyntiasiamiehiä ja -avustajia koskevasta poikkeuksesta säädettäisiin erikseen jäljempänä 25 §:ssä. Vakuutusvalvontavirastolla ei nykyisin ole vastaavaa oikeutta. Ehdotetusta momentista seuraa siten, että siinä tarkoitettu tietojensaantioikeus laajenisi nykyisestä poiketen koskemaan myös kaikkia nykyisiä Vakuutusvalvontaviraston valvottavia

20 §. *Oikeus saada tietoja sakkorekisteristä.* Pykälä vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 7 momenttia. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Pykälän mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi. Säännös on tarpeen valvottavien hallintoelinten ja johdon luotettavuuden valvonnan varmistamiseksi. Finanssivalvonnalla olisi pykälässä tarkoitettu oikeus siitä alkaen, kun toimilupaa on haettu.

Nykyisestä laista poiketen lakiin ei ehdoteta sisällytettäväksi viittaussäännöstä, jonka mukaan valvontaviranomaisen oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädettäisiin erikseen. Finanssivalvonnan oikeus saada tietoja rikosrekisteristä riippuu siitä, mitä rikosrekisterilaissa (770/1990) säädetään. Viittaus rikosrekisterilakiin olisi tarpeeton, koska nykyisen rikosrekisterilain mukaan rikosrekisteristä ei voida luovuttaa tietoja Rahoitustarkastukselle eikä Vakuutusvalvontavirastolle eikä tällaista oikeutta ehdoteta myöskään Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voisi, kuten nykyisinkin, saada valvottavan johdon luotettavuutta koskevien toimilupaedellytysten valvomiseksi tarpeelliset rikosrekisteritiedot asianomaisilta henkilöiltä itseltään, koska jokaisella on oikeus saada rikosrekisteristä itseään koskeva rekisteriote.

21 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 15 a ja c §:ää vastaavasti markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä erityisestä tietojensaantioikeudesta. Pykälä perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin ja sen soveltamisala rajoittuu siten arvopaperimarkkinavalvontaan. Pykälää täsmennettäisiin kuitenkin nykyiseen lakiin verrattuna siten, että se koskisi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin edellyttämällä tavalla julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin lisäksi myös niitä vastaavaa kaupankäyntimenettelyä toisessa ETA-valtiossa

22 §. *Kutsuminen kuultavaksi.* Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi luonnollinen henkilö, jolta Finanssivalvonnalla on oikeus tämän lain nojalla saada tietoja. Kuultavaksi kutsumisesta säädetään nykyisin RataL 15 b §:ssä, kuitenkin siten että kuultavaksi voidaan kutsua jokainen, johon kohdistuu Finanssivalvonnan yleinen tarkastusoikeus. Toimivaltuus perustuu rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 50 artiklaan. Mainitun artiklan 1 kappaleen b-kohdan mukaisesti toimivaltaisella viranomaisella on oltava oikeus kansallisessa lainsäädännössä asetetuissa rajoissa vaatia tietoja kaikilta henkilöiltä ja kutsua henkilö kuultavaksi.

Nykyisestä laista, kuten direktiivistäkään, ei käy ilmi tarkoitetaanko laissa henkilöllä pelkästään valvonnan kohteeksi erikseen määriteltyä luonnollista henkilöä vai lisäksi kaikkia valvonnan kohteena olevan yrityksen palveluksessa olevia tai hallintoelimiin kuuluvia luonnollisia henkilöitä vai jommankumman tai molempien edellä mainittujen lisäksi myös valvonnan kohteena olevia oike-

ushenkilöitä, jolloin asianomainen oikeushenkilö voisi päättää, kenet se lähettää kuultavaksi. Tämän vuoksi nykyistä lakia ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että kuultavaksi voitaisiin kutsua 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö taikka näissä säännöksissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Lisäksi lakia täsmennettäisiin nykyisestä siten, että pykälässä tarkoitettuun kuulemiseen olisi sovellettava hallintolain suullista kuulemista koskevia säännöksiä.

23 §. *Tarkastusoikeus*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan yleisestä oikeudesta tarkastaa valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa tämän toimipaikassa sekä saada tarkastettavakseen näillä olevia asiakirjoja, tallenteita ja tietojärjestelmiä. Momentti vastaisi asiasisällöltään nykyistä RataL:n 15 §:n 1 momenttia. Vastaavasta Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeudesta säädetään vakuutusyhtiöiden osalta VYL 25 luvun 4 §:n 1 ja 4 momentissa, ulkomaisten vakuutusyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden osalta UlkVYL 16 §:n 2 ja 3 momentissa, vakuutusyhdistysten osalta vakuutusyhdistyslain 12 luvun 4 §:n 2—4 momentissa, eläkesäätiöiden osalta eläkesäätiölain 66 §:ssä, vakuutuskassojen osalta vakuutuskassalain 98 §:ssä, työttömyyskassojen osalta työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentissa, maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osalta maatalousyrittäjien eläkelain 131 §:ssä ja merimieseläkekassan osalta merimieseläkelain 211 §:ssä. Ehdotetut säännökset eivät olennaisesti muuttaisi valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta myöskään mainittujen vakuutusalan valvottavien osalta, joskin tarkastusoikeuden sisältö täsmentyisi nykyisestä.

Lakiin ei nykyisin sisälly erityisiä säännöksiä Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta tarkastaa vakuutusedustajien, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen eikä Ympäristövakuutuskeskuksen toimintaa, vaikka ne on säädetty Vakuutusvalvontaviraston valvottaviksi. Näiltä osin ehdotettu momentti selkeyttäisi merkittävästi valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta. Lakiin ei myöskään nykyisin sisälly tarkastusoikeutta koskevia säännöksiä valtion eläkerahaston, Kuntien eläkevakuutuksen eikä Kirkon keskusrahaston eläkerahaston osalta. Näiltä osin tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi erikseen asianomaisissa laeissa. Erityisesti siltä osin kuin momentti laajentaa valvontaviranomaisen tarkastusoikeutta mainitussa valvottavissa, momenttia olisi sovellettava hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että tarkastusoikeus koskisi vain sellaisia tarkastuksia, jotka kunkin valvottavaryhmän toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen ovat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia.

Ehdotettu momentti koskisi myös valvottavan toimintaa ulkomailla. Jäljempänä 56 §:ssä säädettäisiin kuitenkin, että valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastamisen edellytyksenä on, että siitä ilmoitetaan etukäteen isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Pykälän *2 momentin* mukaan se, mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskisi myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiestä, SipaL 32 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä sekä muuta, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallintaan tai muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä. Momentin tarkoituksena olisi varmistaa, että valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintojen ulkoistaminen sellaiselle yritykselle, joka ei muuten ole Finanssivalvonnan valvonnassa, ei vaikeuttaisi valvontaa. Momentti vastaisi nykyisen RataL 15 §:n 5 momenttia ja VYL 25 luvun 4 §:n 5 momenttia. Momentista seuraa, että sen mukainen oikeus valvoa ulkoistettuja toimintoja laajenisi koskemaan myös muita vakuutusalan valvottavia kuin vakuutusyhtiöitä.

24 §. *Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa*. Pykälän *1 momentin* mukaan siihen, mitä edellä tässä luvussa säädettäisiin valvottavaa koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, sovellettaisiin myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan 6 §:n 8 kohdassa tarkoitettuun Finanssivalvonnan valvonnassa ole-

vaan ryhmittymään taikka joka on valvottavan osakkuusyritys taikka eläkesäätiön tai eläkekassan taustatyönantaja. Momentti vastaisi nykyisen RataL:n 15 §:n 4 momenttia. Vastaavasta Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta säädetään, tosin jonkin verran suppeammin, nykyisin VYL 25 luvun 4 §:n 3 momentissa ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 5 §:n 3 ja 5 momentissa.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin selvyyden vuoksi siitä että, Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta toisen jäsenvaltion valvonnassa olevaan ulkomaiseen ETA- ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä säädetään 63 §:ssä ja vastaavasta oikeudesta Finanssivalvonnan valvonnassa olevaan ryhmittymään kuuluvassa, toisessa jäsenvaltiossa olevassa yrityksessä 64 §:ssä.

25 §. *Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen.* Pykälässä suljettaisiin oikeudenkäyntiasiamiehet ja -avustajat tässä luvussa säädetyn tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden ulkopuolelle heidän asiakkaitaan koskevien tietojen osalta oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan ja tämän asiakkaan välisen luottamussuhteen turvaamiseksi Säännös vastaisi nykyistä RataL 15 §:n 6 momenttia.

Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevat toimivaltuudet

26 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälässä säädettäisiin toimiluvan peruuttamisesta ja siihen rinnastettavasta toiminnan määräämisestä lopetettavaksi. Toisesta ETA- valtiosta olevien ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toiminnan määräämisestä lopetettavaksi ehdotetaan säädettäväksi jäljempänä 6 luvussa. Sitä vastoin pykälä tulisi sovellettavaksi kolmansista valtioista olevien yritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden valvontaan, koska niiltä edellytetään sekä rahoitus- että vakuutustoimialalla erityistä toimilupaa.

Pykälässä tarkoitettu toimiluvan peruuttaminen koskisi vain sellaisia toimilupavalvottavia, joiden toimilupaviranomaisena Finanssivalvonta toimii. Muiden toimilupavalvottavien, esimerkiksi arvopaperipörssien ja työeläkevakuutusyhtiöiden toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin edelleen asianomaista valvottavaa koskevassa erityislainsäädännössä. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonta voisi kuitenkin samoin edellytyksin kuin se voi peruuttaa valvottavalle myöntämänsä toimiluvan esittää muulle toimilupaviranomaiselle tämän myöntämän toimiluvan peruuttamista. Säännös on tarpeen, koska muilla toimilupaviranomaisilla ei käytännössä ole edellytyksiä valvoa toimilupaedellytysten säilymistä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin sellaisista toimiluvan peruuttamisen edellytyksistä, joiden osalta valvontaviranomaisen tulisi harkita, onko toimilupa peruutettava vai onko ehdotetussa 27 §:ssä tarkoitettu toimiluvan alaisen toiminnan osittainen rajoittaminen riittävä toimenpide. Tämän mukaisesti momentin soveltamisen edellytyksenä olisi, että finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista ei voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti. Tällaista jaottelua on pidetty tarpeellisena hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen varmistamiseksi toimiluvan peruuttamista harkittaessa. Vastaavaa jaottelua ei sisälly nykyiseen lakiin.

Momentissa tarkoitettuja tavoitteita, joiden vaarantuminen olisi toimiluvan peruuttamisen edellytys, olisivat ehdotetun 1 §:n 2 momentin mukaisesti valvottavan vakaa toiminta ja luottamuksen säilyminen finanssimarkkinoihin. Valvottavan vakaalla toiminnalla tarkoitettaisiin tässä pykälässä ja jäljempänä 27, 28 ja 33 §:ssä sitä, että valvottavan kyky suoriutua sitoumuksistaan ja täyttää sen taloudellista asemaa koskevat lakisääteiset vaatimukset eivät vaarannu. Luottamuksen säilymistä koskeva tavoite taas kattaa sen, että valvottavan asiakkaiden ja sijoittajien lakiin tai valvottavan kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvat edut, mukaan lukien vakuutetut edut, eivät vaarannu. Vastaavasti nykyisessä Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa olevasta käsitteestä ”rahoitusmarkkinoiden vakauden ja häiriöttömän toiminnan sekä talletta-jien ja muiden velkojien aseman turvaaminen” ehdotetaan luovutettavaksi tässä ja muissa vastaavissa lainkohdissa, koska käsite

on osittain päällekkäinen 1 §:ssä säädetyn finanssivalvonnan yleisen tavoitteen kanssa ja siten omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä lain soveltamisessa.

Momentti korvaisi osittain nykyisen LLL 28 §:n, UlkLLL 10 §:n 1 momentin, SipaL 24 §:n, UlkSipaL 9 §:n 1 momentin, SRL 117 §:n 1 momentin ja 124 §:n 1 momentin, UlkSRL 8 §:n 1 momentin, VYL 25 luvun 8 §:n ja UlkVYL 45 §:n. Momenttia sovellettaisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi peruuttaa valvottavalleen myöntämän toimiluvan tai esittää toimiluvan peruuttamista muulle toimilupaviranomaiselle, jos toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa. Momentti vastaisi asiasisällöltään nykyistä lakia kaikkien toimilupavalvottavien osalta kuitenkin siten täsmennettynä, että toimilupa voitaisiin peruuttaa vain jos on kysymys toimiluvan olennaisista edellytyksistä. Mikäli toimilupaedellytyksissä on vähäisiä puutteita, Finanssivalvonnan tulisi ryhtyä muihin toimenpiteisiin toimilupaedellytysten täyttämiseksi. Kohta kattaisi nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti mutta nykyisestä rahoituslainsäädännöstä poiketen sekä varsinaiset toimilupaedellytykset että muut mahdolliset edellytykset, joita toiminnan aloittamiselle on laissa säädetty.

Momentin *2 kohdan* mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain (1509/2001) 11 §:ssä tarkoitetussa toimenpidesuunnitelmassa, vakuutusyhtiölain 11 luvun 25 tai 26 §:ssä, 26 luvun 12 tai 13 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä tai vakuutusyhdistyksistä annetun lain 12 luvun 6 b §:ssä tai 12 a luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty. Työeläkeyhtiöiden osalta säännös tulisi sovellettavaksi toimiluvan peruuttamista koskevan esityksen tekemiseen sosiaali- ja terveysministeriölle ja vakuutusyhdistysten osalta toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. Vastaavat säännökset sisältyvät nykyisin vakuutuslainsäädäntöön. Nykyisestä laista poiketen vastaavaa periaatetta sovellettaisiin myös talletuspankkien toiminnan väliaikaista keskeyttämissä koskevassa laissa tarkoitetun toimenpidesuunnitelman laiminlyöntiin. Kohtaa ei sovellettaisi sijoituspalveluyrityksiin eikä rahastoyhtiöihin kuten ei myöskään ulkomaisten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten eikä rahastoyhtiöiden Suomessa oleviin sivuliikkeisiin, koska niitä koskevissa laeissa ei edellytetä kohdassa tarkoitettua toimenpidesuunnitelmaa. Nykyisessä vakuutuslainsäädännössä säännöksen soveltamisen ehdoksi asetettuja erityisiä edellytyksiä ei sisällytettäisi momenttiin erikseen, koska nämä edellytykset olisivat olennaisilta osiltaan päällekkäisiä sen kanssa, mitä pykälässä säädetään yleisesti toimiluvan peruuttamisen edellytyksistä.

Momentin *3 kohdan* mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnan 33 tai 48 §:n nojalla antamaa toimenpidekieltoa. Vastaava säännös sisältyy nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ja se ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös nykyisiä Rahoitustarkastuksen valvonnassa olevia toimilupavalvottavia. Kohtaa sovellettaisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti paitsi vakuutusyhdistyksen myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin sellaisista toimiluvan peruuttamisedellytyksistä, joiden osalta 27 §:ssä tarkoitettu toiminnan osittainen rajoittaminen ei ole tarkoituksenmukainen vaihtoehto.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi peruuttaa valvottavan toimiluvan, jos valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja viranomaismääräyksiä tai finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia valvottavan toimintaa koskevia 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Vastaavaa toimiluvan peruttamisedellytystä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Säännös koskisi nykyisestä

Rahoitustarkastuksesta annetusta laista poiketen vain finanssimarkkinalainsäädännön rikkomista. Momentissa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä olisivat edellä 3 §:n 2 kohdan perusteluissa tarkoitetut säännökset. Kohtaa sovellettaisiin ehdotetun 8 momentin mukaisesti paitsi vakuutusyhdistyksen myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Momentin *2 kohdan* mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös jos valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan. Kohta vastaisi pääosin nykyistä lakia. Vakuutusyhtiöiden osalta ehdotetusta säännöksestä seuraisi kuitenkin, että selvitystilassa olevan vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttaminen jäisi Finanssivalvonnan harkintaan kuten muidenkin valvottavien osalta. Tätä voidaan pitää perusteltuna, koska joissakin tapauksissa saattaa olla tarkoituksenmukaista, että selvitysmiehet voivat jonkin aikaa jatkaa myös toimiluvan alaista toimintaa siinä laajuudessa, kuin pesän tarkoituksenmukainen selvittäminen sitä edellyttää. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sovelleta myöskään ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden toimiluvan peruuttamiseen. Tältä osin ei kuitenkaan ole nähty perusteita näiden valvottavien muista poikkeavalle sääntelylle. Nykyisen LLL 28 §:n 5 momentin mukaista säännöstä siitä, että valvottavan toimintaa voitaisiin toimiluvan peruuttamisesta huolimatta Finanssivalvonnan suostumuksella ja sen valvonnassa jatkaa siinä määrin kuin selvityksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen vaatii, ei sisällytettäisi lakiin. Tällaista säännöstä ei ole pidetty tarpeellisena ehdotetun kohdan lisäksi, koska Finanssivalvonta voi kohdan mukaan lykätä toimiluvan peruuttamista niin kauan kuin selvityksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen sitä edellyttää. Kohta tulisi toiminnan lopettamista koskevalta osaltaan sovellettavaksi vain, jos valvottava on lopettanut koko liiketoimintaansa. Pelkästään toimiluvan alaisen liiketoiminnan, esimerkiksi yleisövarojen hankinnan keskeyttäminen, ei oikeuttaisi toimiluvan peruuttamiseen, koska erityisesti luottolaitosten osalta ei olisi tarkoituksenmukaista peruuttaa toimilupaa vastoin luottolaitoksen tahtoa pelkästään sillä perustella, että luottolaitos jatkaa toimintaansa rahoittamalla sitä väliaikaisesti muulla tavoin kuin hankkimalla yleisövaroja, vaikka tällainen toiminnan muu rahoittaminen kestäisi kauemminkin kuin momentissa mainitut kuusi kuukautta.

Momentin *3 kohdan* mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa myös, jos valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä. Vastaava säännös sisältyy nykyiseen lakiin kolmansista maista olevien luottolaitosten sivuliikkeitä lukuun ottamatta. Myöskään tältä osin ei ole esitettävissä perusteluita eri toimilupavalvottavien erilaiselle sääntelylle. Lainsäädännön yhtenäistämiseksi ehdotetaan, että nykyiset sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden vastaavat säännökset yhdenmukaistettaisiin muiden valvottavien kanssa siten, että kohtaa voitaisiin soveltaa ainoastaan jos valvottava ei ole lainkaan aloittanut liiketoimintaa kohdassa mainitussa ajassa. Ehdotettu säännös ei estäisi sitä, että liiketoimintansa muuten aloittava tai aloittanut yritys hakisi etukäteen toimilupaa mahdollista myöhemmin aloitettavaa toimiluvan alaista toimintaa, esimerkiksi yleisövarojen hankintaa varten.

Momentin *4 kohdan* mukaan toimilupa voitaisiin peruuttaa, jos toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön eikä ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten toiminnasta Suomessa annettuun lakiin. Lisäksi säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä ja rahastoyhtiöistä on tältä osin säädetty. Tältä osin ei ole esitettävissä perusteita eri valvottavien erilaiselle sääntelylle.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä 1 §:ssä säädetyn Finanssivalvonnan tavoitteen toteutumisen kannalta. Säännös vastaisi olennaisilta osiltaan, mitä nykyisin on säädetty sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden sekä niitä vastaavien kolmansista maista olevien yritysten Suomessa ole-

vien sivuliikkeiden osalta. Myöskään tältä osin ei ole esitettävissä perusteita eri valvottavien erilaiselle sääntelylle.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin nykyistä vakuutusyhtiölakia, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettua lakia ja sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavasti, että vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sijoituspalveluyrityksen toimilupa on peruutettava, jos tällainen valvottava ilmoittaa luopuvansa toimiluvan alaisen toiminnan harjoittamisesta ja hakee toimiluvan peruuttamista. Säännös koskisi nykyisestä laista poiketen myös kolmansista maista olevien sijoituspalveluyritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden sekä rahastoyhtiöiden ja kolmansista maista olevien rahastoyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden toimiluvan sekä säilytysyhteisön toimiluvan peruuttamista. Luottolaitostoimintaa harjoittavan valvottavan toimiluvan peruuttamisesta valvottavan hakemuksesta säädettäisiin edelleen liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankkilaissa (1502/2001) sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa, koska näihin lakeihin sisältyy suhteellisen yksityiskohtaisia säännöksiä erityisesti velkojien suojaa koskevien säännösten soveltamisesta tällaisiin tilanteisiin. UlkLLL 10 §:ään ehdotetaan lisättäväksi vastaavat säännökset kuin nykyisin on mainituissa laeissa, koska niiden osalta on tarpeen soveltaa samanlaisia velkojiensuojasäännöksiä kuin vastaavien suomalaisten valvottavien osalta.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi peruutettava valvottavan toimilupa, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen. Säännös vastaisi pääosin nykyistä lakia mutta olisi eräiden, erityisesti vakuutustoimintaa harjoittavien valvottavien osalta jonkin verran nykyistä lakia yksityiskohtaisempi.

Pykälän *6 momentin* mukaan Finanssivalvonnan on peruuttaessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään asianomaisen isäntävaltion valvontaviranomaiselle. Momentti vastaisi, mitä rahoitusalan valvottavista on nykyisin säädetty. Vastaavaa säännöstä ei sitä vastoin nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta edellytetään kuitenkin kaikissa rahoitus- ja vakuutusalan direktiiveissä.

Pykälän *7 momentissa* todettaisiin selvyyden vuoksi, että ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien peruuttamisesta ulkomaisen luottoja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

Pykälän *8 momentissa* toimiluvan peruuttamista koskevat periaatteet laajennettaisiin koskemaan myös vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämistä lopetettavaksi. Näiltä valvottavilta ei lain mukaan edellytetä varsinaista toimilupaa mutta niiden valvonta vastaa muilta osin toimilupavalvottavien valvontaa. Ehdotettu momentti vastaisi vakuutusyhdistysten osalta nykyistä lakia edellä vakuutusyhtiöiden osalta mainituin poikkeuksin.

Ehdotetun momentin mukaan eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin sovellettaisiin kuitenkin ainoastaan 1 momentin 3 kohtaa Finanssivalvonnan määräämän toimenpanokiellon rikkomisesta sekä 2 momentin 1 kohtaa finanssimarkkinoita koskevin säännösten ja viranomaismääräysten rikkomisesta, koska muut edellä tässä pykälässä säädetyt toiminnan lopettamisedellytykset eivät luonteeltaan sovellu näihin valvottaviin. Lain asiasisältö ei näidenkään valvottavien osalta olennaisesti muuttuisi.

27 §. *Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin toimilupavalvottavan toimiluvan alaisen toiminnan määräaikaisesta ja pysyvästä rajoittamisesta.

Ehdotetun pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi rajoittaa määräajaksi valvottavalleen myöntämän toimiluvan mukaista toimintaa ja, jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi. Toiminnan rajoittamisen edellytyksenä olisi, että edellä 26 §:n 1 momentissa säädetyt toimiluvan pe-

ruuttamisedellytykset täyttyvät tai että valvottavan toiminnassa on muuten havaittu sellaista taitamattomuutta tai varomattomuutta, että kyseisen toiminnan jatkaminen vakavasti vaarantaisi edellä 26 §:n kohdalla tarkemmin sanotulla tavalla finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädetyt tavoitteet. Lisäksi pykälän soveltamisen edellytyksenä olisi, että mainitun tavoitteen mukainen valvottavan toiminnan vakaus ja luottamuksen säilyminen voidaan turvata ilman koko toimiluvan peruuttamista. Momentissa säädettäisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että valvottavan ulkomaille perustaman sivuliikkeen toimintaa voidaan lisäksi rajoittaa tai sivuliikkeen toiminnan jatkaminen kieltää, jos valvottava on laiminlyönyt noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on isäntävaltiossa säädetty. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Direktiivit kuitenkin edellyttävät, että kotivaltio voi tällaisissa tapauksissa kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen.

Momentti vastaisi asiasisällöltään pääosin, mitä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden osalta on nykyisin säädetty. Se korvaisi nykyisen Rahoitustarkastuksesta annetun lain 23 §:n koska sijoituspalvelujen tarjonnan rajoittamisesta ei ole perusteltua säätää laissa erilaisin perustein kuin muiden finanssipalvelujen. Lisäksi momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi erikseen, että momentissa tarkoitettu toiminnan rajoittaminen kattaa myös valvottavan ulkomaisen sivukonttorin toiminnan rajoittamisen tai koko sivukonttorin lakkauttamisen. Ehdotettu säännös täsmentäisi sitä vastoin merkittävästi niitä periaatteita, joita vakuutusyhtiöiden toiminnan rajoittamiseen olisi sovellettava. Valvottavien erilaiselle sääntelylle ei ole kuitenkaan tältäkään osin nähtävissä perusteita.

Pykälän *2 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 26 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kohtuullisen määräajan antamisesta puutteen korjaamiseksi ja 6 momentissa päätöksen ilmoittamisesta toisen ETA-valtion viranomaiselle.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 27 §:n 8 momentin kanssa, että tätä pykälää sovellettaisiin myös vakuutusyhdistykseen. Vastaavaa periaatteita ei sitä vastoin ole tarpeen ulottaa eläkesäätiöön eikä vakuutuskassaan niiden toiminnan luonne huomioon ottaen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädettäisiin kuten nykyisinkin vakuutusedustuksesta annetussa laissa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen sovelletaan, mitä 61 §:ssä säädetään.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädettäisiin erikseen. Tällaiset säännökset sisältyvät nykyisin kutakin vakuutusyritystä koskevaan erityislakiin eikä näitä säännöksiä ole niiden yksityiskohtaisuuden vuoksi tarkoituksenmukaista siirtää tähän lakiin.

28 §. *Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä LLL 40 §:n 3 momenttia ja SipaL 43 §:n 3 momenttia sekä SRL 5 e §:n 3 momenttia ja 9 d §:n 3 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavan hallintoelimiin tai ylimpään johtoon kuuluvaa henkilö jatkamasta tehtävässään. Pykälässä säädettävän kiellon edellytyksiä ehdotetaan kuitenkin yhdenmukaistettavaksi sen kanssa, mitä edellä 26 ja 27 §:ssä on sanottu toimiluvan peruuttamisen ja toiminnan rajoittamisen edellytyksistä. Hallinnon yleisen suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämän pykälän soveltaminen olisi ensisijainen toimenpide verrattuna toimiluvan peruuttamiseen.

Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön eikä myöskään miltään osin ulkomaisten valvottavien Suomessa olevia sivuliikkeitä koskevaan lainsäädäntöön. Eri toimilupavalvottavien ja niihin rinnastettavien valvottavien asettamiselle erilaiseen asemaan tässä suhteessa ei kuitenkaan ole perusteita.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään

johtoon kuuluvana, jos tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vakavasti vaarantaa edellä 26 §:n kohdalla tarkemmin sanotulla tavalla finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä asetettujen tavoitteiden toteutumisen.

Momentin *2 kohdan* mukaan kielto voitaisiin antaa momentissa tarkoitetulle henkilölle sillä perusteella, että hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa on erikseen säädetty.

Pykälän *2 momentin* mukaan pykälää sovellettaisiin kaikkien varsinaisten toimilupavalvottavien lisäksi nykyistä lakia vastaavasti vakuutusyhdistyksiin, eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin sekä luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten, vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöihin. Näiden valvottavien valvonta vastaa keskeisiltä osiltaan varsinaisten toimilupavalvottavien valvontaa ja niiden johdolle on laissa asetettu erityisiä vaatimuksia. Mitä 1 momentissa sanotaan toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, sovellettaisiin vastaavasti eläkesäätiön asiamieheen ja tämän sijaiseen.

29 §. *Asiamiehen asettaminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa ulkopuolinen asiamies valvomaan toimilupavalvottavan ja siihen rinnastettavan valvottavan toimintaa. Toimilupavalvottavaan rinnastettaisiin vakuutusyhdistys, eläkesäätiö ja vakuutuskassa sekä SRL 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu säilytysyhteisö. Pykälä vastaisi eräin vähäisin tarkistuksin nykyistä RataL 22 §:ää eikä asiasisällöltään poikkeaisi merkittävästi myöskään, mitä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusyhdistyksistä on nykyisin säädetty. Ehdotetuista säännöksistä seuraa, että pykälän soveltamisala eläkesäätiöissä ja vakuutuskassoissa olisi eräiltä osin laajempi kuin nykyisin. Lisäksi nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotettua 2 momenttia vastaavia säännöksiä asiamiehen erityisistä tehtävistä selvitystilassa ja konkurssissa. Valvottavien asettamiselle eri asemaan ei kuitenkaan tältäkään osin ole nähtävissä perusteita.

30 §. *Varojen jakamisen rajoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 20 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa toimilupavalvottavan voitonjakoa pykälässä mainituissa tapauksissa. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Valvottavien erilaiselle kohtelulle laissa ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita myöskään tältä osin.

31 §. *Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 17 §:ää, VYL 7 luvun 7 §:ää, vakuutusyhdistyslain 9 luvun 5 §:ää, eläkesäätiölain 36 a §:ää, vakuutuskassalain 66 §:ää, maatalousyrittäjien eläkelain 130 §:ää ja merimieseläkelain 195 §:ää vastaavasti tilintarkastajan erityisestä ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälää sovellettaisiin siten nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti myös sellaisiin vakuutusalan valvottaviin, joita tässä laissa ei määriteltäisi varsinaisiksi toimilupavalvottaviksi. Ehdotettu pykälä ei muuttaisi nykyisen lain asiasisältöä.

32 §. *Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan edustajan oikeudesta kutsua koolle toimilupavalvottavan ylintä päätösvaltaa käyttävä kokous ja käyttää siinä puhevaltaa. Pykälä vastaisi rahoitusalan yritysten osalta nykyistä RataL 14 §:ää. Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta osallistua vakuutusyhtiön yhtiökokoukseen säädetään nykyisin VYL 25 luvun 4 §:ssä. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisen lain mukaan osallistua vakuutusyhdistysten, vakuutuskassojen, eläkesäätiöiden ja työttömyyskassan päätösvaltaa käyttäviin kokouksiin vakuutusyhdistyslain 12 luvun 4 §:n 3 momentin, vakuutuskassalain 98 §:n, eläkesäätiölain 66 §:n 1 momentin ja työttömyyskassalain 58 §:n 2 momentin nojalla. Ehdotettu pykälä laajentaisi valvontaviranomaisen toimivaltuuksia vakuutusalan yritysten osalta siltä osin kuin siinä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kutsua koolle pykälässä tarkoitettu kokous. Eri valvottavien asettamiselle tältä osin eri asemaan ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita.

Yleiset toimivaltuudet

33 §. *Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lainvastainen

menettely. Säännös korvaisi nykyisen RataL 19 §:n ja VYL 25 luvun 5 §:n 1 momentin. Kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen laaditun tilinpäätöksen oikaisemisesta säädettäisiin lisäksi erikseen 37 §:ssä ja ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden lainvastaisen menettelyn kieltämisestä 61§:ssä. Ehdotetussa 48 §:ssä säädettäisiin lisäksi Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää ehdotetussa 45 §:ssä mainittujen asiakkaan- ja sijoittajansuojaa koskevien säännösten vastainen menettely sekä AML 7 luvun 2 §:ssä Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää siinä mainittujen arvopaperimarkkinalain säännösten vastainen menettely.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös, toimenpide tai muu menettely on ristiriidassa finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen tai finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvien valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien edellä 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen kanssa. Finanssivalvonta voisi lisäksi momentin nojalla kieltää valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamassa sellaista menettelyä, joka on mainittujen säännösten, määräysten tai sääntöjen vastainen. Toimivaltuus vastaisi asiallisesti nykyisen VYL 25 luvun 5 §:n mukaista korjauskehotusta. Momentissa tarkoitettu kielto tulisi antaa sillä tavoin ehdollisena, että menettely olisi lopetettava, jollei sitä korjata mainittujen säännösten ja määräysten tai sääntöjen mukaiseksi kieltopäätöksessä mainittavassa määräajassa. Jos menettelyn jatkaminen vakavasti vaarantaisi finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädetyn tavoitteen eli valvottavan vakaan toiminnan tai luottamuksen säilymisen finanssimarkkinoiden toimintaan, kielto voisi kuitenkin tulla voimaan välittömästi.

Nykyisestä laista poiketen momentti koskisi myös muita finanssimarkkinoilla toimivia kuin valvottavia. Momentin soveltamisalan laajuus on tarpeen erityisesti sen vuoksi, että muihinkin arvopaperimarkkinoilla toimiviin kuin valvottaviin sovelletaan sellaisia menettelytapavaatimuksia, joiden osalta Finanssivalvonnalla tulisi olla oikeus kieltää niiden vastaisen menettelyn jatkaminen. Niin ikään nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitettu toimeenpanokielto koskisi myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevia 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä siltä osin kuin tällaiset säännöt perustuvat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin. Momentin laajentaminen koskemaan yhtiöjärjestyksen ja siihen rinnastettavien sääntöjen noudattamista on tarpeen muun muassa sen vuoksi, että Vakuutusvalvontaviraston vastaava oikeus kattaa nykyisin myös yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen rikkomiseen liittyvät tilanteet. Momentissa tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä olisivat edellä 3 §:n 2 kohdan perusteluissa tarkoitetut säännökset.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi jälkikäteen velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen. Jos kysymyksessä on jatkuva menettely, Finanssivalvonta voisi 1 momentin nojalla velvoittaa valvottavan lopettamaan mainitussa momentissa tarkoitetun menettelyn tai saattamaan sen mainittujen ja säännösten ja määräysten mukaiseksi.

Koska momentissa tarkoitettu toimenpiteen oikaiseminen tai peruuttaminen saattaisi vaikuttaa myös kolmansien osapuolien asemaan, momentin soveltamisalan tulisi olla rajoitetumpi kuin 1 momentissa tarkoitetun kiellon. Tämän mukaisesti momentin soveltamisen edellytyksenä olisi, että toimenpiteen jättäminen oikaisematta tai peruuttamatta vaarantaisi vakavasti 1 §:ssä säädetyt Finanssivalvonnan yleiset tavoitteet. Momentin soveltamisalaa ehdotetaan kuitenkin tarkistettavaksi nykyisestä siten, että edellä sanottu momentin soveltamisalan rajoitus koskisi ainoastaan sellaisia tilanteita, joissa momentissa tarkoitettu toimenpide voisi merkittävästi vaikuttaa asianomaisen valvottavan sopi-

muspuolen tai muun ulkopuolisen luonnollisen tai oikeushenkilön asemaan. Momentissa ei nykyisestä RataL 19 §:stä poiketen viitattaisi erikseen menettelyn peruuttamiseen, koska Finanssivalvonta voisi suoraan 1 momentin nojalla kieltää siinä mainittujen säännösten vastaisen menettelyn jatkamisen.

Pykälän *3 momentin* mukaan sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen sovellettaisiin nykyistä RataL 19 §:ää vastaavasti, mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että tätä pykälää ei sovelleta siltä osin, kun muualla laissa on erikseen säädetty Finanssivalvonnan kielto-oikeudesta tästä pykälästä poikkeavasti. Tällaisia erityissäännöksiin perustuvia poikkeavia kieltomenettelyjä ovat 48 § tarkoitettu markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskeva kieltomenettely, arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettu arvopaperimarkkinalain 2 luvun säännösten vastaista menettelyä koskeva kieltomenettely sekä tämän lain 61 §:ssä säädetty ulkomaisiin ETA-valvottaviin ja niihin rinnastuvin ulkomaisiin palveluntarjoajiin sovellettava kieltomenettely.

Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisin kieltää valvottavan toimielimen päätöksen toimeenpanon tai vaatia päätökseen oikaisua, jos valvottava on vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutuskassa, eläkesäätiö, merimiesten eläkekassa tai liikennevakuutuskeskus. Ehdotettu pykälä korvaisi tältä osin, mitä nykyisin säädetään VYL 25 luvun 5 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 2 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 2 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 2 momentissa, merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa ja asetuksen, joka sisältää liikennevakuutuskeskuksen säännöt, (1627/1993) 33 §:ssä. Ehdotettu pykälä täsmentäisi merkittävästi näissä pykälissä säädettyä valvontaviranomaisen toimivaltaa. Lisäksi ehdotetusta pykälästä seuraa, että nykyisestä laista poiketen pykälässä tarkoitetut toimivaltuudet tulisivat sovellettaviksi ainakin periaatteessa myös seuraaviin valvottaviin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin:

- vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö
- maatalousyrittäjien eläkelaitos
- valtion eläkerahasto
- Kuntien eläkevakuutus
- Kirkon keskusrahaston eläkerahasto
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
- Potilasvakuutuskeskus
- Eläketurvakeskus
- Ympäristövakuutuskeskus
- Koulutusrahasto
- vakuutusedustaja.

Näiden yritysten ja laitosten osalta toimivallan laajentumisen merkitystä vähentäisi kuitenkin se, että niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään useimmissa tapauksissa laissa huomattavasti niukemmin kuin useimpien muiden valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien toiminnalle asetettavista vaatimuksista.

34 §. *Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 18 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta käyttää valvonnassa apuna tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista asiantuntijaa. Nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotetun pykälän mukaista toimivaltuutta lukuun ottamatta UlkVYL 43 § 2 momenttia. Ehdotetusta pykälästä seuraisi siten, että pykälässä tarkoitettu toimivaltuus laajentuisi nykyisestä laista poiketen koskemaan myös kaikkia Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia. Pykälän 3 momentissa tarkoitettu palkkion maksamista koskeva määräys olisi luonteeltaan hallintopäätös, johon saataisiin hakea muutosta ehdotetun 73 §:n mukaisesti kuten muihinkin Finanssivalvonnan päätöksiin. Jäljempänä 56 §:ssä säädettäisiin, että pykälää tulisi sovellettavaksi myös ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa oleviin sivuliikkeisiin.

35 §. *Liiketapahtumien kirjaamista koskevien määräysten antaminen.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 21 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta antaa valvottavalle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalle rahoituslaitokselle ja vakuutusalan yritykselle valvonnan kannalta tarpeellisia teknisiä määräyksiä liiketapahtumien kirjaamisesta juoksevaan kirjanpitoon sekä taseen ulkopuolisten vastuiden kirjaamisesta. Määräyksillä voitaisiin poiketa siitä, mitä kirjanpitolain 2 luvun 4—10 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään. Säännök-

sen tarkoituksena on varmistua, että valvottavien ja niiden kanssa samaan konserniin kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten liiketapahtumat kirjataan tehokkaan valvonnan edellyttämällä tarkkuudella. Nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön ei sisälly ehdotetun pykälän mukaista valvontaviranomaisen toimivaltuutta. Ehdotetusta pykälästä seuraisi siten, että pykälässä tarkoitettu toimivaltuus laajentuisi nykyisestä laista poiketen koskemaan myös kaikkia Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia.

Arvopaperimarkkinavalvontaan liittyvät erityiset valvontavaltuudet

36 §. *Tutkimuksen ilmaisukielto*. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 16 §:ää ja sen tarkoituksena olisi helpottaa erityisesti sisäpiiririkkomusten ja muiden markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien rikkomusten selvittämistä.

37 §. *Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan erityisistä tehtävistä ja toimivallasta kansainvälisten tilinpäätösstandardien valvonnasta. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 24 a §:ää.

4 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

38 §. *Uhkasakko.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta asettaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle niitä koskevien velvollisuuksien noudattamisen tehostamiseksi uhkasakko. Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin, mitä RataL 24 §:ssä säädetään. Mainitusta säännöksestä poiketen pykälässä todettaisiin nimenomaisesti, että uhkasakko voitaisiin asettaa myös 33 §:ssä tarkoitetun toimeenpanokiellon ja muun Finanssivalvonnan lain nojalla antaman määräyksen tai kiellon tehostamiseksi sekä valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen noudattamisen tehostamiseksi. Säännöillä tarkoitettaisiin ehdotetussa 6 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä. Lisäksi uhkasakon asettamista muulle henkilölle kuin valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle niille säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehostamiseksi täsmennettäisiin nykyisestä. Lisäksi lakiin lisättäisiin nykyisestä laista poiketen ehdotetun 3 momentin mukaisesti ns. itsekriminointikielto. Samoin lakia tarkistettaisiin nykyisestä siten, että siinä viitattaisiin nimenomaisesti uhkasakkolain soveltamiseen siltä osin kuin tässä laissa ei säädetä uhkasakkolaista poikkeavasti.

Vakuutusvalvontavirasto voi nykyisen lain mukaan tehostaa vakuutusyhtiölle, vakuutusyhdistykselle, vakuutusedustajalle, vakuutuskassalle tai eläkesäätiölle antamaansa kehotusta tai kieltoa uhkasakolla. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi pääsääntöisesti Etelä-Suomen lääninhallitus tai markkinaoikeus. Uhkasakkoa koskevat säännökset ovat VYL 25 luvun 5 §:n 3 momentissa ja 6 §:n 3 momentissa, UlkVYL 17 §:n 3 momentissa, 42 §:ssä, 44 §:n 2 momentissa ja 84 §:n 2 momentissa, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:n 3 momentissa, VedL 34 §:n 3 momentissa ja 38 §:n 3 momentissa, vakuutuskassalain 99 §:n 3 momentissa, eläkesäätiölain 67 §:n 3 momentissa ja merimieseläkelain 212 §:n 1 momentissa. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että valvontaviranomaisen oikeus asettaa valvottavalle uhkasakko täsmentyisivät merkittävästi. Lisäksi mahdollisuus tehostaa valvonnallisia vaatimuksia uhkasakolla laajenisivat koskemaan seuraavia valvottavia ja muita rahoitusmarkkinoilla toimivia:

- vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö
- maatalousyrittäjien eläkelaitos
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
- Potilasvakuutuskeskus
- Eläketurvakeskus
- Ympäristövakuutuskeskus
- Koulutusrahasto.

Näiden yritysten ja laitosten osalta toimivallan laajentumisen merkitystä vähentäisi kuitenkin se, että niiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään useimmissa tapauksissa laissa huomattavasti niukemmin kuin useimpien muiden valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien toiminnalle asetettavista vaatimuksista.

39 §. *Rikemaksu.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 24 b §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle rikemaksu. Pykälää sovellettaisiin, kuten ny-

kyisinkin, ainoastaan arvopaperimarkkinoiden valvontaan.

40 §. *Julkinen huomautus.* Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä RataL 25 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkinen huomautus. Julkinen huomautus voitaisiin antaa myös silloin, kun valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on oma-aloitteisesti korjannut huomautuksen antamisen perusteena olevan virheen tai puutteen, jos virhe tai laiminlyönti on ollut vakava tai toistuva.

Pykälä täsmentäisi merkittävästi nykyisen vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:ssä ja vakuutusyhdistyslain 12 luvun 6 §:ssä olevaa säännöstä Vakuutusvalvontaviraston oikeudesta antaa vakuutusyhtiölle tai vakuutusyhdistykselle huomautus. Lisäksi ehdotetusta pykälästä seuraa, että vastaava toimivaltuus laajenisi nykyisestä laista poiketen koskemaan myös muita Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä valvottavia.

Pykälässä säädettäisiin nykyisestä poiketen erikseen huomautuksen julkistamisesta. Ehdotetun 6 momentin mukaan huomautus olisi pääsääntöisesti julkistettava Finanssivalvonnan päättämällä tavalla, esimerkiksi Finanssivalvonnan Internet-sivulla. Jos virhe tai laiminlyönti on vähäinen, Finanssivalvonta voisi kuitenkin päättää, että huomautusta ei julkisteta. Huomautuksen antamista koskeva päätös olisi kuitenkin tällöinkin valituskelpoinen muiden Finanssivalvonnan päätösten tavoin. Huomautuksen antamista koskeva päätös olisi kuitenkin joka tapauksessa yleisten salassapitosäännösten mukaisesti julkinen vaikka Finanssivalvonnan harkintaan jäisikin, tiedottaako se siitä erikseen ja millä tavoin julkisuuteen.

Jäljempänä 61 §:ssä säädettäisiin, että julkinen huomautus, kuten 41 §:ssä tarkoitettu julkinen varoituskin, voitaisiin antaa myös ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle mainitussa 61 §:ssä säädetyin edellytyksin.

41 §. *Julkinen varoitus.* Pykälässä säädettäisiin RataL 26 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkinen varoitus. Pykälä muuttaisi nykyistä lakia siten kuin edellä 40 §:n osalta on sanottu.

42 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 26 a §:n 1—3 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle seuraamusmaksu. Pykälää sovellettaisiin, kuten nykyisinkin, ainoastaan arvopaperimarkkinoiden valvontaan. Nykyisestä laista poiketen seuraamusmaksun määräisi Finanssivalvonta itse ja seuraamusmaksun määräämistä koskevaan Finanssivalvonnan päätökseen voitaisiin hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta samalla tavoin kuin muihinkin Finanssivalvonnan päätöksiin. Tämän vuoksi lakiin ei ole tarpeen sisällyttää nykyisiä RataL 26 b—26 e §:ää vastaavia säännöksiä.

43 §. S*euraamusmaksun määräämisen muut edellytykset.* Pykälässä säädettäisiin edellä 42 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun määräämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 26 a §:n 4 ja 5 momenttia.

44 §. *Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin ehdotetussa 39 §:ssä tarkoitetun rikemaksun ja ehdotetussa 42 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun täytäntöönpanosta. Vastaavia säännöksiä ei sisälly nykyiseen lakiin. Seuraamusmaksun täytäntöönpanoon sovellettaisiin ehdotetun pykälän mukaan vastaavia periaatteita kuin kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) säädetyn kilpailurikkomusmaksun täytäntöönpanosta. Rikemaksun ja seuraamismaksun perimisestä ilman lainvoimaista tuomiota säädettäisiin ehdotetussa 74 §:ssä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin nykyistä RataL 37 a §:ää vastaavasti seuraamusmaksun palauttamisesta. Nykyisestä laista poiketen seuraamusmaksun palauttaisi kuitenkin oikeusrekisterikeskus.

5 luku **Asiakkaansuojan valvonta**

45 §. *Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala.* Pykälässä mainittaisiin ne säännökset, joiden valvontaan olisi tarkoituksenmukaista soveltaa jäljempänä tässä luvussa säädettyä erityistä valvontamenettelyä. Valvottavaksi säädettyjen markkinointia ja sopimusehtoja koskevia erityis-

säännöksiä sisältyy nykyisin LLL 125 ja 126 §:ään, AML 3 luvun 36 §:ään, 3 a luvun 10 §:ään ja 4 luvun 1 ja 2 §:ään, VYL 31 luvun 1-3 §:ään, vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:ssä, UlkVYL 60 §:ään ja VEdL 3 ja 4 lukuun. Vastaavat säännökset ehdotetaan lisättäväksi myös ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettuun lakiin lain uudeksi 16 a §:ksi. Vastaavat säännökset ulkomaisten sijoituspalveluyritysten Suomessa olevien sivuliikkeiden, kuten suomalaistenkin sijoituspalveluyritysten osalta, sisältyvät sitä vastoin jo nykyiseen AML 4 luvun 1 ja 2 §:ään. Rahasto-osuuksien markkinoinnista säädetään SRL 13 luvussa sekä ulkomaisten yhteissijoitusyritysten Suomeen tarjoamien sijoitusrahastojen markkinoinnista SRL 128—132 §:ssä.

Ehdotetun pykälän mukaan luvussa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta edellä mainittujen säännösten valvonnassa. Momentti tulisi siten sovellettavaksi luottolaitoksiin, sijoituspalveluyrityksiin vakuutusyhtiöihin, vakuutusyhdistyksiin, vakuutusedustajiin ja ulkomaisiin vakuutusedustajiin sekä ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten, ulkomaisten vakuutusyhtiöiden ja ulkomaisten rahastoyhtiöiden Suomessa oleviin sivuliikkeisiin. Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä säädettäisiin lisäksi siitä, että 48 ja 49 §:ssä ehdotettua vastaavaa kieltomenettelyä sovellettaisiin myös arvopaperien markkinointiin ja hankintaan ja arvopaperien ottamiseen julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi. Ehdotetuilla säännöksillä yhtenäistettäisiin valvontaviranomaisen toimivalta ja siihen liittyvät oikeussuojakeinot asiakkaansuojaa koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa siltä osin kuin niissä on nykyisessä laissa säädetty markkinaoikeudelle toimivaltaa määrätä hallinnollisia seuraamuksia. Pykälässä oleva viittaus arvopaperien markkinointiin kattaisi AML 10 luvun 1 §:n nojalla myös mainitussa pykälässä tarkoitetut johdannaissopimukset.

46 §. *Viranomaisten toimivalta.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta asiakkaansuojaa koskevien säännösten valvonnassa sekä siihen liittyvästä yhteistyöstä kuluttaja-asiamiehen kanssa.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta valvoisi tämän luvun mukaisesti 45 §:ssä mainittujen säännösten noudattamista. Markkinoinnin lainmukaisuutta ja sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoisi myös kuluttaja-asiamies. Tätä vastaava säännös sisältyy nykyisin luottolaitosten osalta LLL 128 §:n 1 momenttiin. Ehdotettu momentti ei sinänsä loisi Finanssivalvonnalle toimivaltaa vaan se jäisi riippumaan siitä, mitä valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien markkinoinnista ja sopimusehdoista ja muista edellä tarkoitetuista menettelytavoista on niitä koskevissa laeissa erikseen säädetty. Pykälän 3 momentissa mainittaisiin erikseen ne valvottavat ja muut finanssimarkkinoilla toimivat, joiden markkinointiin ja sopimusehtojen valvontaan sovellettaisiin tätä lakia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen olisi oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Momentti korvaisi nykyisen LLL 128 §:n 2 momentin ja VYL 25 luvun 6 §:n 4 momentin viimeisen virkkeen.

47 §. *Kuluttaja-asiamiehen lausunto.* Pykälän mukaan Finanssivalvonnan tulisi pyytää kuluttaja-asiamieheltä lausunto silloin, kun Finanssivalvonta havaitsee 45 §:ssä tarkoitetun valvonnan kohteeksi säädetyn menettelevän sopimusehtojen käytössään kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti. Säännös vastaisi nykyistä LLL 129 §:ää ja VYL 25 luvun 6 §:n 1—3 momenttia. Lisäksi samantyyppinen säännös sisältyy AML 7 luvun 1 §:ään.

48 §. *Toimintakielto.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää valvottavaksi säädettyä jatkamasta tai uudistamasta 45 §:ssä mainittujen säännösten vastaista menettelyä. Pykälä vastaisi nykyistä LLL 130 §:ää ja VYL 25 luvun 6 §:n 1—3 momenttia. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että Finanssivalvonta voisi nykyisestä poiketen itse antaa myös arvopaperimarkkinalaissa nykyisin säädettyä sijoituspalvelujen markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevien säännösten rikkomista koskevan kiellon. Finanssivalvonnan toimivaltuuksien erilaiselle sääntelylle ei tältä osin ole nähty perusteita. Ehdotettu säännös korvaisi myös SRL 149 §:n.

49 §. *Asian saattaminen markkinaoikeuteen.* Pykälässä säädettäisiin 48 §:ssä tarkoitetun Finanssivalvonnan päätöksen saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Pykälä vastaisi nykyistä LLL 131 §:ää ja VYL 25 luvun 22 §:ää.

6 luku Ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

50 §. *Yleinen yhteistyövelvoite ja toiminta arvopaperimarkkinavalvonnan yhteysviranomaisena.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnalle yleinen yhteistyövelvoite ulkomaisten ETA-valvonta-viranomaisten. Yhteistyövelvoite kattaisi paitsi jäljempänä tässä luvussa säädetyt erityiset tehtävät myös Euroopan pankkivalvojien komitean, Euroopan vakuutusvalvojien komitean ja Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean piirissä jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kesken yhteisesti sovittujen periaatteiden noudattamisen siltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa Suomen lain kanssa. Momentti vastaisi nykyistä RataL 27 §:ää. Tällainen yleinen yhteistyövelvoite sisältyy luottolaitosdirektiivin 42 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 56 artiklaan ja sijoitusrahastodirektiivin 52 a artiklaan sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun direktiivin 12 artiklaan. Vastaavaa yleissäännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön eikä vakuutusdirektiiveihin. Eri toimialojen erilainen sääntely ei kuitenkaan tältä osin ole perusteltavissa.

Yhteistyöstä muun kuin toisen ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa säädettäisiin ehdotetussa 54 §:ssä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimia rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena. Momentti vastaisi nykyistä RataL 3 §:n 3 momenttia.

51 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö.* Pykälässä säädettäisiin sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista annetun direktiivin (2003/6/EY) 16 artiklan mukaisesta erityisestä yhteistyöstä mainitun direktiivin soveltamisessa. Pykälä vastaisi nykyistä RataL 30 a §:ää.

52 §. *Tietojenvaihto.* Pykälässä säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille kaikki hallussaan olevat olennaiset tiedot, jotka ovat omiaan helpottamaan niiden harjoittamaa valvontaa. Pykälä perustuisi luottolaitosdirektiivin 42 ja 132 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 58 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 50 artiklaan, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun direktiivin 12 artiklaan ja vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 7 artiklaan. Pykälässä tarkoitetun tietojentoimittamisvelvollisuuden tarkempi sisältö määräytyisi mainittujen artikloiden mukaisesti. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyisiin henkivahinko- ja jälleenvakuutusta koskeviin direktiiveihin. Näiltä osin ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita poiketa siitä, mitä muilla toimialoilla on säädetty. Tämän mukaisesti vakuutustoiminnan osalta tietojenantovelvollisuus kattaisi vakuutusyhtiöiden toimilupaedellytyksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot vastaavassa laajuudessa kuin muissakin valvottavissa. Pykälässä tarkoitettu tietojen toimittamisvelvollisuus koskisi ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat Finanssivalvonnan hallussa. Pykälästä ei siten seuraisi Finanssivalvonnalle oikeutta eikä velvollisuutta erikseen hankkia pykälässä tarkoitettuja tietoja. Lisäksi pykälässä todettaisiin selvyyden vuoksi, että ryhmävalvontaan liittyvästä tietojenvaihdosta säädettäisiin tarkemmin ehdotetussa 65 §:ssä.

53 §. *Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen.* Pykälässä säädettäisiin perusteista, joilla Finanssivalvonta voi kieltäytyä tässä luvussa tarkoitetusta yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa. Säännös vastaisi nykyisen RataL 31 a §:ää. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön.

54 §. *Yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa.* Pykälässä säädettäisiin yhteistyöstä muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviran-

omaisen kanssa. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä tällaisen valvontaviranomaisten kanssa, jos tällaisen valvontaviranomaisen valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen. Samanlainen yhteistyövelvollisuus koskisi myös yhteistyötä sellaisen muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa, johon suomalainen valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen. Koska muiden kuin ETA-valtioiden osalta valvontaperiaatteita ei ole miltään osin harmonisoitu, yhteistyön laadusta ja laajuudesta ei ole tarkoituksenmukaista laissa tarkemmin säätää. Yhteistyö jäisi siten käytännössä riippumaan siitä, miten se tukee Finanssivalvonnan toiminnalle tässä laissa säädettyjen yleisten tavoitteiden toteutumista.

Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvyyden vuoksi, että yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään erikseen. Yhteistyöstä Sveitsin vakuutusvalvontaviranomaisten kanssa säädetään VYL 3 luvun 13—18 §:ssä ja UlkVYL 7 a luvussa.

Yhteistyö isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa

55 §. *Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista isäntävaltioon koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä todettaisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan yhteistyövelvollisuudesta isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa silloin, kun suomalainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustamassa sivuliikettä toiseen ETA-valtioon tai aloittamassa palvelujen tarjontaa toisessa ETA-valtiossa sivuliikettä perustamatta, säädetään erikseen näitä valvottavia koskevissa laeissa. Samoin todettaisiin, että lisäeläkkeiden tarjoamisesta toiseen ETA-valtioon säädetään erikseen eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Ilmoitusvelvollisuus tällaisissa tilanteissa vaihtelee toimialoittain siinä määrin, että siitä on tarpeen säätää erikseen kunkin valvottavaryhmän osalta. Pykälässä tarkoitetusta ilmoitusvelvollisuudesta säädetään luottolaitosten osalta LLL 161 ja 164 §:ssä, sijoituspalveluyritysten osalta SipaL 72 ja 76 §:ssä, rahastoyhtiöiden osalta SRL 126 a, 126 d ja 127 §:ssä sekä vakuutusyhtiöiden osalta VYL 3 luvun 3 ja 9 §:ssä. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään vastaavasti eläkesäätiölain 13 a luvussa ja vakuutuskassalain 14 a luvussa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa VEdL 31 §:ssä.

56 §. *Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen.* Pykälässä säädettäisiin selvyyden vuoksi, että ehdotetun 23 §:n mukainen tarkastusoikeus koskisi myös valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevaa sivuliikettä. Nykyisen VYL 25 luvun 4 §:n mukaisesti tällaisesta tarkastuksesta olisi kuitenkin ennen sen suorittamista ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta ei ole nykyisin säädetty Rahoitustarkastuksen osalta.

57 §. *Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta.* Pykälässä säädettäisiin suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toiseen ETA-valtioon perustaman sivuliikkeen jatkuvassa valvonnassa noudatettavasta yhteistyöstä. Pykälästä seuraa, että kaikkien näiden valvottavien toiseen ETA-valtioon perustuvan sivuliikkeen valvontaan liittyvään valvontaviranomaisten yhteistyöhön sovellettaisiin samoja, pykälän mukaisia periaatteita. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 30 artiklaan rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklaan ja henkivakuutusdirektiivin 46 artiklaan sekä vastaaviin vahinkovakuutusta ja jälleenvakuutusta koskeviin direktiivimääräyksiin. Pykälää sovellettaisiin myös palvelujen tarjontaan toisessa ETA-valtiossa sivuliikettä perustamatta.

Pykälässä säädettäisiin, että isäntävaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata toiminnassaan sivuliikkeeseen sovellettavaa isäntävaltion lainsäädäntöä, Finanssivalvonnan olisi ryhdyttävä tarpeellisiin 3 ja 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että isäntävaltion lain vastainen toiminta lopetetaan. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle niistä toi-

menpiteistä, joihin se on ryhtynyt. Tässä pykälässä tarkoitetun yhteistyömenettelyn estämättä isäntävaltiolla on lisäksi direktiivien mukainen oikeus suoraan kieltää sivuliikettä jatkamasta sellaista toimintaa, joka on vastoin sellaisia isäntävaltion yleisen edun turvaamiseksi antamia säännöksiä, jotka isäntävaltio on erikseen ilmoittanut Finanssivalvonnalle sivuliikkeen perustamisen yhteydessä tai joiden valvonta direktiivien mukaan muuten kuuluu isäntävaltion viranomaisten ensisijaiseen toimivaltaan.

Pykälä vastaisi nykyistä RataL 28 §:ää. Sen sanamuotoa ehdotetaan kuitenkin tarkistettavaksi siten, että se koskisi nimenomaisesti sovellettavaa isäntävaltion lainsäädäntöä. Siltä osin kuin suomalainen valvottava tai sen ulkomailla oleva sivuliike rikkoo Suomen lakia, Finanssivalvonnalla olisi käytettävissään normaalit 3 ja 4 luvussa säädetyt toimivaltuudet. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön.

58 §. *Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon.* Pykälässä säädettäisiin suomalaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön toiminnan lopettamiseen liittyvästä yhteistyöstä toisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa silloin, kun tällaisella suomalaisella valvottavalla on sivuliike toisessa ETA-valtiossa tai se tarjoaa siellä palveluja perustamatta sivuliikettä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA-valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan valvottavan konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon. Vastaavat säännökset sisältyvät nykyisin toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen osalta LLL 28 ja 29 §:ään, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 24 ja 25 §:ään ja sijoitusrahastolain 123 §:ään sekä konkurssin ja selvitystilan osalta liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:ään, säästöpankkilain 120 b §:ään sekä osuuspankeista, muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:ään ja vakuutusyhtiölain 23 luvun 9 ja 31 §:ään. Ehdotetusta momentista seuraa, että siinä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus laajenisi koskemaan toimiluvan peruuttamisen ja rajoittamisen osalta vakuutusyhtiöitä sekä konkurssin ja selvitystilan osalta sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiöitä. Momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus perustuu luottolaitosdirektiivin 35 artiklaan, luottolaitosten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun direktiivin 2001/24/EY 4 ja 9 artiklaan, henkivakuutusdirektiivin 39 artiklaan sekä vakuutusyritysten tervehdyttämisestä ja likvidaatiosta annetun direktiivin 2001/17/EY 5 ja 8 artiklaan.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonnan on toimittava riittävässä yhteistyössä isäntävaltion valvonta- ja muiden viranomaisten ja selvittäjien kanssa. Vastaava säännös sisältyy nykyisin edellä 1 momentin kohdalla mainittuihin lainkohtiin ja perustuu edellä mainittujen direktiivien 2001/24/ EY ja 2001/17EY määräyksiin.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön konkurssin aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin vaikutuksista sekä tällaisen yrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen toimiluvan peruuttamista koskevasta päätöksestä niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joihin tällainen yritys on perustanut sivuliikkeen tai joissa se tarjoaa palveluja. Myös tätä momenttia vastaava säännös sisältyy nykyisin edellä 1 momentin kohdalla mainittuihin lainkohtiin ja perustuu edellä mainittujen direktiivien 2001/24/ ja 2001/17EY määräyksiin.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin vakuutusdirektiivien vaatimuksia vastaavasti, että toisin kuin muiden valvottavien osalta, vakuutusyhtiötä koskeva tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitus olisi tehtävä kaikkien ETA-valtioiden vakuutusvalvonnasta vastaaville viranomaisille.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että yhteistyöstä isäntävaltion vi-

ranomaisen kanssa vakuutuskannan luovutuksessa ja asetettaessa vakuutusyhtiön omaisuutta panttaus- ja luovutuskieltoon säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

59 §. *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa kotivaltion valvontaviranomaiselle ne ehdot, joita toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön sivuliikkeen on toiminnassaan Suomessa noudatettava. Säännös perustuu luottolaitosdirektiivin 26 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 40 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivien määräyksiin. Pykälää ei sovellettaisi ulkomaisten sijoituspalveluyritysten Suomessa oleviin sivuliikkeisiin, koska rahoitusvälineiden markkinoista koskevissa direktiiveissä määrätään tyhjentävästi isäntävaltion lain soveltamisesta sivuliikkeen toimintaan eikä pykälässä tarkoitettu erillinen ilmoitusvelvollisuus ole sen vuoksi tarpeen.

Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle, tai jos kyseessä on ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, kotivaltion valvontaviranomaiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut tältä tai kotivaltion valvontaviranomaiselta ilmoituksen ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta Suomessa tai tällaisen toiminnan merkittävistä muutoksista, sivuliikkeen toimintaa ja valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita ulkomaisen ETA-valvottavan on Suomessa toimiessaan noudatettava.

Yleisen edun käsitettä ei ole direktiiveissä eikä myöskään nykyisessä laissa määritelty. Lisäksi yleisen edun käsite vaihtelee toimialoittain. Yleisen edun käsitettä on arvioitu luottolaitostoiminnan osalta komission tulkitsevassa tiedonannossa palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta toisessa pankkidirektiivissä (SEC(97) 1193 lopullinen, 20.6.1997 sekä vakuutusalan osalta komission tulkitsevassa tiedonannossa palvelujen tarjoamisen vapaudesta ja yleisestä edusta vakuutusalalla (EVYL N:o C 43, 16.2.2000). Komission tulkinnan mukaan lähtökohtana on, että yleisen edun kannalta merkittävät ehdot on arvioitava yksittäistapauksittain. Tämän vuoksi lakiin ei ehdoteta sisällytettäväksi yleisen edun määritelmää vaan Finanssivalvonnan olisi edellä mainittujen komission tulkitsevien tiedonantojen ja muun tulkintakäytännön pohjalta määriteltävä pykälässä tarkoitetut ehdot erikseen kussakin yksittäistapauksessa, ottaen kuitenkin huomioon hallinnon yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen. Tämän estämättä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen on kuitenkin lähtökohtaisesti noudatettava, mitä sen velvollisuudeksi on Suomen laissa säädetty. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin erityisesti ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin (esim. UlkSipaL 4 c § sekä UlkVYL 14 a ja 60 §). Lisäksi ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan ulkomaisen ETA-sivuliikkeen markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin suomalaisiin luottolaitoksiin. Komission omaksumasta tulkinnasta seuraa kuitenkin, että ulkomainen valvottava voisi aina yksittäistapauksessa riitauttaa Suomen lain soveltamisen sillä perusteella, että yleinen etu ei kyseisessä tapauksessa vaadi Suomen lain soveltamista.

Lisäeläketoiminnan aloittamiseen Suomessa sovellettaisiin lisäksi, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetään. Finanssivalvonnan erityisestä ilmoitusvelvollisuudesta kotivaltion viranomaiselle säädettäisiin siten edelleen mainitun lain 13 b ja 13 e §:ssä.

Pykälää ei sovellettaisi rahasto-osuuksien tarjontaa lukuun ottamatta palvelujen tarjontaan rajan yli sivuliikettä perustamatta, koska tällaisen palvelujen tarjonnan osalta muut direktiivit eivät edellytä pykälässä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta. Sijoitusrahastodirektiivin 6 b artiklan mukaan pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskee muista direktiiveistä poiketen myös palvelujen tarjon-

taa toisessa jäsenvaltiossa sivuliikettä perustamatta.

60 §. *Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tarkastaminen ja tietojensaanti.* Pykälässä säädettäisiin kotivaltion valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan yhteistyöstä toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen tarkastamisessa ja Finanssivalvonnan oikeudesta saada sivuliikkeeltä tehtäviensä edellyttämiä tietoja. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 43 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 57 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 52 b artiklaan, henkivakuutusdirektiivin 11 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin sekä vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 7 artiklaan. Vastaava säännös sisältyy nykyisin RataL 29 §:ään ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 3 luvun 15 §:n 1 momenttiin. Ehdotettu pykälä ei muuttaisi merkittävästi nykyisen lain asiasisältöä. Laissa ei kuitenkaan nykyisestä RataL 29 §:stä poiketen viitattaisi muihin rahoitusmarkkinoilla toimiviin, koska laissa ei olisi tarpeen erikseen säätää yhteistyöstä kotivaltion arvopaperimarkkinoiden valvonnasta vastaavaan valvontaviranomaisen kanssa. sellaisten muiden Suomen arvopaperimarkkinoilla toimivien ulkomaisten yritysten kuin ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden tarkastamisessa. Yhteistyö muiden ETA-valtioiden arvopaperimarkkinoiden valvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa valvontaviranomaisten kanssa perustuisi siten tältä osin yksinomaan edellä ehdotettuihin 50 ja 51 §:ään.

Pykälän *1 momentin* mukaan kotivaltion valvontaviranomainen voisi toimivaltansa puitteissa tarkastaa itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa. Kotivaltion valvontaviranomaisen olisi ennen tarkastuksen aloittamista ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla olisi tällöin aina oikeus osallistua tarkastukseen

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi kotivaltion valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastaa ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa, siltä osin kuin se on tarpeen kotivaltion viranomaiselle sitä koskevassa lainsäädännössä säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi. Finanssivalvonnalla olisi tällöin samat edellä 3 luvussa säädetyt tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet kuin suomalaisissa valvottavissa. Vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön. Tässä momentissa tarkoitettu tarkastusoikeus voisi perustua myös jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten välisiin yhteistyösopimuksiin, joiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa direktiivien mukaisen yhteistyövelvoitteen soveltamiskäytäntöä. Muusta kuin direktiiveihin perustuvasta tehtävienjaosta olisi sovittava jäljempänä ehdotetun 67 §:n mukaisesti.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi lisäksi sen estämättä, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään, oikeus saada tässä laissa ja muualla laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja suorittaa siinä tarkastuksia niin kuin 3 luvussa säädetään sekä käyttää tarkastuksessa apunaan ulkopuolista asiantuntijaa niin kuin 34 §:ssä säädetään. Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus koskisi lähinnä niiden säännösten noudattamisen valvontaa, jotka Suomen laissa on säädetty sivuliikkeen velvollisuudeksi. Tällaisia säännöksiä sisältyy finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön lisäksi ainakin rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annettuun lakiin. Koska ulkomaisen ETA-valvottavan taloudellisen aseman valvonta kuuluu direktiivien mukaan yksinomaan kotivaltion vastuulle, Finanssivalvonnalla ei olisi oikeutta momentin nojalla tehdä omaaloitteisesti tarkastuksia pykälässä tarkoitetussa sivuliikkeessä sen vakavaraisuuden valvomiseksi eikä vaatia sivuliikkeeltä sitä koskevia tietoja. Finanssivalvonta voisi kuitenkin tehdä tällaisiakin tarkastuksia sivuliikkeeltä 2 momentin nojalla sovittuaan siitä kotivaltion viranomaisen kanssa. Ehdotettu säännös ei estäisi Finanssivalvontaa pyytämästä sivuliikkeeltä sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen 3 §:n 8 kohdassa säädetyn markkinoiden yleisen seurantatehtävän ja 9 kohdassa tarkoitetun peruspankkipalvelujen hinnoittelun seurantaa koskevan tehtävän hoitamiseksi.

Momenttia vastaavaa säännöstä ei nykyisin sisälly vakuutuslainsäädäntöön lukuun ottamatta UlkVYL 16 §:ää.

Ehdotetussa *4 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää sille laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja myös sellaiselta ulkomaiselta valvottavalta, joka tarjoaa palveluita Suomeen sivuliikettä perustamatta. Vaikka Finanssivalvonnalla ei olisi toimivaltaa asettaa sanktioita tällaisen tietojensaantioikeuden tehostamiseksi, säännös on kuitenkin tarpeen sen vuoksi, että ulkomaan valvontaviranomaisen oikeus antaa Finanssivalvonnalle tietoja saattaa olla sidottu Finanssivalvonnan Suomen laissa säädettyyn tietojensaantioikeuteen.

61 §. *Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen ja ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta puuttua toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen sekä toisen ETA-valtion valvonnassa olevan säännellyn markkinan Suomessa harjoittamaan toimintaan. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 30—36 artiklaan, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 6 c artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 46 artiklaan ja samansisältöisiin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin. Pykälää sovellettaisiin soveltuvin osin myös ulkomaisen valvottavan palvelujen tarjontaan sivuliikettä perustamatta.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää säännösten tai määräysten vastaisen menettelyn, jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä säädetty. Momenttia sovellettaisiin vain finanssimarkkinoita koskevien säännösten vastaiseen menettelyyn. Jos sivuliike rikkoo yleistä lainsäädäntöä, esimerkiksi vero- tai työlainsäädäntöä, sivuliikkeeseen voitaisiin asianomaisen lain soveltamisalan puitteissa soveltaa asianomaisen lainsäädännön mukaisia seuraamuksia. Toimialasta riippuen momentissa tarkoitetut säännökset voisivat olla joko ehdotetun 59 §:n nojalla erikseen ilmoitettavia yleisen edun mukaisia vaatimuksia (esimerkiksi luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön markkinointia tai sopimusehtoja koskevat säännökset) tai asianomaista toimialaa koskeviin direktiiveihin perustuvia säännöksiä, joiden osalta on säädetty nimenomaisesti isäntävaltioviranomaisen toimivallasta. Molemmissa mainituissa tapauksissa olisi mahdollista välittömästi soveltaa ehdotettua 5 momenttia. Momentissa tarkoitettuja säännöksiä olisivat edellä mainittujen lisäksi asianomaista toimialaa koskeviin direktiiveihin perustuvat sellaiset säännökset, joiden osalta isäntävaltiolle ei nimenomaisesti ole osoitettu toimivaltaa (esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin mukaiset vaatimukset lukuun ottamatta mainitun direktiivin 32 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia) vaan joiden osalta ensisijainen toimivalta kuuluisi kotivaltioviranomaiselle. Viimeksi mainituilta osin olisi noudatettava 3 momentin mukaista menettelyä, jollei Finanssivalvonnan ole välttämätöntä kiireellisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin yleisen edun turvaamiseksi.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle, jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ei noudateta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi, ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle, 38 §:ssä tai, 45 §:ssä mainituissa tapauksissa, 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta 1 momentissa tarkoitettujen säännösten ja määräysten vastaista menettelyä taikka kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain, jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa virheellistä menettelyään. Finanssivalvonta voisi myös samoin edellytyksin antaa sivuliikkeelle julkisen huomautuksen tai varoituksen. Finanssivalvonta voisi lisäksi nykyistä UlkVYL 3 luvun 15 §:n 2 momenttia vastaavasti uhkasakon uhalla kieltää vakuutustoi-

mintaa harjoittavaa sivuliikettä luovuttamasta tai panttaamasta valvottavan Suomessa olevaa omaisuutta ja kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, kunnes asia on korjattu. Finanssivalvonnalle ei sitä vastoin ehdoteta oikeutta asettaa sivuliikkeeseen asiamiestä, koska sivuliikettä koskevat Suomen lain säännökset rajoittuvat käytännössä menettelytapojen sääntelyyn, joiden osalta edellä 5 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia sekä momentissa ehdotettuja hallinnollisia seuraamuksia voidaan pitää riittävinä. Lisäksi edellä 29 §:ssä säädetyt asiamiehen oikeuksia koskevat säännökset, erityisesti oikeus osallistua hallintoelinten kokouksiin, olisi vaikeasti sovellettavissa sivuliikkeisiin. Myöskään hallintoelinten koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeutta, oikeutta antaa liiketapahtumien kirjaamista koskevia määräyksiä eikä oikeutta rajoittaa voitonjakoa ole mahdollista soveltaa sivuliikkeisiin. Oikeudesta asettaa asiamies SRL 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuun säilytysyhteisönä toimivaan sivuliikkeeseen säädettäisiin kuitenkin ehdotetussa 29 §:ssä.

Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa Euroopan komissiolle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi. Ilmoitus komissiolle olisi direktiivien mukaan tehtävä silloin, kun kyse on ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen toiminnasta.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin tekemättä mainitussa momentissa tarkoitettua ilmoitusta ja riippumatta kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteistä, jos sivuliikkeen toiminnan tai tietyn menettelyn jatkaminen vaarantaisi yleisen edun taikka jos sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia säännöksiä, joiden osalta Finanssivalvonnan toimivallasta ulkomaisen ETA-sivuliikkeen valvonnassa on muualla laissa erikseen säädetty. Tällaisia säännöksiä ovat esimerkiksi ulkomaisista sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 c §:ssä mainitut arvopaperimarkkinalain säännökset sekä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 14 a §:ssä mainitut säännökset.

Momentissa tarkoitettua yleistä etua ei laissa ole mahdollista etukäteen määritellä vaan momentin soveltaminen olisi ratkaistava yksittäistapauksittain. Momentti on tarkoitettu sovellettavaksi sellaisissa tilanteissa, joissa toiminnan tai menettelyn jatkaminen vakavasti vaarantaisi tallettajien, sijoittajien tai asiakkaiden edut taikka vakuutetut edut taikka muuten aiheuttaisi vakavia häiriöitä rahoitusmarkkinoilla. Tällainen tilanne olisi esimerkiksi sellainen ulkomaisen talletuspankin sivuliikkeeseen kohdistuva talletuspako, joka saattaisi levitä muihinkin Suomessa toimiviin talletuspankkeihin.

Pykälän *6 momentin* mukaan pykälää sovellettaisiin myös ulkomaiseen ETA-valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä. Lisäksi pykälä tulisi ehdotetun momentin mukaan sovellettavaksi myös sijoitusrahastolain 128 ja 129§:ssä tarkoitettuihin ulkomaisiin yhteissijoitusyrityksiin, jotka markkinoivat tai pitävät kaupan rahasto-osuuksia Suomessa. Suomen viranomaisten alueellista toimivaltaa koskevista yleisistä periaatteista seuraa, että momentissa tarkoitettuun palvelujen tarjontaan voitaisiin käytännössä soveltaa ainoastaan pykälän 1 ja 2 momenttia.

Pykälän *7 momentin* mukaan tätä pykälää sovellettaisiin myös toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan säänneltyyn markkinaan. Momentti perustuisi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 62 artiklan 3 kohtaan. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin.

Yhteistyö ryhmävalvonnassa

62 §. *Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja emoyrityksen tytäryritysten valvonnasta vastaavalle ulkomaiselle ETA- valvontaviranomaiselle valvottavan toimiluvasta samoin kuin yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädettäisiin erikseen. Toimilupaa koskevasta il-

moitusvelvollisuudesta säädetään LLL 22 §:n 3 momentissa ja 25 §:ssä sekä SipaL 17 §:n 3 momentissa ja 20 §:ssä. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen sijoitusrahastolakiin eikä vakuutusyhtiölakiin. Pykälä perustuu luottolaitosten osalta luottolaitosdirektiivin 15 artiklaan. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle valvottavan muuttumisesta ulkomaisen valvottavan tytäryritykseksi tai ulkomaisen valvottavan emoyrityksen tytäryritykseksi säädetään LLL 43 §:n 3 momentissa, SipaL 42 §:n 3 momentissa ja VYL 4 luvun 8 §:ssä.

63 §. *Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä.* Pykälässä säädettäisiin toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään, vakuutusryhmittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan Suomessa sijaitsevan yrityksen tarkastamisesta ja Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja tällaiselta yritykseltä. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 141 artiklaan, vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun direktiivin 15 artiklaan. Säännös vastaisi asiasisällöltään RataL 31 §:ää vakuutusyhtiölain 26 luvun 20 §:n 1 momenttia.

Pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä suorittaa tarkastuksen sellaisessa Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu sellaiseen ulkomaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta ulkomainen ETA-valvontaviranomainen vastaa. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä 18 ja 23 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta voisi antaa pyynnön esittäneelle valvontaviranomaiselle luvan osallistua tarkastukseen. Ulkomainen ryhmittymä määriteltäisiin edellä 6 §:ssä siten, että se kattaisi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmää, vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymää vastaavat toisen ETA-valtion valvonnassa olevat ryhmittymät. Ehdotetusta pykälästä seuraa, että sen soveltamisala laajenisi vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin mukaisesti koskemaan myös vakuutusryhmittymiä.

64 §. *Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ryhmittymään kuuluvassa ulkomaisessa yrityksessä.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä VYL 26 luvun 19 §:n 2 momenttia vastaavasti Finanssivalvonnan oikeudesta tarkastaa sellaista ulkomaista yritystä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi halutessaan tarkastaa tällaista yritystä pyydettävä tämän valtion valvontaviranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Finanssivalvonnalla olisi oikeus itse suorittaa tarkastus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii. Momentti vastaisi luottolaitosdirektiivin 141 artiklaa, vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevan direktiivin 15 artiklaa.

65 §. *Ryhmittymän valvontaa koskeva tietojenvaihto.* Pykälässä säädettäisiin direktiivien edellyttämästä ryhmävalvontaa koskevasta tietojenvaihdosta. Pykälä koskisi sekä Finanssivalvonnan että toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevaa ryhmävalvontaa. Pykälä korvaisi nykyisen RataL 31 §:n 3 momentin ja vakuutuspainotteisia rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä koskevan VYL 26 luvun 20 §:n 2 momentin. Nykyiseen lakiin ei sisälly vastaavaa vakuutusryhmittymiä koskevaa säännöstä. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 132 artiklaan, vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 7 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun direktiivin 12 artiklaan. Pykälän soveltamisen edellyttämästä Finanssivalvonnan tietojensaantija tarkastusoikeudesta säädettäisiin ehdotetussa 24 §:ssä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle, joka vastaa ulkomaisen ryhmittymän valvonnasta, tämän pyynnöstä kaikki ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot. Tässä momentissa tarkoitettuja tietoja ei ole direktiiveissä tai muualla määritelty vaan tietojen tarpeellisuus jäisi käytännössä tietoja pyytävän ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen harkinnan varaan. Momentti vastaisi asiasisällöltään nykyistä lakia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan on lisäksi, jollei ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaavien viranomaisen kesken ole muuta sovittu, ilmoitettava oma-aloitteisesti hallussaan olevat ryhmävalvonnan kannalta olennaiset tiedot 1 momentissa tarkoitetulle ETA-valvontaviranomaiselle tai, jos Finanssivalvonta vastaa ryhmävalvonnasta, ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville ETA-valvontaviranomaisille. Pykälässä ei nykyisestä Rahoitustarkastuksesta annetusta laista poiketen säädettäisi siitä, mitä olennaisilla tiedoilla tarkoitetaan. Olennaisten tietojen vähimmäissisällöstä määrätään luottolaitosdirektiivin 132 artiklan 1 kappaleessa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä annetun direktiivin 12 artiklan 1 kappaleesta. Momentissa tarkoitettuja tietoja olisivat siten ainakin mainituissa direktiivikohdissa tarkoitetut tiedot. Olennaiset tiedot on eri direktiiveissä kuitenkin määritelty osittain toisistaan poikkeavasti ja epäjohdonmukaisesti ja tietojenantovelvollisuus on lisäksi käytännössä erilainen riippuen siitä, vastaako ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vai toinen ETA-valvontaviranomainen. Tämän vuoksi momentissa tarkoitettuja olennaisia tietoja ei ole tarkoituksenmukaista määritellä laissa yksityiskohtaisesti.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi sen lisäksi, mitä sen tiedonantovelvollisuudesta muualla laissa säädetään, viivytyksettä annettava 1 momentissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille sekä niiden kotivaltion finanssimarkkinoiden toiminnasta vastaaville muille viranomaisille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka saattavat vaarantaa näissä valtioissa finanssimarkkinoiden vakaan toiminnan tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä niiden finanssimarkkinoiden toiminnassa. Säännös vastaisi nykyistä RataL 33 §:n 4 momenttia. Vastaava säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön. Momentti perustuu luottolaitosdirektiivin 130 artiklaan. Vastaavaa määräystä ei sisälly vakuutusryhmittymien lisävalvontaa koskevaan direktiiviin.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin tietojen hankkimisesta sellaisesta Finanssivalvonnan valvottavaa vastaavasta ulkomaisesta yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa. Momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi pyydettävä tällaisia tietoja ensisijaisesti tällaisen yrityksen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Jos Finanssivalvonta tarvitsee tällaisia tietoja yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta vastaa muu valvontaviranomainen, Finanssivalvonnan olisi pyydettävä tietoja ensisijaisesti tällaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Pykälä vastaa nykyistä RataL 33 §:n 5 momenttia ja perustuu vakuutusyritysten lisävalvontaa koskevan direktiivin 6 artiklaan ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevan direktiivin 12 artiklan 3 kappaleeseen. Vastaavaa määräystä ei sisälly luottolaitosdirektiiviin mutta säännöstä on tarkoituksenmukaista soveltaa myös luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidointiryhmiin.

Valvontasopimukset

66 §. *Valvontapöytäkirjat.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyrkiä laatimaan tarpeelliset valvontaa koskevat sopimukset ulkomaisten valvontaviranomaisten kanssa. Pykälä koskisi sekä sellaisten yksittäisten valvottavien valvontaa, joilla on sivuliike toisessa valtiossa, että ryhmävalvontaa. Pykälä koskisi yhteistyötä sekä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten että muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyistä RataL 33 §:n 6 momenttia. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön. Pykälä perustuu luottolaitosdirektiivin 131 artiklaan. Vastaavaa määräystä ei sisälly muihin direktiivien mutta säännöstä on tarkoituksenmukaista soveltaa myös vakuutusryhmittymiin ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymiin.

67 §. *Valvontatehtävien siirtäminen.* Pykälässä säädettäisiin valvontatehtävien siirtämisestä ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen lakiin. Luottolaitosdirektiivin 131 artiklan mukaan tytäryrityksen valvonnasta vastuussa oleva valvontaviranomainen voi kahdenvälisellä sopimuksella siirtää toimivaltaansa emoyrityksen valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle. Artiklan mukaan

tällaisista sopimuksista on ilmoitettava komissiolle ja Euroopan pankkikomitealle. Artiklan tarkoituksena ei kuitenkaan ole kieltää jäsenvaltioita sopimasta muustakin toimivallan delegoinnista. Pykälä koskisi ainoastaan tietojen keräämistä, tarkastamista ja arviointia koskevia valvontatehtäviä. Valvottavia koskevan päätöksentekovallan delegoinnista säädettäisiin erikseen ehdotetun 4 momentin mukaisesti.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvontaan liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle, taikka isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan valvontaan liittyviä tehtäviä. Pykälä koskisi sellaisen suomalaisen valvottavan valvontaa, jolla on sivuliike toisessa ETA-valtiossa, sekä sellaisen ulkomaisen valvottavan valvontaa, jolla on sivuliike Suomessa.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevia ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä taikka että ulkomainen ETA-valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevaan ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä. Pykälä koskisi sekä sellaisen ryhmittymän valvontaa, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa ja johon kuuluu vähintään yksi toisessa ETA-valtiossa oleva yritys, että sellaisen ryhmittymän valvontaa, jonka valvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi Suomessa oleva yritys.

Pykälän *3 momentin* mukaan tämän pykälän mukaisesta tehtävien vastaanottamisesta voitaisiin periä korvaus. Korvaus olisi pääsääntöisesti perittävä sellaisten tehtävien vastaanottamisesta, jotka eivät perustu Euroopan Unionin lainsäädännöstä johtuviin yhteistyövelvoitteisiin. Näiden yhteistyövelvoitteiden nojalla Finanssivalvonta on velvollinen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastamaan Suomessa olevia sivukonttoreita ja ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvia yrityksiä sekä keräämään niistä tietoja siinä laajuudessa kuin ulkomaisen valvottavan tai ulkomaisen ryhmittymän valvonta sitä edellyttää. Lisäksi yhteistyövelvoite kattaa osallistumisen sellaisiin valvontaviranomaisten yhteistyöjärjestelyihin, joissa valvontaviranomaiset yhdessä arvioivat ulkomaisen valvottavan taloudellista asemaa ja keskustelevat sen edellyttämistä koko valvottavaa koskevista toimenpiteistä. Korvauksen perimisvelvollisuus koskisi siten lähinnä sellaisia tilanteita, joissa Finanssivalvonta ottaisi itse hoitaakseen koko ulkomaisen valvottavan taloudelliseen aseman jatkuvaan valvontaan kuuluvia tehtäviä, jotka direktiivien mukaan kuuluvat yksinomaan ulkomaan viranomaisen vastuulle. Korvauksen tulisi vastata Finanssivalvonnalle tehtävän hoitamisesta aiheutuvia todellisia kustannuksia. Johtokunta voisi kuitenkin erityisestä syystä päättää, että korvausta ei peritä.

Lisäksi momentissa säädettäisiin, että tämän pykälän mukaisesta tehtävien luovuttamisesta toisen valtion valvontaviranomaiselle voitaisiin vastaavasti maksaa korvausta, jos luovutetut tehtävät eivät kuulu ulkomaan valvontaviranomaisen edellä tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden piiriin. Korvauksen määrästä sekä tehtäviä vastaanotettaessa että luovutettaessa päättäisi ehdotetun 10 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti Finanssivalvonnan johtokunta, joka muutenkin käsittelee Finanssivalvonnan talousarvion päättää kustannusten kattamiseksi perittävistä maksuista.

Ehdotettu säännös ei estäisi korvauksesta sopimista muissakin kuin momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että mitä edellä 18, 19 ja 23—25 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, sovelletaan Finanssivalvontaan myös sen suorittaessa tässä pykälässä tarkoitettuun valvontasopimukseen perustuvia valvontatehtäviä. Momentti on tarpeen, koska mainittujen pykälien mukaan niissä tarkoitetut tietojensaanti- ja tarkastusoikeudet rajoittuvat Finanssivalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymissä annetussa laissa erikseen säädetään. Tällaisia säännöksiä sisältyy nykyisin LLL 91 §:ään, SipaL 46 §:ään ja RavaL 8 §:ään. Tämän pykälän säännöksiä ei siten sovellettaisi päätösvallan siirtämiseen ulkomaan valvontaviranomaiselle vaan ne koskisivat yksinomaan tietojen keräämiseen, tarkastamiseen ja arviointiin liittyviä tehtäviä.

7 luku Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen

68 §. *Toimenpidemaksu ja valvontamaksu.* Pykälässä säädettäisiin nykyistä RataL 36 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi perittäisiin toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja sekä edellä 67 §:n 3 momentissa tarkoitettuja korvauksia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan antamasta luvasta ja muusta suoritteesta perittävästä toimenpidemaksusta. Toimenpidemaksuista olisi voimassa, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään. Suoritteiden maksullisuudesta ja maksun suuruudesta määrää Finanssivalvonta. Momentissa tarkoitetut suoritteet voisivat olla joko valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan hakemuksesta annettavia päätöksiä tai niihin rinnastettavia suoritteita taikka sellaisia Finanssivalvonnan omasta aloitteesta suoritettavia vakiomuotoisia valvontatoimia, joita kohdistetaan samoin perustein kaikkiin samantyyppisiin valvottaviin tai muihin finanssimarkkinoilla toimiviin. Tällainen toimenpide voisi olla esimerkiksi IFRS-tilinpäätöksen tarkastaminen.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi periä valtion maksuperustelain mukaisen toimenpidemaksun 60 §:ssä tarkoitetulta ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta, jos Finanssivalvonta tekee sen pyynnöstä valvontatoimenpiteen, joka kohdistuu mainitussa pykälässä tarkoitettuun sivuliikkeeseen. Finanssivalvonta voisi periä edellä tarkoitetun toimenpidemaksun myös suoraan sivukonttorilta tai sivuliikkeeltä, jos ulkomainen ETA-valvontaviranomainen on määrännyt sivuliikkeen suorittamaan kyseisen maksun Finanssivalvonnalle tai jos maksun periminen on muutoin mahdollista toisen ETA-valtion lainsäädännön mukaan. Momenttia sovellettaisiin ulkomaisen ETA- valvontaviranomaisen pyynnöstä suoritettavaan ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä tai ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevaan ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvaa Suomessa olevaa yritystä koskevaan yksittäiseen tarkastustoimeen tai muuhun valvontatoimeen. Mikäli Finanssivalvonta tekee 67 §:ssä tarkoitetun sopimuksen, jonka mukaan Finanssivalvonta ottaa hoitaakseen jonkin koko ulkomaiseen ETA-valvottavaan kohdistuvan valvontatehtävän, sovellettaisiin ehdotettua 67 §:ää.

Pykälän *4 momentissa* todettaisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädetään erikseen. Valvontamaksusta säädettäisiin ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

69 §. *Vahingonkorvausvastuu.* Pykälässä säädettäisiin valtion erityisestä vahingonkorvausvastuusta silloin, kun Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuu vahingonkorvauslain (412/1974) mukainen vahingonkorvausvastuu. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyiseen Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin. Valtio vastaa sitä vastoin yleisten valtionhallinnon periaatteiden mukaisesti nykyisinkin Vakuutusvalvontaviraston aiheuttamasta vahingosta siltä osin kuin valvottavilta perityt valvontamaksut eivät riitä sen korvaamiseen.

Ehdotetun pykälän mukaan Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan vahingon korvaamiseen sovellettaisiin vahingonkorvauslakia. Suomen Pankki olisi velvollinen korvaamaan vahingon vahingon kärsineelle. Suomen Pankilla olisi kuitenkin oikeus periä valtiolta maksamansa vahingonkorvauksen määrä siltä osin, kuin vahingosta maksettavan korvauksen määrä ylittää määrän, jonka Suomen Pankki voi Suomen Pan-

kista annetun lain 21 §:n 2 momentin nojalla siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin. Momentti olisi siten tarkoitettu sovellettavaksi sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuisi niin suuri korvausvastuu, että se olisi omiaan vaarantamaan Suomen Pankin taloudellisen aseman.

70 §. *Rahoitusalijäämän kattamista koskeva suunnitelma.* Pykälän mukaan Finanssivalvonnan olisi laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä, jos valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina perittävät varat yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa muodostuisi pienemmäksi kuin 90 prosenttia (*alite*) Finanssivalvonnan kustannuksia joltakin kalenterivuodelta. Suunnitelma olisi laadittava samassa yhteydessä kuin Finanssivalvonnan talousarvio. Pykälä vastaisi soveltuvin osin nykyistä RataL 36 b §:ää. Pykälä on tarkoitettu sovellettavaksi tilanteissa, joissa alitetta on odotettavissa siltä vuodelta, johon talousarvio kohdistuu. Kuten yleisperustelujen jaksossa 5.6. on selostettu, Finanssivalvonnan olisi suunnitelmassa arvioitava eri vaihtoehtoja tilanteen korjaamiseksi. Finanssivalvonnan olisi lisäksi laadittava ehdotetun 11 §:n 11 kohdassa tarkoitettu pitemmän tähtäyksen arvio siitä, miten Finanssivalvonnan tulisi sopeutua pitemmällä tähtäyksellä odotettavissa oleviin valvonnan muutoksiin.

8 luku Erinäiset säännökset

71 §. *Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja muille viranomaisille. Tietojenvaihtoon ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa sovellettaisiin lisäksi, mitä edellä 6 luvussa säädetään. Pykälä vastaisi pääosin nykyisen RataL 36 §:ää, VYL 30 luvun 2 §:ää, vakuutusyhdistyslain 10 §:ää, eläkesäätiölain 132 b ja 132 c §:ää ja vakuutuskassalain 165 b ja 165 c §:ää, jotka ehdotetaan kumottaviksi. Ehdotetut säännökset laajentaisivat jonkin verran vakuutusyhtiöiden, vakuutusyhdistysten, eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen oikeutta ja velvollisuutta luovuttaa tietoja. Lain asiasisältö ei kuitenkaan käytännössä merkittävästi muuttuisi.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, momentissa mainituille viranomaisille. Momentti perustuisi luottolaitosdirektiivin 44—52, rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 58 artiklaan, sijoitusrahastodirektiivin 50 artiklaan sekä henkivakuutusdirektiivin 16 artiklaan ja sitä vastaaviin vahinkovakuutusdirektiivien ja jälleenvakuutusdirektiivin määräyksiin.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle, valtiovarainministeriölle, Valtion vakuusrahastolle ja muulle finanssimarkkinoita valvovalle tai niiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten. Viimeksi mainittu rajoitus kattaisi, mitä nykyisin säädetään VYL 30 luvun 2 §:n 3 momentissa Vakuutusvalvonnan oikeudesta luovuttaa tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle. Vastaavasta sosiaali- ja terveysministeriön oikeudesta säädettäisiin edelleen mainitussa momentissa. Kohta vastaisi asiasisällöltään nykyistä lakia.

Momentin *2 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *3 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja muun ETA-valtion finanssimarkkinoita valvovalle viranomaiselle. Kohta vastaisi asiasisällöltään nykyistä lakia.

Momentin *4 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja kirjanpitolautakunnalle kirjanpitolain 8 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun lausuntomenettelyn yhteydessä siinä laajuudessa kuin on tarpeen ehdotetun 37 §:n mukaisen valvontatehtävän täyttämiseksi. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *5 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja arvopaperimarkkinalain 6 luvun 17 §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnal-

le. Kohta vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia.

Momentin *6 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *7 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaalaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *8 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaisen valvottavan lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *9 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *10 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *11 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Momentin *12 kohdan* mukaan Finanssivalvonta voisi luovuttaa tietoja muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä momentissa tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat laissa säädetyn vaitiolovelvollisuuden piiriin. Kohta vastaisi nykyistä lakia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi. Ehdotettu säännös täsmentäisi tietojenluovutusoikeutta erityisesti vakuutusalan yritysten osalta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkun niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi oikeus antaa valvottavaa koskevia tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja selvitysyhteisölle ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetulle optioyhteisölle ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa tai muuta henkilöä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia. Nykyisestä laista poiketen Finanssivalvonnalla olisi kuitenkin oikeus antaa julkisen kaupankäynnin järjestäjälle tietoja myös muusta henkilöstä kuin valvottavasta tai muusta finanssimarkkinoilla toimivasta. Tällainen muu henkilö voisi olla esimerkiksi yksittäinen sijoittaja, joka mahdollisesti toimii vastoin julkisesta kaupankäynnistä annettuja säännöksiä.

Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisen valtion valvontaviranomaiselta tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritetussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan muu asianomainen viranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voitaisiin käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai

niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu. Pykälä vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyisin vakuutuslainsäädäntöön.

Pykälän *5 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä annettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja Suomen Pankille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka Finanssivalvonnan arvion mukaan saattavat merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa. Pykälä vastaisi pääosin nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia. Momentin sanamuotoa tarkistettaisiin kuitenkin vastaamaan paremmin ehdotettua 13 §:n 2 momenttia, jossa säädetään johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen tällainen asia. Vastaavaa säännöstä ei sisälly nykyisin vakuutuslainsäädäntöön.

72 §. *Vakuutus- ja eläkelaitoksia koskevien tilastotietojen julkisuus.* Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä vakuutuslainsäädäntöä vastaavasti vakuutus- ja eläkelaitoksia koskevien tilastotietojen julkisuudesta.

73 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätöksiin. Pykälä vastaisi eräin täsmennyksin nykyistä RataL 37 §:ää ja VVVL 6 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätökseen haettaisiin, kuten nykyisinkin, muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäviksi, säädettäisiin erikseen. Tällaisia päätöksiä ovat edellä 5 luvussa tarkoitetut asiakkaansuojan valvontaan liittyvät päätökset sekä arvopaperimarkkinalain 9 luvun 3 a §:ssä tarkoitetut päätökset.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden ja markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen. Nykyisessä laissa ei ole erikseen säädetty Finanssivalvonnan omasta muutoksenhakuoikeudesta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätös voitaisiin panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä sovellettaisiin valituksesta huolimatta toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisinpäätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä. Pykälä vastaisi nykyistä Rahoitustarkastuksesta annettua lakia. Momentin soveltamisala olisi jonkin verran laajempi kuin mitä nykyisessä laissa säädetään Vakuutusvalvontaviraston päätöksistä. Tältä osin ei kuitenkaan ole nähtävissä perusteita soveltaa erilaisia periaatteita eri toimialoilla.

74 §. *Maksujen täytäntöönpano.* Pykälässä säädettäisiin nykyisestä laista poiketen, että tämän lain mukainen uhkasakko, rikemaksu, seuraamusmaksu ja toimenpidemaksu saadaan muiden viranomaisten määräämien maksujen tavoin periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Rikemaksun ja seuraamusmaksun perimisen edellytyksenä olisi kuitenkin, että Finanssivalvonnan päätös on lainvoimainen.

9 luku **Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

75 §. *Voimaantulo.* Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulopäivämäärästä. Lailla kumottaisin nykyinen Rahoitustarkastuksesta annettu laki ja Vakuutusvalvontavirastosta annettu laki niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

76 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain edellyttämistä tarpeellisista siirtymäsäännöksistä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta jatkaisi Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimintaa. Vakuutusvalvontavirastonvarat, velat ja sitoumukset siirtyisivät vastikkeetta Suomen Pankille tämän lain voimaantullessa.

Pykälän *2 momentin* mukaan Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa tämän lain voimaantullessa olevat virkamiehet siirtyisivät Finanssivalvonnan

palvelukseen ja Vakuutusvalvontaviraston virat lakkaisivat tämän lain voimaan tullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovellettaisiin Suomen Pankin palvelussuhteen ehtoja ja pankin virkasuhteeseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia siirtymähetkellä. Momentista seuraisi, että viran- ja toimenhaltijoiden vuosiloma- ja eläke-edut säilyvät - yksityiskohtia lukuun ottamatta - ja muuttuvat Suomen Pankin palvelussuhteen ehtojen mukaisiksi. Esityksen tavoitteet edellyttävät kuitenkin, että mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on aloittanut toimintansa, Finanssivalvonnan johtokunta selvittää, miltä osin henkilöstön määrää on mahdollista tarkistaa valvontaviranomaisten yhdistämisestä saatavien synergiaetujen toteuttamiseksi. Voimassa olevista virkaehtosopimuksista seuraa, että Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvonnan nykyistä henkilöstöä ei voitaisi irtisanoa Finanssivalvonnan perustamisen yhteydessä. Tarvittava henkilöstömäärän sopeuttaminen ja sen edellytyksenä oleva yhteistoimintamenettely voitaisiin siten käynnistää vasta Finanssivalvonnan perustamisen jälkeen.

Koska Suomen Pankkiin siirtyvien Vakuutusvalvontaviraston virkamiesten palvelus valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvassa palveluksessa päättyy ennen eläkkeelle jäämistä, menettävät ennen vuotta 1995 valtion palvelukseen tulleet oikeutensa valtion sen aikaisiin parempiin eläke-etuihin. Näiden etuuksien saamisen edellytyksenä on se, että palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka. Jotta tätä eläke-edun menetystä ei tapahtuisi, ehdotetaan säädettäväksi, että tältä osin sovellettaessa valtion eläkelakia ja sen voimaanpanolakia Suomen Pankin palvelus rinnastettaisiin valtion palvelukseen. Finanssivalvonnan toiminnan käynnistyttyä saattaa tapahtua henkilöstön siirtymisiä takaisin valtion palvelukseen taikka mahdollisesti kuntien palvelukseen. Jotta näissäkään tapauksissa ei tapahtuisi edunmenetyksiä, ehdotetaan, että vuosien 2009 ja 2010 aikana tapahtuvissa tällaisissa siirroissa tämän momentin soveltaminen jatkuisi.

Pykälän *3 momentin* mukaan kumottavien lakien nojalla nimitettyjen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa. Finanssivalvonnan johtokunta käsittelisi lain voimaantulon jälkeen ne Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokuntien käsiteltävät asiat, jotka koskevat lain voimaantuloa lähinnä edeltävää tilikautta, siltä osin kuin niiden käsittely Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston johtokunnassa ei ole päättynyt ennen lain voimaan tuloa.

Pykälän *4 momentin* mukaan voitaisiin ennen lain voimaantuloa ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 9 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenten sekä 11 §:ssä tarkoitetun johtajan ja tämän sijaisen nimittämiseksi ja muiden Finanssivalvonnan virkojen täyttämiseksi samoin kuin 17 §:ssä tarkoitetun työjärjestyksen vahvistamiseksi.

Pykälän *5 momentin* mukaan markkinaoikeudessa tämän lain voimaantullessa vireillä oleviin asioihin sovellettaisiin tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Pykälän *6 momentin* mukaan muussa laissa tai lain nojalla annetuissa säädöksissä olevan viittauksen tällä lailla kumottaviin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin ja Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin katsotaan merkitsevän viittausta tähän lakiin. Muualla laissa olevan viittauksen Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin vastaavasti merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Lisäksi momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että päätökset ja määräykset, jotka Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto on antanut ennen lain voimaantuloa, ovat tämän lain voimaantulon jälkeen voimassa niin kuin Finanssivalvonta olisi ne antanut.

1.2 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin finanssivalvontamaksulain soveltamisalasta. Pykälä vastaa rakenteeltaan nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 1 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan laki koskisi vuosittaisen Finanssivalvonnan valvontamaksun suorittamista.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin maksuvelvollisista. Valvontamaksun olisivat ensin-

näkin velvolliset suorittamaan Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut toimilupavalvottavat, 3 momentissa tarkoitetut muut valvottavat, 4 momentissa tarkoitetut ulkomaisten valvottavien sivuliikkeet ja 5 momentissa tarkoitetut julkisyhteisöjen eläkelaitokset.

Lisäksi maksuvelvollisia olisivat seuraavat toimijat:

- LLL 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat
- AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskijat
- AML 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijat
- suomalaiset yhtiöt, joiden liikkeeseenlaskema arvopaperi on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa
- AML:issa tarkoitetut tilinhoitajayhteisöt
- arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetut selvitysosapuolet
- kiinteistörahastot
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus ja Ympäristövakuutuskeskus
- Eläketurvakeskus ja Koulutusrahasto
- ulkomaisten luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja rahastoyhtiöiden edustustot sekä
- vakuutusmeklarit ja sellaiset muiden ETA-valtioiden vakuutusedustajat ja ulkomaiset ETA-lisäeläkelaitokset, joilla on Suomessa sivuliike.

Maksuvelvollisia olisivat tällöin nykyisen rahoitusvalvontamaksulain ja nykyisen vakuutusvalvontamaksulain mukaiset maksuvelvolliset, lukuun ottamatta vakuutusasiamiehiä, ja lisäksi sellaiset muiden ETA-valtioiden vakuutusyhtiöt, lisäeläkelaitokset ja vakuutusedustajat, joilla on Suomessa sivuliike, sekä suomalaiset yhtiöt, joiden liikkeeseenlaskema arvopaperi on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonta vastaisi itse valvontamaksun maksuunpanosta. Valvontamaksu suoritettaisiin Suomen Pankille. Tämä johtuu siitä, että Finanssivalvonta on juridisesti osa Suomen Pankkia.

Pykälän *4 momentissa* on nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tapaan viittaus siihen, että toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (sanotun lakiehdotuksen 68 §:n 2 momentti).

2 §. *Valvontamaksu.* Pykälä sisältäisi yleisiä säännöksiä valvontamaksusta. Pykälän *1 momentin* mukaan valvontamaksu määrätään kalenterivuosittain perusmaksuna, suhteellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna.

Pykälän *2 momentin* mukaan perusmaksu olisi kiinteä euromääräinen maksu.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin suhteellisen maksun laskemisesta. Suhteellinen maksu perustuisi maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusummaan, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärään, liikevaihtoon tai jäsenmaksutuloon. Lakiehdotuksen 4 §:stä ilmenee tarkemmin, mitä perustetta kunkin maksuvelvollisen kohdalla sovelletaan. Lisäksi 2 §:n 3 momentin mukaan sijoitusrahastojen valvontamaksuperusteita sovellettaisiin myös kiinteistörahastoihin.

Pykälän 2 ja 3 momentista seuraa, että toimintansa aloittavan yrityksen valvontamaksu muodostuu toiminnan aloittamisvuonna ainoastaan perusmaksusta, koska maksuvelvollisella ei tuolloin vielä ole tilinpäätöstä, johon suhteellinen maksu voisi perustua. Ainoat poikkeukset ovat 3 §:ssä tarkoitetut tilanteet, joissa maksuvelvollinen saa yritysjärjestelyn seurauksena kokonaan tai osittain toisen maksuvelvollisen liiketoiminnan.

Eräissä tapauksissa maksuvelvollinen voi harjoittaa useamman eri maksuperusteen soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa. Pykälän *4 momentissa* todettaisiin, että tällöin maksu peritään vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun. Tästä olisi 4—6 §:ssä eräitä poikkeuksia.

3 §. *Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen.* Suhteellisen mak-

sun määräytyminen pelkästään maksuvelvollisen oman, viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätöksen perusteella ei aina ole kohtuullista. Jos sulautuminen, jakautuminen, liiketoiminnan siirto tai vastaava järjestely on toteutettu tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen, muutokset tulisi ottaa huomioon valvontamaksua määrättäessä.

Pykälä sisältää nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 3 §:ää vastaavat säännökset yritysjärjestelyjen vaikutuksesta suhteelliseen maksuun. Pykälän *1 ja 2 momentti* koskisivat valvottavan sulautumisen sekä vakuutuskannan siirron, eläkevastuun siirron ja muun liiketoiminnan luovutuksen vaikutuksia.

Pykälän *3 momentti* koskisi sijoitusrahaston sulautumisen vaikutuksia ja *4 momentti* hallinnon luovuttamisen vaikutuksia.

Pykälän *5 momentissa* olisivat säännökset jakautumisen vaikutuksesta suhteellisen maksun määräytymiseen. Pykälän 2 ja 5 momentissa ei käytetä, toisin kuin 1 momentissa, käsitettä jäsenmaksutulo, koska työttömyyskassoja koskeva lainsäädäntö ei sisällä säännöksiä liiketoiminnan luovutuksesta eikä jakautumisesta.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin selvyyden vuoksi, että pykälän säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin oikeushenkilöihin, joita ei pidetä yrityksinä.

Jos esimerkiksi valvottavaan A on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen sulautunut toinen valvottava B, määräytyisi valvottavan A suhteellinen valvontamaksu molempien valvottavien yhteenlasketun taseen loppusumman tai muun tähän valvottavaan sovellettavan maksuperusteen mukaan. Koska sulautuva valvottava B on purkautunut sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä, sille ei enää määrättäisi valvontamaksua. Jos taas esimerkiksi valvottava C on luovuttanut osan liiketoiminnastaan toiselle valvottavalle D, määrättäisiin suhteellinen maksu ottamalla liiketoiminnan osan luovutus huomioon. Jos C:n suhteellinen valvontamaksu määrätään taseen perusteella, taseen loppusummasta vähennettäisiin se osuus, joka vastaa luovutetun liiketoiminnan suhdetta C:n koko liiketoimintaan. Vastaavasti D:n taseen loppusummaa nostettaisiin määrättäessä D:n suhteellista valvontamaksua.

4 §. *Suhteellinen valvontamaksu.* Pykälässä säädettäisiin suhteellisen valvontamaksun määräytymisen perusteista.

Pykälän *1 momentin* mukaan maksuvelvollisia olisivat ensinnäkin luottolaitokset, vakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset, eläkesäätiöt, vakuutuskassat, maatalousyrittäjien eläkelaitos, merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja julkisyhteisöjen eläkelaitokset. Näiden toimijoiden suhteellinen maksu määräytyisi toimijan taseen loppusumman perusteella. Maksu olisi 0,0025 prosenttia taseen loppusummasta. Jotta maksu olisi kohtuullisessa suhteessa asianomaisen ryhmän valvonnasta arvion mukaan syntyviin kustannuksiin, tasetta korjattaisiin eräissä tapauksissa pykälässä olevasta taulukosta ilmenevällä kertoimella.

Vastaavalla tavalla määräytyisi ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorien valvontamaksu. Koska toisesta ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen talouden valvonta kuuluu yhtiön kotivaltion valvontaviranomaiselle, tällaisen sivukonttorin suhteellinen valvontamaksu olisi 0,00085 prosenttia sivukonttorin taseen loppusummasta eli noin yksi kolmasosa kotimaisen luottolaitoksen maksusta. Sanotun maksun voidaan arvioida yhdessä perusmaksun kanssa kattavan sivukonttorin valvonnasta Suomessa aiheutuvat kustannukset.

Koulutusrahaston, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton, Liikennevakuutuskeskuksen, Potilasvakuutuskeskuksen ja Ympäristövakuutuskeskuksen suhteellinen maksu määräytyisi niin ikään taseen loppusumman mukaan.

Rahastoyhtiöiden suhteellinen maksu yleensä perustuisi rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärään, kuten nykyisinkin. Maksu olisi 0,0020 prosenttia varojen yhteismäärästä.

Sijoituspalveluyritysten suhteellinen valvontamaksu määrättäisiin valvottavan liikevaihdon perusteella. Tämä on myös nykyisessä laissa suhteellisen maksun perusteena pääomavaatimuksen ohella. Maksu olisi 0,30 prosenttia liikevaihdosta. Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä eikä sillä ole hallussaan asiakasvaroja, maksu olisi 0,10 prosenttia liikevaih-

dosta. Sama koskee sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä johdannaissopimuksilla tai hinnanerosopimuksilla siten kuin SipaL 45 §:n 3 momentissa säädetään.

Myös pörssin, selvitysyhteisön ja optioyhteisön suhteellinen valvontamaksu perustuisi liikevaihtoon. Maksu olisi 1,2 prosenttia liikevaihdosta, ja sen vähimmäismäärä olisi 50 000 euroa. Maksuperuste on samanlainen kuin nykyisessä laissa.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen valvontamaksu määrättäisiin niin ikään liikevaihdon perusteella. Jos sivuliike kuuluu toimijalle, jonka kotivaltio on muualla kuin Euroopan talousalueella, suhteellinen maksu olisi sama kuin kotimaisen sijoituspalveluyrityksen eli 0,30 prosenttia sivuliikkeen liikevaihdosta. Jos taas kysymyksessä on ETA-valtiossa kotipaikan omaavan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeestä, maksu olisi 0,14 prosenttia liikevaihdosta. Pienempi valvontamaksu perustuu luottolaitosten sivukonttorien tapaan siihen, ettei Finanssivalvoja vastaa toimijan talouden valvonnasta. Toisesta ETA-valtiosta olevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen valvontamaksu olisi noin 46 prosenttia kotimaisen sijoituspalveluyrityksen suhteellisesta maksusta. Tämä luottolaitoksia korkeampi prosenttiosuus on perusteltua siksi, että sijoituspalveluyritysten valvonnassa menettelytapavalvonnan vaatima työmäärä on selvästi suurempi.

Työttömyyskassan ja työttömyyskassojen tukikassan suhteellinen maksu olisi 0,60 prosenttia kassan jäsenmaksutulosta. Myös nykyisessä vakuutusvalvontamaksulaissa suhteellinen maksu perustuu jäsenmaksutuloon. Kuten esityksen yleisperusteluissa on todettu, maksuperustetta on tarkistettava, kun työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonnan järjestämistä koskevat kysymykset on erikseen selvitetty. Edellä todettu maksuperuste koskee tilannetta, jossa Finanssivalvonnan tehtävänä on myös kassojen myöntämiin etuuksiin liittyvä neuvonta ja ohjaus. Arvion mukaan kassojen talouden valvontaan sekä ohjaus- ja hallintojärjestelmien valvontaan kohdistuva osuus on noin kolmannes suhteellisesta maksusta.

Kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeen valvontamaksu määräytyisi sivuliikkeen saaman vakuutusmaksutulon perusteella. Maksu olisi 0,03 prosenttia maksutulosta. Maksu on samaa suuruusluokkaa kuin kotimaisten vakuutusyhtiöiden suhteellinen maksu. Sen sijaan ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeeltä ei perittäisi suhteellista maksua. Sivuliikkeen olisi kuitenkin maksettava perusmaksu, kuten lakiehdotuksen 6 §:stä ilmenee. Perusmaksun periminen olisi muutos nykyiseen käytäntöön. On kuitenkin perusteltua, että ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliikkeen on maksettava valvontamaksu, koska sen menettelytapavalvonnasta aiheutuu kustannuksia Finanssivalvonnalle. Nämä kustannukset ovat kuitenkin selvästi vähäisemmät kuin toisesta ETA-valtiosta olevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen valvontakustannukset Suomessa.

Jos toisessa ETA-valtiossa kotipaikan omaava finanssialan yritys tarjoaa palveluja Suomeen yksinomaan kotimaastaan taikka muusta ETA-valtiosta kuin kotimaastaan tai Suomesta (rajan yli tapahtuva finanssipalvelujen myynti), yritys ei olisi velvollinen maksamaan valvontamaksuja Suomeen. Tämä vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Vaikka Finanssivalvonnan onkin kohdistettava voimavaroja myös rajan yli tapahtuvan myynnin valvontaan, maksujen periminen ei ole perusteltua. Ensinnäkin maksut saatetaan katsoa EY-oikeuden mukaan kielletyksi palvelujen kaupan esteeksi. Toiseksi näiden käytännössä varsin pieniksi muodostuvien maksujen perintä olisi työläs ja saataviin maksuihin nähden kallis menettely, kun ottaa huomioon, ettei maksajalla ole toimipaikkaa tai pysyvää edustajaa Suomessa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin toiminnan harjoittamisoikeuden lakkaamisen vaikutuksista velvollisuuteen maksaa suhteellista maksua. Suhteellista valvontamaksua ei tarvitsisi maksaa sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana valvottavaan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Tämä säännös ei kuitenkaan koskisi vakuutus- ja eläkelaitoksia, koska esimerkiksi toimiluvan peruuttamisen jälkeen laitoksen vakuutuskannan hoitoa ja selvittämistä edelleen valvotaan. Velvollisuus maksaa suhteellista maksua päättyisi

kuitenkin sen kalenterivuoden lopussa, jonka aikana koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on siirretty toiselle laitokselle tai vakuutustoiminnasta aiheutuvat vastuut on todistettavasti muutoin selvitetty.

Pykälän 2 momentin toisen virkkeen mukainen vastuiden muu selvittäminen tarkoittaa esimerkiksi tilannetta, jossa selvitystilassa olevan pienen vahinkovakuutusyhtiön selvitysmiehet ovat maksaneet pesän vakuutusvelkojille kaikki heidän saatavansa. Tällaisessa tapauksessa perusmaksu on kuitenkin maksettava valvonnan päättymiseen saakka, mikä käytännössä tarkoittaa ajankohtaa, jolloin selvitysmiesten lopputilitys on esitetty yhtiökokouksessa ja toimitettu tiedoksi Finanssivalvonnalle.

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu*. Pykälässä säädettäisiin suhteellista maksua maksavien toimijoiden perusmaksun määristä. Nykyisessä rahoitusvalvontamaksulaissa ja vakuutusvalvontamaksulaissa olevia perusmaksujen määriä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi. Lähtökohtana olisi ensiksi mainitun lain mukainen perusmaksujen taso. Esimerkiksi liikepankeilla, vakuutusyhtiöillä ja sijoituspalveluyrityksillä perusmaksun määrä olisi ehdotuksen mukaan 6 000 euroa. Nykyisen rahoitusvalvontamaksulain tapaan arvopaperipörssiltä, selvitysyhteisöltä ja optioyhteisöltä ei perittäisi perusmaksua.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Pykälä sisältää säännökset niiden maksuvelvollisten perusmaksusta, joilta ei peritä suhteellista maksua. Tässäkin pykälässä perusmaksujen taso perustuisi pääosin nykyiseen rahoitusvalvontamaksulakiin. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden valvontamaksua korotettaisiin, kuten yleisperustelujen jaksossa 5.6. on todettu. Ehdotuksen mukainen maksu on 14 000 euroa. Jos osakkeelle on AML 4 luvun 10 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat, liikkeeseenlaskijan maksua korotettaisiin 16 000 eurolla. Sellaisen suomalaisen yhtiön, jonka liikkeeseen laskema osake on otettu hakemuksesta AML 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa, olisi puolestaan maksettava 12 000 euron perusmaksu. Finanssivalvonta nimittäin valvoisi sitä, että tällaiset yhtiöt noudattavat muun muassa AML 2 luvun säännöllistä ja jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta sekä AML 5 luvun sisäpiirirekisterejä koskevien velvollisuuksien noudattamista. Finanssivalvonta valvoisi myös näiden yhtiöiden IFRS-tilinpäätöksiä.

Vakuutusvalvontaviraston nykyisistä valvottavista pykälä koskisi vakuutusmeklareita, Eläketurvakeskusta ja niitä toimijoita, joiden kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja joilla on Suomessa sivuliike. Vakuutusmeklareiden valvontamaksu mitoitettaisiin vastaamaan soveltuvin osin sellaisten sijoituspalveluyritysten 4 ja 5 §:n mukaista valvontamaksua, jotka harjoittavat ainoastaan sijoitusneuvontaa.

7 §. *Valvontamaksun alentaminen.* Pykälä vastaisi eräin poikkeuksin rahoitusvalvontamaksulain 9 §:ää. Poikkeukset johtuvat yleisperustelujen jaksossa 5.6. selostetusta rahoitusratkaisusta. Valvottavilta ja muilta maksuvelvollisilta perittäisiin valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina (jäljempänä *maksutuotot*) yhteensä vähintään 90 prosenttia (tavoitetaso) mutta enintään 95 prosenttia (sisältää mahdollisen viiden prosentin suuruisen puskurierän) Suomen Pankin johtokunnan vahvistaman Finanssivalvonnan talousarvion mukaisista kustannuksista. Viiden prosentin puskurierää laskettaessa otettaisiin huomioon myös aikaisempien vuosien maksutuottojen poikkeamat 90 prosentin tavoitetasosta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, miten menetellään, jos tuotot näyttäisivät muodostuvan suuremmiksi kuin 90 prosenttia mainituista kustannuksista. Momentin mukaan valvontamaksut olisi tarvittaessa määrättävä siten alennettuina, ettei ylitettä todennäköisesti synny yli viittä prosenttia Finanssivalvonnan kustannuksista. Momentissa tarkoitettaisiin *ylitteellä* määrää, jolla tuotot ylittävät 90 prosenttia kustannuksista. Vaikka valvontamaksut määrättäisiin alennettuina, on mahdollista, että ylitettä syntyy edellä tarkoitettua enemmän. Tämä johtuu siitä, että valvontamaksut määrätään keskellä kalenterivuotta. Jos tämän jälkeen esimerkiksi uusi iso ulkomainen valvottava tulee Finanssival-

vonnan maksuvelvollisten piiriin, voi viittä prosenttia suurempi ylite syntyä.

Maksutuottojen ja ylitteen määrää arvioitaessa olisi pykälän *2 momentin* mukaan tarkasteltava myös edellisten vuosien tuottojen ja kustannusten määriä. Tuottojen lisäyksenä olisi huomioon otettava edellisiltä vuosilta kertynyt ylite ja tuottojen vähennyksenä vastaavasti alite. *Alitteella* tarkoitettaisiin määrää, jolla tuotot ovat muodostuneet pienemmiksi kuin 90 prosenttia budjetin mukaisista kustannuksista.

Se osa vuotuisista kustannuksista, joita ei voida kattaa tuotoilla, jäisi Suomen Pankin vastattavaksi. Tämän osuus on tarkoitettu 10 prosentiksi Finanssivalvonnan kustannuksista. Lisäksi on mahdollista, kuten edellä on todettu, kerryttää enintään viiden prosentin suuruinen puskurierä kattamaan mahdollisia alitteita.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 9 §:n 2 momentin tavoin siitä, että kunkin maksuvelvollisen valvontamaksua on alennettava samalla suhteellisella määrällä.

Pykälä liittyisi kiinteästi Finanssivalvonnasta annettavaa lakia koskevan ehdotuksen 65 §:ään. Siinä säädettäisiin Finanssivalvonnan johtokunnan velvollisuudesta laatia tarvittavia toimenpiteitä koskeva suunnitelma, jos jonakin vuonna näyttäisi syntyvän alijäämää.

8 §. *Valvontamaksun määrääminen.* Pykälä vastaisi rahoitusvalvontamaksulain 10 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta määräisi valvontamaksun maksettavaksi. Päätöksessään Finanssivalvonta myös määräisi maksun eräpäivän, joka voi olla aikaisintaan maksuunpanovuoden kesäkuun viimeinen päivä. Maksu voidaan maksaa useammassa erässä, jos Finanssivalvonta niin päättää. Maksupäätös lähetettäisiin maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää.

Pykälän *2 momentti* sisältäisi nykyistä rahoitusvalvontamaksulakia vastaavat säännökset siitä, miten maksu määrätään, kun maksuvelvollisuus alkaa kesken kalenterivuoden. Vastaavasti pykälän *3 momentissa* säädettäisiin maksun palauttamisesta, jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden.

Pykälän *4 momentissa* todettaisiin selvyyden vuoksi, että valvontamaksun määrää koskeva tieto on julkinen.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi valtuutuksen Finanssivalvonnalle antaa nykyisen lain tapaan tarkempia määräyksiä maksumenettelystä, maksun mahdollisesta suorittamisesta useammassa erässä ja maksun määräämiseksi tarvittavien tietojen toimittamistavasta. Momentissa tarkoitetut määräykset olisivat luonteeltaan teknisiä.

9 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädetään muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamaan valvontamaksuja koskevaan päätökseen. Pykälän *1 momentin* mukaan muutosta tällaiseen päätökseen haettaisiin valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valvontamaksu olisi 2 momentin mukaan suoritettava valituksesta huolimatta.

10 §. *Valvontamaksun viivästyskorko ja periminen ulosottotoimin.* Pykälä sisältää nykyisen rahoitusvalvontamaksulain 12 §:ää vastaavat säännökset valvontamaksun viivästyskorosta ja maksun perimisestä ulosottotoimin.

11 §. *Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin lain voimaantuloajankohdasta. Tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan samanaikaisesti Finanssivalvonnasta annettavan lain kanssa.

Uudella lailla kumottaisiin nykyinen rahoitusvalvontamaksulaki ja vakuutusvalvontamaksulaki. Tätä koskeva säännös olisi pykälän *2 momentissa*. Samalla kumoutuvat näiden lakien nojalla annetut määräykset.

Pykälän *3 momentin* mukaan valvontamaksuun, jonka peruste on syntynyt ennen lain voimaantuloa, sovellettaisiin rahoitusvalvontamaksulain ja vakuutusvalvontamaksulain säännöksiä. Tämä koskee muun muassa kysymyksiä maksuvelvollisista ja maksuperusteista. Esityksessä ehdotettavien lakien tultua voimaan valvontamaksujen maksuunpanoa koskevista toimenpiteistä huolehtisi kuitenkin Finanssivalvonta, koska Finanssivalvonta jatkaa Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontavirasto toimintaa.

Pykälän *4 momentin* mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä jo heti lain vahvistamisen jälkeen.

1.3 Laki luottolaitostoiminnasta

3 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

28 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

29 §. *Liiketoiminnan rajoittaminen*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi edellä 28 §:n osalta mainitusta syystä.

40 §. *Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen.* Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitetusta johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän *5 momentissa* oleva viittaus pykälän muihin momentteihin muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettua muutosta.

42 §. *Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän *7 momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutustarkastuksen yhdistämisen johdosta.

161 §. *Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon.* Pykälän *2 momenttia* tarkistettaisiin luottolaitosdirektiivin 25 artiklan 3 kappaleen mukaisesti siten, että momentissa tarkoitettu ilmoitus isäntävaltion valvontaviranomaiselle olisi annettava tiedoksi asianomaiselle luottolaitokselle. Lisäksi momentissa säädettäisiin direktiiviin edellyttämällä tavalla nykyistä lakia tarkemmin eräiden luottolaitosta koskevien tietojen ilmoittamisesta isäntävaltion viranomaiselle.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi luottolaitosdirektiivin 26 artiklan 3 kappaleen edellyttämällä tavalla uusi *4 momentti*, jonka mukaan luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja 1 momentissa tarkoitetun ETA-valtion valvontaviranomaiselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa.

163 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.4 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista.

23 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa muille ETA-valvontaviranomaisille säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 58 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

1.5 Säästöpankkilaki

120 b §. Pykälä muutettaisiin edellä ehdotettua liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:ää vastaavasti.

1.6 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista.

43 b §. Pykälä muutettaisiin edellä ehdotettua liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:ää ja säästöpankkilain 120 b §:ää vastaavasti.

1.7 Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa

5 §. *Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen*. Pykälän *1 momentissa* oleva viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa. Samalla momentin sanamuotoa selkeytettäisiin siten, että siitä kävisi paremmin ilmi, että momentin tarkoituksena on säätää sivukonttorin perustamisedellytyksestä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *5 momentti*, jonka mukaan ulkomaisen luotto- tai rahoituslaitoksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti pykälän 2 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonta voisi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja. Momentti vastaisi luottolaitosdirektiivin 26 artiklan 3 kohtaa.

6 §. *Sivukonttorin toiminnan aloittaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan edellä ehdotettua Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ää. Nykyisestä laista poiketen pykälän *1 momentissa* tarkoitetusta valvontaviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa sivukonttorille sen valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot säädettäisiin kaikkien ETA-sivuliikkeiden osalta yhdenmukaisesti mainitussa pykälässä. Tämän mukaisesti pykälässä säädettäisiin ainoastaan siitä, että sivukonttori voisi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut mainitussa pykälässä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt. Ehdotetulla pykälällä ei muutettaisi nykyisen lain asiasisältöä.

6 d §. *Sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska toiminnan rajoittamista koskeva ehdotettu 7 § kattaa myös sijoituspalvelujen tarjoamisen. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

7 §. *Sivukonttorin toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska sivukonttorin toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälän asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

10 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Nykyinen pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

14 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

16 a §. *Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 16 a §, jonka mukaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttorin markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettaisiin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä on säädetty, että niiden markkinoinnin ja sopimusehtojen on täytettävä samat vaatimukset kuin vastaavien suomalaisten yritysten. Lisäksi ehdotetun pykälän mukaan sivukonttorin olisi noudatettava myös muita luottolaitostoiminnasta annetun lain 132—139 §:n mukaisia menettelytapoja.

1.8 Laki talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä

5 §. *Asiamiehen asettaminen pankkiin.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Pykälän asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

1.9 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän *1 momentin 13 ja 14 kohta* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

3 §. *Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä*. Pykälän *3 momentin 1 kohdassa* olevat lakiviittaukset muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

4 §. *Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot.* Pykälän *5 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

5 §. *Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset.* Pykälän *1 ja 2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

6 §. *Soveltamisala.* Pykälän *2 momentin 3 kohta ja 3 ja 5 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

7 §. *Valvontaviranomainen.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

8 §. *Valvontatehtävän siirtäminen ulkomaan valvontaviranomaiselle.* Pykälän *1 ja 2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

9 §. *Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen.* Pykälän *1 ja 2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

10 §. *Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

11 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän 5 momentti kumottaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta ja *1, 2 ja 6 momentti* muutettaisiin vastaamaan mainittua lakia.

12 §. *Hankinnan vastustaminen.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

13 §. *Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

14 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen.* Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ään. Lain asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän *4 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

15 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus.* Pykälän *2 momentin* johtolause muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

16 §. *Yleissäännös riskien hallinnasta.* Pykälän *3 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

17 §. *Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

19 §. *Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

20 §. *Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet.* Pykälän *4 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

21 §. *Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen.* Pykälän *7 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

23 §. *Muiden riskikeskittymien valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

24 §. *Sisäisten liiketoimien valvonta.* Pykälässä säädettäisiin nykyisestä laista poiketen sisäisten liiketoimien valvonnasta pääosin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä luottolaitostoiminasta annetussa laissa ja vakuutusyhtiölaissa säädetään.

Pykälän *1 momentin* mukaan ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa toisena osapuolena on ryhmittymään kuuluva toinen yritys.

Pykälän *2 momentin* mukaan ilmoituksen tekemiseen sovellettaisiin samoja periaatteita kuin luottolaitosten keskinäisten liiketoimien ilmoittamiseen. Ilmoitus olisi tehtävä vähintään neljännesvuosittain sellaisista liiketoimista, joiden arvo tai, jos keskenään samanlajisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona euroa tai viisi prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen omista varoista, jollei Fi-

nanssivalvonta hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa. Ryhmittymään kuuluvan vakuutusyrityksen olisi täytettävä samanaikaisesti sekä tämän momentin mukaiset että niistä mahdollisesti poikkeavat vakuutusyhtiölain vastaavat vaatimukset.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin luottolaitostoiminnasta annettu lakia ja vakuutusyhtiölakia vastaavasti, että pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saisi tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista, lukuun ottamatta momentissa säädettyjä, niin ikään luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja vakuutusyhtiölakia vastaavia poikkeuksia. Finanssivalvonta voisi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien ilmoittamisesta mainittuja lakeja vastaavalla tavalla.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin niin ikään mainittuja lakeja vastaavasti Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyytää ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä koskevat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisten säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §. *Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen.* Pykälän *1 ja 3 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

26 §. *Tarkemmat määräykset.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

29 §. *Tarkempien säännösten ja lupien antaminen*. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

31 §. *Finanssivalvonnan tehtävät.* Pykälän *1 momentin* johtolause muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Lisäksi momentin *5 kohta* ja *2 momentti* kumottaisiin mainitun lain johdosta.

32 §. *Tietojenanto ulkomaan viranomaiselle.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ainoastaan viitattaisiin Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Ryhmittymän valvontaa koskevasta tietojenvaihdosta säädettäisiin mainitun lain 65 §:ssä.

35 §. *Uhkasakko ja muut toimivaltuudet.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska uhkasakosta ja muista Finanssivalvonnan toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

1.10 Laki sijoituspalveluyrityksistä

12 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

24 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

29 §. *Liiketoiminnan rajoittaminen.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi edellä 24 §:n perusteluissa mainitusta syystä.

39 §. *Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä.* Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutustarkastuksen yhdistämisen johdosta.

41 §. *Osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän *7 momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Rahoitustarkastuksen ja Vakuutustarkastuksen yhdistämisen johdosta.

43 §. *Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen*. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitetusta johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

Pykälän *5 momentissa* oleva viittaus pykälän muihin momentteihin muutettaisiin vastaamaan pykälään ehdotettua muutosta.

75 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.11 Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa

3 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

4 §. *Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi edellä ehdotettua ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten toiminnasta Suomessa annetun lain 6 §:ää.

5 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi edellä ehdotettua 4 §:n 1 momenttia vastaavasti.

Pykälän *3 momentissa* oleva viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa.

Pykälän *4 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua 1 momenttia vastaavasti.

6 §. S*ivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjonnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta samoin kuin sijoituspalvelujen tarjoamisesta rajan yli sivuliikettä perustamatta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 56 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälän asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

6 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 5 momenttiin.

9 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen*. Nykyinen pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

1.12 Sijoitusrahastolaki

4 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi

5 e §. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska momentissa tarkoitetusta johdon toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 28 §:ssä. Momentin asiasisältö säilyisi ennallaan.

9 d §. Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi ehdotettua 5 e §:ää vastaavasti.

117 §. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista

koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

122 §. Pykälässä olevat viittaukset Rahoitustarkastukseen ja siitä annettuun lakiin muutettaisiin vastaamaan Finanssivalvontaa ja siitä annettavaa lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

125 §. Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin edellä ehdotettua 117 §:ää vastaavasti.

126 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan muutettavaksi edellä ehdotettua 122 §:ää vastaavasti.

149 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska uhkasakosta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetussa laissa samojen perusteiden mukaisesti kaikkien valvottavien osalta. Ehdotuksesta seuraa, että uhkasakkoa ei, kuten muidenkaan valvottavien osalta, voitaisi asettaa rahastoyhtiön hallintoelimeen kuuluvalle tai sen palveluksessa olevalle luonnolliselle henkilölle, jollei Finanssivalvonnasta annetusta laista muuta johdu.

150 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska ehdotettu Finanssivalvonnasta annettavan lain 61 § kattaisi myös tämän pykälän mukaisen toimivallan.

1.13 Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa

3 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi

4 §. *Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset.* Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä on ehdotettu ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen aloittamisesta.

5 §. *Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan tarkistettavaksi edellä ehdotettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 5 §:ää vastaavasti.

Pykälän *3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi edellä ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:n 2 momentin johdosta.

Pykälän *4 momentissa* olevat säännösviittaus ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia.

6 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja sivuliikkeen lakkauttamisesta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden osalta. Pykälän asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

8 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä ehdotetaan korvattavaksi viittauksella ehdotettuun Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, koska toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja eräiden niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisesti ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Toiminnan rajoittamista ja toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten asiasisältö säilyisi pääosin ennallaan.

1.14 Arvopaperimarkkinalaki

3 luku **Julkinen kaupankäynti**

28 §. *Arvopaperin julkisen kaupankäynnin lopettaminen*. Pykälän *4 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 7 luvun 2 §:ää.

3 a luku **Monenkeskinen kaupankäynti**

9 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen.* Pykälän *3 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 7 luvun 2 §:ää.

7 luku **Arvopaperimarkkinoiden valvonta**

1 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen *1 momentti* vastaisi ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei

tältä osin muuttuisi. Momentissa todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Pykälän *2 momentti* vastaisi nykyisen pykälän 6 momenttia.

Nykyisen pykälän 5 momenttia vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annettavan lain 5 lukuun, jossa säädettäisiin yhtenäisesti asiakkaansuojan valvonnasta kaikkien finanssipalvelujen osalta.

1 c §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 48 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi

2 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin ainoastaan nykyistä momenttia vastaavasti viranomaisen oikeudesta kieltää 2 luvun säännösten vastainen menettely sekä julkisen kaupankäynnin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen arvopapereilla, joiden liikkeeseenlaskussa ei ole noudatettu 2 luvun säännöksiä tai julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä. Sitä vastoin nykyisessä momentissa tarkoitetusta 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaisen markkinoinnin tai sopimusehtojen käytön kieltämismenettelystä ehdotetaan säädettäväksi muiden finanssipalvelujen markkinointiin ja sopimusehtoihin sovellettavia säännöksiä vastaavasti ehdotetuissa Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 ja 49 §:ssä. Momentissa ei erikseen säädettäisi myöskään nykyisestä laista poiketen siitä, että kiellon tehostamiseksi olisi asetettava uhkasakko, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Tällainen säännös poikkeaisi merkittävästi siitä, mitä Finanssivalvonnan harkintavallasta asettaa hallinnollisia seuraamuksia on muualla laissa säädetty, eikä tällaiselle yksittäiselle poikkeukselle ole esitettävissä sellaisia perusteluja, jotka antaisivat aiheen poiketa lain yleisistä soveltamisperiaatteista.

Nykyisestä laista poiketen momentissa tarkoitetun kiellon antaisi ja siihen liittyvän uhkasakon asettaisi, kuten muidenkin finanssimarkkinoita koskevien säännösten vastaista menettelyä koskevan kiellon osalta, Finanssivalvonta eikä markkinaoikeus. Ehdotetulla muutoksella edistettäisiin Finanssivalvonnan mahdollisuuksia puuttua nopeasti lainvastaiseen menettelyyn sekä yhdenmukaistettaisiin Finanssivalvonnan toimivaltuuksien käyttöä.

Nykyinen 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi edellä ehdotetun 1 momentin johdosta. Ehdotetusta *2 momentista* seuraa, että pykälässä tarkoitettu kielto voitaisiin nykyistä 2 momenttia vastaavasti antaa myös väliaikaisena Finanssivalvonnasta ehdotetun lain 48 §:n nojalla.

Ehdotetun 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon sovellettaisiin ehdotettujen Finanssivalvonnasta annettavan lain 48 ja 49 §:n mukaista menettelyä, jonka mukaan kiellon määrää markkinaoikeus. Menettely olisi tällöin sama kuin mitä ehdotetaan sovellettavaksi finanssipalvelujen markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa. Tältä osin ei ole esitettävissä riittäviä perusteluita sille, että Finanssivalvonnan päätöksiin sovellettaisiin markkinaoikeuden toimivallan osalta kahta erilaista järjestelmää.

Pykälän *4 momentissa* viitattaisiin selvyyden vuoksi niihin ehdotetun Finanssivalvonnasta annettavan lain säännöksiin, joita sovellettaisiin Finanssivalvonnan kieltäessä tämän lain vastaisen menettelyn muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla perusteella.

Pykälän nykyinen 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska laissa ei muuallakaan säädetä Finanssivalvonnan toimivallasta kohdistaa hallinnollisia seuraamuksia muihin kuin sen valvottaviksi säädettyihin. Sen sijaan momentissa tarkoitetun säännöksen rikkominen ehdotettaisiin rangaistavaksi 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna arvopaperimarkkinarikkomuksena.

8 luku **Rangaistussäännökset**

Arvopaperirikkomus

3 §. Pykälään lisättäisiin viittaus 3 luvun 2 a §:n rikkomiseen edellä ehdotetun 2 §:n 4 momentin kumoamisen johdosta.

1.15 Laki panttilainauslaitoksista

3 §. Pykälän mukaan panttilainauslaitosten valvonta ehdotetaan siirrettäväksi Rahoitustarkastukselta Etelä-Suomen lääninhallitukselle. Panttilainauslaitosten valvontaan sovellettaisiin jäljempänä ehdotetun mukaisesti muutenkin soveltuvin osin vastaavia periaatteita kuin perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain (517/1999) mukaiseen perintätoiminnan valvontaan.

4 §. Pykälän *1 ja 2 momentti* muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi

5 §. Pykälän *2 momentti* muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

5 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin jäljempänä 40 §:ssä.

5 b §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin edellä 5 a §.

10 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

11 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 11 b §, jonka mukaan toimiluvan haltijan olisi toimitettava Etelä-Suomen lääninhallitukselle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Lisäksi toimiluvan haltijan olisi myös viipymättä tehtävä lääninhallitukselle ilmoitus hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vaihtumisesta ja esitettävä selvitys toimitusjohtajan kelpoisuudesta. Säännös vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 10 §:n 2 momenttia.

13 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 §. Pykälän *3 momentti* muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 a §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

30 b §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan edellä ehdotettua 3 §:ää. Pykälän asiasisältö ei muuten muuttuisi.

34 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska panttilainaustoiminnan markkinointiin ja sopimusehtojen käyttöön ei liity sellaisia erityisiä näkökohtia, jotka puoltaisivat niiden sääntelyä yleisestä kuluttajansuojalainsäädännöstä poikkeavasti.

40 §. Pykälässä säädettäisiin nykyistä pykälää jonkin verran yksityiskohtaisemmin valvontaviranomaisen oikeudesta kieltää lainvastainen toiminta ja kiellon tehostamisesta uhkasakolla. Säännös vastaisi perintätoiminnasta annetun lain 11 §:ää.

40 a §. Pykälässä säädettäisiin panttilainauslaitoksen toimiluvan peruuttamisesta ja se korvaisi kumottaviksi ehdotetut 5 a ja 5 b §:n. Säännöksen asiasisältö ei muuttuisi lukuun ottamatta ehdotettua, perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 12 §:n 2 momenttia vastaavaa *4 momenttia*, jonka mukaan lääninhallitus voisi toimiluvan peruuttamisen sijasta antaa momentissa tarkoitetun varoituksen, jos toimiluvan peruuttaminen on olosuhteisiin nähden kohtuutonta.

40 b §. Lakiin lisättäisiin uusi valvontaviranomaisen tietojensaantioikeutta koskeva 40 b §, joka vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 13 §:ää.

40 c §. Lakiin lisättäisiin uusi 40 c §, jossa säädettäisiin muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälä vastaisi perintätoimen luvanvaraisuudesta annetun lain 14 §:ää

1.16 Vakuutusyhtiölaki

1 luku **Yleiset säännökset**

13 §. *Toimilupa, pääkonttori ja valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsään-

nöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

2 luku **Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**

6 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän *4 momenttia* ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettavaa lakia.

9 a §. *Toimiluvan peruttaminen ja toimiluvan alaisen toiminnan rajoittaminen.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi selvyyden vuoksi vakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamista ja toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamista koskeva viittaus Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan toimiluvan peruuttamisesta säädettäisiin kaikkien toimilupavalvottavien ja niihin rinnastettavien valvottavien osalta yhdenmukaisin perustein mainitun lain 26 §:ssä ja toiminnan osittaisesta rajoittamisesta vastaavasti mainitun lain 27 §:ssä.

7 luku **Tilintarkastus ja erityinen tarkastus**

7 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 32 §:ssä. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

12 luku **Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta**

6 §. *Valvontatoimenpiteet.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta siten, että jos henkivakuutusyhtiö ei täytä pykälässä tarkoitettua toimintapääomavaatimusta eikä laadi pykälässä tarkoitettua suunnitelmaa tai kykene täyttämään siinä esitettyjä toimenpiteitä, Finanssivalvonta voisi rajoittaa yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n mukaisesti tai peruuttaa toimiluvan mainitun lain 26 §:n mukaisesti noudattaen, mitä mainituissa pykälissä säädetään. Säännös ei rajoittaisi Finanssivalvonnan oikeutta ryhtyä muihin mainitussa laissa säädettyihin valvontatoimiin niille mainitussa laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä.

25 luku **Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta**

2 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta tietojensaantioikeudesta säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 18 § ja 24 §:ssä. Ehdotettu muutos tarkentaisi jonkin verran tietojensaantioikeutta, mutta lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän sisältöä.

4 §. *Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta tarkastusoikeudesta ja oikeudesta osallistua vakuutusyhtiön hallintoelinten kokouksiin säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 23, 24, 32, 56 ja 64 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

5 §. *Yleiset valvontakeinot*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä tarkoitetuista toimeenpanokiellosta ja oikaisuvaatimuksesta, uhkasakon asettamisesta ja huomautuksesta säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 33, 38 ja 40 §:ssä.

Pykälän asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi, koska ehdotettu Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n 1 momentti ja 40 §:n 5 momentti kattaa pykälän 1 momentissa tarkoitetut tapaukset. Finanssivalvonta voisi kuitenkin puuttua momentin 3 kohdassa tarkoitettuun hyvän tavan noudattamatta jättämiseen vain siltä osin kuin lakiin sisältyy valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskeva nimenomainen velvoite noudattaa hyvää tapaa. Tällainen velvoite sisältyy nykyisin vakuutusyhtiölakiin ja ulkomaisia vakuutusyhtiöitä koskevaan lakiin, vakuutusyhdistyslakiin sekä arvopaperi-

markkinalakiin. Ehdotetusta Finanssivalvonnasta annettavan lain 40 §:stä seuraa, että huomautuksen antamista ja erityisesti sen julkistamista koskevat periaatteet täsmentyisivät merkittävästi nykyisestä. Mainitun lain 41 §:n mukaista julkista varoitusta vastaavaa seuraamusta ei sisälly nykyiseen vakuutuslainsäädäntöön.

Myöskään pykälän 3 momentissa tarkoitetusta uusien vakuutuksien myöntämistä koskevasta kiellosta ei ole tarpeen säätää erikseen, koska ehdotetut Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:n mukaiset säännökset toiminnan rajoittamisesta kattaisivat myös momentissa tarkoitetun toiminnan. Kiellon edellytykset kuitenkin tiukkenisivat jonkin verran.

6 §. *Markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä koskevat valvontakeinot.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annettavan lain 45—49 §:n johdosta.

7 §. *Asiamiehen asettamisoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta oikeudesta asettaa valvottavaan asiamies, säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

8 §. *Toimiluvan rajoittaminen tai peruuttaminen*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska sitä vastaavasta toiminnan rajoittamisesta säädettäisiin kaikkien valvottavien osalta yhdenmukaisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä ja toimiluvan peruuttamisesta vastaavasti 26 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

11 §. *Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet.* Pykälän *1 momenttia* tarkistettaisiin edellä ehdotetun 8 §:n kumoamisen johdosta. Lisäksi pykälässä olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa.

22 §. *Täytäntöönpano ja muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin ainoastaan sen nykyisessä *1 momentissa* olevasta omaisuuden luovutus- ja panttauskiellosta, jota koskevaan muutoksenhakuun on edelleen tarpeen soveltaa pykälässä mainittua erityistä valitusaikaa. Muilta osin muutoksenhausta säädettäisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

26 luku **Vakuutusryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta**

14 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n 1 momentin 2 kohdan johdosta. Lain asiasisältö ei olennaisesti muuttuisi.

15 §. *Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

16 §. *Vakuutusvalvontaviraston tietojensaantioikeus*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 §. *Vakuutusvalvontaviraston tietojensaantioikeus*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

19 §. *Vakuutusvalvontaviraston tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 24 ja 60 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

20 §. *Vakuutusvalvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö Euroopan Talousalueella.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 65 §:n johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi lukuun ottamatta sitä, että ehdotetussa 65 §:ssä ei säädettäisi yksityiskohtaisesti ilmoitettavista tiedoista.

30 luku **Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen.**

2 §. *Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja.* Pykälä ehdotetaan rajoitettavaksi koskemaan ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriötä, koska Finanssivalvonnan osalta vastaava säännös sisältyisi Finanssivalvonnasta annetun lain 72 §:ään.

1.17 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

6 §. *Toimilupa*. Pykälän *3 momentissa* oleva viittaus kumottavaksi ehdotettuun vakuutusyhtiölain 25 luvun 8 §:ään muutettaisiin

vastaamaan ehdotettua vakuutusyhtiölain 2 luvun 9 a §:ää.

6 a §. Pykälässä säädettäisiin työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta. Nykyiset toimiluvan peruttamista koskevat säännökset ovat vakuutusyhtiölain 25 luvun 8 §:ssä. Koska mainitussa pykälässä olevat toimiluvan peruuttamista koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, pykälässä säädettäisiin työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan peruuttamisesta ehdotettua Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ää vastaavasti siltä osin, kuin mainituin pykälän säännökset soveltuvat työeläkevakuutusyhtiöihin. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että silloin kun toimiluvan peruuttaminen ei perustu Finanssivalvonnan esitykseen, peruuttamisesta olisi pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto. Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla Finanssivalvonta voisi esittää toimiluvan peruuttamista sosiaali- ja terveysministeriölle, mutta sosiaali- ja terveysministeriön esitys valtioneuvostolle ja valtioneuvoston päätös eivät olisi sidottuja Finanssivalvonnan esitykseen.

6 b §. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamisesta edellä 6 a §:n osalta mainituin perustein.

1.18 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

7 §. *Sivuliikkeen perustamisilmoitus.* Pykälän *1 momentin* sanamuotoa tarkistettaisiin yhdenmukaisesti ehdotettujen UlkLLL 5 §:n 1 momentin, UlkSipaL 4 §:n 1 momentin ja UlkSRL 4 §:n 1 momentin kanssa. Momentin asiasisältö ei muuttuisi.

8 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa kotivaltion valvontaviranomaiselle ulkomaisen ETA-valvottava n toimintaa koskevat yleisen edun edellyttämät ehdot säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

9 §. *Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen*. Pykälä vastaisi ehdotettuja UlkLLL 6 §:ää, UlkSipaL 4 §:n 2 momenttia ja UlkSRL 4 §:n 2 momenttia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

12 §. Pykälää tarkistettaisiin ehdotetun 8 §:n kumoamisen johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

14 §. *Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Laissa ei nykyisestä pykälästä poiketen erikseen todettaisi Finanssivalvonnan ja ulkomaan viranomaisen välisestä työnjaosta. Koska laissa ei säädetä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen taloudellista asemaa koskevista vaatimuksista, ehdotetuista säännöksistä seuraa ilman nimenomaista säännöstäkin, ettei Finanssivalvonnalla ole toimivaltaa valvoa sivuliikkeen taloudellista asemaa.

15 §. *Kotivaltion viranomaisen toimivalta Suomessa.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska kotivaltion viranomaisen tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 60 §:ssä.

15 c §. *Tietojen vaihto.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska laissa ei ole tarpeen erikseen säätää Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää tietoja ulkomaan viranomaisilta.

16 §. *Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 60 §:ssä.

17 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen*. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien ulkomaisten ETA-valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä. Omaisuuden luovutus- ja panttauskiellosta säädettäisiin kuitenkin edelleen tässä laissa ehdotettujen 2 ja 3 momentin mukaisesti. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

21 §. *Valitusoikeus.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Pykälässä tarkoitettuun valitusoikeuteen sovellettaisiin siten, mitä mainitun lain 73 §:ssä säädetään.

42 §. *Päämiehelle asetettava uhkasakko.* Pykälän *2 momentti* kumottaisiin, koska uhkasakon tuomitsemiseen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettua lakia samojen periaatteiden mukaisesti kuin muihinkin valvottaviin.

43 §. *Toiminnan tarkastus.* Pykälä kumottaisiin, koska sivuliikkeen tarkastamisen sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettua lakia samojen periaatteiden mukaisesti kuin muidenkin valvottavien tarkastamiseen.

44 §. *Pakkokeinot.* Pykälä kumottaisiin, koska sivuliikkeeseen sovellettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla samoja sanktiovaltuuksia kuin muihinkin valvottaviin.

45 §. *Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska sivuliikkeen toimiluvan alaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevien sivuliikkeiden osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27§:ssä.

60 §. *Markkinointi.* Pykälässä oleva viittaus markkinoinnin ja sopimusehtojen valvontaan poistettaisiin, koska markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnasta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

79 §. Pykälän 2 ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tietojenanto-oikeudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä.

1.19 Vakuutusyhdistyslaki

2 luku **Vakuutusyhdistyksen perustaminen**

5 a §. Pykälän *2 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia.

9 luku **Tilintarkastus ja erityinen tarkastus**

5 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

12 luku **Vakuutusyhdistysten valvonta**

1 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

2 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaaman ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

4 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vakuusyhtiölain 25 luvun 1 §:ää ja ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia.

6 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälän mukaisista valvontavaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

6 a §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin pykälän nykyistä 2 momenttia vastaavasti vakuutusyhdistyksen purkamisesta, kun sen toiminta on määrätty lopetettavaksi. Nykyistä 1 momenttia vastaavat säännökset sisältyisivät ehdotettuun Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ään.

6 c §. Pykälän *4 momentti* ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

6 d §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska asiamiehen asettamisesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

7 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

12 a luku **Vakuutusyritysryhmän lisävalvonta**

9 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin edellä ehdotettu vakuutusyhtiölain 26 luvun 14 §. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

10 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälässä tarkoitetusta Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

16 luku **Erinäisiä säännöksiä**

10 §. Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ja 3 momentti kumottavaksi ehdotettua vakuutusyhtiölain 30 luvun 2 §:ää vastaavasti.

1.20 Laki vakuutusedustuksesta

37 §. *Vakuutusedustajan valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

38 §. *Vakuutusedustuksen kieltäminen.* Pykälän *2 ja 3 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavista toimivaltuuksista säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

Pykälän *4 momenttia* tarkistettaisiin ehdotetun 2 momentin johdosta. Momentin asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi. Jos vakuutusedustaja olennaisesti laiminlyö noudattaa mitä sen velvollisuudeksi tässä laissa säädetään, eikä laiminlyöntiä tai virhettä ole korjattu Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes virhe tai laiminlyönti on korjattu, tai, jos laiminlyönti tai virhe on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

39 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 72 §:ssä.

1.21 Eläkesäätiölaki

46 §. Pykälän 9 momentti kumottaisiin, koska momentissa mainituista seikoista säädetään eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetussa laissa.

64 §. Pykälän *1 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

65 §. Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriön tietojensaantioikeudesta, koska vastaavasta Finanssivalvonnan oikeudesta säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

Pykälän nykyistä 3 momenttia vastaavaa säännöstä ei ehdoteta sisällytettäväksi lakiin, koska Finanssivalvonta voisi pyytää momentissa tarkoitettuja tietoja Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n nojalla suoraan eläkesäätiöltä sekä mainitun lain 23 §:n 2 nojalla tarkastaa tietojen oikeellisuuden myös momentissa tarkoitetun yrityksen toimipaikassa.

66 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 23 §:ssä ja ulkopuolisen asiantuntijan

käyttämisestä tarkastuksen suorittamisessa 34 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

67 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan pykälässä tarkoitetuista toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

68 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annetun lain 32§:ään.

78 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi edellä ehdotetun 67 §:n kumoamisen johdosta uusi *5 momentti*, jonka mukaan eläkesäätiö olisi purettava tämän luvun mukaisesti myös silloin, kun Finanssivalvonta on määrännyt sen purettavaksi. Eläkesäätiön toiminnan määräämisestä lopetettavaksi säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä.

132 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

134 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi ehdotettuun Finanssivalvonnasta annetun lain 72 §:ään.

137 a §. Pykälässä olevat virheelliset viittaukset ehdotetaan korjattaviksi.

1.22 Vakuutuskassalaki

66 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

96 §. Pykälän *1 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

97 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi ehdotettua eläkesäätiölain 65 §:ää vastaavasti.

98 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan tarkastusoikeudesta säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 23 §:ssä ja ulkopuolisen asiantuntijan käyttämisestä tarkastuksen suorittamisessa 34 §:ssä. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

99 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska Finanssivalvonnan pykälässä tarkoitetuista toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

100 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ään.

111 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi edellä ehdotetun 99 §:n kumoamisen johdosta uusi *5 momentti*, jonka mukaan eläkesäätiö olisi purettava tämän luvun mukaisesti myös silloin, kun Finanssivalvonta on määrännyt sen purettavaksi. Vakuutuskassan toiminnan määräämisestä lopetettavaksi säädettäisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä.

165 b §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi edellä ehdotettua eläkesäätiölain 132 b §:ää vastaavasti.

167 §. Pykälän *1 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyisi ehdotettuun Finanssivalvonnasta annetun lain 72 §:ään.

172 a §. Pykälässä olevat virheelliset viittaukset ehdotetaan korjattaviksi.

1.23 Työttömyyskassalaki

58 §. *Valvonta.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Nykyisen pykälän 2 momenttia vastaavat säännökset sisältyisivät Finanssivalvonnasta annetun lain 23 ja 32 §:ään.

58 a §. *Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vas-

taamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

59 §. *Finanssivalvonnan toimivaltuudet.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotettua Finanssivalvonnasta annettua lakia. Nykyisestä laista poiketen pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnalle oikeus myös määrätä kassa purettavaksi. Muilta osin lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.24 Laki eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta

5 §. *Luokittelun perusteleminen.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

8 §. *Johdannaissopimuksia koskevat perusteet.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

22 §. *Poikkeusluvat.* Pykälä muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

23 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälän 1 ja 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavat säännökset sisällytettäisiin Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

24 §. *Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

25 §. *Tarkemmat säännökset ja määräykset.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

1.25 Liikennevakuutuslaki

14 e §. Pykälän *4 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei merkittävästi muuttuisi.

17 §. Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Finanssivalvonnan toimivaltaa tarkistettaisiin siten, että toimivalta koskisi ainoastaan liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuusmatemaattisten seikkojen valvontaa. Muilta osin liikennevakuutuskeskuksen toiminnan valvontaa ei ole tarkoituksenmukaista uskoa Finanssivalvonnan tehtäväksi vaan se jäisi valtioneuvoston alaisen hallinnon valvontaa koskevien yleisten periaatteiden varaan kuten muidenkin viranomaisten tai muutoin julkista valtaa käyttävien yhteisöjen toiminnan valvonta. Muilta osin momentti säilyisi ennallaan. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin liikennevakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

18 §. Pykälän *1, 2 ja 5 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 a §. Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.26 Laki liikennevahinkolautakunnasta

7 §. *Lautakunnan oikeustoimikelpoisuus.* Pykälän *2 momentti* muutettaisiin jäljempänä ehdotetun 11 §:n kumoamisen johdosta. Pykälässä mainittu tehtävä kuuluisi siten sosiaali- ja terveysministeriölle hallinnonalan yleisviranomaisena.

11 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska liikennevahinkolautakunnalla ei ole sellaisia finanssimarkkinoiden toimintaa koskevia tehtäviä, että sen valvonnasta olisi tarpeen erikseen säätää. Valvonta jäisi siten valtioneuvoston alaisen hallinnon valvontaa koskevien yleisten periaatteiden varaan kuten muidenkin viranomaisten toiminnan valvonta.

12 §. *Lautakunnan toiminnan rahoitus.* Pykälän *1 ja 3 momentti* ehdotetaan muutettavaksi samoin perustein kuin edellä ehdotettu 7 §:n 2 momentti.

1.27 Potilasvahinkolaki

4 §. *Vakuuttamisvelvollisuus.* Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

5 §. *Vakuutuksenantaja.* Pykälän *3 ja 4 momentissa* olevat viittaukset Vakuutusvalvontaviraston muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lisäksi 4 momenttia tarkistettaisiin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä liikennevakuutuslain 17 §:n kohdalla on sanottu Finanssivalvonnan toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnasta. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

6 §. *Potilasvakuutuksen ehtojen ja maksujen tiedoksiantaminen.* Pykälän *1,2,4 ja 5 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

11 c §. *Lautakunnan oikeustoimikelpoisuus.* Pykälä muutettaisiin jäljempänä ehdotetun 11 d §:n kumoamisen johdosta. Pykälässä mainittu tehtävä kuuluisi siten yhden mukaisesti sen kanssa, mitä edellä on liikennevahinkolautakunnasta annetun lain 7 §:ssä ehdotettu liikennevahinkolautakunnan osalta, sosiaali- ja terveysministeriölle hallinnonalan yleisviranomaisena.

11 d §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi samoin perustein kuin edellä liikennevahinkolautakunnasta annetun lain 11 §.

11 e §. *Lautakunnan toiminnan rahoitus*. Pykälä muutettaisiin ehdotetun 11 d §:n kumoamisen johdosta. Pykälässä mainittu tehtävä kuuluisi siten yhden mukaisesti sen kanssa, mitä edellä on liikennevahinkolautakunnasta annetun lain 12 §:ssä ehdotettu liikennevahinkolautakunnan osalta, sosiaali- ja terveysministeriölle hallinnonalan yleisviranomaisena.

1.28 Laki ympäristövahinkovakuutuksesta

7 §. *Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta*. Pykälän *5 momenttia* tarkistettaisiin yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä liikennevakuutuslain 17 §:ssä on sanottu Finanssivalvonnan toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnasta ja potilasvahinkolain 5 §:ssä Finanssivalvonnan toimivallasta Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa. Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

9 §. *Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti.* Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

11 §. *Finanssivalvonnan oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen.* Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

18 §. *Korvauksen suorittaminen.* Pykälän *4 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.29 Tapaturmavakuutuslaki

30 a §. Pykälään lisättäisiin uusi *4 momentti*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan toimivallasta Tapaturmavakuutuslaitosten liiton valvonnassa yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä liikennevakuutuslain 17 §:ssä on sanottu Finanssivalvonnan toimivallasta liikennevakuutuskeskuksen valvonnasta, potilasvahinkolain 5 §:ssä Finanssivalvonnan toimivallasta Potilasvakuutuskeskuksen valvonnassa ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain 7 §:ssä Ympäristövakuutuskeskuksen valvonnassa. Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n nojalla, mitä mainitussa laissa säädetään muun finanssimarkkinoilla toimivan valvonnasta.

53 i §. Pykälän *2 momentissa* säädetty velvollisuus vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvio ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva erityinen lainkäyttöviranomainen, jonka tehtävät rajoittuvat sosiaaliturvan toimeenpanoon eikä sillä siten ole yhteyttä finanssimarkki-

noiden toimintaan. Tämän vuoksi ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, että Finanssivalvonnalla olisi muutoksenhakulautakunnan hallintoon liittyviä tehtäviä.

Pykälän *3 ja 4 momenttia* muutettaisiin edellä 2 momentin osalta mainituin perustein ja yhdenmukaisesti sen kanssa, mitä edellä liikennevahinkolautakunnasta annetun lain 12 §:ssä ja potilasvahinkolain 11 e §:ssä ehdotetaan.

Pykälän 5 momentt*i* kumottaisiin edellä tähän pykälään ehdotettujen muutosten johdosta, koska muutoksenhausta ministeriön päätökseen ei ole tarpeen säätää erikseen.

Lakiin ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi siirtymäsäännös, jonka mukaan ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi 53 i §:ssä tarkoitetun muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran tämän lain vahvistamista lähinnä seuraavalle kalenterivuodelle.

1.30 Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

16 §. *Muutoksenhakulautakunnan talouden perusteet.* Pykälän *2—4 momentti* ehdotetaan muutettavaksi ja 5 momentti kumottavaksi samojen perusteiden mukaisesti kuin mitä edellä tapaturmavakuutuslain 53 i §:ssä on ehdotettu vastaavien tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevien säännösten osalta. Lisäksi lakiin lisättäisiin edellä tapaturmavakuutuslakiin ehdotettua siirtymäsäännöstä vastaava siirtymäsäännös.

1.31 Laki koulutusrahastosta

11 §. *Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen.* Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

15 §. *Valvonta*. Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.32 Laki aikuiskoulutustuesta

4 §. *Toimeenpano*. Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

28 §. *Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen*. Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.33 Työttömyysturvalaki

12 luku **Muutoksenhaku**

7 §. *Päätöksen poistaminen.* Pykälän *4 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

13 luku **Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset**

10 §. *Etuudensaajarekisteri.* Pykälän *1 momentin* johdantokappaleessa oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

Pykälän *4 momentissa* olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon ja työttömyyskassalakiin muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan oikeutta saada ja luovuttaa tietoja.

14 luku **Erinäisiä säännöksiä**

4 §. *Toimeenpano-ohjeet.* Pykälän *1 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.34 Laki julkisista työvoimapalveluista

12 luku **Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset**

7 §. *Työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet.* Pykälän *1 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.35 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

10 §. *Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät.* Pykälän *3 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

11 §. *Työttömyysvakuutusrahaston valvonta.* Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

22 a §. *Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa.* Pykälän *1 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen poistettaisiin, koska Finanssivalvonnan vastaavasta oikeudesta säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta. Pykälän otsikkoa tarkistettaisiin vastaavasti.

Pykälän *2 ja 4 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

24 e §. *Velvollisuus tietojen antamiseen.* Pykälän *3 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.36 Laki Eläketurvakeskuksesta

13 §. *Valvonta.* Pykälässä oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

14 §. *Kirjanpito ja tilinpäätös.* Pykälässä olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

15 §. *Poikkeusoloihin varautuminen.* Pykälän *3 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

1.37 Maatalousyrittäjien eläkelaki

114 §. *Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät.* Pykälän *4 momentti* muutettaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi. Pykälässä todettaisiin lisäksi selvyyden vuoksi, että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

130 *§. Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä.

131 §. *Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset.* Pykälän *2 momentista* ehdotetaan poistettavaksi viittaus Vakuutusvalvontavirastoon, koska Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

1.38 Merimieseläkelaki

195 §. *Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetystä tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuudesta ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä**.**

211 §. *Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot.* Pykälä muutettaisiin vas-

taamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnasta. Pykälän asiasisältö ei muuttuisi.

Pykälän *1 momentissa* olevat viittaukset Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta. Momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi. että jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsottaisiin merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Vastaava yleissäännös sisältyy myös mainitun lakiehdotuksen siirtymäsäännöksiin, mutta se ehdotetaan toistettavaksi tässä pykälässä lain ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Pykälän *2 momentista* poistettaisiin viittaukset Vakuutusvalvontaviraston tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen, koska siitä säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta merimieseläkekassassa.

212 §. *Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen.* Pykälän nykyisen 1 momentin säännös Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuuksista kumottaisiin, koska toimivaltuuksista säädettäisiin yhdenmukaisesti kaikkien valvottavien osalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Ehdotettu muutos täsmentäisi merkittävästi Finanssivalvonnan toimivaltuuksia merimieseläkekassan valvonnassa. Pykälässä säilyisi sen nykyistä *2 momentti* vastaava säännös Finanssivalvonnan oikeudesta rangaistusvaatimuksen antamiseen.

213 §. *Muutoksenhaku Vakuutusvalvontaviraston päätökseen*. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätöksiin säädettäisiin yleisesti Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

1.39 Sairausvakuutuslaki

16 luku **Työpaikkakassat**

5 §. *Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen muuttaminen.* Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Vakuutusvalvontavirastoon ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sosiaali- ja terveysministeriötä, jonka hallinnonalalle sairausvakuutuksen toimeenpano muutenkin kuuluu.

1.40 Laki valtion eläkerahastosta

2 §. *Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta*. Pykälän *otsikon* ja *1 momentin* sanamuotoa tarkistettaisiin ministeriön valvontatehtävän ja ehdotetun 7 §:n mukaisen Finanssivalvonnan valvontatehtävän välisen suhteen selkeyttämiseksi. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

7 §. *Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen.* Pykälän *2 momentissa* säädettyä Finanssivalvonnan valvontatehtävää tarkistettaisiin siten, että valvonta kohdistuisi nimenomaisesti tämän pykälän ja 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rahaston varojen sijoittamista koskevien määräysten noudattamiseen. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, koska edellä ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n mukaan valtion eläkerahasto ei määriteltäisi mainitussa laissa tarkoitetuksi valvottavaksi eikä siihen sen vuoksi suoraan sovellettaisi mainitun lain säännöksiä. Samoin lakiin lisättäisiin vastaava velvollisuus antaa vuosittain valtiovarainministeriölle valvontaa koskeva kertomus kuin mitä kunnallisen eläkelaitoksen osalta on säädetty.

1.41 Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta

132 §. *Valvontamaksu, oikeushallintomaksu, Eläketurvakeskukselle menevät maksut sekä lisäkustannukset ja lisäturvan maksuosuudet.* Pykälässä oleva viittaus valvontamaksuun korjattaisiin vastaamaan ehdotettua lakia Finanssivalvonnan valvontamaksusta.

137 §. *Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta.* Pykälä ehdotetaan jaettavaksi kahdeksi eri pykäläksi ministeriön valvontatehtävän ja ehdotetun 137 a §:n mukaisen Finanssivalvonnan valvontatehtävän välisen suhteen selkeyttämiseksi siten, että Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Lain asiasisältö ei muuttuisi.

137 a §. *Rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan valvonta.* Lakiin ehdotettaisiin lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin nykyistä 137 a §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan tehtäväksi valvoa kunnalli-

sen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua sekä eläkelaitoksen varojen sijoittamista. Lain asiasisältö ei muuttuisi. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta edellä ehdotettua valtion eläkerahastosta annettua lakia vastaavasti.

1.42 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä

2 §. *Markkinaoikeudelliset asiat.* Pykälän *6 kohta* ehdotetaan muutettavaksi ja pykälän *7 ja 14—17 kohta* kumottavaksi sen johdosta, että edellä ehdotetussa Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa säädettäisiin samalla tavoin kaikissa mainituissa kohdissa tarkoitettujen lakien vastaisen menettelyn kieltämisestä ja kieltopäätöksen saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

3 §. *Asian vireillepano*. Pykälän *1 momentin 5 kohta* kumottaisiin ja *6 kohta* muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

4 §. *Toissijainen vireillepano-oikeus.* Pykälän 2 momentti kumottaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

6 §. *Vireillepano vakuutusalaa koskevassa asiassa.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi edellä 3 §:ään ehdotettujen muutosten johdosta, koska mainittu pykälä kattaisi ehdotetussa muodossa myös tässä pykälässä tarkoitetut vakuutusalaa koskevat asiat.

12 §. *Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä.* Pykälän *1 momentissa* olevat viittaukset Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon muutettaisiin ehdotetun Finanssivalvonnasta annetun lain johdosta.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2009 lukuun ottamatta ehdotettuja lakeja liikennevahinkolautakunnasta annetun lain, potilasvahinkolain, tapaturmavakuutuslain ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta, jotka ehdotetaan tulemaan voimaan vasta 1.1.2011 lukien, jotta niissä tarkoitettujen nykyisin Vakuutusvalvontavirastolle kuuluvien tehtävien siirtämiselle muille viranomaisille jää riittävä järjestelyaika. Mainittuun voimaantuloajankohtaan saakka Finanssivalvontaan sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annettavaan lakiin ehdotetun yleisen siirtymäsäännöksen nojalla, mitä ehdotetuilla laeilla kumottavissa ja muutettavissa säännöksissä sanotaan Vakuutusvalvontavirastosta.

Ehdotetussa laissa Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädettäisiin lisäksi erikseen, että Finanssivalvonta perii mainitun lain mukaisesti valvontamaksut koko siltä kalenterivuodelta, jonka aikana laki tulee voimaan.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Valvontaviranomaisen hallinnollinen asema

Esityksessä ehdotetaan, että uusi valvontaviranomainen toimisi Suomen Pankin yhteydessä. Ehdotus perustuu tältä osin Rahoitustarkastuksen nykyiseen hallinnolliseen asemaan, josta säädettiin ensimmäisen kerran Rahoitustarkastuslaissa (503/1993). Mainittu laki ei ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Laki kumottiin Rahoitustarkastuksesta annetulla lailla (587/2003). Uusi laki säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella *(PeVL 67/2002 vp)* mutta perustuslakivaliokunnan lausunnossa ei puututtu Rahoitustarkastuksen hallinnolliseen asemaan.

Perustuslain 91 §:n mukaan Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla ja hoidossa sen mukaan kuin lailla säädetään. Perustuslaissa ei säädetä Suomen Pankin tehtävistä. Perustuslain 119 §:n mukaan Eduskunnan alaisesta hallinnosta säädetään lailla. Suomen Pankki on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka asemasta ja tehtävistä säädetään Suomen Pankista annetussa laissa. Perustuslain 91 §:n mukaan eduskunnan pankkivaltuutetut, jotka ovat toimessaan itsenäisiä, valvovat Suomen Pankin toimintaa. Uuden valvontaviranomaisen sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen on siten arvioitava lähinnä perustuslain 3 §:ssä olevan valtiollisten tehtävien jakoa ja parlamentarismia koskevan yleissäännöksen näkökulmasta. Finanssivalvonnan sijoittamista Suomen Pankin yhteyteen on perusteltu edellä kappaleissa 3.1.1 ja 5.1.

Ehdotettu lainsäädäntö poikkeaa nykyisestä siinä, että Suomen Pankin yhteydessä toimiva viranomainen valvoisi myös vakuutus- ja eläkelaitoksia. Vakuutus- ja eläkelaitoksilla on luottolaitosten tavoin institutionaalisina sijoittajina merkittävä asema Suomen Pankin tehtäviin keskeisesti kuuluvassa rahoitusmarkkinoiden ja maksu- ja selvitysjärjestelmien yleisvalvonnassa. Luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten yhteisen valvonnan tarkoituksenmukaisuutta on perusteltu edellä esityksen yleisperustelujen 1. kappaleessa. Vakuutusvalvontavirastolle kuuluu lisäksi nykyisin eräitä sellaisia valvontatehtäviä, joiden kuuluminen keskuspankin yhteydessä olevalle finanssivalvontaviranomaiselle on vaikeammin perusteltavissa. Näitä tehtäviä ovat 23. lakiehdotuksessa tarkoitettujen työttömyyskassojen valvontaan liittyvä työttömyysturvan toimeenpanoon liittyvä ohjeistus ja neuvonta sekä 30. lakiehdotuksessa tarkoitetun Koulutusrahaston ja 36. lakiehdotuksessa tarkoitetun Eläketurvakeskuksen valvonta samoin kuin liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan valvonta ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun määrää. Esityksessä ehdotetaan, että uusi valvontaviranomainen ei valvoisi liikennevahinkolautakuntaa eikä potilasvahinkolautakuntaa eikä vahvistaisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarviota ja oikeushallintomaksun määrää.

Eläketurvakeskusta ja työttömyyskassoja koskevan lainsäädännön yleinen muutostarve on parhaillaan erikseen arvioitavana. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon edellä mainittujen valvonnan kohteiden vähäinen osuus koko valvontaviranomaisen toiminnassa esityksessä on lähdetty siitä, että mainittujen valvontatehtävien siirtäminen pois uudelta valvontaviranomaiselta on tarkoituksenmukaista toteuttaa myöhemmin erikseen.

Valvontaviranomaisen toimivaltuudet

Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuudet vastaavat, mitä Rahoitustarkastuksesta on nykyisin säädetty. Rahoitustarkastuksen valvontavaltuudet on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella *(PeVL 67/2002 vp ja PeVL 4/2005)*. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyisiä toimivaltuuksia on arvioitu uuden perustuslain aikana lisäksi perustuslakivaliokunnan lausunnoissa *PeVL 16/2003 vp, 2/2004 vp, 17/2004 vp, 41/2004 vp, 4/2005 vp ja 9/2005 vp*. Uudelle valvontaviranomaiselle ehdotetut valtuudet vastaavat perustuslakivaliokunnan kannanottoja. Tältä osin on kuitenkin otettava huomioon, että nämä toimivaltuudet laajenevat koskemaan jäljempänä selostetulla tavalla myös Vakuutusvalvontaviraston valvottavia.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vakuutus- ja eläkelaitosten valvonnassa noudatettavista toimivaltuuksista samalla tavalla kuin mitä Rahoitustarkastuksen toimivaltuuksista säädetään nykyisessä laissa.

Tätä on pidetty perusteltuna muun muassa rahoitus- ja vakuutuslaitosten viranomaisvalvonnan samankaltaisten tavoitteiden ja viranomaistoiminnan tasapuolisuuden ja johdonmukaisuuden sekä rahoitus- ja vakuutustoiminnan välisten toimialaliukumien näkökulmasta. Lisäksi Vakuutusvalvontaviraston toimivaltuudet sisältyvät nykyisin hajanaisesti eri valvottavaryhmiä koskeviin, eri aikoina säädettyihin lakeihin, mikä on omiaan vaikeuttamaan niiden johdonmukaista soveltamista. Nämä toimivaltuudet eivät myöskään ole kaikilta osin olleet missään vaiheessa perustuslakivaliokunnan arvioitavina.

Esityksestä seuraa, että vakuutus- ja eläkelaitoksiin voitaisiin eräiltä osin kohdistaa nykyistä laajempia valvontavaltuuksia. Näihin valvottaviin tulisivat sovellettaviksi nykyisestä poiketen erityisesti seuraavat Rahoitustarkastuksella nykyisin olevat toimivaltuudet:

- valvontaviranomaisen oikeus eräissä tapauksissa rajoittaa määräajaksi valvottavan johdon toimintaa, (1. lakiesityksen 28 §);
- ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen (1. lakiesityksen 34 §);
- kirjanpitomääräysten antaminen (1. lakiesityksen 35 §);
- julkinen huomautus ja varoitus (1. lakiesityksen 40 ja 41 §).

Toisaalta toimivaltuuksia ehdotetaan eräiltä osin tarkistettaviksi säännösten perustuslainmukaisuuden varmistamiseksi. Uuden valvontaviranomaisen toimivaltuuksia ehdo-

tetaan tarkistettavaksi lisäämällä lakiin ns. itsekriminointikielto (1. lakiehdotuksen 38 §:n 5 §). Lisäksi toimiluvan peruuttamista koskevia periaatteita tiukennettaisiin siten, että kaikkien valvottavien osalta säädettäisiin nimenomaisesti, että toimilupa voidaan peruuttaa ainoastaan, mikäli toimiluvan alaisen toiminnan osittainen rajoittamisella ei voida turvata finanssimarkkinoiden vakautta ja häiriötöntä toimintaa sekä tallettajien ja muiden velkojien asemaa ja vakuutettuja etuja. Ehdotetuista säännöksistä seuraa myös, että valvontaviranomaisen tietojensaanti- ja tarkastusoikeutta koskevat periaatteet tarkentuisivat merkittävästi vakuutusalan yritysten osalta muun muassa sen mukaisesti, mitä perustuslakivaliokunta on rahoitusvalvonnan osalta aikaisemmin edellyttänyt.

Valvonnan kustannusten kattaminen

Ehdotettu laki Finanssivalvonnan kustannusten kattamisesta (2. lakiehdotus) perustuu samoille periaatteille kuin laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta (1294/2004) ja siihen on sisällytetty vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettua lakia soveltuvin osin vastaavat periaatteet vakuutusalan valvottavilta perittävien valvontamaksujen määräytymisestä (479/1944). Mainittujen lakien mukaisten valvontamaksujen määrää on eräiltä osin tarkistettu vastaamaan paremmin asianomaisen valvottavaryhmän valvonnasta aiheutuvia kustannuksia. Laki Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella *(PeVL 41/2004 vp)*. Esitykseen sisältyvä 2. lakiehdotus vastaa mainittua perustuslakivaliokunnan lausuntoa. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annettu laki ei ole ollut perustuslakivaliokunnan arvioitavana. Esityksellä varmistettaisiin, että lainsäädäntö täyttää myös viimeksi mainitulta osin perustuslain vaatimukset.

Esitykseen sisältyvistä 2. lakiehdotuksessa säädetyistä, nykyistä Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta annettua lakia vastaavista periaatteista seuraa, että ehdotetun valvontaviranomaisen toiminnasta syntyvä mahdollinen alijäämä jää Suomen Pankin vastattavaksi. Alijäämä jäisi kuitenkin viime kädessä valtion vastattavaksi sen kautta, että alijäämä vähentäisi Suomen Pankin voittovaroista valtiolle tuloutettavaa määrää. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valtio korvaisi valvontaviranomaisen virheestä tai laiminlyönnistä johtuvan vahingon siltä osin kuin Suomen Pankin voittovarat eivät siihen riitä (1. lakiesityksen 69 §). Esitykseen ei tältä osin ole arvioitu liittyvän säätämisjärjestysongelmia, koska Suomen Pankki, joka muuten vastaisi tällaisesta vahingosta, toimii perustuslain 91 §:n mukaan eduskunnan takuulla ja hoidossa. Eduskunta olisi siten joka tapauksessa velvollinen osoittamaan varat Suomen Pankin alijäämän kattamiseen riippumatta siitä, miten alijäämä on syntynyt.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa säätämisjärjestyksessä. Koska lakiehdotuksiin kuitenkin sisältyy eräitä perustuslain tulkinnan kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, katsotaan että asiasta tulisi saada perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Finanssivalvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tehtävä, tavoite ja hallinnollinen asema

Finanssivalvonta valvoo luottolaitosten, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden finanssipalveluja tarjoavien yritysten sekä muiden finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonta edistää lisäksi hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssivalvonta edistää toiminnallaan luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa ja siten osaltaan finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista sekä pitää muuten yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan.

Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä. Sitä koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle.

2 §

Sovellettava lainsäädäntö

Finanssivalvonnan hallintoon sovelletaan tämän lain lisäksi lakia Suomen Pankista (214/1998), lakia Suomen Pankin virkamiehistä (1166/1998) ja muita Suomen Pankkia koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamisesta säädetään tämän lain lisäksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

3 §

Toiminta

Tehtävänsä toteuttamiseksi Finanssivalvonta:

1) myöntää valvottaville toimilupia, vahvistaa valvottavien toimintaa koskevia sääntöjä ja rekisteröi valvottavia ja muita valvonnan kohteeksi säädettyjä;

2) valvoo, että valvonnan kohteeksi säädetyt noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia toimintaansa koskevia sääntöjä;

3) valvoo rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista;

4) valvoo kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamista siten kuin jäljempänä säädetään;

5) antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä siten kuin laissa erikseen säädetään;

6) ohjaa ja valvoo säästöpankkitarkastuksen toimintaa;

7) seuraa ja arvioi finanssimarkkinoiden ja valvonnan kohteeksi säädettyjen muun toimintaympäristön kehitystä sekä valvottavien yleisen taloudellisen aseman ja ohjaus- ja valvontajärjestelmien sekä muiden toimintaedellytysten kehitystä ja tekee aloitteita finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön kehittämisestä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistuu lainsäädännön valmisteluun;

8) seuraa ja arvioi peruspankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua;

9) edistää valvottavien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta;

10) edistää hyvän tavan noudattamista valvonnan kohteeksi säädettyjen toiminnassa;

11) kokoaa ja määräajoin julkaisee vertailukelpoisella tavalla tietoja valvottavien toiminnan tuloksesta ja vakavaraisuudesta sekä muuten edistää finanssipalveluja ja finanssimarkkinoiden toimintaa koskevan tietoaineiston saatavuutta;

12) osallistuu viranomaisten väliseen kotimaiseen yhteistyöhön;

13) osallistuu Euroopan pankkivalvojien komitean, Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean ja Euroopan vakuutusvalvojien komitean työhön valvontajärjestelmän kehittämiseksi Euroopan Unionissa sekä muuhun viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön;

14) osallistuu rahoitusjärjestelmän lainvastaisen hyväksikäytön estämiseen;

15) edistää yhteistyössä korkeakoululaitoksen kanssa finanssialan tieteellistä tutkimusta ja koulutusta;

16) suorittaa sille laissa säädetyt muut tehtävät.

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2 ja 3 momentissa tarkoitettua valvottavaa.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta

2) vakuutusyhtiölaissa (/) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

3) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

6) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperipörssiä;

7) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettua optioyhteisöä;

8) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua selvitysyhteisöä, mukaan lukien sen perustama selvitysrahasto;

9) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettua arvopaperikeskusta, mukaan lukien sen perustama kirjausrahasto;

10) ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikettä;

11) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen vakuutusyhtiön sivuliikettä;

12) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (225/2004) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikettä;

13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa

(699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö, niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisöä sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä;

2) osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettua osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöä;

3) yhteisöä, jonka määräysvallassa on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla arvopaperipörssi, optioyhteisö, selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus;

4) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;

5) vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

6) vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa, sairauskassaa ja muuta vakuutuskassaa;

7) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;

8) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettua työttömyyskassaa ja työttömyyskassojen tukikassaa;

9) maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettua maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettua merimieseläkekassaa;

10) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa sekä ulkomaisten ETA-valvottavien ja ulkomaisten yhteissijoitusyritysten Suomessa tapahtuvaa markkinointia ja palvelujen tarjontaa, niin kuin 6 luvussa säädetään.

Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa, niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, Kuntien eläkevakuutus -nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa, niin kuin kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) säädetään, sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa, niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynninkohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

2) muuta kirjanpitovelvollista, joka laatii tilinpäätöksensä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen, jos sen arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa ETA- valtiossa tai jos sen arvopapereita koskeva arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu esite on jätetty Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi;

3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;

4) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua selvitysosapuolta, joka ei ole 4 §:ssä tarkoitettu valvottava;

5) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua tilinhoitajayhteisöä, joka ei ole

4 §:ssä tarkoitettu valvottava, sekä tilinhoitajayhteisön oikeudet saaneen ulkomaisen yrityksen Suomessa olevaa toimipaikkaa;

6) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

7) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetun ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;

8) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin ETA-valtiossa;

9) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

10) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

11) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa;

12) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta;

13) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettua Eläketurvakeskusta;

15) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettua Ympäristövakuutuskeskusta;

16) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa;

17) ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön edustustoa;

18) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettua vakuutusedustajaa, mukaan lukien mainitun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen vakuutusedustaja;

19) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ETA-valtiolla* Euroopan Talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

2) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; mitä tässä laissa sanotaan kotivaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä;

3) *isäntävaltiolla* ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen; mitä tässä laissa sanotaan isäntävaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tarjoaa palveluja perustamatta sivuliikettä;

4) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaista;

5) *ulkomaisella valvottavalla* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä vastaavaa ulkomaista yritystä, jolla on Suomessa sivuliike;

6) *ulkomaisella ETA-valvottavalla* toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

7) *ryhmävalvonnalla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa;

8) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

9) *ulkomaisella ETA- ryhmittymällä* sellaista ryhmittymää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys;

10) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä;

11) *ulkomaisella sivuliikkeellä* ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

12) *ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä* ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä.

13) *säännöillä* yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskunnan, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston ja julkisen kaupankäynnin sääntöjä sekä muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa valvottavalle tai joita valvottavat tai muut finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

Mitä tässä laissa säädetään Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen sivuliikkeestä, sovelletaan vastaavasti rahoituslaitokseen, joka täyttää ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 4 §:ssä mainitut edellytykset.

2 luku

Hallinto

7 §

Toimielimet

Finanssivalvonnan toimintaa ohjaa johtokunta.

Pankkivaltuustolla on Finanssivalvonnassa hallintoon ja toiminnan valvontaan kuuluvia tehtäviä sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

8 §

Pankkivaltuusto

Pankkivaltuuston tehtävänä on:

1) valvoa Finanssivalvonnan toiminnan yleistä tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta;

2) nimittää johtokunnan jäsenet sekä määrätä yksi jäsenistä puheenjohtajaksi ja yksi jäsenistä varapuheenjohtajaksi;

3) päättää johtokunnan jäsenen pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;

4) nimittää ja erottaa johtokunnan esityksestä johtaja ja johtajan sijainen;

5) päättää johtajan palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä muista tämän virkasuhteen ehdoista;

6) päättää varoituksen antamisesta johtajalle ja johtajan pidättämisestä määräajaksi tehtävästään;

7) vahvistaa johtokunnan esityksestä Finanssivalvonnalle työjärjestys;

8) valvoa johtokunnan jäsenille 16 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamista

9) päättää johtokunnan jäsenille maksettavista palkkioista.

9 §

Johtokunta

Finanssivalvonnan johtokuntaan kuuluu viisi jäsentä.

Yksi jäsenistä nimitetään valtiovarainministeriön ehdotuksen perusteella, yksi sosiaali- ja terveysministeriön ehdotuksen perusteella sekä yksi Suomen Pankin ehdotuksen perusteella. Johtokuntaan valitaan lisäksi kaksi muuta jäsentä. Johtokunnan jäsenellä on oltava hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoiden toimintaan.

Pankkivaltuusto määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Johtokunnan toimikausi on kolme vuotta.

Johtokunta on päätösvaltainen kolmen jäsenen ollessa läsnä. Läsnä olevista yhden on oltava puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni tai, 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua asia ratkaistaessa, lievempi mielipide.

Jos johtokunnan jäsen on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

1) asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen toimintalinjoista sekä ohjata ja valvoa näiden tavoitteiden toteutumista ja toimintalinjojen noudattamista;

2) hyväksyä ne lain nojalla annettavat määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt johtajan hyväksyttäväksi;

3) päättää Finanssivalvonnan kansainvälisessä yhteistyössä noudatettavista periaatteista;

4) huolehtia finanssimarkkinoita valvovien viranomaisten yhteistyön kehittämisestä;

5) tuomita maksettavaksi Finanssivalvonnan asettama uhkasakko ja päättää 4 luvun mukaisista muista hallinnollisista seuraamuksista.

Johtokunnalla on seuraavat Finanssivalvonnan hallintoa koskevat tehtävät:

1) päättää Finanssivalvonnan valvontamaksuista ja toimenpidemaksuista sekä käsitellä 70 §:ssä tarkoitettu suunnitelma;

2) hyväksyä 67 §:ssä tarkoitetut valvontasopimukset ja niiden edellyttämistä valvontatehtävistä ulkomaan valvontaviranomaiselta perittävän tai sille maksettavan korvauksen siltä osin kuin Finanssivalvonta tällaisilla sopimuksilla ottaa hoitaakseen tai luovuttaa sellaisia tehtäviä, jotka eivät perustu Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämiin yhteistyövelvoitteisiin;

3) käsitellä Finanssivalvonnan vuotuinen talousarvio ja alistaa se Suomen Pankin johtokunnan vahvistettavaksi;

4) esittää pankkivaltuuston vahvistettavaksi Finanssivalvonnan työjärjestys;

5) hyväksyä Finanssivalvonnan tarvitsemien palvelujen kilpailuttamista koskevat periaatteet;

6) tehdä pankkivaltuustolle esitys johtajan ja johtajan sijaisen nimittämisestä ja erottamisesta;

7) nimittää ja irtisanoa johtajaa lukuun ottamatta Finanssivalvonnan ylimmät virkamiehet;

8) päättää nimittämänsä virkamiehen virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta;

9) ratkaista sellaiset Finanssivalvonnan sisäistä hallintoa koskevat asiat, jotka työjärjestyksessä sen ratkaistaviksi määrätään;

10) toimittaa vuotuinen kertomus Finanssivalvonnan toiminnasta pankkivaltuustolle;

11) antaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa, pankkivaltuustolle kertomus Finanssivalvonnan toiminnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta, mukaan lukien arvio valvonnassa odotettavista muutoksista, niiden vaikutuksesta valvontamaksukertymään sekä odotettavissa olevien muutosten edellyttämistä toimenpiteistä

12) kuulla vuosittain valvonnan kohteiksi säädettyjen edustajia valvonnalle asetetuista tavoitteista ja niiden toteutumisesta samoin

kuin 3 kohdassa tarkoitetusta talousarviosta ja 11 kohdassa tarkoitetusta arviosta.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, johtokunta ratkaisee ne laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat, jotka johtaja saattaa sen käsiteltäväksi. Johtokunnan oikeudesta ottaa ratkaistavakseen johtajan päätettäväksi kuuluva asia säädetään 13 §:ssä.

Johtokunnalle 1 momentin 2 kohdan mukaan kuuluvaa päätösvaltaa voidaan työjärjestyksessä siirtää johtajalle merkitykseltään vähäisten asioiden osalta.

11 §

Johtaja

Finanssivalvonnan päällikkönä on johtaja. Johtajan toimikausi on viisi vuotta.

Kelpoisuusehtona johtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys finanssimarkkinoihin ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Johtajan sijaisena tämän estyneenä ollessa toimii pankkivaltuuston tähän tehtävään määräämä Finanssivalvonnan virkamies.

Jos johtaja on syytteessä rikoksesta tai tutkimuksen alaisena rikoksesta, hänet voidaan määrätä syytteen tai tutkimuksen ajaksi pidätettäväksi tehtävästään ja menettämään palkkioetunsa.

12 §

Johtajan tehtävät

Johtajan tehtävänä on:

1) johtaa Finanssivalvonnan toimintaa ja tehdä muut kuin johtokunnalle kuuluvat Finanssivalvonnan päätökset;

2) vastata siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä johtokunnan antamien ohjeiden mukaisesti;

3) vastata johtokunnassa käsiteltävien asioiden asianmukaisesta valmistelusta;

4) pitää johtokunta tietoisena Finanssivalvonnan toiminnan kautta tietoon tulleista finanssimarkkinoiden kehitykseen vaikuttavista seikoista sekä vastata muista johtokunnalle annettavista selvityksistä;

5) nimittää ja irtisanoa muut kuin ylimmät Finanssivalvonnan virkamiehet;

6) päättää nimittämänsä virkamiehen osalta virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta.

13 §

Johtajalle kuuluvien päätösten käsittely johtokunnassa

Johtajan päätökset on ennen päätöksen tekemistä saatettava tiedoksi johtokunnalle, jos ne koskevat:

1) toimiluvan myöntämistä valvottavalle, toimiluvan peruuttamista, toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen lakkauttamista tai osuuspankkien yhteenliittymän purkamista taikka, jos asiasta päättäminen kuuluu muulle viranomaiselle, toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevaa esitystä;

2) valvottavien sääntöjen vahvistamista, kun asia on laajakantoinen tai periaatteellisesti merkittävä;

3) valvottavan velvoittamista ryhtymään toimenpiteisiin tekemänsä päätöksen täytäntöönpanon tai toteuttamansa toimenpiteen tai menettelyn peruuttamiseksi taikka oikaisun aikaansaamiseksi;

4) valvottavan varojen jakamisen rajoittamista;

5) valvottavan johdon toiminnan määräaikaista rajoittamista;

6) finanssimarkkinoiden yleistä kehitystä koskevien merkittävien kannanottojen antamista julkisuuteen.

Johtokunta voi jäsenen vaatimuksesta ottaa käsiteltäväkseen 1 momentissa mainitun asian. Johtokunta voi ottaa asian ratkaistavakseen, jos se voi merkittävästi vaikuttaa finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen. Jos päätös on tehtävä kiireellisesti, johtaja voi ratkaista asian edellä tässä momentissa sanotun estämättä. Johtajan päätös on tällöin saatettava jälkikäteen johtokunnan tiedoksi.

Johtajan tehtävistä voidaan antaa tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä. Johtajalle 12 §:n mukaan kuuluvaa ratkaisuvaltaa voi-

daan työjärjestyksessä antaa myös Finanssivalvonnan muulle virkamiehelle.

14 §

Virkamiehiin sovellettavat säännökset

Finanssivalvonnan virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteisiin sovelletaan soveltuvin osin, mitä Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa (1166/1998) säädetään.

15 §

Riippumattomuus

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja virkamiehen on tehtävässään oltava valvottavasta, ulkomaisesta valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta riippumaton eikä hän saa kuulua valvottavan, ulkomaisen valvottavan eikä muun finanssimarkkinoilla toimivan hallintoneuvostoon, hallitukseen, edustajistoon, isäntiin tai tilintarkastajiin eikä olla valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään.

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

Johtokunnan jäsenen, johtajan sekä johtokunnan päätöksellä virkaan nimitettävän virkamiehen on ennen virkaan nimittämistä annettava selvitys:

1) elinkeinotoiminnastaan;

2) omistuksistaan yrityksissä ja merkittävästä muusta varallisuudestaan;

3) veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksistaan;

4) Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan;

5) muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia tehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään henkilöön, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy finanssimarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden taloudellista asemaa tai liikesalaisuutta koskeviin, salassa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määrää johtokunnan esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitysvelvollisuus koskee myös henkilöä, joka nimitetään virkasuhteeseen hoitamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Virkamiehen on viivytyksettä ilmoitettava selvityksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, korjattava niissä havaitsemansa puutteet sekä tarvittaessa täydennettävä antamaansa selvitystä. Hänen on tarvittaessa myös muutoin Finanssivalvonnan pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista. Pankkivaltuusto antaa määräykset selvityksen antamisen tavasta.

Valvottavalta saamastaan luotosta taikka valvottavan hänen puolestaan myöntämästä takauksesta tai muusta vastuusitoumuksesta on Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja Finanssivalvonnan virkamiehen ilmoitettava Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon.

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenellä ja virkamiehellä on julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeisiin oikeuttavien arvopaperien, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien arvopaperien sekä sellaisten arvopaperien, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien arvon perusteella, omistuksen osalta arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 §:n säännöksiä vastaava ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon.

Selvityksen sisältämät tiedot 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä. Jokaisella on kuitenkin oikeus saada tietoja 6 momentissa tarkoitetusta luettelosta.

17 §

Työjärjestys

Finanssivalvonnassa noudatettavasta asioiden käsittelystä, päätöksenteosta ja virkamiesten tehtävistä sekä Finanssivalvonnan

muusta sisäisestä hallinnosta annetaan tarkempia määräyksiä työjärjestyksessä

3 luku

Valvontavaltuudet

Tietojensaanti- ja tarkastusvaltuudet

18 §

Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta

Valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan on salassapitosäännösten estämättä ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi tai valvontamaksun määräämiseksi. Vastaava velvollisuus on sillä, jolla on kirjanpitolain (1136/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa tai joka on valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

19 §

Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan tilintarkastajalta kaikki tällä olevat valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevat sellaiset tiedot ja jäljennökset tilintarkastajan hallussa olevista valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa koskevista asiakirjoista ja tallenteista, jotka ovat tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada vastaavat tiedot ja asiakirjajäljennökset valvottavassa tai muussa finanssimarkkinoilla toimivassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa käyttävän ja valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan määräysvallassa olevan tilintarkastajalta. Mitä tässä momentissa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen tai antanut suostumuksensa laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada yksilöityä valvontatointa varten valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja sekä jäljennökset tällaisia tietoja sisältävistä asiakirjoista ja tallenteista muulta kuin edellä tässä pykälässä tarkoitetulta henkilöltä, jolla voidaan perustellusta syystä olettaa olevan valvontatoimen kannalta tarpeellista tietoa taikka asiakirjoja tai tallenteita.

20 §

Oikeus saada tietoja sakkorekisteristä

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen valvottavan omistajan, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan tai palveluksessa olevan laissa säädetyn luotettavuuden selvittämiseksi.

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen markkinoiden väärinkäyttöä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi tarpeelliset tiedot, jotka liittyvät

1) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin,
2) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin ja
3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella,

sekä tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijaan ja tällaisella arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin ja toimeksiantoihin liittyvät tiedot sekä muut julkisen ja monenkeskisen kaupankäynnin valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot samoin kuin jäljennökset tällaisia tietoja sisältävistä asiakirjoista ja tallenteista.

Finanssivalvonnalla on sama oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia, 1 momentissa tarkoitetun valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja sekä jäljennökset tällaisia tietoja sisältävistä asiakirjoista ja tallenteista siltä,

1) joka toimii valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta;
2) joka on osallinen sellaiseen liiketoimeen tai toimeksiantoon, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia;
3) jolla muuten voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä tässä pykälässä sanotaan arvopaperista, koskee myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaista vakioitua optiota ja termiiniä, vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaa johdannaissopimusta sekä muuta johdannaissopimusta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään julkisesta kaupankäynnistä ja monenkeskisestä kaupankäynnistä, koskee vastaavasti niitä vastaavaa kaupankäyntimenettelyä toisessa ETA-valtiossa.

22 §

Kutsuminen kuultavaksi

Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa oleva luonnollinen henkilö taikka näissä säännöksissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään asian suullisesta käsittelystä.

23 §

Tarkastusoikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa tämän liiketoimintaa ja hallintoa koskevat asiakirjat ja muut tallenteet sekä tietojärjestelmät siinä laajuudessa kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada valvottavalta maksutta tarpeelliset jäljennökset tässä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista ja muista tallenteista.

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallintaan tai muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

24 §

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus muussa yrityksessä kuin valvottavassa

Mitä edellä tässä luvussa säädetään valvottavasta, sovelletaan myös sellaiseen muuhun suomalaiseen yritykseen, joka kuuluu valvottavan kanssa samaan ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, taikka joka on valvottavan osakkuusyritys tai, jos valvottava on eläkesäätiö tai eläkekassa, eläkesäätiön tai eläkekassan perustanut työnantaja. Finanssivalvonnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta valvottavan kanssa samaan ryhmittymään kuuluvaa ulkomaista yritystä ja valvottavan ulkomaista osakkuusyritystä

koskevat vastaavat tiedot sekä tarkastettavakseen valvottavalla olevat tällaisia tietoja sisältävät asiakirjat ja muut tallenteet siinä laajuudessa, kuin on tarpeen Finanssivalvonnalle laissa säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Finanssivalvonnalla on oikeus saada maksutta tarpeelliset jäljennökset tässä pykälässä tarkoitetuista asiakirjoista ja muista tallenteista.

Ulkomaiseen ryhmittymään kuuluvaa suomalaista yritystä koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta säädetään 64 §:ssä ja sellaiseen ryhmittymään kuuluva ulkomaista yritystä koskevasta tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, 65 §:ssä.

25 §

Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia koskeva poikkeus tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, Finanssivalvonnalla ei ole oikeutta oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen yhteydessä saatuja tietoja, asiakirjoja tai tallenteita eikä tarkastaa niitä. Oikeudenkäyntiavustaja- ja oikeudenkäyntiasiamiestehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa sekä oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä koskeva oikeudellinen neuvonta.

Toimilupavalvottavaa ja siihen rinnastettavaa valvottavaa koskevat toimivaltuudet

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavalle myöntämänsä toimiluvan tai, jos toimiluvan valvottavalle on myöntänyt muu viranomainen, esittää tälle toimiluvan peruuttamista, jos

1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;

2) valvottava ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain (1509/2001) 11 §:ssä tarkoitetussa toimenpidesuunnitelmassa taikka vakuutusyhtiölain 11 luvun 25 tai 26 §:ssä, 26 luvun 12 tai 13 §:ssä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 20 §:ssä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 46 §:ssä tai vakuutusyhdistyksistä annetun lain 12 luvun 6 b §:ssä tai 12 a luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) valvottava on törkeästi laiminlyönyt noudattaa 33 tai 48 §:ssä säädettyä kieltoa;

eikä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista voida riittävästi turvata rajoittamalla valvottavan toimintaa 27 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonta voi peruuttaa valvottavan toimiluvan tai esittää toimiluvan peruuttamista myös, jos

1) valvottavan toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia valvottavan toimintaa koskevia sääntöjä;

2) valvottava on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) valvottavan liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Finanssivalvonnan on ennen 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava valvottavalle kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle,

jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi.

Finanssivalvonnan on peruutettava vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan alaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Luottolaitostoimintaa harjoittavan valvottavan toimiluvan peruuttamisesta valvottavan hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankkilaissa (1502/2001), osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa sekä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

Finanssivalvonnan on peruutettava valvottavalle myöntämänsä toimilupa, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Finanssivalvonnan on peruuttaessaan toimiluvan valvottavalta, joka toimii myös toisessa ETA-valtiossa, ilmoitettava päätöksestään isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä säädetään 61 §:ssä ja muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen edustuston toimintaoikeuksien peruuttamisesta ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen, toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. Mitä edellä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi rajoittaa määräajaksi valvottavalleen myöntämän toimiluvan mukaista toimintaa ja, jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi. Toiminnan rajoittamisen edellytyksenä on, että 26 §:n 1 momentissa säädetyt toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät tai valvottavan hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vakavasti vaarantaisi finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen. Valvottavan ulkomaisen sivuliikkeen toimintaa voidaan lisäksi rajoittaa tai sivuliikkeen toiminnan jatkaminen kieltää, jos valvottava on laiminlyönyt noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on isäntävaltiossa säädetty.

Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 26 §:n 3 ja 6 momentissa säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa.

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta säädetään 61 §:ssä.

Vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, eläkesäätiön ja vakuutuskassan omaisuuden luovutusta ja panttausta koskevasta kiellosta ja kiellosta suorittaa vakuutuksenottajille vakuutuksen takaisinostoarvo säädetään erikseen.

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimi-

tusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen; tai

2) hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuus vaatimuksia, jotka laissa on erikseen säädetty.

Mitä 1 momentissa sanotaan toimilupavalvottavasta, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöä. Mitä 1 momentissa sanotaan toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

29 §

Asiamiehen asettaminen

Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen valvomaan toimilupavalvottavan toimintaa, jos sen asiain hoidossa on esiintynyt taitamattomuutta, varomattomuutta tai väärinkäytöksiä taikka muu erityinen syy sitä edellyttää. Finanssivalvonta määrää asiamiehelle valvottavan varoista maksettavan palkkion. Palkkion tulee vastata alan yleistä palkkiotasoa. Finanssivalvonnan on maksettava palkkio, jota ei saada perityksi valvottavalta.

Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen myös valvomaan toimilupavalvottavan omaisuuden rahaksi muuttoa, kun valvottava on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin.

Asiamiehellä on tehtävässään 18, 19, 23 ja 32 §:n mukaiset oikeudet. Asiamies toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisesti annettuja julkisoikeudellisia hallintotehtäviä. Asiamiehen tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Asiamiehellä on oltava tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä finanssitoiminnan ja oikeudellisten asioiden tuntemus. Asiamiehen riippumattomuuteen sovelletaan, mitä 15 §:ssä säädetään.

Mitä tässä pykälässä sanotaan toimilupavalvottavasta, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä sijoitusrahastolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisönä toimivaa sivuliikettä.

30 §

Varojen jakamisen rajoittaminen

Jos Finanssivalvonta katsoo, ettei toimilupavalvottava ole tilinpäätöksessään merkinnyt varojaan oikeaan arvoon taikka kirjanpito ei muutoin anna oikeaa ja riittävää kuvaa valvottavan taloudellisesta asemasta, Finanssivalvonta voi rajoittaa tämän voitonjakokelpoisten varojen käyttöä muuhun tarkoitukseen kuin valvottavan vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä muuta varojen jakamista osakkeen- tai osuudenomistajille edellyttäen, että varojen jakaminen voisi vakavasti vaarantaa finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Toimilupavalvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtäväänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

1) olennaisesti rikkovan valvottavaa tai sen toimintaa koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, joissa säädetään tai määrätään toimilupaa koskevista edellytyksistä tai jotka koskevat toiminnan harjoittamista;

2) vaarantavan valvottavan toiminnan jatkumisen; tai

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen esittämiseen.

Toimilupavalvottavan tilintarkastaja on myös velvollinen ilmoittamaan Finanssival-

vonnalle 1 momentissa tarkoitetusta seikasta tai päätöksestä, jonka hän saa tietoonsa suorittaessaan tehtäväänsä valvottavan kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvassa yhteisössä taikka sellaisessa yhteisössä, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta valvottavaan tai johon valvottavalla on edellä tarkoitettu määräysvalta.

Vilpittömässä mielessä toimineelle tilintarkastajalle ei aiheudu vastuuta tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

Mitä tässä pykälässä sanotaan toimilupavalvottavasta, sovelletaan lisäksi vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön ja vakuutuskassaan sekä maatalousyrittäjien eläkelaitokseen ja merimieseläkekassaan.

32 §

Koollekutsumis- ja läsnäolo-oikeus

Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus olla läsnä toimilupavalvottavan päätös- ja hallintovaltaa käyttävien elinten kokouksissa sekä oikeus kutsua ne koolle tarvittaessa. Finanssivalvonnan edustajalla on oikeus käyttää kokouksissa puhevaltaa ja saada pöytäkirjaan merkityksi ne huomautukset, joihin hän katsoo olevan aihetta.

Mitä 1 momentissa sanotaan toimilupavalvottavasta, sovelletaan myös vakuutusyhdistykseen, eläkesäätiöön, vakuutuskassaan ja työttömyyskassaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokoukseen.

Yleiset toimivaltuudet

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen taikka velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn, jos päätös, toimenpide tai menettely on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvien valvottavan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on kieltäessään valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa jatkamasta menettelyään, varattava tälle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vakavasti vaaranna finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitetun muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon taikka toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan sopimuspuolen tai muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätöksen täytäntöönpano taikka toimenpiteen tai menettelyn toteuttaminen voisi vakavasti vaarantaa finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Tämän pykälän sijasta sovelletaan:

1) kieltoon, joka koskee 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään;

2) kieltoon, joka koskee arvopaperien markkinointia tai hankintaa taikka kieltoa jatkaa julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä arvopapereilla, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä säädetään;

3) ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen, mitä 61 §:ssä säädetään, jollei 1 kohdasta muuta johdu.

34 §

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen

Finanssivalvonta voi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön valvonnan kannalta tarpeellisen, erityistä asiantuntemusta vaativan asian selvittämiseksi käyttää tilintarkastajaa tai muuta ulkopuolista asiantuntijaa. Tällä on tehtäväsään 18, 23 ja 24 §:n mukaiset oikeudet ja hän toimii rikosoikeudellisella virkavastuulla hoitaessaan tämän lain mukaisesti annettuja julkisoikeudellisia hallintotehtäviä. Asiantuntijan tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Asiantuntijalla on oltava tehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä finanssitoiminnan, kirjanpidon ja oikeudellisten asioiden tuntemus. Asiantuntijan riippumattomuuteen sovelletaan, mitä 15 §:ssä säädetään.

Finanssivalvonta voi määrätä asiantuntijan palkkion maksettavaksi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön varoista, jos asiantuntijan käyttämiselle on erityinen, valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan yhteisön tai säätiön toiminnasta johtuva syy. Palkkion tulee vastata alan yleistä palkkiotasoa. Finanssivalvonnan on maksettava palkkio, jota ei saada perityksi valvottavalta tai muulta finanssimarkkinoilla toimivalta yhteisöltä tai säätiöltä.

35 §

Liiketapahtumien kirjaamista koskevien määräysten antaminen

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvalle rahoituslaitokselle ja vakuutusalan yritykselle valvonnan kannalta tarpeellisia teknisiä määräyksiä liiketapahtumien kirjaamisesta juoksevaan kirjanpitoon sekä taseen ulkopuolisten vastuiden kirjaamisesta poiketen siitä, mitä kirjanpitolain 2 luvun 4—10 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään.

Arvopaperimarkkinavalvontaan liittyvät erityiset valvontavaltuudet

36 §

Tutkimuksen ilmaisukielto

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka on läsnä Finanssivalvonnan toimeenpanemassa tarkastuksessa tai jolta Finanssivalvonta on pyytänyt tietoja tai selvityksiä sellaisessa asiassa, joka voi johtaa rikoksen tai rikkomuksen tutkimiseen, antamasta tarkastuksesta tai pyytämistään tiedoista ja selvityksistä tietoa sille, johon tutkimus kohdistuu, tai muulle henkilölle. Kielto on annettava kirjallisena. Kiellon edellytyksiin ja voimassaoloon sovelletaan, mitä esitutkintalain (449/1987) 48 §:ssä säädetään. Kielto on voimassa muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Rangaistus 1 momentissa säädetyn kiellon rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset kirjanpitovelvolliset, jotka ovat kirjanpitolain tai muun lain nojalla velvollisia noudattamaan tilinpäätöksessään kirjanpitolain 7 a luvussa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (*IFRS-kirjanpitovelvollinen*), noudattavat mainittuja standardeja. Mitä tässä pykälässä säädetään IFRS-kirjanpitovelvollisesta, sovelletaan myös 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun kirjanpitovelvolliseen. Mitä tässä pykälässä säädetään tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen, osavuosikatsaukseen ja vuosikatsaukseen.

Jos IFRS-kirjanpitovelvollinen on Finanssivalvonnan käsityksen mukaan laatinut tilinpäätöksensä virheellisesti, Finanssivalvonta voi kehottaa IFRS-kirjanpitovelvollista oikaisemaan virheen (*oikaisukehotus*). Oi-

kaisukehotuksesta on käytävä ilmi, että IFRS-kirjanpitovelvollinen voi pyytää asiasta kirjanpitolautakunnan lausunnon niin kuin 3 momentissa säädetään.

Jos IFRS-kirjanpitovelvollinen katsoo, ettei se ole menetellyt oikaisukehotuksen kohteena olevassa asiassa siihen sovellettavien säännösten vastaisesti, IFRS-kirjanpitovelvollinen voi kuukauden kuluessa oikaisukehotuksen tiedoksisaannista pyytää asiasta kirjanpitolautakunnan lausunnon.

Finanssivalvonta voi 48 §:ssä tarkoitetulla uhkasakolla velvoittaa IFRS-kirjanpitovelvollisen noudattamaan oikaisukehotusta. Finanssivalvonta ei saa tehdä tällaista päätöstä ennen 3 momentissa tarkoitetun lausunnon antamista tai, jos kirjanpitovelvollinen ei pyydä lausuntoa, ennen 3 momentissa säädetyn määräajan päättymistä. Finanssivalvonta voi kuitenkin tehdä päätöksen edellä sanotun estämättä, jos lausuntoa ei ole annettu neljän kuukauden kuluessa oikaisukehotuksen tiedoksiantamisesta IFRS-kirjanpito-velvolliselle.

Finanssivalvonta voi antaa tämän pykälän noudattamisen valvonnan kannalta tarpeellisia määräyksiä IFRS-kirjanpitovelvolliselle tilinpäätöksen ja siihen liittyvien asiakirjojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Mitä 18 ja 23 §:ssä säädetään muuta finanssimarkkinoilla toimivaa kuin valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaantija tarkastusoikeudesta, sovelletaan myös IFRS- kirjanpitovelvollisen tytäryritykseen. Mitä 23 §:n 2 momentissa sanotaan valvottavan toimeksiannosta toimivasta yrityksestä, sovelletaan myös yritykseen, joka IFRS-kirjanpitovelvollisen tai sen tytäryrityksen toimeksiannosta hoitaa niiden kirjanpitoon liittyviä tehtäviä.

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin perustuvia toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetty.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa 18,19 ja 21—24 §:ssä tarkoitetun täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn tietojenantovelvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan, eikä 22 §:ssä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi.

Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta, jollei muualla laissa erikseen toisin säädetä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

39 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka

1) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5 a, 6—11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä,

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä

määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia tai

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen.

Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 50 euroa ja enintään 1 000 euroa. Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

40 §

Julkinen huomautus

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai sääntöjensä vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) markkinoiden väärinkäytöstä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa myös 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkinen huomautus julkistetaan Finanssivalvonnan päättämällä tavalla. Jos virhe tai laiminlyönti on vähäinen, Finanssivalvonta voi päättää, että huomautusta ei julkisteta.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos valvottava, muu finanssimarkkinoilla toimiva tai muu 3 momentissa tarkoitettu henkilö on välittömästi virheen tai laiminlyönnin havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa riittäviin korjaaviin toimenpiteisiin, paitsi jos virhe tai laiminlyönti on vakava tai toistuva.

Julkisesta huomautuksesta on siitä tiedotettaessa käytävä ilmi, onko sen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Finanssivalvonnan on tiedotettava muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Finanssivalvonnan velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

41 §

Julkinen varoitus

Finanssivalvonta voi antaa 40 §:ssä mainitulle julkisen varoituksen, jos mainitussa pykälässä tarkoitettu menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä. Julkiseen varoitukseen sovelletaan muuten, mitä 40 §:ssä säädetään julkisesta huomautuksesta.

42 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonta voi määrätä valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan oikeushenkilön, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa tai arvopaperimarkkinalain 8 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 b §:ää, 2 tai 6 luvun säännöksiä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta, tarjoamisesta tai tiedonantovelvollisuudesta, taikka julkisista ostotarjouksista tai tarjousvelvollisuudesta,

2) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 tai 12 §:n säännöksiä taikka 15 §:n nojalla annettuja säännöksiä tai

3) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla Euroopan yhteisöjen komission Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta antamia asetuksia,

maksamaan julkisen varoituksen ohella seuraamusmaksun, jos menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa, toistuvaa tai suunnitelmallista taikka muuten niin moitittavaa, ettei varoitusta yksin ole pidettävä riittävänä, eikä teko tai laiminlyönti kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle, joka laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

43 §

Seuraamusmaksun määräämisen muut edellytykset

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos samaa rikkomusta koskeva asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa rikosasiana.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja suunnitelmallisuus, menettelyllä tavoiteltu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 200 000 euroa, kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän tilikauden liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 100 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

44 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella on määrätty

seuraamusmaksu, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1—5 §:n perusteella.

5 luku

Asiakkaansuojan valvonta

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 125 ja 126 §:ssä;

2) ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten toiminnasta Suomessa annetun lain 16 a §:ssä;

3) vakuutusyhtiölain 31 luvun 1—3 §:ssä;

4) vakuutusyhdistyslain 12 luvun 2 §:ssä;

5) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 60 §:ssä;

6) vakuutusedustajista annetun lain 3 ja 4 luvussa;

7) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 36 §:ssä, 3 a luvun 10 §:ssä ja 4 luvun 1 ja 2 §:ssä;

8) sijoitusrahastolain 13 luvussa ja 128—132 §:ssä;

säädettyjen markkinointia, sopimusehtojen käyttöä ja tietojen antamista asiakkaalle koskevien säännösten noudattamisen valvontaan. Arvopaperien ja johdannaissopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

46 §

Viranomaisten toimivalta

Finanssivalvonta valvoo 45 §:ssä mainittujen säännösten noudattamista niin kuin tässä luvussa säädetään. Markkinoinnin, sopimusehtojen käytön sekä muiden tässä pykälässä tarkoitettujen menettelytapojen laillisuutta kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

47 §

Kuluttaja-asiamiehen lausunto

Havaitessaan 45 §:ssä tarkoitetun valvottavan, ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tai muun finanssimarkkinoilla toimivan menettelevän mainitussa pykälässä tarkoitettuja säännöksiä soveltaessaan kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti Finanssivalvonnan tulee pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto.

48 §

Toimintakielto

Finanssivalvonta voi, jos se asiakkaan- tai sijoittajansuojan kannalta on tarpeellista, kieltää 45 §:ssä mainittujen säännösten tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai finanssimarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön perustuvien sääntöjen vastaisen menettelyn jatkamisen taikka tällaisen tai siihen rinnastettavan menettelyn uudistamisen.

Finanssivalvonta voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Finanssivalvonta voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

Finanssivalvonnan 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

49 §

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Valvottava, ulkomainen ETA-sivuliike tai muu finanssimarkkinoilla toimiva voi saattaa 48 §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa Finanssivalvonnan päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

6 luku

Ulkomaisten valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa

50 §

Yleinen yhteistyövelvoite ja toiminta arvopaperimarkkinavalvonnan yhteysviranomaisena

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvonta-viranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 56 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan tarkoittamana yhteysviranomaisena.

51 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö

Finanssivalvonnan on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttöä koskeva seikka ja epäilys sen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi.

Finanssivalvonnan on suoritettava ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä tutkimus. Pyynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.

52 §

Tietojenvaihto

Finanssivalvonnan on toimitettava ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille kaikki hallussaan olevat valvonnan kannalta olennaiset tiedot, jotka ovat omiaan helpottamaan näiden viranomaisten harjoittamaa valvontaa, vähintään asianomaista valvottavaa koskevien direktiivien edellyttämässä laajuudessa, samoin kuin vastaavassa laajuudessa vakuutusyhtiöiden toimilupaedellytyksiin olennaisesti vaikuttavat tiedot. Tietojenvaihdosta ryhmävalvonnassa säädetään lisäksi erikseen 65 §:ssä.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

1) yhteistyö vaarantaisi Suomen itsemääräämisoikeutta, turvallisuutta tai yleistä järjestystä;

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnön tarkoittamaa asiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä Suomessa;

3) Suomessa on annettu lainvoimainen päätös, joka koskee yhteistyöpyynnön kohteena olevaa henkilöä ja tekoa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava kieltäytymisestä ja sen perusteista pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

54 §

Yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisten kanssa, jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen tai johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen taikka jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena tai jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena.

Yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

Yhteistyö isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista isäntävaltioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa.

56 §

Suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen tarkastaminen

Finanssivalvonnan oikeuteen tarkastaa suomalaisen valvottavan toisessa ETA-valtiossa olevan sivuliikkeen toimintaa sovelletaan, mitä 23 §:ssä säädetään. Finanssivalvonnan on ennen tarkastuksen suorittamista ilmoitettava siitä isäntävaltion valvontaviranomaiselle.

57 §

Isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Isäntävaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva ei noudata toiminnassaan isäntävaltion lainsäädäntöä tarjotessaan palveluja isäntävaltiossa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin 3 ja 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Finanssivalvonnan on ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

58 §

Yhteistyö toimiluvan peruuttamisessa ja toiminnan rajoittamisessa, vakuutuskannan luovutuksessa, konkurssiin tai selvitystilaan asettamisessa ja omaisuuden asettamisessa panttaus- ja luovutuskieltoon

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava isäntävaltion valvontaviranomaiselle toiseen ETA- valtioon sijoittautuneen tai siellä palveluja tarjoavan valvottavan konkurssin tai selvitystilan aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin tai selvitystilan vaikutuksista sekä toimiluvan peruuttamista tai toiminnan rajoittamista koskevasta päätöksestä samoin kuin omaisuuden asettamisesta panttaus- ja luovutuskieltoon.

Finanssivalvonnan on toimittava riittävässä yhteistyössä isäntävaltion valvonta- ja muiden viranomaisten ja selvittäjien kanssa.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava muusta kuin ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai vakuutusyhtiön konkurssin aloittamista koskevasta päätöksestä ja konkurssin vaikutuksista sekä tällaisen yrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen toimiluvan peruuttamista koskevasta päätöksestä niiden muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisille, joihin tällainen yritys on perustanut sivuliikkeen tai joissa se tarjoaa palveluja.

Edellä tässä momentissa tarkoitettu ilmoitus, jos se koskee vakuutusyhtiötä, on tehtävä kaikkien ETA-valtioiden vakuutusvalvonnasta vastaaville viranomaisille.

Yhteistyöstä isäntävaltion viranomaisen kanssa vakuutuskannan luovutuksessa ja asetettaessa vakuutusyhtiön omaisuutta pantta-

us- ja luovutuskieltoon säädetään vakuutusyhtiölaissa.

Ulkomaisten ETA-sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa

59 §

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa koskevien ehtojen ilmoittaminen kotivaltion valvontaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle, tai jos kyseessä on ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö, sen valvonnasta vastaavalle viranomaiselle, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sivuliikkeeltä tai ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan aloittamisesta Suomessa tai tällaisen toiminnan merkittävistä muutoksista, sivuliikkeen toimintaa ja valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja ne yleisen edun vaatimat ehdot, joita ulkomaisen ETA-valvottavan on Suomessa toimiessaan noudatettava. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustamiseen Suomeen. Lisäeläketoiminnan aloittamiseen Suomessa sovelletaan mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen rahastoyhtiön palvelujen tarjoamiseen Suomessa sivuliikettä perustamatta.

60 §

Ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tarkastaminen ja tietojensaanti

Kotivaltion valvontaviranomainen voi toimivaltansa puitteissa tarkastaa itse tai edustajansa välityksellä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa. Kotivaltion valvontaviranomaisen on ennen tarkastuksen aloittamista ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnalla on oikeus osallistua tarkastukseen

Finanssivalvonta voi kotivaltion valvontaviranomaisen pyynnöstä tarkastaa ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toimintaa. Finanssivalvonnan tässä momentissa tarkoitettua valvottavaa koskevaan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä 3 luvussa säädetään valvottavaa koskevasta Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada tässä laissa ja muualla laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaiselta ETA-sivuliikkeeltä ja suorittaa siinä tarkastuksia sekä käyttää tarkastuksessa ulkopuolista asiantuntijaa niin kuin 3 luvussa säädetään.

Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää tässä laissa ja muualla laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot ulkomaiselta valvottavalta, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta.

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen ja ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on finanssimarkkinoita koskevassa Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä tai määräyksissä säädetty, Finanssivalvonta voi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa tai kieltää säädösten tai määräysten vastaisen menettelyn.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta tai kieltoa ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen

säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle antaa sivuliikkeelle 40 §:ssä tarkoitetun julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen taikka 38 tai 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta säännösten ja määräysten vastaista menettelyä taikka kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain. Finanssivalvonta voi lisäksi uhkasakon uhalla kieltää vakuutustoimintaa harjoittavaa sivuliikettä luovuttamasta tai panttaamasta valvottavan Suomessa olevaa omaisuutta ja kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille, kunnes asia on korjattu.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa Euroopan komissiolle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos:

1) sivuliike laiminlyö noudattaa sitä koskevia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai niihin perustuvia sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä ja toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi; tai

2) sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia sitä koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai niihin perustuvia sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa muun lain perusteella.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan soveltuvin osin myös ulkomaiseen ETA-valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä sekä ulkomaiseen yhteissijoitusyritykseen, joka markkinoi rahasto-osuuksia Suomessa.

Mitä tässä pykälässä sanotaan ulkomaisesta ETA-valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperipörssiä vastaavaan julkisen kaupankäynnin järjestäjään.

Yhteistyö ryhmävalvonnassa

62 §

Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja sen tytäryritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA- valvontaviranomaisille valvottavan toimilupahakemuksesta ja toimiluvan myöntämisestä sekä yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa.

63 §

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ulkomaiseen ETA-ryhmittymään kuuluvassa suomalaisessa yrityksessä

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä suorittaa tarkastuksen sellaisessa Suomessa olevassa yrityksessä, joka kuuluu ulkomaiseen ETA-ryhmittymään. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä 18 ja 23 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta voi antaa pyynnön esittäneelle valvontaviranomaiselle luvan osallistua tarkastukseen.

64 §

Tietojensaanti- ja tarkastusoikeus ryhmittymään kuuluvassa ulkomaisessa yrityksessä

Jos Finanssivalvonta aikoo tarkastaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka ryhmävalvonnasta Finanssivalvonta vastaa, sen on pyydettävä tämän valtion valvontaviranomaiselta tarkastuksen suorittamista. Finanssivalvonnalla on oikeus itse suorittaa tarkas-

tus tai osallistua tarkastukseen, jos pyynnön vastaanottanut viranomainen sen sallii.

65 §

Ryhmittymän valvontaa koskeva tietojenvaihto

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle, joka vastaa ulkomaisen ETA-ryhmittymän valvonnasta, tämän pyynnöstä kaikki ryhmävalvonnan kannalta tarpeelliset, hallussaan olevat tiedot.

Finanssivalvonnan on lisäksi, jollei se ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaavien viranomaisen kesken ole muuta sovittu, ilmoitettava oma-aloitteisesti hallussaan olevat ryhmävalvonnan kannalta olennaiset tiedot 1 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle tai, jos Finanssivalvonta vastaa ryhmävalvonnasta, ryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille.

Finanssivalvonnan on sen lisäksi, mitä sen tiedonantovelvollisuudesta muualla laissa säädetään, viivytyksettä annettava 1 momentissa tarkoitetuille valvontaviranomaisille sekä niiden kotivaltion finanssimarkkinoiden toiminnasta vastaaville muille viranomaisille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka saattavat vaarantaa näissä valtioissa finanssimarkkinoiden vakaan toiminnan tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä niiden finanssimarkkinoiden toiminnassa.

Jos Finanssivalvonta tarvitsee tehtävänsä suorittamiseksi tietoja Finanssivalvonnan valvottavaa vastaavasta ulkomaisesta yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta Finanssivalvonta vastaa, Finanssivalvonnan on pyydettävä tällaisia tietoja ensisijaisesti tällaisen yrityksen valvonnasta vastaavalta viranomaiselta. Jos Finanssivalvonta tarvitsee tällaisia tietoja yrityksestä, joka kuuluu sellaiseen ryhmittymään, jonka valvonnasta vastaa muu valvontaviranomainen, Finanssivalvonnan on pyydettävä tietoja ensisijaisesti tällaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavalta viranomaiselta.

Valvontasopimukset

66 §

Valvontapöytäkirjat

Finanssivalvonnan on osaltaan myötävaikutettava siihen, että edellä tässä luvussa tarkoitettua valvontayhteistyötä koskevat periaatteet ja menettelyt vahvistetaan tarvittaessa kirjallisessa valvontapöytäkirjassa, jonka kaikki valvontaan tai ryhmävalvontaan osallistuvat valvontaviranomaiset allekirjoittavat.

67 §

Valvontatehtävien siirtäminen

Finanssivalvonta voi tehdä kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa ulkomaisen ETA-valvottavan valvontaan liittyviä sellaisia tehtäviä, jotka kuuluvat kotivaltion valvontaviranomaisen vastuulle, taikka isäntävaltion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että tämä suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevan valvottavan valvontaan liittyviä tehtäviä.

Finanssivalvonta voi tehdä ulkomaisen ryhmittymän ryhmävalvonnasta vastaavan ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta suorittaa toisen ETA-valvontaviranomaisen vastuulla olevia ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä taikka että ulkomainen ETA-valvontaviranomainen suorittaa Finanssivalvonnan vastuulla olevaan ryhmävalvontaan kuuluvia tehtäviä.

Tämän pykälän mukaisesta tehtävien vastaanottamisesta voidaan periä korvaus. Korvaus on perittävä sellaisten tehtävien vastaanottamisesta, jotka eivät perustu Euroopan Unionin lainsäädännöstä johtuviin yhteistyövelvoitteisiin, jollei Finanssivalvonnan johtokunta erityisestä syystä toisin päätä. Tämän pykälän mukaisesta tehtävien luovuttamisesta toisen valtion valvontaviranomaiselle voidaan maksaa korvaus, jos luovutetut tehtävät eivät kuulu ulkomaan valvontaviranomaisen

edellä tarkoitettujen yhteistyövelvoitteiden piiriin.

Finanssivalvontaan sovelletaan sen suorittaessa tässä pykälässä tarkoitettuun valvontasopimukseen perustuvia valvontatehtäviä, mitä 18, 19 ja 23—25 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta ja 38 §:ssä uhkasakon asettamisesta tietojensaanti- ja tarkastusoikeuden tehostamiseksi.

Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymissä annetussa laissa erikseen säädetään.

7 luku

Finanssivalvonnasta aiheutuvien kustannusten kattaminen

68 §

Toimenpidemaksu ja valvontamaksu

Finanssivalvonnan toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi peritään toimenpidemaksuja ja valvontamaksuja. Finanssivalvonta voi lisäksi periä korvausta 67 §:ssä säädettyjen valvontatehtävien hoitamisesta niin kuin mainitun pykälän 3 momentissa säädetään.

Finanssivalvonnan antamasta luvasta ja muusta suoritteesta perittäviin toimenpidemaksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset suoritteiden maksullisuudesta ja maksun suuruudesta.

Finanssivalvonta voi periä valtion maksuperustelain mukaisen toimenpidemaksun 55 §:ssä tarkoitetulta ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta, jos Finanssivalvonta tekee sen pyynnöstä valvonta- tai tarkastustoimenpiteen, joka kohdistuu mainitussa pykälässä tarkoitettuun sivuliikkeeseen. Finanssivalvonta voi periä edellä tarkoitetun toimenpidemaksun myös suoraan sivukonttorilta tai sivuliikkeeltä, jos ulkomainen ETA-valvontaviranomainen on määrännyt sivuliikkeen suorittamaan kyseisen maksun Finanssivalvonnalle tai jos maksun periminen on muutoin mahdollista toisen ETA-valtion lainsäädännön mukaan.

Finanssivalvonnan valvontamaksusta säädetään erikseen.

69 §

Vahingonkorvausvastuu

Suomen Pankki vastaa finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan vahingon korvaamisesta siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Suomen Pankin tulee saada 1 momentin nojalla suorittamastaan korvauksesta viipymättä hyvitys valtiolta siltä osin kuin korvaus ylittää määrän, jonka Suomen Pankki voi Suomen Pankista annetun lain 21 §:n 2 momentin nojalla siirtää käytettäväksi valtion tarpeisiin.

70 §

Rahoitusalijäämän kattamista koskeva suunnitelma

Jos valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa muodostuu pienemmäksi kuin 90 prosenttia (alite) Finanssivalvonnan kustannuksia joltakin kalenterivuodelta, Finanssivalvonnan on samalla kun se laatii Finanssivalvonnan seuraavan vuoden talousarvion, laadittava suunnitelma alitteen johdosta tarvittavista toimenpiteistä.

8 luku

Erinäiset säännökset

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Fi-

nanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) sosiaali- ja terveysministeriölle, valtiovarainministeriölle, Valtion vakuusrahastolle ja muulle finanssimarkkinoita valvovalle tai niiden toimivuudesta vastaavalle viranomaiselle niiden tehtävien hoitamista varten;

2) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle tai muulle yhteisölle tai laitokselle, joka lain mukaan hoitaa Finanssivalvonnalle tässä tai muussa laissa säädettyjä tehtäviä;

4) kirjanpitolautakunnalle kirjanpitolain 8 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun lausuntomenettelyn yhteydessä siinä laajuudessa kuin on tarpeen 37 §:ssä säädetyn valvontatehtävän täyttämiseksi;

5) arvopaperimarkkinalain 6 luvun 17 §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnalle;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaalaisen valvottavan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa toimilupavalvottavan tai sitä vastaavan ulkomaisen valvottavan lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

9) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

10) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

11) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on rahapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle;

12) muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä momentissa tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat laissa säädetyn vaitiolovelvollisuuden piiriin.

Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkun niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia ja ulkomaisia ETA-sivuliikkeitä koskevia tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja selvitysyhteisölle ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetulle optioyhteisölle ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muita henkilöitä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.

Finanssivalvonta ei saa luovuttaa toisen valtion valvonta- tai muulta viranomaiselta taikka toisessa valtiossa suoritetussa tarkastuksessa saatuja salassa pidettäviä tietoja edelleen, ellei tiedon antanut viranomainen taikka sen ulkomaan muu asianomainen valvontaviranomainen, jossa tarkastus on suoritettu, ole antanut siihen nimenomaista suostumusta. Näitä tietoja voidaan käyttää ainoastaan tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen tai niihin tarkoituksiin, joita varten suostumus on annettu.

Finanssivalvonnan on viipymättä annettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja Suomen Pankille hallussaan olevat tiedot asioista, jotka Finanssivalvonnan arvion mukaan saattavat vaikuttaa

merkittävästi finanssimarkkinoiden vakauteen tai muuten merkittävästi finanssimarkkinoiden kehitykseen tai aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa.

72 §

Vakuutus- ja eläkelaitoksia koskevien tilastotietojen julkisuus

Sen estämättä, mitä asiakirjojen salassa pitämisestä on säädetty, Finanssivalvonta voi julkaista vakuutus- ja eläkelaitosten toiminnasta, asemasta ja kehityksestä tilastoja ja niihin verrattavia tietoja, jotka on laadittu yhtäläisen perusteen mukaan kaikista vakuutus- ja eläkelaitoksista.

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkina-oikeuden käsiteltäväksi, säädetään erikseen.

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä, noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain perusteella tuomittu uhkasakko ja tämän lain nojalla määrätty rikemaksu, seuraamusmaksu ja toimenpidemaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Rikemaksu ja seuraamusmaksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen perusteella.

9 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

75 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009 ja sillä kumotaan 26 päivänä kesäkuuta 2003 Rahoitustarkastuksesta annettu laki (587/2003) sekä 29 päivänä tammikuuta 1999 Vakuutusvalvontavirastosta annettu laki (78/1999) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

76 §

Siirtymäsäännökset

Finanssivalvonta jatkaa Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toimintaa. Vakuutusvalvontaviraston varat, velat ja sitoumukset siirtyvät vastikkeetta Suomen Pankille tämän lain voimaantullessa.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa tämän lain voimaan tullessa olevat virkamiehet siirtyvät Finanssivalvonnan palvelukseen. Vakuutusvalvontaviraston virat lakkaavat tämän lain voimaan tullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovelletaan Suomen Pankin palvelussuhteen ehtoja ja pankin virkasuhteeseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia siirtymähetkellä. Niihin virkamiehiin, jotka siirtyvät tämän lain nojalla Suomen Pankin palvelukseen, sovelletaan edelleen valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) 3 §:n 2 ja 3 momenttia siltä ajalta, jolloin he olivat valtion eläkelain piiriin kuuluvassa palveluksessa. Edellytyksenä tälle on, että palvelus Suomen Pankissa jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan. Jos virkamies siirtyy vuosien 2009 tai 2010 aikana Suomen Pankista kunnallisen eläkelain tai takaisin valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen, sovelletaan tätä momenttia edelleen, mikäli kyseinen palve-

lus jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan.

Kumottavien lakien nojalla nimitettyjen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa. Finanssivalvonnan johtokunta käsittelee lain voimaantulon jälkeen ne Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston johtokuntien käsiteltävät asiat, jotka koskevat lain voimaantuloa lähinnä edeltävää tilikautta, siltä osin kuin niiden käsittely Rahoitustarkastuksen tai Vakuutusvalvontaviraston johtokunnassa ei ole päättynyt ennen lain voimaan tuloa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän lain 9 §:ssä tarkoitetun johtokunnan jäsenten sekä 11 §:ssä tarkoitetun johtajan ja tämän sijaisen nimittämiseksi sekä Finanssivalvonnan muiden virkojen täyttämiseksi samoin kuin 17 §:ssä tarkoitetun työjärjestyksen vahvistamiseksi.

Markkinaoikeudessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

Muussa laissa tai lain nojalla annetuissa säädöksissä olevan viittauksen tällä lailla kumottaviin Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin ja Vakuutusvalvontavirastosta annettuun lakiin katsotaan merkitsevän viittausta tähän lakiin. Muualla laissa olevan viittauksen Rahoitustarkastukseen ja Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan. Päätökset ja määräykset, jotka Rahoitustarkastus tai Vakuutusvalvontavirasto on antanut ennen lain voimaantuloa, ovat tämän lain voimaantulon jälkeen voimassa niin kuin Finanssivalvonta olisi ne antanut.

2.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee vuosittaisen Finanssivalvonnan valvontamaksun suorittamista.

Velvollinen suorittamaan valvontamaksun (*maksuvelvollinen*) on:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 4 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valvottava, 4 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike sekä 5 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 5 §:ssä tarkoitettu rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta;

3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

4) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa;

5) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu selvitysosapuoli;

6) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettu tilinhoitajayhteisö;

7) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija;

8) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto.

9) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;

10) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus;

11) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus;

12) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;

13) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;

14) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto;

15) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari;

16) vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa kiinteä toimipaikka (sivuliike);

17) eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

18) ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön edustusto.

Valvontamaksun maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille.

Finanssivalvonnan toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

2 §

Valvontamaksu

Valvontamaksu määrätään kalenterivuosittain perusmaksuna, suhteellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna siten kuin jäljempänä tässä laissa säädetään.

Perusmaksu on euroina määritelty kiinteä maksu.

Suhteellinen maksu lasketaan maksuvelvollisen viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen taseen loppusumman, hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärän, liikevaihdon tai jäsenmaksutulon perusteella. Sijoituspalveluyrityksen liikevaihdoksi katsotaan tuloslaskelman mukaisten tuottojen yhteismäärä, jolloin arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan osalta mukaan luetaan nettotuotot. Jos nettotuotto on negatiivinen, se merkitään nollaksi. Mitä tässä laissa säädetään rahastoyhtiöistä ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä, sovelletaan vastaavasti kiinteistörahastoihin ja niiden varojen määrään.

Jos maksuvelvollisuus syntyy useammalla kuin yhdellä tässä laissa säädetyistä perusteista, maksu peritään, jollei jäljempänä toisin säädetä, vain kerran ja sen perusteen mukaan, joka johtaa korkeimpaan maksuun.

3 §

Yritysjärjestelyn vaikutus suhteellisen maksun määräytymiseen

Jos maksuvelvolliseen on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen sulautunut toinen yritys, sulautuneen yrityksen taseen loppusumma, liikevaihdon määrä tai jäsenmaksutulo otetaan huomioon määrättäessä maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät sulautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan.

Jos maksuvelvollinen on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen vastaanottanut toisen yrityksen tai sivuliikkeen vakuutuskannan, eläkevastuun tai muun liiketoiminnan, liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan huomioon määrättäessä vastaanottaneen maksuvelvollisen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät liiketoiminnan vastaanottamisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Jos maksuvelvollinen on vastaanottanut vain osan toisen yrityksen tai sivuliikkeen liiketoiminnasta, liiketoiminnan osan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen taseen loppusumma tai liikevaihdon määrä otetaan maksuvelvollisen suhteellista maksua määrättäessä huomioon vain siinä suhteessa kuin luovutettu liiketoiminnan osa on liiketoiminnan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen koko liiketoiminnasta. Vastaavasti luovutettua liiketoimintaa tai sen osaa ei oteta huomioon määrättäessä liiketoiminnan tai sen osan luovuttaneen yrityksen tai sivuliikkeen suhteellista maksua edellä tässä momentissa tarkoitetulta ajalta.

Jos viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoimaan sijoitusrahastoon on sulautunut toisen rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto siten kuin sijoitusrahastolain 16 luvussa säädetään, sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät aikaan, joka alkaa sijoitusrahastolain 110 §:n 2 momentin mukaisesta sulautumisen täytäntöönpanoa koskevasta ilmoituksesta ja päättyy kalenterivuoden päättyessä. Vastaavasti sulautuneen sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä edellä tässä momentissa tarkoitetulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka hallinnoima sijoitusrahasto on sulautunut.

Jos rahastoyhtiölle on viimeksi päättyneen kalenterivuoden jälkeen luovutettu toisen rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston hallinto (*luovutettu sijoitusrahasto*) sijoitusrahastolain 15 luvussa säädetyllä tavalla, luovutetun sijoitusrahaston varojen määrä otetaan huomioon määrättäessä ensiksi mainitun rahastoyhtiön suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät hallinnon luovuttamisen täytäntöönpanoajankohdan ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Vastaavasti luovutetun sijoitusrahaston varojen määrää ei oteta huomioon määrättäessä edellä tässä momentissa tarkoitetulta ajalta sen rahastoyhtiön suhteellista maksua, jonka sijoitusrahasto on luovutettu.

Jos yritys on viimeksi päättyneen tilikauden jälkeen jakautunut kahdeksi tai useammaksi yritykseksi siten, että vähintään yksi vastaanottavista yrityksistä on maksuvelvollinen, se suhteellinen osuus jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaih-

don määrästä, joka vastaa jakautuneelta yritykseltä saadun nettovarallisuuden suhdetta jakautuneen yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, otetaan huomioon määrättäessä kunkin vastaanottavan maksuvelvollisen yrityksen suhteellista maksua niiltä kuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Jos jakautunut yritys on maksuvelvollinen, eikä se purkaudu jakautumisen yhteydessä, sitä suhteellista osuutta jakautuneen yrityksen taseen loppusummasta tai liikevaihdon määrästä, joka vastaa jakautumisessa luovutetun nettovarallisuuden suhdetta yrityksen nettovarallisuuteen ennen jakautumista, ei oteta huomioon määrättäessä jakautuneen yrityksen suhteellista maksua niiltä kalenterikuukausilta, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät jakautumisen rekisteröinnin ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään yrityksestä, koskee vastaavasti muuta oikeushenkilöä.

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellinen valvontamaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuvelvollinen	**Maksuperuste**	**Maksu % maksuperusteesta**
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0025
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö ja maksuliikeyhteisö	taseen loppusumma	0,0025
vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,0025
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0025
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,0025
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,0025
eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,0025
vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,0025
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,0025
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa (hautaus- ja eroavustuskassa)	taseen loppusumma	0,0025
maatalousyrittäjien eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,0025
merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettu merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,0025

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto	taseen loppusumma	0,0025
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,0025
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) tarkoitettu Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,0025
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00085
sellaisen ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,0025
sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0020
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,30
arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettu arvopaperipörssi ja selvitysyhteisö sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettu optioyhteisö	liikevaihto	1,2 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euro
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,30
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,10
työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassa ja työttömyyskassojen tukikassa	jäsenmaksutulo	0,60
sellaisen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,30

sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,14
sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,30
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,03

Valvottavalta peritään suhteellinen valvontamaksu sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana valvottavan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuvelvollinen	**Perusmaksu euroina**
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
maatalousyrittäjien eläkelaitos, merimieseläkekassa ja työttömyysvakuutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus, työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Kuntien eläkevakuutus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000

sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
sellaisen ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
rahastoyhtiö	4 000
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
sellaisen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
sellaisen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	2 000
sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen	3 000
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 000

Perusmaksua ei peritä arvopaperipörssiltä, selvitysyhteisöltä eikä optioyhteisöltä.

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuvelvollinen	**Perusmaksu euroina**
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
luotolaitostoiminnasta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000
sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettu osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
omistusyhteisö, jonka määräysvallassa arvopaperipörssi, arvopaperikeskus, optioyhteisö tai selvitysyhteisö on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari. Perusmaksua korotetaan 180 eurolla jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden	1 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö. Jos tilinhoitajayhteisöllä on yksi tai useampi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu asiamies, tilinhoitajayhteisön perusmaksua korotetaan 3 000 euroa jokaista asiamiestä kohden	6 000
arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu suomalainen selvitysosapuoli ja sellainen ulkomainen selvitysosapuoli, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettu kirjausrahasto ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun selvitysrahasto	2 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija. Perusmaksua korotetaan 16 000 eurolla, jos osakkeelle on arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat	14 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	12 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, kun kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai kun liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 000
julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija.	3 000

Maksu peritään myös siltä, joka on samalla osakkeen liikkeeseenlaskija. Tässä säädetty koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista.	
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muussa valtiossa kuin Suomessa	3 000
arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan osakkeen liikkeeseenlaskija. Tässä säädetty koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista	4 000
monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija. Tässä säädetty koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista.	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella.

7 §

Valvontamaksun alentaminen

Jos valvontamaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa olisi todennäköisesti suurempi kuin 90 prosenttia Finanssivalvonnan hyväksytyn talousarvion mukaisista kustannuksista (*ylite*), Finanssivalvonnan on tarvittaessa määrättävä 8 §:n mukainen valvontamaksu siten alennettuna, ettei ylitettä todennäköisesti synny yli viittä prosenttia sanotuista kustannuksista.

Edellä 1 momenttia sovellettaessa on otettava huomioon tuottojen lisäyksenä edellisiltä kalenterivuosilta syntynyt ylite sekä tuottojen vähennyksenä määrä, jolla valvontamaksuina perittävä määrä yhdessä Finanssivalvonnan muiden tuottojen kanssa on ollut pienempi kuin 90 % Finanssivalvonnan hyväksytyn talousarvion mukaisista kustannuksista (*alite)*.

Finanssivalvonnan on alennettava kunkin maksuvelvollisen valvontamaksua samalla suhteellisella määrällä.

8 §

Valvontamaksun määrääminen

Valvontamaksun määrää maksettavaksi Finanssivalvonta. Valvontamaksu erääntyy maksettavaksi Finanssivalvonnan määräämänä ajankohtana, kuitenkin aikaisintaan kalenterivuoden kesäkuun viimeisenä päivänä. Finanssivalvonnan on lähetettävä maksupäätös maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen ensimmäistä eräpäivää.

Sille, joka tulee maksuvelvolliseksi kesken kalenterivuoden, ensimmäinen valvontamaksu määrätään kertomalla koko kalenterivuoden maksun kahdestoistaosa niiden kalenterikuukausien lukumäärällä, jotka kokonaan tai osittain sisältyvät maksuvelvollisuuden alkamisen ja ensimmäisen kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan. Tässä momentissa tarkoitettu ensimmäinen valvontamaksu erääntyy maksettavaksi maksuvelvollisuuden alkamista seuraavan kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen 1 momentissa mainittua ajankohtaa.

Jos maksuvelvollisuus päättyy kesken kalenterivuoden, maksuvelvolliselle palautetaan hakemuksesta niin monta kahdestoistaosaa perityistä valvontamaksusta kuin maksuvelvollisuuden päättymisen ja kalenterivuoden päättymisen väliseen aikaan sisältyy täysiä kalenterikuukausia.

Tieto maksuvelvollisen valvontamaksun määrästä on julkinen.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä maksumenettelystä, maksun suorittamisesta useammassa kuin yhdessä erässä sekä valvontamaksun määräämiseksi tarvittavien tietojen toimittamistavasta.

9 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valvontamaksu on suoritettava valituksesta huolimatta.

10 §

Valvontamaksun viivästyskorko ja periminen ulosottotoimin

Valvontamaksun viivästyessä peritään sille korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukainen viivästyskorko.

Tämän lain perusteella määrätty valvontamaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

11 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Tällä lailla kumotaan Rahoitustarkastuksen valvontamaksusta 30 päivänä joulukuuta 2004 annettu laki (1294/2004) ja vakuutustarkastuksen kustantamisesta 14 päivänä heinäkuuta 1944 annettu laki (479/1944) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Valvontamaksuun, jonka peruste on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,

kumotaan luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 29 §, 38 §:n 3 momentti, 40 §:n 3 momentti ja 42 §:n 7 momentti, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 3 momentti laissa 929/2007,

muutetaan 3 ja 28 §, 40 §:n 5 momentti, 161 §:n 2 momentti ja 163 §, sellaisena kuin niistä on 40 §:n 5 momentti mainitussa laissa 929/2007, sekä

lisätään 161 §:ään, sellaisena kuin se on osittain mainitussa laissa 929/2007, uusi 4 momentti, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu Finanssivalvonta, niin kuin mainitussa laissa ja tässä laissa säädetään. Säästöpankkeja valvoo lisäksi säästöpankkitarkastus ja osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvia osuuspankkeja ja muita jäsenluottolaitoksia yhteenliittymän keskusyhteisö. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

28 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Toimiluvan peruuttaminen on lisäksi ilmoitettava talletussuojarahastolle sekä 7 luvussa tarkoitetulle vakuusrahastolle ja sijoittajien korvausrahastolle, jos luottolaitos on rahaston jäsen.

40 §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä sanotaan luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

161 §

Sivuliikkeen perustaminen ETA-valtioon

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava ne edelleen asianomaisen valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä samalla ilmoitettava tiedot luottolaitoksen omien varojen määrästä, vakavaraisuussuhteesta, tallettajien suojana olevasta vakuusjärjestelmästä, sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä muut tiedot, jotka ovat tarpeen sivuliikkeen toiminnan aloittamiseksi. Ilmoituksesta on annettava tieto luottolaitokselle.

— — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja 1 momentissa tarkoitetun ETA-valtion valvontaviranomaiselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen

muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa.

163 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja kieltämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

4.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 23 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1501/2001) 23 b §, sellaisena kuin se on laissa 408/2004, seuraavasti:

23 b §

Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja tällaisen luottolaitoksen konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan Unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen edellä tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

5.

Laki

säästöpankkilain 120 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun säästöpankkilain (1502/2001) 120 b §, sellaisena kuin se on laissa 408/2004, seuraavasti:

120 b §

Sellaisen säästöpankin, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja tällaisen säästöpankin konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koske-

vasta päätöksestä ote Euroopan Unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen edellä tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

6.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1504/2001) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 409/2004, seuraavasti:

43 b §

Sellaisen luottolaitoksen, jolla on sivukonttori toisessa ETA-valtiossa, selvitystilassa selvitysmiehen ja tällaisen luottolaitoksen konkurssissa pesänhoitajan on julkaistava selvitystilaan tai konkurssiin asettamista koskevasta päätöksestä ote Euroopan Unionin virallisessa lehdessä ja jokaisen edellä tässä pykälässä tarkoitetun ETA-valtion kahdessa valtakunnallisessa päivälehdessä. Ote on julkaistava ainakin suomeksi ja ruotsiksi.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

7.

Laki

ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti,

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 6 d §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 932/2007,

muutetaan 5 §:n 1 momentti sekä 6, 7, 10 ja 14 §, sellaisena kuin niistä ovat 6 ja 7 § osittain laissa 571/1996, 10 § laeissa 592/2003 ja 413/2004 ja 14 § laissa 127/2007, sekä

lisätään 5 §:ään uusi 5 momentti ja lakiin uusi 16 a §, seuraavasti:

5 §

Sivukonttorin perustamisesta ilmoittaminen

Luotto- ja rahoituslaitos voi perustaa sivukonttorin Suomeen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivukonttorin perustamisesta Finanssivalvonnalle.

— — — — — — — — — — — — — — —

Luotto- tai rahoituslaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 2 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vä-

hintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja.

6 §

Sivukonttorin toiminnan aloittaminen

Sivukonttori voi aloittaa toimintansa, kun luotto- tai rahoituslaitos on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

7 §

Sivukonttorin toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivukonttorin toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

10 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta ja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

14 §

Valvonta

Luotto- ja rahoituslaitoksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

16 a §

Markkinointi ja sopimusehdot

Ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 125 ja 126 §:ssä sekä 132—139 §:ssä säädetään luottolaitoksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

8.

Laki

talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain 5 § muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 2001 talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain (1509/2001) 5 §, sellaisena kuin se on osittain laeissa 593/2003 ja 412/2004, seuraavasti:

5 §

Asiamiehen asettaminen pankkiin

Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava pankkiin, jonka toiminta on keskeytetty, asiamies valvomaan, että keskeytyspäätöstä noudatetaan tämän lain mukaisesti. Asiamieheen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 29 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

9.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 30 päivänä heinäkuuta 2004 annetun lain (699/2004) 11 §:n 5 momentti, 14 §:n 3 momentti, 31 §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti ja 35 §, sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 5 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 2 momentin 3 kohta ja 3 ja 5 momentti, 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1, 2 ja 6 momentti, 12 ja 13 §, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 2 momentin johtolause, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19 §:n 2 momentti, 20 §:n 4 momentti, 21 §:n 7 momentti, 23 ja 24 §, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 26 ja 29 §, 31 §:n otsikko ja johtolause sekä 32 §, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 132/2007, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

13) valvontaviranomaisella Finanssivalvontaa ja sitä vastaavaa toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaista;

14) keskeisellä valvontaviranomaisella:

a) ulkomaan valvontaviranomaista, joka toimii rahoitus- ja vakuutusryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

b) muuta ulkomaan valvontaviranomaista, joka vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmitty-

mään kuuluvan ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidoidusta valvonnasta taikka ryhmittymään kuuluvan ulkomaisen vakuutusyhtiön lisävalvonnasta;

c) rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan sellaisen säännellyn ulkomaisen yrityksen valvonnasta vastaavaa ulkomaan valvontaviranomaista viranomaista, johon ei sovelleta b kohdassa tarkoitettua konsolidoitua valvontaa tai lisävalvontaa;

d) muuta kuin edellä a—c kohdassa tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvan säännellyn ulkomaisen yrityksen valvonnasta vastaavaa valvontaviranomaista, jos a—c kohdassa tarkoitetut valvontaviranomaiset yksimielisesti niin päättävät.

— — — — — — — — — — — — — —

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

— — — — — — — — — — — — — —

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 27 §:ssä ja vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteysyritykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys ja vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja edellyttäen, että rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

— — — — — — — — — — — — — —

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tämän ja 5 §:n soveltamisesta.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Jos rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 1 momentissa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen 35 prosentin kynnysarvoa kolmen seuraavan vuoden ajan. Jos rahoitusalan yritysten tai vakuutusalan yritysten osuus ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 8 prosentin kynnysarvoa. Jos rahoitus- tai vakuutusalan yritysten taseiden loppusummien yhteenlaskettu määrä ryhmittymässä laskee alle 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetyn kynnysarvon, ryhmittymään sovelletaan mainitusta momentista poiketen seuraavan kolmen vuoden ajan 5 miljardin euron kynnysarvoa. Finanssivalvonta voi ryhmittymän muiden keskeisten valvontaviranomaisen annettua siihen suostumuksensa päättää, että ryhmittymään lakataan soveltamasta tämän momentin säännöksiä ennen edellä tarkoitetun kolmen vuoden määräajan päättymistä.

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin

mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

— — — — — — — — — — — — — — —

6 §

Soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — —

Lakia sovelletaan lisäksi sellaiseen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään, joka täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) Finanssivalvonta on 8 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla sopinut keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että Finanssivalvonta toimii ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena ja että ryhmittymän valvontaan sovelletaan Suomen lakia.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, lakia ei sovelleta, jos Finanssivalvonta on 8 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla sopinut muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa siitä, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltainen viranomainen ottaa vastatakseen ryhmittymän valvonnasta.

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi tehdä päätöksen poiketa lain soveltamisesta 3 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa. Päätös poikkeamisesta voidaan tehdä, jos lain soveltamiselle tällaiseen ryhmittymään ei ole momentissa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten läheisestä liikkeenjohdollisesta yhteydestä tai muusta siihen rinnastettavasta seikasta johtuvaa erityistä syytä.

7 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

8 §

Valvontatehtävän siirtäminen ulkomaan valvontaviranomaiselle

Poiketen siitä, mitä 7 §:ssä säädetään, Finanssivalvonta voi tehdä yhden tai useamman muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että koordinoivana valvontaviranomaisena toimii toinen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen taikka että tällainen muu valvontaviranomainen ottaa osittain hoitaakseen, mitä tässä laissa on säädetty Finanssivalvonnan tehtäväksi. Sopimus, jonka mukaan ulkomaan valvontaviranomainen toimii koordinoivana valvontaviranomaisena, voidaan tehdä, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys ei ole suomalainen säännelty yritys ja voidaan varmistua siitä, että ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää tätä lakia vastaavalla tavalla.

Finanssivalvonta voi 6 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin tehdä yhden tai useamman Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa sopimuksen siitä, että Finanssivalvonta toimii koordinoivana valvontaviranomaisena 6 §:n 2 momentissa tarkoitetussa ryhmittymässä.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 §

Ryhmittymän ja sen omistusyhteisön tunnistaminen

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen, jolla on kotipaikka Suomessa, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kuulumisestaan ryhmittymään viivytyksettä saatuaan siitä tiedon.

Jos Finanssivalvonta katsoo ryhmittymän kuuluvan tai lakanneen kuulumasta tämän lain soveltamisalan piiriin, on kuultuaan muita keskeisiä valvontaviranomaisia tehtävä tästä päätös ja ilmoitettava se ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle, niille ryhmittymään kuuluville säännellyille yrityksille, joiden kotipaikka on Suomessa, muille kes-

keisille valvontaviranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

2) ryhmittymän emoyrityksen konsernitilinpäätös.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta.

11 §

Ryhmittymän omistusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankinnasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti ryhmittymän omistusyhteisöstä osuus, joka on vähintään 10 prosenttia sen osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta, hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta lisätään siten, että se kasvaa vähintään 20, 33 tai 50 prosenttiin osake-, takuu- tai osuuspääomasta tai tuottaa vähintään samansuuruisen äänioikeuden tai että ryhmittymän omistusyhteisöstä tulee tytäryritys, hankinnasta on myös ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

— — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruus sekä välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutokset.

12 §

Hankinnan vastustaminen

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää osuuden hankinnan, jos omistajien luotettavuudesta ja sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muuten on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi ryhmittymän omistusyhteisön tai ryhmittymän terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen liiketoiminnan.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu Finanssivalvonnan kiellosta huolimatta, Finanssivalvonta voi kieltää osakkeen- tai osuudenomistajan hankkimia osakkeita tai osuuksia koskevan saannon merkitsemisen osake- ja osakasluetteloon taikka jäsenluetteloon. Jos Finanssivalvonta osuuden hankinnan jälkeen havaitsee osuuden omistuksen vakavasti vaarantavan ryhmittymän tai sen omistusyhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan, Finanssivalvonta voi vaatia osakkeiden tai osuuksien saantoa koskevaan osake- tai osuusluetteloon tai jäsenluetteloon tehdyn merkinnän mitätöitäväksi kerrallaan enintään vuoden määräajaksi.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muista keskeisistä valvontaviranomaisista vastustaa hankintaa.

13 §

Määräysvallan hankkiminen Euroopan talousalueen ulkopuolisessa yrityksessä

Ryhmittymään kuuluva yritys ei saa hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa, jollei yritys ole ilmoittanut siitä

etukäteen Finanssivalvonnalle taikka jos Finanssivalvonta on ilmoituksen saatuaan kieltänyt hankinnan 2 momentissa säädetyssä ajassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos hankinnan kohteena oleva yritys kuuluisi ryhmittymään ja yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat ryhmittymän tehokasta valvontaa.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Suostumusta hankintaan ei saa antaa, jos vähintään yksi muu keskeinen valvontaviranomainen vastustaa hankintaa.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

15 §

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastus

— — — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymän omistusyhteisön tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista ryhmittymän omistusyhteisöä koskevista seikoista ja päätöksistä, jotka hän on saanut tietoonsa tehtävää suorittaessaan ja joiden voidaan katsoa:

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Yleissäännös riskien hallinnasta

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

17 §

Taloudellisen aseman valvonnan soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymään kuuluva yritys voidaan jättää huomioon ottamatta 18—23 §:ää sovellettaessa Finanssivalvonnan päätöksellä, jos soveltaminen ei ole tarpeen ryhmittymän valvonnan tavoitteiden saavuttamiseksi. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen antamista pyydettävä siitä muiden keskeisten valvontaviranomaisten lausunto. Yritys, joka kuuluu ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään tai ryhmittymään kuuluvan vakuutusyhtiön lisävalvonnan piiriin, voidaan lisäksi ilman Finanssivalvonnan päätöstäkin jättää huomioon ottamatta, jos se on yrityksen vähäisen merkityksen vuoksi jätetty huomioon ottamatta konsolidoidussa valvonnassa tai lisävalvonnassa.

19 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimus

— — — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on laadittava ja toimitettava Finanssivalvonnalle neljännesvuosittain vakavaraisuuslaskelma, josta käy ilmi 1 momentissa tarkoitetut omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä sekä niiden erotus. Finanssivalvonta voi myöntää ryhmittymän johdossa olevalle yritykselle poikkeuksen tämän momentin soveltamisesta, jos ryhmittymän johdossa oleva yritys kuuluu toiseen ryhmittymään, johon sovelletaan tätä pykälää tai sitä vastaavaa toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lakia, ja kaikki ensiksi mainittuun ryhmittymään kuuluvat yritykset sisältyvät viimeksi mainittuun ryhmittymään.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Ryhmittymän vakavaraisuusvaatimuksen laskemiseen sovellettavat yleiset periaatteet

— — — — — — — — — — — — — —

Jos ryhmittymään kuuluvan tytäryrityksen omien varojen vähimmäismäärä on suurempi kuin sen omien varojen määrä, erotus on otettava huomioon täysimääräisenä laskettaessa ryhmittymän vakavaraisuutta, jollei Finanssivalvonta yksittäistapauksessa myönnä lupaa siihen, että erotus saadaan ottaa huomioon emoyrityksen omistusosuutta tällaisessa yrityksessä vastaavassa suhteessa.

— — — — — — — — — — — — — —

21 §

Asiakasriskit ja niiden ilmoittaminen

— — — — — — — — — — — — — —

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava suuret asiakasriskit Finanssivalvonnalle vähintään neljä kertaa vuodessa.

23 §

Muiden riskikeskittymien valvonta

Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain ryhmittymän kiinteistö- ja osakeomistukset sekä ryhmittymän osake- ja kiinteistöomistusta koskeva strategia ja ryhmittymän kokonaisomistuksille asetetut sisäiset rajat.

Ryhmittymän emoyrityksen on lisäksi seurattava ryhmittymän liiketoimiin sisältyviä maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä ja asetettava niille sisäiset rajat. Ryhmittymän emoyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tiedot, jotka ovat tarpeen näistä riskeistä aiheutuvien keskittymien valvomiseksi.

24 §

Keskinäisten liiketoimien valvonta

Ryhmittymään kuuluvan säännellyn yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle sellaisista liiketoimista, joissa toisena osapuolena on ryhmittymään kuuluva toinen yritys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä vähintään neljännesvuosittain sellaisista liiketoimista, joiden arvo tai, jos keskenään samanlajisia liiketoimia on tehty tässä momentissa tarkoitettuna ajanjaksona useita, niiden yhteenlaskettu arvo ylittää miljoona euroa tai viisi prosenttia liiketoimen osapuolena olevan luottolaitoksen omista varoista, jollei Finanssivalvonta hyväksy korkeampaa ilmoitusrajaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja liiketoimia ei saa tehdä ehdoin, jotka poikkeavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä samanlaisissa liiketoimissa yleisesti noudatetuista ehdoista. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta konserniyritysten tarvitsemien hallinnollisten palvelujen hankkimiseen konserniin kuuluvalta yritykseltä eikä emoyrityksen tytäryritykselle myöntämiin pääoma- ja debentuurilainoihin, jotka ovat tarpeen tytäryrityksen pääomarakenteen vahvistamiseksi, eikä muuhunkaan tytäryrityksen rahoittamiseen silloin, kun tytäryritys on samaan konsolidointiryhmään kuuluva luottolaitos tai ulkomainen luottolaitos, rahoituslaitos tai palveluyritys taikka samaan vakuutusryhmittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluva rahoitus- tai vakuutusalan yritys ja emoyritys huolehtii yleisesti konsolidointiryhmän tai ryhmittymän varainhallinnasta.

Finanssivalvonta voi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen liiketoimien ilmoittamisesta.

Finanssivalvonnan on pyydettävä ryhmittymään kuuluvien ulkomaisen yritystä koskevat tiedot ryhmittymään kuuluvien ulkomaisten säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavilta viranomaisilta.

25 §

Ryhmittymän toiminnan tervehdyttäminen

Jos 19 §:ssä tarkoitetun laskelman perusteella todetaan, että ryhmittymän vakavaraisuus on negatiivinen tai vakavaraisuus on vaarantunut, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi tämän määräämässä ajassa

ryhmittymän vakavaraisuuden tervehdyttämissuunnitelma.

— — — — — — — — — — — — — —

Jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole voitu toteuttaa 2 momentissa tarkoitetussa määräajassa tai jos suunnitelman mukaisilla toimenpiteillä ei ilmeisesti voida turvata talletta-jien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja, Finanssivalvonnan on ilmoitettava siitä ryhmittymään kuuluvien säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

26 §

Tarkemmat määräykset

Finanssivalvonta voi antaa finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta sekä neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/87/EY vaatimusten täyttämiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä tämän luvun säännösten soveltamisesta sekä valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä 19 §:n 2 momentissa, 21 §:n 3 momentissa ja 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

29 §

Tarkempien säännösten ja lupien antaminen

Tarkemmat säännökset tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä taseerittelyistä ja liitetietojen erittelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Finanssivalvonta voi lisäksi myöntää konsernin emoyrityksen hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi luvan poiketa tämän luvun säännöksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun luvan antamista Finanssivalvonnan on pyydettävä kirjanpitolautakunnan lausunto, jos asia on kirjanpitolain tai -asetuksen (1339/1997) taikka osakeyhtiölain (624/2006) tai osuuskuntalain (1488/2001) yleisen soveltamisen kannalta merkittävä.

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

— — — — — — — — — — — — — —

32 §

Tietojenanto ulkomaan viranomaiselle

Tietojenannosta ulkomaan viranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

10.

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 31 päivänä lokakuuta 2007 annetun lain (922/2007) 25 §, 39 §:n 3 momentti, 41 §:n 7 momentti ja 43 §:n 3 momentti, sekä

muutetaan 12 ja 24 §, 43 §:n 5 momentti ja 75 §, seuraavasti:

12 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) Finanssivalvonta. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

24 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

43 §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

75 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamiseen ja kieltämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

11.

Laki

ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1996 ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa annetun lain (580/1996) 6 a §, sellaisena kuin se on laissa 930/2007, sekä

muutetaan 3 ja 4 §, 5 §:n 2—4 momentti sekä, 6 ja 9 §, sellaisena kuin ne ovat 3 ja 4 §, 5 §:n 2—4 momentti ja 6 § mainitussa laissa 930/2007 ja 9 § osittain laissa 597/2003, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/). Tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluita, sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä, sivuliikkeen osoitetiedot, tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta sekä sivuliikkeen toiminasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Sivuliike voi aloittaa toimintansa, kun sijoituspalveluyritys on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoitusta pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

— — — — — — — — — — — — — —

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoituksen tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalveluiden tarjoamisessa Suomeen sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta viranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ulkomainen sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava kirjallisesti Finanssivalvonnalle 2 tai 4 momentissa mainittuihin tietoihin aiotuista muutoksista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa asetettuja ehtoja.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan sekä rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

9 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

12.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä tammikuuta 199 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 5 e §:n 3 momentti, 9 d §:n 3 momentti ja 149 ja 150 §, sellaisena kuin niistä ovat 5 e §:n 3 momentti ja 9 d §:n 3 momentti laissa 928/2007 ja 150 § osittain laissa 224/2004, sekä

muutetaan 4 §:n 1 momentti, 117 §, 122 ja 125 § ja 126 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 117 § osittain mainitussa laissa 224/2004, 122 § laissa 599/2003 ja 126 §:n 1 momentti laissa 351/2007, seuraavasti:

4 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten noudattamista sekä rahastoyhtiön, säilytysyhteisön ja sijoitusrahaston toimintaa sekä 1 §:ssä tarkoitettua yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu Finanssivalvonta. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

117 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa rahastoyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

122 §

Finanssivalvonnan on asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan sijoitusrahaston lakkauttamisesta siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä, jos

1) rahastoyhtiö tai säilytysyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston lakkauttamiseksi tai valmistelemaan sijoitusrahastojen sulautumista kuukauden kuluessa 121 §:ssä tarkoitetun edellytyksen täytyttyä; tai

2) säilytysyhteisö ei ryhdy toimenpiteisiin sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseksi.

Finanssivalvonnan on välittömästi määrättävä sijoitusrahaston rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku ja lunastaminen keskeytettäväksi.

125 §

Finanssivalvonnan oikeudesta rajoittaa säilytysyhtiön toimintaa tai peruuttaa sen toimilupa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

126 §

Jos säilytysyhteisön toimilupa peruutetaan, yhteisö asetetaan selvitystilaan, yhteisön omaisuus luovutetaan konkurssiin taikka yhteisö muutoin lopettaa toimintansa, eikä rahastoyhtiö välittömästi ryhdy toimenpiteisiin uuden säilytysyhteisön valitsemiseksi, säilytysyhteisöön on määrättävä Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies huolehtimaan säilytysyhteisön tehtävistä, kunnes varsinainen säilytysyhteisö ottaa tehtävänsä vastaan.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

13.

Laki

ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 2 päivänä huhtikuuta 2004 ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain (225/2004) 5 §:n 3 momentti, sekä

muutetaan 3 ja 4 §, 5 §:n 2 ja 4 momentti sekä 6 ja 8 §, seuraavasti:

3 §

Valvonta

Ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/). Tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ulkomainen rahastoyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivukonttorin perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot sivuliikkeen harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta, sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta sekä sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voi aloittaa toimintansa, kun rahastoyhtiö on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettua ilmoitusta pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, osuuksien markkinoinnin sivuliikkeestä kahden kuukauden kuluttua 1 momentissa tarkoitetun

ilmoituksen tekemisestä, jollei Finanssivalvonta sinä aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. Finanssivalvonta voi kieltää markkinoinnin aloittamisen, jos se on vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuksien lunastamiseksi sekä yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuksien toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä, jolla markkinoinnin aloittaminen kielletään, ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 57 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa asetettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

— — — — — — — — — — — — — —

Ulkomainen rahastoyhtiö voi tarjota Suomessa toimilupansa mukaisia palveluita kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava on oltava tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Edellä 1 §:n 5 momentissa säädetystä riippumatta tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitusmenettelyyn ei sovelleta, mitä sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti Finanssivalvonnalle 1 momentissa mainittuihin tietoihin aiotuista muutoksista. Finanssivalvonta voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi Finanssivalvonnasta annetun lain 59 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa asetettuja ehtoja.

6 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

8 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

14.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 7 luvun 1 c §, sellaisena kuin se on laissa 448/2005; sekä

muutetaan 3 luvun 28 §:n 4 momentti ja 3 a luvun 9 §:n 3 momentti, 7 luvun 1 ja 2 § ja 8 luvun 3 §, sellaisena kuin ne ovat 3 luvun 28 §:n 4 momentti, 3 a luvun 9 §:n 3 momentti ja 8 luvun 3 momentti laissa 923/2007, 7 luvun 1 § laeissa 581/1996, 1536/2001 ja 600/2003 ja mainitussa laissa 923/2007 ja 2 § mainituissa laeissa 1536/2001, 448/2005 ja 923/2007, seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti

28 §

Julkisen kaupankäynnin lopettaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää arvopaperipörssiä järjestämästä julkista kaupankäyntiä arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

3 a luku

Monenkeskinen kaupankäynti

9 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 1 a §:ssä. Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää monenkeskinen kaupankäynti arvopaperilla säädetään 7 luvun 2 §:ssä.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

Valvontaviranomainen

1 §

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten sekä viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu Finanssivalvonta. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Rahoitustarkastukseen katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

Finanssivalvonta ei valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

2 §

Finanssivalvonta voi sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, kieltää jatkamasta tai uudistamasta 2 luvun vastaista menettelyä. Finanssivalvonta voi kieltää arvopaperipörssiä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä sen kohteeksi otetulla tai haetulla arvopaperilla, jos kaupankäynnissä, siihen liittyvässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvässä

tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun kieltoon sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 48 § ja 49 §:ssä säädetään.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitetun kiellon Finanssivalvonta voi velvoittaa 2 luvun vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena.

Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee 3 luvun 36 §:n, 3 a luvun 10 §:n tai 4 luvun 1 tai 2 §:n vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 48 ja 49 §:ää. Finanssivalvonnan antamaan kieltoon, joka koskee muuta kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettua tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen vastaista menettelyä, sovelletaan Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ää.

8 luku

Rangaistussäännökset

Arvopaperirikkomus

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 luvun 2 §:n tai 36 §:n tai 3 a luvun 10 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, arvopaperimarkkinarikkomuksesta sakkoon.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

15.

Laki

panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan panttilainauslaitoksista 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1353/1992) 5 a, 5 b ja 34 §, sellaisena kuin ne ovat 5 a § laeissa 769/1997 ja 598/2003, 5 b § mainitussa laissa 598/2003 ja 43 § osaksi mainitussa laissa 769/1997,

muutetaan 3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 2 momentti, 10, 11, 11a ja 13 a §, 30 §:n 3 momentti, 30 a ja 30 b § ja 40 §, sellaisena kuin ne ovat 3, 10, 11 ja 11 a § mainitussa laissa 769/1997, 4 §:n 1 ja 2 momentti mainitussa laissa 598/2003 ja laissa 757/2004, 5 §:n 2 momentti mainitussa laissa 598/2003, 13 a § mainitussa laissa 769/1997 ja laeissa 640/2006 ja 478/2007, 30 §:n 3 momentti ja 30 a § laissa 757/2004 ja mainitussa laissa 640/2006, 30 b § laissa 1429/2007 sekä 40 § mainitussa laissa 769/1997 ja laissa 77/1998, sekä

lisätään lakiin uusi 11 b, 40 a, 40 b ja 40 c §, seuraavasti:

3 §

Tämän lain noudattamista valvoo keskushallintoviranomaisena Etelä-Suomen lääninhallitus (jäljempänä tässä laissa *lääninhallitus*).

4 §

Panttilainaustoiminnan harjoittamiseen on haettava toimilupa. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle panttilainauslaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

Toimilupahakemuksessa on annettava tarpeellinen selvitys panttilainauslaitoksen omistajista ja heidän omistusosuuksistaan, hallinnosta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Lääninhallituksella on oikeus vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Panttilainauslaitoksen toimilupahakemuksesta on pyydettävä asianomaisen paikkakunnan poliisin lausunto.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Lääninhallituksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan panttilainauslaitoksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta tarpeellisia ehtoja.

10 §

Panttilainauslaitoksen sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lopettamisesta on ilmoitettava lääninhallitukselle.

11 §

Ennen kuin panttilainauslaitos aloittaa toimintansa, laitoksen on toimitettava lääninhallitukselle:

1) täydellinen ote rekisteriviranomaisen suorittamasta laitoksen rekisteröinnistä, johon sisältyy yhtiöjärjestys;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan sekä, jos varatoimitusjohtaja on valittu, varatoimitusjohtajan, tilintarkastajien ja varatilintarkastajien nimet, kansalaisuus ja kotipaikka; sekä

3) selvitys siitä, miten pantit säilytetään sekä millä tavoin pantit vakuutetaan.

Jos 1 momentissa mainituissa tiedoissa tapahtuu muutos, on siitä viipymättä ilmoitettava lääninhallitukselle.

11 a §

Panttilainauslaitoksen on ennen toiminnan aloittamista ilmoitettava lääninhallitukselle ne panttilainauslaitoksen osuuksien omistajat, jotka omistavat vähintään 10 prosenttia osakepääomasta taikka joiden osuus tuottaa vähintään 10 prosenttia laitoksen osakkeiden äänivallasta tai muutoin oikeuttaa käyttämään siihen rinnastettavaa vaikutusvaltaa panttilainauslaitoksen hallinnossa, sekä omistusten suuruus. Ilmoituksessa on annettava tarpeelliset tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta. Panttilainauslaitoksen on välittömästi ilmoitettava sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Jos lääninhallitus havaitsee osuuden omistuksen vaarantavan panttilainauslaitoksen varovaista ja tervettä liiketoimintaa, voi lääninhallitus kieltää osuuden omistajan äänivallan käyttämisen.

Lääninhallitus voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta lääninhallitukselle.

11 b §

Toimiluvan haltijan on toimitettava Etelä-Suomen lääninhallitukselle jäljennökset tilintarkastuskertomuksesta ja tilinpäätöksestä liitteineen kahden kuukauden kuluessa tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Toimiluvan haltijan on myös viipymättä tehtävä lääninhallitukselle ilmoitus hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vaihtumisesta ja esitettävä selvitys toimitusjohtajan kelpoisuudesta.

13 a §

Lääninhallituksen on määrättävä panttilainauslaitokselle kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos:

1) 13 §:n säännöksiä ei ole noudatettu;

2) tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslain 24 tai 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla riippumaton; tai

3) yhtiöjärjestykseen otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä on rikottu.

Lääninhallituksen on pyydettävä Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnalta lausunto 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa riippumattomuutta koskevassa asiassa ennen sen ratkaisemista.

Lääninhallituksen määräys on voimassa siihen asti, kunnes 1 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan tilalle on valittu tilintarkastaja.

Lääninhallitus antaa panttilainauslaitokselle osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitetun määräyksen.

Lääninhallitus voi kesken toimikauden erottaa määräämänsä tilintarkastajan toimestaan.

30 §

— — — — — — — — — — — — — —

Osakeyhtiölain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan antaa panttilainauslaitokselle lääninhallitus.

30 a §

Jos panttilainauslaitos aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, panttilainauslaitoksen on lähetettävä lääninhallitukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos lääninhallitus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (742/2004) 4 §:n 3 momentissa taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos lääninhallitus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos lääninhallitus on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista tai jakautumista.

40 §

Lääninhallituksen on kiellettävä panttilainaustoiminta, jota harjoitetaan ilman tässä laissa säädettyä toimilupaa.

Jos toimiluvan haltija laiminlyö, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa tai rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (68/1998) säädetty taikka toimiluvan haltijan yhtiöjärjestyksessä määrätty, Lääninhallitus voi kehottaa toimiluvan haltijaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa.

Lääninhallitus voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tai kehotuksen tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltoa on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Hämeenlinnan hallinto-oikeus. Uhkasakosta on muutoin voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

40 a §

Lääninhallituksen on peruutettava toimilupa, jos:

1) panttilainauslaitoksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä taikka jos luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

2) panttilainauslaitos on lopettanut toimintansa yli 6 kuukauden ajaksi;

3) panttilainauslaitoksen toimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä; tai

4) toimilupaa haettaessa on annettu vääriä tietoja.

Jos lääninhallitus peruuttaa 1 momentin nojalla panttilainauslaitoksen toimiluvan, lääninhallitus voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminnan lopettamisen tulee tapahtua.

Lääninhallituksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle.

Jos toimiluvan peruuttaminen olisi olosuhteisiin nähden kohtuutonta, lääninhallitus voi sen sijasta antaa toimiluvan haltijalle kirjallisen varoituksen.

Lääninhallitus voi panttilainauslaitoksen hakemuksesta peruuttaa panttilainauslaitoksen toimiluvan, jos panttilainauslaitos on päättänyt lopettaa luvanvaraisen toiminnan harjoittamisen. Momentissa tarkoitettuun toimiluvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

40 b §

Lääninhallituksella on oikeus saada valvontaa sekä toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten tarpeellisia tietoja rikosrekisteristä ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä.

Lääninhallituksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus pyynnöstä saada toimiluvan haltijalta tämän lain noudattamisen valvontaa varten muut tarpeelliset tiedot.

40 c §

Muutoksen hakemisesta tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä toimiluvan peruuttamisesta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

16.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan päivänä kuuta annetun vakuutusyhtiölain (/) 7 luvun 7 §, 25 luvun 2 §:n 1 momentti ja 4—8 § sekä, 26 luvun 14—16 § ja 18—20 §,

muutetaan 1 luvun 13 §:n 3 momentti, 2 luvun 6 §:n 4 momentti, 25 luvun 2 §:n otsikko, 11 §:n 1 momentti, 22 § ja 25 §:n 1 momentti sekä 30 luvun 2 §, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 9 a §, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

13 §

Toimilupa, pääkonttori ja valvonta

— — — — — — — — — — — — — —

Vakuutusyhtiöiden toimintaa valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu Finanssivalvonta. Jäljempänä tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

— — — — — — — — — — — — — —

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

9 a §

Toimiluvan peruuttaminen ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi peruuttaa vakuutusyhtiön toimiluvan tai rajoittaa sen toimiluvan mukaista toimintaa niin kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

12 luku

Vakuutusyhtiön vakavaraisuusaseman ennakoiva valvonta

6 §

Valvontatoimenpiteet

Jos henkivakuutusyhtiön perusvaatimustestiä varten laskettu laajennettu toimintapääoma alittaa sille 5 §:n 2 momentin mukaan lasketun perusvaatimustestin mukaisen pääomavaatimuksen, yhtiön on viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi suunnitelma vakavaraisuusasemansa palauttamiseksi sellaiselle tasolle, että perusvaatimustestiä varten laskettu laajennettu toimintapääoma täyttää sille asetetun vaatimuksen. Jos Finanssivalvonta ei hyväksy suunnitelmaa tai yhtiö ei kykene sille asetetussa määräajassa toteuttamaan suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä, Finanssivalvonta voi rajoittaa henkivakuutusyhtiön toimiluvan mukaista toimintaa tai peruuttaa toimiluvan niin

kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus saada tietoja

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Asiamiehen asettaminen ja asiamiehen oikeudet

Edellä 9 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhtiöön Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhtiö noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitun pykälän mukaisten valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta jäljempänä 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

— — — — — — — — — — — — — —

22 §

Täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa koskevasta päätöksestä voidaan valittaa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun viraston päätös on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

30 luku

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

2 §

Sosiaali- ja terveysministeriön oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyhtiöiden, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyhtiöiden laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja muulle toimielimelle, jolla on ra-

hapoliittisena viranomaisena samanlainen tehtävä, sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle; ja

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat tarpeen kunkin 1 momentissa mainitun viranomaisen tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

17.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa (/), sekä

lisätään lakiin uusi 6 a ja 6 b §, seuraavasti:

6 §

Toimilupa

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä vakuutusyhtiölain 2 luvun 6 §:n 1 ja 4 momentissa ja 9 a §:ssä, 23 luvun 4 §:n 3 momentissa ja 5 §:ssä sekä 6 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnasta, koskee soveltuvin osin valtioneuvostoa, kun kyse on työeläkevakuutusyhtiöstä. Työeläkevakuutusyhtiön toimilupaa tai sen laajentamista koskevasta hakemuksesta on sosiaali- ja terveysministeriön pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto.

— — — — — — — — — — — — — —

6 a §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtioneuvosto voi peruuttaa työeläkevakuutusyhtiön toimiluvan, jos

1) toimiluvan myöntämiselle tai toiminnan aloittamiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;

2) yhtiö ei ole kyennyt sille asetetussa määräajassa suorittamaan vakuutusyhtiölain 26 luvun 12 tai 13 §:ssä tai tämän lain 20 §:ssä tarkoitetussa taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmassa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä taikka jos tällaisen suunnitelman toteuttaminen on laiminlyöty; tai

3) yhtiö on törkeästi laiminlyönyt noudattaa Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:n nojalla määrättyä kieltoa;

eikä vakuutettuja etuja voida riittävästi turvata rajoittamalla yhtiön toimintaa 6 b §:n mukaisesti.

Valtioneuvosto voi peruuttaa yhtiön toimiluvan myös, jos

1) yhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia tai vahvistamia määräyksiä;

2) yhtiö on lopettanut toimintansa yli kuuden kuukauden ajaksi tai se on asetettu selvitystilaan;

3) yhtiön liiketoimintaa ei ole aloitettu 12 kuukauden sisällä toimiluvan myöntämisestä;

4) toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja sääntelyn ja valvonnan kannalta merkityksellisistä seikoista.

Yhtiölle on ennen 1 momentin 1 ja 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava kohtuullinen määräaika puutteen korjaamiselle, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Valtioneuvoston on peruutettava valvottavalle myöntämänsä toimilupa, kun valvottava on asetettu konkurssiin, määrätty selvitystilaan rekisteriviranomaisen tai tuomioistuimen päätöksellä taikka selvitysmiehet ovat antaneet selvitystilaa koskevan lopputilityksen.

Jos toimiluvan peruuttaminen ei perustu Finanssivalvonnan esitykseen, siitä on pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto.

6 b §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa ja, jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi. Toiminnan rajoittamisen edellytyksenä on, että 6 a §:n 1 momentissa säädetyt toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät tai yhtiön hoidossa on muuten todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen vaarantaisi vakuutetut edut. Tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen sovelletaan, mitä 6 a §:n 3—5 momentissa säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

18.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 8 §, 15 §:n 1 momentti, 15 c ja 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43 ja 44 § ja 79 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 8 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 42 §:n 2 momentti, 43 ja 44 § ja 79 §:n 2 ja 3 momentti laissa /2008 , sekä

muutetaan 7 §:n 1 momentti, 9, 12, 14, 17, 21 ja, 60 §, sellaisena kuin ne ovat 7 §:n 1 momentti ja 9, 12, 17, 21,45 ja 60 § mainitussa laissa /2008 ja 14 § osaksi laissa 80/1999, seuraavasti:

7 §

Sivuliikkeen perustamisilmoitus

Ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö voi harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa sijoittautumisoikeuden perusteella, kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen ilmoitettua siitä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot perustettavaksi aiotun sivuliikkeen liiketoiminnasta, hallinnosta ja pääasiamiehestä. Vakuutustoiminnan harjoittamisena sijoittautumisoikeuden perusteella pidetään sivuliikkeen perustamista Suomeen.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Sivuliikkeen toiminnan aloittaminen

Sivuliike voi aloittaa ensivakuutusliikkeen harjoittamisen Suomessa, kun ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö on saanut Finanssivalvonnasta annetun lain (/) 59 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai, jos Finanssivalvonta ei ole tehnyt ilmoitusta mainitussa pykälässä säädetyssä määräajassa, kun sen käsittelylle säädetty määräaika on päättynyt.

12 §

Tietojen muutokset

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltionsa vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle ilmoittamissa 7 tai 10 §:ssä tarkoitettuihin ilmoituksiin sisältyvissä tiedoissa tapahtuu muutos, noudatetaan 9 §:ssä tai vastaavasti 11 §:ssä säädettyä menettelyä.

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden valvonta

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimintaa Suomessa niin kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

17 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan kieltämisestä ja muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta ra-

joittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja yhtiö jatkaa virheellistä menettelyään, Finanssivalvonta voi, sen lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään, ilmoitettuaan asiasta yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle kieltää yhtiötä luovuttamasta tai panttaamasta yhtiön Suomessa olevaa omaisuutta, kieltää yhtiötä suorittamasta vakuutuksen takaisinostoarvoa vakuutuksenottajille tai kieltää yhtiötä antamasta Suomessa uusia vakuutuksia, kunnes asia on korjattu.

Jos ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toiminta vaarantaa vakuutetut edut, Finanssivalvonta voi ryhtyä 2 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin noudattamatta 2 momentissa säädettyä menettelyä ja ilmoittamatta asiasta etukäteen yhtiön kotivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle.

21 §

Valitusoikeus

Finanssivalvonnan on kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vireilletulosta ja asian ratkaisemiseksi tarvittavien asiakirjojen ja selvitysten toimittamisesta päätettävä toimiluvan myöntämisestä tai epäämisestä.

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

45 §

Toiminnan rajoittaminen ja toimiluvan peruuttaminen

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta ja toimiluvan peruuttamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

60 §

Markkinointi

Ulkomaisen vakuutusyhtiön markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään. Ulkomaisen vakuutusyhtiön on lisäksi markkinoinnissaan ilmoitettava nimensä, yhtiömuotonsa, kotivaltionsa, pääkonttorinsa osoite sekä sen toimipaikan tai sivuliikkeen osoite, jonka kanssa vakuutussopimus on tarkoitus tehdä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

19.

Laki

vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 9 luvun 5 §, 12 luvun 6, 6 d ja 7 §, 12 a luvun 9 ja 10 § ja 16 luvun 10 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 9 luvun 5 § laeissa 340/2000 ja 1320/2004, 12 luvun 6 § laissa 81/1999 ja mainitussa laissa 340/2000, 12 luvun 6 d § ja 12 a luvun 9 ja 10 § laissa 952/2000 ja 12 luvun 7 § laissa 333/2004, sekä

muutetaan 2 luvun 5 a §:n 2 momentti, 12 luvun 1, 2, 4 ja 6 a § ja 6 c §:n 4 momentti sekä 16 luvun 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 5 a §:n 2 momentti ja 6 a § mainituissa laeissa 340/2000 ja 952/2000, 12 luvun 1 § mainitussa laissa 81/1999, 2 § laissa 365/2001, 12 luvun 4 § laissa mainitussa laissa 340/2000, 12 luvun 6 c § ja 16 luvun 10 §:n 2 momentti mainitussa laissa 333/2004, seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

5 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) säädetään.

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

1 §

Vakuutusyhdistysten toimintaa valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettu Finanssivalvonta. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

2 §

Vakuutusyhdistysten markkinoinnissa sekä markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölaissa (/) ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

4 §

Finanssivalvonta valvoo, että vakuutusyhdistykset noudattavat vakuutustoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja hyvää vakuutustapaa.

Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että vakuutusyhdistyksen vakavaraisuus ja siihen vaikuttavat seikat on järjestetty vakuutetut edut turvaavalla tavalla ja että yhdistyksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmät ovat riittävät ja luotettavat. Lisäksi virasto valvoo vakuutusyhdistysten markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä.

6 a §

Jos Finanssivalvonta on määrännyt vakuutusyhdistyksen toiminnan lopetettavaksi, vakuutusyhdistys on selvitystilassa ja se on purettava.

6 c §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan on asetettava vakuutusyhdistykseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies. Asiamiehen tehtävänä on valvoa, että yhdistys noudattaa omaisuuden luovutus- ja panttauskieltoa. Asiamiehellä on mainitussa pykälässä säädettyjen valtuuksien lisäksi oikeus päättää suostumuksen antamisesta vakuutusyhtiölain 25 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin oikeustoimiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vakuutussalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle ja muulle rahoitusmarkkinoita valvovalle Suomen viranomaiselle;

3) muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

4) vakuutusyhdistyksen tilintarkastajalle;

5) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

6) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyrityksen selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

7) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusyritysten, luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten tai muiden rahoituslaitosten lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien henkilöiden valvonnasta;

8) ETA-valtion riippumattomille vakuutusmatemaatikoille, jotka suorittavat vakuutusyritysten laillisuusvalvontaa, ja näiden vakuutusmatemaatikoiden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle;

9) ETA-valtion viranomaiselle tai toimielimelle, joka on lain mukaan vastuussa yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkimisesta;

10) Suomen tai muun ETA-valtion keskuspankille ja rahapoliittisena viranomaisena samanlaisen tehtävän omaavalle muulle toimielimelle sekä muulle maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevalle viranomaiselle; ja

11) muun valtion kuin ETA-valtion 3—8 kohdassa tarkoitetulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 1 momentissa tarkoitetun vaitiolovelvollisuuden piiriin.

-— — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

20.

Laki

vakuutusedustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vakuutusedustuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (570/2005) 6 luku, 38 §:n 2 ja 3 momentti ja 39 §, sekä

muutetaan 37 § ja 38 §:n otsikko ja 4 momentti, seuraavasti:

37 §

Vakuutusedustajan valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu Finanssivalvonta, niin kuin mainitussa laissa ja tässä laissa säädetään. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

38 §

Vakuutusedustuksen kieltäminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutusedustaja olennaisesti laiminlyö noudattaa mitä sen velvollisuudeksi tässä laissa säädetään, eikä laiminlyöntiä tai virhettä ole korjattu Finanssivalvonnan asettamassa kohtuullisessa ajassa, Finanssivalvonta voi kieltää vakuutusedustajaa jatkamasta toimintaansa, kunnes virhe tai laiminlyönti on korjattu, tai, jos laiminlyönti tai virhe on törkeä, poistaa vakuutusedustajan rekisteristä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

21.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 46 §:n 9 momentti, 66—68 § ja 134 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 46 §:n 9 momentti laissa 382/2005, 66 § laissa 471/2007, 67 ja 68 § laissa 391/2006 ja 134 §:n 1 momentti laissa 85/99, sekä

muutetaan 64, 65 ja 132 b § sekä 137 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat 64 § mainitussa laissa 85/1999 ja laissa 1127/ 2006, 65 § mainituissa laeissa 391/2006 ja 1127/2006, 132 b § laissa 288/2007 ja 137 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 391/2006, sekä
lisätään 78 §:ään uusi 5 momentti, seuraavasti:

64 §

Eläkesäätiöiden valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

65 §

Eläkesäätiön on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Eläkesäätiön on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

78 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä luvussa säädetään sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt eläkesäätiön purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

132 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle.

137 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 4 §:n 3 momentissa, 6 §:n 6 momentissa, 36 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa, 41 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 41 a §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 42 §:ssä, 43 §:n 2 ja 3 momentissa, 45 §:n 4—6 momentissa, 46 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 48 §:n 1 ja 7 momentissa, 48 a §:n 9 momentissa, 55 §:n 3 momentissa, 65 §:n 2 momentissa, 88 §:n 5 ja 6 momentissa, 109 ja 110 §:ssä, 120 §:n 4 momentissa, 122 §:ssä, 132 §:n 2 momentissa, 132 b §:ssä, 132 c §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 3 momentissa, 134 §:ssä, 135 §:n 2 momentissa ja 147 §:n 2 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

22.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 66 ja 98—100 § sekä 167 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 66 § laeissa 200/1988 ja 84/1999, 99 ja 100 § laissa 392/2006 ja 167 §:n 1 momentti mainitussa laissa 84/1999, sekä

muutetaan 96 §:n 1 momentti, 97 ja 165 b § sekä 172 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat 96 §:n 1 momentti mainitussa laissa 84/1999, 165 b § laissa 287/2000 ja 172 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 392/2006, sekä

lisätään 111 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 84/1999 ja laeissa 1322/1997 ja 420/2003, uusi 5 momentti, seuraavasti:

96 §

Vakuutuskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

97 §

Vakuutuskassan on vuosittain viiden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä tai Finanssivalvonnan määräämänä myöhempänä ajankohtana toimitettava virastolle tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetun kaavan mukainen tilastokertomus toiminnastaan. Finanssivalvonnan muusta tietojensaantioikeudesta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Vakuutuskassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa toiminnastaan tietoja, jotka ovat tarpeen ministeriön tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

111 §

— — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä luvussa säädetään, sovelletaan myös, kun Finanssivalvonta on määrännyt vakuutuskassan purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:n nojalla.

165 b §

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

1) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

2) Finanssivalvonnalle.

172 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvontaan ei sovelleta, mitä tämän lain 65 §:ssä, 70 §:n 1 momentissa, 74 a §:n 1 momentin 2 kohdassa, 74 b §:n 1, 2, 4 ja 5 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 2 momentissa, 82 a §:n 4 momentissa, 83 §:n 3 momentin 3 kohdassa ja 4 momentissa, 83 a §:n 1 ja 3 momentissa, 83 b §:n 9 momentissa, 91 §:n 4 momentissa, 97 §:n 2 momentissa, 132 §:n 3 momentissa, 165 §:n 2 momentissa, 165 c §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa, 167 §:ssä ja 170 §:n 4 momentissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriöstä tai asianomaisesta ministeriöstä.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

23.

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/1984) 58, 58 a ja 59 §, sellaisena kuin ne ovat, 58 § osaksi laissa 913/2000, 58 a § laissa 1291/2001 ja 59 § mainitussa laissa 913/2000, seuraavasti:

58 §

Valvonta

Työttömyyskassojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

58 a §

Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, maksutta tiedot, jotka ovat tarpeen sille tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi

1) työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä;
2) verohallitukselta;
3) Kansaneläkelaitokselta;
4) työministeriöltä.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työttömyysturvalain 13 luvun 10 §:ssä tarkoitetun etuudensaajarekisterin ylläpitämiseksi työttömyyskassoilta työttömyyskassojen käyttämien maksatusjärjestelmien ylläpitäjiltä ylläpitoa varten välttämättömät tiedot, joita ovat:

1) etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja etuuden maksamiseen liittyvät henkilön taustatiedot;
2) tiedot henkilölle maksetuista etuuksista;
3) tiedot maksettujen etuuksien ajallisesta kohdentumisesta sekä tiedot etuuksien määräytymiseen vaikuttavista seikoista; sekä
4) tiedot työttömyyskassasta annetuista päätöksistä ja etuushakemusten käsittelystä.

59 §

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Jos työttömyyskassa laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi on tässä laissa, työttömyysturvalaissa tai muualla työttömyysturvaa koskevassa lainsäädännössä säädetty tai kassan säännöissä määrätty, Finanssivalvonta voi asettaa kassalle kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa laiminlyönti on korjattava.

Jos työttömyyskassa ei määräajassa noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ja laiminlyönti on olennainen, Finanssivalvonta voi edellä 1 momentissa mainituissa tapauksissa toistaiseksi evätä kassalta valtionosuuden. Jos Finanssivalvonta on evännyt kassalta valtionosuuden, koskee sanottu kielto myös työttömyysvakuutusrahaston tukimaksua.

Finanssivalvonta voi määrätä työttömyyskassan purettavaksi, jos käy ilmeiseksi, ettei kassa kykene täyttämään sitoumuksiaan.

Purkamiseen sovelletaan, mitä 11 luvussa säädetään.

Finanssivalvonnan toimivaltuuksiin sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

24.

Laki

eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä joulukuuta 2006 eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan kattamisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain (1114/2006) 23 ja 24 §,

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 22 § ja 25 §:n 2 momentti, sekä

lisätään 12 §:ään uusi 3 momentti, seuraavasti:

5 §

Luokittelun perusteleminen

— — — — — — — — — — — — — —

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamista ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

8 §

Johdannaissopimuksia koskevat perusteet

— — — — — — — — — — — — — —

Eläkelaitoksen hallituksen on seurattava 1 momentissa tarkoitettujen perusteiden soveltamisesta eläkelaitokselle aiheutuvaa riskiä ja hyväksyttävä vuosittain selvitys soveltamisen kokonaisvaikutuksesta eläkelaitoksen vakavaraisuusrajaan. Selvitys on toimitettava Finanssivalvonnalle.

12 §

Yleissäännös vastuuvelan kattamisesta

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi kieltää eläkelaitosta lukemasta tiettyä sijoitusta vastuuvelan katteeseen, jos sijoituksen käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti tai jos sijoituksen muuttaminen rahaksi on erityisen vaikeaa.

22 §

Poikkeusluvat

Finanssivalvonta voi eläkelaitoksen hakemuksesta korottaa enintään kahden vuoden ajaksi kerrallaan yhden tai useamman 15—18 §:ssä tarkoitetun rajoituksen enintään 20 prosenttiin vastuuvelasta, jos sen ei katsota vaarantavan lakisääteisen eläkevakuutustoiminnan tervettä kehitystä. Finanssivalvonnan on päätöstä tehdessään otettava huomioon erityisesti päätöksen vaikutus eläkelaitoksen sijoitusten kokonaisriskiin ja 3 §:ssä tarkoitettuun sijoitusten hajauttamiseen.

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen, 8 §:ssä tarkoitettujen perusteiden ja selvityksen sekä kateluettelon laatimisesta,

sisällöstä ja toimittamisesta virastolle, johdannaissopimusten käyttämisestä ja luokittelusta, varojen arvostamisesta sekä katteeseen kuuluvien varojen säilyttämisestä.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

25.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/1959) 14 e §:n 4 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat 14 e §:n 4 momentti laissa 1380/2001 sekä 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 1, 2 ja 5 momentti ja 18 a §:n 2 momentti laissa 88/1999, seuraavasti:

14 e §

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei noudata 1—3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/) säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiöitä kohtaan.

17 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Liikennevakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Liikennevakuutuskeskuksen tämän lain täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä, sen hallinnosta ja vakuutusyhtiöiden velvollisuudesta ja oikeudesta osallistua yhtiön täällä saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa tai täällä vakuuttamien riskien lukumäärän mukaisessa suhteessa keskuksen menoihin ja tuloihin määrätään keskuksen säännöissä, jotka annetaan asetuksella sen jälkeen, kun keskus on saanut tilaisuuden tehdä siitä ehdotuksen. Liikennevakuutuskeskuksen tilinpäätöksestä ja tilintarkastuksesta on voimassa, mitä siitä asetuksella säädetään ja sen nojalla määrätään.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Liikennevakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot on vakuutusyhtiön kirjallisesti kuukautta ennen niiden käyttöönottoa annettava tiedoksi Finanssivalvonnalle. Viraston tehtävänä on valvoa, että ehdot ovat tämän lain mukaiset.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa vaatia, että vakuutusyhtiö toimittaa virastolle selvityksen niistä vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista sekä muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Vakuutusyhtiöiden on Finanssivalvonnan määräämällä tavalla teetettävä tässä pykäläss ä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä liikenneturvallisuuden edistämiseksi tarvittavien vahinkotietojen keräämisestä ja tilastoinnista.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

26.

Laki

liikennevahinkolautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan liikennevahinkolautakunnasta 31 päivänä toukokuuta 2002 annetun lain (441/2002) 11 §, sekä

muutetaan 7 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

7 §

Lautakunnan oikeustoimikelpoisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Lautakunnan puheenjohtajalla ja lautakunnan erikseen määräämillä henkilöillä on oikeus edustaa lautakuntaa ja kirjoittaa sen nimi. Lautakunnan on ilmoitettava näiden henkilöiden nimet ja kotipaikat sosiaali- ja terveysministeriölle, joka antaa pyynnöstä todistuksen siitä, kenellä on oikeus edustaa lautakuntaa ja kirjoittaa sen nimi.

12 §

Lautakunnan toiminnan rahoitus

Liikennevahinkolautakunnan toiminta rahoitetaan liikennevakuutuslain 19 §:ssä tarkoitetuilta vakuutusyhtiöiltä sekä Valtiokonttorilta perittävillä maksuilla. Maksujen yhteismäärä määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistaman lautakunnan talousarvion perusteella.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ministeriö vahvistaa vakuutusyhtiöltä ja Valtiokonttorilta perittävien maksujen suuruuden.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

27.

Laki

potilasvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/1986) 11 d §, sellaisena kuin se on laissa 640/2000,

muutetaan 4 §:n 2 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti, 6 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentti, 11 c § ja 11 e §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentti, 5 §:n 3 ja 4 momentti ja 6 §:n 1, 2, 4 ja 5 momentti laissa 87/1999 sekä 11 c § ja 11 e §:n 1 momentti mainitussa laissa 640/2000, seuraavasti:

4 §

Vakuuttamisvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Vakuutuksen ottamisen laiminlyönyt on velvollinen laiminlyöntinsä ajalta suorittamaan enintään kymmenkertaisen vakuutusmaksun. Finanssivalvonta päättää siitä, miten korotuksen perusteena oleva vakuutusmaksu lasketaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Vakuutuksenantaja

— — — — — — — — — — — — — — —

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava jäsenenä Potilasvakuutuskeskukseen. Potilasvakuutuskeskus hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Potilasvakuutuskeskus vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. Lisäksi Potilasvakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty sille, sekä muista vakuutusyhtiölain 22 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, Potilasvakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta. Kun Potilasvakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy Potilasvakuutuskeskukselle siihen määrään saakka, kuin tämä on korvausta maksanut.

Potilasvakuutuskeskuksen säännöt vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Potilasvakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

6 §

Potilasvakuutuksen ehtojen ja maksujen tiedoksi antaminen

Vakuutusyhtiön on annettava tiedoksi Finanssivalvonnalle kirjallisesti potilasvakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot kuukautta ennen niiden käyttöönottoa.

Finanssivalvonta voi tarvittaessa vaatia, että vakuutusyhtiö toimittaa virastolle selvityksen niistä vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista sekä muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä vakuutusten ja vahinkojen tilastoinnin perusteena olevasta riskien luokittelusta.

Vakuutusyhtiöiden on Finanssivalvonnan määräämällä tavalla teetettävä tässä pykälässä säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

11 c §

Lautakunnan oikeustoimikelpoisuus

Potilasvahinkolautakunta voi saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muiden viranomaisten luona. Lautakunnan täysistunto päättää siitä, keillä on oikeus edustaa lautakuntaa ja kirjoittaa sen nimi. Lautakunnan on ilmoitettava näiden henkilöiden nimet ja kotipaikat sosiaali- ja terveysministeriölle, joka antaa pyynnöstä todistuksen siitä, kenellä on oikeus edustaa lautakuntaa ja kirjoittaa sen nimi. Lautakunnan kotipaikka on Helsinki.

11 e §

Lautakunnan toiminnan rahoitus

Potilasvahinkolautakunnan toiminnasta aiheutuneet kustannukset maksetaan Potilasvakuutuskeskuksen varoista sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistaman lautakunnan talousarvion perusteella.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

28.

Laki

ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristövahinkovakuutuksesta 31 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (81/1998) 7 §:n 5 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 § ja 18 §:n 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 90/1999, seuraavasti:

7 §

Ympäristövakuutuskeskuksen hallinto ja valvonta

— — — — — — — — — — — — — —

Ympäristövakuutuskeskuksen korvaus- ja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

9 §

Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, miten keskimääräinen vakuutusmaksu lasketaan.

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Finanssivalvonnan oikeus tietojen saamiseen ja määräysten antamiseen

Vakuutusyhtiön on annettava Finanssivalvonnalle tiedoksi ympäristövahinkovakuutuksen yleiset ja erityiset vakuutusehdot viimeistään kuukautta ennen niiden ottamista käyttöön.

Finanssivalvonta voi vaatia, että vakuutusyhtiö ja Ympäristövakuutuskeskus toimittavat virastolle selvityksen vakuutusmaksujen perusteista, lomakkeista ja muista asiakirjoista, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä vakuutusten ja vahinkojen tilastoinnista.

Vakuutusyhtiöiden ja Ympäristövakuutuskeskuksen on Finanssivalvonnan määräämällä tavalla tehtävä niille tässä laissa säädettyjen tehtävien vaatimia tutkimuksia ja laskelmia.

18 §

Korvauksen suorittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos tiedossa olevien vahinkotapahtumien perusteella on todennäköistä, että korvausta joudutaan alentamaan 3 momentin mukaisesti, Finanssivalvonta voi päättää, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain osa täydestä korvauksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

29.

Laki

tapaturmavakuutuslain 30 a ja 53 i §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 53 i §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 681/2005,

muutetaan 53 i §:n 2—4 momentti, sellaisena kuin ne ovat 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 681/2005 ja 4 momentti laissa 1359/2007, sekä

lisätään lain 30 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 723/2002, 1373/2003 ja 681/2005, uusi 4 momentti, seuraavasti:

30 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Tapaturmavakuutuslaitosten liiton korvausja vakuuttamistoiminnassa noudatettavien menettelytapojen ja vakuutusmatemaattisten seikkojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

53 i §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakun-

nan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Ministeriö voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitetussa talousarviossa vahvistetut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämisvuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä ministeriö. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (459/2007) 9, 10 ja 24—26 §:ssä säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi ministeriölle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran kalenterivuodelle 2011.

30.

Laki

työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta 26 päivänä elokuuta 2005 annetun lain (677/2005) 16 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1298/2006,

muutetaan 16 §:n 2—4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 momentti mainitussa laissa 1298/2006 ja 4 momentti laissa 1362/2007, seuraavasti:

16 §

Muutoksenhakulautakunnan talouden perusteet

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain muutoksenhakulautakunnan talousarvion hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Sosiaali- ja terveysministeriö voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Työeläkelaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoite-

tussa talousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan työeläkelaitosten kesken mainituissa työeläkelaitoksissa määräämisvuotta edeltävänä vuonna vakuutettujen työansioiden ja työtulojen perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä sosiaali- ja terveysministeriö. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (459/2007) 9, 10 ja 24—26 §:ssä säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Sosiaali- ja terveysministeriölle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran kalenterivuodelle 2011.

31.

Laki

Koulutusrahastosta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Koulutusrahastosta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1306/2002) 11 §:n 2 momentti ja 15 § seuraavasti:

11 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

— — — — — — — — — — — — — — —

Rahastolla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä luovuttaa Finanssivalvonnalle rahaston valvontaa varten välttämättömät tiedot ammattitutkintostipendin saajista.

15 §

Valvonta

Koulutusrahaston valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

32.

Laki

aikuiskoulutustuesta annetun lain 4 ja 28 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aikuiskoulutustuesta 28 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1276/2000) 4 §:n 2 momentti ja 28 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 4 §:n 2 momentti laissa 1308/2002, seuraavasti:

4 §

Toimeenpano

— — — — — — — — — — — — — — —

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto, jonka toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettävän opintolainan valtiontakaukseen liittyvät tehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos.

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

— — — — — — — — — — — — — — —

Rahastolla on oikeus luovuttaa kansaneläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja Finanssivalvonnalle tiedot aikuiskoulutustuen saajista.

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

33.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 12 luvun 7 §:n 4 momentti, 13 luvun 10 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti sekä 14 luvun 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 12 luvun 7 §:n 4 momentti laissa 1089/2006, seuraavasti:

12 luku

Muutoksenhaku

7 §

Päätöksen poistaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Myös Finanssivalvonta voi esittää mainitulla tavalla virheellisen työttömyyskassan päätöksen poistamista työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnalle tai työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamista vakuutusoikeudelle. Tehtyään edellä sanotun esityksen Finanssivalvonta voi määrätä etuuden maksamisen väliaikaisesti keskeytettäväksi tai maksettavaksi esityksensä mukaisena. Lisäksi työttömyysturva-

asiamies on oikeutettu hakemaan työvoimapoliittisia edellytyksiä koskevassa asiassa lainvoimaisen päätöksen poistamista siten kuin 1 ja 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

13 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

10 §

Etuudensaajarekisteri

Etuudensaajarekisteri on Finanssivalvonnan henkilörekisteri, joka toimii työttömyyskassojen maksamia etuuksia koskevana perusrekisterinä. Etuudensaajarekisteriin kerättyjä tietoja saa käyttää vain:

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/).

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

4 §

Toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työttömyysetuuksissa yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta.

— — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

34.

Laki

julkisista työvoimapalveluista annetun lain 12 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan julkisista työvoimapalveluista 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1295/2002) 12 luvun 7 §:n 1 momentti seuraavasti:

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

7 §

Työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat toimeenpano-ohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi työvoimapoliittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia koskevat yleiset ohjeet. Ohjeet valmistelee Finanssivalvonta yhteistyössä työministeriön kanssa.

— — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

35.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 10 §:n 3 momentti, 11 §, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti ja 24 e §:n 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat 10 §:n 3 momentti laissa 1001/2005 ja 11 § laissa 1301/2002, 22 a §:n otsikko ja 1, 2 ja 4 momentti laissa 363/2006 ja 24 e §:n 3 momentti laissa 1352/2007, seuraavasti:

10 §

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

— — — — — — — — — — — — — —

Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus ottaa lainoja velvoitteittensa täyttämiseksi. Jos 3 §:ssä tarkoitettu suhdannepuskuri on alijäämäinen, valtioneuvostolla on oikeus vastavakuuksia vaatimatta, mutta muutoin määräämillään ehdoilla antaa valtion omavelkaisia takauksia työttömyysvakuutusrahaston ottamien lainojen ja niissä sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Maksuvalmiutensa turvaamiseksi työttömyysvakuutusrahasto voi ottaa lainaa Finanssivalvonnan suostumuksella.

11 §

Työttömyysvakuutusrahaston valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston taloudellinen valvonta ja 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvonta kuuluvat Finanssivalvonnalle. Muilta osin työttömyysvakuutusrahastolle tässä laissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä valvoo sosiaali- ja terveysministeriö.

22 a §

Ministeriön oikeus saada tietoja ja tarkastaa toimintaa

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada maksutta työttömyysvakuutusrahastolta 11 §:ssä säädettyä valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Ministeriöllä on oikeus muullakin tavoin tarkastaa rahaston toimintaa.

Finanssivalvonnalla on sen lisäksi, mitä sen tietojensaantioikeudesta erikseen säädetään, oikeus saada 8 a luvussa tarkoitetun omavastuumaksun toimeenpanon valvontaa varten 1 momentissa tarkoitetut tiedot siten, että niistä käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot.

— — — — — — — — — — — — — —

Työttömyysvakuutusrahaston on toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätöksensä ja tilintarkastajan lausunto tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä.

24 e §

Velvollisuus tietojen antamiseen

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan ja Kansaneläkelaitoksen on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten

estämättä maaliskuun ja syyskuun loppuun mennessä työttömyysvakuutusrahastolle tiedot niistä henkilöistä, joiden oikeus lisäpäiviin on alkanut edeltäneiden kuuden kuukauden aikana siten, että tiedoista käy ilmi työntekijän henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot. Työttömyysvakuutusrahastolla on oikeus yhdistää ja käyttää näin saamiaan tietoja sille 10 §:n 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää siihen asti, kun edellä mainittu tehtävä on suoritettu. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

36.

Laki

Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Eläketurvakeskuksesta 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (397/2006) 13 ja 14 § sekä 15 §:n 3 momentti seuraavasti:

13 §

Valvonta

Eläketurvakeskuksen talouden valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Tarkemmat säännökset taloudellisen valvonnan toimeenpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Kirjanpito ja tilinpäätös

Eläketurvakeskuksen kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava soveltuvin osin kirjanpitolakia 1336/1997 sekä kirjanpitoasetusta 1339/1997. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja kirjapitolain ja kirjanpitoasetuksen soveltamisesta Eläketurvakeskukseen sekä Eläketurvakeskuksen tuloslaskelman ja taseen kaavoista ja liitetiedoista.

Finanssivalvonta voi Eläketurvakeskuksen hakemuksesta erityisestä syystä määräajaksi myöntää luvan poiketa 1 momentissa tarkoitetuista säännöksistä ja määräyksistä, jos poikkeus on tarpeen oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläketurvakeskuksen tai sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu tilinpäätöstä koskeva määräys, ohje tai lausunto on kirjanpitolain tai kirjanpitoasetuksen yleisen soveltamisen kannalta merkittävä, Finanssivalvonnan on ennen määräyksen, ohjeen tai lausunnon antamista pyydettävä siitä kirjanpitolautakunnan lausunto.

Finanssivalvonta voi erityisistä syistä määräajaksi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksia kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä mainitusta velvollisuudesta, tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisajasta, konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta, konsernituloslaskelman ja konsernitaseen laatimisessa noudatettavista kaavoista ja liitetiedoista sekä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän tytäryhtiön tilikaudesta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei se ole tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan yhteisöjen säädösten vastainen.

15 §

Poikkeusoloihin varautuminen

— — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

37.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 130 § sekä

muutetaan 114 §:n 4 momentti ja 131 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 131 §:n 2 momentti laissa 443/2007, seuraavasti:

114 §

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tehtävät

— — — — — — — — — — — — — — —

Maatalousyrittäjien eläkelaitos on Finanssivalvonnan valvonnan alainen. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

131 §

Eläkelaitoksen toiminnasta annettavat selvitykset

— — — — — — — — — — — — — — —

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja valtiovarainministeriöllä on oikeus määräämässään kohtuullisessa ajassa saada muutakin kirjallista selvitystä eläkelaitoksen toiminnasta, ja ne voivat muullakin tavalla tarkastaa eläkelaitoksen toimintaa. Sama oikeus on Eläketurvakeskuksella 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen eläkkeiden ja muiden etuuksien sekä niiden perusteena olevien tietojen osalta sekä maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan osalta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

38.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 195 ja 213 §, sekä

muutetaan 211 ja 212 §, seuraavasti:

211 §

Eläkekassan valvonta ja toiminnasta annettavat tiedot

Eläkekassa on Finanssivalvonnan valvonnan alainen. Tässä laissa olevien viittausten Vakuutusvalvontavirastoon katsotaan merkitsevän viittausta Finanssivalvontaan.

Eläkekassan tulee vuosittain kahden viikon kuluessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vahvistamisesta toimittaa Finanssivalvonnalle jäljennös tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastajien lausunnosta sekä kertomus toiminnastaan ja tilastaan. Kertomus on toimitettava Finanssivalvonnan vahvistaman kaavan mukaisella lomakkeella.

Eläkekassan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa eläkekassan toiminnasta tietoja, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

212 §

Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen

Jos 190 §:ssä tarkoitettu henkilö on samassa pykälässä mainitulla tavalla tuottanut eläkekassalle vahinkoa, Finanssivalvonta voi ryhtyä sellaiseen toimenpiteeseen, että viranomainen syyttäjä määrätään tuomioistuimessa tekemään asiasta aiheutuva vahingonkorvaus- ja rangaistusvaatimus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

39.

Laki

sairausvakuutuslain 16 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 16 luvun 5 §:n 2 momentti seuraavasti:

5 §

Työpaikkakassan valvonta ja sääntöjen muuttaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelaitoksen tulee esittää kassalle huomautus ja antaa ohjeet epäkohtien poistamiseksi sellaisessa tilanteessa, jossa työpaikkakassan toiminta ei ole erityisesti vakuutettujen edut huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Jos ohjeita ei noudateta, sosiaali- ja terveysministeriö voi Kansaneläkelaitoksen esityksestä kieltää kassalta oikeuden tämän lain mukaisten vakuutusten myöntämiseen ja määrätä ajankohdan, josta lukien kassan tämän lain mukainen toiminta lakkaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

40.

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain 2 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion eläkerahastosta 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1297/2006) 2 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 7 §:n 2 momentti, seuraavasti:

2 §

Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta

Valtion eläkerahaston toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Ministeriöllä on oikeus antaa rahaston hallinnon järjestämistä, rahaston talouden hoitoa ja rahaston varojen sijoittamista koskevia yleisiä määräyksiä. Ministeriöllä on oikeus saada rahastolta tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Valtion eläkerahaston varojen sijoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämän pykälän ja 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rahaston varojen sijoittamista koskevien määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 18 ja 23 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

41.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 132 § ja 137 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat 132 § laissa 1114/2007 ja 137 §:n 1 momentti laissa 1006/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 137 a §, seuraavasti:

132 §

Valvontamaksu, oikeushallintomaksu, Eläketurvakeskukselle menevät maksut sekä lisäkustannukset ja lisäturvan maksuosuudet

Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Edellä 131 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin kuuluviksi luetaan myös Finanssivalvonnasta annetun lain (/) määrätty valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

137 §

Toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

— — — — — — — — — — — — — —

137 a §

Rahoitustoiminnan suunnittelun ja sijoitustoiminnan valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen rahoitustoiminnan suunnittelua sekä eläkelaitoksen varojen sijoittamista valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeuteen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 18 ja 23 §:ssä säädetään. Finanssivalvonta on velvollinen antamaan vuosittain valvonnastaan kertomuksen valtiovarainministeriölle. Valvontamaksusta säädetään Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

42.

Laki

eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä joulukuuta 2001 eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) 2 §:n 7, 14, 15, 16 ja 17 kohta ja 6 §; sekä

muutetaan 2 §:n 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 12 §:n 1 momentti, seuraavasti:

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

— — — — — — — — — — — — — — —

6) Finanssivalvonnasta annetussa laissa (/)

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) arvopaperimarkkinalain ja sijoitusrahastolain mukainen asia Finanssivalvonnan hakemuksella;

6) Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia sen valvottavan hakemuksesta, jota asia koskee;

— — — — — — — — — — — — — — —

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen ja momentin 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Finanssivalvonnan hakemuksella.

4 §

Toissijainen vireillepano-oikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos Finanssivalvonta päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuuksien markkinointia koskevaa asiaa tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi rekisteröity yhdistys.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle ja Finanssivalvonnalle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

———

TAULUKOT *LIITE*

1. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston valvottavat

Taulukko 1: Rahoitustarkastuksen valvottavien ja eräiden valvontamaksuvelvollisten lukumäärä

	2007	2006	2005
Luottolaitokset yhteensä	(365)	(370)	(370)
Liikepankit	14	13	13
Säästöpankkiosakeyhtiöt	4	3	3
Osuuspankkiosakeyhtiöt	-	-	-
Säästöpankit	37	37	37
Yhteenliittymän jäsenosuus-pankit	232	238	239
Paikallisosuuspankit	42	42	42
Luottoyhteisöt	10	10	10
Maksuliikeyhteisöt	-	-	-
Ulkomaisten luottolaitosten (ETA) sivukonttorit	25	23	22
Ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) sivukonttorit	-	-	-
Ulkomaisten luottolaitosten (ETA) edustustot	-	1	1
Ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) edustustot	1	2	3
Sijoituspalveluyritykset yhteensä	**(46)**	**(44)**	**(46)**
Sijoituspalveluyritykset	43	39	43
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) sivuliikkeet	3	5	3
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) edustustot	-	-	-
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) edustustot	-	-	-
Rahastoyhtiöt yhteensä	**(28)**	**(27)**	**(27)**
Rahastoyhtiöt	28	27	27
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) sivuliikkeet			
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) edustustot	-	-	-
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) edustustot	-	-	-
Muut yhteensä	**(175)**	**(179)**	**(183)**
Arvopaperikeskus	1	1	1
Tilinhoitajayhteisöt, selvitysosapuolet, säilytysyhteisöt	2	2	4
Talletussuojarahasto	1	1	1
Vakuusrahasto	3	3	3
Sijoittajien korvausrahasto	1	1	1
Arvopaperikeskuksen rahasto	1	2	2
Rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat	2	-	-
Panttilainauslaitokset	11	11	11
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijat	133	136	139
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskijat	8	10	9

	2007	2006	2005
Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1	1	1
Luottolaitoksen omistusyhteisöt ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisöt	3	3	3
Arvopaperipörssin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön ja Arvopaperikeskuksen omistusyhteisöt	1	1	1
Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisöt	6	6	7
Arvopaperipörssi, optioyhteisöt ja selvitysyhteisöt	1	1	1
Yhteensä	**614**	**620**	**622**

Taulukko 2: Rahoitustarkastuksen keskeisten valvottavaryhmien taseen loppusumma ja tuotot yhteensä[1] (milj. €)

Valvottava	Tase 2005	Tuotot yht. 2005	Tase 2006	Tuotot yht. 2006
Pankit	212 370	4 250	229 984	4 986
Luottoyhteisöt	14 633	300	18 215	347
Ulkom. luottolaitosten sivukonttorit	12 671	240	13 603	327
Sijoituspalveluyritykset	322	303	435	303
Rahastoyhtiöt[2]	..	..	238	176
Suomen Arvopaperikeskus	46	53 (18 kk)	45	36
Helsingin Pörssi	31	43	35	52

[1] Tuotot yhteensä = korkokate + palkkiotuotot netto + muut tuotot.
[2] Rahastoyhtiöiden tilinpäätökset sisältyvät Rahoitustarkastuksen raportointijärjestelmään kesäkuusta 2006 alkaen.

Taulukko 3: Sijoitusrahastojen hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen määrä (milj. €)

	Sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä
Vuonna 2005	44 708
Vuonna 2006	61 296

Taulukko 4: Omaisuudenhoidossa olevat varat 12/2006 (milj. €)

	Pankit	Sijoituspal-veluyritykset	Rahasto-yhtiöt	Yhteensä
Täyden valtakirjan omaisuudenhoito	4 172	90 194	3 061	97 427
(josta kotimaisten sijoi-tusrahastojen varoja)	(953)	(48 736)	(2 585)	(52 274)
Konsultatiivinen omaisuudenhoito	18 985	17 173	18	36 177
Yhteensä	**23 157**	**107 367**	**3 080**	**133 605**

Taulukko 5: Vakuutusvalvontaviraston valvottavien lukumäärä

Valvottavaryhmä	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Henkivakuutusyhtiöt *)	14	14	15
Vahinkovakuutusyhtiöt *)	24	25	26
Työeläkevakuutusyhtiöt	7	7	7
Eläkesäätiöt *)	96	99	103
Eläkekassat *)	14	14	17
Sairaus- ja muut vakuutuskassat *)	160	165	162
Lailla perustetut eläkelaitokset	3	2	2
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	3	3	3
Vakuutusyhdistykset	95	96	98
Vakuutusmeklariyhteisöt ja itsen. elinkeinonharjoittajat	72	76	69
Vakuutusmeklarihenkilöt	227	238	262
Työttömyyskassat	36	37	40
Työttömyysvakuutusrahasto + Koulutusrahasto	2	2	2
Muut	6	7	8
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden edustustot	20	20	21
Yhteensä	**779**	**805**	**835**
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan ilmoituksia	500	453	415
*) Lukuihin sisältyvät selvitystilassa olevat:			
Henkivakuutusyhtiöt	1	1	1
Eläkesäätiöt	19	15	11
Eläkekassat	2	2	4
Sairaus- ja muut vakuutuskassat	5	8	7

Taulukko 6: Vakuutusvalvontaviraston keskeisten valvottavaryhmien taseen loppusumma ja vakuutusmaksutulo (milj. €)

Valvottava	Tase 2005	Vak. maksu-tulo 2005	Tase 2006	Vak. maksu-tulo 2006
Henkivakuutusyhtiöt	32 801	3 095	34 367	2 942
Vahinkovakuutusyhtiöt	10 028	2 983	10 512	3 120
Vakuutusyhdistykset	285	154	300	161
Työeläkevakuutusyhtiöt	59 378	8 046	64 809	8 749
Eläkesäätiöt ja -kassat	11 206	932	12 021	931
Työttömyyskassat	322	128	341	131
Muut vakuutuskassat kuin eläkekassat	112	69	118	71
Mela, MEK	671	210	737	210
Keva, VER, Ker	25 340		31 677	

2. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toiminnan rahoitus

Taulukko 7: Ratan kulujen ja tuottojen kehitys (milj. €)

	2003	2004	2005	2006	2007 budj.
Kulut yhteensä	**15,0**	**15,6**	**15,8**	**17,2**	**18,1**
Valvontamaksut	14,6	14,9	17,4	16,9	15,5
Toimenpidemaksut ja muut tuotot	0,5	0,8	0,7	0,6	0,8
Tuotot yhteensä	**15,0**	**15,6**	**18,1**	**17,5**	**16,3**
Edell. vuodelta siirtynyt ylijäämä	-	-	-	2,3	2,6

Taulukko 8: Rahoitustarkastuksen toimintakulut 2006 ja budjetti 2007 (tuhatta €)

	Toteutuma 2006	Budjetti 2007
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	8 500	8 928
Muut henkilöstökulut	2 456	2 570
Eläkerahaston kannatusmaksu	1 400[1)]	
Henkilöstökulut yhteensä	**12 356**	**11 498**
Muut kulut		
Koulutus	183	242
Virkamatkat	385	471
Atk-kulut	1 002	2 110
Käännöspalvelut	282	350
Kiinteistön vuokrat ja hoitokulut	1 262	1 267
Turvallisuuspalvelut	376	360
Muut kulut	1 341	1 665
Muut kulut yhteensä	**4 831**	**6 465**
Poistot		
Poistot	41	96
Poistot yhteensä	41	96
Kulut yhteensä	**17 228**	**18 059**

[1)] Suomen Pankin eläkerahaston avulla varaudutaan eläkevastuun kantamiseen ja eläkkeiden rahoittamiseen.

Taulukko 9: Ratan valvontamaksujen perusteet [perusmaksun euromäärä (laskentayksikköjen määrä x 100) ja suhteellisen maksun määräytymisperusteet]

Luottolaitokset	Perusmaksu (€)	Suhteellinen maksu
Liikepankki, Säästöpankkiosakeyhtiö, Osuuspankkiosakeyhtiö	6 000 + 9 000, jos palkkiotuotot suuremmat kuin rahoituskate	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
Säästöpankki, osuuspankki	2 000 + 9 000, jos palkkiotuotot suuremmat kuin rahoituskate	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
Muu luottolaitos	2 000	0,00275 % taseen loppusummasta ja 0,06 % pääomavaatimuksesta
Ulkomaisen luottolaitoksen (ETA) sivukonttori	2 000	0,0016 % taseen loppusummasta
Ulkomaisen luottolaitoksen (3. maa) sivukonttori	3 000	0,0055 % taseen loppusummasta
Ulkomaisen luottolaitoksen (3. maa) edustusto	1 000	-
Sijoituspalveluyritykset		
Sijoituspalveluyritys	9 000	0,20 % liikevaihdosta ja 0,75 % pääomavaatimuksesta
Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (ETA) sivuliike	2 000	0,16 % liikevaihdosta
Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (3. maa) sivuliike	3 000	0,35 % liikevaihdosta
Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen (3. maa) edustusto	1 000	-
Rahastoyhtiöt		
Rahastoyhtiö	4 000	0,0055 % hallinnoitujen sijoitusrahastojen varojen yhteismäärästä ja, jos tarjotaan omaisuudenhoitoa, 0,35 % omaisuudenhoidosta saadusta liikevaihdosta
Ulkomaisen rahastoyhtiön (ETA) sivuliike	2 000	0,21 % liikevaihdosta
Ulkomaisen rahastoyhtiön 3. maa) sivuliike	3 000	0,53 % liikevaihdosta
Ulkomaisen rahastoyhtiön (3. maa) edustusto	1 000	-

Luottolaitokset	Perusmaksu (€)	Suhteellinen maksu
Muut perusmaksua maksavat		
Arvopaperikeskus	260 000	-
Tilinhoitajayhteisö (arvo-osuuslaki)	6 000 + 3 000 / asiamies	-
Selvitysosapuoli (AML) ja ulkomainen selvitysosapuoli, jolla kiinteä toimipaikka Suomessa	12 000	-
Talletussuojarahasto	12 000	-
Vakuusrahasto	2 000	-
Sijoittajien korvausrahasto	3 000	-
Kirjausrahasto (arvo-osuuslaki)	2 000	-
Selvitysrahasto (AML)	2 000	-
Rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittava osakeyhtiö ja osuuskunta	1 000	-
Panttilainauslaitos	1 000	-
Säilytysyhteisö (sijoitusrahastolaki)	3 000	-
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	16 000 10 000 (jos luottolaitos, sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö)	
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskija	3 000	-
Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000	-
Luottolaitoksen omistusyhteisö ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisö	10 000	-
Arvopaperipörssin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön tai arvopaperikeskuksen omistusyhteisö	20 000	-
Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisö	1 000	-
Muut maksuvelvolliset		
Arvopaperipörssi, optioyhteisö tai selvitysyhteisö	-	1,5 % liikevaihdosta, kuitenkin vähintään 50 000 €

Taulukko 10: Vuoden 2007 valvontamaksujen määrät

	Perusmaksut	Suhteelliset maksut	Yhteensä	Laskutettu määrä yhteensä[1)]
Luottolaitokset yht.	**(870 333)**	**(13 362 061)**	**(14 232 394)**	**(9 988 251)**
Liikepankit	158 000	9 562 170	9 720 170	6 821 586
Säästöpankkiosakeyhtiöt	22 500	251 992	274 492	192 637
Osuuspankkiosakeyhtiöt	-	-	-	-
Säästöpankit	72 500	284 588	357 088	250 603
Yhteenliittymän jäsenosuuspankit	462 333	1 890 851	2 353 185	1 651 458
Paikallisosuuspankit	84 000	199 294	283 294	198 815
Luottoyhteisöt	20 000	955 239	975 239	684 420
Maksuliikeyhteisöt	-	-	-	-
Ulkomaisten luottolaitosten (ETA) sivukonttorit	50 000	217 924	267 924	188 028
Ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) sivukonttorit	-	-	-	-
Ulkomaisten luottolaitosten (ETA) edustustot	-	-	-	-
Ulkomaisten luottolaitosten (3. maa) edustustot	1 000	-	1 000	701
Sijoituspalveluyritykset yht.	**(380 250)**	**(789 448)**	**(1 169 698)**	**(820 891)**
Sijoituspalveluyritykset	374 250	716 168	1 090 418	765 252
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (ETA) sivuliikkeet	6 000	73 279	79 279	55 638
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-	-
Ulkomaisten sijoituspalveluyyritysten (ETA) edustustot	-	-	-	-
Ulkomaisten sijoituspalveluyritysten (3. maa) edustustot	-	-	-	-
Rahastoyhtiöt yht.	**(111 333)**	**(3 397 091)**	**(3 508 424)**	**(2 462 201)**
Rahastoyhtiöt	111 333	3 397 091	3 508 424	2 462 201
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) sivuliikkeet	-	-	-	-
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) sivuliikkeet	-	-	-	-
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (ETA) edustustot	-	-	-	-
Ulkomaisten rahastoyhtiöiden (3. maa) edustustot	-	-	-	-
Muut yht.	**(2 539 666)**	**(781 765)**	**(3 321 431)**	**(2 330 970)**
Arvopaperikeskus	260 000	-	260 000	182 467
Tilinhoitajayhteisöt, selvitysosapuolet, säilytysyhteisöt	12 000	-	12 000	8 421
Talletussuojarahasto	12 000	-	12 000	8 421
Vakuusrahasto	6 000	-	6 000	4 210
Sijoittajien korvausrahasto	3 000	-	3 000	2 105
Arvopaperikeskuksen rahasto	2 000	-	2 000	1 403
Rajoitettua luottolaitostoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt ja osuuskunnat	2 000	-	2 000	1 403

	Perusmaksut	Suhteelliset maksut	Yhteensä	Laskutettu määrä yhteensä[1)]
Panttilainauslaitokset	11 000	-	11 000	7 719
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijat	2 106 000	-	2 106 000	1 477 984
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin liikkeeseenlaskijat	24 000	-	24 000	16 843
Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000	-	6 000	4 210
Luottolaitoksen omistusyhteisöt ja ryhmittymän (Rava-laki) omistusyhteisöt	54 500	-	54 500	38 247
Arvopaperipörssin, selvitysyhteisön (AML), optioyhteisön ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisöt	20 000	-	20 000	14 035
Sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisöt	21 166	-	21 166	14 854
Arvopaperipörssi, optioyhteisöt ja selvitysyhteisöt	-	781 765	781 765	548 640
Yhteensä	**3 901 583**	**18 330 366**	**22 231 949**	**15 602 314**

[1)] Laskutettu määrä = rahoitusvalvontamaksulain 9 §:n mukaisesti alennettu määrä (Ratan johtokunnan päätös 7.5.2007)

Taulukko 11: Vakuutusvalvontaviraston kustannusten ja tuottojen kehitys (milj. €).

	2003	2004	2005	2006	2007 budj.
Kustannukset yht.	**4,5**	**5,1**	**5,4**	**6,4**	**6,9**
Valvontamaksut	4,3	4,9	5,2	6,2	6,7
Toimenpidemaksut ja muut tuotot	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Tuotot yht.	**4,5**	**5,1**	**5,4**	**6,4**	**6,9**

Taulukko 12: Vakuutusvalvontaviraston toimintamenot 2006 ja budjetit 2006 ja 2007 (tuhatta €)

	2006 budjetti	2006 toteutunut	2007 budjetti
Henkilöstömenot	4 611	3 921[1)]	5 000
Toimitilavuokrat	700	722	730
Palvelujen ostot (myös toiselta virastolta)	780	673	800
Muut toiminnan menot (aineet, tarvikkeet)	380	272	410
Yhteensä	**6 471**	**5 588**	**6 940**

[1)] Ero v. 2006 budjettiin johtuu osaltaan siitä, ettei uusia virkoja täytetty ennakoidussa aikataulussa.

Taulukko 13: Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksujen perusteet

Valvottavaryhmä	Kiinteä perusmaksu (€)	Suhteellisen maksun peruste
Henkivakuutusyhtiöt (myös 3. maan vakuutusyhtiöt)	7 480	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuuvelan suhteessa [0,0178233 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0018501 % vastuuvelasta]
Vahinkovakuutusyhtiöt (myös 3. maan vakuutusyhtiöt)	7 480	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuuvelan suhteessa [0,0151279 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0056189 % vastuuvelasta]
Työeläkevakuutusyhtiöt	7 480	Vakuutusmaksutulon suhteessa [0,0179679 % vakuutusmaksutulosta
Eläkesäätiöt ja eläkekassat	770	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuuvelan suhteessa [0,0320153 % vakuutusmaksutulosta ja 0,0027685 % vastuuvelasta]
Muut vakuutuskassat	770	Vakuutusmaksutulon suhteessa
Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja merimieseläkekassa	3 740	Vakuutusmaksutulon suhteessa
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	15 000	Taseen loppusumman suhteessa
Eläketurvakeskus	14 850	-
Vakuutusyhdistykset	770	½ vakuutusmaksutulon ja ½ vastuuvelan suhteessa
Vakuutusmeklarit	770	Meklariyhteisön/ elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevien rekisteröityjen meklareiden lukumäärän suhteessa
Työttömyyskassat	3 740	Jäsenmaksutulon suhteessa
Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 490	Taseen loppusumman suhteessa
Muut yhteisöt ja laitokset	770	Taseen loppusumman suhteessa

Taulukko 14: Vuoden 2007 valvontamaksujen määrät

Valvottavaryhmä	Perusmaksut	Suhteelliset maksut	Yhteensä
Henkivakuutusyhtiöt	104 720	1 103 278	1 207 998
Vahinkovakuutusyhtiöt	179 520	902 483	1 082 003
Työeläkevakuutusyhtiöt	52 360	1 445 644	1 498 004
Eläkesäätiöt ja eläkekassat	70 070	596 930	667 000
Muut vakuutuskassat	118 580	39 423	158 003
Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja Merimieseläkekassa	7 480	13 520	21 000
Kuntien eläkevakuutus, Valtion eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto	45 000	73 158	118 158
Eläketurvakeskus	14 850	-	14 850
Vakuutusyhdistykset	73 150	76 848	149 998
Vakuutusmeklarit	56 210	33 810	90 020
Työttömyyskassat	134 640	731 354	865 994
Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	12 980	11 020	24 000
Muut yhteisöt ja laitokset	4 620	23 381	28 001
Yhteensä	**874 180**	**5 050 849**	**5 925 029**[1)]

[1)] Laskutettava kokonaismäärä on saatu vähentämällä VVV:n v. 2007 kustannusarviosta valtion maksuperustelain mukaisten ja muiden tuottojen arvioitu määrä sekä v. 2006 laskutusylijäämäarvio (6 940 t € - 240 t € - 775 t € = 5 925 t €)

3. Valvontamaksujen jakautuminen ehdotuksen mukaan

Taulukko 15: Valvontamaksujen nykyinen jakautuminen sekä ehdotuksen mukainen jakautuminen suurimpiin maksuvelvollisryhmiin

Maksuvelvollisryhmä	Ratan ja VVV:n maksuvelvollisten valvontamaksut v. 2007		Arvio valvonta-maksujen jakau-tumisesta ehdotuksen mukaan v. 2009	
	€	%	€	%
Kotimaiset talletuspankit ja ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit (1)	9 303 831	43	7 170 000	36
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijat (2)	1 477 984	7	2 220 000	11
Työeläkevakuutusyhtiö (3)	1 498 004	7	1 900 000	9
Rahastoyhtiöt (4)	2 462 201	11	1 520 000	7
Vahinkovakuutusyhtiöt (5)	1 082 003	5	1 350 000	7
Sijoituspalveluyritykset (6)	820 891	4	1 300 000	6
Työttömyyskassat (7)	865 994	4	1 040 000	5
Henkivakuutusyhtiöt (8)	1 207 998	6	1 070 000	5
Pörssi (9)	548 640	3	650 000	3
Luottoyhteisöt (10)	684 420	3	540 000	3
Eläkesäätiöt ja eläkekassat (11)	667 000	3	450 000	2
Keva, VER, Ker (12)	118 158	1	410 000	2
Muut Ratan nykyiset maksuvelvolliset (13)	304 347	1	440 000	2
Muut VVV:n valvottavat (14)	485 872	2	440 000	2
Yhteensä	**21 527 343**	**100**	**20 500 000**	**100**

1.

Lag

om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Uppgift, mål och administrativ ställning

Finansinspektionen utövar tillsyn över kreditinstitutens, försäkringsanstalternas och pensionsanstalternas samt andra finansiella företags och finansmarknadsaktörers verksamhet enligt vad som föreskrivs i denna lag och i andra lagar. Dessutom främjar Finansinspektionen god sed på finansmarknaden samt allmänhetens kännedom om finansmarknaden.

Finansinspektionen främjar genom sin verksamhet stabiliteten i kreditinstitutens, försäkringsanstalternas och pensionsanstalternas och andra tillsynsobjekts verksamhet och tryggar sålunda finansmarknadens stabilitet och de försäkrade förmånerna samt upprätthåller förtroendet för finansmarknadens funktion.

Finansinspektionen verkar i anslutning till Finlands Bank. Ärenden som gäller Finansinspektionen ska i statsrådet behandlas av finansministeriet.

2 §

Tillämplig lagstiftning

På Finansinspektionens förvaltning tillämpas, utöver denna lag, lagen om Finlands Bank (214/1998), lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) och andra bestämmelser om Finlands Bank, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I denna lag och i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (/) föreskrivs om täckning av kostnaderna av Finansinspektionens verksamhet.

3 §

Verksamhet

Finansinspektionen fullgör sin uppgift genom att

1) bevilja tillsynsobjekt verksamhetstillstånd och fastställa stadgarna för deras verksamhet samt genom att registrera tillsynsobjekten och andra som enligt lag omfattas av tillsynen,

2) övervaka att de som enligt lag är föremål för tillsyn iakttar bestämmelserna om finansmarknaden och med stöd av dem utfärdade föreskrifter, villkoren i sina verksamhetstillstånd samt de på bestämmelserna och föreskrifterna om finansmarknaden baserade stadgarna som gäller deras verksamhet,

3) övervaka emissionen av och handeln med finansiella instrument samt iakttagandet av bestämmelserna och föreskrifterna om clearing- och förvaringsverksamhet,

4) övervaka iakttagandet av de internationella redovisningsstandarderna enligt vad som närmare föreskrivs nedan,

5) meddela föreskrifter om tillämpning av denna lag enligt vad som särskilt föreskrivs i lagen,

6) leda och övervaka sparbanksinspektionens verksamhet,
7) följa och analysera utvecklingen på finansmarknaden och av den övriga verksamhetsmiljön för dem som enligt lag är föremål för tillsyn, tillsynsobjektens allmänna ekonomiska ställning, lednings- och övervakningssystem och övriga verksamhetsförutsättningar samt ta initiativ till utveckling av lagstiftningen om finansmarknaden och andra åtgärder och delta i beredningen av lagstiftning,
8) följa och analysera tillgången på och prissättningen av bankernas basservice,
9) främja tillförlitligheten i tillsynsobjektens lednings- och övervakningssystem,
10) främja god sed i deras verksamhet som enligt lag är föremål för tillsyn,
11) samla och regelbundet på ett jämförbart sätt publicera uppgifter om tillsynsobjektens verksamhetsresultat och soliditet, samt över huvud taget främja tillgången på informationsmaterial om finansiella tjänster och finansmarknadens funktion,
12) delta i myndigheternas inbördes nationella samarbete,
13) delta i Europeiska banktillsynskommitténs, Europeiska värdepapperstillsynskommitténs och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionskommitténs arbete i syfte att utveckla tillsynssystemet inom Europeiska unionen samt i annat internationellt myndighetssamarbete,
14) delta i förebyggandet av lagstridigt utnyttjande av det finansiella systemet,
15) i samarbete med högskoleväsendet främja den vetenskapliga forskningen och utbildningen inom den finansiella sektorn,
16) utföra sina övriga lagstadgade uppgifter.

4 §

Tillsynsobjekt

Med *tillsynsobjekt* avses i denna lag tillsynsobjekt enligt 2 och 3 mom.

Med *auktoriserade tillsynsobjekt* avses i denna lag

1) kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen (121/2007),
2) försäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (/),
3) arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997),
4) fondbolag och förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder (48/1999),
5) värdepappersföretag enligt lagen om värdepappersföretag (922/2007),
6) fondbörser enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989),
7) optionsföretag enligt lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988),
8) clearingorganisationer enligt värdepappersmarknadslagen, inklusive clearingfonder som dessa grundat,
9) värdepapperscentraler enligt lagen om värdeandelssystemet (826/1991), inklusive registreringsfonder som dessa grundat,
10) filialer till utländska kreditinstitut enligt lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/1993) som auktoriserats i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
11) filialer till försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) som auktoriserats i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
12) filialer till utländska fondbolag enligt lagen om utländska fondbolags verksamhet i Finland (225/2004) som auktoriserats i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
13) filialer till utländska värdepappersföretag enligt lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland (580/1996) som auktoriserats i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med auktoriserade tillsynsobjekt jämställs vid tillämpningen av 3 kap. i denna lag försäkringsföreningar enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987), försäkringskassor enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992), pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser (1774/1995), kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags och försäkringsföreningars holdingföre-

tag, konglomerats holdingföretag enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) samt centralinstitutet för sammanslutningar av andelsbanker enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001), enligt vad som föreskrivs i det nämnda kapitlet.

Med *övriga tillsynsobjekt* avses i denna lag:

1) kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags och försäkringsföreningars holdingföretag samt konglomerats holdingföretag enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat,

2) centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform,

3) företag som i enlighet med 1 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen har bestämmande inflytande i en fondbörs, ett optionsföretag, en clearingorganisation eller en värdepapperscentral,

4) säkerhetsfonden och insättningsgarantifonden enligt kreditinstitutslagen och ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om värdepappersföretag,

5) försäkringsföreningar enligt lagen om försäkringsföreningar,

6) pensionskassor, sjukkassor och andra försäkringskassor enligt lagen om försäkringskassor,

7) pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser,

8) arbetslöshetskassor och stödkassor för arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984),

9) pensionsanstalten för lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006),

10) arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998),

Finansinspektionen utövar i enlighet med 6 kap. tillsyn över utländska EES-tillsynsobjekts i Finland etablerade filialers verksamhet samt utländska ESS-tillsynsobjekts och fondföretags marknadsföring och tillhandahållande av tjänster.

Finansinspektionen utövar tillsyn i enlighet med lagen om statens pensionsfond (1297/2006) tillsyn över statens pensionsfonds placeringsverksamhet, i enlighet med lagen om kommunala pensioner (549/2003) över Kommunernas pensionsförsäkring benämnda kommunala pensionsanstalts placeringsverksamhet samt i enlighet med kyrkolagen (1054/1993) över pensionsfonden inom Kyrkans centralfond.

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

1) emittenter av värdepapper som är föremål för offentlig handel enligt 3 kap. i värdepappersmarknadslagen och för multilateral handel enligt 3 a kap. i nämnda lag samt emittenter av värdepapper för vilka det har lämnats in en ansökan om upptagande till offentlig handel samt andra som är skyldiga att offentliggöra prospekt enligt 2 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen eller som erbjuder värdepapper enligt 2 kap. 2 § i nämnda lag,

2) andra bokföringsskyldiga som upprättar sitt bokslut enligt internationella redovisningsstandarder, om deras värdepapper är föremål för sådan handel i en annan EES-stat som motsvarar handel enligt 1 punkten eller om deras värdepapper enligt värdepappersmarknadslagen upptas i ett prospekt som har lämnats till Finansinspektionen för godkännande,

3) andra börsaktörer enligt 3 kap. 25 § i värdepappersmarknadslagen och andra handelsparter i multilateral handel enligt 3 kap. 4 § i värdepappersmarknadslagen samt utländska optionsföretag enligt 1 kap. 4 § i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer och andra som är verksamma i ett optionsföretag enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i den lagen,

4) sådana clearingmedlemmar enligt värdepappersmarknadslagen som inte är tillsynsobjekt enligt 4 §,

5) sådana kontoförande institut enligt lagen om värdeandelssystemet som inte är tillsynsobjekt enligt 4 § samt andra utländska, såsom kontoförande institut auktoriserade sammanslutningars verksamhetsställen i Finland,

6) anmälningsskyldiga enligt 5 kap. 4 och 5 a § i värdepappersmarknadslagen och 99 § i lagen om placeringsfonder.

7) personer som ger uppköpserbjudanden enligt 3 a kap. 14 § och köpeanbud enligt 6 kap. 1 § i värdepappersmarknadslagen samt de som enligt 6 kap. 10 § i samma lag är skyldiga att ge anbud och andra personer, sammanslutningar och stiftelser som avses i den sistnämnda paragrafen,

8) sådana målbolag för offentliga köpeanbud enligt 6 kap. i värdepappersmarknadslagen som har sitt bolagsrättsliga säte i Finland och vilkas värdepapper är föremål för handel som motsvarar offentlig handel i en stat utanför EES,

9) personer som på grundval av 2 kap. 9 och 10 § i värdepappersmarknadslagen är skyldiga att offentliggöra förvärv och avyttringar av aktier eller andelar,

10) personer som enligt 3 kap. 6 § eller 4 a kap. 3 a § i värdepappersmarknadslagen, 2 kap. 3 a § i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer, 16 § i lagen om placeringsfonder, 42 § i kreditinstitutslagen, 41 § i lagen om värdepappersföretag eller 8 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat är skyldiga att till Finansinspektionen göra anmälan om förvärv och avyttringar av aktier och andelar,

11) Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

12) Trafikförsäkringscentralen enligt trafikförsäkringslagen (279/1959),

13) Patientförsäkringscentralen enligt patientskadelagen (585/1986),

14) Pensionsskyddscentralen enligt lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006),

15) Miljöförsäkringscentralen enligt lagen om miljöskadeförsäkring (81/1998),

16) Utbildningsfonden enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),

17) utländska kreditinstituts, utländska värdepappersföretags och utländska fondbolags representationer,

18) försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsförmedling (570/2005), inklusive försäkringsförmedlare enligt 2 § 3 mom. i den nämnda lagen.

19) fastighetsfonder enligt lagen om fastighetsfonder (1173/1997).

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

1) *EES-stat* en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) *hemstat* den EES-stat som har auktoriserat ett utländskt EES-tillsynsobjekt. Vad som i denna lag föreskrivs om hemstat ska i tillämpliga delar tillämpas också på en EES-stat som har auktoriserat ett företag som tillhandahåller eller planerar att tillhandahålla finansiella tjänster eller försäkringstjänster i Finland utan att etablera någon filial,

3) *värdstat* en EES-stat där ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsbolag har etablerat en filial. Vad som i denna lag föreskrivs om värdstat ska i tillämpliga delar tillämpas också på EES-stater där ett kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsbolag tillhandahåller tjänster utan att etablera någon filial,

4) *utländsk EES-tillsynsmyndighet* en mot Finansinspektionen svarande tillsynsmyndighet i hem- och värdstaten,

5) *utländskt tillsynsobjekt* ett kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen, ett värdepappersföretag enligt lagen om värdepappersföretag. ett fondbolag enligt lagen om placeringsfonder eller ett utländskt företag som motsvarar ett försäkringsbolag enligt lagen om försäkringsbolag och har en filial i Finland,

6) *utländskt EES-tillsynsobjekt* ett utländskt tillsynsobjekt som lyder under en annan EES-stats lagstiftning,

7) *gruppbaserad tillsyn* konsoliderad tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag, extra tillsyn över försäkringsföretag samt tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat,

8) *konglomerat* en finansiell företagsgrupp enligt 16 § i kreditinstitutslagen och 10 § i lagen om värdepappersföretag, ett försäkringskonglomerat enligt 26 kap. 1 § 1 mom. i lagen om försäkringsbolag och ett finans- och försäkringskonglomerat enligt 3 § i lagen om finans- och försäkringskonglomerat,

9) *utländskt EEE-konglomerat* ett konglomerat för vars gruppbaserade tillsyn svarar en utländsk EES-tillsynsmyndighet och vartill till hör minst ett finländskt företag,

10) *filial* ett kreditinstituts, värdepappersföretags, fondbolags eller försäkringsbolags filial samt en finländsk filial till ett utländskt kreditinstitut enligt lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/1993), en finländsk filial till ett utländskt försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995), en finländsk filial till ett utländskt värdepappersföretag enligt lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland (580/1996) samt en finländsk filial till ett utländskt fondbolag enligt lagen om utländska fondbolags verksamhet i Finland (225/2004),

11) *utländsk filial* ett utländskt tillsynsobjekts filial i Finland,

12) *utländsk EES-filial* ett utländskt EES-tillsynsobjekts filial i Finland

13) *stadgar* bolagsordningar och föreningsstadgar samt stadgar som gäller för andelslag, sparbanker, hypoteksföreningar, pensionsstiftelser, försäkringskassor, arbetslöshetskassor, insättningsgarantifonden, ersättningsfonden och för offentlig handel samt övriga stadgar som Finansinspektionen eller någon annan myndighet i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om finansmarknaden fastställer för tillsynsobjekt eller som tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer annars i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om finansmarknaden är skyldiga att iaktta i sin verksamhet.

Vad som i denna lag föreskrivs om filialer till kreditinstitut som är auktoriserade i Finland eller någon annan EES-stat ska på motsvarande sätt tillämpas på finansiella institut som uppfyller de förutsättningar som nämns i 4 § i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland.

2 kap.

Förvaltning

7 §

Förvaltningsorgan

Finansinspektionens verksamhet leds av en direktion.

Bankfullmäktige har uppgifter som gäller Finansinspektionen förvaltning och tillsynen över dess verksamhet enligt vad som föreskrivs i denna lag.

8 §

Bankfullmäktige

Bankfullmäktige ska

1) övervaka den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet,

2) utnämna direktionsmedlemmar samt förordna en av medlemmarna till ordförande och en av medlemmarna till vice ordförande,

3) besluta om att för viss tid avstänga direktionsmedlemmar från uppdraget,

4) på framställning av direktionen utnämna och avsätta direktören och ställföreträdare,

5) besluta om grunderna för direktörens lön, tjänstledigheter och semestrar samt om andra villkor i direktörens tjänsteförhållande,

6) besluta om att tilldela direktören varning och om att för viss tid avstänga direktören från uppdraget,

7) på framställning av direktionen fastställa Finansinspektionens arbetsordning,

8) övervaka att direktionsmedlemmarna uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt 16 §,

9) besluta om direktionsmedlemmarnas arvoden.

9 §

Direktion

Finansinspektionens direktion består av fem medlemmar.

En av medlemmarna utnämns på förslag av Finansministeriet, en på förslag av social- och hälsovårdsministeriet och en på förslag av Finlands bank. Till direktionen väljs dessutom två andra medlemmar. Direktionsmedlemmarna ska vara väl förtrogna med finansmarknadens funktion.

Bankfullmäktige förordnar en av medlemmarna till ordförande och en till vice ordförande, Direktionens mandatperiod är tre år.

Direktionen är beslutför när tre medlemmar är närvarande. Av de närvarande ska en vara

ordföranden eller vice ordföranden. Ärenden avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal avgör mötesordförandens röst eller, när ett ärende som avses i 10 § 1 mom. 5 punkten avgörs, den lindrigare åsikten.

Om en direktionsmedlem står åtalad för brott eller är föremål för undersökning av brott, kan direktionsmedlemmen efter åtal väckts eller medan undersökningen pågår avstängas från uppdraget och gå miste om sina arvodesförmåner.

10 §

Direktionens uppgifter

Direktionen ska i fråga om tillsynen över finansmarknaden

1) uppställa de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och besluta om riktlinjerna för verksamheten samt styra och övervaka måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna,

2) godkänna de föreskrifter och anvisningar som ska utfärdas enligt lag och som den inte har delegerat till direktören för godkännande,

3) besluta om principerna för Finansinspektionens internationella samarbete,

4) dra försorg om utvecklingen av samarbetet mellan de myndigheter som övervakar finansmarknaden,

5) döma ut vite som Finansinspektionen har förelagt och besluta om andra administrativa påföljder enligt 4 kap.

Direktionen ska ifråga om Finansinspektionens förvaltning

1) besluta om tillsynsavgifterna och åtgärdsavgifterna till Finansinspektionen samt behandla den plan som avses i 70 §,

2) godkänna tillsynsavtal enligt 67 § och ersättningar som ska uppbäras hos eller betalas till utländska tillsynsmyndigheter för sådana uppgifter som tillsynsavtalen förutsätter, till den del som Finansinspektionen genom dessa avtal åtar sig eller avstår från uppgifter som inte är baserade på samarbetsförpliktelser som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning,

3) behandla Finansinspektionens årliga budget och underställa den Finlands banks direktion för fastställelse,

4) framställa hos bankfullmäktige om fastställelse av Finansinspektionens arbetsordning,

5) godkänna principerna för konkurrensutsättning av Finansinspektionens service,

6) göra framställning till bankfullmäktige om utnämning och avsättande av direktören och direktörens ställföreträdare,

7) utnämna och säga upp Finansinspektionens högsta tjänstemän, med undantag för direktören,

8) i fråga om tjänstemän som den utnämnt besluta om avstängning från tjänsteutövning och om varning,

9) enligt vad som föreskrivs i arbetsordningen avgöra Finansinspektionens interna förvaltningsärenden,

10) tillställa bankfullmäktige en årlig berättelse över Finansinspektionens verksamhet,

11) vid behov, dock minst en gång om året, ge bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelse, inklusive en bedömning av de förändringar som väntas ske i tillsynen och deras inverkan på avgiftsinkomsterna samt vilka åtgärder de väntade ändringarna förutsätter,

12) årligen höra representanter för dem som enligt lag är föremål för tillsyn och andra finansmarknadsaktörer om målsättningarna och hur de förverkligats och likaså om budgeten enligt 3 punkten och bedömningen enligt 11 punkten.

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. avgör direktionen vittbärande och principiellt viktiga ärenden som direktören hänskjuter till den. I 13 § föreskrivs om direktionens rätt att överta avgörandet av ärenden som hör till direktören.

Beslutanderätt som enligt 1 och 2 punkten tillkommer direktionen kan enligt arbetsordningen delegeras till direktören i mindre viktiga ärenden.

11 §

Direktör

Chef för Finansinspektionen är en direktör.

Direktörens mandatperiod är fem år.

Behörighetsvillkor för direktörstjänsten är för tjänsten lämplig högre högskoleexamen,

god förtrogenhet med finansmarknaden och i praktiken visad ledarförmåga.

Ställföreträdare för direktören då denne har förhinder är en av bankfullmäktige tillförordnad tjänsteman vid Finansinspektionen.

Om direktören står åtal för brott eller är föremål för undersökning av brott, kan direktören efter att åtal väckts eller medan undersökningen pågår avstängas från uppdraget och gå miste om sina arvodesförmåner.

12 §

Direktörens uppgifter

Direktören ska

1) leda Finansinspektionens verksamhet och fatta beslut i ärenden som inte hör till direktionen,

2) svara för att Finansinspektionens uppgifter sköts effektivt och ändamålsenligt samt i enlighet med direktionens instruktioner,

3) svara för att de ärenden som ska behandlas i direktionen blir vederbörligen beredda

4) hålla direktionen informerad om sådana genom Finansinspektionens verksamhet uppdagade omständigheter som påverkar utvecklingen på finansmarknaden samt svara för övriga redogörelser till direktionen,

5) utnämna och säga upp andra än de högsta tjänstemännen vid Finansinspektionen,

6) i fråga om tjänstemän som direktören utnämnt besluta om avhållande från tjänsteutövning och om varning.

13 §

Direktionens behandling av ärenden som hör till direktören

Direktionen ska informeras före direktörens beslut om

1) verksamhetstillstånd för tillsynsobjekt, återkallelse av verksamhetstillstånd, begränsning av tillståndsenlig verksamhet, indragning utländska EES-filialer eller upplösning av sammanslutningen av andelsbanker eller, ifall någon annan myndighet är behörig att fatta beslutet, om förslag till återkallelse av verksamhetstillstånd eller begränsning av verksamheten,

2) fastställelse av tillsynsobjekts stadgar, när ärendet är vittsyftande eller principiellt viktigt,

3) åläggande av tillsynsobjekt att vidta åtgärder för återkallelse av verkställigheten av beslut eller för återkallelse eller rättelse av åtgärder eller förfaranden,

4) begränsning av utdelning av tillsynsobjekts tillgångar,

5) begränsning av ett tillsynsobjekts verksamhet för viss tid,

6) offentliggörande av viktiga ställningstaganden om den allmänna utvecklingen på finansmarknaden.

Direktionen kan på yrkande av en medlem behandla ärenden som nämns i 1 mom. Direktionen kan överta avgörandet av ett ärende om det avsevärt kan påverka finansmarknadens stabilitet eller utveckling i övrigt. Om ett beslut ska fattas skyndsamt kan direktören avgöra ärendet utan hinder av det som föreskrivs ovan detta moment. I så fall ska direktionen i efterhand informeras om direktörens beslut.

I arbetsordningen kan tas in närmare föreskrifter om direktörens uppgifter. I arbetsordningen kan också föreskrivas att beslutanderätt som enligt 12 § tillkommer direktören kan delegeras till någon annan tjänsteman vid Finansinspektionen.

14 §

Bestämmelser som tillämpas på tjänstemän

I fråga om Finansinspektionens tjänstemän, tjänster och tjänsteförhållanden iakttas i tillämpliga delar lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998).

15 §

Oberoende ställning

Finansinspektionens direktionsmedlemmar och tjänstemän ska i sitt uppdrag inta en oberoende ställning i förhållande till tillsynsobjekt, utländska tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer och de får inte heller höra till tillsynsobjekts, utländska tillsynsobjekts eller andra finansmarknadsaktörers förvaltningsråd, styrelse, representantskap eller

principaler eller vara revisorer eller anställda hos tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer.

I fråga om jäv för de i 1 mom. nämnda personerna tillämpas förvaltningslagen (434/2003).

16 §

Anmälningsskyldighet

Direktionsmedlemmarna, direktören samt tjänstemän som utnämns genom direktionens beslut ska före utnämningen lämna en redogörelse för

1) sin näringsverksamhet

2) sitt ägande i företag och för betydande annan förmögenhet,

3) sina skulder, borgensförbindelser och övriga åtaganden,

4) sina bisysslor enligt 14 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän,

5) sina övriga bindningar som kan vara av betydelse för bedömningen av direktörens eller tjänstemannens förutsättningar att sköta de uppgifter som hör till tjänsten.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också på den som föreslås bli utnämnd till en tjänst och som i sina tjänsteuppdrag annat än tillfälligt har tillgång till sekretessbelagda uppgifter om finansmarknaden eller privata sammanslutningars eller personers ekonomiska ställning eller affärshemligheter. Bankfullmäktige bestämmer på framställning av direktionen vilka dessa tjänster är.

Redogörelseskyldigheten enligt 1 mom. gäller också den som utnämns till ett tjänsteförhållande för uppgifter som hör till en tjänst som avses i 1 eller 2 mom.

En tjänsteman ska utan dröjsmål anmäla väsentliga förändringar i de uppgifter som ingår i redogörelsen, rätta bristfälligheter i den samt vid behov komplettera sin redogörelse. Tjänstemannen ska vid behov på begäran av Finansinspektionen även annars lämna uppgifter om omständigheter som avses i 1 mom. Bankfullmäktige meddelar föreskrifter om hur redogörelsen ska ges.

Finansinspektionens direktionsmedlemmar och tjänstemän ska till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion göra anmälan om krediter som de har fått av tillsynsobjekt samt om borgen och andra ansvarsförbindelser som tillsynsobjekt har ställt för dem.

Finansinspektionens direktionsmedlemmar och tjänstemän har motsvarande skyldighet som enligt 5 kap. 4 § i värdepappersmarknadslagen att göra anmälan till den förteckning som förs av Finansinspektionens direktion om innehav av aktier som är föremål för offentlig handel och av värdepapper som berättigar till sådana aktier, av andra värdepapper som berättigar till sådana värdepapper samt av värdepapper vilkas värde bestäms på basis av ovan nämnda värdepappers värde.

Redogörelsens uppgifter om omständigheter som nämns i 1 mom. 1-3 punkten är sekretessbelagda. Var och en har dock rätt att få uppgifter ur den förteckning som avses i 6 mom.

17 §

Arbetsordning

I arbetsordningen ges närmare föreskrifter om behandlingen av ärenden, beslutsfattandet och tjänstemännens uppgifter vid Finansinspektionen samt om dess övriga interna förvaltning.

3 kap.

Tillsynsbefogenheter

Rätt att få uppgifter samt granskningsrätt

18 §

Rätt att få uppgifter av tillsynsobjekt och övriga finansmarknadsaktörer

Tillsynsobjekt och övriga finansmarknadsaktörer ska utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan obefogat dröjsmål tillställa Finansinspektionen de för tillsynen och fastställandet av tillsynsavgiften relevanta uppgifter och redogörelser som den ber om. Motsvarande skyldighet har den som i förhål-

lande till ett tillsynsobjekt eller en annan finansmarknadsaktör har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1136/1997) samt den som tillsynsobjektet eller någon annan finansmarknadsaktör har bestämmande inflytande i.

Finansinspektionen kan meddela föreskrifter om vilka uppgifter om tillsynsobjekts finansiella ställning, ägare, interna kontroll eller riskhantering, förvaltnings- och kontrollorgan, anställda samt verksamhetsställen som regelbundet ska rapporteras till Finansinspektionen.

19 §

Rätt att få uppgifter av andra

Finansinspektionen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av tillsynsobjekts och övriga finansmarknadsaktörers revisorer få alla för tillsynen relevanta uppgifter och kopior av sådana handlingar och upptagningar rörande tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer som revisorerna har i sin besittning. Finansinspektionen har rätt att få motsvarande uppgifter och kopior rörande tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer av revisorer för tillsynsobjekt och av andra finansmarknadsaktörer som enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen har bestämmande inflytande i tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer. Vad som i detta moment föreskrivs om revisorer tillämpas också på andra som enligt lag har skyldighet eller har samtyckt till att deras yttrande eller någon annan handling fogas till prospekt som avses i 2 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen.

Finansinspektionen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för en specificerad tillsynsåtgärd få relevanta uppgifter samt kopior av handlingar och upptagningar som innehåller sådan information av andra personer som avses ovan i denna paragraf och som av grundad anledning kan antas vara i besittning av information, handlingar eller upptagningar som är nödvändiga för tillsynen.

20 §

Rätt att få uppgifter ut bötesregister

Finansinspektionen har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få uppgifter som är nödvändiga för att utreda om ett tillsynsobjekts ägare, styrelsemedlemmar, verkställande direktör eller anställda har den tillförlitlighet som lagen förutsätter.

21 §

Särskild rätt att få uppgifter i anslutning till marknadsmissbruk

Finansinspektionen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer samt av deras styrelsemedlemmar, verkställande direktör och anställda få uppgifter som behövs för tillsynen eller iakttagandet av värdepappersmarknadslagen eller över iakttagandet av vad som föreskrivs med stöd av den om marknadsmissbruk eller offentliggörande av information om påverkar värdet på värdepapper som är föremål för offentlig eller multilateral handel, och som har samband med

1) värdepapper som är föremål för offentlig eller multilateral handel,

2) värdepapper för vilka har lämnats ansökan om upptagande till offentlig eller multilateral handel och

3) värdepapper vilkas värde bestäms på basis av värdepapper som är föremål för offentlig eller multilateral handel eller

samt vilka uppgifter gäller emittenten av sådana värdepapper och transaktioner och order som avser sådana värdepapper samt övriga uppgifter som behövs för tillsynen över offentlig eller multilateral handel och likaså kopior av handlingar och upptagningar som innehåller sådan information.

Finansinspektionen har samma rätt att få uppgifter som behövs för tillsynen enligt 1 mom. samt kopior av handlingar och upptagningar som innehåller sådan information, av den

1) som handlar på tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers vägnar eller för deras räkning,

2) är delaktig i en transaktion eller order som gäller värdepapper enligt 1 mom. samt av den

3) som annars av grundad anledning kan antas ha sådan information som avses i 1 mom.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om värdepapper gäller också standardiserade optioner och terminer enligt lagen om handel med standardiserade optioner och terminer, derivatavtal som kan jämställas med standardiserade optioner och terminer samt andra derivatavtal som värdepappersmarknadslagen tillämpas på.

Vad som ovan i denna paragraf föreskrivs om offentlig handel och multilateral handel gäller också motsvarande handelsförfarande i andra EES-stater.

22 §

Kallelse att höras

Finansinspektionen har rätt att vid behov kalla in och höra fysiska personer som är anställda hos tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer som avses i 18, 19 och 21 § eller fysiska personer som avses i de nämnda paragraferna. Härvid tillämpas förvaltningslagens bestämmelser om muntlig behandling.

23 §

Granskningsrätt

Finansinspektionen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers verksamhetsställen granska handlingar, övriga upptagningar och datasystem som gäller dessas affärsverksamhet och förvaltning, i den utsträckning som behövs för att den ska kunna sköta sina lagstadgade tillsynsuppgifter. Finansinspektionen har rätt att av tillsynsobjekt avgiftsfritt få kopior av handlingar och övriga upptagningar som avses i denna paragraf.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer gäller också företag som i egenskap av ombud för tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer eller i egenskap av anknutet ombud enligt 32 § i lagen om värdepappersföretag eller annars på uppdrag av tillsynsobjekt eller andra finansmarknadsaktörer sköter uppgifter i anslutning till dessas affärsverksamhet, bokföring, datasystem, riskhantering eller interna kontroll i övrigt.

24 §

Rätt att få uppgifter och inspektera företag som inte är tillsynsobjekt

Vad som ovan i detta kapitel föreskrivs om tillsynsobjekt tillämpas också på andra finländska företag som tillsammans med ett tillsynsobjekt hör till samma konglomerat för vars gruppbaserade tillsyn Finansinspektionen svarar eller som är tillsynsobjektets intresseföretag eller, om tillsynsobjektet är en pensionsstiftelse eller pensionskassa, den arbetsgivare som grundat pensionsstiftelsen eller pensionskassan. Finansinspektionen har dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av ett tillsynsobjekt få motsvarande uppgifter om utländska företag som hör till samma konglomerat som tillsynsobjektet och om tillsynsobjektets utländska intresseföretag enligt denna paragraf samt att granska tillsynsobjektets handlingar och upptagningar som innehåller sådan information, i den utsträckning som behövs för Finansinspektionens lagstadgade tillsynsuppgifter. Finansinspektionen har rätt att avgiftsfritt få kopior av handlingar och upptagningar som avses i denna paragraf.

I 64 § föreskrivs om rätten att få uppgifter om och inspektera finländska företag som hör till utländska konglomerat och i 65 § föreskrivs om rätten att få uppgifter om och inspektera utländska företag som hör till sådana konglomerat, då Finansinspektionen svarar för den gruppbaserade tillsynen över dem.

25 §

För rättegångsombud och rättegångsbiträden gällande undantag från rätten att få uppgifter och inspektera

Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan i detta kapitel har Finansinspektionen inte rätt att få uppgifter, handlingar eller upptagningar som erhållits i samband med uppdrag som rättegångsbiträde eller rättegångsombud. Som sådana uppdrag räknas utöver egentliga rättegångsrelaterade uppdrag juridisk rådgivning om klienters rättsliga ställning vid förundersökning till följd av brott eller vid annan behandling av ärenden före rättegång samt juridisk rådgivning för inledande eller undvikande av rättegång.

Auktoriserade tillsynsobjekts och därmed jämförbara tillsynsobjekts befogenheter

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

Finansinspektionen kan återkalla verksamhetstillstånd som den beviljat ett tillsynsobjekt eller om verksamhetstillståndet har beviljats tillsynsobjektet av någon annan myndighet framställa att denna ska återkalla tillståndet, om

1) väsentliga förutsättningar för beviljande av verksamhetstillstånd eller för inledande av verksamheten saknas,

2) tillsynsobjektet inte inom utsatt tid har upprättat en åtgärdsplan i enlighet med 11 § i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (1509/2001), vidtagit åtgärder som angivits i en sådan plan för att återställa en sund finansiell ställning eller en sådan plan för kortfristig finansiering som avses i 11 kap. 25 eller 26 §, 26 kap. 12 eller 13 § i försäkringsbolagslagen, i 20 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, i 46 § i lagen om utländska försäkringsbolag eller i 12 kap. 6 b § eller 12 a kap. 7 eller 8 § i lagen om försäkringsföreningar eller om genomförandet av en sådan plan har försummats, eller om

3) tillsynsobjektet grovt har försummat skyldigheten att iaktta förbud enligt 33 eller 48 §,

och om de mål som i enlighet med 1 § föreskrivs för tillsynen över finansmarknaden inte i tillräcklig utsträckning kan tryggas genom att tillsynsobjektets verksamhet begränsas i enlighet med 27 §.

Finansinspektionen kan återkalla ett tillsynsobjekts verksamhetstillstånd eller framställa att det återkallas också om

1) det i tillsynsobjektets verksamhet har skett väsentliga överträdelser av bestämmelser som gäller finansmarknaden eller av föreskrifter som en myndighet har meddelat eller fastställt med stöd av dem, tillståndsvillkor eller på bestämmelserna om finansmarknaden baserade föreskrifter som gäller tillsynsobjektets verksamhet,

2) tillsynsobjektet har inställt sin verksamhet för mer än sex månader eller försatts i likvidation,

3) tillsynsobjektets verksamhet inte har inletts inom 12 månader efter det att verksamhetstillståndet beviljades,

4) väsentligt oriktiga eller bristfälliga upplysningar om omständigheter som är relevanta för regleringen eller tillsynen lämnades när verksamhetstillståndet söktes.

Finansinspektionen ska innan den fattar beslut enligt 1 mom. och 2 mom. 1 punkten bereda tillsynsobjektet en skälig tid för att avhjälpa bristen om det inte med tanke på de målsättningar för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 § är nödvändigt att återkalla verksamhetstillståndet omedelbart.

Finansinspektionen ska återkalla ett verksamhetstillstånd som den på ansökan har beviljat ett försäkringsbolag, ett utländskt försäkringsbolags i Finlands etablerade filial, ett värdepappersföretag, ett utländskt värdepappersföretags i Finlands etablerade filial, ett fondbolag, ett utländskt fondbolags i Finland etablerade filial eller ett förvaringsinstitut, om tillsynsobjektet inte längre bedriver tillståndspliktig verksamhet och på den grunden har ansökt om återkallande av verksamhetstillståndet. I lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), i sparbankslagen (1502/2001), i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt i lagen om utländska kre-

ditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland föreskrivs om återkallande av verksamhetstillstånd för tillsynsobjekt som bedriver kreditinstitutsverksamhet på ansökan av tillsynsobjektet.

Finansinspektionen ska återkalla ett verksamhetstillstånd som den beviljat ett tillsynsobjekt om detta har försatts i konkurs eller likvidation genom registermyndighetens eller en domstols lagakraftvunna beslut eller om likvidatorerna har gett slutredovisning om likvidationen.

När Finansinspektionen återkallar verksamhetstillståndet för ett tillsynsobjekt som har verksamhet också i någon annan EES-stat ska den underrätta tillsynsmyndigheten i värdstaten om sitt beslut.

I 61 § föreskrivs om förbud mot utländska EES-filialers verksamhet och i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland om återkallande av verksamhetsrättigheterna för sådana kreditinstituts representationer som har fått koncession i en annan stat än en EES-stat.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallande av verksamhetstillstånd tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet. Vad som ovan i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallande av verksamhetstillstånd tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

27 §

Begränsning av verksamheten

Finansinspektionen kan för viss tid begränsa ett tillsynsobjekts tillståndsenliga verksamhet och, om ett missförhållande inte har avhjälpts inom utsatt tid, ändra tillståndsvillkoren så att verksamheten varaktigt begränsas. En förutsättning för begränsning av verksamheten är att de förutsättningar för återkallande av verksamhetstillståndet som föreskrivs i 26 § 1 mom. är uppfyllda eller att det i tillsynsobjektets verksamhet har konstaterats förekomma oskicklighet eller oförsiktighet och det är uppenbart att fortsatt verksamhet skulle allvarligt äventyra de målsättningar för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §. Ett tillsynsobjekts utländska filials verksamhet kan dessutom begränsas eller filialen förbjudas att fortsätta med sin verksamhet om tillsynsobjektet har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter i värdstaten.

På beslut enligt denna paragraf tillämpas 26 § 3 och 6 mom.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet. I lagen om försäkringsförmedling föreskrivs om förbud mot försäkringsförmedling.

I 61 § föreskrivs om begränsning av utländska EES-filialers verksamhet.

Särskilda bestämmelser gäller om förbud mot avyttring och pantsättning av försäkringsbolags, utländska försäkringsbolags, försäkringsföreningars, pensionsstiftelsers och försäkringskassors egendom och om förbud att betala försäkringars återköpsvärde till försäkringstagare.

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet för viss tid

Finansinspektionen kan för högst fem år förbjuda en person att vara medlem eller ersättare i styrelsen för ett auktoriserat tillsynsobjekt eller verkställande direktör eller dennes ställföreträdare i ett sådant tillsynsobjekt eller att i övrigt höra till den högsta ledningen, om

1) personen vid skötseln av sina uppgifter har visat uppenbar oskicklighet eller oförsiktighet och om det är uppenbart att detta kan allvarligt äventyra de målsättningar för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §, eller om

2) personen inte uppfyller de krav i fråga om yrkesskicklighet och tillförlitlighet som särskilt föreskrivs i lag.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om auktoriserade tillsynsobjekt gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags, försäkringsföreningars samt finans- och försäkringskonglomerats holdingföretag. Vad som i

1 mom. föreskrivs om verkställande direktör och dennes ställföreträdare gäller på motsvarande sätt en pensionsstiftelses ombudsman och dennes ställföreträdare.

29 §

Tillsättning av ombud

Finansinspektionen kan tillsätta ombud för att övervaka auktoriserade tillsynsobjekts verksamhet, om det vid skötseln av den har förekommit oskicklighet, oförsiktighet eller missbruk eller om någon annan särskild orsak förutsätter det. Finansinspektionen fastställer ett arvode som ska betalas till ombudet av tillsynsobjektets medel. Arvodet bör svara mot den allmänna arvodesnivån inom branschen. Om arvodet inte kan indrivas hos tillsynsobjektet ska det betalas av Finansinspektionen.

Om ett tillsynsobjekt har försatts i likvidation eller konkurs kan Finansinspektionen tillsätta ett ombud också för att övervaka realiseringen av tillsynsobjektets egendom.

Ombudet har i sitt uppdrag de befogenheter som nämns i 18, 19, 23 och 32 §. Ombudet handlar under straffrättsligt tjänsteansvar vid skötseln av sina lagstadgade offentligrättsliga förvaltningsuppgifter. På skada som ombudet har orsakat vid skötseln av uppgifterna tillämpas skadeståndslagen (412/1974).

Ombudet ska ha i förhållande till uppdragets art och omfattning tillräcklig kännedom om finanssektorn och rättsliga frågor. I fråga om ombudets oberoende ställning tillämpas 15 §.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om auktoriserade tillsynsobjekt gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt de i 11 § 2 mom. i lagen om placeringsfonden avsedda filialer som bedriver förvaringsinstitutsverksamhet.

30 §

Begränsning av utdelning

Om Finansinspektionen anser att ett auktoriserat tillsynsobjekt inte har upptagit sina tillgångar till rätt värde i sitt bokslut eller att bokslutet annars inte ger en rättvisande bild av dess ekonomiska ställning, kan Finansinspektionen begränsa användningen av tillsynsobjektets utdelningsbara tillgångar för andra ändamål än för att öka kapitaltäckningen samt begränsa annan utdelning av tillgångar till aktie- eller andelsägare, under förutsättning att utdelningen kan allvarligt äventyra de målsättningar för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §.

31 §

Revisorernas anmälningsskyldighet

Ett auktoriserat tillsynsobjekts revisorer ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om sådana omständigheter eller beslut i fråga om tillsynsobjektet som de i sitt uppdrag har fått kännedom om och som kan anses

1) väsentligt strida mot bestämmelser som gäller tillsynsobjektet eller dess verksamhet eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dem och som reglerar villkoren för verksamhetstillståndet eller verksamheten,

2) äventyra tillsynsobjektets fortsatta verksamhet, eller

3) leda till något annat i revisionsberättelsen än ett i revisionslagen (459/2007) avsett uttalande som lämnas utan reservation eller till ett påpekande som avses i 15 § 4 mom. i revisionslagen.

Ett auktoriserat tillsynsobjekts revisorer ska också till Finansinspektionen anmäla sådana i 1 mom. nämnda omständigheter eller beslut som de får kännedom om i sitt uppdrag i en sammanslutning som hör till samma konsolideringsgrupp som tillsynsobjektet eller i en sammanslutning som har sådant bestämmande inflytande i tillsynsobjektet som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen eller vari tillsynsobjektet har sådant bestämmande inflytande som avses ovan.

En revisor som har handlat i god tro blir inte ansvarig för ekonomisk skada som eventuellt orsakas av åtgärder som avses i denna paragraf.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om auktoriserade tillsynsobjekt tillämpas dessut-

om på försäkringsföreningar, pensionsstiftelser och försäkringskassor samt på pensionsanstalten för lantbruksföretagare och på sjömanspensionskassan.

32 §

Sammankallnings- och närvarorätt

En företrädare för Finansinspektionen har rätt att närvara när ett auktoriserat tillsynsobjekt håller sina besluts- och förvaltningsorgans möten samt rätt att vid behov sammankalla möten. Företrädaren har rätt att yttra sig på mötena och att få de anmärkningar som den anser vara befogade förda till protokollet.

Vad som föreskrivs i 1 mom. om auktoriserade tillsynsobjekt gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser, försäkringskassor och arbetslöshetskassor.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska tillämpas också på fondandelsägarstämma och representantskap enligt lagen om placeringsfonder.

Allmänna befogenheter

33 §

Verkställighetsförbud och rättelseuppmaning

Finansinspektionen kan förbjuda verkställigheten av tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers beslut och av åtgärder som tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer har planerat eller ålägga tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer att upphöra med ett förfarande, om ett beslut eller en åtgärd strider mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dem eller mot tillståndsvillkor eller mot sådana föreskrifter om tillsynsobjektets verksamhet som är baserade på bestämmelserna om finansmarknaden. I samband med sitt förbud ska Finansinspektionen ge tillsynsobjektet eller finansmarknadsaktören tillfälle att inom en skälig tid rätta sitt förfarande, om detta inte allvarligt äventyrar de i 1 § angivna målsättningarna för tillsynen över finansmarknaden.

Om ett tillsynsobjekt eller någon annan finansmarknadsaktör har verkställt ett beslut som avses i 1 mom. eller andra sådana åtgärder eller förfaranden som avses i 1 mom. kan Finansinspektionen ålägga tillsynsobjektet att återkalla verkställigheten, åtgärden eller förfarandet eller att vidta rättelseåtgärder. Om Finansinspektionens beslut enligt detta moment har en avsevärd inverkan på ett tillsynsobjekts avtalsparts eller en annan utomstående persons ställning, är en förutsättning för tillämpning av detta moment att verkställigheten av beslutet, åtgärden eller förfarandet kan allvarligt äventyra de målsättningar för tillsynen över finansmarknaden som anges i 1 §. Vad som i denna paragraf föreskrivs om tillsynsobjekts beslut ska på motsvarande sätt tillämpas på beslut av fondandelsägarstämma och representantskap enligt lagen om placeringsfonder.

På utländska EES-filialer ska istället för denna paragraf tillämpas 61 §.

34 §

Anlitande av utomstående sakkunniga

Finansinspektionen kan för en utredning som är nödvändig för tillsynen över ett tillsynsobjekt eller någon annan på finansmarknaden verksam sammanslutning eller stiftelse och som kräver särskild sakkunskap anlita en revisor eller en annan utomstående sakkunnig. Denne handlar under straffrättsligt tjänsteansvar och har de befogenheter som nämns i 18, 23 och 24 § vid skötseln av sina offentligrättsliga förvaltningsuppgifter enligt denna lag. På skada som orsakats vid skötseln av sakkunniguppdrag tillämpas skadeståndslagen (412/1974).

Den sakkunnige ska ha i förhållande till uppdragets art och omfattning tillräcklig kännedom om finanssektorn samt om bokföring och rättsliga frågor. I fråga om den sakkunniges oberoende ställning tillämpas 15 §.

Finansinspektionen kan bestämma att arvodet till den sakkunnige ska betalas av ett tillsynsobjekts eller en annan på finansmarknaden verksam sammanslutnings eller stiftelses medel, om det finns någon särskild med tillsynsobjektets eller en annan på finansmarknaden verksam sammanslutnings eller

stiftelses verksamhet sammanhängande orsak till att anlita en sakkunnig. Arvodet bör svara mot den allmänna arvodesnivån inom branschen. Om arvodet inte kan tas ut hos tillsynsobjektet, sammanslutningen eller stiftelsen ska det betalas av Finansinspektionen.

35 §

Utfärdande av föreskrifter om registrering av transaktioner

Finansinspektionen kan för ett tillsynsobjekt och för sådana finansiella institut och företag inom försäkringsbranschen som hör till samma koncern som tillsynsobjektet utfärda för tillsynen nödvändiga tekniska föreskrifter om löpande bokföring av transaktioner samt om bokföring av åtaganden utanför balansräkningen, med avvikelse från 2 kap. 4—10 § i bokföringslagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av dem.

Särskilda befogenheter i anslutning till tillsynen över värdepappersmarknaden

36 §

Yppandeförbud

Finansinspektionen kan förbjuda en person som är närvarande vid Finansinspektionens inspektion eller som Finansinspektionen har begärt uppgifter eller utredningar av i ett ärende som kan leda till undersökning av ett brott eller en förseelse, att yppa information och rapporter om inspektionen till den som undersökningen avser eller till någon annan. Förbudet ska ges skriftligen. På förutsättningarna för och giltigheten av ett sådant förbud tillämpas 48 § i förundersökningslagen (449/1987). Förbudet gäller oberoende av ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten bestämmer annorlunda eller annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som bryter mot förbud som avses in 1 mom. ska dömas till straff enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

37 §

Tillsyn över att internationella redovisningsstandarder iakttas

Finansinspektionen övervakar att bokföringsskyldiga som enligt bokföringslagen eller någon annan lag är skyldiga att i sitt bokslut tillämpa de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. i bokföringslagen *(IFRS-bokföringsskyldig)* iakttar de nämnda standarderna. Vad som i denna paragraf föreskrivs om IFRS-bokföringsskyldiga tillämpas också på andra bokföringsskyldiga enligt 5 § 2 punkten. Vad som i denna paragraf föreskrivs om bokslut gäller även verksamhetsberättelser, bokslutskommunikéer, delårsrapporter och årsrapporter.

Om en IFRS-bokföringsskyldig enligt Finansinspektionens uppfattning har upprättat sitt bokslut felaktigt kan Finansinspektionen uppmana den IFRS-bokföringsskyldige att rätta felet *(rättelseuppmaning)*. Av rättelseuppmaningen ska framgå att den IFRS-bokföringsskyldige så som föreskrivs i 3 mom. kan be bokföringsnämnden om ett utlåtande.

Om den IFRS-bokföringsskyldige anser att den i det ärende som rättelseuppmaningen gäller inte har handlat i strid med de bestämmelser som ska tillämpas i ärendet, kan den IFRS-bokföringsskyldige inom en månad efter att ha fått del av rättelseuppmaningen begära ett utlåtande i ärendet av bokföringsnämnden.

Finansinspektionen kan verkställa rättelseuppmaningen genom att ålägga den IFRS-bokföringsskyldige att iaktta rättelseuppmaningen vid vite enligt 48 §. Finansinspektionen får inte fatta beslut som avses ovan i detta moment innan det utlåtande som avses i 3 mom. har givits eller, om den bokföringsskyldige inte begär ett utlåtande, innan den tidsfrist som avses i 3 mom. har gått ut. Finansinspektionen kan emellertid fatta beslutet utan hinder av vad som föreskrivs ovan om utlåtandet inte har givits inom fyra månader efter att rättelseuppmaningen delgavs den IFRS-bokföringsskyldige.

Finansinspektionen kan meddela den IFRS-bokföringsskyldige de föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna paragraf och

som gäller regelbundet inlämnande av bokslut och därtill anslutna handlingar till Finansinspektionen.

Vad som i 18 och 23 § föreskrivs om rätten att få uppgifter och inspektera andra finansmarknadsaktörer än tillsynsobjekt tillämpas också på den IFRS-bokföringsskyldiges dotterföretag. Vad som föreskrivs i 23 § 2 mom. tillämpas också på företag som på uppdrag av den IFRS-bokföringsskyldige eller dess dotterföretag sköter uppgifter som gäller deras bokföring.

4 kap.

Administrativa påföljder

38 §

Vite

Om ett tillsynsobjekt eller någon annan finansmarknadsaktör försummar att i sin verksamhet följa bestämmelserna om finansmarknaden eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem eller ett verkställighetsförbud som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av 33 § eller något annat förordnande eller förbud som Finansinspektionen har utfärdat med stöd av lag eller villkoren i sitt verksamhetstillstånd eller på bestämmelserna om finansmarknaden baserade föreskrifter om sin verksamhet, kan Finansinspektionen vid vite ålägga tillsynsobjektet eller finansmarknadsaktören att fullgöra sin skyldighet, om försummelsen inte är obetydlig. Vad som föreskrivs i detta moment tillämpas dessutom på andra företag som hör till ett konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och som försummar att iaktta sina skyldigheter enligt den nämnda lagen eller enligt föreskrifter som har utfärdats med stöd av den..

Finansinspektionen kan vid vite ålägga en aktör som avses i 18, 19 och 21—24 § att uppfylla sin informationsskyldighet enligt den nämnda paragrafen, om försummelsen inte är obetydlig.

En fysisk persons informationsskyldighet enligt denna lag får inte förenas med vite då det finns anledning att misstänka personen för brott och informationen har samband med det ärende som brottsmisstanken hänför till, och inte heller för uppfyllande av en skyldighet enligt 22 §.

Vitet döms ut av Finansinspektionen om inte något annat föreskrivs i annan lag. På föreläggande och utdömande av vite tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

39 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen kan ålägga den att betala ordningsavgift som

1) försummar rapporteringsskyldigheten enligt 4 kap. 18 § i värdepappersmarknadslagen,

2) försummar eller bryter mot anmälningsskyldigheten eller registreringsskyldigheten enligt 5 kap. 4, 5 a och 6—11 § i värdepappersmarknadslagen eller 99 eller 100 § i lagen om placeringsfonder,

3) bryter mot placeringsbegränsningarna enligt 11 kap. i lagen om placeringsfonder eller enligt en placeringsfonds stadgar, eller som

4) försummar att offentliggöra en årlig sammanställning enligt 2 kap. 10 c § i värdepappersmarknadslagen.

Hos en juridisk person kan tas ut minst 500 och högst 10 000 euro i ordningsavgift. Hos en fysisk person kan tas ut minst 50 och högst 1 000 euro i ordningsavgift. Ordningsavgiften ska betalas till staten.

40 §

Offentlig anmärkning

Finansinspektionen kan tilldela tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer offentlig anmärkning, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om finansmarknaden eller mot föreskrifter som har utfärdats med stöd av dem. Tillsynsobjekt som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot villkoren i sitt verksamhetstillstånd eller sina stadgar kan tilldelas offentlig anmärkning också i det fall att ärendet som helhet betraktat inte föranleder strängare åtgärder.

Offentlig anmärkning kan även tilldelas andra som på något annat sätt än enligt 51 kap. i strafflagen underlåter att iaktta eller bryter mot vad som i värdepappersmarknadslagen eller med stöd av den föreskrivs om

1) marknadsmissbruk,

2) offentliggörande av information som påverkar värdet på värdepapper som är föremål för offentlig eller motsvarande handel i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för vilka en ansökan om upptagande till sådan handel har lämnats in,

3) offentliggörande av information som påverkar värdet på värdepapper som är föremål för multilateral handel på en mäklarlista,

4) informationsskyldighet som gäller erbjudande eller upptagande av värdepapper till handel enligt 2 punkten, eller om

5) offentliga uppköpserbjudanden och köpeanbud eller skyldighet att ge anbud.

Offentlig anmärkning kan tilldelas också en person som avses i 3 mom. och underlåter att iaktta eller bryter mot förordningar som Europeiska gemenskapernas kommission har antagit för genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71 EG om de prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

En fysisk person kan tilldelas offentlig anmärkning om denne förfar i strid med bestämmelser eller föreskrifter som är personligen förpliktande.

En offentlig anmärkning offentliggörs på det sätt som Finansinspektionen beslutar. Om det är fråga om ett smärre fel eller en smärre försummelse kan Finansinspektionen besluta att anmärkningen inte ska offentligöras.

Offentlig anmärkning kan inte tilldelas om tillsynsobjektet eller en annan person so avses i 3 mom. omedelbart efter att ha upptäckt felet självmant har vidtagit rättelseåtgärder, utom i det fall att det är fråga om allvarliga och upprepade fel eller försummelser.

Av informationen om en offentlig anmärkning ska framgå om beslutet om anmärkningen har vunnit laga kraft. Om besvärsinstansen upphäver beslutet ska Finansinspektionen informera om besvärsinstansens beslut på motsvarande sätt som den har informerat om den offentliga anmärkningen.

Vad som föreskrivs i denna paragraf påverkar inte Finansinspektionens skyldighet att producera och distribuera information om sin verksamhet i enlighet med vad som särskilt föreskrivs om saken.

41 §

Offentlig varning

Finansinspektionen kan tilldela aktörer som nämns i 40 § offentlig varning om förfarandet eller försummelserna enligt den nämnda paragrafen är fortgående eller upprepade eller annars så klandervärda att offentlig anmärkning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd. På offentlig varning ska i övrigt tillämpas vad som i 40 § föreskrivs om offentlig anmärkning.

42 §

Påföljdsavgift

Finansinspektionen kan ålägga tillsynsobjekt och andra juridiska personer som är verksamma på finansmarknaden och som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) på något annat sätt än enligt 51 § i strafflagen eller 8 kap. i värdepappersmarknadslagen underlåter att iaktta eller bryter mot 1 kap. 2 b § eller 2 eller 6 kap. i värdepappersmarknadslagen eller underlåter att iaktta eller bryter mot föreskrifter som med stöd av dem har utfärdats om marknadsföring, emission och erbjudande av värdepapper samt om informationsskyldighet, offentliga köpeanbud eller skyldighet att ge anbud,

2) på något annat sätt än enligt 51 kap. i strafflagen underlåter att iaktta eller bryter mot bestämmelserna i 5 kap. 2 eller 12 § i värdepappersmarknadslagen eller föreskrifter som utfärdats med stöd av 15 §, eller som

3) på något annat sätt än enligt 51 kap. i strafflagen underlåter att iaktta eller bryter mot förordningar som Europeiska gemenskapernas kommission har antagit om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG,

att utöver offentlig varning betala påföljdsavgift, om förfarandet eller försummelserna är fortlöpande, upprepade eller planmässiga

eller annars så klandervärda att varning inte ensam kan anses vara en tillräcklig påföljd, och gärningen eller försummelserna bedömda som en helhet inte föranleder strängare åtgärder.

Påföljdsavgift kan påföras också andra som på något annat sätt än enligt 51 kap. i strafflagen underlåter att iaktta eller bryter mot de bestämmelser i värdepappersmarknadslagen som nämns i 1 mom. eller mot föreskrifter som med stöd av dem har utfärdats om

1) utnyttjande av insiderinformation eller om kursmanipulation,

2) offentliggörande av information som påverkar värdet på värdepapper som är föremål för offentlig eller motsvarande handel i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för vilka en ansökan om upptagande till sådan handel har lämnats in,

3) offentliggörande av information som påverkar värdet på värdepapper som är föremål för multilateral handel på en mäklarlista,

4) informationsskyldighet som gäller erbjudande eller upptagande av värdepapper till sådan handel som avses i 2 punkten, eller om

5) offentliga uppköpserbjudanden och köpeanbud eller skyldighet att ge anbud.

Påföljdsavgift kan påföras också den som enligt 2 mom. underlåter att iaktta eller bryter mot förordningar som Europeiska gemenskapernas kommission har antagit för genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG om de projekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

43 §

Övriga förutsättningar för påföljdsavgift

Påföljdsavgift kan inte påföras om ett ärende som gäller samma förseelse är föremål för förundersökning eller åtalsprövning eller vid en domstol behandlas som brottmål.

När påföljdsavgift påförs ska beaktas förfarandets art, omfattning och planmässighet, den vinning som eftersträvats genom förfarandet och den skada som det åsamkat. Hos en juridisk person kan tas ut minst 500 och högst 20 0000 euro i påföljdsavgift, dock högst 10 % av den juridiska personens omsättning för den räkenskapsperiod som föregick påförandet av påföljdsavgiften. Hos en fysisk person kan tas ut minst 100 och högst 10 000 euro i påföljdsavgift.

Påföljdsavgift ska betalas till staten.

44 §

Verkställighet och återbetalning av ordningsavgifter och påföljdsavgifter

Rättsregistercentralen sköter verkställigheten av ordningsavgifter och påföljdsavgifter. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om verkställigheten.

Rättsregistercentralen återbetalar på ansökan en redan betald påföljdsavgift, om den som har påförts påföljdsavgiften för samma gärning döms till straff enligt 51 kap. 1—5 § i strafflagen.

5 kap.

Tillsyn över kundskydd

45 §

Tillämpningsområdet för bestämmelserna om tillsyn över kundskydd

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på tillsyn över efterlevanden av de bestämmelser om marknadsföring, användning av avtalsvillkor och information till kunder som föreskrivs i

1) 125 och 126 § i kreditinstitutslagen,

2) 16 a § i lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland,

3) 31 kap. 1—3 § i försäkringsbolagslagen,

4) 12 kap. 2 § i lagen om försäkringsföreningar,

5) 60 § i lagen om utländska försäkringsbolag,

6) 3 och 4 kap. i lagen om försäkringsförmedling,

7) 3 kap. 36 §, 3 a kap 10 § och 4 kap. 1 och 2 §. i värdepappersmarknadslagen

8) 13 kap. 128—132 § i lagen om placeringsfonder

Om tillsyn över bestämmelserna om marknadsföring av värdepapper och derivativavtal föreskrivs i värdepappersmarknadslagen.

46 §

Myndigheternas befogenheter

Finansinspektionen övervakar i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel efterlevnaden av de bestämmelser som nämns i 45 §.

Finansinspektionen och konsumentombudsmannen ska på ett ändamålsenligt sätt samarbeta sinsemellan.

47 §

Konsumentombudsmannens utlåtande

När Finansinspektionen märker att ett tillsynsobjekt, en utländsk EES-filial eller någon annan finansmarknadsaktör som avses i 45 § vid tillämpningen av de bestämmelser som nämns i den nämnda paragrafen handlar i strid med konsumentskyddslagen (38/1978) ska den be konsumentombudsmannen ge ett utlåtande i ärendet.

48 §

Verksamhetsförbud

Finansinspektionen kan om det med hänsyn till kundskyddet eller placerarskyddet är nödvändigt förbjuda tillsynsobjekt, ESS-filialer och andra finansmarknadsaktörer att fortsätta handla på ett sätt som strider mot de bestämmelser som nämns i 45 § eller mot sådana föreskrifter som är baserade på bestämmelserna om finansmarknaden att upprepa sådant eller därmed jämförbart förfarande.

Finansinspektionen kan utfärda förbud som avses i 1 mom. också interimistiskt, varvid förbudet gäller tills saken har avgjorts slutligt.

Finansinspektionen kan förena sitt förbud med vite. Vitet döms ut av marknadsdomstolen.

Beslut som Finansinspektionen meddelar enligt 1 och 2 mom. får inte överklagas genom besvär.

49 §

Att föra ärenden till marknadsdomstolen

Tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer kan föra Finansinspektionens beslut enligt 48 § 1 mom. till marknadsdomstolen för behandling inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. Annars blir beslutet bestående.

6 kap.

Tillsyn över utländska tillsynsobjekts filialer i Finland och samarbete med utländska tillsynsmyndigheter

50 §

Allmän samarbetsförpliktelse och verksamheten som kontaktmyndighet för tillsynen över värdepappersmarknaden

Finansinspektionen ska samarbeta med utländska EES-tillsynsmyndigheter.

Finansinspektionen är en kontaktpunkt enligt artikel 56.1 tredje stycket i Europarlamentets och rådets direktiv i 2004/39/EG om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG.

51 §

Särskilt samarbete för att förhindra marknadsmissbruk

Finansinspektionen ska, när den får kännedom om och misstänker marknadsmissbruk,

underrätta tillsynsmyndigheten i den EES-stat där verksamheten bedrivs eller där de finansiella instrument som påverkas av verksamheten är föremål för handel som motsvarar offentlig handel eller har ansökts bli föremål för sådan handel.

Finansinspektionen ska på begäran av utländska EES-tillsynsmyndigheter undersöka marknadsmissbruk. Anställda hos den myndighet som framställt begäran har rätt att delta i undersökningen.

52 §

Utbyte av information

Finansinspektionen ska förse utländska EES-tillsynsmyndigheter med all den för tillsynen relevanta information som den har i sin besittning och som är ägnad att underlätta dessa myndigheters tillsyn, minst i den omfattning som förutsätts i de direktiv som gäller tillsynsobjektet i fråga, och i motsvarande omfattning information som är relevant för försäkringsbolags verksamhetsförutsättningar. I 60 § föreskrivs om informationsutbyte i samband med grupptillsyn.

53 §

Vägran att delta i tillsynssamarbete

Finansinspektionen får vägra samarbeta med en utländsk EES-tillsynsmyndighet endast om

1) samarbetet skulle äventyra Finlands självbestämmanderätt, säkerhet eller allmänna ordning,

2) begäran om samarbete gäller en part i en rättegång om det ärende som begäran avser och rättegången redan har inletts i Finland,

3) i Finland har givits ett lagakraftvunnet beslut som gäller den person och den gärning som samarbetsbegäran avser.

Finansinspektionen ska underrätta den myndighet som har framställt samarbetsbegäran om vägran att samarbeta och om dess grunder.

54 §

Samarbete med andra än EES-staters tillsynsmyndigheter

Finansinspektionen ska i ändamålsenlig omfattning samarbete med de tillsynsmyndigheter som motsvarar Finansinspektionen i andra än EES-stater och som utövar tillsyn över företag som har etablerat eller planerar att etablera filialer i Finland eller i stater där tillsynsobjekt har etablerat eller planerar att etablera filialer eller där värdepapper som har emitterats av finländska företag är föremål för handel som motsvarar offentlig eller multilateral handel eller värdepapper som har emitterats av företag som står under myndighetens tillsyn är föremål för offentlig eller multilateral handel i Finland.

I försäkringsbolagslagen och lagen om utländska försäkringsbolag föreskrivs om samarbete med den myndighet som svarar för försäkringsinspektionen i Schweiz.

Samarbete med värdstatens tillsynsmyndighet

55 §

Anmälningsskyldighet för filialetablering och tillhandahållande av tjänster till värdstaten

I kreditinstitutslagen, lagen om värdepappersföretag, lagen om placeringsfonder och försäkringsbolagslagen föreskrivs om Finansinspektionens skyldighet att informera värdstatens tillsynsmyndighet om att ett tillsynsobjekt har etablerat en filial i värdstaten och om att tjänster tillhandahålls i värdstaten utan filialetablering.

I lagen om pensionsstiftelser, lagen om försäkringskassor och lagen om försäkringsförmedling föreskrivs om tillhandahållande av tilläggspensioner i en annan EES-stat.

56 §

Inspektion av finländska tillsynsobjekts filialer i andra EES-stater

I fråga om Finansinspektionens rätt att inspektera finländska tillsynsobjekts filialer i

andra EES-stater tillämpas 23 §. Innan Finansinspektionen inspekterar en filial ska den underrätta värdstatens tillsynsmyndighet om saken.

57 §

Tillsyn över att värdstatens lagstiftning iaktas

När värdstatens tillsynsmyndighet har meddelat att ett finländskt tillsynsobjekt eller en annan finansmarknadsaktör inte följer värdstatens lagstiftning i sin verksamhet när det tillhandahåller tjänster i värdstaten, ska Finansinspektionen vidta åtgärder enligt 3 och 4 kap. för att säkerställa att verksamhet som strider mot bestämmelserna avslutas. Finansinspektionen ska underrätta värdstatens tillsynsmyndighet om vilka åtgärder den har vidtagit.

58 §

Samarbete vid återkallande av verksamhetstillstånd och begränsning av verksamheten, överlåtelse av försäkringsbestånd, försättande i konkurs eller likvidation och utfärdande av pantsättnings- och avyttringsförbud

Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrätta värdstatens tillsynsmyndighet om beslut att inleda konkurs- eller likvidationsförfarande mot ett tillsynsobjekt som är etablerat i en annan EES-stat eller tillhandahåller tjänster där samt om beslut att återkalla verksamhetstillstånd eller begränsa verksamheten och likaså om utfärdande av pantsättnings- och avyttringsförbud.

Finansinspektionen ska i tillräcklig utsträckning samarbeta med värdstatens tillsynsmyndigheter och övriga myndigheter samt med förvaltarna i värdstaten.

Finansinspektionen ska omedelbart underrätta tillsynsmyndigheterna i de övriga EES-stater där ett kreditinstitut, ett värdepappersföretag, ett fondbolag eller försäkringsbolag från en stat utanför EES har etablerat filial eller tillhandahåller tjänster om beslut att försätta ett sådant företag i konkurs och om konkursens verkningar samt om beslut att återkalla verksamhetstillstånd för sådana företags filialer i Finland.

Ett sådant meddelande som avses i detta beslut ska, om det gäller ett försäkringsbolag, riktas till de för försäkringsinspektionen ansvariga myndigheterna i samtliga EES-stater.

I försäkringsbolagslagen föreskrivs om samarbete med värdstatens myndigheter vid överlåtelse av försäkringsbestånd och utfärdande av pantsättnings- och avyttringsförbud.

Tillsyn över utländska EES-filialer och samarbete med hemstatens tillsynsmyndighet

59 §

Anmälan till hemstatens tillsynsmyndighet om villkoren för en utländsk EES-filials verksamhet

Finansinspektionen ska inom två månader efter att den av en filial eller utländsk EES-tillsynsmyndighet informerats om att en utländsk EES-filial inlett sin verksamhet i Finland eller att det skett betydande ändringar i filialens verksamhet, informera den utländska EES-filialen, eller om det är fråga om ett utländskt EES-försäkringsbolag, den myndighet som svarar för tillsynen över filialen om de krav som gäller filialens verksamhet och tillsynen över den samt om de i allmänt intresse uppställda villkor som det utländska EES-tillsynsobjektet ska iaktta i sin verksamhet i Finland. Vad som föreskrivs i detta moment ska inte tillämpas på utländska värdepappersföretags filialetableringar i Finland. På inledande av tilläggspensionsverksamhet i Finland tillämpas lagen om utländska försäkringsbolag.

Vad som föreskrivs i denna paragraf ska också tillämpas då ett fondbolag som är auktoriserat i en annan EES-stat tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial.

60 §

Inspektion av och information till utländska EES-tillsynsobjekt

Hemstatens tillsynsmyndighet kan inom ramen för sin behörighet själv eller genom en

representant inspektera utländska EES-filialers verksamhet i den omfattning som är nödvändig med tanke på tillsynen över utländska EES-tillsynsobjekt. Hemstatens tillsynsmyndighet ska före inspektionen informera Finansinspektionen om saken. Finansinspektionen har rätt att delta i inspektionen.

Finansinspektionen kan på begäran av hemstatens tillsynsmyndighet inspektera en utländsk EES-filials verksamhet. På Finansinspektionens rätt att få information och inspektera tillsynsobjekt enligt detta moment tillämpas vad som i 3 kap. föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få information om och inspektera tillsynsobjekt.

Finansinspektionen har rätt att för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag och andra lagar få uppgifter från utländska EES-filialer och inspektera dem samt att vid inspektionen anlita utomstående sakkunniga i enlighet med 3 kap.

Finansinspektionen har rätt att för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag och andra lagar få information från utländska tillsynsobjekt som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial.

61 §

Anmälan om åtgärder som avser utländska EES-filialer och reglerade marknader som står under en annan EES-stats tillsyn samt begränsning av och förbud mot sådana filialers verksamhet

Om en utländsk EES-filial underlåter att iaktta sina skyldigheter enligt finsk lagstiftning om finansmarknaden eller enligt föreskrifter och bestämmelser som har utfärdats med stöd därav, kan Finansinspektionen uppmana filialen att uppfylla sina skyldigheter inom utsatt tid eller förbjuda ett förfarande som strider mot föreskrifterna eller bestämmelserna.

Om en uppmaning eller ett förbud enligt 1 mom. inte iakttas ska Finansinspektionen informera tillsynsmyndigheten i tillsynsobjektets hemstat om saken.

Om det visar sig att hemstatens tillsynsmyndighets åtgärder är otillräckliga och filialen fortsätter handla i strid med bestämmelser och föreskrifter som avses i 1 mom. kan Finansinspektionen efter att ha informerat tillsynsmyndigheten i tillsynsobjektets hemstat om saken ge filialen en offentlig anmärkning enligt 40 § eller en offentlig varning enligt 41 § eller vid vite enligt 38 eller 48 § förbjuda filialen att fortsätta bestämmelserna och föreskrifterna eller förbjuda filialens verksamhet helt eller delvis. Dessutom kan Finansinspektionen vid vite förbjuda en filial som bedriver försäkringsverksamhet att avyttra eller pantsätta tillsynsobjektets egendom i Finland och förbjuda bolaget att betala försäkringars återköpsvärde till försäkringstagarna, till dess att saken har rättats till.

Finansinspektionen ska informera utländska EES-tillsynsmyndigheter och vid behov Europeiska kommissionen om de åtgärder som den har vidtagit för att avsluta verksamhet som strider mot föreskrifter och bestämmelser enligt 1 mom.

Utan hinder av vad som föreskrivs i 3 mom. kan Finansinspektionen vidta sådana åtgärder som nämns i 3 mom. omedelbart, om

1) en filial försummar att iaktta sådana bestämmelser om finansmarknaden som gäller den eller med stöd av bestämmelserna meddelade föreskrifter eller på dem baserade stadgar som gäller filialens verksamhet och om det med hänsyn till allmänt intresse är nödvändigt att vidta åtgärder, eller om

2) filialen försummar att iaktta sådana bestämmelser som gäller den eller med stöd av bestämmelserna meddelade föreskrifter eller på dem baserade stadgar som gäller filialens verksamhet, vilkas efterlevnad Finansinspektionen utövar tillsyn över med stöd av någon annan lag.

Om en filials verksamhet äventyrar försäkrade förmåner eller insättares eller övriga borgenärers ställning kan Finansinspektionen vidta åtgärder enligt 3 mom. utan att göra sådan anmälan som avses i momentet.

Vad som föreskrivs ovan i denna lag ska tillämpas i tillämpliga delar också på utländska EES-tillsynsobjekt som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial samt på utländska fondföretag som marknadsför sina fondandelar i Finland.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om utländska EES-tillsynsobjekt ska tillämpas

också på marknadsplatsoperatörer som i Finland ordnar offentlig handel som motsvarar fondbörs i enlighet med värdepappersmarknadslagen.

Samarbete vid grupptillsyn

62 §

Anmälningsskyldighet gällande tillsynsobjekts verksamhetstillstånd och ägare

I kreditinstitutslagen, lagen om värdepappersföretag, lagen om placeringsfonder och försäkringsbolagslagen föreskrivs om Finansinspektionens skyldighet att informera de utländska EES-tillsynsmyndigheter som svarar för tillsynen över ett tillsynsobjekts moderföretag och dotterföretag om att tillsynsobjektet har ansökt om och beviljats verksamhetstillstånd samt om samarbete med utländska EES-tillsynsmyndigheter.

63 §

Rätt att få information om och inspektera finländska företag i utländska EES-konglomerat

Finansinspektionen kan på begäran av en utländsk EES-tillsynsmyndighet inspektera ett finländskt företag som hör till ett utländskt EES-konglomerat. På Finansinspektionens rätt att få information och inspektera tillämpas 18 och 23 §. Finansinspektionen kan ge den tillsynsmyndighet som har bett om inspektionen tillstånd att delta i denna.

64 §

Rätt att få information om och inspektera utländska konglomeratföretag

Om Finansinspektionen har för avsikt att inspektera ett i en annan EES-stat beläget företag inom ett konglomerat för vars grupptillsyn Finansinspektionen svarar, ska den be tillsynsmyndigheten i den andra staten utföra inspektionen. Finansinspektionen har rätt att själv utföra inspektionen eller delta i den om den andra staten tillåter detta.

65 §

Informationsutbyte om tillsyn över konglomerat

Finansinspektionen ska på begäran av den utländska EES-tillsynsmyndighet som svarar för tillsynen över ett utländskt EES-konglomerat till denna överlämna all den för grupptillsynen relevanta information som den har i sin besittning.

Dessutom ska Finansinspektionen, om något annat inte har avtalats mellan de myndigheter som svarar för tillsynen över konglomeratföretagen, på eget initiativ till den EES-tillsynsmyndighet som avses i 1 mom. lämna all den för grupptillsynen relevanta information som den har i sin besittning eller, om det är Finansinspektionen som svarar för grupptillsynen, till de utländska EES-tillsynsmyndigheter som svarar för tillsynen över konglomeratföretagen.

Finansinspektionen ska utöver vad som föreskrivs om dess informationsskyldighet i annan lag utan dröjsmål underrätta de tillsynsmyndigheter som avses i 1 mom. samt de övriga myndigheter som svarar för verksamheten på finansmarknaden i deras hemstat om sådant som kan äventyra stabiliteten på finansmarknaden i dessa stater eller orsaka betydande störningar i verksamheten på dessa staters finansmarknader.

Om Finansinspektionen för sitt uppdrag behöver information om ett utländskt företag som motsvarar Finansinspektionens tillsynsobjekt och hör till ett konglomerat som står under Finansinspektionens tillsyn, ska Finansinspektionen i första hand be den myndighet som svarar för tillsynen över ett sådant företag om informationen. Om Finansinspektionen behöver sådan information om ett företag som hör till ett konglomerat som står under en annan tillsynsmyndighets tillsyn, ska Finansinspektionen i första hand be den myndighet om informationen som svarar för grupptillsynen över konglomeratet.

Tillsynsavtal

66 §

Tillsynsprotokoll

Finansinspektionen ska för sin del medverka till att principerna och förfarandena för tillsynssamarbetet enligt detta kapitel vid behov fastställs i ett skriftligt tillsynsprotokoll som undertecknas av alla de tillsynsmyndigheter som deltar i tillsynen eller grupptillsynen.

67 §

Överföring av tillsynsuppgifter

Finansinspektionen kan med hemstatens tillsynsmyndighet avtala om att Finansinspektionen sköter sådana uppgifter i anslutning till tillsynen över utländska EES-tillsynsobjekt som hör till hemstatens tillsynsmyndighets ansvar, eller med värdstatens tillsynsmyndighet avtala att denna ska utföra tillsynsrelaterade uppgifter som Finansinspektionen ansvarar för.

Finansinspektionen kan med den utländska EES-tillsynsmyndighet som svarar för grupptillsynen över ett utländskt konglomerat avtala att Finansinspektionen ska utföra sådana grupptillsynsrelaterade uppdrag som den andra EES-tillsynsmyndigheten ansvarar för eller att den utländska EES-tillsynsmyndigheten ska utföra sådana grupptillsynsrelaterade uppdrag som Finansinspektionen ansvarar för.

För mottagandet av uppgifter enligt denna paragraf kan tas ut ersättning. Ersättning ska tas ut för mottagande av uppgifter som inte är baserade på samarbetsförpliktelser Europeiska unionens lagstiftning, om inte Finansinspektionens direktion av särskilda skäl beslutar något annat. För uppdrag som utförs av en annan stats tillsynsmyndighet enligt denna paragraf kan betalas ersättning om uppdragen inte omfattas av den utländska tillsynsmyndighetens samarbetsförpliktelser.

När Finansinspektionen utför uppdrag på basis tillsynsavtal enligt denna paragraf ska på den tillämpas vad som i 18, 19 och 23—25 föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få information och inspektera samt i 38 § om att förena rätten att få information och inspektera med vite.

Finansinspektionen kan delegera beslutanderätt gällande tillsynsobjekt till en utländsk EES-tillsynsmyndighet i enlighet med kreditinstitutslagen, lagen om värdepappersföretag och lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.

7 kap.

Täckande av kostnaderna för Finansinspektionen

68 §

Åtgärdsavgifter och tillsynsavgifter

För att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet tas ut åtgärdsavgifter och tillsynsavgifter. Finansinspektionen kan dessutom ta ut ersättning för att sköta tillsynsuppdrag i enlighet med 67 § 3 mom.

I fråga om åtgärdsavgifter för Finansinspektionens tillstånd och övriga prestationer tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om avgiftsbelagda prestationer och avgifternas storlek.

Finansinspektionen kan hos en utländsk EES-tillsynsmyndighet som avses i 60 § ta ut åtgärdsavgifter i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten, om Finansinspektionen på begäran av den utländska tillsynsmyndigheten genomför tillsyns- eller inspektionsåtgärder som gäller en filial enligt den nämnda paragrafen. Finansinspektionen kan ta ut sådana åtgärdsavgifter som avses ovan också direkt hos filialer, om en utländsk EES-tillsynsmyndighet har bestämt att de ska betala avgifterna till Finansinspektionen eller om avgifterna annars kan tas ut enligt lagstiftningen i en annan EES-stat.

Särskilda bestämmelser gäller om Finansinspektionens tillsynsavgifter.

69 §

Skadeståndansvar

Finlands Bank svarar i enlighet med skadeståndslagen (412/1974) för ersättning av skador som orsakas av Finansinspektionens fel och försummelser.

Finlands Bank ska omedelbart få kompensation av staten för ersättning som den betalt med stöd av 1 mom., till den del som ersättningen överstiger det belopp som Finlands Bank i enlighet med 21 § 2 mom. i lagen om Finlands Bank kan reservera för statens behov.

70 §

Plan för täckande av finansiellt underskott

Om de belopp som tas ut i form av tillsynsavgifter och åtgärdsavgifter tillsammans med Finansinspektionens understiger 90 procent *(underskott)* av Finansinspektionens kostnader under ett kalenderår, ska Finansinspektionen samtidigt som den upprättar sin budget för följande år göra upp en plan för de åtgärder som underskottet föranleder.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information till

1) social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Statens säkerhetsfond och andra myndigheter som övervakar finansmarknaden eller svarar för dess funktion för att de ska kunna sköta sina uppgifter,

2) åklagar- och förundersökningsmyndigheter för förebyggande och utredning av brott,

3) andra myndigheter som övervakar EES-staters försäkrings- eller finansieringsverksamhet eller finansmarknad samt till andra sammanslutningar och inrättningar som enligt lag sköter uppgifter som enligt denna lag eller andra lagar hör till Finansinspektionen,

4) bokföringsnämnden i samband med det utlåtandeförfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom. i bokföringslagen i den utsträckning som ett tillsynsuppdrag enligt 24 a § kräver,

5) Centralhandelskammarens nämnd för företagsförvärv enligt 6 kap. 17 § i värdepappersmarknadslagen,

6) myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som har till uppgift att delta i likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden för tillsynsobjekt som beviljats verksamhetstillstånd eller för motsvarande utländska tillsynsobjekt,

7) myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som svarar för tillsynen över organ som deltar i likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden för tillsynsobjekt som beviljats verksamhetstillstånd eller för motsvarande utländska tillsynsobjekt,

8) myndigheter i Finland eller i andra EES-stater som svarar för tillsynen över personer som utför lagstadgad revision hos tillsynsobjekt som beviljats verksamhetstillstånd eller av motsvarande utländska tillsynsobjekt,

9) oberoende försäkringsmatematiker i EES-stater som övervakar lagligheten i försäkringsbolagens verksamhet och till organ som svarar för tillsynen över försäkringsmatematikerna,

10) myndigheter och organ i EES-stater som enligt lag svarar för övervakningen av att bolagsrätten efterlevs och för att överträdelser undersöks,

11) Finlands och andra EES-staters centralbank och till andra organ som har motsvarande penningpolitiska myndighetsuppgifter samt till andra myndigheter som svarar för tillsynen över betalningssystemen, och till

12) myndigheter eller organ i andra stater än EES-stater för utförande av tillsynsuppgifter, om de uppgifter som ska lämnas i enlighet med 1 mom. är sekretessbelagda i staten i fråga.

Finansinspektionen har rätt att lämna ut endast information som behövs för att de myndigheter som nämns i 1 mom. ska kunna utföra sina uppgifter.

Om det visar sig att en och samma gäldenär har betydande åtaganden eller förpliktelser gentemot tillsynsobjekt och utländska EES-filialer eller om det finns skäl att misstänka att en kunds verksamhet orsakar tillsynsobjekten skada, har Finansinspektionen rätt att underrätta dem om detta. Dessutom har Finansinspektionen rätt att lämna ut information om tillsynsobjekt och utländska EES-filialer till sådana marknadsplatsoperatörer som ordnar offentlig handel och till sådana clearingorganisationer som avses i värdepappersmarknadslagen samt till sådana optionsföretag som avses i lagen om handel med standardiserade optioner och terminer och till värdepapperscentralen som avses i lagen värdeandelssystemet samt information om andra finansmarknadsaktörer och andra personer till marknadsplatsoperatörer som ordnar offentlig handel, om informationen behövs för att trygga deras tillsynsuppgift eller tillförlitligheten i deras clearingverksamhet.

Finansinspektionen får inte vidarebefordra sekretessbelagd information som den fått från tillsyns- eller andra myndigheter i andra stater eller vid inspektion i en annan stat, om inte den myndighet som har lämnat informationen eller den behöriga tillsynsmyndigheten i det land där inspektionen gjorts har gett sitt uttryckliga samtycke. Denna information får användas endast för skötsel av uppgifter enligt denna lag eller för ändamål som samtycket gäller.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål informera finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Finlands Bank om den fått veta något som enligt Finansinspektionens bedömning kan ha en betydande inverkan på finansmarknadens stabilitet eller annars på finansmarknadens utveckling eller orsaka betydande störningar i det finansiella systemet.

72 §

Offentlighet av statistik om försäkrings- och pensionsanstalter

Utan hinder av vad som föreskrivs om sekretessbeläggning av handlingar kan Finansinspektionen offentliggöra statistik som på enhetliga grunder har upprättats över alla försäkringsbolags och pensionsanstalters verksamhet, ställning och utveckling.

73 §

Sökande av ändring

Finansinspektionens beslut överklagas genom besvär till Helsingfors förvaltningsdomstol i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Särskilda bestämmelser gäller om Finansinspektionens beslut som kan föras till marknadsdomstolen för behandling.

Finansinspektionen har rätt att genom besvär överklaga förvaltningsdomstolens beslut om att ändra eller upphäva Finansinspektionens beslut.

Finansinspektionens beslut kan verkställas även om de inte vunnit laga kraft. Ett överklagat beslut ska iakttas tills vidare om inte besvärsinstansen beslutar något annat eller om inte annat föreskrivs i någon annan lag.

9 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

75 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009 och genom den upphävs lagen av den 26 juni 2003 om Finansinspektionen (587/2003) samt lagen av den 29 januari 1999 om Försäkringsinspektionen (78/1999) samt de ändringar som har gjorts i lagarna.

76 §

Övergångsbestämmelser

Finansinspektionen fortsätter den gamla Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens verksamhet. När denna lag träder i kraft övergår Försäkringsinspektionens tillgångar, skulder och åtaganden utan vederlag till Finlands Bank.

De tjänstemän som är i den gamla Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens anställning när denna lag träder i kraft över-

går till den nya Finansinspektionen. Försäkringsinspektionens tjänster dras in när denna lag träder i kraft. På personalen tillämpas Finlands Banks anställningsvillkor och bankens tjänsterelaterade rättigheter och skyldigheter sådana de gällde vid övergångstidpunkten. På de tjänstemän som med stöd av denna lag övergår till Finlands Banks anställning tillämpas fortsättningsvis 3 § 2 och 3 mom. i lagen om införande av lagen om statens pensioner (1296/2006) för den tid som de haft en anställning som omfattas av lagen om statens pensioner. En förutsättning är att tjänstgöringen hos Finlands Bank utan avbrott fortsätter till pensionsfallet. Om en tjänsteman under åren 2009 eller 2010 flyttar från Finlands Bank till en anställning som omfattas av lagen om kommunala pensioner eller tillbaka till en anställning som omfattas av lagen om statens pensioner, ska detta moment fortsättningsvis tillämpas om anställningen i fråga utan avbrott fortsätter till pensionsfallet.

Mandatperioden för den gamla Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens direktioner som utnämnts med stöd av de lagar som upphävs, upphör då denna lag träder i kraft. Den nya Finansinspektionens direktion ska efter att lagen trätt i kraft behandla de ärenden som tidigare hörde till den gamla Finansinspektionens och Försäkringsinspektionens direktioner och som hänför sig till räkenskapsperioden närmast före lagens ikraftträdande, till den del som behandlingen av ärendena i den gamla Finansinspektionens eller Försäkringsinspektionens direktion inte var slutförd innan lagen trädde i kraft.

Innan lagen träder i kraft kan åtgärder vidtas för utnämning av medlemmar i den direktion som avses i denna lags 9 §, för utnämning av direktören och dennes ställföreträdare enligt 11 § samt för tillsättning av Finansinspektionens övriga tjänster och fastställelse av arbetsordningen enligt 17 §.

På ärenden som behandlas i marknadsdomstolen när denna lag träder i kraft ska tillämpas de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft.

Sådana hänvisningar till den gamla lagen om Finansinspektionen och lagen om Försäkringsinspektionen som ingår i andra lagar och författningar som upphävs genom denna lag, anses hänvisa till denna lag. Andra lagars hänvisningar till den gamla Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen anses hänvisa till den nya Finansinspektionen. Beslut och föreskrifter som den gamla Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen har utfärdat innan denna lag trätt i kraft gäller efter att denna lag trätt i kraft som om de hade utfärdats av den nya Finansinspektionen.

2.

Lag

om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller betalning av årliga tillsynsavgifter till Finansinspektionen.

Skyldiga att betala tillsynsavgifter (avgiftsskyldiga) är

1) tillsynsobjekt enligt 4 § 2 och 3 mom. och utländska tillsynsobjekts filialer enligt 4 § 4 mom. samt pensionsfonder och pensionsanstalter enligt 4 § 5 mom. i lagen om Finansinspektionen (/),

2) aktiebolag och andelslag som bedriver begränsad kreditinstitutsverksamhet enligt 5 § i kreditinstitutslagen (121/2007),

3) emittenter av värdepapper som på ansökan tagits upp till offentlig handel enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen (495/1989),

4) finländska bolag vars emitterade värdepapper på ansökan har tagits upp till handel som motsvarar offentlig handel enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland,

5) clearingorganisationer enligt värdepappersmarknadslagen,

6) kontoförande institut enligt lagen om värdeandelssystemet (826/1991),

7) emittenter av värdepapper som enligt 1 kap. 3 a § i värdepappersmarknadslagen är föremål för multilaterala handel på en mäklarlista,

8) fastighetsfonder enligt lagen om fastighetsfonder (1173/1997),

9) Olycksfallsförsäkringsanstalternas förbund enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

10) Trafikförsäkringscentralen enligt trafikförsäkringslagen (279/1959),

11) Patientförsäkringscentralen enligt patientskadelagen (585/1986),

12) Pensionsskyddscentralen enligt lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006),

13) Miljöförsäkringscentralen enligt lagen om miljöskadeförsäkring (81/1998),

14) Utbildningsfonden enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002),

15) försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsförmedling (570/2005),

16) sådana försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsförmedling som är registrerade i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland och som har ett fast verksamhetsställe (*filial*) i Finland,

17) sådana utländska EES-tilläggspensionsanstalter enligt lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor, som har filial i Finland,

18) utländska kreditinstituts, utländska värdepappersföretags och utländska fondbolags representationer,

Finansinspektionen svarar för debiteringen av tillsynsavgifter. Tillsynsavgifterna ska betalas till Finlands Bank.

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om åtgärdsavgifter till Finansinspektionen.

2 §

Tillsynsavgift

Tillsynsavgiften fastställs för varje kalenderår som en grundavgift, proportionell avgift eller som en kombinerad grundavgift och proportionell avgift i enlighet med denna lag.

Grundavgiften är en fast avgift som fastställs i euro.

Den proportionella avgiften beräknas på basis av balansomslutningen, de förvaltade

placeringsfonderna, omsättningen och medlemsavgiftsintäkterna enligt den avgiftsskyldiges senast fastställda bokslut. Som ett värdepappersföretags omsättning betraktas de sammanlagda intäkterna enligt resultaträkningen, inklusive nettointäkterna av värdepappershandel och valutaverksamhet. Om nettoavkastningen är negativ antecknas den som noll. Vad som i denna lag föreskrivs om fondbolag och om de av dem förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar ska på motsvarande sätt tillämpas på fastighetsfonder och deras tillgångar.

Om avgiftsskyldighet uppkommer på fler än en av de grunder som nämns i denna lag ska avgiften tas ut endast en gång och enligt den grund som ger den högsta avgiften, om inte något annat föreskrivs nedan.

3 §

Företagsregleringars inverkan på den proportionella avgiften

Om ett annat företag har fusionerats med det avgiftsskyldiga efter den senast avslutade räkenskapsperioden, ska det överlåtande företagets balansomslutning, omsättning eller medlemsavgiftsintäkter beaktas när den proportionella avgiften fastställs för de kalendermånader som helt eller delvis infaller mellan registreringen av fusionen och kalenderårets utgång.

Om den avgiftsskyldige efter den senast avslutande räkenskapsperioden har övertagit

ett annat företags eller en annan filials försäkringsbestånd, pensionsansvar eller övriga affärsverksamhet, ska det överlåtande företagets eller den överlåtande filialens balansomslutning eller omsättning beaktas när det övertagande avgiftsskyldiga företagets proportionella avgift fastställs för de kalendermånader som helt eller delvis infaller mellan mottagandet av affärsverksamheten och kalenderårets slut. Om det avgiftsskyldiga företaget har övertagit endast en del av ett annat företags eller en annan filials affärsverksamhet, ska det överlåtande företagets eller den överlåtande filialens balansomslutning eller omsättning vid fastställandet av den proportionella avgiften beaktas endast i det förhållande som den överlåtna delen av affärsverksamheten utgör av det överlåtande företagets eller den överlåtande filialens hela affärsverksamhet. På motsvarande sätt ska den överlåtna affärsverksamheten eller en del av den inte beaktas när den proportionella avgiften i enlighet med detta moment fastställs för det företag eller den filial som har överlåtit hela eller en del av affärsverksamheten.

Om en placeringsfond som förvaltas av ett annat fondolag har fusionerats med en placeringsfond som förvaltas av ett fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (48/1999) efter det senaste avslutade kalenderåret så som föreskrivs i 16 kap. i lagen om placeringsfonder, ska den överlåtande placeringsfondens tillgångar beaktas när den proportionella avgiften för det sistnämnda fondbolaget fastställs för de kalendermånader som helt eller delvis infaller mellan tidpunkten för meddelandet om verkställd fusion enligt 110 § 2 mom. i lagen om placeringsfonder och kalenderårets utgång. På motsvarande sätt ska den överlåtande placeringsfondens tillgångar inte beaktas när den proportionella avgiften för den tid som avses ovan i detta moment fastställs för det fondbolag som har förvaltat den placeringsfond som fusionerats.

Om förvaltningen av en placeringsfond som förvaltats av ett annat fondbolag (överlåten placeringsfond) har överlåtits till ett fondbolag efter det senast avslutade kalenderåret så som föreskrivs i 15 kap. i lagen om placeringsfonder, ska den överlåtna placeringsfondens tillgångar beaktas när den proportionella avgiften för det sistnämnda fondbolaget fastställs för de kalendermånader som helt eller delvis infaller mellan verkställighetstidpunkten för överlåtelsen av förvaltningen och kalenderårets utgång. På motsvarande sätt ska den överlåtna placeringsfondens tillgångar inte beaktas när den proportionella avgiften för den tid som avses ovan i detta moment fastställs för det fondbolag vars placeringsfond har överlåtits.

Om ett företag efter den senast avslutade räkenskapsperioden har delats i två eller flera företag så att minst ett av de övertagande företagen är avgiftsskyldigt, ska den proportionella andel av det ursprungliga företagets balansomslutning eller omsättning som motsvarar förhållandet mellan det ursprungliga företagets nettotillgångar före delningen beaktas

när den proportionella avgiften för respektive övertagande avgiftsskyldigt företag fastställs för de månader som helt eller delvis infaller mellan registreringen av delningen och kalenderårets utgång. Om det ursprungliga företaget är avgiftsskyldigt och om det inte upplöses i samband med delningen, ska inte den proportionella andelen av det ursprungliga företagets balansomslutning eller omsättning som motsvarar förhållandet mellan de vid delningen överlåtna nettotillgångarna och företagets nettotillgångar före delningen beaktas när den proportionella avgiften för det ursprungliga företaget fastställs för de kalendermånader som helt eller delvis infaller mellan registreringen av delningen och kalenderårets utgång.

Vad som ovan i denna paragraf föreskrivs om företag gäller på motsvarande sätt övriga juridiska personer.

4 §

Proportionell tillsynsavgift

Proportionell tillsynsavgift fastställs som följer:

Avgiftsskyldiga	**Avgiftsgrund**	**Avgift % av avgiftsgrunden**
inlåningsbank enligt kreditinstitutslagen (121/2007)	balansomslutning	0,0025
kreditföretag eller betalningsförmedlingsföretag enligt kreditinstitutslagen	balansomslutning	0,0025
skadeförsäkringsbolag enligt lagen om försäkringsbolag (1062/1979)	balansomslutning x 4	0,0025
livförsäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen	balansomslutning	0,0025
arbetspensionsförsäkringsbolag enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997)	balansomslutning	0,0025
försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)	balansomslutning x 4	0,0025
pensionsstiftelse enligt lagen om pensionsstiftelser (1774/1995)	balansomslutning	0,0025
pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992)	balansomslutning	0,0025
sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor	balansomslutning x 4	0,0025
annan försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor än pensionskassa eller sjukkassa (begravnings- och avgångsbidragskassa)	balansomslutning	0,0025
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006)	balansomslutning	0,0025
sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006)	balansomslutning x 4	0,0025
arbetslöshetsförsäkringsfonden enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998)	balansomslutning	0,0025

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen, stödkassan för arbetslöshetskassorna	balansomslutning x 4	0,0025
statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond (1297/2006), Kommunernas pensionsförsäkring enligt lagen om kommunala pensioner (549/2003) och pensionsfonden vid Kyrkans centralfond enligt kyrkolagen (1054/1993)	balansomslutning x 4	0,0025
filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut vars hemstat hör till EES	balansomslutning	0,00085
filialer till utländska kreditinstitut vars hemstat inte hör till EES	balansomslutning	0,0025
fondbolag enligt lagen om placeringsfonder (48/1999)	de av fondbolaget förvaltade placeringsfondernas sammanlagda tillgångar	0,0020
tilläggsavgift för fondbolag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning	kapitalförvaltningens och investeringsrådgivningens omsättning	0,30
fondbörser och clearingsorganisationer enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) samt optionsföretag enligt lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988)	omsättning	1,2 %; avgiften dock minst 50 000 euro
andra värdepappersföretag enligt lagen om värdepappersföretag (922/2007) än sådana som avses i lagens 45 § 3—5 mom.	omsättning	0,30
värdepappersföretag enligt 45 § 3—5 mom. i lagen om värdepappersföretag	omsättning	0,10
arbetslöshetskassor och stödkassan för arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984)	medlemsavgiftsintäkter	0,60
filialer till utländska värdepappersföretag vars hemstat hör till EES	omsättning	0,14
filialer till utländska värdepappersföretag vars hemstat inte hör till EES	omsättning	0,30
filialer till utländska fondbolag vars hemstat hör till EES	omsättning	0,14
filialer till utländska fondbolag vars hemstat inte hör till EES	omsättning	0,30

filialer till försäkringsbolag i tredje land enligt lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)	premieintäkter	0,03

Hos tillsynsobjekt tas ut proportionell tillsynsavgift till utgången av det kalenderår då tillsynsobjektets verksamhetstillstånd har återkallats eller tillsynsobjektets rätt att bedriva verksamhet annars har upphört. Hos försäkringsanstalter och pensionsanstalter tas emellertid ut proportionell tillsynsavgift till utgången av det kalenderår då anstaltens hela försäkringsbestånd eller pensionsansvar har överlåtits till en annan försäkringsanstalt eller pensionsanstalt eller de åtaganden som sammanhänger med anstaltens försäkringsverksamhet annars bevisligen har retts ut.

5 §

Grundavgiften för avgiftsskyldiga som betalar proportionell tillsynsavgift

Grundavgiften för avgiftsskyldiga enligt 4 § fastställs som följer:

Avgiftsskyldiga	**Grundavgift i euro**
affärsbank enligt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), sparbanksaktiebolag enligt sparbankslagen (1502/2001) samt andelsbanksaktiebolag enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001)	6 000
övriga kreditinstitut	2 000
tilläggsavgift för kreditinstitut vars provisionsintäkter överstiger finansnetto	9 000
försäkringsbolag	6 000
försäkringsföreningar	1 000
pensionsstiftelser och pensionskassor	1200
andra försäkringskassor än pensionskassor	800
arbetslöshetskassor	6 000
lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, sjömanspensionskassan och arbetslöshetsförsäkringsfonden	6 000
Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringscentralen, Miljöförsäkringscentralen, stödkassan för arbetslöshetskassorna	1 200
statens pensionsfond, Kommunernas pensionsförsäkring och pensionsfonden vid Kyrkans centralfond	15 000
filialer till utländska kreditinstitut institut vars hemstat inte hör till EES	3 000
filialer till utländska kreditinstitut institut vars hemstat hör till EES	2 000
fondbolag	4 000
andra värdepappersföretag än sådana som avses i 45 § 3—5 mom. i lagen om värdepappersföretag	6 000
värdepappersföretag enligt 45 § 3—5 mom. i lagen om värdepappersföretag	1 000

filialer till utländska värdepappersföretag vars hemstat hör till EES	2 000
filialer till utländska värdepappersföretag vars hemstat inte hör till EES	3 000
filialer till utländska fondbolag vars hemstat hör till EES	2 000
filialer till utländska fondbolag vars hemstat inte hör till EES	3 000
filialer till försäkringsbolag i tredje land	3 000

Grundavgift tas inte ut hos fondbörser, clearingorganisationer eller optionsföretag.

6 §

Grundavgift för övriga avgiftsskyldiga

För andra avgiftsskyldiga än enligt 4 § fastställs grundavgiften som följer:

Avgiftsskyldiga	**Grundavgift i euro**
värdepapperscentralen enligt lagen om värdeandelssystemet (826/1991)	260 000
insättningsgarantifonden enligt kreditinstitutslagen	12 000
säkerhetsfonden enligt kreditinstitutslagen	2 000
aktiebolag och andelslag som bedriver begränsad kreditinstitutsverksamhet enligt 5 § i kreditinstitutslagen	1 000
ersättningsfonden för investerarskydd enligt lagen om värdepappersföretag	3 000
förvaringsinstitut enligt lagen om placeringsfonder	3 000
centralinstitutet för sammanslutningen av andelsbanker enligt lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	6 000
kreditinstituts och försäkringsbolags holdingföretag samt konglomerats holdingföretag enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004)	10 000
holdingföretag som enligt 1 kap. 5 mom. i värdepappersmarknadslagen har bestämmande inflytande i en fondbörs, en värdepapperscentral, ett optionsföretag eller en clearingorganisation	10 000
värdepappersföretags och försäkringsföreningars holdingföretag	1 000
försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsförmedling (570/2005). Grundavgiften höjs med 180 euro för varje registrerad mäklare som är i ett försäkringsmäklarföretags eller en enskild näringsidkares anställning.	1 000
kontoförande institut enligt lagen om värdeandelssystemet. Om ett kontoförande institut har ett eller underinstitut enligt 7 a § i lagen om värdeandelssystemet höjs det kontoförande institutets grundavgift med 3 000 euro för varje underinstitut	6 000
finländska clearingmedlemmar enligt 4 a kap. 8 § 2 mom. i värdepappersmarknadslagen och utländska clearingmedlemmar som har fast verksamhetsställe i Finland	12 000
registreringsfonden enligt lagen om värdeandelssystemet och clearingfonden enligt värdepappersmarknadslagen	2 000

emittenter av aktier som är föremål för offentlig handel enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen; grundavgiften höjs med 16 000 euro om det finns en likvid marknad för aktierna enligt 4 kap. 10 § i värdepappersmarknadslagen	14 000
finländska bolag vars emitterade värdepapper på ansökan har tagits upp till handel som motsvarar offentlig handel enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet	12 000
emittenter av aktier enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen när det är fråga om en avgiftsskyldig enligt 4 § (eller när emittenten inte är bosatt i Finland)	10 000
emittenter av andra värdepapper som är föremål för offentlig handel än aktier. Detta gäller också avgiftsskyldiga enligt 4 §.	3 000
finländska bolag vars emitterade värdepapper på ansökan har tagits upp till handel som motsvarar offentlig handel enligt 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen enbart i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland	3 000
emittenter av värdepapper som enligt 1 kap. 3 a § i värdepappersmarknadslagen är föremål för multilateral handel på en mäklarlista. Detta gäller också avgiftsskyldiga enligt 4 §.	4 000
emittenter av andra värdepapper än aktier som enligt 1 kap. 3 a § i värdepappersmarknadslagen är föremål för multilateral handel på en mäklarlista. Detta gäller också avgiftsskyldiga enligt 4 §.	1 000
Pensionsskyddscentralen	10 000
filialer till utländska EES-försäkringsbolag enligt lagen om utländska försäkringsbolag	1 000
sådana utländska EES-tilläggspensionsanstalter enligt lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor som har filial i Finland	1 000
utländska kreditinstituts och finansiella instituts, värdepappersföretags och fondbolags representationer	1 000
sådana försäkringsmäklare enligt lagen om försäkringsförmedling som är registrerade i något annan EES-stat än Finland och har filial i Finland	300

Om ett holdingföretag samtidigt är en annan koncerns dotterföretag tas ingen avgift ut hos moderföretaget på samma grund.

7 §

Sänkning av tillsynsavgiften

Om de belopp som tas ut i form av tillsynsavgifter tillsammans med Finansinspektionens övriga intäkter sannolikt skulle överstiga 90 procent av kostnaderna enligt Finansinspektionens godkända budget (*överskott*) ska Finansinspektionen vid behov fastställa tillsynsavgiften enligt 8 § så nedsatt att det sannolikt inte uppkommer något överskott på över fem procent av de nämnda kostnaderna.

Vid tillämpningen av 1 mom. ska som ökning av intäkterna beaktas under tidigare år uppkomna överskott samt såsom minskning av intäkterna det belopp varmed det som tillsynsavgifter uttagna beloppet tillsammans med Finansinspektionens övriga intäkter har understigit 90 procent av kostnaderna enligt Finansinspektionens godkända budget (*underskott)*.

Finansinspektionen ska sänka alla avgiftsskyldigas tillsynsavgift med ett lika stor proportionellt belopp.

8 §

Fastställande av tillsynsavgift

Tillsynsavgiften påförs av Finansinspektionen. Tillsynsavgiften förfaller till betalning vid en tidpunkt som bestäms av Finansinspektionen, dock tidigast den sista juni under kalenderåret. Finansinspektionen ska sända avgiftsbeslutet till den avgiftsskyldige senast 30 dagar före den första förfallodagen.

För den som blir avgiftsskyldig under kalenderåret fastställs den första tillsynsavgiften genom att en tolftedel av avgiften för hela kalenderåret multipliceras med det antal fulla eller partiella kalendermånader som infaller mellan avgiftsskyldighetens uppkomst och det första kalenderårets utgång. Den första tillsynsavgiften enligt detta moment förfaller till betalning den sista dagen i den kalendermånad som följer efter avgiftsskyldighetens uppkomst, dock inte före den tidpunkt som nämns i 1 mom.

Om avgiftsskyldigheten upphör under kalenderåret ska till den avgiftsskyldige på ansökan återbetalas så många tolftedelar av den uttagna tillsynsavgiften som antalet fulla kalendermånader från det att avgiftsskyldigheten upphör till kalenderårets slut.

Uppgifter om tillsynsavgifternas belopp är offentliga.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om betalningsförfarandet, om betalning av avgiften i flera än en post samt om hur de uppgifter som behövs för fastställande av tillsynsavgiften ska lämnas.

9 §

Ändringssökande

Finansinspektionens beslut enligt denna lag kan i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996) överklagas till Helsingfors förvaltningsdomstol.

Tillsynsavgiften ska betalas även om beslutet har överklagats.

10 §

Dröjsmålsränta indrivning av tillsynsavgift i utsökningsväg

Om betalningen av en tillsynsavgift försenas uppbärs dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Tillsynsavgifter och räntor som har fastställts med stöd av denna lag får drivas in utan dom eller beslut i enlighet med lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

11 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Genom denna lag upphävs lagen av den 30 december 2004 om tillsynsavgift till Finansinspektionen (1294/2004) och lagen av den 14 juli 1944 om bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen (479/1944) med ändringar.

På tillsynsavgifter varv grund har uppkommit innan denna lag trädde i kraft tillämp-

pas de bestämmelser som gällde innan denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kreditinstitutslagen av den 9 februari 2007 (121/2007) 29 §, 38 § 3 mom., 40 § 3 mom., 42 § 7 mom. och 129—131 §, av dem 40 § 3 mom. sådant det lyder i lag 929/2007,

ändras 3 och 28 §, 40 § 5 mom., 128 §, 161 § 2 mom. och 163 §, av dem 40 § 5 mom. sådant det lyder i nämnda lag 929/2007, samt

fogas till 161 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 929/2007, ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Tillsyn

Finansinspektionen övervakar i enlighet med lagen om Finansinspektionen (/) att denna lag samt föreskrifter och bestämmelser som utfärdas med stöd av den följs, i enlighet med den nämnda lagen och denna lag. Sparbankerna övervakas dessutom av sparbanksinspektionen, medan de andelsbanker som ingår i sammanslutningen av andelsbanker och andra medlemskreditinstitut övervakas av sammanslutningens centralinstitut.

28 §

Begränsning av verksamheten och återkallande av koncession

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av verksamhet och återkallande av koncession. Finansinspektionen ska anmäla återkallande av koncession för registrering. Anmälan ska dessutom göras till insättningsgarantifonden samt till säkerhetsfonden och till ersättningsfonden för investerarskydd om kreditinstitutet är medlem i fonden.

40 §

Att leda kreditinstitut och holdingföretag

— — — — — — — — — — — — — — —

Vad som i denna paragraf föreskrivs om kreditinstitut ska på motsvarande sätt tillämpas på holdingföretag.

161 §

Filialetablering i en EES-stat

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen ska inom tre månader efter att ha mottagit de uppgifter som avses i 1 mom. vidarebefordra dem till motsvarande tillsynsmyndighet i etableringsstaten och samtidigt lämna uppgifter om kreditinstitutets kapitalbas och kapitaltäckning, om säkerhetssystemet för insättarna, om investerarskyddssystemet eller avsaknaden av ett

sådant samt övriga uppgifter som behövs för inledande av filialens verksamhet. Kreditinstitutet ska underrättas om meddelandet.

— — — — — — — — — — — — — —

Kreditinstitutet ska skriftligen underrätta Finansinspektionen och tillsynsmyndigheten i EES-staten enligt 1 mom. om ändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. minst en månad innan de är avsedda att genomföras.

163 §

Begränsning och förbjudande av filials verksamhet

På begränsning och förbjudande av filials verksamhet tillämpas 27 och 57 § i lagen om Finansinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

4.

Lag

om ändring av 23 b § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 december 2001 om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001) 23 b §, sådan den lyder i lag 408/2004, som följer:

23 b §

Om ett kreditinstitut har en filial i en annan EES-stat och har trätt i likvidation ska likvidatorn och, om kreditinstitutet har försatts i konkurs, boförvaltaren publicera ett utdrag av beslutet om likvidationen eller konkursen i Europeiska unionens officiella tidning och i två nationella dagstidningar i varje ovan i denna paragraf avsedd EES-stat. Utdraget skall publiceras på åtminstone finska och svenska.

Denna lag träder i kraft den1 januari 2009.

5.

Lag

om ändring av 120 b § i sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sparbankslagen av den 28 december 2001 (1502/2001) 120 b §, sådan den lyder i lag 408/2004, som följer:

120 b §

Om en sparbank har en filial i en annan EES-stat och har trätt i likvidation ska likvidatorn och, om sparbanken har försatts i konkurs, boförvaltaren publicera ett utdrag av beslutet om likvidationen eller konkursen i Europeiska unionens officiella tidning och i två nationella dagstidningar i varje i 1 mom. avsedd EES-stat. Utdraget skall publiceras på åtminstone finska och svenska.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

6.

Lag

om ändring av 43 b § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 december 2001 om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) 43 b §, sådan den lyder i lag 409/2004, som följer:

43 b §

Om ett kreditinstitut har en filial i en annan EES-stat och har trätt i likvidation ska likvidatorn och, om kreditinstitutet har försatts i konkurs, boförvaltaren publicera ett utdrag av beslutet om likvidationen eller konkursen i Europeiska unionens officiella tidning och i två nationella dagstidningar i varje ovan i denna paragraf avsedd EES-stat. Utdraget skall publiceras på åtminstone finska och svenska.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

7.

Lag

om ändring av lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 30 december 1993 om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/1993) 6 d § 4 mom., sådant det lyder i lag 932/2007,

ändras 5 § 1 mom. samt 6, 7 10 och 14 §, av dem 6 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 571/1996, 10 § i lagarna 592/2003 och 413/2004 och 14 § i lag 127/2007, samt

fogas till 5 § ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 16 a § som följer:

5 §

Underrättelse om inrättande av filial

Kreditinstitut och finansiella institut kan etablera filialer i Finland efter att hemstatens tillsynsmyndighet har underrättat Finansinspektionen om etableringen.

— — — — — — — — — — — — — —

Kreditinstitut och finansiella institut ska skriftligen underrätta Finansinspektionen om ändringar i uppgifter som avses i 2 mom. minst en månad innan de är avsedda att genomföras. Finansinspektionen kan till följd av planerade ändringar ändra föreskrifter och villkor i en anmälan enligt 59 § i lagen om Finansinspektionen.

6 §

Inledande av filials verksamhet

En filial kan inleda sin verksamhet efter att kreditinstitutet eller det finansiella institutet har fått en anmälan i enlighet med 59 § i lagen Finansinspektionen (/) eller, om Finansinspektionen inte har gjort anmälan inom den tid som föreskrivs i den nämnda paragrafen, då tidsfristen för behandlingen av anmälan har gått ut.

7 §

Begränsning och förbjudande av filialers verksamhet

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning och förbjudande av filialers verksamhet.

10 §

Begränsning av verksamheten och återkallelse av koncession

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av tillståndspliktig verksamhet och återkallelse av verksamhetstillstånd.

14 §

Tillsyn

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om tillsyn över kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland samt om Finansinspektionens rätt och skyldighet att lämna information till utländska tillsynsmyndigheter som motsvarar Finansinspektionen.

16 a §

Marknadsföring och avtalsvillkor

På utländska kreditinstituts filialer tillämpas vad som i 125 och 126 § samt i 132—139 § i kreditinstitutslagen föreskrivs om kreditinstitut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

8.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28december 2001om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet (1509/2001) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 593/2003 och 412/2004, som följer:

5 §

Tillsättande av ombud

Finansinspektionen ska i en bank vars verksamhet har avbrutits utan dröjsmål tillsätta ett ombud med uppgift att övervaka att avbrottsbeslutet iakttas i enlighet med denna lag. På ombudet tillämpas 29 § i lagen om Finansinspektionen (/).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

9.

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 30 juli 2004 om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) 11 § 5 mom., 14 § 3 mom., 31 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom. och 35 § samt

ändras 2 § 1 mom. 13 och 14 punkten, 14 § 5 mom., 3 § 3 mom. 1 punkten, 4 § 5 mom., 5 § 1 och 2 mom., 6 § 2 mom. 3 punkten och 3 och 5 mom., 7 §, 8 § 1 och 2 mom., 9 § 1 och 2 mom., 10 §, 11 § 1, 2 och 6 mom., 12 och 13 §, 14 § 4 mom., 15 § 2 mom. inledande meningen, 16 § 3 mom., 17 § 2 mom., 19 § 2 mom., 20 § 4 mom., 21 § 7 mom., 23 och 24 §, 25 § 1 och 3 mom., 26 och 29 §, rubriken för och inledande meningen i 31 § samt 32 §, av dem 3 § 3 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 132/2007, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

— — — — — — — — — — — — — — —

13) tillsynsmyndigheter Finansinspektionen och motsvarande tillsynsmyndigheter i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

14) centrala tillsynsmyndigheter

a) utländska tillsynsmyndigheter som är samordnande tillsynsmyndigheter för finans- och försäkringskonglomerat,

b) andra utländska tillsynsmyndigheter som svarar för den gruppbaserade tillsynen över utländska kreditinstitut och värdepappersföretag som hör till ett finans- och försäkringskonglomerat eller för extra tillsyn över utländska försäkringsbolag som hör till konglomeratet,

c) utländska tillsynsmyndigheter som svarar för tillsynen över sådana till ett finans- och försäkringskonglomerat hörande reglerade utländska företag på vilka inte tillämpas vad som i b punkten föreskrivs om gruppbaserad eller extra tillsyn,

d) andra tillsynsmyndigheter än sådana som svarar för tillsynen över reglerade utländska företag som hör till ett finans- och försäkringskonglomerat enligt a—c punkten, om de tillsynsmyndigheterna som avses i a—c punkten enhälligt så beslutar.

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Finans- och försäkringskonglomerat

— — — — — — — — — — — — — — —

Utöver vad som bestäms i denna paragraf bildas ett konglomerat av

1) reglerade företag mellan vilka det finns en i 37 § i kreditinstitutslagen, 27 § i lagen om värdepappersföretag och 1 kap. 10 § i försäkringsbolagslagen avsedd annan betydande bindning än en sådan som avses ovan i denna paragraf samt dylika företags dotterföretag och ägarintresseföretag, förutsatt att minst ett av de reglerade företagen är ett företag i finansbranschen och minst ett är ett företag i försäkringsbranschen och förutsatt att den sammanräknade andel som företagen i finans- och försäkringsbranschen samt den andel som företagen i båda branscherna var för sig innehar är betydande vid beräkning enligt 4 §,

— — — — — — — — — — — — — — —

4 §

Tröskelvärden som skall tillämpas på konglomerat

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan utfärda närmare föreskrifter om tillämpning av denna paragraf och 5 §.

5 §

Undantag som gäller tillämpningen av tröskelvärden

Om den sammanräknade andel som företagen i finans- och försäkringsbranschen står för i ett konglomerat sjunker under det tröskelvärde som anges i 4 § 1 mom., tillämpas med avvikelse från nämnda moment ett tröskelvärde om 35 procent på konglomeratet under de tre följande åren. Om den andel som företagen i finansbranschen eller i försäkringsbranschen står för i konglomeratet sjunker under det tröskelvärde som anges i 4 § 2 mom. 1 eller 3 punkten, tillämpas med avvikelse från nämnda moment ett tröskelvärde om 8 procent på konglomeratet under de tre följande åren. Om det sammanräknade beloppet av balansomslutningarna för de företag i finansbranschen eller i försäkringsbranschen som hör till konglomeratet sjunker under det tröskelvärde som anges i 4 § 2 mom. 2 punkten, tillämpas med avvikelse från nämnda moment ett tröskelvärde om 5 miljarder euro på konglomeratet under de tre följande åren. Finansinspektionen kan sedan de andra centrala tillsynsmyndigheterna för konglomeratet gett sitt samtycke därtill besluta att tillämpningen av bestämmelserna i detta moment på konglomeratet upphör innan ovan avsedda tid om tre år har löpt ut.

Finansinspektionen kan besluta att

1) lagen inte tillämpas på konglomeratet eller att den tillämpas endast delvis, om den mindre branschens andel i konglomeratet överskrider det tröskelvärde som anges i 4 § 2 mom. 2 punkten men underskrider det tröskelvärde som anges i 1 och 3 punkten i nämnda moment,

2) ett företag som med hänsyn till syftet med tillsynen har ringa betydelse i konglomeratet kan lämnas obeaktat vid beräkningen av de tröskelvärden som avses i 4 § och i denna paragraf,

3) på konglomeratet inte ska tillämpas denna lag om endast villkoret i 3 punkten av de villkor som ställs i 4 § 2 mom. uppfylls eller om orsaken till att villkoren i 4 § 1 eller 2 mom. uppfylls endast är att åtaganden utanför balansräkningen beaktas i enlighet med 4 § 4 mom.,

4) lagen inte ska tillämpas på ett konglomerat innan det fortlöpande har uppfyllt tröskelvärdena enligt 4 § 1 och 2 mom. i minst tre år.

6 §

Tillämpningsområde

— — — — — — — — — — — — — —

Lagen tillämpas dessutom på sådana andra än i 1 mom. avsedda konglomerat som uppfyller samtliga följande villkor:

— — — — — — — — — — — — — —

3) Finansinspektionen har i enlighet med 8 § 2 mom. kommit överens med de centrala tillsynsmyndigheterna om att Finansinspektionen är samordnande tillsynsmyndighet för konglomeratet och att finsk lag ska tillämpas på tillsynen över konglomeratet.

Utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas lagen inte om Finansinspektionen i enlighet med 8 § 1 mom. med andra centrala tillsynsmyndigheter har kommit överens om att en behörig myndighet i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tar på sig ansvaret för tillsynen över konglomeratet.

— — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan besluta om avvikelse från tillämpningen av lagen i sådana fall som avses i 3 § 3 mom. Ett beslut om avvikelse kan fattas om det inte finns i momentet angivna särskilda skäl för tillämpning av lagen på sådana konglomerat, beroende på en nära förbindelse mellan företagsledningen i reglerade företag eller på någon annan därmed jämförbar omständighet.

7 §

Tillsynsmyndigheter

Finansinspektionen övervakar att denna lag efterlevs.

8 §

Överföring av tillsynsuppgifter på utländska tillsynsmyndigheter

Med avvikelse från 7 § kan Finansinspektionen med en eller flera tillsynsmyndigheter i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avtala att en tillsynsmyndighet i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är samordnande tillsynsmyndighet eller att en sådan annan tillsynsmyndighet delvis åtar sig att sköta Finansinspektionens uppgifter enligt denna lag. Avtal om att en utländsk tillsynsmyndighet är samordnande tillsynsmyndighet kan ingås om företaget i toppen av konglomeratet inte är ett finländskt reglerat företag och det kan säkerställas att den utländska tillsynsmyndigheten har tillräcklig behörighet att övervaka hela konsolideringsgruppen på ett sätt som motsvarar denna lag.

Finansinspektionen kan under de förutsättningar som anges i 6 § 2 mom. med en eller flera tillsynsmyndigheter i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avtala att Finansinspektionen är samordnande tillsynsmyndighet för ett konglomerat enligt 6 § 2 mom.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Identifiering av konglomerat och dess holdingsammanslutning

Ett reglerat företag som hör till ett konglomerat enligt 6 § 1 mom. och som har säte i Finland ska omedelbart sedan det fått veta att

det hör till ett konglomerat underrätta Finansinspektionen om detta.

Om Finansinspektionen anser att ett konglomerat hör eller inte längre hör till tillämpningsområdet för denna lag ska den efter att ha hört de andra centrala tillsynsmyndigheterna fatta beslut om detta och underrätta företaget i toppen av konglomeratet, de reglerade företag som hör till konglomeratet och har säte i Finland, de andra centrala tillsynsmyndigheterna samt Europeiska kommissionen.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

Regelbunden anmälningsskyldighet

Företaget i toppen av ett konglomerat ska utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag årligen ge Finansinspektionen följande upplysningar:

1) namn, adress, bransch, balansomslutning, de viktigaste ägarna och deras andel av alla aktier eller andelar i företaget och de röster dessa medför samt styrelsemedlemmarnas, verkställande direktörens och revisorernas namn, hemort och medborgarskap i fråga om de företag som hör till konglomeratet, samt ändringar som inträffat i dessa uppgifter,

2) koncernbokslutet för konglomeratets moderföretag.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om hur upplysningar ska ges enligt 1 mom.

11 §

Anmälan om förvärv av aktier och andelar i ett konglomerats holdingsammanslutning

Om någon har för avsikt att i ett konglomerats holdingföretag direkt eller indirekt förvärva en andel som utgör minst 10 procent av dess aktie-, garanti- eller andelskapital eller som medför minst 10 procent av det röstetal som aktierna eller andelarna medför, ska Finansinspektionen på förhand underrättas om förvärvet.

— — — — — — — — — — — — — —

Konglomeratets holdingföretag ska minst en gång om året underrätta Finansinspektionen om de i 1 och 2 mom. avsedda andelarnas ägare och hur stort innehavet är samt omedelbart anmäla sådana förändringar i innehavet av andelar som har kommit till dess kännedom.

12 §

Finansinspektionens rätt att motsätta sig förvärv

Finansinspektionen kan inom tre månader från att ha mottagit en anmälan enligt 11 § förbjuda förvärvet av en andel, om det med hänsyn till erhållen utredning om ägarnas tillförlitlighet och lämplighet eller annars är sannolikt att innehavet av andelen skulle äventyra konglomeratets holdingföretags eller konglomeratets affärsverksamhet enligt sunda och försiktiga affärsprinciper.

Om förvärvet av en andel inte anmäls eller om andelen har förvärvats trots Finansinspektionens förbud, kan Finansinspektionen förbjuda att aktie- eller andelsförvärvet införs i aktieboken och aktieägarförteckningen eller medlemsförteckningen. Om Finansinspektionen efter att andelen har förvärvats observerar att innehavet av andelen allvarligt äventyrar konglomeratets eller dess holdingföretags verksamhet enligt sunda och försiktiga affärsprinciper, kan Finansinspektionen kräva att det aktie- eller andelsförvärv som har införts i aktieboken eller aktieägarförteckningen eller medlemsförteckningen ska ogiltigförklaras för högst ett år i sänder.

Innan Finansinspektionen fattar ett beslut enligt 1 och 2 mom. ska den begära utlåtande av de andra centrala tillsynsmyndigheterna. Samtycke till förvärvet får inte ges, om minst en av de andra centrala tillsynsmyndigheterna motsätter sig förvärvet.

13 §

Förvärv av bestämmande inflytande i företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Företag som hör till ett konglomerat får inte förvärva bestämmande inflytande enligt

1 kap. 5 § i bokföringslagen i kreditinstitut, värdepappersföretag, fondbolag eller försäkringsbolag som har sitt säte i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte företaget på förhand har anmält förvärvet till Finansinspektionen eller om Finansinspektionen efter att ha fått anmälan har förbjudit förvärvet inom den tid som anges i 2 mom.

Finansinspektionen kan inom tre månader efter att ha mottagit en anmälan enligt 1 mom. förbjuda förvärv som avses i 1 mom., om det företag som är föremål för förvärvet hör till ett konglomerat och om de lagar, förordningar eller administrativa föreskrifter som ska tillämpas på företaget väsentligt skulle försvåra en effektiv tillsyn över konglomeratet.

Innan Finansinspektionen fattar beslut enligt 2 mom. ska den begära utlåtande av de andra centrala tillsynsmyndigheterna. Samtycke till ett förvärv får inte ges om minst en annan central tillsynsmyndighet motsätter sig detta.

14 §

Ledningen av ett konglomerats holdingsammanslutning

— — — — — — — — — — — — — — —

Konglomeratets holdingföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen om utbyte av de personer som avses i 1 mom.

15 §

Revision i ett konglomerats holdingsammanslutning

Revisorn för ett konglomerats holdingföretag ska omedelbart till Finansinspektionen anmäla sådana omständigheter och beslut som gäller konglomeratets holdingföretag och som revisorn i sitt uppdrag fått kännedom om och som kan anses
— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Allmän bestämmelse om riskhantering

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur den interna kontrollen och riskhanteringen ska ordnas samt om kraven på en tillförlitlig förvaltning.

17 §

Tillämpningsområdet för tillsynen över den ekonomiska ställningen

— — — — — — — — — — — — — — —

Ett företag som hör till ett konglomerat kan vid tillämpningen av bestämmelserna i 18—23 §, enligt vad Finansinspektionen beslutar, lämnas obeaktat ifall tillämpningen av bestämmelserna inte är nödvändig för uppnående av syftet med tillsynen över konglomeratet. Innan Finansinspektionen fattar beslutet ska den begära ett utlåtande om saken av de andra centrala tillsynsmyndigheterna. Ett företag som hör till ett sådant kreditinstituts eller värdepappersföretags konsolideringsgrupp som hör till ett konglomerat eller företag som omfattas av den extra tillsynen över försäkringsbolag som hör till ett konglomerat kan dessutom, även utan beslut av Finansinspektionen, lämnas obeaktat om det på grund av dess ringa betydelse har lämnats obeaktat i samband med den gruppbaserade tillsynen eller den extra tillsynen.

19 §

Kapitaltäckningskrav för konglomerat

— — — — — — — — — — — — — — —

Företaget i toppen av konglomeratet skall en gång i kvartalet göra en beräkning av kapitaltäckningen och sända den till Finansinspektionen. Av beräkningen skall framgå den kapitalbas och det minimibelopp av kapitalbasen som avses i 1 mom. samt skillnaden mellan dem. Finansinspektionen kan medge företaget i toppen av konglomeratet undantag från tillämpningen av detta moment om företaget i toppen av konglomeratet hör till ett annat konglomerat på vilket denna paragraf

eller motsvarande lagstiftning i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillämpas, och alla företag som hör till det förstnämnda konglomeratet ingår i det sistnämnda konglomeratet.

— — — — — — — — — — — — — —

20 §

Allmänna principer som tillämpas vid beräkningen av ett konglomerats kapitaltäckningskrav

— — — — — — — — — — — — — —

Om minimibeloppet av kapitalbasen i ett dotterföretag som hör till konglomeratet är större än dess kapitalbas, ska skillnaden beaktas till fullt belopp vid beräkningen av konglomeratets kapitaltäckning, om inte Finansinspektionen i ett enskilt fall tillåter att skillnaden får beaktas i motsvarande förhållande som moderföretagets ägarandel i ett dylikt företag.

— — — — — — — — — — — — — —

21 §

Kundrisker och rapportering av dem

— — — — — — — — — — — — — —

Konglomeratets moderföretag skall rapportera sina stora kundrisker till Finansinspektionen minst fyra gånger om året.

— — — — — — — — — — — — — —

23 §

Tillsyn över andra riskkoncentrationer

Konglomeratets moderföretag skall årligen meddela Finansinspektionen konglomeratets fastighets- och aktieinnehav samt konglomeratets strategi beträffande aktie- och fastighetsinnehavet och konglomeratets interna gränser för det totala innehavet.

Konglomeratets moderföretag skall dessutom följa de länderrisker, valutakursrisker, räntenrisker och branschrisker som ingår i konglomeratets affärstransaktioner samt ange interna gränser för dem. Konglomeratets moderföretag ska ge Finansinspektionen de upplysningar som behövs för att övervaka de koncentrationer som dessa risker ger upphov till.

24 §

Tillsyn över interna affärstransaktioner

Ett reglerat företag som hör till konglomeratet ska till Finansinspektionen anmäla transaktioner där den andra parten är ett annat företag som hör till konglomeratet.

Anmälan enligt 1 mom. ska åtminstone en gång per kvartal göras om transaktioner vilkas värde, eller ifall flera transaktioner av samma typ har gjorts under den tidsperiod som avses i detta moment, vilkas sammanlagda värde överstiger en miljon euro eller fem procent av kapitalbasen i ett kreditinstitut som är part i transaktionen, om inte Finansinspektionen godkänner en högre gräns.

Transaktioner enligt denna paragraf får inte göras på villkor som avviker från dem som allmänt gäller i liknande transaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Detta moment tillämpas inte på administrativa tjänster som ett koncernföretag skaffar hos företag inom koncernen och inte heller på sådana kapital- och debenturlån som ett moderföretag beviljar ett dotterföretag och som behövs för att försträka dotterföretagets kapitalstruktur samt inte heller på annan finansiering av ett dotterföretag om dotterföretaget är ett kreditinstitut, utländskt kreditinstitut, finansiellt institut eller ett tjänsteföretag som hör till samma finansiella företagsgrupp eller om dotterföretaget är ett företag inom finans- eller försäkringsbranschen som hör till samma finans- och försäkringskonglomerat och moderföretaget allmänt sköter den finansiella företagsgruppens eller konglomeratets finansförvaltning.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om anmälan av transaktioner som avses i denna paragraf om sådana behövs för tillsynen.

Finansinspektionen ska begära uppgifter om de utländska företag som hör till konglomeratet av de myndigheter som svarar för

tillsynen över de utländska reglerade företag som hör till konglomeratet.

25 §

Sanering av ett konglomerats verksamhet

Om det på basis av den beräkning som avses i 19 § konstateras att konglomeratets kapitaltäckning är negativ eller att kapitaltäckningen äventyras, ska företaget i toppen av konglomeratet inom en av Finansinspektionen bestämd tid för godkännande tillställa denna en plan för att återställa konglomeratets kapitaltäckning.

— — — — — — — — — — — — — —

Om planen för att återställa kapitaltäckningen inte har kunnat genomföras inom den i 2 mom. utsatta tiden eller om de åtgärder som ingår i planen uppenbarligen inte räcker till för att trygga insättarnas och investerarnas ekonomiska ställning och de försäkrade förmånerna, ska Finansinspektionen anmäla detta till de behöriga myndigheter som svarar för tillsynen över de reglerade företag som hör till konglomeratet.

26 §

Närmare föreskrifter

Finansinspektionen kan meddela sådana närmare föreskrifter om tillämpningen av detta kapitel som behövs för att uppfylla kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG samt för tillsynen nödvändiga närmare föreskrifter om uppfyllandet av den anmälningsskyldighet som anges i 19 § 2 mom., 21 § 3 mom. och 23 §.

— — — — — — — — — — — — — —

29 §

Närmare bestämmelser och tillstånd

Närmare bestämmelser om scheman för balansräkningen och resultaträkningen, finansieringsanalysen, upplysningarna i noterna till balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen och i verksamhetsberättelsen, scheman för koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen och koncernens finansieringsanalys, upplysningarna i noterna till koncernbalansräkningen, koncernresultaträkningen och koncernens finansieringsanalys samt balansspecifikationerna och specifikationerna av noterna utfärdas genom förordning av statsrådet. Finansinspektionen kan dessutom på ansökan av en koncerns moderföretag av särskilda skäl bevilja tillstånd att för viss tid avvika från bestämmelserna i detta kapitel, om undantaget behövs för att ge en rättvisande och tillräcklig bild av koncernens resultat och ekonomiska ställning.

— — — — — — — — — — — — — —

Innan tillstånd som avses i 1 och 2 mom. beviljas ska Finansinspektionen inhämta utlåtande av bokföringsnämnden om saken är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen (1339/1997) eller aktiebolagslagen (524/2006) eller lagen om andelslag (1488/2001).

— — — — — — — — — — — — — —

31 §

Finansinspektionens uppgifter

Finansinspektionen har till uppgift att

— — — — — — — — — — — — — —

32 §

Upplysningar till utländska myndigheter

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om upplysningar till utländska myndigheter.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

10.

Lag

om ändring av lagen om värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 31 oktober 2007 om värdepappersföretag (922/2007) 25 §, 39 § 3 mom., 41 § 7 mom. och 43 § 3 mom., samt

ändras 12 och 24 §, 43 § 5 mom. och 75 § som följer:

12 §

Tillsyn

Finansinspektionen utövar i enlighet med lagen om Finansinspektionen (/) tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av dem.

24 §

Begränsning av verksamheten och återkallande av verksamhetstillstånd

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av verksamheten och återkallande av verksamhetstillstånd. Finansinspektionen ska anmäla återkallande av verksamhetstillstånd för registrering samt för kännedom till ersättningsfonden för investerarskydd.

43 §

Värdepappersföretags och holdingföretags ledning

— — — — — — — — — — — — — — —

Vad som i denna paragraf föreskrivs om värdepappersföretag ska på motsvarande sätt tillämpas på holdingföretag.

75 §

Begränsning och förbjudande av filialers verksamhet

På begränsning och förbjudande av filialers verksamhet tillämpas 27 § i lagen om Finansinspektionen.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

11.

Lag

om ändring av lagen om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 26 juli 1996 om utländska värdepappersföretags rätt att tillhandahålla investeringstjänster i Finland (580/1996) 6 a §, sådan den lyder i lag 930/2007, samt

ändras 3 och 4 §, 5 § 2—4 mom. och 6 och 9 §, av dem 3 och 4 §, 5 § 2—4 mom. och 6 § sådana de lyder i nämnda lag 930/2007 och 9 § delvis ändrad i lag 597/2003, som följer:

3 §

Tillsyn

I lagen om Finansinspektionen (/) föreskrivs om tillsynen över utländska värdepappersföretags verksamhet i Finland samt om Finansinspektionens rätt att lämna uppgifter till utländska tillsynsmyndigheter som motsvarar Finansinspektionen.

4 §

Förutsättningar för filialetablering

Ett utländskt värdepappersföretag kan etablera filial i Finland efter att hemstatens tillsynsmyndighet har underrättat Finansinspektionen om etableringen. Anmälan ska innehålla tillräckliga uppgifter om den tilltänkta filialens investerings- och sidotjänster, organisationsstruktur och avsikt att anlita anknutna ombud samt också filialens adressuppgifter, uppgifter om investerarskyddssystemet eller avsaknaden av ett sådant samt namnen på de personer som ansvarar för filialens verksamhet.

Filialen kan inleda sin verksamhet då värdepappersföretaget har fått en anmälan enligt 59 § i lagen om Finansinspektionen eller, om Finansinspektionen inte inom den tid som anges i den nämnda paragrafen har gjort anmälan enligt paragrafen, då tidfristen för behandlingen av ansökan har gått ut.

5 §

Tillhandahållande av investeringstjänster utan att etablera filial

— — — — — — — — — — — — — — —

Ett utländskt värdepappersföretag kan börja tillhandahålla investeringstjänster i Finland efter att Finansinspektionen av motsvarande tillsynsmyndighet i den stat som beviljat värdepappersföretaget auktorisation har fått anmälan om investerings- och sidotjänsterna samt om huruvida tjänster ska tillhandahållas genom ett anknutet ombud.

Om ett utländskt värdepappersföretag anlitar ett anknutet ombud för att tillhandahålla investeringstjänster i Finland, har Finansinspektionen rätt att be motsvarande tillsynsmyndighet i den stat som auktoriserat värdepappersföretaget lämna uppgifter om det anknutna ombudets identitet. Finansinspektionen har rätt att offentliggöra det anknutna ombudets identitet.

Ett utländskt värdepappersföretag får erbjuda i Finland etablerade värdepappersföretag, kreditinstitut och andra direkt möjlighet att bedriva handel i ett system som motsvarar multilateral handel enligt lagen om värdepappersföretag, efter att Finansinspektionen av motsvarande tillsynsmyndighet i den stat som auktoriserat värdepappersföretaget har

informerats om att verksamheten inletts samt om var och hur möjlighet att bedriva handel enligt planerna ska erbjudas. Finansinspektionen har rätt att av den myndighet som nämns ovan begära uppgifter om de värdepappersföretag, kreditinstitut och andra som det utländska värdepappersföretaget har auktoriserat som handelsparter.

Det utländska värdepappersföretag ska skriftligen informera Finansinspektionen om planerade ändringar i de uppgifter som nämns i 2 och 4 mom. Finansinspektionen kan till följd av planerade ändringar ändra villkoren i den anmälan som avses i 59 § i lagen om Finansinspektionen.

Ett utländskt värdepappersföretag ska skriftligen informera Finansinspektionen om planerade ändringar i de uppgifter som avses i 2 eller 4 mom. Finansinspektionen kan till följd av planerade ändringar ändra föreskrifter och villkor i en anmälan enligt 59 § i lagen om Finansinspektionen.

6 §

Begränsning och förbjudande av filialers verksamhet samt tillhandahållande av gränsöverskridande investeringstjänster

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning och förbjudande av filialers verksamhet samt av tillhandahållande av gränsöverskridande investeringstjänster.

9 §

Begränsning av verksamhet och återkallande av verksamhetstillstånd

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av verksamhet och återkallande av verksamhetstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

12.

Lag

om ändring av lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 29 januari 1999 om placeringsfonder (48/1999) 5 e § 3 mom., 9 d § 3 mom. och 149 §, av dem 5 e § 3 mom. och 9 d § 3 mom. sådana de lyder i lag 928/2007 och 150 § delvis ändrad i lag 224/2004, samt

ändras 4 § 1 mom., 117 §, 122 och 125 § och 126 § 1 mom., av dem 117 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 224/2004, 122 § i lag 599/2003 och 126 § 1 mom. i lag 351/2007 som följer:

4 §

Finansinspektionen utövar i enlighet med lagen om Finansinspektionen (/) tillsyn över att denna lag, enligt lagen utfärdade bestämmelser och med stöd av dessa meddelade myndighetsföreskrifter iakttas, över fondbolagens förvaringsinstitutens och placeringsfondernas verksamhet samt över marknadsföringen av de i 1 § avsedda fondföretagens andelar.

— — — — — — — — — — — — — —

117 §

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att begränsa fondbolags verksamhet och återkalla fondbolags verksamhetstillstånd

122 §

Finansinspektionen ska i enlighet med 29 § i lagen om Finansinspektionen tillsätta ett ombud för att sköta upplösningen av en placeringsfond enligt 119 §, om

1) fondbolaget eller förvaringsinstitutet inte vidtar åtgärder för att upplösa eller bereda fusion av placeringsfonder, inom en månad efter att villkoret enligt 121 § har uppfyllts eller om

2) förvaringsinstitutet inte vidtar åtgärder för att överlåta förvaltningen av placeringsfonden.

Finansinspektionen ska omedelbart bestämma att emission och inlösen av fondandelar i placeringsfonden ska avbrytas.

125 §

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att begränsa förvaringsinstituts verksamhet och återkalla förvaringsinstituts verksamhetstillstånd.

126 §

Om ett förvaringsinstituts verksamhetstillstånd återkallas, om institutet träder i likvidation eller dess tillgångar överlämnas till konkurs eller om institutet annars upphör med sin verksamhet och fondbolaget inte omedelbart vidtar åtgärder för att välja ett nytt förvaringsinstitut, ska Finansinspektionen förordna ett ombud enligt 29 § i lagen om Finansinspektionen att sköta förvaringsinstitutets uppgifter tills det ordinarie institutet tar emot uppdraget.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

13.

Lag

om ändring av lagen om utländska fondbolags verksamhet i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 2 april 2004 om utländska fondbolags verksamhet i Finland (225/2004) 5 § 3 mom., samt

ändras 3 och 4 §, 5 § 2 och 4 mom. samt 6 och 8 § som följer:

3 §

Tillsyn

I lagen om Finansinspektionen (/) föreskrivs om tillsynen över utländska fondbolags verksamhet i Finland samt om Finansinspektionens rätt att lämna uppgifter till motsvarande utländska tillsynsmyndigheter.

4 §

Förutsättningarna för etablering av filial

Ett utländskt fondbolag kan etablera filial i Finland efter att hemstatens tillsynsmyndighet har underrättat Finansinspektionen om etableringen. Av meddelandet ska framgå tillräcklig information om filialens planerade verksamhet, förvaltning och ledning samt om filialens investerarskyddssystem eller framgå att ett sådant system saknas.

Filialen kan inleda sin verksamhet då fondbolaget han fått en anmälan enligt 59 § i lagen om Finansinspektionen eller, om Finansinspektionen inte har gjort en sådan anmälan inom den tid som anges i nämnda paragraf, efter att tidsfristen för behandlingen av anmälan har gått ut.

Ett utländskt fondbolag får två månader efter den anmälan som avses i 1 mom. genom sin filial inleda marknadsföring av andelar i ett fondföretag som det förvaltar och som enligt lagstiftningen i sin hemstat uppfyller fondföretagsdirektivets villkor, om inte Finansinspektionen under denna tid förbjuder inledandet av marknadsföringen. Finansinspektionen kan förbjuda fondbolaget att inle-

da marknadsföringen, om denna strider mot en lag som skall tillämpas på marknadsföring eller om arrangemangen för betalningar till dem som äger andelar i fondföretaget, för inlösen av andelar samt för förverkligande av fondföretagets rapporteringsskyldighet inte är förenliga med finsk lag eller med föreskrifter och bestämmelser som har utfärdats med stöd därav. Finansinspektionen ska underrätta motsvarande tillsynsmyndighet i den stat som har auktoriserat det utländska fondbolaget om beslutet att förbjuda inledandet av marknadsföringen.

Ett utländskt fondbolag skall skriftligen underrätta Finansinspektionen om ändringar i de uppgifter som avses i 1 mom. minst en månad innan de är avsedda att genomföras. Finansinspektionen kan med tanke på tilltänkta ändringar ändra de föreskrifter och villkor som avses i 57 § i lagen om Finansinspektionen.

5 §

Tillhandahållande av tjänster utan etablering av filial

— — — — — — — — — — — — — — —

Ett utländskt fondbolag kan tillhandahålla tjänster i enlighet med sitt verksamhetstillstånd i Finland efter att hemstatens tillsynsmyndighet har underrättat Finansinspektionen om saken. Av anmälan ska framgå vilken verksamhet fondbolaget ämnar bedriva i Finland och under vilka former, samt uppgifter om ett investerarskyddssystem eller ett omnämnande av att ett sådant ersättningssystem saknas. Oberoende av vad som föreskrivs i 1 § 5 mom. skall på det anmälningsförfarande som avses i denna paragraf inte tillämpas 130 § 1 mom. lagen om placeringsfonder.

— — — — — — — — — — — — — — —

Det utländska fondbolaget skall skriftligen underrätta Finansinspektionen om tilltänkta ändringar i den information som avses i 1 mom. Finansinspektionen kan till följd av de tilltänkta ändringarna ändra de villkor som avses i 59 § i lagen om Finansinspektionen.

6 §

Begränsning och förbjudande av filialers verksamhet

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning och förbjudande av filialers verksamhet.

8 §

Begränsning av verksamhet och återkallelse av verksamhetstillstånd

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av tillåten verksamhet och om återkallelse av verksamhetstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

14.

Lag

om ändring av värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i värdepappersmarknadslagen av den 26 maj 1989 (495/1989) 1 c § sådant det lyder i lag 448/2005, samt

ändras 3 kap. 28 § 4 mom., 3 a kap. 9 § 3 mom., 7 kap. 1 och 2 § och 8 kap. 3 § sådana de lyder, 3 kap. 28 § 4 mom., 3 a kap. 9 § 3 mom. samt 8 kap. 3 § i lag 923/2007 och 7 kap. 1 § i

lagarna 581/1996, 1536/2001, 600/2003 och i nämnda lag 923/2007 samt 2 § i de nämnda lagarna 1536/2001, 448/2005 och 923/2007, som följer:

3 kap.

Offentlig handel

28 §

Avslutande av offentlig handel med värdepapper

— — — — — — — — — — — — — — —

I 7 kap. 2 § föreskrivs om Finansinspektionens rätt att förbjuda en fondbörs att ordna offentlig handel med värdepapper.

3 a kap.

Multilateral handel

9 §

Avbrytande och avslutande av handel

— — — — — — — — — — — — — — —

I 7 kap. 1 a § föreskrivs om Finansinspektionens rätt att förordna att en marknadsplatsoperatör som ordnar multilateral handel ska avbryta handeln. I 7 kap. 2 § föreskrivs om Finansinspektionens rätt att förbjuda multilateral handel med värdepapper.

7 kap.

Tillsyn över värdepappersmarknaden

Tillsynsmyndighet

1 §

Finansinspektionen utövar enligt lagen om Finansinspektionen (/) tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och myndighetsföreskrifter som har utfärdats med stöd lagen samt de stadgar som myndigheter har fastställt med stöd av denna lag.

Finansinspektionen utövar inte tillsyn över den värdepappershandel som Finlands Bank bedriver för att sköta sina penningpolitiska uppgifter.

2 §

Den som i näringsverksamhet marknadsför eller förvärvar värdepapper kan förbjudas av Finansinspektionen att fortsätta eller upprepa ett förfarande som strider mot 2 kap. En fondbörs eller en marknadsplatsoperatör som ordnar multilateral handel kan förbjudas av Finansinspektionen att ordna handel med värdepapper som har tagits upp eller ansökts bli upptagna till handel, om det vid handeln, när det gäller emittentens informationsskyldighet i samband med den eller informationsskyldigheten i samband med upptagande till handel, vidtas åtgärder som väsentligen strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den eller mot reglerna för offentlig eller multilateral handel.

På det förbud som avses i 1 mom. tillämpas vad som föreskrivs i 48 och 49 § lagen om Finansinspektionen.

Då Finansinspektionen meddelar ett förbud som avses i 1 mom. kan den förordna att ett förfarande som strider mot 2 kap. ska rättas, om åtgärden kan anses vara nödvändig på grund av att förfarandet medför uppenbara olägenheter för investerarna.

På förbud som gäller ett förfarande som strider mot bestämmelser i 3 kap. 36 §, 3a kap. 10 §, 4 kap. 1 eller 2 § tillämpas 48 och 49 § lagen om Finansinspektionen. På förbud som gäller ett förfarande som strider med andra bestämmelser och myndighetsföreskrifter som har utfärdats med stöd av denna lag eller stadgar som myndigheterna har fastställt med stöd av denna lag tillämpas 33 § i nämnda lag om Finansinspektionen.

8 kap.

Straffstadganden

Värdepappersmarknadsförseelse

3 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 2 eller 36 § eller mot 3 a kap. 10 § ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon

annanstans i lag, för värdepappersmarknadsförseelse dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

15.

Lag

om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 18 december 1992 om pantlåneinrättningar (1353/1992) 5 a, 5 b och 34 § sådana de lyder, 5 a § i lagarna 769/1997 och 598/2003, 5 b § i nämnda lag 598/2003 och 34§ delvis ändrad i nämnda lag 769/1997,

ändras 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 2 mom., 10, 11, 11 a och 13 a §, 30 § 3 mom., 30 a och 30 b § och 40 §, sådana de lyder, 3, 10, 11 och 11 a och 34 § 1—3 mom. i nämnda lag 769/1997, 4 § 1 och 2 mom. i nämnda lag 598/2003 och i lag 757/2004, 5 § 2 mom. i nämnda lag 598/2003, 13 a § i nämnda lag 769/1997 och i lagarna 640/2006 och 478/2007, 30 § 3 mom. och 30 a § i lag 757/2004 och i nämnda lag 640/2006, 30 b § i lag 1429/2007 samt 40 § i nämnda lag 769/1997 och i lag 77/1997, samt

fogas till lagen nya 11 b, 40 a, 40 b och 40 c § som följer:

3 §

Länsstyrelsen i södra Finlands län (nedan länsstyrelsen) utövar i egenskap av central förvaltningsmyndighet tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

4 §

För pantlånerörelse ska ansökas om koncession. Koncession för en pantlåneinrättning som ska bildas kan även sökas före registreringen.

I koncessionsansökan ska lämnas tillräckliga uppgifter om pantlåneinrättningens ägare och deras ägare och deras ägarandelar samt om förvaltningen och de personer som sköter förvaltningen. Till ansökan ska fogas stiftelseurkunden. Länsstyrelsen har rätt att kräva också andra utredningar som den anser vara behövliga. Polisen på vederbörande ort ska ombes ge ett yttrande om pantlåneinrättningens koncessionsansökan.

— — — — — — — — — — — — — —

5 §

— — — — — — — — — — — — — —

Efter att ha hört sökanden har länsstyrelsen rätt att i koncessionen uppställa sådana begränsningar eller villkor för pantlåneinrättningen affärsverksamhet som är nödvändiga för tillsynen.

10 §

Till länsstyrelsen ska göras anmälan om etablering och indragning av en pantlåneinrättnings filialer.

11 §

Innan en pantlåneinrättning inleder sin verksamhet ska den tillställa länsstyrelsen

1) ett fullständigt utdrag som visar att registermyndigheten har registrerat inrättningen och som inbegriper bolagsordningen,

2) uppgift om styrelsemedlemmarnas och ersättarnas, verkställande direktörens och, om en vice verkställande direktör har utsetts, dennes samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort samt

3) utredning om hur panterna förvaras och hur de försäkras.

Om de uppgifter som nämns i 1 mom. ändras ska länsstyrelsen utan dröjsmål underrättas.

11a §

En pantlåneinrättning ska innan verksamheten inleds underrätta länsstyrelsen om de ägare av andelar i pantlåneinrättningen, vilka äger minst 10 procent av aktiekapitalet eller vilkas andel svarar för minst 10 procent av den rösträtt som inrättningens aktier medför eller vilkas andel annars ger rätt att utöva ett därmed jämförbart inflytande i pantlåneinrättningens förvaltning, samt om innehavens storlek. An anmälan ska framgå andelarnas storlek och ägare. Inrättningen ska omedelbart anmäla de förändringar i innehaven som den fått kännedom om.

Om länsstyrelsen konstaterar att ett innehav äventyrar pantlåneinrättningens försiktiga och sunda affärsverksamhet, kan länsstyrelsen förbjuda ägaren av andelen att utöva sin rösträtt.

Länsstyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om anmälningar till länsstyrelsen enligt denna paragraf.

11 b §

Koncessionshavaren ska till länsstyrelsen lämna in kopior av revisionsberättelsen och bokslutet med bilagor inom två månader efter att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts. Koncessionshavaren ska också utan dröjsmål anmäla till länsstyrelsen att styrelsemedlemmar och verkställande direktören har bytts ut samt lägga fram en utredning över verkställande direktörens behörighet.

13 a §

Länsstyrelsen ska för en pantlåneinrättning förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) bestämmelserna i 13 § inte har iakttagits,

2) en revisor inte är oberoende enligt 24 eller 25 § i revisionslagen, eller om

3) en bestämmelse i bolagsordningen om revisorernas antal eller behörighet har överträtts.

Länsstyrelsen ska be Centralhandelskammarens revisionsnämnd om yttrande innan sådana ärenden om oberoende avgörs som avses i 1 mom. 2 punkten.

Länsstyrelsens förordnande gäller till dess att en ny revisor har utsetts istället för den som avses i 1 mom.

Länsstyrelsen meddelar pantlåneinrättningen förordnande i enlighet med 7 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

Länsstyrelsen kan under en mandatperiod entlediga en revisor som den förordnat.

30 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Länsstyrelsen beviljar pantlåneinrättningar tillstånd i enlighet med 6 kap. 10 § 2 mom. och 19 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

30 a §

Om en pantlåneinrättning har för avsikt att flytta sitt säte till någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i enlighet med artikel 8 i Europabolagsförordningen, ska pantlåneinrättningen utan dröjsmål efter att ha anmält förslaget för registrering till länsstyrelsen sända en kopia av de förslag om flyttning och den redogörelse som avses i förordningens artiklar 8.2 och 8.3.

Registermyndigheten får inte ge ett intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004) om länsstyrelsen innan tillstånd enligt 2 mom. i samma paragraf beviljats har meddelat registermyndigheten att pantlåneinrättningen inte har iakttagit bestämmelserna om flyttning av säte eller bestämmelserna om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om länsstyrelsen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av sätet.

30 b §

Om en pantlåneinrättning deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda ett intyg över fusionen enligt 4 § 3 mom. i lagen om europabolag eller 16 kap. 26 § i aktiebolagslagen eller över delningen enligt 17 kap. 25 § i aktiebolagslagen, om länsstyrelsen innan ett tillstånd som avses i 2 mom. i samma paragraf beviljats har meddelat registermyndigheten att pantlåneinrättningen inte har iakttagit bestämmelserna om fusion eller delning eller om avslutande av verksamheten i Finland. Tillstånd får beviljas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 §

2 mom. eller 17 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen endast om länsstyrelsen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen eller delningen.

40 §

Länsstyrelsen ska förbjuda pantlånerörelse som bedrivs utan koncession enligt denna lag.

Om koncessionshavaren försummar sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt (68/1998) eller enligt sin bolagsordning, kan länsstyrelsen uppmana koncessionshavaren att fullgöra sina skyldigheter inom en viss tid.

Länsstyrelsen kan förena förbud eller uppmaningar enligt denna paragraf med vite. Förbud enligt 1 mom. ska dock förenas med vite om detta inte av något särskilt skäl är obehövligt. Vite utdöms av länsrätten i Tavastehus län. I övrigt ska viteslagen (1113/1990) tillämpas på vite.

40 a §

Länsstyrelsen ska återkalla koncessionen om

1) pantlåneinrättningen i sin verksamhet på ett väsentligt sätt har brutit mot lag, förordning eller föreskrifter som en myndighet med stöd av lagar eller förordningar har meddelat eller fastställt eller om det inte längre finns förutsättningar för beviljande av koncession,

2) pantlåneinrättningen har upphört med sin verksamhet för en längre tid än 6 månader,

3) pantlåneinrättningen inte har inlett sin verksamhet inom 12 månader efter att koncession beviljats eller om

4) felaktiga uppgifter lämnades i ansökan om koncession.

Om länsstyrelsen med stöd av 1 mom. återkallar en pantlåneinrättnings koncession kan den samtidigt meddela föreskrifter om hur verksamheten ska avslutas.

Länsstyrelsen ska anmäla till registermyndigheten att en koncession har återkallats.

Om det med hänsyn till förhållandena vore oskäligt att återkalla en koncession kan länsstyrelsen i stället ge koncessionshavaren en skriftlig varning.

Länsstyrelsen kan på pantlåneinrättningens ansökan återkalla dess koncession om inrättningen har beslutat upphöra med den koncessionspliktiga verksamheten. På återkallelse enligt detta moment tillämpas 2 och 3 mom.

40 b §

Länsstyrelsen har rätt att få sådana uppgifter ur straffregistret och ur det ur 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) nämnda bötesregistret som är nödvändiga för tillsynen och behandlingen av ärenden som gäller beviljande och återkallande av koncession.

Länsstyrelsen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få sådana övriga uppgifter av koncessionshavaren som är nödvändiga för övervakningen av att denna lag iakttas.

40 c §

Beslut som har fattats enligt denna lag kan överklagas i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Beslut om att återkalla av koncession enligt denna lag ska iakttas trots att det har överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

16.

Lag

om ändring av försäkringsbolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i försäkringsbolagslagen av den (/) 7 kap. 7§, 25 kap. 2 § 1 mom. och 4—8 §, 26 kap. 14—16 § och 18—20 §,

ändras 1 kap. 13 § 3 mom., 2 kap. 6 § 4 mom., 12 kap. 6 § 1 mom., rubriken för 25 kap. 2 §, 11 § 1 mom., 22 § och 25 § 1 mom. och 30 kap. 2 §, samt

fogas till 2 kap. en ny 9 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

13 §

Koncession, huvudkontor och tillsyn

— — — — — — — — — — — — — — —

Försäkringsbolagens verksamhet övervakas i enlighet med lagen om Försäkringsinspektionen (/) av Försäkringsinspektionen. De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

2 kap.

Bildande av försäkringsbolag och koncession

6 §

Förutsättningar för beviljande av koncession

— — — — — — — — — — — — — — —

Om ett beslut inte har getts inom den i 1 mom. utsatta tiden, kan sökanden söka ändring genom besvär. Besvären anses då gälla ett avslagsbeslut med anledning av ansökan. Finansinspektionen ska underrätta besvärsmyndigheten om att beslut har getts i det ärende som besvären gäller. I fråga om anförande och behandling av besvär gäller i övrigt lagen om Finansinspektionen.

9 a §

Återkallelse av koncession och begränsning av koncessionsenlig verksamhet

Finansinspektionen kan återkalla ett försäkringsbolags koncession eller begränsa dess koncessionsenliga verksamhet i enlighet med lagen om Finansinspektionen.

12 kap.

Proaktiv tillsyn över ett försäkringsbolags solvensställning

6 §

Tillsynsåtgärder

Om det utvidgade verksamhetskapitalet som räknats ut för mätningen av att det grundläggande kapitalkravet uppfyllts i ett livförsäkringsbolag, underskrider kapitalkravet enligt den mätning av det grundläggande kapitalkravet som beräknats enligt 5 § 2 mom., ska bolaget omedelbart för godkännande lämna Försäkringsinspektionen en plan för återställande av solvensställningen till en sådan nivå att det utvidgade verksam-

hetskapital som beräknats för denna mätning uppfyller det krav som ställs på det. Om Finansinspektionen inte godkänner planen eller om bolaget inte inom föreskriven tid kan vidta de åtgärder som anges i planen, kan Finansinspektionen begränsa livförsäkringsbolagets koncessionenliga verksamhet eller återkalla koncessionen i enlighet med 26 och 27 § i lagen om Finansinspektionslagen.

— — — — — — — — — — — — — —

25 kap.

Tillsynen över försäkringsbolag och försäkringsholdingsammanslutningar

2 §

Social- och hälsovårdsministeriets rätt att få upplysningar

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Tillsättande av ombud och ombudets rättigheter

I de fall som avses i 9 § skall Finansinspektionen tillsätta ett i 29 § i lagen om Finansinspektionen avsett ombud vid försäkringsbolaget. Ombudet skall övervaka att bolaget iakttar förbudet att överlåta och pantsätta egendom. Utöver befogenheter enligt den nämnda paragrafen har ombudet rätt att besluta om samtycke till rättshandlingar som avses i 13 §.

— — — — — — — — — — — — — —

22 §

Verkställighet och ändringssökande

Beslut om förbud att överlåta och pantsätta egendom får överklagas i enlighet med lagen om Finansinspektionen. Besvär skall anföras inom 30 dagar från det att inspektionens beslut har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

30 kap.

2 §

Social- och hälsovårdsministeriets rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har social- och hälsovårdsministeriet rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till

1) åklagar- och förundersökningsmyndigheter för förhindrande och utredning av brott,

2) Finansinspektionen,

3) andra EES-staters myndigheter som utövar tillsyn över försäkrings- eller finansieringsverksamhet eller över finansmarknaden,

4) revisorer vid försäkringsbolag eller vid kreditinstitut eller finansiella institut som hör till samma koncern som ett försäkringsbolag,

5) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som har till uppgift att delta i försäkringsbolagens likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

6) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i försäkringsbolags likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

7) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som svarar för tillsynen över personer som utför lagstadgad revision i försäkringsbolag, kreditinstitut, värdepappersföretag eller andra finansiella institut,

8) sådana oberoende försäkringsmatematiker i EES-stater som övervakar lagligheten i försäkringsbolagens verksamhet samt till organ som svarar för tillsynen över försäkringsmatematikerna,

9) EES-staters myndigheter och organ som enligt lag svarar för övervakningen av att bolagsrätten iakttas och för undersökningen av överträdelser,

10) Finlands eller någon annan EES-stats centralbank och till andra myndighetsorgan som har liknande penningpolitiska uppgifter samt till andra myndigheter som svarar för tillsynen över betalningssystemen, och till

11) andra staters än EES-staters myndigheter och organ enligt 3—8 punkten för utförande av tillsynsuppdrag, om den informa-

tion som ska lämnas i vederbörande stat är sekretessbelagd i enlighet med 1 §.

Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att lämna ut endast information som behövs för att de myndigheter som nämns i 1 mom. skall kunna utföra sina uppdrag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

17.

Lag

om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 6 § 3 mom., sådant det lyder i lag (/), samt

fogas till lagen nya 6 a och 6 b § som följer:

6 §

Koncession

— — — — — — — — — — — — — —

Vad som i 2 kap. 6 § 1 och 4 mom. och 9 a §, 23 kap. 4 § 3 mom. och 5 § samt 6 § 1 och 2 mom. i försäkringsbolagslagen (/) föreskrivs om Finansinspektionen gäller i tillämpliga delar statsrådet när det är fråga om arbetspensionsförsäkringsbolag. Social- och hälsovårdsministeriet ska begära Finansinspektionens utlåtande om ett arbetspensionsförsäkringsbolags ansökan om koncession eller om utvidgning av koncessionen.

— — — — — — — — — — — — — —

6 a §

Återkallelse av koncession

Statsrådet kan återkalla ett arbetspensionsförsäkringsbolags koncession om

1) väsentliga förutsättningar för beviljande av koncession eller för inledande av verksamheten saknas,

2) bolaget inte inom utsatt tid har vidtagit åtgärder som angivits i en sådan plan för att återställa en sund finansiell ställning eller en sådan plan för kortfristig finansiering som avses i 26 kap. 12 eller 13 § i försäkringsbolagslagen eller i 20 § i denna lag eller om genomförandet av en sådan plan har försummats, eller om

3) bolaget grovt har försummat skyldigheten att iaktta förbud enligt 33 § i lagen om Finansinspektionen och om de försäkrade förmånerna inte i tillräcklig utsträckning kan tryggas genom att bolagets verksamhet begränsas i enlighet med 6 b §.

Statsrådet kan återkalla ett bolags koncession också om

1) det i bolagets verksamhet har skett väsentliga överträdelser av bestämmelser som gäller finansmarknaden eller av föreskrifter som en myndighet har meddelat eller fastställt med stöd av dem,

2) bolaget har inställt sin verksamhet för mer än sex månader eller försatts i likvidation,

3) bolagets verksamhet inte har inletts inom 12 månader efter det att koncessionen beviljades,

4) väsentligt oriktiga eller bristfälliga upplysningar om omständigheter som är relevanta för regleringen och tillsynen lämnades när koncessionen söktes.

Bolaget ska innan beslut fattas enligt 1 mom. 1 och 3 punkten och 2 mom. 1 punkten ges en skälig tid för att avhjälpa bristen om det inte med tanke på tryggandet av de försäkrade förmånerna är nödvändigt att återkalla koncessionen omedelbart.

Statsrådet ska återkalla en koncession som det beviljat ett tillsynsobjekt om detta har försatts i konkurs eller likvidation genom registermyndighetens eller en domstols beslut eller om likvidatorerna har gett slutredovisning om likvidationen.

Om återkallelsen av koncessionen inte baseras på Finansinspektionens framställning, ska Finansinspektionens utlåtande inhämtas.

6 b §

Begränsning av koncessionsenlig verksamhet

Statsrådet kan för viss tid begränsa ett bolags koncessionsenliga verksamhet och, om ett missförhållande inte har avhjälpts inom utsatt tid, ändra koncessionsvillkoren så att verksamheten varaktigt begränsas. En förutsättning för begränsning av verksamheten är att de förutsättningar för återkallelse av koncessionen som föreskrivs i 6 a § 1 mom. är uppfyllda eller att det i bolagets verksamhet har konstaterats förekomma oskicklighet eller oförsiktighet och det är uppenbart att fortsatt verksamhet skulle äventyra de försäkrade förmånerna. På beslut enligt denna paragraf tillämpas 6 a § 3—5 mom.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

8.

Lag

om ändring av lagen om utländska försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 17 mars 1995 om utländska försäkringsbolag (398/1995) 8 §, 15 § 1 mom., 15 c och 16 §, 42 § 2 mom., 43 och 44 § och 79 § 2 och 3 mom., av dem 8 §, 15 § 1 mom., 16 §, 42 § 2 mom., 43 och 44 § och 79 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag /2007, samt

ändras 7 § 1 mom., 9, 12, 14, 17, 21 och 60 §, av dem 7 § 1 mom. och 9, 12, 17, 21, 45 och 60 § sådana de lyder i lag /2007 och 14 § delvis ändrad i lag 80/1999, som följer:

7 §

Anmälan om filialetablering

Ett utländskt EES-försäkringsbolag kan bedriva försäkringsrörelse i Finland med stöd av etableringsrätten efter att den myndighet i hemstaten som svarar för försäkringsinspektionen har gjort en anmälan till Finansinspektionen. Anmälan ska innehålla tillräckliga uppgifter om den tilltänkta filialens affärsverksamhet, förvaltning och generalagent. Etablering av en filial i Finland betraktas som bedrivande av försäkringsverksamhet med stöd av etableringsrätten.

— — — — — — — — — — — — — —

9 §

Inledande av en filials verksamhet

En filial kan börja bedriva direktförsäkringsverksamhet i Finland när det utländska EES-försäkringsbolaget har fått en anmälan enligt 59 § i lagen om Finansinspektionen (/) eller, om Finansinspektionen inte har gjort anmälan inom den tid som föreskrivs i paragrafen, då tidsfristen för behandlingen av ansökan har gått ut.

12 §

Ändrade uppgifter

Om det sker ändringar i de uppgifter som ett utländskt EES-försäkringsbolag enligt 7 eller 10 § har anmält till den myndighet som svarar för försäkringsinspektionen i hemstaten, ska förfarandet enligt 9 § eller på motsvarande sätt enligt 11 § iakttas.

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

Tillsynen över utländska EES-försäkringsbolag

Finansinspektionen utövar tillsyn över utländska EES-försäkringsbolags verksamhet i Finland i enlighet med denna lag och lagen om Finansinspektionen (/). De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

17 §

Begränsning och förbjudande av filialers verksamhet

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om förbjudande av filialers verksamhet och om annan begränsning av verksamheten än enligt 2 mom.

Om de det visar sig att de åtgärder som vidtas av den myndighet som svarar för försäkringsinspektionen i det utländska EES-försäkringsbolagets hemstat är otillräckliga och bolaget fortsätter sitt felaktiga förfarande kan Finansinspektionen, utöver vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen, efter att ha underrättat den myndighet som svarar inför Försäkringsinspektionen i bolagets hemstat, förbjuda bolaget att överlåta eller pantsätta sin egendom i Finland, förbjuda bolaget att betala återköpsvärdet till försäkringstagarna eller förbjuda bolaget att i Finland bevilja nya försäkringar innan saken har rättats till.

Om ett utländskt EES-försäkringsbolags verksamhet äventyrar de försäkrade förmånerna, får Finansinspektionen vidta åtgärder enligt 2 mom. utan att iaktta det förfarande som regleras i 2 mom. och utan att på förhand underrätta den myndighet som svarar för försäkringsinspektionen i bolagets hemstat.

21 §

Besvärsrätt

Finansinspektionen ska inom sex månader efter att ansökan börjat behandlas och de för avgörandet av ärendet behövliga handlingarna och utredningarna inkommit besluta om koncession ska beviljas eller förvägras.

Om beslut inte har meddelats inom den tid som föreskrivs i 1 mom. kan sökanden anföra besvär. Besvären anses i så fall avse ett negativt beslut. Sådana besvär kan anföras till dess att beslut har meddelats. Finansinspektionen ska underrätta besvärsinstansen om att beslut meddelats. I fråga om anförande och behandling av besvär som avses i detta moment gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen.

45 §

Begränsning av verksamheten och återkallelse av koncession

I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om begränsning av koncessionsenlig verksamhet och om återkallelse av koncessionen.

60 §

Marknadsföring

Vid en försäkringsförenings marknadsföring samt vid tillsynen över marknadsföringen och avtalsvillkor iakttas försäkringsbolagslagen (/) och lagen om Finansinspektionen. Ett utländskt försäkringsbolag ska i sin marknadsföring dessutom uppge sitt namn, sin bolagsform, sin hemstat, sitt huvudkontors adress samt det kontors eller den filials adress som försäkringsavtal ska ingås med.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

19.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 31 december 1987 om försäkringsföreningar (1250/1987) 9 kap. 5 §, 12 kap. 6, 6 d och 7 §, 12 a kap. 9 och 10 § och 16 kap. 10 § 3 mom., av dem 9 kap. 5 § sådan den lyder i lagarna 340/2000 och 1320/2004, 12 kap. 6 § i lag 81/1999 och i nämnda lag 340/2000, 12 kap. 6 d § och 12 a kap. 9 och 10 § i lag 952/2000 och 12 kap. 7 § i lag 333/2004, samt

ändras 2 kap. 5 a § 2 mom., 12 kap. 1, 2, 4 och 6 a § och 6 c § 4 mom. samt 16 kap. 10 § 2 mom., av dem 2 kap. 5 a § 2 mom. och 6 a § sådana de lyder i de nämnda lagarna 340/2000 och 952/2000, 12 kap. 1 § i nämnda lag 81/1999, 2 kap. i lag 365/2001, 12 kap. 4 § i nämnda lag 340/2000, 12 kap. 6 c § och 16 kap. 10 § 2 mom. i nämnda lag 333/2004, som följer:

2 kap.

Bildande av en försäkringsförening

— — — — — — — — — — — — — — —

Om beslut inte har meddelats inom den tid som föreskrivs i 1 mom. kan sökanden anföra besvär. Besvären anses i så fall avse ett negativt beslut. Sådana besvär kan anföras till dess att beslut har meddelats. Finansinspektionen ska underrätta besvärsinstansen om att beslut meddelats. I fråga om anförande och behandling av besvär gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen (/).

12 kap.

Tillsynen över försäkringsföreningarna

1 §

Finansinspektionen utövar i enlighet med lagen om Finansinspektionen tillsyn över försäkringsföreningarnas verksamhet.

2 §

Vid en försäkringsförenings marknadsföring samt vid tillsynen över marknadsföringen och avtalsvillkor iakttas försäkringsbolagslagen (/) och lagen om Finansinspektionen.

4 §

Finansinspektionen övervakar att försäkringsföreningarna iakttar lagstiftningen om försäkringsverksamhet samt god försäkringssed.

Finansinspektionen ska i synnerhet övervaka att försäkringsföreningarnas kapitaltäckning och för denna relevanta omständigheter är ordnade på ett sätt som tryggar de försäkrade förmånerna samt att föreningarna har effektiva och tillförlitliga förvaltnings- och styrsystem. Dessutom övervakar Finansinspektionen försäkringsföreningarnas marknadsföring och användning av avtalsvillkor.

6 a §

Om Finansinspektionen har bestämt att en försäkringsförenings verksamhet ska avslutas är föreningen försatt i likvidation och ska upplösas.

6 c §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen ska för försäkringsföreningen tillsätta ett ombud i enlighet med 29 § i lagen om Finansinspektionen. Ombudet ska övervaka att föreningen iakttar förbud mot överlåtelse och pantsättning av egendom. Utöver de befogenheter som föreskrivs i den nämnda paragrafen har ombudet rätt att besluta om samtycke till rättshandlingar i enlighet med 25 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har social- och hälsovårdsministeriet rätt att lämna ut uppgifter som omfattas av försäkringssekretessen till

1) åklagar- och förundersökningsmyndigheter för förhindrande och utredning av brott,

2) Finansinspektionen och andra finska myndigheter som utövar tillsyn över finansmarknaden,

3) andra EES-staters myndigheter som utövar tillsyn över försäkrings- eller finansieringsverksamhet eller över finansmarknaden,

4) revisorer vid försäkringsföreningar,

5) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som har till uppgift att delta i försäkringsföretags likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

6) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som svarar för tillsynen över organ som deltar i försäkringsföretags likvidations- eller konkursförfarande eller i motsvarande förfaranden,

7) finska myndigheter och andra EES-staters myndigheter som svarar för tillsynen över personer som utför lagstadgad revision i försäkringsföretag, kreditinstitut, värdepappersföretag eller andra finansiella institut,

8) sådana oberoende försäkringsmatematiker i EES-stater som övervakar lagligheten i försäkringsföretags verksamhet samt till organ som svarar för tillsynen över försäkringsmatematikerna,

9) EES-staters myndigheter och organ som enligt lag svarar för övervakningen av att bolagsrätten iakttas och för undersökningen av överträdelser,

10) Finlands eller någon annan EES-stats centralbank och till andra myndighetsorgan som har liknande penningpolitiska uppgifter samt till andra myndigheter som svarar för tillsynen över betalningssystemen, och till

11) andra staters än EES-staters myndigheter och organ enligt 3—8 punkten för utförande av tillsynsuppdrag, om den information som ska lämnas i vederbörande stat är sekretessbelagd i enlighet med 1 §.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

20.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsförmedling

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 15 juli 2005 om försäkringsförmedling (570/2005) 6 kap., 38 § 2 och 3 mom. och 39 § samt

ändras 37 §, rubriken för 38 § och 38 § 4 mom. som följer:

37 §

Tillsyn över försäkringsförmedlare

Tillsynen över och granskningen av försäkringsförmedlares verksamhet enligt denna lag handhas i enlighet med lagen om Finansinspektionen (/) och denna lag av Försäkringsinspektionen. De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

38 §

Förbud mot försäkringsförmedling

— — — — — — — — — — — — — —

Om en försäkringsförmedlare i något väsentligt avseende har försummat sina skyldigheter enligt denna lag och försummelserna eller felen inte har avhjälpts inom en skälig tid som Finansinspektionen bestämt, kan Finansinspektionen förbjuda försäkringsförmedlaren att fortsätta med sin verksamhet tills saken har rättats till eller, om försummelserna eller felen är grova, avföra försäkringsförmedlaren ur registret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

21.

Lag

om ändring av lagen om pensionsstiftelser

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 29 december 1995 om pensionsstiftelser (1774/1995) 46 § 9 mom., 66-68 § och 134 § 1 mom., av dem 46 § 9 mom. sådant det lyder i lag 382/2005, 66 § i lag 471/2007, 67 och 68 § i lag 391/2006 och 134 § 1 mom. i lag 85/1999 samt

ändras 64, 65 och 132 b § samt 137 a § 2 mom., av dem 64 § sådan den lyder i nämnda lag 85/1999 och i lag 1127/2006, 65 § i de nämnda lagarna 391/2006 och 1127/2006, 132 b § i lag 288/2007 och 137 a § 2 mom. i nämnda lag 391/2006, samt

fogas till 78 § ett nytt 5 mom. som följer:

64 §

Finansinspektionen svarar för tillsynen över pensionsstiftelserna. De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

65 §

En pensionsstiftelse ska varje år inom fem månader från räkenskapsperiodens slut eller vid en senare tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer till Finansinspektionen överlämna bokslutet, verksamhetsberättelsen, revisorernas utlåtande och en statistikberättelse enligt ett fastställt formulär. I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få andra upplysningar.

Pensionsstiftelsen ska inom en skälig tid som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer lämna de uppgifter om sin verksamhet som ministeriet behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

78 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vad som föreskrivs i detta kapitel tillämpas också då Finansinspektionen i enlighet med 26 § i lagen om Finansinspektionen har förordnat om upplösning av en pensionsstiftelse.

132 b §

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har social- och hälsovårdsministeriet rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till

1) åklagar- och förundersökningsmyndigheter för förhindrande och undersökning av brott,

2) till Finansinspektionen.

137 a §

— — — — — — — — — — — — — —

På Finansinspektionen tillämpas inte vad som i 4 § 3 mom., 6 § 6 mom., 36 § 1 mom., 37 § 1 mom., 41 § 1 mom. 2 punkten, 41 a § 1, 2 4 och 5 mom., 42 §, 43 § 2 och 3 mom., 45 § 4—6 mom., 46 § 3 mom. 3 punkten och 4 mom., 48 § 1 och 7 mom., 48 a § 9 mom., 55 § 3 mom., 65 § 2 mom., 88 § 5 och 6 mom., 109 och 110 §, 120 § 4 mom., 122 §, 132 § 2 mom., 132 b §, 132 c § 1 mom. 4 punkten och 3 mom., 134 §, 135 § 2 mom. och 147 § 2 mom. i denna lag föreskrivs om social- och hälsovårdsministeriet eller vederbörande ministerium.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

22.

Lag

om ändring av lagen om försäkringskassor

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 27 november 1992 om försäkringskassor (1164/1992) 66 och 98—100 § samt 167 § 1 mom., av dem 66 § sådan den lyder i lagarna 200/1988 och 84/1999, 99 och 100 § i lag 392/2006 och 167 § 1 mom. i nämnda lag 84/1999, samt

ändras 96 § 1 mom., 97 §, 165 b § och 172 a § 2 mom., av dem 96 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag 84/1999, 165 b § sådant den lyder i lag 287/2000 och 172 a § 2 mom. sådant det lyder i nämnda lag 392/2006, samt

fogas till 111 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 84/1999 och i lagarna 1322/1997 och 420/2003, ett nytt 5 mom. som följer:

96 §

Finansinspektionen svarar för tillsynen över försäkringskassorna. De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

97 §

En försäkringskassa ska varje år inom fem månader från räkenskapsperiodens slut eller vid en senare tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer till Finansinspektionen överlämna bokslutet, verksamhetsberättelsen, revisorernas utlåtande och en statistikberättelse enligt ett fastställt formulär. I lagen om Finansinspektionen föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få andra upplysningar.

Försäkringskassan ska inom en skälig tid som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer lämna de uppgifter om sin verksamhet som ministeriet behöver för att fullgöra sina uppgifter enligt denna lag.

111 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vad som föreskrivs i detta kapitel tillämpas också då Finansinspektionen i enlighet med 26 § i lagen om Finansinspektionen har förordnat om upplösning av en försäkringskassa.

165 b §

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har social- och hälsovårdsministeriet rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till

1) åklagar- och förundersökningsmyndigheter för förhindrande och undersökning av brott,

2) till Finansinspektionen.

172 a §

På Finansinspektionen tillämpas inte vad som i 65 §, 70 § 1 mom., 74 a § 1 mom. 2 punkten, 74 b § 1, 2, 4 och 5 mom., 77 §, 79 § 2 mom., 82 a § 4 mom., 83 § 3 mom. 3 punkten och 4 mom., 83 a § 1 och 3 mom., 83 b § 9 mom., 91 § 4 mom., 97 § 2 mom., 132 § 3 mom., 165 § 2 mom., 165 c § 1 mom. 5 punkten och 3 mom., 167 § och 170 § 4 mom. i denna lag föreskrivs om social- och hälsovårdsministeriet eller vederbörande ministerium.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

23.

Lag

om ändring av lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 24 augusti 1984 om arbetslöshetskassor (603/1984) 58, 58 a och 59 §, sådana de lyder, 58 § delvis ändrad i lag 913/2000, 58 a § i lag 1291/2001 och 59 § i nämnda lag 913/2000 som följer:

58 §

Tillsyn

Finansinspektionen svarar för tillsynen över arbetslöshetskassorna. I denna lag ingående hänvisningar till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

58 a §

Försäkringstillsynens rätt att få information

Försäkringstillsynen har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, rätt att avgiftsfritt få den information som behövs för skötseln av dess i denna lag föreskrivna uppgifter av

1) den som upprätthåller de betalningssystem som arbetslöshetskassorna använder,

2) skattestyrelsen,

3) Folkpensionsanstalten,

4) arbetsministeriet.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra informationsbegränsningar har Finansinspektionen rätt att för upprätthållande av det register över förmånstagare som avses i 13 kap. 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avgiftsfritt av dem som upprätthåller de betalningssystem som arbetslöshetskassorna får nödvändig information om

1) förmånstagarnas personbeteckningar och sådana bakgrundsuppgifter om förmånstagarna som har samband med betalningen,

2) vilka förmåner som betalts till en person,

3) vilka tidsperioder de utbetalda förmånerna hänför sig till samt om omständigheter som har varit relevanta för fastställandet av förmånerna, samt om

4) arbetslöshetskassornas beslut och om handläggningen av förmånsansökningar.

59 §

Finansinspektionens befogenheter

Om en arbetslöshetskassa försummar sina skyldigheter enligt denna lag, lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller enligt annan lagstiftning om utkomstskydd för arbetslösa eller vad som föreskrivs i kassans stadgar kan Finansinspektionen sätta ut en skälig tid inom vilken kassan ska avhjälpa försummelsen.

Om arbetslöshetskassan inte inom utsatt tid rättar sig efter en uppmaning som avses i 1 mom. och om försummelsen är väsentlig kan Finansinspektionen i sådana fall som nämns i 1 mom. tills vidare förvägra arbetslöshetskassan statsandel. Om Finansinspektionen har förvägrat kassan statsandel förvägras kassan också stödavgiften från arbetslöshetsförsäkringsfonden.

Finansinspektionen kan förordna om upplösning av en arbetslöshetskassa om det är uppenbart att kassan inte kan fullgöra sina åtaganden. På upplösningen tillämpas bestämmelserna i 11 kap.

På Finansinspektionens befogenheter tillämpas dessutom lagen om Finansinspektionen.

——— Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

24.

Lag

om ändring av lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 8 december 2006 om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (1114/2006) 23 och 24 §,

ändras 5 § 2 mom., 8 § 2 mom., 22 och 25 § 2 mom., samt

fogas till 12 § ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Grunder för klassificeringen

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsanstaltens styrelse ska följa tillämpningen av de grunder som avses i 1 mom. och årligen godkänna en utredning om tillämpningens totala konsekvenser för pensionsanstaltens solvensgräns. Utredningen ska tillställas Finansinspektionen.

8 §

Grunder för användning av derivatavtal

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsanstaltens styrelse skall följa den risk som tillämpningen av de grunder som avses i 1 mom. innebär för pensionsanstalten och årligen godkänna en utredning om tillämpningens totala konsekvenser för pensionsanstaltens solvensgräns. Utredningen skall tillställas Finansinspektionen.

12 §

Allmän bestämmelse om täckning av ansvarsskulden

Finansinspektionen kan förbjuda en pensionsanstalt att hänföra en placering till täckningen av ansvarsskulden, om placeringens verkliga värde inte kan definieras på ett tillförlitligt sätt eller om en realisering av placeringen är exceptionellt svår.

22 §

Tillstånd till undantag

Finansinspektionen kan på ansökan av pensionsanstalten för högst två år i sänder höja en eller flera i 15—18 § avsedda begränsningar till högst 20 procent av ansvarsskulden, förutsatt att detta inte bedöms äventyra en sund utveckling av den lagstadgade pensionsförsäkringsverksamheten. Finansinspektionen skall, när den fattar detta beslut, särskilt beakta hur beslutet påverkar den totala riskexponeringen i fråga om pensionsanstaltens placeringar och den diversifiering av placeringarna som avses i 3 §.

25 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

— — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om utarbetandet av och innehållet i de grunder och de utredningar som avses i 5 och 8 §, om uppgörandet av och innehållet i täckningsförteckningen samt om när de skall sändas till Försäkringsinspektionen, om användningen och klassificeringen av deri-

vatavtal, om värderingen av tillgångar och om förvaringen av tillgångar som hör till täckningen.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

25.

Lag

om ändring av trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/1959) 14 e § 4 mom., 17 § 2 mom., 18 § 1, 2 och 5 mom., och 18 a § 2 mom., sådana de lyder, 14 e § 4 mom. i lag 1380/2001 samt 17 § 2 mom., 18 § 1, 2 och 5 mom. och 18 a § 2 mom. i lag 88/1999, som följer:

14 e §

Om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte iakttar de bestämmelser som avses i 1—3 mom. kan Finansinspektionen i enlighet med lagen om Finansinspektionen (/) vidta tillsynsåtgärder mot försäkringsbolaget.

17 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen svarar för tillsynen över de förfaranden som ska iakttas i Trafikförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet samt över försäkringsmatematiska faktorer. Angående trafikförsäkringscentralens åligganden i anslutning till verkställigheten av denna lag, angående dess förvaltning samt försäkringsbolagens skyldighet och rätt att i förhållande till sina här influtna premieintäkter eller antalet här försäkrade risker delta i centralens utgifter och inkomster föreskrivs i centralens stadgar, vilka utfärdas genom förordning sedan centralen beretts tillfälle att framlägga förslag därom. Beträffande trafikförsäkringscentralens bokslut och revision gäller vad som föreskrivs genom förordning och med stöd av förordning.

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

Försäkringsbolaget ska skriftligen tillställa Finansinspektionen de allmänna och särskilda försäkringsvillkor som gäller trafikförsäkring för kännedom senast en månad innan de tas i bruk. På Finansinspektionen ankommer att övervaka att försäkringsvillkoren överensstämmer med denna lag.

Finansinspektionen kan vid behov kräva att försäkringsbolaget tillställer Finansinspektionen en utredning om de grunder för försäkringspremierna, de formulär och de andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

— — — — — — — — — — — — — — —

Försäkringsbolagen ska så som Finansinspektionen föreskriver låta utföra de undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt denna paragraf förutsätter.

18 a §

Finansinspektionen kan meddela föreskrifter om insamlingen och statistikföringen av sådana uppgifter om skador som kan främja trafiksäkerheten.

———

Denna lag träder i lag den 1 januari 2009.

26.

Lag

om ändring av lagen om trafikskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 31 maj 2002 om trafikskadenämnden (441/2002) 11 §, samt
ändras 7 § 2 mom. och 12 § 1 och 3 mom. som följer:

7 §

Nämndens rättshandlingsförmåga

— — — — — — — — — — — — — —

Nämndens ordförande och de personer som nämnden särskilt utser har rätt att företräda nämnden och teckna dess namn. Nämnden ska meddela social- och hälsovårdsministeriet dessa personers namn. Ministeriet utfärdar på begäran intyg över vem som har rätt att företräda nämnden och teckna dess namn.

12 §

Finansiering av nämndens verksamhet

Trafikskadenämndens verksamhet finansieras med avgifter som tas ut hos de försäkringsbolag som avses i 19 § i trafikförsäkringslagen och hos Statskontoret. Avgifternas totalbelopp bestäms på grundval av nämndens budget, som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer.

— — — — — — — — — — — — — —

Ministeriet fastställer de avgifter som ska tas ut hos försäkringsbolagen och Statskontoret.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

———————

27.

Lag

om ändring av patientskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i patientskadelagen av den 25 juli 1986 (585/1986) 11d §, sådan den lyder i lag 640/2000,
ändras 4 § 2 mom., 5 § 3 och 4 mom., 6 § 1, 2, 4 och 5 mom., 11 c § och 11 e § 1 mom., sådana de lyder, 4 § 2 mom., 5 § 3 och 4 mom., och 6 § 1, 2, 4 och 5 mom. i lag 87/1999 samt 11 c och 11 e § 1 mom. i nämnda lag 640/2000, som följer:

4 §

Försäkringsskyldighet

— — — — — — — — — — — — — —

Den som underlåtit att ta försäkring är skyldig att för tiden för underlåtenheten betala högst tiodubbel försäkringspremie. Finansinspektionen beslutar hur försäkringspremien som ligger till grund för den förhöjda premien ska beräknas.

— — — — — — — — — — — — — —

5 §

Försäkringsgivare

— — — — — — — — — — — — — —

Samtliga försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsrörelse i Finland ska vara medlemmar i Patientförsäkringscentralen. Centralen svarar för ersättningsverksamheten enligt denna lag och kan bevilja försäkringar för medlemsbolagens räkning. Centralen ansvarar för skada då fall av underlåtenhet att ta försäkring föreligger samt bestämmer och uppbär i 4 § 2 mom. nämnd förhöjd försäkringspremie. Dessutom ska centralen i samband med ett finländskt försäkringsbolags likvidation eller konkurs sköta utbetalningen av ersättningar sedan försäkringsbeståndet jämte mot detta svarande tillgångar har överförts till centralen samt även handha övriga uppgifter som anges i 22 kap. 21 § i försäkringsbolagslagen (/) och i 49 § lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995). Gäller likvidationen eller konkursen ett utländskt försäkringsbolag vars hemstat hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vidtar centralens skyldighet att betala ut ersättningar dock vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer. När Patientförsäkringscentralen har betalt ersättning till den skadelidande, övergår dennes rätt till ersättning från administrations- eller konkursboet till centralen upp till det belopp som denna har betalt ut i ersättning.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer Patientförsäkringscentralens stadgar. Finansinspektionen svarar för tillsynen över de förfaranden som ska iakttas i Patientförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet samt över försäkringsmatematiska faktorer.

6 §

Anmälan av villkoren för patientförsäkring och av försäkringspremierna

Försäkringsbolaget skall skriftligen tillställa Finansinspektionen de allmänna och särskilda försäkringsvillkor som gäller patientförsäkring för kännedom senast en månad innan de tas i bruk.

Finansinspektionen kan vid behov kräva att försäkringsbolaget tillställer Finansinspektionen en utredning om de grunder för försäkringspremierna, de formulär och de andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

— — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan meddela föreskrifter om den riskklassificering som ligger till grund för statistikföringen av försäkringar oh skador.

Försäkringsbolagen skall så som Finansinspektionen bestämmer låta utföra sådana undersökningar och beräkningar som åliggandena enligt denna paragraf förutsätter.

11 c §

Nämndens rättshandlingsförmåga

Patientskadenämnden kan i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt söka, kära och svara vid domstolar och hos andra myndigheter. Nämndens plenum bestämmer vem som har rätt att företräda nämnden och teckna dess namn. Nämnden skall meddela dessa personers namn och hemort till social- och hälsovårdsministeriet, som på begäran utfärdar intyg över vem som har rätt att företräda nämnden och teckna dess namn. Nämnden har sitt säte i Helsingfors.

11 e §

Finansiering av nämndens verksamhet

Kostnaderna för patientskadenämndens verksamhet betalas av Patientförsäkringscentralens medel enligt nämndens budget som årligen fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

28.

Lag

om ändring av lagen om miljöskadeförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 31 januari 1998 om miljöskadeförsäkring (81/1998) 7 § 5 mom., 9 § 2 mom., 11 § och 18 § 4 mom., sådana de lyder i lag 90/1999, som följer:

7 §

Miljöförsäkringscentralens förvaltning samt tillsynen över centralen

— — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen svarar för tillsynen över de förfaranden som ska iakttas i Miljöförsäkringscentralens ersättnings- och försäkringsverksamhet samt över försäkringsmatematiska faktorer.

9 §

Försummelse av försäkringsskyldigheten

— — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen meddelar föreskrifter om hur den genomsnittliga försäkringspremien beräknas.

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

Finansinspektionens rätt att få upplysningar och meddela föreskrifter

Försäkringsbolaget ska tillställa Finansinspektionen de allmänna och särskilda försäkringsvillkor som gäller miljöskadeförsäkring för kännedom senast en månad innan villkoren tas i bruk.

Finansinspektionen kan kräva att försäkringsbolaget och Miljöförsäkringscentralen tillställer Finansinspektionen en utredning om de försäkringspremiegrunder, formulär och andra handlingar som bolaget använder i kontakterna med försäkringstagarna.

Finansinspektionen kan meddela föreskrifter om förandet av statistik över försäkringar och skador.

Försäkringsbolagen och Miljöförsäkringscentralen skall på det sätt som Finansinspektionen föreskriver utföra sådana undersökningar och beräkningar som deras åligganden enligt denna lag förutsätter.

18 §

Utbetalning av ersättning

— — — — — — — — — — — — — —

Om det på grundvalen av redan kända skadefall är sannolikt att ersättningen måste sänkas i enlighet med 3 mom., kan Finansinspektionen besluta att i ersättning tills vidare skall utbetalas endast en del av den fulla ersättningen.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

29.

Lag

om ändring av 30 a och 53 i § i lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 53 i § 5 mom., sådant det lyder i lag 681/2005,

ändras 53 i § 2—4 mom., av dem 2 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 681/2005 och 4 mom. i lag 1359/2007, samt

fogas till lagens 30 a §, sådan den lyder i lagarna 723/2002, 1373/2003 och 681/2005, ett nytt 4 mom. som följer:

30 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen svarar för tillsynen över de förfaranden som ska iakttas i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds ersättnings- och försäkringsverksamhet samt över försäkringsmatematiska faktorer.

53 i §

— — — — — — — — — — — — — — —

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen besvärsnämndens budget på framställning av nämndens förvaltningssektion. Budgeten skall uppta kostnaderna för besvärsnämndens verksamhet. Förändringarna i de årliga kostnaderna skall motsvara förändringarna i den allmänna kostnadsnivån samt i antalet ärenden och i besvärsnämndens verksamhet. Ministeriet kan på framställning från förvaltningssektionen av särskilda skäl under budgetåret fastställa en tilläggsbudget med anledning av tilläggskostnaderna.

Justitieförvaltningsavgiften för försäkringsanstalterna fastställs så att kostnaderna för besvärsnämndens verksamhet enligt den budget som avses i 2 mom. fördelas mellan försäkringsanstalterna i förhållande till försäkringspremieinkomsten under det år som föregår kvalifikationsåret enligt resultaträkningen för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i respektive försäkringsanstalt samt den kalkylerade premieinkomsten för Statskontoret och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Justitieförvaltningsavgiftens belopp fastställs av ministeriet på framställning av besvärsnämndens förvaltningssektion. Besvärsnämnden ansvarar för debiteringen och indrivningen av justitieförvaltningsavgiften. Närmare bestämmelser om verkställigheten av avgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

På revision av besvärsnämnden för olycksfallsärenden tillämpas det som föreskrivs i 9, 10 och 24—26 § i revisionslagen (459/2007). Besvärsnämnden för olycksfallsärenden fastställer i plenum bokslutet samt beviljar förvaltningssektionen ansvarsfrihet. Besvärsnämnden för olycksfallsärenden ska delge ministeriet det fastställda bokslutet. Om bokslutet visar underskott eller överskott i förhållande till den fastställda budgeten, ska skillnaden beaktas i grunderna för den justitieförvaltningsavgift som bestäms för det följande året.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av besvärsnämndens förvaltningssektion nämndens budget och justitieförvaltningsavgift för första gången för år 2011.

30.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 26 augusti 2005 om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) 16 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1298/2006,

ändras 16 § 2—4 mom., av dem 3 mom. sådant det lyder i nämnda lag 1298/2006 och 4 mom. i lag 1362/2007, som följer:

16 §

Grunderna för besvärsnämndens ekonomi

— — — — — — — — — — — — — —

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer årligen besvärsnämndens budget på framställning av förvaltningssektionen. Budgeten skall uppta kostnaderna för besvärsnämndens verksamhet. Förändringarna i de årliga kostnaderna skall motsvara förändringarna i den allmänna kostnadsnivån samt i antalet ärenden och i besvärsnämndens verksamhet. Social- och hälsovårdsministeriet kan på framställning från förvaltningssektionen av särskilda skäl under budgetåret fastställa en tilläggsbudget med anledning av tilläggskostnaderna.

Justitieförvaltningsavgiften för arbetspensionsanstalterna fastställs så att kostnaderna för besvärsnämndens verksamhet enligt den budget som avses i 2 mom. fördelas mellan arbetspensionsanstalterna i förhållande till förvärvsinkomsterna och arbetsinkomsterna för de försäkrade i de nämnda arbetspensionsanstalterna under det år som föregår kvalifikationsåret. Justitieförvaltningsavgiftens belopp fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av besvärsnämndens förvaltningssektion. Besvärsnämnden ansvarar för debiteringen och indrivningen av justitieförvaltningsavgiften. Närmare bestämmelser om verkställigheten av avgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

På revision av besvärsnämnden tillämpas det som föreskrivs i 9, 10 och 24—26 i revisionslagen (459/2007). Besvärsnämnden fastställer i plenum bokslutet samt beviljar förvaltningssektionen ansvarsfrihet. Besvärsnämnden ska delge social- och hälsovårdsministeriet det fastställda bokslutet. Om bokslutet visar underskott eller överskott i förhållande till den fastställda budgeten, ska skillnaden beaktas i grunderna för den justitieförvaltningsavgift som bestäms för det följande året.

— — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Social- och hälsovårdsministeriet på framställning av besvärsnämndens förvaltningssektion nämndens budget och justitieförvaltningsavgift för första gången för kalenderåret 2011 .

———

31.

Lag

om ändring av 11 och 15 § i lagen om Utbildningsfonden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 2002 om Utbildningsfonden (1306/2002) 11 § 2 mom. och 15 § som följer:

11 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

— — — — — — — — — — — — — — —

Fonden har utan hinder av sekretessbestämmelser och övriga begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att för tillsynen över fonden till Finansinspektionen lämna behövlig information om dem som beviljas yrkesexamensstipendium.

15 §

Tillsyn

Finansinspektionen svarar för tillsynen över Utbildningsfondens verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

32.

Lag

om ändring av 4 och 28 § i lagen om vuxenutbildningsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2000 om vuxenutbildningsstöd (1276/2000) 4 § 2 mom. och 28 § 2 mom., av dem 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1308/2002, som följer:

4 §

Verkställighet

— — — — — — — — — — — — — — —

Den i lagen om Utbildningsfonden (1306/2002) avsedda Utbildningsfonden svarar för beviljandet och utbetalningen samt den övriga verkställigheten av vuxenutbildningsstödet. Fondens verksamhet övervakas av Finansinspektionen. Folkpensionsanstalten sköter uppgifterna i anslutning till den statsborgen för studielån som beviljas den som får vuxenutbildningsstöd.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

— — — — — — — — — — — — — — —

Fonden har rätt att till Folkpensionsanstalten, pensionsskyddscentralen och Finansinspektionen lämna ut uppgifter om dem som får vuxenutbildningsstöd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

33.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 12 kap. 7 § 4 mom., 13 kap. 10 § 1 mom. inledande stycket och 4 mom. samt 14 kap. 4 § 1 mom., av dem 12 kap. 7 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1089/2006, som följer:

12 kap.

Sökande av ändring

— — — — — — — — — — — — — — —

Likaså kan Finansinspektionen för besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden föreslå att ett på ovan nämnt sätt felaktigt beslut av en arbetslöshetskassa eller för försäkringsdomstolen att ett beslut av besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden ska undanröjas. Efter att ha gjort en ovan nämnd framställning kan Finansinspektionen förordna att utbetalningen av förmånen ska inställas temporärt eller att den skall betalas till det belopp framställningen avser. Dessutom har utkomstskyddsombudet rätt att ansöka om att ett lagakraftvunnet beslut i ett ärende som gäller arbetskraftspolitiska förutsättningar ska undanröjas enligt vad som föreskrivs i 1 och 2 mom.

— — — — — — — — — — — — — — —

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

10 §

Register över förmånstagare

Registret över förmånstagare är ett personregister vid Finansinspektionen och det fungerar som ett basregister för förmåner som arbetslöshetskassorna betalar ut. De uppgifter som insamlats för registret över förmånstagare får användas endast för

— — — — — — — — — — — — — — —

I lagen om Finansinspektionen (/) föreskrivs om Finansinspektionens rätt att få och lämna ut uppgifter.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

4 §

Verkställighetsanvisningar

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar allmänna anvisningar i syfte att åstadkomma en enhetlig praxis i fråga om arbetslöshetsförmånerna. Anvisningarna bereds av Finansinspektionen.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

34.

Lag

om ändring av 12 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 12 kap. 7 § 1 mom. som följer:

12 kap.

Bestämmelser om verkställighet av stöd, understöd och förmåner

7 §

Anvisningar om verkställighet av studiesociala förmåner i samband med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

För att en enhetlig praxis skall åstadkommas meddelar social- och hälsovårdsministeriet allmänna anvisningar om de studiesociala förmånerna i samband med arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Anvisningarna bereds av Finansinspektionen i samarbete med arbetsministeriet.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

35.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 10 § 3 mom., 11 §, rubriken för 22 a § och 1, 2 och 4 mom. samt 24 d § 2 mom., sådana de lyder, 10 § 3 mom. i lag 1001/2005 och 11 § i lag 1301/2002, rubriken för 22 a § och 1, 2 och 4 mom. i lag 363/2006 och 24 e § 3 mom. i lag 1352/2007, som följer:

10 §

Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter

— — — — — — — — — — — — — — —

Arbetslöshetsförsäkringsfonden har rätt att ta lån för fullgörande av sina förpliktelser. Om den i 3 § avsedda konjunkturbufferten uppvisar underskott har statsrådet rätt att utan krav på motsäkerhet, men annars på de villkor det bestämmer, ställa statlig proprieborgen som säkerhet för betalningen av de lån som fonden tagit och för uppfyllande av lånevillkoren. Arbetslöshetsförsäkringsfonden

får med Finansinspektionens samtycke ta lån i syfte att trygga sin likviditet.

11 §

Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfonden

Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomi och av verkställigheten av i 8 a kap. avsedd självriskpremie ankommer på Finansinspektionen. Till övriga delar övervakas uppfyllandet av de förpliktelser som ålagts arbetslöshetsförsäkringsfonden i denna lag av social- och hälsovårdsministeriet.

22 a §

Ministeriets rätt att få uppgifter och granska verksamheten

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har social- och hälsovårdsministeriet rätt att avgiftsfritt av arbetslöshetsförsäkringsfonden få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen enligt 11 §. Ministeriet har även rätt att på något annat sätt granska fondens verksamhet.

Finansinspektionen har rätt att för tillsynen över verkställigheten av den i 8 a kap. avsedda självriskpremien få de uppgifter som avses i 1 mom. så att av dem framgår arbetstagarens personbeteckning och andra identifieringsuppgifter.

— — — — — — — — — — — — — —

Arbetslöshetsförsäkringsfonden skall tillställa Finansinspektionen bokslutet och revisorernas utlåtande före utgången av juni året efter räkenskapsåret.

24 e §

Skyldighet att lämna uppgifter

— — — — — — — — — — — — — —

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om utlämnande av uppgifter ska Finansinspektionen och Folkpensionsanstalten före utgången av mars och september till arbetslöshetsförsäkringsfonden lämna uppgifter om de personer vars rätt till tilläggsdagar har börjat under föregående sex månader på så sätt att av uppgifterna framgår arbetstagarens personbeteckning och andra identifieringsuppgifter. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har för skötseln av den uppgift som anges i 10 § 2 mom. rätt att sammanställa och använda de uppgifter som den fått på detta sätt. Den sammanställda informationen kan sparas tills ovan nämnda uppgift har utförts. Sammanställd information får inte vidareutlämnas.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

36.

Lag

om ändring av lagen om pensionsskyddscentralen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 19 maj 2006 om Pensionsskyddscentralen (397/2006) 13 och 14 § samt 15 § 3 mom. som följer:

13 §

Tillsyn

Finansinspektionen svarar för den ekonomiska tillsynen över Pensionsskyddscentralen. Närmare bestämmelser om verkställigheten av den ekonomiska tillsynen utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Bokföring och bokslut

Vid Pensionsskyddscentralens bokföring och upprättande av bokslutet ska bokföringslagen (1336/1997) samt bokföringsförordningen (1339/1997) iakttas i tillämpliga delar. Finansinspektionen kan ge närmare föreskrifter, anvisningar och utlåtanden om tilllämpningen av bokföringslagen och bokföringsförordningen på Pensionsskyddscentralen samt om scheman för och noter till Pensionsskyddscentralens resultaträkning och balansräkning.

På ansökan av Pensionsskyddscentralen kan Finansinspektionen av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från de bestämmelser och föreskrifter som avses i 1 mom., om undantaget behövs för att ge en rättvisande bild av resultatet av Pensionsskyddscentralens eller dess koncerns verksamhet och ekonomiska ställning.

Om en föreskrift, en anvisning eller ett utlåtande som avses i denna paragraf är av betydelse med tanke på den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen, skall Finansinspektionen, innan föreskriften, anvisningen eller utlåtandet ges, begära bokföringsnämndens utlåtande härom.

Av särskilda skäl kan Finansinspektionen i enskilda fall för viss tid bevilja undantag från den skyldighet som nämns i 3 kap. 1 § 2 mom. andra meningen i bokföringslagen, tiden för upprättande av bokslut eller koncernbokslut, skyldigheten att upprätta koncernbokslut, de scheman och noter som skall användas för koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen samt räkenskapsperioden för dotterbolag som skall tas med i koncernbokslutet. En förutsättning för beviljande av undantag är att det inte strider mot Europeiska gemenskapernas rättsakter om bokslut och koncernbokslut.

15 §

Beredskap för undantagsförhållanden

— — — — — — — — — — — — — — —

Finansinspektionen kan utfärda närmare föreskrifter om de åtgärder som avses i 1 mom.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

37.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 130 § samt
ändras 114 § 4 mom. och 131 § 2 mom., av dem 131 § 2 mom. sådant det lyder i lag 443/2007, som följer:

114 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter

— — — — — — — — — — — — — — —

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt står under Finansinspektionens tillsyn. I denna lag ingående hänvisningar till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

131 §

Upplysningar som skall ges om pensionsanstaltens verksamhet

— — — — — — — — — — — — — — —

Social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet har rätt att inom skälig tid som dessa bestämmer få även annan skriftlig utredning över pensionsanstaltens verksamhet, och de kan även på annat sätt granska anstaltens verksamhet. Samma rätt gäller för Pensionsskyddscentralen i fråga om i 1 mom. 1 punkten avsedda pensioner och andra förmåner samt de uppgifter som ligger till grund för dem samt för jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket i fråga om verksamhet som avses i 1 mom. 2 punkten.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

38.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 22 december 2006 om sjömanspensioner (1290/2006) 213 §, samt
ändras 211 och 212 § som följer:

211 §

Tillsynen över pensionskassan samt de uppgifter som ska lämnas om verksamheten

Pensionskassan står under Finansinspektionens tillsyn. De i denna lag ingående hänvisningarna till Försäkringsinspektionen betraktas som hänvisningar till Finansinspektionen.

Pensionskassan ska årligen inom två veckor efter att bokslutet och verksamhetsberättelsen fastställts till Finansinspektionen lämna en kopia av bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisorernas utlåtande samt en berättelse över sin verksamhet och sitt tillstånd. Berättelsen ska upprättas enligt ett formulär som Finansinspektionen fastställt.

Pensionskassan ska till social- och hälsovårdsministeriet inom en skälig tid som det bestämmer sända också annan sådan information om sin verksamhet som behövs för fullgörande av åligganden enligt denna lag.

212 §

Finansinspektionens rätt att framställa straffyrkande

Har en person som avses i 190 § på det sätt som anges i sagda paragraf orsakat kassan skada, kan Finansinspektionen vidta en sådan åtgärd att allmänna åklagaren förordnas att vid domstol framställa ett av saken påkallat skadestånds- och straffyrkande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

39.

Lag

om ändring av 16 kap. 5 § i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 16 kap. 5 § 2 mom. som följer:

5 §

Tillsyn över arbetsplatskassorna och ändring av stadgarna

— — — — — — — — — — — — — — —

Är en arbetsplatskassas verksamhet inte ändamålsenlig med beaktande särskilt av de försäkrades intressen, ska Folkpensionsanstalten göra anmärkning om detta till kassan och meddela anvisningar för avhjälpande av missförhållandena. Följs anvisningarna inte, har Finansinspektionen på framställning av Folkpensionsanstalten rätt att förbjuda kassan att bevilja sådana försäkringar som avses i denna lag och bestämma en tidpunkt då kassans verksamhet enligt denna lag skall upphöra.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

40.

Lag

om ändring av 2 och 7 § i lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 22 december 2006 om statens pensionsfond (1297/2006) rubriken för 2 § och 2 § 1 mom. samt 7 § 2 mom. som följer:

2 §

Allmän styrning och tillsyn

Finansministeriet svarar för den allmänna styrningen av och tillsynen över statens pensionsfonds verksamhet. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, skötseln av fondens ekonomi och placeringen av fondens medel. Ministeriet har rätt att av fonden få behövliga uppgifter och utredningar.

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Placering av fondens medel

— — — — — — — — — — — — — — —

Försäkringsinspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om statens pensionsfonds placeringsverksamhet enligt denna paragraf och 2 § 1 mom. På Finansinspektionens rätt att få information och inspektera tillämpas 18 och 23 § i lagen om Finansinspektionen. Finansinspektionen ska årligen överlämna en inspektionsberättelse till finansministeriet. I lagen om tillsynsavgifter till Finansinspektionen (/) föreskrivs om tillsynsavgifterna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

41.

Lag

om ändring av lagen om kommunala pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 132 § och 137 § 1 mom., sådana de lyder, 132 § i lag 1114/2007 och 137 § 1 mom. i lag 1006/2007, samt

fogas till lagen en ny 137 a § som följer:

132 §

Tillsynsavgift, justitieförvaltningsavgift, avgifter till Pensionsskyddscentralen samt merkostnader och betalningsandelar för tilläggspensionsskydd

I lagen om tillsynsavgifter till Finansinspektionen (/) föreskrivs om tillsynsavgifterna.

Till de utgifter som avses i 131 § 1 mom. räknas även den tillsynsavgift som fastställs enligt lagen om Finansinspektionen (/), justitieförvaltningsavgiften enligt 16 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) samt en kostnadsandel och verksamhetsbaserad serviceavgift enligt 5 § i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006).

137 §

Allmän styrning och tillsyn

Finansministeriet svarar för den allmänna styrningen av och tillsynen över den kommunala pensionsanstaltens verksamhet

— — — — — — — — — — — — — —

137 a §

Planering av finansieringsverksamheten och tillsyn över placeringsverksamheten

Finansinspektionen utövar tillsyn över planeringen av pensionsanstaltens finansieringsverksamhet och placeringen av dess tillgångar. På Finansinspektionens rätt att få information och inspektera tillämpas 18 och 23 § i lagen om Finansinspektionen. Finansinspektionen ska årligen överlämna en inspektionsberättelse till finansministeriet. I lagen om tillsynsavgifter till Finansinspektionen (/) föreskrivs om tillsynsavgifterna.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

42.

Lag

om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden

I enlighet mes riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 28 december 2001 om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) 2 § 7, 14, 15, 16 och 17 punkten och 6 §, samt

ändras 2 § 6 punkten, 3 § 1 mom. 6 punkten och 12 § 1 mom. som följer:

2 §

Marknadsrättsliga ärenden

Marknadsdomstolen behandlar ärenden som hör till dess behörighet enligt

— — — — — — — — — — — — — — —

6) lagen om Finansinspektionen (/),

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Anhängiggörande av ärenden

Vid marknadsdomstolen anhängiggörs ett ärende som behandlas med stöd av

— — — — — — — — — — — — — — —

6) lagen om Finansinspektionen på ansökan av det tillsynsobjekt som ärendet gäller,

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Delgivning av ansökan vid förbudsförfarande

Marknadsdomstolen skall genast delge konsumentombudsmannen, social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, Kommunikationsverket och Finansinspektionen en ansökan som avses i 5 § och som gäller ärenden som hör till respektive tillsynsmyndighet.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

———

LIITE II

FINANSSIVALVONNAN TEHTÄVÄT JA ORGANISOINTI

1 Finanssivalvonnan yleiset lähtökohdat

Kuluneen vuosikymmenen aikana globalisaation myötä myös rahoitus- ja vakuutusmarkkinat ovat muuttuneet huomattavasti. Markkinoiden konsolidoitumisen ohella muun muassa rahoitus- ja vakuutusvalvonnan kohteena oleva liiketoiminta ja siihen liittyvien riskien hinnoittelu ovat jatkuvasti monimutkaistuneet. Myös sääntely on laajentunut ja muuttunut yhä teknisemmäksi. Samalla sekä rahoitus- että vakuutustoimialan valvonnalle asetettavat ammattitaitovaatimukset ovat jatkuvasti kasvaneet. Rahoitus- ja vakuutusvalvonnan korkean tason ylläpitäminen edellyttääkin, että valvonta on osaavaa, voimavaroja käytetään tehokkaasti ja valvontaan liittyvät synergiaedut hyödynnetään täysimääräisesti.

Valvonnan uudistamisvaatimusta korostaa myös se, että markkinoiden läpinäkyvyys ja markkinakuri eivät ole lisääntyneet toivotulla tavalla. Esimerkiksi arvopaperistamisen yleistyminen ja erilaiset johdannaiset ovat erkaannuttaneet luotonantajan ja luottoriskin kantajan roolit toisistaan. Monessa tapauksessa riskejä näyttääkin siirtyneen tahoille, joilla ei ole ollut riittävää tietoa riskien oikeasta hinnoittelusta. Valvojilla ei ole kansainvälisesti ilmeisesti ollut ainakaan laajasti tietoa tilanteesta ennen ongelmien puhkeamista. Markkinoiden viimeaikainen epävakaa kehitys tukee siten osaltaan riskien mukaan kohdentuvaa valvontaa, valvonnan osaamisen lisäämistä ja valvontojen yhdistämistä.

Valvonnan tehokkuuden ja ammattitaidon korostuminen markkinoiden muuttuessa olivat keskeiset tekijät asetettaessa työryhmä yhdistämään Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto uudeksi valvontaviranomaiseksi. Finanssivalvontatyöryhmän toimeksiannossa työryhmän tehtävänä on esittää, miten uusi valvontaorganisaatio tulisi järjestää, jotta se olisi mahdollisimman laadukas, tehokas, tasapuolinen ja valvontatyössään itsenäinen. Uuden valvontajärjestelmän lähtökohtana on, että valvontaviranomaisen tulee voida kilpailla

korkeatasoisesta henkilöstöstä. Lisäksi uuden organisaation ei tule rakentua pelkästään nykyisten valvojien yhdistämiseen, vaan huolelliseen valvontatoimien ja -prosessien analysointiin.

Koska finanssivalvonnalle aikanaan nimitettävä johtokunta ja johtaja tulevat kantamaan käytännön vastuun organisaation määrittämisestä, työryhmän näkemykset ovat tarkoitetut ennen kaikkea tausta-aineistoksi tulevalle johdolle. Toimeksiantonsa mukaisesti työryhmä esittää kantansa valvonnan organisaatiosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Myös lähivuosien valvonnan kokonaiskustannusten ja resurssitarpeen arviointi on välttämätöntä, sillä Finanssivalvonnan valvontamaksujen määrittäminen perustuu osaltaan tähän arviointiin.

2 Finanssivalvonnan tavoite

Finanssivalvonnan tavoitteena on edistää luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa sekä pitää yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan, ja siten osaltaan edistää finanssimarkkinoiden vakautta ja vakuutettujen etujen turvaamista. Finanssilaitosten asiakkaiden ja edunsaajien sekä sijoittajien kannalta (myöhemmin asiakkaat) valvonnan tulee edesauttaa sitä, että he voivat luottaa yhtäältä palveluntarjoajien vakavaraisuuteen sekä toisaalta siihen, että korkeatasoinen valvonta ylläpitää lakien ja hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla.

Tällöin asiakkaat voivat luottaa siihen, että heitä kohdellaan oikein ja tasapuolisesti, heille annetaan riittävät, selkeät ja oikeat tiedot päätöksenteon tueksi ja että he saavat heille luvatut suoritukset. Siten asiakkailla on myös riittävät mahdollisuudet kilpailuttaa palveluntarjoajia, mikä puolestaan ylläpitää asiakkaita hyödyttävää kilpailua ja palveluiden innovointia.

Finanssivalvonnan toiminnassa tulee entistä enemmän korostumaan palveluntarjoajien toimintoihin ja finanssituotteisiin liittyvien riskien paikallistaminen ja ymmärtäminen, sekä niitä koskevan tietämyksen edistäminen asiakkaiden keskuudessa. Valvojan tulee onnistua paitsi itse valvontatehtävässään myös valistustehtävässään eli siinä, että se pystyy ymmärrettävästi kertomaan finanssituotteisiin ja palveluihin liittyvistä riskeistä.

3 Finanssivalvonnan tehtävä

Valvonnan tavoitteista voidaan johtaa ne keskeiset tehtävät, jotka puolestaan vaikuttavat valvonnan organisaatiorakenteeseen ja tapaan toimia mahdollisimman tehokkasti ja uskottavasti sekä toimijoiden ja asiakkaiden että markkinoiden toiminnan kannalta.

Finanssivalvontatyöryhmän esityksen mukaan Finanssivalvonta valvoo rahoitus- ja vakuutusalan yritysten ja laitosten, eläkelaitosten sekä muiden finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa. Finanssivalvonnan tulee lisäksi edistää hyvän tavan noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Valvonnan lähtökohtana on laillisuuden, vakauden, markkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen ja asiakkaan etujen valvonta. Finanssivalvonnan tehtävissä on kuitenkin otettava huomioon finanssimarkkinoiden ja valvontakulttuurien muutos. Sekä rahoitus- että vakuutusalan kansainvälinen sääntely on johtanut ja johtamassa valvontaviranomaisen harkintavallan laajenemiseen erityisesti valvottavien taloudellisen aseman valvonnassa. Samalla finanssimarkkinoiden kansainvälistyminen ja käytettyjen instrumenttien huomattava teknistyminen korostavat uusienkin riskien merkitystä valvottavien taloudelliselle asemalle. Tämä asettaa uusia ja merkittäviä laadullisia haasteita Finanssivalvonnan henkilöstölle.

Finanssivalvonnan tulee lisäksi, kotimaisen perustehtävänsä tukemiseksi, osallistua aktiivisesti kansainväliseen valvontayhteistyöhön. Toiminnan tavoitteena tulee olla pyrkimys yhtäältä yhdenmukaistaa valvontakäytäntöjä ja direktiivien soveltamisohjeita sekä tehostaa ylikansallisten ryhmittymien ja toimijoiden valvontayhteistyötä. Finanssivalvonnan tehtävänä on myös toimia Suomen finanssimarkkinoiden ja niiden toimijoiden ja asiakkaiden nimenomaiseksi eduksi.

Yllä olevat tehtävät tulee pyrkiä täyttämään kansantaloudellisesti mahdollisimman tehokkaasti. Tehokkuuden lisääminen säästäisi sekä valvottavien, asiakkaiden että julkisen vallan kuluja siitä riippumatta, miten kulut viime kädessä jakautuvat.

4 Finanssivalvonnan toimintatavat

Ehdotettujen säännösten mukaan johtokunnan tehtävänä on asettaa erityiset tavoitteet Finanssivalvonnan toiminnalle ja päättää sen tarkemmista toimintalinjoista. Työryhmä pitää tärkeänä Finanssivalvonnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, että muun muassa seuraavat yleiset periaatteet ohjaisivat valvontaa koskevien periaatteiden ja toimintalinjojen asettamista:

- ennakoiva, valvottavan toiminnan ymmärtämiseen ja toimivaan vuoropuheluun valvottavien sekä muiden markkinaosapuolien kanssa perustuva lähestymistapa
- valvottavien toiminnan ja taloudellisen aseman kokonaisvaltainen ja asiantunteva arviointi

- valvottavien oman sisäisen valvonnan, hallinnon ja riskienhallinnan riittävyyden ja luotettavuuden korostaminen
- valvontatoimien suhteuttaminen valvottavan ja muiden valvonnan kohteiden merkitykseen koko finanssimarkkinoiden vakaan toiminnan ja markkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen kannalta
- norminanto on johdonmukainen osa Suomen finanssimarkkinalainsäädäntöä sekä rahoitus- ja vakuutusmarkkinapolitiikkaa
- asiakkaansuoja, sijoittajansuoja ja vakuutettujen etujen valvonta (ml. kuluttajansuojakysymykset) muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.

Edellä mainitut periaatteet merkitsisivät siirtymistä nykyistä enemmän nk. periaatepohjaiseen valvontaan. Sen mukaan valvonnan kohteena olevan toimijan hallitus ja johto vastaavat siitä, että valvottavaa hoidetaan ja johdetaan ammattitaitoisesti ja terveiden liikeperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi hallitukselta ja johdolta edellytetään, että valvottavan toiminnassa noudatetaan parhaita käytäntöjä, sen toiminta on eettistä, läpinäkyvää sekä hyvän tavan mukaista.

Periaatepohjaisessa sääntely- ja valvontajärjestelmässä valvoja osallistuu parhaiden käytäntöjen, menettelytapojen ja niitä koskevien pelisääntöjen edistämiseen yhdessä toimijoiden kanssa. Tämä koskee sekä toimijoiden asiakaspintaa (kuluttajansuojaa / sijoittajansuojaa/vakuutettuja etuja) että toimijoiden sisäistä toimintaa (toimintojen transparenssi, riskienhallinta jne.). Tällöin toiminnassa korostuu yksityiskohtaisten määräysten antamisen sijasta sitovaa sääntelyä täsmentävät neuvot ja suositukset sekä parhaiden käytäntöjen kuvaukset.

Syvällistä osaamista edellyttävässä periaatepohjaisessa valvonnassa Finanssivalvonnan tehtävänä olisi valvoa, että esimerkiksi toimijoiden sisäinen governance (mm. vastuusuhteet, toimintaperiaatteet, järjestelmät, riskienhallinta ja raportointi) on määritelty hyvin ja että se toimii myös käytännössä. Viime kädessä valvojankin on pystyttävä ainakin yleisluontoisesti arvioimaan milloin valvottavien toiminnassa alkaa yleistyä piirteitä, jotka laajentuessaan voisivat aiheuttaa niille ongelmia. Valvonnan tulee luonnollisesti valvoa myös, että valvottavat toimivat lakien ja säännösten mukaan ja täyttävät aina toimiluvan ehdot.

Periaatepohjaista valvontaa tukee ja täydentää tarvittaessa syvällinen ja yksityiskohtainen tarkastustoiminta, jonka avulla varmistetaan, että valvottavat noudattavat esimerkiksi hyviä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita. Myös tarkastustoimintaan kohdistuu suuret osaamisvaatimukset.

5 Finanssivalvonnan organisaatio

Jotta Finanssivalvonnan toiminta olisi mahdollisimman laadukasta, tehokasta ja tasapuolista, on ilmeistä, että Finanssivalvonnan organisaation **lähtökohtana tulee olla funktionaalinen valvonta**. Tällöin valvonta organisoidaan toimintolähtöisesti instituutiovalvonnan sijasta ja ainoastaan eri instituutiolle ainutlaatuiset riskit ja toiminnot joutuvat erityisseurannan kohteeksi. Vain näin voidaan tehokkaasti hyödyntää valvojan resursseihin liittyvät synergiaedut ja osaamisen kumuloituminen. Yhteisiin toimintoihin ja riskeihin liittyvä syvä ymmärrys voi samalla toimia perustana Finanssivalvonnan kunkin yksittäisen valvottavan tilanteen seurannalle.

Funktionaalinen valvonta edellyttää osaamisen syventämistä, osaamiseen liittyvien synergioiden hyödyntämistä ja uusien valvontakäytäntöjen hyväksikäyttöä. Tulevan johdon tulee häivyttää mahdollisimman pitkälle nykyinen ero esimerkiksi luotto- ja vakuutuslaitosten valvonnan välillä. Lisäksi organisaation sisäisen yhteistyön on toimittava moitteettomasti, sillä valvonnan onnistuminen edellyttää useissa toiminnoissa moniosaamisen lisäksi osastojen välistä kitkatonta yhteistyötä ja tietojen vaihtoa.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston henkilökunnan toiminnallista jakaantumista kuvaavat liitetaulukot 1 ja 2 antavat hyvät lähtökohdat funktionaalisen valvonnan järjestämiselle. Ne myös antavat viitteitä siitä, missä toiminnoissa ja kuinka paljon synergiaetuja on saavutettavissa, kun valvonnan toimintatavat ovat uudistuneet.

Funktionaalisen valvonnan jakautuminen osiin on ainakin yleisellä tasolla suhteellisen selväpiirteistä:

- Valvottavien vakauden ja taloudellisen aseman riskiperusteinen valvonta on Finanssivalvonnan keskeisin tehtävä. Vakavaraisuusvalvonta on Basel II:n ja Solvenssi II:n samankaltaisuuden vuoksi luonteva kokonaisuus, jonka tulee kannustaa valvottavia kehittämään ja parantamaan riskienhallintajärjestelmiään ja pääomastrategioitaan. Vakavaraisuustoimintoon kuuluisivat kiinteästi myös vakuutus-, sijoitus- ja muihin riskeihin, riskienhallintaan, riskien hinnoitteluun ja riski-tuotto -suhteeseen liittyvä analyysi sekä valvottavien taloudellisen pääoman mallien ja laskelmien analysointi. Lisäksi Basel II:n ja Solvenssi II:n 3. pilarin asiat, kuten toimintojen transparenssi ja muut toimivan markkinakurin edellytykset, kuuluisivat vakavaraisuuskokonaisuuteen.
- Vakavaraisuusvalvontaan liittyy läheisesti analyysi- ja seurantapainotteinen toiminto. Tämän sekä makro- että mikroanalyysitoiminnon tärkeyttä ja osittaista itsenäisyyttä vakavaraisuusvalvonnasta korostaa viimeaikainen markkinoiden epävarmuus ja valvojien tietämättömyys valvottavien

todellisista riskipositioista. Toiminnon keskeisiä osia olisivat sijoitusmarkkinoiden (ml. uudet tuotteet), toimijoiden, toimintaympäristön ja markkinoiden rakenteiden analysointi. Tämä toiminto voisi myös arvioida valvonnan painopisteitä koko talouden ja markkinoiden kannalta, tarvittaessa yhteistyössä muiden vakaudesta vastaavien viranomaisten kanssa. Toiminto voisi siten antaa tärkeää tietoa vakavaraisuusvalvonnalle ja tarkastustoiminnalle markkinoiden ja riskien muuttumisesta. Työryhmän toimeksiannossa mainittu tutkimustoiminta voitaisiin keskittää sellaiseen kvantitatiivisten menetelmien tutkimukseen, jossa sovelluskohteena on vakavaraisuuden analysointi tai vakuutus- ja sijoitusriskien hallinta. Tutkimustoiminta olisi hyvä organisoida lähelle vakavaraisuusvalvontaa.

- Markkinavalvonnassa korostuu erityisesti arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen säilyttäminen, mutta myös luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden asianmukaisten menettelytapojen valvominen sekä asiakasvalistuksen koordinointia. Tässä työssä Finanssivalvonta valvoisi mm. markkinoiden menettelytapoja ja liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovelvollisuuden noudattamista. Lisäksi sisäpiiritiedon väärinkäyttöön ja muihin arvopaperimarkkinarikoksiin liittyvien epäilyjen tutkiminen valvojan käytettävissä olevin keinoin kuuluisivat markkinavalvonnan tehtäviin, kuten myös kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-standardit) noudattamisen valvonta. Samoin markkinavalvonnan alueeseen kuuluisi kaupankäynti- ja selvitysjärjestelmien toiminnan valvonta.
- Esikunta- ja hallintotoiminto kuuluu kaikkiin organisaatioihin. Sen tulisi olla pieni ja tehokas toiminto, jonka vastuulla olisivat koko organisaatiota koskevat yleiset tehtävät kuten talous- ja asiakirjahallinto ja organisaation kehittäminen. Myös Finanssivalvonnan hyvää hallintoa koskevat asiat sekä juridinen tuki laajakantoisissa ja periaatteellisissa kysymyksissä voisivat kuulua esikuntaan. Tällaisia tehtäviä voi liittyä esimerkiksi toimilupa- ja sanktiopäätöksiin sekä niiden laadun varmistukseen. Hallintopalvelut Finanssivalvonta voisi pääosin hankkia ostopalveluina.
- Lainsäädäntöä täydentävä sääntelytoiminta on valvonnan ohella toinen Finanssivalvonnan ydintoimintoja, joka tulisi tehokkuuden varmistamiseksi organisoida pääasiassa substanssiosastojen mukaisesti, kuten myös nykyistä tärkeämpänä painopisteenä asiakasvalistus. Sääntelytoiminta käsittää sekä oman norminannon (ohjeet, suositukset ja lain nojalla annettavat määräykset) että osallistumisen tarvittaessa finanssimarkkinoiden lainsäädännön valmisteluun kotimaassa ja EU:ssa. Organisaation on kuitenkin huolehdittava norminannon linjausten ja tulkintojen johdonmukaisuudesta sekä Finanssivalvonnan sisällä että tarvittaessa myös muiden finanssimarkkinoista vastaavien viranomaisten linjausten kanssa.

Oma kokonaisuutensa on nykyisin Vakuutusvalvontaviraston vastuulla oleva, mutta korkeintaan tilapäisesti Finanssivalvontaan kuuluva työttömyyskassojen ja Koulutusrahaston valvonta. Työttömyyskassojen valvonta käsittää kassojen talouden ja hallinnon valvonnan lisäksi työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonnan. Viimeksi mainittuun valvonnan osa-alueeseen kohdistuu valtaosa työttömyyskassojen valvontaresursseista. Tässä valvonnassa, joka poikkeaa muusta vakuutustoiminnan valvonnasta, pyritään varmistamaan, että kassat muun muassa maksavat työttömyysturvaetuudet lain, ohjeistuksen ja oikeuskäytännön mukaisesti. Valvontaan kuuluu myös työttömyysetuuksien toimeenpanoa koskevan ohjeistuksen valmistelu ja rahoitusosuuspäätösten valmistelu sosiaali- ja terveysministeriölle. Valvonnan tehokkuuden varmistamiseksi työryhmä katsoo, että lakiin on otettava lyhyt määräaika mihin mennessä tämä osa valvontaa siirretään muun viranomaisen vastuulle.

6 Finanssivalvonnan henkilöstö

Keskeisintä Finanssivalvonnan menestyksekkään, uskottavan ja ennakoivan toiminnan kannalta ovat henkilökunnan ammattitaito ja motivaatio sekä kannustava ja johdonmukainen johtaminen. Kouluttamalla ja rekrytoimalla uusia asiantuntijoita Finanssivalvonnan pitää saavuttaa riittävä osaaminen ja muuttuneiden finanssimarkkinoiden tuntemus, jolla se pystyy vastaamaan yllä mainittuihin haasteisiin. Tämä edellyttää Finanssivalvonnalta taloudellisen riippumattomuuden lisäksi joustavaa palkkapolitiikkaa, jotta se pystyy pitämään ja palkkaamaan tarvitsemansa henkilökunnan.

Finanssivalvonnan henkilöstön määrän mitoitukseen liittyy lyhyelläkin aikavälillä useita erisuuntaisia tekijöitä. Yhtäältä integraation voidaan nykyisin säännöin odottaa keskittävän valvontatyötä harvojen EU-maiden valvojille. Toisaalta valvontatyöhön liittyvä säännöstö on EU:ssa edelleen kehittymässä. Se saattaa tulevaisuudessa merkitä valvontatehtävien jakaantumisen muutosta, mutta myös valvontatehtävien lisääntymistä, josta hyvä esimerkki on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi.

Sampo Pankin vuonna 2008 toteutuva ja Nordean mahdollinen siirtyminen ulkomaan viranomaisen valvontaan vähentävät nykyisten EU-säännösten mukaan tarvittavia henkilöstöresursseja. Lisäksi parhaillaan valmisteltavana oleva talletuspankkien yhteenliittymää koskeva lainsäädäntö, mikäli se hyväksytään, mahdollistaa paikallispankkien valvontaan tarvittavien valvontaresurssien keskittymistä koko yhteenliittymän taloudellisen aseman ja jäsenluottolaitoksilta edellytettävien laadullisten vaatimusten valvontaan. Samoin pörssitoiminnan mahdollinen lisääntyvä kansainvälinen keskittyminen saattaa vaikuttaa resurssitarvetta vähentävästi.

Toisaalta saattaa olla, että EU:ssa korostuu jatkossa yhä selvemmin rajat ylittävien instituutioiden ja finanssiryhmittymien valvonta yhteistyönä useiden valvojien kanssa. Valvontaa pyritään tehostamaan yhä tiiviimmän yhteistyön kautta valvonnan katvealueiden sekä myös päällekkäisyyksien vähentämiseksi. Valvontayhteistyötä koskevia muutoksia on parhaillaan valmisteilla myös EU:n lainsäädäntöön. Myös luotto- ja vakuutuslaitosten kansainväliset vakavaraisuusuudistukset (ns. Basel II ja Solvenssi II) sitovat lähivuosina merkittävästi valvontaviranomaisen voimavaroja. Uudistusten ajallinen erillisyys luotto- ja vakuutussektorilla antaa kuitenkin osittain mahdollisuuden käyttää hyväksi Solvenssi II:n osalta sitä ammattitaitoa, jota on kertynyt Basel II:n implementoinnin yhteydessä. Ei ole myöskään täysin poissuljettua, vaikkei siihen tällä hetkellä ole mitään merkkejä, että Suomeen perustettaisiin uusia finanssilaitoksia esim. kolmansista maista.

Kansainväliseen yhteistyöhön tarvitaan ehkä jossain määrin nykyistä enemmän henkilöstöresursseja, erityisesti jos Suomella on valvonnan suhteen kansainvälisillä foorumeilla vaalittavana erityistavoitteita. Finanssivalvonnan kannalta keskeisiä yhteistyömuotoja ovat yhtäältä Euroopan arvopaperi-, pankki- ja vakuutusvalvonnan käytäntöjen yhtenäistäminen ja valvonnan kehittäminen sekä finanssimarkkinoita koskevan EY-lainsäädännön valmisteluun osallistuminen. EU:n finanssimarkkinoiden integroituessa ja yhdenmukaistuessa on kuitenkin tarkkaan ja säännönmukaisesti arvioitava, missä ja miten nimenomaan suomalaisen valvojan resursseja tarvitaan yhteismarkkinoiden kehittämiseksi.

Yhteenvedonomaisesti on todettava, etteivät tiedossa olevat lähivuosien näkymät anna aihetta olettaa Finanssivalvonnan tehtävien kehittyvän siten, että henkilöstöresursseja tarvittaisiin tulevaisuudessa lisää, pikemminkin päinvastoin. Henkilöstön osaamisen edistämien ja tehokkuuden nostaminen parantavat mahdollisuutta ylläpitää laadukasta valvontaa entistä pienemmällä henkilömäärällä.

7 Finanssivalvonnan kustannukset

Liitetaulukoissa 3 – 6 on verrattu Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteenlaskettuja kuluja muiden maiden valvonnan kuluihin. Niiden perusteella on ilmeistä, että valvonnan suhteelliset kustannukset erityisesti rahoitusmarkkinoiden osalta ovat Suomessa verrattain kalliit. Valvonnan kustannukset Suomessa ovat vain hieman pienemmät kuin Ruotsissa, vaikka Ruotsin finanssimarkkinat ovat paljon suuremmat kuin Suomen. Vertailuja vaikeuttavat luonnollisesti markkinoiden ja valvojien tehtävien väliset erot, mutta kustannuserot ovat niin suuret, ettei niitä voi selittää pelkästään rakenne-eroilla.

Vuonna 2006 Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteenlasketut kulut olivat 21, 4 miljoonaa euroa ilman Rahoitustarkastuksen kertaluonteista eläkevastuun kattamista ja vuonna 2007 noin 23,1 miljoonaa euroa, myös ilman ylimääräistä eläkevastuun kattamista. Jos ei pyrittäisi olennaisesti valvonnan tehostamis- tai synergiaetujen lisäämiseen, Finanssivalvonnan kulut olisivat vuonna 2009 noin 24 miljoonaa euroa.

Työryhmän toimeksiannon ja työryhmän valvonnalle asettamien tavoitteiden toteutuminen edellyttävät valvonnan kulujen ja henkilöstön määrän vähenemistä nykyisestä. Tämä tulisi ottaa Finanssivalvonnan tulevaksi tavoitteeksi.

Jos esimerkiksi valvontaviranomaisen henkilöstöresurssit olisivat Suomessa markkinoiden kokoon ja tehtäviin suhteutettuna suunnilleen yhtä suuret kuin Ruotsissa ja muissa pienissä Euroopan maissa, joissa finanssimarkkinoita valvoo vain yksi viranomainen, Finanssivalvonnan henkilöstömäärän tulisi olla selvästi Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyistä yhteenlaskettua henkilöstömäärää pienempi.

Tällöin toteutuisi myös se valvontojen yhdistämisen tavoite, että valvottavien tulee hyötyä yhdistämisen synergiaeduista yhtäältä entistä tehokkaamman ja ammattitaitoisemman valvonnan tuloksena ja toisaalta tasapuolisempien ja keskimäärin myös alhaisempien valvontamaksujen muodossa. Samalla pystyttäisiin vastaamaan etukäteen pohjoismaiden finanssimarkkinoiden yhdentymisestä syntyviin paineisiin valvonnan kustannusten yhdenmukaistamisesta. Lisäksi olisi perusteltua kansantalouden ja julkisen hallinnon kannalta, että julkinen sektori ei sitoisi työvoimaa enempää kuin on välttämätöntä.

Finanssivalvonnan organisaation ja henkilökunnan määrän tarkka määrittely on tarkoituksenmukaista jättää johtokunnalle ja johtajalle, jotka vastaavat siitä, että Finanssivalvonnalle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Organisaatiorakenteen ja henkilökunnan määrän tulee kuitenkin perustua uuden valvontaviranomaisen perustamisen yleisille, työryhmän toimeksiannossa määritellyille lähtökohdille.

8 Muut hallinnon järjestämiseen liittyvät kysymykset

Uuden viranomaisen perustamisaikataulu ja valvonnan kitkaton jatkuminen sekä työ- ja virkamieslainsäädäntöön liittyvät periaatteet edellyttävät, että Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät Finanssivalvonnan palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä. Finanssivalvonnan johdon tulisi kuitenkin sopeuttaa organisaatio ja henkilökunnan määrä mahdollisimman nopeasti organisaation mahdollistamalla tavalla, viimeistään vuoden 2010 aikana, tavoitteiden mukaisiksi vaarantamatta häiriöttömän toiminnan jatkuvuutta.

Valitusta hallinnollisesta perusratkaisusta seuraa, että palvelussuhteiden ehdot määräytyvät Suomen Pankin virkamiehiin sovellettavien periaatteiden mukaisesti. Laissa on tarpeen säätää siitä, että uuden viranomaisen perustamiseen liittyviin toimenpiteisiin, kuten johtokunnan ja johtajan valintaan, voidaan ryhtyä jo ennen lain voimaantuloa. Lisäksi virkojen täyttäminen ilman haettavaksi julistamista tulisi olla mahdollista. Joka tapauksessa tulee varmistua siitä, että virkojen rakenne ja henkilöstöltä edellytettävä osaaminen vastaavat uuden viranomaisen toiminnalle asetettavia tavoitteita.

Työryhmä pitää tärkeänä, että Finanssivalvonnan kustannustehokkuus voidaan varmistaa mahdollistamalla sen tarvitsemien palvelujen kilpailuttaminen. Tämän mukaisesti työryhmä on ehdottanut, että johtokunnan yhdeksi tehtäväksi säädettäisiin niiden periaatteiden vahvistaminen, joita on noudatettava Finanssivalvonnan tarvitsemien palveluiden kilpailuttamisessa. Esityksen lähtökohtana olisi tältä osin, että Finanssivalvonta käyttäisi Suomen Pankin tarjoamia sisäisiä palveluja ainoastaan siinä laajuudessa kuin Suomen Pankin Finanssivalvonnan kuluiksi vyöryttämät sisäisten palvelujen kustannukset eivät, ilman selvää erityisperustelua, juurikaan ylitä markkinoilla tarjottavien vastaavien palvelujen hintoja.

Taulukko 1. Ratan ja VVV:n valvontatoiminnot (htv)

	2007 Rata	2007 VVV	Yhteensä
VAKAVARAISUUSVALVONTA			
Sijoitusriskien (luotto- ja markkina) ja niiden hallinnan valvonta	14,75	4,7	19,45
Operatiivisten riskien ja luotettavan hallinnon valvonta	5	1,7	6,7
Vakuutusteknisten riskien valvonta (vakuutusmatematiikka)	0	3,8	3,8
Instituutiovalvonta (Valvojan arvio, omat varat, konglovalvonta, yleistarkastukset, hakemusasiat)	13,25	13,8	27,05
Raportointi ja analyysi (riskien off-site valvonta ja toimintaympäristön seuranta)	9	0	9
Valvottavatietokantojen ylläpito, rekisterien ylläpito, tietojärjestelmätyö	1	4	5
Kansainvälinen valvonta (käytännön valvontayhteistyö)	3	0	3
Maksujärjestelmien valvonta	2	0	2
Vakavaraisuusvalvonta yhteensä I	**48**	**28**	**76**
Kansainvälinen sääntely-yhteistyö (EU 3. taso)	3	2	5
Vakavaraisuussääntely (valvojan ohjeistus ja ls avustaminen)	5	4,1	9,1
Asiakasvalistus	0,5	0	0,5
Sanktiot ja tutkinta	0,5	0	0,5
Yhteensä (muut tehtävät/Vakavaraisuusvalvonta) II	**57**	**34,1**	**91,1**
MARKKINA- JA MENETTELYTAPAVALVONTA			
Menettelytapavalvonta	15	19	34
Tiedonantovelvollisuuden valvonta	7,6	0	7,6
Tilinpäätösvalvonta	11,5	0[2)]	11,5
Kaupankäynnin valvonta	3,3	0	3,3
Infrastruktuurin valvonta	1,9	0	1,9
Markkinavalvonta yhteensä III	**39,3**	**19[1)]**	**58,3**
Kansainvälinen sääntely-yhteistyö (EU 3. taso)	1,5	1	2,5
Markkina- ja menettelytapasääntely (valvojan ohjeistus ja ls avustaminen)	4,5	1,6	6,1
Asiakasvalistus	0,5		0,5
Sanktiot ja tutkinta	4		4
Rahanpesun estäminen	2	0,3	2,3
Yhteensä (muut tehtävät/markkinavalvonta) IV	**51,8**	**21,9**	**73,7**
YHTEENSÄ VALVONTA (I + III)	**87,3**	**47**	**134,3**
YHTEENSÄ VALVONTA JA MUUT TEHTÄVÄT (PL. HALLINTO JA TIETOJ.) (I+II+III+IV)	**108,8**	**56**	**164,8**
YHTEENSÄ KAIKKI	**142**	**74**	**216**

[1)] VVV: sisältää mm. työttömyyskassojen valvonnan. Rata: sisältää aksupalveludirektiivin kautta tulevat uudet valvottavat.
[2)] VVV: Tilinpäätösvalvonta sisältyy vakavaraisuusvalvontaan.

Taulukko 2. Valvojien resurssien kohdentuminen valvonnassa ja sääntelyssä

	RATA 2007	VVV 2007	Yhteensä	%-jakauma
Ratan valvottavat				
1. Luottolaitokset ja sivukonttorit	51,4	0,0	51,4	23,8
2. Sijoituspalveluyritykset ja sivuliikkeet	10,2	0,0	10,2	4,7
3. Rahastoyhtiöt	5,4	0,0	5,4	2,5
4. Liikkeeseenlaskijat	18,4	0,0	18,4	8,5
5. Infra-valvottavat ja muut	1,9	0,0	1,9	0,9
VVV:n valvottavat				
1. Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöt	0,0	15,1	15,1	7,0
2. TEL-yhtiöt	0,0	8,9	8,9	4,1
3. Eläkesäätiöt ja -kassat	0,0	7,5	7,5	3,5
4. Muut valvottavat (mm. työttömyyskassat, vakuutusyhdistykset jne)	0,0	15,6	15,6	7,2
VALVONTA YHTEENSÄ 2007	**87,3**	**47,0**	**134,3**	**62,2**
Sääntely ja kv-yhteistyö sekä muut ”yleishyödylliset tehtävät”				
Sääntely				
Vakavaraisuussääntely	5,0	4,1	9,1	4,2
Markkina- ja menettelytapasääntely	4,5	1,6	6,1	2,8
Muu sääntely, sääntely-ympäristön seuranta, juridinen tuki ja lainsäädännön avustaminen	4,2	0,0	4,2	1,9 [3)]
KV-yhteistyö (muu kuin valvontayhteistyö)	4,5	3,0	7,5	3,5
Sanktiot ja tutkinta	4,0	0,0	4,0	1,9
Sisäinen valvonta ja ohjaus	2,0	0,0[1)]	2,0	0,9
Rahanpesun estäminen	2,0	0,3	2,3	1,1
Tutkimus	0,0	3,0	3,0	1,4
Asiakasvalistus	0,5	0,0	0,5	0,2
SÄÄNTELY JA KV YHTEENSÄ 2007	**26,7**	**12,0**	**38,7**	**17,9**
Hallinto ja muut toiminnot				
Talous, resurssit, toiminnansuunnittelu, kehittäminen ja strategia, yleishallinto	5,0	5,0	10,0	4,6
Asiakirjahallinto	4,0	2,0	6,0	2,8
Sihteeripalvelut	8,0	6,0	14,0	6,5
Viestintä	3,0	1,0	4,0	1,9
Tietojärjestelmäpalvelut	8,0	1,0[2)]	9,0	4,2
HALLINTO JA MUUT TOIM. YHT. 2007	**28,0**	**15,0**	**43,0**	**19,9**
KAIKKI RESURSSIT YHTEENSÄ 2007	**142,0**	**74,0**	**216,0**	**100,0**

[1)] Hoidetaan VVV:ssa sivutoimisesti, muiden valvontatehtävien rinnalla

[2)] VVV:ssä sisältyy osin vakavaraisuusvalvontaan.

[3)] Sisältää Ratan Esikunnan tehtävät; VVV:ssä jaoteltu muun toiminnan sisään.

Taulukko 3. Pohjoismaisten valvojien kustannukset 2006, tuhansina euroina

	Ruotsi	Tanska	Suomi	Rata	VVV
Henkilöstökulut	15 788	11 572	15 267	11 350	3 917
Vuokrat	2103	1214	1855	1209	646
Matkat	528	604	503	385	118
IT-kulut	2101	3057	1454	1045	409
Koulutus	394	0	238	183	55
Muut kulut yhteensä, josta	4 548	2 028	2 118	1 609	509
turvallisuus	277	32	394	376	18
käännöspalvelut	58	26	315	299	16
toimistopalvelut		314	478	478	
muut	4 213	1 656	931	456	475
KULUT YHTEENSÄ	**25 462**	**18 475**	**21 435**	**15 781**	**5 654**
Henkilökunta	254	182	212	142	70
Valvottavien lkm.	3700	849	1 243	464	779
Valvottavissa henkilökuntaa	84 800	59 000	37 700		

Ratan henkilöstökuluista eliminoitu 1,4 miljoonan euron ylimääräinen eläkevastuun kattaminen.
VVV:lla lisäksi valvottavina noin 6 000 vakuutusedustajaa.

Taulukko 4. Valvonnan kustannukset/henkilö, euroa

	Ruotsi	Tanska	Suomi	Rata	VVV
Henkilöstökulut	62 157	63 582	72 014	79 930	55 957
Vuokrat	8 280	6 670	8 750	8 514	9 229
Matkat	2 079	3 319	2 373	2 711	1 686
IT-kulut	8 272	16 797	6 858	7 359	5 843
Koulutus	1 551	0	1 123	1 289	786
Muut kulut yhteensä, josta	17 906	11 143	9 991	11 331	7 271
turvallisuus	1 091	176	1 858	2 648	257
käännöspalvelut	228	143	1 486	2 106	229
toimistopalvelut		1 725	2 255	3 366	
muut	16 587	9 099	4 392	3 211	6 786
KULUT YHTEENSÄ	**100 244**	**101 511**	**101 108**	**111 134**	**80 771**

Taulukko 5. Valvonnan kustannukset/valvottava, euroa

	Ruotsi	Tanska	Suomi	Rata	VVV
Henkilöstökulut	4 267	13 630	12 282	24 461	5 028
Vuokrat	568	1 430	1 492	2 606	829
Matkat	143	711	405	830	151
IT-kulut	568	3 601	1 170	2 252	525
Koulutus	106	0	191	394	71
Muut kulut yhteensä, josta	1 229	2 389	1 704	3 468	653
turvallisuus	75	38	317	810	23
käännöspalvelut	16	31	253	644	21
toimistopalvelut		370	385	1 030	
muut	1 139	1 951	749	983	610
KULUT YHTEENSÄ	6 882	21 761	17 245	34 011	7 258

Taulukko 6. Valvonnan kustannukset/valvottavan henkilökunnan määrä, euroa

	Ruotsi	Tanska	Suomi
Henkilöstökulut	186	196	405
Vuokrat	25	21	49
Matkat	6	10	13
IT-kulut	25	52	39
Koulutus	5	0	6
Muut kulut yhteensä, josta	54	34	56
turvallisuus	3	1	10
käännöspalvelut	1		8
toimistopalvelut		5	13
muut	50	28	25
KULUT YHTEENSÄ	300	313	569
Valvottavia/valvonnan henkilöt	15	5	6
Valvottavien henkilöt/valvonnan hlöt	334	324	178

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Emme voi kaikilta osin yhtyä työryhmän enemmistön kantaan Finanssivalvonnan toiminnan rahoituksesta ja Finanssivalvonnan johtokunnan kokoonpanosta. Esitämme eriävänä mielipiteenämme asiassa seuraavaa:

1. Finanssivalvonnan rahoitus

Työryhmä ehdottaa, että Finanssivalvonnan rahoitus perustuisi pääasiassa valvottavilta perittäviin valvontamaksuihin ja toimenpidemaksuihin. Ehdotetut valvontamaksujen perusteet on laadittu siten, että valvontamaksuina ja toimenpidemaksuina kerättävä määrä riittää kattamaan noin 90 prosenttia Finanssivalvonnan kuluista. Loppuosa eli noin 10 prosenttia jäisi julkisen rahoituksen osuutena Suomen Pankin vastattavaksi.

Perusteluna finanssivalvonnan rahoittamiseen myös julkisista varoista on esitetty, että valvoja osallistuu muulle julkiselle hallinnolle kuuluviin tehtäviin, esimerkiksi säädösvalmisteluun, ja valvojien kansainväliseen yhteistyöhön. Muita valvontaviranomaisen tehtäviä, jotka eivät liity suoraan operatiiviseen valvontaan, olisivat mm. asiakasvalistus ja sisäpiiririkosten selvittämiseen liittyvät tehtävät sekä tilastotuotanto ja tutkimus. Toisena perusteena julkiselle osarahoitukselle on ehdotuksen mukaan pidettävä sitä, että valvontamaksut ovat kansainvälisessä vertailussa Suomessa varsin korkeat suhteessa finanssimarkkinoiden kokoon.

Emme voi hyväksyä työryhmän enemmistön ehdotusta ainakaan pysyvänä järjestelynä. Kun tarkastellaan finanssivalvonnan järjestämistä EU-alueella, pääsääntönä erityisesti Pohjois- ja Keski-Euroopassa on, että valvojan toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan valvottavilta perittäviltä maksuilla. Tämän tulisi olla edelleen periaatteena myös Suomessa. Muutostarvetta ei voida perustella Finanssivalvonnan operatiiviseen valvontatoimintaan suoraan kuulumattomilla tehtävillä. Mielestämme kaikki Finanssivalvonnalle ehdotuksen mukaan kuuluvat tehtävät ovat ja niiden tulee vastaisuudessakin olla sellaisia, että ne tukevat joko suoraan tai ainakin välillisesti varsinaista valvontatehtävää ja tätä kautta koituvat ensisijaisesti rahoitus- ja vakuutusalalla toimivien ja niiden asiakkaiden hyödyksi. Muutostarvetta ei tule perustella myöskään valvonnan suhteellisella kalleudella. Oikea toimenpide ei ole tässä tilanteessa julkinen täydennysrahoitus vaan toiminnan ja kustannusten sopeuttaminen siten, että valvontatoiminta ja sen kustannukset mitoitetaan vastaamaan valvottavarakenteessa tapahtuneita ja tapahtuvia muutoksia, toiminnan rationalisointi sekä henkilöstön laadun ja tehokkuuden nostaminen. Tällöin toteutuisi myös se valvontojen yhdistämisen tavoite, että valvottavien tulee hyötyä yhdistämisen synergiaeduista yhtäältä tehokkaamman ja ammattitaitoisemman valvonnan tuloksena ja toisaalta tasapuolisempien ja keskimäärin myös alhaisempien valvontamaksujen muodossa.

Valvontakustannusten riittävää sopeuttamista ei ole mahdollista toteuttaa välittömästi. Tarvittavat toimenpiteet vaativat kohtuullisen siirtymäajan. Tämän vuoksi voitaisiin tarvittaessa harkita työryhmän enemmistön ehdottaman julkisen osarahoituksen soveltamista rajoitetuksi ajaksi Finanssivalvonnan toiminnan käynnistymisestä. Tämä aika voisi mielestämme olla enintään kolme vuotta.

2. Johtokunnan kokoonpano

Työryhmä ehdottaa, että Finanssivalvonnan johtokuntaan nimitettäisiin valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin ehdottamien jäsenten lisäksi kaksi muuta jäsentä. Emme pidä tällaisten lisäjäsenten nimittämistä Finanssivalvonnan tehtävien ja valvojan toiminnan vastuullisuuden näkökulmasta perusteltuna. Katsomme, että Finanssivalvonnan johtokunnan tulisi koostua pelkästään finanssimarkkinoiden toiminnasta ja vakaudesta vastuussa olevien viranomaisten edustajista. Johtokunnassa tulisi siten olla kolme jäsentä, joista yksi olisi Suomen Pankista, yksi valtiovarainministeriöstä ja yksi sosiaali- ja terveysministeriöstä. Johtokunnan päätösvaltaisuuden turvaamiseksi jokaiselle jäsenelle olisi nimitettävä henkilökohtainen varajäsen, jolla olisi kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Finanssivalvojan keskeisimpiä tehtäviä on ennalta ehkäistä kotimaisen tai rajoja ylittävän rahoituskriisin syntyä ja myötävaikuttaa sen hyvään hallintaan. Tämän vuoksi on EU:ssa viime vuosina yhä selvemmin korostettu tarvetta järjestää valvontaa tavalla, joka varmistaisi kaikkien eri vastuuviranomaisten yhteistyön sekä normaali- että kriisiaikana. Aiemmin lähinnä teoreettisin perustein korostetusta viranomaisten erillisen vastuun periaatteesta ollaan siten luopumassa. Samalla korostuu syvenevästä integraatiosta johtuva tarve pyrkiä järjestämään viranomaisyhteistyö osapuilleen samoin periaattein koko EU-alueella. Katsomme, että Suomella on, pankkikriisistään saadut kokemukset huomioon ottaen, edellytyksiä toimia suunnannäyttäjänä yhteistyön järjestämisessä.

Eri maiden kokemukset todellisista rahoituskriiseistä osoittavat, että hallitukset ja parlamentit kantavat käytännössä taloudellisen ja poliittisen vastuun kaikkien rahoitusmarkkinaviranomaisten toimista sekä normaali- että kriisiaikana. Vakavia rahoitusmarkkinoiden häiriöitä ei, Suomenkaan kokemusten mukaan, pystytä hallitsemaan ilman kaikkien viranomaisten myötävaikutusta. Rahoituskriisien hoitoa koskevissa harjoituksissa on käynyt selväksi, että hyvän kriisinhallinnan edellytyksenä on viranomaisten yhteistyö mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Välttämätön valmistautuminen kriisien ennalta ehkäisyyn ja hallintaan edellyttää siksi kaikkien viranomaisten nykyistä syvällisempää yhteistyötä jo normaaliaikoina.

Katsomme, että työryhmän ehdottamat viranomaisiin kuulumattomat johtokunnan jäsenet eivät tuo tältä osin riittävää lisäarvoa valvojan työhön. Tarvittava syvällinen tieto ja kokemus kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä on yleensä saavutettavissa vain pitkäaikaisella viranomaistoiminnalla. Kokemuksen ja tiedon puute saattaa pahimmassa tapauksessa jopa haitata johtokunnan kykyä tehdä häiriötilanteissa nopeasti tarvittavia päätöksiä. Ongelmat saattavat korostua tilanteissa, joissa yhteistyötä ja päätöksiä on tehtävä yhteistyössä muiden maiden viranomaisten kanssa.

Myös näkökohta, jonka mukaan Finanssivalvonnan johtokunta tarvitsisi pysyvästi tukekseen muuta kuin viranomaisilla olevaa asiantuntemusta on mielestämme kyseenalainen. Jos tämä on tavoitteena, ei johtokuntaan tulisi voida valita, toisin kuin työryhmä esittää, muun muassa viranomaisista eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä. Sekä johtokunnalle, Finanssivalvonnan johtajalle että sen henkilöstölle on mahdollista ja suotavaakin hankkia tarvittaessa ulkopuolista asiantuntemusta tehtäviensä hoitamiseksi. Tämä on jo nykyisten

valvojien työssä osoittautunut toimivaksi käytännöksi. On myös syytä ottaa huomioon mahdollisuus, että riittävän asiantuntemuksen omaavia henkilöitä ei ole saatavilla viranomaisten tai valvottavien piirin ulkopuolelta. Työryhmän ehdotuksen mukaan johtokunnan muut kuin viranomaisjäsenet olisi kuitenkin valittava riippumatta tarjolla olevien ehdokkaiden valmiuksista tehtävään.

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 2008

Peter Nyberg

Pekka Laajanen

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Vakuutusosasto/Tarmo Pukkila

ERIÄVÄ MIELIPIDE
2.2.2008

ERIÄVÄ MIELIPIDE

1. Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa

En voi yhtyä Finanssivalvontatyöryhmän enemmistön kantaan sen suhteen, minkä ministeriön tehtäviin Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu.

Finanssivalvontatyöryhmän enemmistö ehdottaa (lakiehdotuksen 1 luvun 1 §:n 3 momentti), että Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle. Perusteluina työryhmä esittää kannalleen sen, että Suomen Pankkia koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu valtiovarainministeriölle. Tätä ratkaisua työryhmän enemmistön näkemyksen mukaan puoltaa lisäksi rahoitusmarkkinoiden ja niiden vakauden sekä työeläkejärjestelmän suhteellinen merkitys koko kansantaloudelle sekä 1990-luvun alun pankkikriisin kaltaisten rahoitusmarkkinakriisien vaikutus julkiseen talouteen. Lisäperusteena työryhmän enemmistön ehdotukselle esitetään, että Euroopan Unionissa sekä rahoitus- että vakuutusmarkkinoita koskevien asioiden käsittely kuuluu Ecofin-neuvostolle, jossa ovat edustettuina jäsenvaltioiden valtiovarainministerit.

Katson, että Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittelyn valtioneuvostossa tulisi kuulua sosiaali- ja terveysministeriölle.

Suomessa lakisääteisen työeläkevakuutuksen hoitaminen on uskottu yksityisoikeudellisille vakuutusyhtiöille, eläkesäätiöille ja eläkekassoille. Yksityisoikeudelliset vakuutusyhtiöt hoitavat myös lakisääteistä tapaturmavakuutusjärjestelmää. Nämä vakuutuslajit ovat merkittävä osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Tämän sosiaaliturvajärjestelmän valvonta valvontojen yhdistämisessä siirtyy siis osaksi pois sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta uudelle Finanssivalvonnalle, joka tulisi sijaitsemaan Suomen Pankin yhteydessä.

Sosiaalivakuutus ja muu lakisääteinen vakuutus muodostavat Suomen vakuutusmarkkinoiden toiminnasta suhteellisesti suuremman osan kuin ns. markkinaehtoinen vakuutustoiminta. Lakisääteinen eläkevakuutus ja lakisääteinen vahinkovakuutus muodostavat yhtensä noin 67 prosenttia koko suomalaisen vakuutustoiminnan volyymista vakuutusmaksutulolla mitattuna. Lakisääteisellä työeläkevakuutusjärjestelmällä on keskeinen yhteiskunnallinen merkitys. Nykyisen Rahoitustarkastuksen harjoittaman valvonnan painopiste on rahoitusmarkkinoiden vakauden valvonnassa. On odotettavissa, että myös uusi Finanssivalvonta keskittyy ensisijassa rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja rahoitusmarkkinakriisien estämiseen. Vaikka rahoitusmarkkinoiden vakaus ja rahoitusmarkkinakriisien estäminen ovat myös työeläke- ja muun sosiaalivakuutuksen kannalta tärkeitä tavoitteita, ne eivät voi kuitenkaan olla niiden valvonnan lähtökohta.

Vakuutustoimintaan ja erityisesti työeläkevakuutustoimintaan ja sen valvontaan liittyy sellaisia erityispiirteitä, joita pankkitoimintaan ei sisälly. Erityisesti on mainittava va-

kuutustekninen vastuuvelka ja sitä vastaavat varat sekä niiden valvonta. Sellainen kehitys ei ole hyväksyttävää, että vakuutusvalvonta jää uudessa valvojassa katvealueelle pankkivalvonnan alaviitteeksi. Toisaalta on myös odotettavissa, että rahoitusmarkkinoiden integraatiokehitys johtaa tulevaisuudessa vakuutusvalvonnan suhteellisen osuuden korostumiseen Finanssivalvonnan toiminnassa.

Se, että Euroopan Unionissa useista vakuutus- ja rahoitusmarkkinoita koskevista asioista päätetään Ecofin-neuvostossa, ei ole merkityksellistä tässä suhteessa. Lainsäädännön valmistelun kansallinen organisointi on yksiselitteisesti jäsenvaltioiden sisäinen asia. Se näkyy käytännössä myös siinä, ettei missään jäsenvaltiossa yksi ministeriö ole toimivaltainen kaikkien ECOFIN-neuvostossa käsiteltävien ja päätettävien asioiden osalta. Useissa jäsenvaltioissa on jopa kaksi erillistä toimivaltaista ministeriötä jo talousasioille ja rahoitusasioille, puhumattakaan markkinoiden sääntelyyn eri näkökulmista osallistuvista ministeriöistä. Tämän lisäksi vakuutusmarkkinoiden toimintaan vaikuttaa keskeisesti myös usea sellainen EU-asia, josta on päätetty muissa kuin ECOFIN-neuvostokokoonpanoissa.

Edellä mainituista syistä katson, että sosiaali- ja terveysministeriön rooli Finanssivalvonnan toimintaa kehitettäessä ja valvontaa koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa on valtiovarainministeriötä merkittävämpi. Yhtenä osoituksena tästä seikasta Finanssivalvontaa koskevassa laissa tulee säätää, että Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Edellä sanotun lisäksi totean, että hallitusohjelman mukaan vakuutusalaa koskevan lainsäädännön valmistelusta vastaa edelleen sosiaali- ja terveysministeriö. Kun Finanssivalvontaa koskeva sääntely on osa vakuutusalan lainsäädäntöä, katson hallitusohjelman mukaisesti Finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittelyn valtioneuvostossa kuuluvan sosiaali- ja terveysministeriölle.

2. Kuntien eläkevakuutuksen ja Valtion eläkerahaston valvontavastuu

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistämistä varten asetetun työryhmän toimeksiannossa todetaan työryhmän työn lähtökohdaksi mm. se, että uudessa valvontajärjestelmässä lainsäädännön yleinen valmisteluvastuu ja valvontavastuu pidetään toisistaan erillään. Tämä oli myös lähtökohtana aikanaan sille, että vakuutusvalvonta siirrettiin sosiaali- ja terveysministeriöstä vuonna 1999 toimintansa aloittaneeseen Vakuutusvalvontavirastoon.

Työryhmän enemmistö on katsonut, että toimeksianto ei edellytä alla esittämiäni muutoksia. En voi yhtyä tähän enemmistön näkemykseen.

Työryhmän toimeksiannossa todetun em. lähtökohdan huomioon ottaminen merkitsee sitä, että sekä valtion eläkerahastosta annettua lakia ja kunnallisen eläkelain 137 §:ää on muutettava.

Voimassa oleva valtion eläkerahastosta annetun lain 2 § toteaa: Valtion eläkerahasto on valtiovarainministeriön valvonnassa. Kunnallisen eläkelain 137 §:ssä puolestaan todetaan, että kunnallinen eläkelaitos on valtiovarainministeriön valvonnan alainen.

Katson, että työryhmän toimeksianto edellyttää sellaisia muutoksia valtion eläkerahastosta annettuun lakiin ja kunnallisen eläkelain 137 §:ään, joilla muutoksilla määritellään valtiovarainministeriön valvonnan sisältö ja luonne sanottujen eläkelaitosten valvonnassa. Tällä hetkellä valtiovarainministeriö mm. ohjeistaa Valtion eläkerahaston varojen sijoitustoimintaa asettamalla sijoitustoiminnan tuottovaatimuksen. Ministeriön asettama tuottovaatimus on sidottu valtion nettovelan kustannuksiin. Valtiovarainministeriö on myös asettanut Valtion eläkerahaston sijoitusallokaation rajat.

Valtion eläkerahaston luonnetta ja hallintoa tulisi kehittää siten, että rahastoa käytettäisiin vain sen keskeiseen tarkoitukseen, eläkkeiden maksuun. Sosiaali- ja terveysministeriö ei pidä hyvänä kehitystä, jossa valtion eläkerahastoon kertynyttä ja eläkkeensaajien turvaksi tarkoitettua omaisuutta käytettäisiin valtion talouden tasapainottamiseen.

Nykytilanteen heikkoutena on, että rahaston sijoitustoiminnan tuottavuudesta ja turvaavuudesta ei säädetä lain tasolla riittävän yksityiskohtaisesti. Perusteeksi kehitykselle on esitetty vain valtion eläkerahaston toiminnan ja valtiontalouden läheinen yhteys.

Valtion eläkerahaston hallituksen ja valtiovarainministeriön välinen sijoitustoimintaan liittyvä tosiasiallinen toimivaltasuhde on epäselvä. Ilmeistä on, että valtiovarainministeriö haluaa ohjata valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa esimerkiksi sijoitusvarallisuuden allokaatiopäätöksin. Valtiovarainministeriön asemaa rahaston toiminnan ohjaajana voidaan pitää rahaston tehtävään nähden sen valta- ja vastuusuhteita hämärtävänä.

Lain tasolla olisi myös annettava sisältö valtiovarainministeriön roolille Kuntien eläkevakuutuksen ohjauksessa.

Edellä sanottuun viitaten katson, että työryhmä on jättänyt ottamatta huomioon työryhmän asettamiskirjeessä todetun työryhmän työn kannalta oleellisen tärkeän lähtökohdan, lainsäädännön yleisen valmisteluvastuun ja valvontavastuun pitämisen toisistaan erillään. Työryhmän enemmistö on katsonut, että toimeksianto ei edellytä esittämiäni muutoksia. Tähän näkemykseen en voi yhtyä.

Edellä Valtion eläkerahastosta toteamani asiat eivät ole mitenkään uusia. Ne on todettu sosiaali- ja terveysministeriön valtiovarainministeriölle antamassa lausunnossa 11.4.2006 (Dnro/STM1082/2006). Tuolloin valtion eläkerahastoa koskevaa lakia valmisteltaessa valtiovarainministeriö ei katsonut tarpeelliseksi ottaa huomioon sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossa esitettyjä näkökohtia. Kyseinen lausunto on eriävän mielipiteeni liitteenä.

Tarmo Pukkila
Ylijohtaja

Sosiaali- ja terveysministeriö
Vakuutusosasto

LAUSUNTO

11.4.2006

Dnro/ STM1082/2006

Valtiovarainministeriö
Rahoitusmarkkinaosasto
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö 4.4.2006 / VM016:00/2006

HALLITUKSEN ESITYS VALTION ELÄKERAHASTOA KOSKEVAN LAIN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtion eläkerahastoa koskevan lain muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Valtion eläkerahasto ei ole luonteeltaan itsenäinen eläkeriskinkantaja. Eläkerahaston varoja ei ohjata suoraan valtion eläkkeiden maksatukseen, vaan sen rooli on osin välillinen.

Vaikka valtion eläkerahaston toiminnan menestyksellä ei ole välitöntä vaikutusta maksettaviin eläkkeisiin, vahvistaa eläkerahaston toiminta valtion kykyä suoriutua odotettavissa olevasta eläkemenon kasvusta tulevina vuosina. Esityksessä todetaan, että valtion eläkerahaston toiminnalla voi olla hyvinkin merkittävä vaikutus valtion talouteen.

Postiosoite: PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
Käyntiosoite: Meritullinkatu 8, Helsinki
Puhelin 0916001
Telekopio: 09 160 74126
Sähköposti: kirjaamo.stm@fi

Työeläkejärjestelmän perustavoitteena voi yleisesti katsoa olevan parhaan mahdollisen ansiosidonnaisen eläketurvan aikaansaaminen. Kansantalouden kannalta tavoitellaan eläkeläisväestön asianmukaisesti turvaavaa järjestelmää.

Vakuutuksenottajan kannalta on tärkeää, että kustannuskehitys on tasaista sekä ennustettavaa. Vakuutettujen kannalta on merkittävää, että eläketurva on kattavaa, riittävän tasoista ja ennustettavaa.

Kummankin ryhmän kannalta on siten tärkeää, että työeläkejärjestelmän sijoitustoiminnan riskit ovat hallinnassa.

Edellä mainitun johdosta sosiaali- ja terveysministeriö kiinnittää valtiovarainministeriön huomiota seuraaviin seikkoihin.

Valtion eläkerahaston luonnetta ja hallintoa tulisi kehittää suuntaan, joka edistää rahastolta saatavia tuottoja. Samalla olisi turvattava rahaston sijoitukset. Rahastoa tulisi käyttää vain sen keskeiseen tarkoitukseen, eläkkeiden maksuun. Sosiaali- ja terveysministeriö ei pidä hyvänä kehitystä, jossa valtion eläkerahastoon kertynyttä ja eläkkeensaajien turvaksi tarkoitettua omaisuutta käytettäisiin valtion talouden tasapainottamiseen.

Esityksen tavoitetta selkeyttää valtion eläkerahaston ohjausta ja hallintoa voi sinänsä pitää kannatettavana. Esityksen heikkoudeksi voi katsoa sen, että rahaston sijoitustoiminnan tuottavuudesta ja turvaavuudesta ei säädeltäisi lain tasolla jatkossakaan yksityiskohtaisemmin. Perusteeksi kehitykselle on esitetty vain valtion eläkerahaston toiminnan ja valtiontalouden läheinen yhteys.

Valtion eläkerahaston hallituksen ja valtiovarainministeriön välinen sijoitustoimintaan liittyvä tosiasiallinen toimivaltasuhde jää epäselväksi. Ilmeistä esityksen perusteella lienee se, että valtiovarainministeriö voisi

ohjata valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa esimerkiksi sijoitusvarallisuuden allokaatiopäätöksin. Valtiovarainministeriön aseman vahvistamista esitetyllä tavalla voitaneen pitää rahaston tehtävään nähden sen valta- ja vastuusuhteita hämärtävänä.

Osastopäällikkö
ylijohtaja
Tarmo Pukkila

Hallitusneuvos
Erkki Rajaniemi

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Finanssivalvonta –työryhmän ehdotus Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistämisestä uudeksi Finanssivalvonnaksi

Esitän työryhmän ehdotukseen eriävän mielipiteen seuraavasti:

1. Finanssivalvonnan tavoite

Työryhmä ehdottaa, että Finanssivalvonnan tavoitteena olisi edistää luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaata toimintaa ja siten osaltaan finanssimarkkinoiden vakautta ja *vakuutettujen etujen turvaamista sekä pitää muuten yllä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan* (1. lakiluonnos 1 §). Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan luottamuksen ylläpitäminen finanssimarkkinoiden toimintaan kattaisi ensisijaisesti arvopaperimarkkinavalvonnan tavoitteena olevan korkeatasoisen sijoittajansuojan sekä markkinoiden läpinäkyvän ja tasapuolisen toiminnan. Lisäksi tavoite kattaisi korkeatasoisen asiakkaansuojan edistämisen rahoitus- ja vakuutuspalvelujen tarjonnassa.

Katson, että korkeatasoisen *asiakkaan- ja sijoittajansuojan edistäminen tulisi mainita nimenomaisesti ehdotetussa Finanssivalvonnan tavoitetta koskevassa säännöksessä* esimerkkinä siitä, mitä luottamuksen ylläpitäminen finanssimarkkinoihin tarkoittaa. Asiakkaan- ja sijoittajansuojan nimenomainen maininta konkretisoisi ehdotuksessa hyvin yleiselle makrotasolle jäävää tavoitetta ja näin täytettäisiin Baselin pankkivalvontakomitean, kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön IOSCO:n sekä vakuutusvalvojien kansainvälisen järjestön IAIS:n suosituksissa asetettu vaatimus siitä, että valvonnan keskeiset tavoitteet tulisi määritellä selkeästi. Myös muissa EU-maissa, esimerkiksi Ruotsissa, Norjassa, Saksassa ja Iso-Britanniassa on säädetty tavoitteita, jotka nimenomaisesti liittyvät asiakkaiden, sijoittajien ja kuluttajien etujen edistämiseen.

2. Pikaluottoyritykset

Työryhmä katsoo, että pikaluottoja ja muita kulutusluottoja tarjoavia yrityksiä ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää uuden valvontaviranomaisen valvottaviin, vaan että valvontaviranomaisen rajalliset voimavarat on syytä keskittää luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten vakaan toiminnan edistämiseen.

Katson, että ensin tulee selvittää ja päättää, säädetäänkö kulutusluottojen, pikaluotot mukaan lukien, tarjoaminen rekisteröintiä edellyttäväksi elinkeinoksi ja mitkä mahdollisen rekisteröinnin edellytysten tulisi olla. Vasta kun tästä peruskysymyksestä on päätetty, on tarkoituksenmukaista ottaa kantaa siihen, minkä viranomaisen tehtäviin rekisteröinti/valvontaviranomaisena toimiminen parhaiten sopisi.

Marja Tuokila

Helsingissä 5.2.2008 Lainsäädäntöneuvos Marja Tuokila

RAHOITUSTARKASTUS
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISION

Lausuma Finanssivalvontatyöryhmän esityksestä

Finanssivalvontatyöryhmä on esityksessään kuvannut rahoitusmarkkinoiden toimintaympäristön muutoksia ja ennakoinut, että suomalaisia pankkeja muuttuu ulkomaisten pankkien sivuliikkeiksi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ETA-sivuliikkeiden markkinaosuus niin talletus- kuin luottokannastakin on Suomessa tulevaisuudessa merkittävä, yli 60 %. Suurimmat sivuliikkeet olisivat myös Suomen rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta systeemisesti merkittäviä.

Työryhmän esityksessä käsitellään laajasti valvojan valtuuksia, koti- ja isäntävaltion valvojan välistä valvontayhteistyötä sekä vastuita ja työnjakoa valvonnassa. Työryhmän esitys ei kuitenkaan painota Finanssivalvonnan roolia Suomen rahoitusmarkkinoiden vakauden valvojana erityisesti tilanteessa, jossa Suomessa toimii ulkomaisten pankkien merkittäviä sivuliikkeitä. Nähdäkseni tällaisessa tilanteessa Finanssivalvonnan tulee toimia aktiivisesti käytännön valvontatyössä yhdessä kotivaltion valvojan kanssa.

Rahoitusmarkkinoiden vakaudesta huolehtiminen säilyy kansallisella vastuulla siitä huolimatta, että sivuliikkeiden valvontapäätökset vakavaraisuusvalvonnassa tekee pääosin kotivaltion valvoja. Aina ei kuitenkaan voida olla varmoja siitä, että kotivaltion valvojalla on kaikilta osin riittäviä resursseja, osaamista tai edes intressiä ottaa isäntävaltion tilanne huomioon jatkuvassa valvonnassa ja kriisinhallinnassa tai informoida isäntävaltion viranomaisia aktiivisesti. Esimerkiksi Nordean ja Sampo Pankin kaltaisten merkittävien toimijoiden muuttuessa sivukonttorimuotoon on mielestäni jo kansantaloudenkin kannalta välttämätöntä, että Finanssivalvonta pystyy arvioimaan näiden toimijoiden vaikutusta Suomen rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja asiakkaiden asemaan.

On olennaista voida varmistua siitä, että Finanssivalvonnalla on paitsi riittävät ja toimivat valvontavaltuudet myös riittävä tietojensaantioikeus, jotta se voi arvioida Suomen finanssimarkkinoiden kokonaistilaa ja vaikuttaa kansainvälisessä valvontayhteistyössä. Tällaisen tiedonsaantioikeuden merkitys on viime kuukausien rahoitusmarkkinoiden turbulenssin aikana korostunut. Työryhmän esityksessä ei tietojen saantia suoraan sivuliikkeistä kuitenkaan uloteta selkeästi koskemaan markkinoiden vakauden ja valvottavien toimintaympäristön arvioimisen kannalta oleellisia tietoja, kuten sivuliikkeiden riskejä ja liiketoimintaa koskevia tietoja (esim. erääntyneiden ja järjestämättömien saamisten määrää tai luottokannan ja sijoitussalkun rakennetta).

Snellmaninkatu 6, PL 159
00101 Helsinki
vaihde 010 831 51, faksi 010 831 5328
www.rahoitustarkastus.fi

Snellmansgatan 6, PB 159
00101 Helsingfors
växel 010-831 51, fax 010-831 5328
www.finansinspektionen.fi

Snellmaninkatu 6, P.O.Box 159
FI-00101 Helsinki, Finland
switchboard +358 10 831 51, fax +358 10 831 5328
www.fin-fsa.fi

Valvontayhteistyön merkitys tulisi työryhmän esittämää selkeämmin heijastua Finanssivalvonnan tehtävissä. Isäntävaltion valvojan varsin laajasta osallistumisesta jatkuvaan valvontayhteistyöhön ja kriisien hallintaan on jo sovittu EU:n tasolla ja Pohjoismaissa pankkivalvojien piirissä, myös merkittävien sivukonttoreiden tapauksessa, eikä tälle ole esteitä EU:n lainsäädännössä tälläkään hetkellä. Esitykseen olisikin perusteltua lisätä luottolaitosdirektiivin säännös, jonka

mukaan valvojan on toimittava tiiviissä yhteistyössä muiden ETA-valvojien kanssa erityisesti sellaisessa tilanteessa, jossa toisessa ETA-maassa toimiva luottolaitos harjoittaa liiketoimintaa sivukonttorin kautta Suomessa/muissa ETA-maissa.

Jatkossa tarvitaan toki muutoksia myös EU:n lainsäädäntöön isäntävaltion toimivaltuuksien ja yhteistyön pakottavuuden osalta, koska EU:n nykyjärjestelmä nojautuu kotivaltion valvojan yhteistyöhalukkuuteen. Tässä vaiheessa on kuitenkin tärkeää, että Finanssivalvonta voi hyödyntää täysimääräisesti EU-direktiivien sallimat valvonta- ja tiedonsaantioikeudet.

Edellä esitettyjen linjausten tulisi heijastua myös lakiesitykseen ja perustelutekstiin.

Esitänkin, että ETA-alueen sivuliikkeet säilytetään lakiesityksessä Finanssivalvonnan valvottavina, jolloin ne kuuluisivat ryhmään "muut valvottavat". Tämä turvaisi Finanssivalvonnan mahdollisuudet omalta osaltaan arvioida ja valvoa Suomen finanssimarkkinoiden kokonaistilaa, riskejä ja vakautta. Samalla tulisi tarkentaa sivuliikkeitä koskevaa Finanssivalvonnan tietojensaantioikeutta täsmentämällä perusteluosaa edellä esitetyn mukaisesti. Tarpeen olisi myös sisällyttää esitykseen em. luottolaitosdirektiivin säännös valvontayhteistyöstä erityisesti sellaisessa tilanteessa, jossa ulkomainen luottolaitos toimii sivukonttorimuodossa.

Helsingissä 5.2.2008

Anneli Tuominen
johtaja

Snellmaninkatu 6, PL 159
00101 Helsinki
vaihde 010 831 51, faksi 010 831 5328
www.rahoitustarkastus.fi

Snellmansgatan 6, PB 159
00101 Helsingfors
växel 010-831 51, fax 010-831 5328
www.finansinspektionen.fi

Snellmaninkatu 6, P.O.Box 159
FI-00101 Helsinki, Finland
switchboard +358 10 831 51, fax +358 10 831 5328
www.fin-fsa.fi

SP 7048 3K08